Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor
Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links
Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

FERSLEW-SLÆGTEN

FRA

SKAGEN

SAMT OVERSIGTSTAVLER OVER ANDRE

FERSLEV-SLÆGTER

MANUSKRIPT FOR SKAGEN-SLÆGTEN

NR. AF 200 EXEMPLARER

UDARBEJDET AF
ANNA LEVIN, FØDT FERSLEW

TRYKT I
C. FERSLEW & CO.s KGL. HOF BOG- OG STENTRYKKERI
KJØBENHAVN
1927

Hensigten med dette Arbejde, der har formet sig som en Slægtebog, var oprindelig kun den: at finde Forbindelsesleddet mellem den Ferslew-Slægt, der henfører sin Oprindelse til Vestindien, og en af de Slægter af samme Navn, der levede i Moderlandet.

Under Forsøget paa at løse denne Opgave fremkom der imidlertid saa mange Oplysninger om forskellige Ferslev-Slægter, der stammer dels fra Jylland, dels fra Sjælland, at det planlagte Arbejde ogsaa kom til at omfatte dem. For disse Slægter gøres der Rede paa medfølgende Oversigtstavler.

Det vilde næppe have været mig muligt at samle det store Materiale uden den Hjælp, der saa forekommende er ydet mig af samtlige Arkivers Embedsmænd, hvem jeg herved bringer min oprigtige Tak; ligeledes er jeg fhv. Arkivregistrator, Cand. mag. *Nanna Lange* megen Tak skyldig for hendes kyndige Bistand og den Interesse, med hvilken hun har fulgt mine Bestræbelser.

Min fædrene Slægt, der som Kendetegn fra de andre Ferslev-Slægter skriver sit Navn med »w«, knytter sig, som det vil ses, til den gamle Skagen-Slægt. Den har i Tidens Løb talt mange særprægede Mennesker; min Fader, Etatsraad *C. Ferslew,* blev den Personlighed, der bragte Navnet videst. Hans Minde vies disse Blade.

Strandbjerg, i December 1927.

Anna Levin.

SKAGEN-LINIEN

UDARBEJDET EFTER ARKIVDOKUMENTER
OG FAMILIEBREVE

I — II

SKAGEN-LINIEN I.

Niels Ifuersen Skriver, f. c. 1545, d. 1617 i Aalborg. 1. Generation

*

Paa den Tid, da *Ove Lunge*[1]) til Odden Hovedgaard i Aaret 1584 var kaldt til Lensmand paa Aalborghus[2]), blev den 39-aarige *Niels Ifuersen* beskikket til Slotsskriver[3]) og samtidig udnævnt til Raadmand i Aalborg.

Disse offentlige Hverv beklædte han til 1593, i hvilket Aar han blev Borgmester i samme By.

Hvor hans Vugge stod, vides ikke, men der er stor Mulighed for, at han er Søn af *Ifuer Nielsen,* Borgmester i Ringkøbing, der 1546 fik tilbagegivet sit Bondegods, som under Klemensfejden var forbrudt til Kronen[4]). Han selv er kun paatruffen med Navnet *Niels Ifuersen,* men da hans Sønner tager Slægtsnavnet Ferslev, stammer han meget sandsynligt enten fra Byen Ferslev i Fleskum Herred $1^1/_2$ Mil syd for Aalborg, eller ogsaa Fierritslev, Vester-Hanherred i Thisted Amt.

---

[1]) Ove Lunge til Odden (1548—1601), Søn af Christoffer Lunge og Karen Juel, 1584—97, Lensmand paa Aalborghus (Brieka).

[2]) A. H. Nielsen: »Embeds- og Bestillingsmænd i Aalborg« S. 38, 96, 124.

[3]) Før Enevolds-Regeringen blev indført, holdt Lensmanden de saakaldte Slotsskrivere, som de selv antog og igen afskedigede. Disse modtog alle aarlige Skatter og Jordebogs-Intrader af det Gods og Bønder, som laa til og under Lehnet, hvorfor de aflagde Regnskab under Lehnsmandens Opsigt. Efter Souverainiteten blev Slotsskrivernavnet forandret til Amtsskriver; ved Aaret 1710 fik denne Navn af Amtsforvalter. (Stadfeldt: »Beskrivelse over Randers Købstad« S. 106).

[4]) »Hist. Tidsskrift« 8. R. 6. B. S. 180: Thomas Bang: »Klementsfejdens Efterspil«.

1. Generation

Niels Skriver maa have været en anset Mand. 1577 bliver han Gildebroder i »Guds Legems Laug«; i dette Laugs Gældsbog nævnes han d. 28. Juni 1593 som Borgmester i Aalborg. Niels Ifuersen indgik to Gange Ægteskab. Hans første Hustru *Giertrud Justdatter,* f. c. 1556, d. 1602, 46 Aar gammel, blev begravet i Budolfi Kirke i Aalborg. Efter hendes Død oprettede han et Legat paa 100 Rd. Cour., dat. 15. Nov. 1602[1]).

Hans anden Hustru var *Anne Jensdatter,* f. c. 1586, d. 1649 i Aalborg. Hendes Fader *Jens Bjørnsen Kaas* til Strandbylund i Elling Sogn tilhørte en gammel jysk Adelsslægt[2]). Det var ikke blot en Draabe fornemt Blod, der kom ind i Slægten ved *Anne Jensdatter Kaas,* men ogsaa Kærlighed til hendes Hjemstavn; ved hende bliver Slægten knyttet til Landet Nord for Fladstrand; dér faar den sit Hjem og Virke i fem paafølgende Generationer.

Om *Niels Ifuersens* videre Levnedsløb véd man kun at han i sin høje Alder 1613 1. Maj var »Majgreve«, men Skiftet[3]) efter ham, som formentlig paa Grund af de urolige Tider, først fandt Sted 1623 mellem hans efterlevende Hustru og deres 4 Børn, beviser, at han var en meget velstaaende Mand, der ejede flere Ejendomme i Aalborg. Hans Hovedgaard laa i Bispensgade og blev vurderet til 400 Sl. Daler, 4 Ejendomme i »Jomfru Annis Gade« blev vurderede til 1160, et Hus i samme Gade, som Peder Bødker beboede, vurdedes til 120 Sl. Daler; endvidere ejede han en Gaard i Skolegade, 3 nye Boder i Kirkestrædet, ved Klosteret, en stor Have vesten for Fjorden, en Bleghave vesten for Byen, en Have »sønder i Marcken« og en Have ved Klosteret.

---

[1]) Hoffm. Fund. IV S. 11.

[2]) Jens Bjørnsen Kaas † 1581 var en uægte Søn af velbaarne Rigsraad Bjørn Kaas til Starupgaard, Voergaard, Ellinggaard, Kærsgaard og Vangkjær.

[3]) Aalborg originale Skiftebreve Anno 1623.

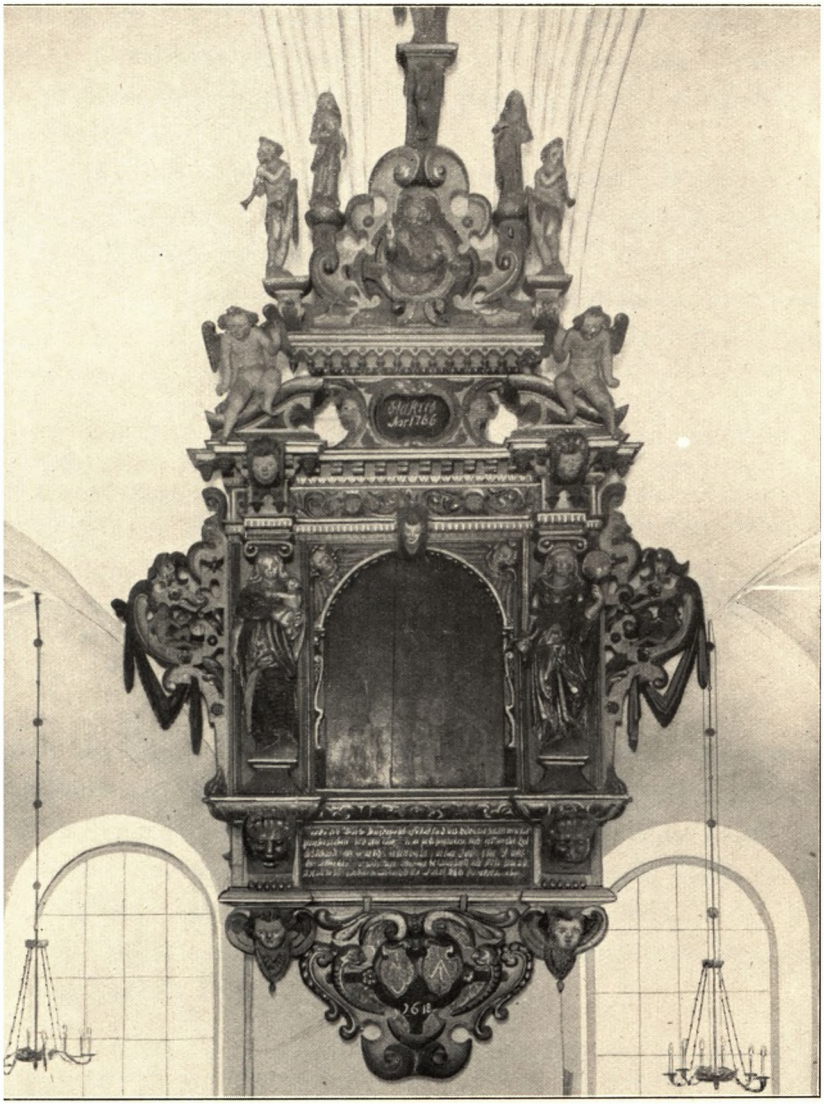

Borgmester Niels Ifuersen Skrivers Epitafium i Budolfi Kirke i Aalborg.

I Boet fandtes af Løsøre »adskjellige Sølfkander, Sølfkauskener, Sølfstobbe, Sølfskeder och andet Sølf, som beløber sig tilhobbe 800 Lod«. Af Linned, Sengeklæder, Tin, Messing, Træfang og Jernfang var der til Overflod. 1. Generation

Niels Ifuersen afsluttede sit sikkert virksomme Liv den 23. September 1617 i sit 72de Leveaar, og blev begravet ved sin første Hustrus Side i Budolfi Kirke i Aalborg.

Aaret efter opsatte Enken et pragtfuldt Epitafium over deres Hvilested. Det er ophængt paa den mellemste Pille i Koret ligefor Prædikestolen, og bærer følgende Inskription:

> — »*Aar 1617 den 23. September døde ærlig, viis og lærd Mand velagtede Niels Ifuersen Skrifver Borgmester i Aalborg i hans Alders 72de Aar. Hans første Hustru ærlig dydig og gudfryctig Quinde Giertrud Justdatter døde 1602, d. 22. Augusti i hendes Alders 46de Aar, Moder til 1 Barn.*
>
> *Hans anden Hustru ærlig, dydig og gudfryctig Quinde, Anne Jespersdatter*[1]) *døde 1649 d. 10. Julie i hendes Alders 63de Aar. Moder til 5 Børn.*« —

Med sin første Hustru *Giertrud Justdatter* havde Niels Ifuersen ifølge Epitafiet et Barn, som maa være død før Skiftet, ligeledes et Barn af 2. Ægteskab, da disse ikke nævnes i Skiftet efter ham. Hans sidste Hustru overlevede ham i 32 Aar, hun døde 1649 og blev begravet 13. Juli i sit 63de Aar ved sin Hosbonds Side.

Af de 5 Børn, som paa Epitafiet nævnes at være *Anne Jensdatters*, levede ved Skiftets Slutning kun fire, nemlig:

---

[1]) Saaledes kaldes hun paa Epitafiet, se Jyske Samlinger I. X. 56 og Dyrchiøttes Tilføjelser til Bircherods Theatrum d'Aalburgenses. Nye kgl. Samlinger. Kgl. Bibliothek, 4° 746, men i Testamentet underskriver hun sig Jensdatter.

1. Generation

Gjertrud Nielsdatter, som ved Skiftets Afholdelse var 17 Aar.
Bjørn Nielsen — — — — — 16 —
Ifuer — — — — — 15 —
Hans — — — — — 13 —

Boets Midler fordeltes saaledes: *Anne Jensdatter* beholdt Hovedejendommen i Bispensgade og Haven ud til Stranden med paastaaende Bygninger, liggende vesten ved Jens Andersens Krogs Ejendom i Kattesundsgade, der tilsammen vurderedes til 2040 Sl. Daler. Børnene tilfaldt paa deres Lod følgende Ejendomme:

Gjertrud Nielsdatter, der ifølge Moderens Ønske gik i lige Arv med Brødrene, fik et Hus i Skolegade med en liden Bod, en Bod i »Jomfru Annisgade«, og Haven ved Klosteret,

Bjørn Nielsen fik de 3 nye Boder i Klosterstræde, den store »Bleghauffue« og »Hauffuen sønden over«,

Ifuer Nielsen den ene Ejendom i »Jomfru Annisgade«,

Hans Nielsen den »anden Gaard«, med »Porterumb og Gaarsrumb« ud til »Jomfru Annisgade«.

Af Sølvet fik *Anne Jensdatter* den halve Part, Datteren *Gjertrud* fik 100 Lod Sølv, som hun »sielf thill sig annammet«. Sønnernes Arveparter i Sølvet blev gjort til rede Penge, som blev 75 Sl. Dalere til hver.

Alt Linned og Sengeklæder beholdt Moderen selv, men forpligtede sig til, naar Børnene kom til »deris Laugalder«, at give dem en opredt Seng, »saa god som 100 Sl. Daler«. For hvad der var i Huset af andet Boskab, lovede Moderen til Sct. Mikkelsdag at udrede til Børnene 250 Sl. Daler, i hvilket Værgerne samtykkede og vilde sætte paa Rente til Børnenes Gavn og Bedste.

Anne Jensdatter lovede desuden, at hendes Datter skulde blive

hos hende til fri Kost og Underhold, »indtil Gud vil, hun vorder forseet udi Mands Vold«. Hvad *Bjørn* angik, vilde hun betale hans Kost og Tæring i Hamborg det løbende Aar ud og holde ham for forrige Aars Kost og Tæring kvit og frit. 1. Generation

Iffuer Nielsen, som paa Tidspunktet for Skiftets Afholdelse, opholdt sig i Viborg, vil hun ligeledes for ham betale et Aars Kost og Tæring til hans Aar er ude.

Hans Nielsen, som endnu er hos hende, vil hun holde med Sko og Klæder og nødtørftig Underholdning, indtil han kan sendes til Tyskland, og saa der betale et Aars Kost for ham.

Hun ønsker, at de 3 Drengebørn skal arve deres Faders »Igangs-Klæder«, som er tre Klædninger og to Kapper, derfor vil hun desuden give den tredie Søn hendes sal. Faders Kappe, saa de hver kan bekomme en Kappe og en Klædning.

Da der fattes rede Penge i Boet og *Anne Jensdatter* er bortskyldig en Del Gæld for Korn, indkøbt i de sidste Aaringer, hvilket skulde betales af Fælles-Boet, paatager hun sig at udrede denne samt anden bortskyldig Gæld.

Anne Jensdatters Godhed og Omsorg for sine Børn lyser ud af dette Dokument, der tillige giver det Indtryk, at hun har været en dygtig og myndig Husfrue, der har forestaaet et velhavende Hjem, hvor der var fuldt op af Linned, vævet af flittige Hænder, bleget og solet paa Pladsen, der kaldes den »store Bleg-Hauffue vesten for Byen«, og som nu var lejet ud til Oluf Podemester. Desuden havde hun 3 andre Haver at dyrke, den store nede ved Limfjorden som Lysthave, Haven »sønder i Marcken« til Husets store Vinterbehov (af Urter), og den lune Have ved Klosteret til de duftende Blomster, Roser, Balsaminer og de nyttige Lægeurter.

1. Generation

Hendes Bord, dækket til Fest, har straalet af det blankpudsede Sølv, Fade, Kander og Bægre, hvoraf sikkert flere har været i henfarne Slægters Eje.

Byfoged Jacob Vogensen blev tilforordnet at være *Anne Jensdatters* Værge og Formynder, Derick Grubbe blev Værge for *Gjertrud Nielsdatter* og Iffuer Berthelsen for *Bjørn Nielsen. Iffuer Nielsen* fik Jesper Thuesen til Værge, og *Hans Nielsen* fik Gregers Christensen.

Laurs Nielsen, Guldsmed, Christen Nielsen, Stubdrup, Christopher de Hemmer og Niels Hansen, Kræmmer, vurderer Ejendomme og Husgeraad.

Skiftet, med vedhængende 16 Segl, underskrives egenhændig af *Anne Jensdatter,* af ovennævnte Værger og Vurderingsmænd samt Lauers Hansen[1]), Laust Jensen[2]), Jørgen Olufsen[3]), Hans Feltthuus[4]), Jens Andersen Halse[5]) og Johan Christensen[6]).

---

[1]) Raadmand, senere Borgmester. — [2]) Laust Jensen Suhr eller Seehus, Raadmand. — [3]) Raadmand, senere Borgmester. — [4]) Raadmand. — [5]) Raadmand. — [6]) Antagelig Købmd. Johan Christen Munk. (Disse Oplysninger skyldes Hr. Postmester *C. Klitgaard*).

SKAGEN-LINIEN I.

Niels Iffuersen Skrivers og Anne Jensdatters Kaas's Børn. 2. Generation

I.

Gjertrud Nielsdatter f. c. 1606 i Aalborg, d. (?), var efter Datidens Skik opkaldt efter sin Faders første Hustru. Ifølge det tidligere nævnte Skifte opholdt hun sig hos Moderen, indtil hun »kom udi Mands Vold«, hvilken var Mag. *Peter Jacobsen Holm,* f. i Viborg, Præst til Aaby-Bjergsted, nu kaldet Birsted Menigheder i Kjær Herred, Aalborg Amt. Den 18. Juni 1626 blev de viede i Budolfi Kirke i Aalborg. Efter 10 Aars Ægteskab blev hun Enke, og ægtede da Mandens Eftermand i Embedet, *Thomas Henriksen Hjørring,* d. c. 1662. Han var Søn af Raadmand Henrik Thomsen i Hjørring og Ane Andersdatter. Af første Ægteskab havde *Gjertrud Nielsdatter* en Søn og en Datter.

II.

Bjørn Nielsen, f. c. 1607 i Aalborg, d. (?), havde faaet Navn efter Oldefaderen Rigsraad *Bjørn Kaas* til Voergaard og andre Herligheder. Han opholdt sig ved Moderens Skifte i Hamborg, men maa være død før 1855, da han ikke melder sig som Arving efter Broderen Iffuer Nielsen, Tolder i Skagen.

III.

Iffuer Nielsen, f. c. 1608 i Aalborg, d. 1656 19. April i Skagen, opkaldt efter Farfaderen, antager Slægtsnavnet »*Ferslev*«. Ved den

2. Generation tidligere nævnte Skiftebehandling opholdt han sig i Viborg, men blev allerede 1630, 22 Aar gl., udnævnt til kgl. Majestæts Tolder[1]) og Fyrforvalter i Skagen efter Jens Pedersen Grove. Faa Aar efter, 12. Maj 1634, blev han tillige Byfoged i samme By. Af nogle gamle Papirsbreve i Skagens Raadstue-Arkiv ses det, at et Skifte blev afholdt »udi Iffuer Nielsen's, kgl. Maj.s Fogeds Overværelse«.

I den urolige Tid, da de svenske Tropper trængte op i Nørre-Jylland og i Januar Maaned 1644 besatte Hjørring og Sæby, flygtede *Iffuer Nielsen Ferslev,* der som 20-aarig Mand havde oplevet Rædslerne ved Wallensteins Troppers Hærgen i Vendsyssel og Besættelsen af hans Fødeby Aalborg, med sin Hustru til Hirtsholmene og lod Hus og Embede i Stikken. I Begyndelsen af September vender han først tilbage og lyser da paa Tinge 1644 d. 16. September »efter Breve og andet Tøy, som er bortrøvet fra Toldergaarden«. Fjenden var kommet til Skagen sidst i Januar, hvorfor Tolder *Ferslev* ved en Tilførsel til Tingbogen den 23. September oplyser om, at da han i Fjendens Tid var »bortveget her fra Stedet, blev en ganske Andeel af hans bedste Breve og andet Gods borttaget fra Toldergaarden«.

Det var nu ikke Fjenden, der havde øvet denne Daad, men Helsingør-Fribytteren *Bøje Albrechtsen*[2]), der plyndrede Toldergaarden efter først at have jaget en svensk Styrke bort, der havde gjort Landgang paa Skagen.

En senere Tilføjelse til Tingbogen viser Tolder *Ferslev* i et andet

---

[1]) Skagens Byfoged Anders Lauridsen forespørger den 14. November 1631 om Iver Nielsen Ferslev vilde tilholde sig Kongesagen eller Bøder at oppebære der i Byen, hvortil han svarede nej, han vilde kun tilholde sig hvad der vedkom Kongens Strand. (Fisketold, Sandtold, Vrag og Told og ind- og udskibede Varer). — 1630 gør Ferslev Fordring paa 36 Daler af Tolder Willum Worms Bo for Toldergaardens Brøstfældighed og 4 Daler til Øl og Fortæring til Synsmændene. (Personalhistorisk Tidsskrift, 8. R., 1. B., S. 182 og 86. »Den lærde Worms Slægtshistorie« af C. Klitgaard).

[2]) Uddragene af Skagen Tingbog. Velvilligst meddelt mig af Hr. Postmester C. Klitgaard.

men ikke mere flatterende Lys. Den 27. Juli 1646 maa Raadmand 2. Generation
Christen Mikkelsen i Skagen tilbagekalde, at han har udskældt Raadmand *Anders Nielsens* Hustru for en »Tolderhore«; Kvinden hed *Inge Henrichsdatter;* hendes Fader var Raadmand *Henrik Thommessen* i Hjørring og hun var Søster til Tolder *Ferslevs* Svoger, Præsten i Aaby. Kort efter denne plumrede Sag, bliver *Ferslev* overfaldet af Byens Tjener, *Peder Pedersen,* da han stod som Byfoged i Retten. Bytjeneren beskyldte Tolderen for Underslæb; hvorledes denne Sag sluttedes, ses ikke af Tingbogen.

Iffuer Nielsen Ferslev var først gift med *Beate Poulsdatter,* (Datter af den adelige Ridefoged til Aalborghus, *Poul Andersen* og Hustru *Anne Jensdatter);* anden Gang med *Ingeborg Wandal,* f. c. 1617, Datter af *Hans Pedersen Wandal,* Borgmester i Aalborg, og *Marine Lauritzdatter.* I Skagens Kirkebog staar indført: »1654 7. August begravet *Ingeborg Hansdatter Wandall,* Tholderquinde æt. 37 —«.

Hendes Mand overlevede hende kun i 2 Aar; 1656 29. April jordedes »Kgl. Majestæts Tolder *Iffuer Nielsen Ferslev* æt. 48 —«.

I Skagen Kirkes Daabsprotokol, der først begynder 1647, findes ingen Børn døbte af dette Ægteskab, og efter nedenstaaende Udskrift af Skagen Tingbog[1]), maa det formodes, at han ikke har efterladt sig Livsarvinger.

Mandag den 15. September 1656.

»*Hans Nielsen,* Raadmand i Frederiksstadt i Norge at vinde, at han stod for Retten och tilstoed meenig Mand, som her tilstede var, om dem er bevist, hvorledes hans Broder *Iffuer Nielsens,* forrige Kong. Maj.s Tolder og Fogde i Skauffen och nu salig i Herren, Svaghed sig var beskaffen, at de derudi vilde meddele hannem deris sandfærdig vindisbyrd och Kundschab.

Dertil svarede først *Søffren Jensen, Oluf Mur, Christen Nielsen,*

[1]) Skagen Tingbog 1656 S. 85.

2. Generation

Christen Læssøe ..... Borger ibd., och saa mange, samme Dag Tinget søgte, och samptlige vonde, at det er dennem fuldt vitterligt och i Sandhed, att ongefähr et Maanit epter Nytaarsdag 1655 var forn. nu sal. Iffuer Nielsen reiset i Landet sin Æringh och Bestilling at forrette, och som hand kom hjem til Tholdergaarden den Fredag for Fastelavns Søndag i samme Aar, hafver hannem strax en heftig Siugdom angrebet, saa han moxen maatte lige ved Sengen och icke han epter den Thied var saa mectig, att hand en Gang kunde gaae uden for forn. Tholdergaards Port uden en æniste Gang, han var i Capelet at gjøre sinne Bönner til Gud i Himmelen. Men væl siden Thid efter anden forrøgtis hans store Svaghed, saa han tcke self sine Bestillinger kunde forestaa, indtil Vor Herre bortkaldet hannem fra denne ellendige Verden til sit eevige Herligheds Rige, som skete den 19. Aprilis sidst forleden. Og formedelst saadan hans store Svaghed foraarsagtis hand til at sætte andre gode Dannemænd her ibm. til hans Bestillinger at forestaa och betjene«. —

IV.

Hans Nielsen Ferslev, (f. c. 1610 i Aalborg, d. efter 1660), opholdt sig, ifølge Skiftet efter Faderen 1623, hos Moderen i Aalborg. Det var bestemt, at han senere skulde rejse til Tyskland for at søge videre Uddannelse, men han er næppe i de urolige Krigstider opnaaet dette Maal. Som ung Mand drager han til Norge og bliver ansat som Bergskriver ved Kongsberg Sølvværk og senere som Lagmand i Frederiksstad[1]). Ved et Møde, der afholdtes af Participanterne i Kongsberg Sølvværk den 11. Oktober 1642, »foraarsagede det Opmærksomhed, at Bergskriveren i Kongsberg Hans Nielsen[2]), der var bleven Lagmand i Frederiksstad, ligesom flere andre Betjente stod tilbage med at indsende Verkets Regnskaber, hvorom de skulde paamindes.«

I Hannibal Sehesteds Kopibog[3]) findes 9. Juli 1645 en Skrivelse

[1]) Brünniche: »Om Kongsberg Sølvværk«, S. 95.

[2]) Denne *Hans Nielsen* kan ikke, som tidligere antaget være identisk med den *Hans Nielsen*, der i 1626 nævnes som Sorenskriver i Guldbrandsdalen, da førstnævnte, Bergskriveren i Kongsberg, var født i Aalborg 1610, og næppe kan tænkes at have beklædt et Sorenskriverembede i 16-Aars Alderen.

[3]) No. Saml. IV 505.

til Lagmanden *Hans Nielsen*, »Anlangende Fogden paa Sølvberget, hans Supplication«, og i *Johan Gotthardsen Braems* Ligprædiken over *Jesper Husfeld* (Kbhvn. 1724 S. 25) siges der, at *Hans Nielsen* bar Familienavnet *Ferslef* og var gift med Afdødes Moster *Anniche Nielsdatter Randulff*. 2. Generation

Den unge Bergskrivers Hustru var af anset Slægt. Om hendes Fader *Niels Randulf*, Borger i Haderslev, siges det, at hans ældste Søn *Enevold*, f. i Haderslev 18. December 1597, var Søn af Chr. IV. Efter at have fuldendt sine theologiske Studier, blev *Enevold Nielsen* i Aaret 1619 Informator for *Prins Frederik* paa dennes Udenlandsrejse, og den 15. Oktober 1723 fik han Ansættelse som Præceptor for Kirstine Munks Børn paa Dalum[1]). Efter 1627 helligede han sig Præstegerningen og virkede med stor Dygtighed i sit Kald som Præst ved Roskilde Domkirke. Han nød stor Anseelse for sin Lærdom og Klogskab, blev Senior for Domkapitelet, og to Bispestole blev ham tilbudte, i Stavanger 1661 og 1665 i Bergen, men han følte sig for svag til at modtage disse høje Stillinger. Han blev ramt af et apoplektisk Tilfælde, og maatte tilsidst prædike siddende i en Stol for Alteret.

Enevold Nielsen ægtede paa Københavns Slot den 6. Januar 1628 *Bente Rasmusdatter*, hvis Fader var *Rasmus Muus* paa Hedemarken[2]).

Til denne Broders Hus flygtede for de kejserliges Overfald i Sønderjylland *Maria Nielsdatter Randulf*, gift med *Niels Laursøn Hutfeldt*[3]).

---

[1]) Chr. IV. egenh. Breve.

[2]) Wiberg. Giessings Jubel-Lærere I, S. 360.

[3]) Klitgaard: En Samling jydske Testamenter f. A. 1681—1734. P. T. 5. R. 6. B. 168. En Broder til Præsten Enevold var vistnok den Laurids Randulf, der var Forvalter i Lysthaven (Rosenborg). (Chr. IV. egenh. Breve 18. Marts 1633 og 24. Marts s. A.) og senere gjorde sig saa sørgelig bekendt som den utro Tolder i Helsingør. I Anledning af hans Bryllup med Anne Sørensdatter fra Køge, skriver Kongen 9. Februar 1634 . . . »at han erfarer, at Randulf er gift, han haaber, det ikke er hans Mening at holde Hus paa Rosenborg med Quinden«. — 1634 6. April skriver Kongen fra Skanderborg, »at Laurids Randulf skal lade den Confeet med de mange Rum forgylde«. 1637 er Randulf bleven

2. Generation

Kort efter deres Søn Jespers Fødsel den 26. Februar 1626, døde begge Forældrene i Roskilde. Barnet blev en Tid hos *Enevold Randulf*, men da Præsten paa dette Tidspunkt ikke havde nogen Hustru til at være Moder for den forældreløse Dreng, saa rejste han med Barnet op til Moderens Søster i Norge.

I *Hans Nielsen Ferslefs* og *Anniche Randulfs* Hjem ved Kongsbergs Sølvværk voksede den lille Jesper Hutfeldt op sammen med deres egne Børn, for hvilke han senere i Livet blev en hjælpsom Ven. 12 Aar gammel sendtes han til Lübeck for at lære Tysk og Bogholderi og kom 1641 i Lagmand *Hans Nielsen Ferslefs* Tjeneste. Han blev ansat 1643 som Bogholder ved Sølvbjerget, og fra 1647—52 var han i Tjeneste hos Statholderen i Norge, *Hannibal Sehested*[1]).

Lagmandsstillingen i Norge var sideordnet med Landsdommerembederne i Danmark, men de besattes i Regelen af uadelige, medens Landsdommerne var af adelig Stand[2]).

Lagmanden skulde lade Klokken ringe, naar han gik til Tinge med Lovbogen, og da skulde alle Mænd komme ædru til Tinge, hvor der skulde være Plads til to Tylfter. Lagmanden skulde have alle Slags Vægte og Maal paa Tinge. Han maatte ikke holde Ting hjemme i sit Hus, men offentlig paa Lagtinget.

Toldskriver i Helsingør, han skal da bringe 12,000 Daler til Kongen paa Glückstadt, men 21. August 1637 bemærker Kongen, at der mangler 30 Rdlr. i de Penge, Lauritz Randulf bragte til Glückstadt. Undersøgelserne af denne »Mangelpost« i Pengeforsendelsen resulterede i Randulfs Fængsling, anklaget for Falsknerier. 1640 10. December sendte Kongen følgende Ordre til Frederik Urne. »Lauritz Randulf, der har begaaet Falsknerier, skal først stilles for Bythinget i Helsingør, og naar den fine Mand er »vel streckt, da skal han hænges«. Denne Dom er dog ej bleven eksekveret saa hastigt, thi 1641 21. December skriver Kongen: »Randulf skal hugges Hovedet af« og føjer til »kommer han igen, kan Fr. Urne lade ham hænge«.

[1]) Jesper Nielsøn Hutfeldt f. 26. Februar 1626 i Roskilde d. 22. Januar 1696 i Aarhus. Kgl. Borgmester i Aarhus; gift 3 Maj 1663 med Cidsel Christensdatter Clementin (Datter af Mag. Christen Clemensøn, Forstander over Herlufholms Kloster, og Mette Matthisdatter).

[2]) Christen Osterssøn Weylles Glossarium Juridicum. Kbhvn. 1652.

Lagmands Enker nød, lig Præsteenker, Naadsens Aar, dog kun af den visse Indtægt, som aarligen blev ydet Lagstolen. 2. Generation

Det Ting, der holdtes i Frederiksstad fem Gange om Aaret, var Borge-Lagsting. Første Gang Dagen efter Hellig Tre-Kongersdag, anden Gang Mandagen efter Midfaste Søndag, tredie Gang »Tocke-Tirsdag«, fjerde Gang Dagen efter Viti & Modesti, den femte: første Søndag efter Vinter-Natten. Tinget blev sat, naar Solen stod i Øster, og holdtes til Middag, og den, der kom drukken til Tinge og buldrede, maatte bøde 1 Øre Sølv.

Hvad der ellers kan oplyses om Lagmand Hans Nielsen Ferslevs senere Levnedsløb, er kun sparsomt. Ifølge kgl. Befaling af 11. April 1645 blev han kaldet til Aggerhus Slot og deltog i en Deliberation med Stænderne[1]), afholdt af Statholderen sidst i samme Aar angaaende Rigets Indkomst m. m.[2]). I 1656 var han i Skagen for paa Tinge at faa bekræftet Broderens Sygdom og Død. Under Belejringen af Frederikshald bliver han taget til Fange af de Svenske, men den 10. Marts 1660 giver Fr. III Ordre til hans Udveksling.

Da Frederiksstads Kirkebøger er brændte og intet Skifte kan findes, kan det ikke oplyses, naar Lagmanden og hans Hustru har afsluttet deres Liv, men ad andre Veje vides det, at de efterlod sig mindst 3 Børn, der fører Slægten videre i 3. Generation.

---

[1]) Ved »Stænderne« forstodes de kgl. Lensmænd eller Befalingsmænd og de professionerede Adelsmænd, hvorhos man tilkaldte ufri eller uadelige Mænd af nogen Betydning.

[2]) I. Chr. Berg: Historisk Underretning om Landværnet (1830) S. 249.

SKAGEN-LINIEN I.

Lagmand Hans Nielsen Ferslefs og Anniche Nielsdatter Randulfs Børn.

I.

3. Generation

Christopher Hansen Ferslef, f. i Kongsberg c. 1636, død c. 1672 i Hof Solør. Tidlig blev denne Søn sendt til Morbroderen Præsten *Enevold Randulf* i Roskilde, og i Aaret 1656 bliver han Student fra denne Bys lærde Skole[1]). Hans Studium bliver Theologien, og den 3. Februar 1665 faar han Embedet som Sognekapellan i Køge og Ølsemagle[2]), hvor hans Morbroders Søn *M. Niels Enevoldsen Randulf* fra 1661—65 havde været Sognepræst. Hans Formand i Embedet var *Peter Christensen Skivholm,* der først havde været gift med sin Formands Enke, *Vendel Christensdatter,* død 30. Januar 1668, og samme Aar den 25. November ægtede Borgmesterdatteren *Barbara Enevoldsdatter Brochmann,* Enke efter *Ditlev Bertram,* Borgmester i Køge. Til dette Ægtepar følte *Christopher Hansen Fertsløff* (saaledes skriver han sit Navn i forskellige Dokumenter) sig særlig knyttet; den 10. November 1670 underskriver han som Vidne et Testamente, oprettet mellem

[1]) Universitetsmatriklen 1617—1740 S. 265.
[2]) Wiberg.

ovennævnte Ægtefæller og affattet i en for Tiden karakteristisk Form[1]). 3. Generation
Christopher Hansen Fertsløff var da forflyttet fra sit tidligere Embede til Valløby og Taarnby som Sognepræst for disse Menigheder, men Længsel efter sit Hjemland Norge fik ham til at søge Kald der; i Aaret 1671 beklæder han Embedet som Kapellan i Hof i Solør hos Hr. *Hans Jensen Kraft,* og faar 31. Januar samme Aar Bevilling paa Sukcessionen i Sognepræsteembedet. Han opnaaede imidlertid ikke denne Stilling, da Hr. *Hans* døde i 1675 og Hr. *Oluf Blix* blev kaldet 25. Marts s. A. til Sognepræst; uden Tvivl er Hr. *Christopher* død som Kapellan i Hof i Solør mellem 1671 og 75.

II.

Christian Hanssøn Ferslef, f. c. 1638—44, d. 28. April 1714, begravet 4. Maj i Sæby, er født i Frederiksstad, efter at Faderen var bleven Lagmand i denne By. Som ældre Mand angiver han selv i en Ansøgning til Kongen om nyt Embede, at han var — »Eders kongl. Majts forrige betienter ved Melitsen i Norge for Auditeur udi Belejringen for Frederichshald An. 1657:58:59 til 60«. Dette passer kun daarlig med Tilførselen i Sæby Kirkebog, der angiver hans Alder ved hans Død at være 70 Aar. *Christian Hanssøn* er da født 1644 og kun 13 Aar gammel paa det Tidspunkt — da han i Ansøgningen til Kongen kalder sig »Auditeur udi Belejringen for Frederichshald«. Enten er Opgivelsen til Kirkebogen fejl, eller hans Auditeurstilling maa opfattes saaledes, at han i Slutningen af Belejringsperioden, som 15 Aars Dreng er gaaet Faderen tilhaande som Skriver.

I de urolige Tider var jo Lagmanden afskaaret fra at sende

[1]) Sjellandske Registre. 1670—1672 Nr. 28. Blad 351—353.

3. Generation ogsaa denne Søn til Danmark for at studere, ligesom den ældste Søn *Christopher,* der under svenske-Krigen opholdt sig hos Morbroderen, Præsten *Enevold Randulf* i Roskilde. Han maatte beholde Drengen hos sig og selv tage sig af hans Uddannelse.

I dette ansete Hjem i Byen Frederiksstad, hvor Faderen udøvede den højeste judicielle Myndighed, opvoksede altsaa den unge *Christian Hanssøn* i gode og fredelige Kaar, indtil Svenske-Krigen og de gentagne Belejringer af Fæstningen »Halden« gør en brat Ende paa Ungdomsdrømme og Forhaabninger. Fra hans 13. til 16. Aar maa han døje de utrygge og vanskelige Tilstande i en belejret By, og selv om det brogede Liv, der rører sig i en Garnisonsby i Krigstiden, har øvet sine Tillokkelser for Drengen, saa har disse Aar sikkert indpodet ham Livsvaner, der i hans senere Udvikling sætter dybe Spor. Det raa Soldaterliv har ikke været den bedste Skole for den unge Mand, selv om han ogsaa blev Vidne til Opofrelse og Heltemod baade fra Besætningens og Borgernes Side. Besætningen bestod af 2 Kompagnier Ryttere og 2 Kompagnier Dragoner under Kommando af Oberst *Tønne-Huitfeldt,* Oberst *Skade,* Oberstlieutenant *Brockdorf* og General-Lieutenant *Jørgen Bielke.* I Begyndelsen af December 1659 afsloges gentagne Angreb paa Fæstningen, hvor Modstanden lededes af Majoren for Landeværnet, Købmanden *Peter Olsen Nordmand.* Ved et af disse Udfald er det, at Lagmand *Ferslev* bliver tagen til Fange af Svenskerne og først udvekslet det paafølgende Aar.

Den 13. Januar 1660 angreb Feltmarskal *Lars Kagge* Fæstningen, men blev slaaet tilbage af Besætningen under Kommandant *Huitfeldts* Ledelse og ved Borge Kirke tilføjede *Jørgen Bielke* 6. Februar Svenskerne et betydeligt Nederlag, men Frederiksstad maatte endnu til Slutningen af Februar døje en belejret Bys Plager. Først efter *Carl*

X Gustavs Død i Göteborg den 12. Februar 1660 trak Fjenden sig 3. Generation tilbage fra Fæstningen[1]).

Det er vel tænkeligt, at *Christian Hanssøn Ferslev* har omgaaedes med Planer om at blive ansat som Auditør i den danske Hær, men den store Reduktion paa alle Embedsomraader efter Fredsslutningen har rimeligvis lukket Vejen for ham. Maaske kan han være identisk med den Christian Hanssøn, som Oberstlieutenant *Hirsch* i sit Ms. »Danske Officerer 1648—1814«, der findes i det kgl. Bibliotek, nævner som Lieutenant i Bergenshus natt. Rgmt., og som den 25. Februar 1669 var Bisidder i en Krigsret i Bergen[2]).

Intet andet Dokument kaster det fjerneste Lys over hans Livsskæbne, før han 1670 med Løn af 60 Rdlr. aarlig faar Bestalling som Tolder i Sæby Købstad i Jylland, og saaledes fra det dystre Fjeldland vender tilbage til den smilende Egn Nord for Limfjorden, hvor hans mødrene Slægt havde Rod.

Købstaden Sæby var paa den Tid, da *Christian Hanssøn Ferslev* bosatte sig dér, underlagt Børglum Herred i Aalborg Stift, og var efter Resens Kort over Byen i 1677 langt større end de senere Angivelser i Pontoppidans Atlas og Traps »Kongeriget Danmark« udviser.

Foruden Torvet med Kirken, Adelgade, Stranden, Pindborg, Vestergade og Søndergade bestod den af 13 Gyder, hvoraf en hed Møllegyden, en anden Barbras Gyde. Desuden nævntes en Del ældre Gyder som Jespers Gyde, Jacob Lauridsens Gyde, Hans Krags Gyde, Albert Pottemagers Gyde, Panelgyden og Andres's Gyde.

Ved Sæby Aas nordre Bred laa en hel Gade med Fiskerhuse, der forsvandt i Løbet af det 18. Aarhundrede. Over Aaen førte 2

[1]) Holberg: Danmarks Riges Historie B. IV. S. 410 og 426.

[2]) Barstad: »Justitsen i Norge«. S. 27 nævner en Christen Hanssøn, der fra 1667—1671 var Lieutenant i Bergenshus Fæstnings-Garnison.

3. Generation Broer; Mølle-Broen ved Vandmøllen og Aa-Træbroen nær Søboden ved Havnen, hvor Aaen løber ud i Kattegat. Tinghuset laa paa den nordre Side af Torvet, St. Marie eller Vor Frue Kirke ved Enden af Torvet nær Stranden; den havde i sin Tid udgjort den sydlige Fløj af Mariestedkloster og var oprindelig opført i gothisk Stil af røde Munkesten, men blev senere ombygget. Dens Indre gemmer mange Minder om de betydeligste Borgere, der var bosatte i Sæby paa den Tid, da *Ferslev* blev ansat som Tolder der.

I Kirkeskibet hænger en 11-armet Malmlysekrone, skænket 1671 af Handelsmand *Oluf Ottesen* (d. 1675) og Hustru *Maren Lauridsdatter Rhuus,* samt to mindre, skænkede af Raadmand *Herman Gesmel* 1616 og Borgmester *Christen Rhuus* 1706, der ogsaa havde ladet »Daaben« oppryde og forbedre. Samme Borgmester (d. 1709) levede i barnløst Ægteskab med *Johanne Samuelsdatter Gesmel* (d. 1713), Datter af ovennævnte Raadmand og Guldsmed *Herman Gesmel.* Begge blev Velgørere for Sæby Købstad i stor Stil. Saaledes skænkede de foruden Jernværket for Alteret de overtrukne Skamler til Altergæsterne, Indgangen til venstre Kirkedør, Trappen op til Taarnet, en ny Blok, Forstuen til Korskirken, 2 Skibe, et lidet Kammer ved Alteret, en lukket Stol i Korskirken og meget andet. Dertil kom de store Donationer til Kirken, den danske og latinske Skole, Præsterne og Fattige i Sæby.

For begge Borgmestrene findes smukke Epithafier i Kirken samt en Ligsten over Købmand *Oluf Ottesen,* der foruden at skænke den 11-armede Lysekrone lod Hospitalet opbygge paany.

En Søster til denne *Oluf Ottesen, Anna Ottesdatter* ægtede 1670 *Christian Hanssøn Ferslev,* samme Aar, som han var bleven ansat som Tolder i Sæby. At det har hastet med Brylluppet ser man af følgende[1]):

[1]) Jyske Registre Nr. 15, fol. 274.

C. 5. At vi efter allerunderdanigst Ansøgning og Begæring allernaadigst havde bevilget og tilladt, saa og hermed bevilger og tillader, at Christian Hanssøn Fersløf, Tolder udi Vor Købstad Sæby i Vort Land Jylland, og hans Hustru maa for Kirkens Disciplin være fri og forskaanet, formedelst at hans Hustru er kommen for tidlig udi Barselseng efter deres Bryllup, dog skal de tilholdes noget efter deres Middel og Formue til næste Hospital at give o. s. v. 3. Generation

Haffnia, den 26. April.

Ao 1671.

Borgmesteren i Sæby, *Laurids Nielsen Rhuus,* havde samme Aar andraget om at faa konstitueret en Mand i Embedet, da han »i hans store Svaghed og formedelst Alderdom ej tilbørligen kunde forestaa og betjene sit Embede«. Tolder *Ferslev* blev Dagen efter at han havde faaet bevilget Fritagelse for Kirkens Disciplin forordnet til at bistaa Borgmesteren i hans Embedsgærning og udnævntes til Borgmester, dog med saadanne Vilkaar, »at han ej nogen Løn eller Indkomst derfor skal pretendere, førend nuværende Borgmester ved Døden afgaar eller Bestillingen i andre Maader lovlig ledig vorder«[1]).

Bestallingen er dateret Hafn. 27. April Ao. 1671.

Som tidligere nævnt, havde *Christian Hansen Ferslev* Slægtsforbindelser, der for en ung fremadstræbende Mand var gode at have i Ryggen i hine Dage, og hvis Navne nød saa stor Agtelse, at man ingenlunde kan sige, at han stod uden Protektion ved Tiltrædelsen af sit Embede. Saaledes var hans Næstsøskendebarn og Plejebroder *Jesper Hutfeldt* 1666 bleven Borgmester i Aarhus og i Aaret 1678 udnævnt til Landkommissær i Jylland.

Morbroderen Mag. og Domprovst i Roskilde *Enevold Nielsen Randulfs* næstældste Søn *Rasmus Randulf* sad som Landsdommer i Lolland og Falster Stift fra 1661 og døde først Aaret efter, at *Christian*

[1]) Jyske Registre Nr. 15, fol. 274 (Rigsarkivet).

3. Generation *Hanssøn Ferslev* var bleven ansat som Tolder og Borgmester i Sæby. Hans Datter *Bente Randulf* ægtede Amtsforvalter i Aarhus *Jacob Knob,* og Sønnen *Enevold Randulf,* der fik Embedet som Amtsforvalter i Aarhus efter Svogeren, var gift med *Cathrine Fog,* Datter af Borgmester i København *Jørgen Fog* og Griffenfeldts Søster *Cathrine Schumacher,* der senere ægtede Admiral *Wilster*[1]).

Christian Hanssøn Ferslevs Hustru *Anne Ottesdatter* hørte til Byens rigeste Slægt. Hendes Broder, Købm. *Oluf Ottesen,* staar højst i Skatteopgivelserne til Kobberskatten i 1672[2]). Han ejede da en Ejendom i Byen, et grundmuret Hus, Markjord i »Paradis«, et Hus ved Stranden, en Ager i »Studtz-Hauffen« og andre Midler, tilsammen Værdier for 1900 Rdlr.

Det første Aar, *Christian Hanssøn Ferslev* fungerer som Borgmester i Sæby, staar han ikke opført som Skatteyder, men han underskriver Regnskabet med sit latiniserede Navn *Christianus Ferslevius* med Sving og mange pyntelige Krusseduller, sammen med Raadmand *Christen Lauritzen Rhuus.*

I Aaret 1672 opgiver han til Skattemandtallet sin Husstand at være: »*Christian Ferslef* og hans Hustru, 1 Barn, en Dreng, en Pige, 2 gl. Hopper, 2 Kvier og 4 Svin.« Hans Skat beløber sig til 2 Rdlr. 9 M., hvorimod Raadmand *Rhuus* betalte 42 Rdl. 3 M. 14 Sk. og dennes Svoger *Herman Samuelsen Gesmel* stod i Skat for 102-2-8.

To Aar efter opgiver *Ferslef* til Skattemandtallet af 1674 at eje: »Et Hus och Eyendomb = 170 Rdl. En øde Plads, ingen Hus paa næst westen op till = 30 Rdlr. Andre Midler 400 Rdlr. Gield 300 Rdlr., beholder 300 Rdlr«[3]).

---

[1]) Giessing: Jubel-Lærere B. I. S. 370.

[2]) Sæby Byfoged Regnskab, der ligger til Grund for efterfølgende Oplysninger.

[3]) I Skatteopgivelsen, indført med hans egen Haand i Regnskabet, staver han sit Navn „*Ferdsløff*", som Borgmester underskriver han „*Christianus Ferslovius*".

Til Svogeren *Oluf Ottesen* har han staaet i et venskabeligt For- 3. Generation
hold; thi sammen med ham drev han en Mark udenfor Byen, den tilhørte Hr. *Friderich Thørsløff.* Til Skattemandtallet for Matricul, Salt, Krigsstyr, Ildsted og Kvægskat, Artilleriskat, Fourage og Baadsmandsskat opgiver *Ferslev* i 1677 at have en Husstand paa 5 Personer, 2 Heste, 2 Køer og betaler kun 41 Rdlr. 4 M.! Aaret efter, da der af nye Skatter yderligere var tilkommet Kopskat, Rentepengeskat og Konsumptionsskat, opgav han sig saaledes: »Borgmester *Chr. Ferslef,* som og er Tolder, hans Hustru, 4 Børn, 1 Tjenestedreng, 1 Tjenestepige, 2 Heste, 2 Føller, 2 Kiøer, 4 Ungkvæge, 6 Svin.« Det synes saaledes, at *Ferslev* i dette Aar har været inde i en mere velstaaende Periode. Komsumptionsforpagtningen i Sæby havde en Tid været overtaget af Borgerne selv, og der findes blandt Bilagene til Byfoged-Regnskabet for 1679 en Kvittering for Forpagtningsafgiften 540 Rdlr. fra Land-Kommissær *Thøger Lassen,* hvilken *Ferslev* som Borgmester attesterede. Senere overtog han selv Konsumptionsforpagtningen, hvad der kun bragte ham paa slettere Fod og forskaffede ham mange Stridigheder med de gode Sæby-Borgere. Hans Husstand var nu indskrænket til Hustruen og 2 Børn og han betalte da i de to Kopskatte-Paaligninger 12 Rdl. 6 M. $9^1/_2$ Sk., i Grundskat 2 Rdl. 1 Sk. og til Krigshjælpen 7 Rdlr.

Ved at følge Sæby Byfoged Regnskaber gennem disse Aar faar man et mørkt Billede af Borgernes Skattebyrder og deraf følgende trange Kaar.

Vedlagt Regnskabet for 1684 findes en af *Ferslev* egenhændig skreven Skatteopgivelse, der lyder som følger:

> Udi dend Aller Naadigste paabudne Kop och Quægskat I Indeværende Aar Ao. 1684 angiver jeg underskreffne Efterfølgende:

3. Generation

Nemblig.

Mig selff, min Hustru, Jet Barn unter 10 Aar. En Dreng, en pige, thoe gamble Hopper, thoe Kiøer och Fiere Schuin. Och som jeg Consumptionen hafuer I Forpagtning och ingen Handell eller Brug ellers bruger, vill jeg allerunder danigst leffue i visse forhaabning herfore at motte bliffne forschaanitt.

Sæbye, den 27. September
Ao. 1684.

Christianus Ferslevius.
m. p. p.

Den flotte latiniserede Underskrift mangler jo ikke, men med Orthografien staar det ilde til. Morsomt er det at se, at han har benyttet den norske Betegnelse »Brug« for Haandværk, og Udtalen »Jet« for »et« tyder paa, at han var stærkt paavirket af det jyske Maal.

Han opnaaede dog ikke at blive fritaget for Skatten, der ansattes til 10 Rdlr. 1 Mrk. 4 Sk.

Saavidt Sæby Raadstuebog kan give Oplysninger derom, saa mødte *Christian Hanssøn Ferslev* i Egenskab af Borgmester først i Retten efter *Lauritz Rhuus's* Død i 1675. Denne havde en Del Penge tilgode af Byen, og hans Enke *Anna Christensdatter* fremkom derfor den 10. Marts 1675 med Fordring paa sit Tilgodehavende, hvad der lovedes hende. *Ferslev* beklædte Retten 27 Gange fra Februar til November, som Borgmester samtykker han med Raadet i, at *Anna Christensdatter* faar sit Tilgodehavende af Byen godtgjort ved at fritages for Skatter, til Beløbet var udredet. Den 27. November samme Aar beklædte Borgmester *Chr. Lauridsen Rhuus*, der havde faaet Embedet efter Faderen, som 1ste Borgmester Retten i Sæby, og der fremlagdes da følgende Kaldsseddel:

»Jeg underskrevne højligen foraarsages at citere til Sæby Raadstue *Niels Erlandsen* af Læssøe for velvise Borgm. *Rhuus, Mads Nielsen* og *Frands Melvig*[1]), Raadmand i Sæby formedelst Erlandsen med hans

[1]) Frands Melvig var Raadmand i Sæby og Toldinspektør i Fladstrand.

Majestæts Told- og Konsumptions-Erlæggelse svigagtig haver omgaaet, idet han adskjellige Købmandsgods haver hidbragt og ej angivet eller Konsumptionen deraf clarered, hvilket Jeg nu og fremdeles vil bevise og nu til at vinde vidne de, som Godset af Erlandsen haver købt, citerer velfornemme Mænd *Niels Christensen, Claus Henriksen Meyn, Anders Christensen, Christen Søfrensen, Jesper Jensen, Anna Christensdatter, Thromholdtes* og *Karen Christensdatter*. I Særdeleshed citeres velvise Borgm. *Chr. Hansen Ferslev*, Hans Maj's betroede Tolder, formedelst han ikke herudi eller paa andre Tider Hans Maj's naadigste Forordning haver villet parere, idet han baade her af Sæby og Fladstrand (Frederikshavn) og paa andre Steder haver omitteret adskjellige Skibrumme til og fra Toldstedet uden mit Bevis for, at Hans Maj.'s Rettighed var søgt, som det sig burde, hvorfor jeg underdanigst ikke haver kunnet efterkomme Hans Maj's Forordning og ved saadan Underslæb, som ved dette er begaaet, kan eragtes Hans Majestæts Rettighed af Tolder og Betjenter ikke er iagttaget efter Ed og Pligt, som det sig burde, hvorom videre for Retten skal gøres Forklaring.

Datum Sæby d. 26. Novb. 1675.

Mathis Pedersen[1]).

Ferslev erklærede, at *Erlandsen* havde hos ham her paa Toldstedet angivet det, som han siden havde forhandlet, efter den Toldseddel, han havde annammet i Maribo, og at han heraf havde modtaget Sø-Tolden i Sæby. Skipper *Erlandsen* beraabte sig derfor paa, at han disse Varer frit her i Byen kunde forhandle. Saavidt Konsumptionen vedkommende ophævedes Sagen.

Det paafølgende Aar møder Borgmester *Ferslev* indtil 16. Juli 16 Gange i Retten. Den 31. Maj fremkom en Sag angaaende Krigsstyr, i hvilken Anledning *Chr. Hanssøn Ferslev* og Raadmand *Mads Nielsen* stiller sig imod sine Kolleger og det øvrige Borgerskab. Disse to Mænd havde nemlig lagt denne Krigsstyrligning, som Indbyggerne finder for dyr, navnlig for Fattigfolk. *Ferslev* og *Nielsen* vilde da rejse ned til

[1]) Mathias Pedersen var Konsumptions-Forpagter i Sæby.

3. Generation Aalborg for at snakke med Stiftsøvrigheden derom, men Borgerne vilde have *Christen Lauridsen Rhuus* og *Niels Christensen* dertil. Der bliver udtaget 8 Dannemænd til at lægge Krigsstyrligningen om, og *Chr. Rhuus* rejser selvanden til Aalborg for at forhandle med Stiftamtmand[1]) og Biskop derom.

Da gør for første Gang den Mistillid sig gældende, som de Sæby Borgere nærer til Tolder og Borgmester *Ferslevs* Evner til at bestride sine Hverv, og i sidste Del af Aaret 1676 ses han ikke oftere at have beklædt Retten, hvorfor det maa formodes, at han paa Grund af denne og efterfølgende Sag er bleven suspenderet fra Borgmesterembedet. Paa samme Tid fremkommer nemlig følgende Klage fra Borgerne over *Chr. Hanssøn Ferslevs* Embedsførelse:

> »Saasom Borgerskabet sig højligen beklager og nu her for Retten beklagede sig over den store Handling, de ved Fladstrand med Købmands-Gods Ind- og Udskibning haver, hvorover Byen ganske forsvekkis, saa begærte Borgm. *Chr. Rhuus* af Borgm. *Chr. Ferslev,* som og er Tolder her sammesteds, at han vilde være saa god og meddele hannem paa Byens Vegne en rigtig Udtog af Toldbogen hvad Gods ved Fladstrand siden Nytaarsdag — 76 — ind- og udskibet er, hvad det til Papir og Skriver-Løn vil koste, vil de giærne betale, — formoder han det ikke nægter eftersom det angaar Byens Gavn og hans Kgl. Maj's i sine Indtrader ikke til Forringelse, mens maaske kan blive til Forbedrelse, naar derom vorder søgt og handlet, og var her paa velbemeldte Borgmester og Tolder Svar begierendis«. —
>
> Velb. Borgm. *Christian Ferslev* svarede, at naar han bliver lovligen stevnet derfor, skal han give Svar og ej førre.
>
> ut supra,

Den 26. Marts 1676 indstævnes *Ferslev* sammen med Raadet atter for Retten, denne Gang af Sognepræsten i Sæby *Lauritz Christensen.* Sagen drejede sig om en Konsumptionsafgift, som Sognepræsten

---

[1]) Enevold Parsberg til Pallesbjerg og Jernit, Stiftbefalingsmand over Aalborg Stift 1671—80, d. 1687.

ikke havde betalt til Byraadet, der i dette Aar selv havde overtaget Forpagtningen af samme. 3. Generation

Præsten klager over, at han af Borgmester *Christian Hanssøn Ferslef* paa Forpagternes Vegne havde faaet saadan et Svar, »som ikke var at formode hos retsindige Tilhørere, som det lader sig anse til i Byen, och baade Menigheden och Præsterne med denne Eders Forpagtning forarmes og ruineres, som Udgangen med Tiden vel skal lære.« —

Præsten klager videre over, at han ikke kan svare den store Købstadskonsumption, og beder om han ikke kan svare Konsumption som en Præst paa Landet.

Ingen af de indstævnte var mødt.

Samtidig indstævnede samme Sognepræst *Christian Ferslev* for Betaling af »den Mulkt I sidder inde med til Sæby Hospital for Eders Hustru kom for tidlig«.

Præsten har ikke kunnet »erlange« det ringeste Svar fra *Ferslev* ang. omtalte Mulkt og gør Fordring paa: »at bemeldte Summa penge 10 Rdlr. og deres Rente fra Bispens Brevs Dato 27. Juli 1673 indtil denne Dag bør at betales og ellers aarlig efter Eders Løfte til hver af de 3 store Højtider erlægger 2 Rdlr«.

Det var Meningen, at Borgmester *Ferslev* ved denne Mulkt skulde befries for Kirkens Disciplin, den var sat saa lav, at Fattige og ringe Folk vel skulde vide at erlægge den.

Sognepræstens skriftlige Indlæg bidrager ikke saa lidt til at kaste Lys over Borgmester *Ferslevs* Karakter og Livsførelse, hvoraf det mest betegnende lyder saaledes:

> »Saa som jeg underskrevne ikke enten ved mundtlig Bud eller venlig Skrivelse har kunnet erlange hos Borgmester *Chr. Hansen Ferslev*

3. Generation

det ringeste lovlige Svar om den Mulkt, som han baade efter Hans Maj's af sig selv erhvervet naadelige Brevs og hans Højærværdigheds Bispens Skrivelses Formelding, for lang Tid siden burde at have erlagt, men det alt ringe har agtet og agter, alligevel han formedelst han Excellentis Stiftamtmandens Interposition har uddelt denne Mulkt paa saa lidelig en Penge, som gemene og ringe Folk vel skulle vilde erlægge, om de i saadan Forseelse kunde befries for Kirkens Disciplin. Havde der her foruden blevet efter Recessen provideret imod de got Folk, da havde de icke kunnet sluppet med disse Penge, efterudi hans Hustru stod Brud med udslaget Haar og anden Smykke og Prydelse, som Møer og Piger alene anstaar, dette jeg maa her for Retten lade forstandige, som de got Folk her tildags har været saa højt intonerit og indhildet, at de ikke har kunnet eller villet sligt forstaa, jeg derfor formener, at ovenbemeldte Borgmester *Christian Hansen Ferslev* efter hans Højærværdighed Bispens Skrivelse bør sit Løfte efterkomme og foruden de 10 Rdlr. med paaløbne Renter og Omkostninger aarligen til hver af de store Højtider at erlange til Hospitalet og de Fattige tho Rdlr. og for de fem forgangne Aar enten at betale 30 Sletdaler, eller og lovligen bevise, at han derfor har fyldestgjort, med mindre han vil lide Tiltale.

Sæby Anno 1676 d. 26. Marts. *Lauritz Christensen.*
m. m. p

Sagen blev optaget til Doms, men forinden denne faldt, havde Borgmester *Ferslev* »tilfredsstillet Sognepræsten ved til Hospitalsforstanderen og daværende Aars Kirkeværge *Jørgen Laursen Farver,* at betale de 15 Sletdaler. Sagen blev med Hr. *Lauritzens* Tilladelse saavidt »componeret og bilagt«, at *Ferslev* blev fri for videre Tiltale.

I Juni Maaned 1678 modtager Borgmester *Ferslev* den bebudede Stævning af Borgmester *Rhuus* til at forevise ham Told- og Accisebogen, hvilket *Ferslev* havde nægtet at gøre uden retslig Tvang.

Beskikkelsen lyder saaledes:

»Eftersom jeg underskrevne formener her paa Toldstedet en Del at være passeret, hvorved Hans Kgl. Maj's vores allern. Arve-Herre og Konge uden Tvivl ikke ringe Indpas i sin kgl. Toldrettighed sket er, og jeg som er af hans kgl. Maj's naadigst betroet Borg-

3. Generation

mesterens Bestalling her sammesteds och desforuden er højst bemeldte min allernaadigste Herre som en tro Underdommer med Ed forbunden, agter til mere højstbemeldte hans Maj's Tjeneste derover Oplysning at søge, hvortil jeg endelig forud behøver at se den rette nummererede og snordragne Toldbog. Begærer derfor ved nærværende 2de Dannemænd af Tolderen *Christian Ferslef*, at han vil lade mig faa samme sin Hans Kgl. Majestæts Toldbog at se, paa det jeg kan vide hvad i den paa sine Tider indført er, ellers tør jeg mig ingenlunde med noget derudinden befatte, formoder at som jeg dette i Hans kgl. Maj's Navn og Tjeneste begjærer, hand det ikke nægter, at jeg jo ommeldte Toldbog bekommer at se, saa vil jeg til dets Forretning med disse 2de Mænd strax lade mig finde, enten i Tolderens eget Hus eller hvor han behager mig den at anvise saasom herved aldeles ingen Ophold tjene kan, skulle mod Forhaabning mig denne min Begæring afslaas, eller og som ofte tilforn sket en utidig Paaskuder gøres, enten at jeg det paa Skatkammeret søge skal eller hannem derfor stevne lade« . . . . .

. . . . . Ydermere begjæres, at som Hans Kongelige Majestæt os som andre Steder allernaadigst haver bevilget Accise af en Del ind- og udskibede Varer og *Christian Ferslev* som tillige Borgmester og Tolder er, samme Accisebog hos sig haver, at han mig dend ved disse tvende Dannemænd vilde tilskikke, saa skal han strax ved denne blive den uskadt igen tilstillet, hvis ej jeg den da tillige med Toldbogen forevises, maa, og er herpaa uden nogen Ophold Borgmester *Chr. Ferslevs* skriftlige Svar begiærendis.

Actum Sæby dend 19. December 1678.

Christen Lauritzen Rhuus,
egen Hand.

De tvende Dannemænd begav sig med Beskikkelsen til Borgmester *Ferslev* som forlangte Kopi deraf og bemærkede, at han intet skriftligt vilde svare derpaa, men bad dem hilse *Chr. Rhuus* og sige, at hverken han eller nogen fik hans Toldbog at se førend der først vistes ham skriftlig Befaling fra Skatkammeret derom. »Hvad Accise-bogen anbelanger vilde han nu til Nytaarsdag lade den færdig skrive, saa kunde baade *Christen Rhuus* og de andre faa den at se, naar de vil komme til hannem i hans Hus«.

3. Generation

Ferslev undlod ogsaa at give Møde i Retten i denne Sag, men Borgmester *Rhuus* gav ikke tabt i Striden med sin Kollega i Retten.

Den 3. Juli 1679 indstævner han atter *Christian Ferslev* til Tinge og fremlagde da Raadstuebogen, der viste, at Borgmester *Christian Ferslev* fra den 25. September 1678 indtil denne Dag ej har været mødt paa Raadhuset; »enten de ordinære Raadstuedage eller andre Tider noget til Raadstue har været at forrette, uden allene to Gange; medens Borgmester *Rhuus* idelig, og *Mads Nielsen* Raadmand mestendels alle Tider var tilstede mødt og findes det midlertid nogle Gange i Raadstuebogen indført, at begge Byens Tjenere efter Borgmester *Rhuus'* Befaling har været hos *Chr. Ferslev* og begjærede, at han vilde møde til Raadstuen paa de Tider et og andet Højmagtpaalegende forrettis skulde, baade paa Kongelig Maj's og Byens Vegne, efter Høj-Øvrigheds Forordninger og Breve, som hannem och idelig tilforn er vorden tilskikket og forevist, saavel som at møde til Skifters Forretning och andet, hvis forefaldet haver«.

Christen Rhuus forlangte Tingsvinde paa denne sin Klage over Borgmester *Ferslev,* der heller ikke denne Gang mødte i Retten.

At Borgmesterens Klage over *Ferslev* var berettiget, ses af et Brev fra Fru *Mette Bille* til Amtsforvalter *Peter Klein,* hvori *Ferslev* betegnes som »ulovkyndig og tilmed ganske uvederhæftig Retten at betjene«.

Samme Dag stævnedes *Chr. Ferslev, Mads Nielsen* og *Frands Melvig,* Raadmand, samt *Chr. Sørensen,* Visiterer og *Rasmus Sørensen Samsing,* nu boendes ved Fladstrand, af Borgmester *Rhuus* til Thinge. *Christen Rhuus* fremlagde den forrige Raadstuebog med Begæring, at i den maatte efterses hvilke Konfiskationsdomme der fandtes afsagte og indførte fra den 17. Maj Anno 1671, da Tolderen *Christian Hanssøn*

Ferslev blev Borgmester, og indtil den 16. Oktober, hvilken Dag og Tid de vare afsagte, hvem der havde dømt i Sagen, hvilket Gods, der var dømt til Konfiskation og hvilke Straf-Penge der efter kgl. Toldforordning var idømt og hvilken Deling af det konfiskerede Gods og Penge der efter Dommen skulde ske. 3. Generation

Der var afsagt 6 Konfiskationsdomme i den omtalte Tid. *Christen Rhuus* forsøger herved atter at komme *Ferslev* til Livs ved at kaste Mistænkelighedens Lys over hans Embedsførelse. Da *Ferslev* heller ikke møder i denne Sag, begærede *Rhuus* Thingsvinde paa det passerede.

En fredeligere Stemning mellem de to Kontraparter synes at gøre sig gældende hen imod Slutningen af Aaret. Ganske vist stævner *Rhuus* atter *Ferslev* den 26. November til Betaling af 29 Rdlr. 3 Mark 6 Sk. for forskellige Indkomster, han havde Andel i for Aaret 1678, (Borgerskabspenge, Accisen m. m.), men da *Ferslev* i et Indlæg erklærede, at hans Gæld til Rhuus gik omtrent lige op med Rhuus's Gæld til ham, erklærer Citanten sig tilfreds dermed og forliger Sagen.

Det paafølgende Aar falder der Ro over Gemytterne, og *Ferslevs* Navn findes ikke tilført Tingbogen i nogen retslig Anledning, men da Sæby Magistrat i Aaret 1681 afstaar Konsumptionsforpagtningen og *Ferslev* overtager den paa egen Haand, fremkommer der flere Konsumptions-Sager, i hvilke *Ferslev* maa vige Dommersædet, hvad der giver Anledning til følgende Fuldmagt:

> »Som jeg underskrevne *Christian Hansen Ferslev*, Borgmester og Tolder udi Sæby af Hans kgl. Maj's højlovligen Kammerkollegio naadeligen er forpagtet al Konsumption og deraf faldende Bøder af Sæby og Fladstrand i dette og næstfølgende tvende Aar, og jeg formedelst min underdanigste Opvartning i samme og anden mine Bestillinger til Hans Maj's Tjeneste ei altid self med dets Vedkom-

3. Generation

mende kand tilstede være, saa haver jeg venlig ombedet min Kollega velvise Borgmester *Christen Rhuus,* som jeg hannem och her med Fuldmagt giver paa mine Vegne at gøre og lade, søge og svare ialt samme Consumption og hvad Sager derved falde kan, naar og hvor fornøden gjøris, og det saavidt Consumptionsforordningen, Forpagtningsbreve, Lov og Ret tillade kan lige saa fuldkommelige som jeg selv personlig tilstede var, dette til Bekræftelse under min egen Haand.

Sæby, d. 24. Jan. An. 1681.

Christianus Ferslevius,
m. m. p.

Denne Fuldmagt blev given i Anledning af en Sag angaaende Kommandanten i Fladstrand Lieutenant *v. Mollich's* Underslæb og Forseelse mod Konsumptionen. Sagen sluttede først det paafølgende Aar.

I Aaret 1682 lader *Ferslev* foretage flere Stævninger for Svig mod Konsumptionalforordningen, hvad der bidrager til at forøge Borgerskabets Forbitrelse mod ham, den synes at være paa Kogepunktet, da *Ferslev* havde ladet lukke Byfogden *Johan Ertmanns* og flere Borgeres Bagporte og Laager »for at intet der igennem ulovlig skulde passere«.

Sladderen fik igen Vind i Sejlene og dansede lystigt hen ad Sæby Gade.

For at rense sig for enhver Beskyldning for Overgreb i Embeds Medfør, stævner *Ferslev* Byfogden til Tinge og indkalder som Vidner baade Borgmester *Rhuus,* Raadmændene og Raadstueskriveren samt hans tvende Konsumptionsbetjente for at erklære, hvorledes de kunde bevise »bemeldte Ertmanns Bagportis Tillukkelse«. Hvorledes Sagen sluttede, oplyser Tingbogen intet om.

Ovenstaaende Uddrag af Sæbys Retsprotokoller beviser tilfulde, at *Christian Hanssøn Ferslev* var en Mand, der ved forsømmelig og uordentlig Embedsførelse havde paadraget sig sine Medborgeres Mis-

tillid, der spredte sig til videre Kredse, og til Slut fik Kancelliet til at tage sig af Klagerne. 1688 havde han ansøgt om Fritagelse for Konsumptionsforpagtningen af Sæby og Fladstrand og om det maatte forlades ham, hvad han paa Forpagtningen var bleven skyldig[1]). 3. Generation

Han mister sine Embeder baade som Borgmester og Tolder og bringes i den yderste Armod ved at skulle svare Kgl. Maj. »hvad han paa sit Tolderi var bleven Statskassen skyldig«.

For at inddrive de resterende Beløb, maa Borgmester og Byfoged *Chr. Rhuus* Gang paa Gang gøre Arrest i hans fattige Ejendele, baade i de Agre, han ejede udenfor Byen og i hans Gaard og Ejendom i Sæby i Byens Gyde, der efter en Synsforretning den 28. Marts 1694 blev stillet til Auktion efter Ejerens Begæring. Paa det ottefags Bindingsværks Ladehus »var Taget utjenligt og øde, og en stor Del af Tømmer og Lægter borttaget«. Bolighuset saa ikke bedre ud, indenfor var alt øde og af ilde Udseende; Taget en stor Del bortskredet, Brønden forfalden, hvorfor Hus og Jord kun blev vurderet til 40 Slet-Daler.

Der faldt ingen Bud ved Auktionen, hvorefter Magistraten udbød den til hvem der vilde bruge den uden Skat eller Lejes Betaling, »for at Lukket (Hegnet) derom for Naboernes Skyld, kunde lukkes, men ingen vilde bekvemme sig dertil«.

For at faa Ende paa Sagen køber Borgmester *Rhuus* den faldefærdige Gaard.

Af de 40 Sletdaler, som *Rhuus* »fornøjede« *Ferslev* med som Betaling for Ejendommen, har næppe mange fundet Vej til hans egen Lomme. *Ferslev* var forpligtet til at bidrage til Borgmester *Rhuus's* nødtvungne Rejse til København for at gøre Rede for Byens Regnskaber, og han selv agtede ogsaa at rejse dertil: »af høj Fornødenhed

[1]) Rentek. Deliberationsptc. 1688—90, fol. 18 b og 202.

3. Generation for sine egne Sager«. Denne Rejse kom først istand i Marts Maaned 1698, og Ferslev indgiver da en Supplik til Kongen, (den findes i Rigsarkivet under »Forestillinger til Rentekammeret«)[1]). Han klager deri sin Nød til Majestæten over at være en fattig, forarmet Mand, der med Hustru og mange Børn er kommet fra »Brødet« paa Grund af Uorden i Toldregnskaberne, som han blev befunden at betale. Han ansøger om nyt Embede ved Helsingørs Toldkammer som Stempelslager og Seglforvalter. Suppliken er dat.: København, den 29. Marts An. 1698.

Majestæten bønhørte ikke *Ferslev,* der med uforrettet Sag maatte vende tilbage til Sæby, hvor han fremdeles lever i trange Kaar, stadig plaget og forfulgt af sine Kreditorer. Saaledes bliver forrige Borgmester *Christian Ferslev* den 6. Oktober 1707 indkaldt for hvad han til *Christen Jensen Skræder* skyldig var, nemlig 22 Sl. Dlr. 1 Mrk., og *Christen Jørgensen* boende i Bainsgaard i Volstrup Sogn stævner ham i Aaret 1708 og faar Dom over ham, der lyder paa: »at *Christian Ferslev* bør inden 15 Dage med rede Penge det pantsatte Skab og dito Kakkelovn, at indløse tillige med dem den foraarsagede Omkostning 2 Rdlr., og ifald *Ferslef* ej til den Tid skulde lade sig med Penge indfinde, da Pantet at tilhøre *Christen Jørgensen* til hans skadeløs Betaling«. I disse Sager kaldes *Ferslev* »den fattige«, hvad han ogsaa med Sandhed kan kaldes, naar man læser den Dom, som den stadig »ufornøjede« Skræder *Chr. Jensen* fik over ham; han maatte nemlig selv se sig om efter Dækning for de 22 Rdlr. 1 Mrk., da *Ferslevs* Gaard og Ejendom var bleven udlagt til *Peder Jensen* paa Voergaard og siden til *Søren Nielsen* i Sæby var afhændet. Denne *Søren Nielsen*[2])

[1]) Se Bilag I.

[2]) Købmand og senere Byfoged, gift med Birgitte Ottesdatter. Af deres Børn gjorde Sønnen Jacob Sørensen (Severin) sig særlig bekendt ved sin Handels- og Godsejervirksomhed (Dronninglund) og som Grønlands-Missionens Støtte.

var Konsumptionsforpagter og gift med en Søster til Ferslevs Kone *Anna Ottisdatter.* 3. Generation

Dette er sidste Gang, at *Ferslev* nævnes i Tingbogen; hans Kreditorer er blevne trætte og lader ham nu henleve sine sidste Dage i Fred. Ikke fjernt fra den By Aalborg, hvor hans Farfar *Niels Iversen Skriver* og dennes Hustru *Anne Jensdatter Bjørn-Kaas* levede i Rigdom og Anseelse, dør han, deres Sønnesøn, under de fattigste Forhold den 28. April 1714 og bliver begravet i Sæby den 5. Maj, 70 Aar gl.

Tilstede ved Dødslejet var hans Hustru og en ugift Datter *Barbara.* Af Skiftet ses det, at »det meget øde Hus og Ejendom, som de iboede«, tilhørte Byfogden *Søren Nielsen,* og at der aldeles intet var til den sal. Mands Jordefærd, som Børnene havde bekostet[1]).

Enken, *Anna Ottisdatter,* flyttede senere til sin Søn *Christopher Ferslev,* Tolder paa Skagen. Her døde hun i Aaret 1735 og blev begravet der[2]).

III.

Jens Hansen Ferslev, f. c. 1645 i Frederiksstad, begr. 1704, 18. April paa V. Frue Kirkegaard i Kbhvn., 59 Aar gl.

Denne Søn, der i Daaben fik Navn efter sin Farmoders Fader, *Jens Bjørnsen Kaas* til Strandbylund i Elling Sogn, havde rimeligvis, ligesom den 1 Aar ældre Broder, Borgmester *Christian Hansen Ferslev,* opholdt sig hos Forældrene under Belejringen af Frederikshald, og ligesom denne søger han tilbage til Danmark.

Det smilende, idylliske Mariager og et ledigt Tolderembede lokker ham, og 2 Aar efter at Broderen havde faaet Tolderembedet i Sæby, ansøger *Jens Hansen Ferslev,* der da var 27 Aar gl., den 18. August 1672,

[1]) Se Bilag II.

[2]) Velvilligst meddelt mig af Hr. Postmester C. Klitgaard.

3. Generation om at faa Tolderembedet i Mariager i *Børge Kall's* Sted[1]), men allerede 5 Aar efter er han bosat i Kjøbenhavn og har faaet en Stilling som »Skriver uden Vesterport«. I Aaret 1682, den 18. August faar han Bestalling som Konsumptionsskriver og 1690, den 8. Februar, Bestalling til samme Embede ved Nørreport.

Højere drev han det ikke paa Embedsstigen; han blev ved »Posekiggeriet« til sin Død. Den 18. April 1704 jordfæstedes han i Frue Kirke under en Ligsten i den 2den Plads mellem Kirkepillerne fra den nordre Kirkedør. Hans Bolig havde været paa Købmagergade, til han 1701 købte Gaarden Matr. Nr. 101 i Pilestræde, hvor han boede til sin Død.

Jens Hansen Ferslev var to Gange gift. Hans første Hustru *Sophia Amalie Mormand*[2]) (f. . . . ?, død i Kjøbenhavn den 2. Marts 1694), der havde været Oldfrue hos *Griffenfeldt* i dennes Residens paa Købmagergade for en aarlig Løn af 100 Rdlr.[3]), blev den 3. Maj 1676, kort efter Griffenfeldts Arrestation (den 11. Marts), viet til *Ferslev* i Frue Kirke.

Det første Barn i Ægteskabet fødtes Aaret efter og blev døbt i Frue Kirke den 24. Oktober med Navnet *Helvig Sophia.* Hendes Faddere var General-Fiskal *Christian Pedersøn,* Møntmester *Gottfried Krøger* og *Peder Matzsøn,* Renteskriver. General-Fiskalens Frue bar Barnet og *Anna Cathrina Conrathsdatter Hessis* holdt det over Daaben og ærlig Quinde *Susanne Marie Hartmanns* holdt Christenhuen.

---

[1]) Sjæl. Miss. 518.

[2]) Hun var rimeligvis en Slægtning af *Birgitte Mormand,* g. m. Chr. IV's Skibshøvidsmand *Henrik Mund* til Serridslevgaard, d. 1675. (Søn af Claus Mund og Kirsten Harboe). Hans Enke skødede Serridslevgaard til Jens Mikkelsen Mule. Serridslevgaard laa i Nebel Sogn, Vor H. Aarhus A. Nebel S. er Anneks til Vær S., hvor Griffenfeldts Gods Stensballegaard laa, og i hvis Sognekirke han ligger begravet. Slægten Mormands Vaaben havde 3 Menneskehoveder i Skjoldet og 13 Faner paa Hjelmen.

[3]) A. D. Jørgensen: Peter Schumacher Griffenfeldt II B., S. 143.

I Begyndelsen af Aaret 1679 blev Familien forøget med 2 Pige- 3. Generation
børn. Tvillingerne blev døbte i Frue Kirke den 1. Februar. Den ældste fik Navnet »*Anniche*« efter Farmoderen *Anniche Randulf* og »*Cathrine*« rimeligvis opkaldt efter en Slægtning, »ærlige Pige *Gedske Cathrine Mormands*«, der staar opført som Fadder i Kirkebogen. Den lille *Anniche Cathrine Jensdatter Ferslev* havde desuden Møntmester *Hans Georg Hartmann,* Trompeter *Kort Dülles* og Acciseskriver ved Vester Port *Christen Sørensen* til Faddere. General-Fiskal *Christian Pedersøns* Frue *Magdalene* bar Barnet og holdt det over Daaben og ovennævnte *Gedske Cathrine Mormands* som værende i Pigestand holdt Huen.

Til det andet Tvillingbarn *Magdalene Elisabeth* stod Procurator *Hans Torchildsøn* og Ungkarl *Anders Speackhøj* Fadder og Trompeter *Kort Dülles* Hustru *Helvig Elisabeth* bar Barnet og holdt det over Daaben, medens ærlig Pige *Kirstine Peder Rasmussøns* Datter holdt Huen.

I 15 Aars Alderen mistede disse Pigebørn deres Moder. Vedføjede Gengivelse af hendes Lig-Vers viser[1]), at hun var en god Moder, hjælpsom mod Fattige og dybt savnet af Manden, hvis »Roe, Tidsfordriv og halve Livets Lyst«, hun havde været. Imidlertid trøstede Ægtemanden sig snart og giftede sig anden Gang med »*Thale*«, hvis Eksistens kun kan bestemmes derved, at hun i Aarene 1706, 08 og 11 stod Fadder til *Jens Hansen Ferslev's* Døttres Børn og indskrives i Daabsprotokollen som *Thale sl. Jens Hansen Fersløvs,* hvilket viser, at hun har været hans anden Hustru. Hendes Død er ikke fundet i nogen af Hovedstadens Begravelsesprotokoller. Hun kan i Pestaaret have forladt Kjøbenhavn og er maaske død udenbyes. Efter 1711

[1]) Originalen findes i Universitetsbiblioteket i Christiania.

3. Generation findes hun nemlig ikke senere som Fadder ved de i de unge Familier hyppige Daabshøjtideligheder.

Af Jens Hansen Ferslevs 3 Døtre ægtede den ældste *Helvig Sophia* c. 1707 *Frands Boye,* f. c. 1670, død ifølge Vor Frue Kbg. 27. April 1737, 67 Aar gl. Han havde faaet Ansættelse som Kopist i Kammer-Kancelliet og blev 1711 forfremmet til Bogholder i Rentekammeret. Ved sin Død havde han Bolig i Stormgaden. Hans Enke overlevede ham i 2 Aar; hun blev begravet i V. Frue Kirke den 26. Maj 1739, 52 Aar gl. og efterlod sig 2 Sønner og 1 Datter.

Jens Hansen Ferslevs 2den Datter, Tvillingbarnet *Anniche Cathrine* er rimeligvis død ung, da hun aldrig nævnes blandt Fadderne til Søsterbørnene. Hendes Tvillingsøster *Magdalene Elisabeth* døde 1727 og blev den 6. Oktober begravet fra Klareboderne i en af de smaa Urtegaarde ved Frue Kirkes Nordre Side ind ved Stakitværket mellem 2den og 3die Pille fra Kirkedøren under egen Ligsten om Aftenen Kl. 5 slet med Ligvogn og 2 Timers Sangværk.

Hun havde 1705 ægtet *Nicolay Dajon,* der den 6. Maj 1704 havde faaet Bestalling som Bygningsskriver. I Ægteskabet fødtes 10 Børn, af hvilke kun 4 Sønner samt 1 Datter (*Sophia Amalia,* gift *Bentzen),* hendes 3 Børn overlevede Faderen.

Han giftede sig den 8. September 1728, altsaa inden Sørgeaarets Udløb, med Brygger *Johan Poulsens* Enke *Marie Reerichsdatter Eggers.* Hun døde før *Nicolay Dajon,* der den 22. Maj 1754 blev jordet paa Nicolaj Kirkegaard. Hans Bo udviste til Deling mellem Arvingerne 1900 Rdlr.

Sørgelig Eftermæle
Ofver
Den Dydrige og Gudfryctige (nu salig)
MATRONE
Sophia Amalia
Norman
Hr. Hens Hansons Jerdslefs
Kongl. Majest. Velbetroede Consumptions-
Skrifver ved Vester Accise Contoir
Der Hendis Sl. afdøde Legome ved een anseerlig Comitat
den 2 Martii Anno 1694 til Vor Frue Kirckegaard
blef bestædiget

Psalm. 84.

HERRE een Dag i dine Forgaarde ere bedre end ellers Tusinde/ jeg vil heller vogte Dørren i min Guds Huus/ end lenge boe i de ugudeliges Boeliger.

Til sidste Erreminde opsat af de Paarørendis
Pligtskyldigste
Jacob Fristrup.

Imprimatur,
C. BARTHOLIN.

Kiøbenhafn/ Tryct hos J. P. Bockenhoffer/ K. M. og Univ. Bogtr.

Bvor er dog Døden blind / og ſtedſe Magten ofver
Foruden ald Forſtiel / ja ſnarer Dyd bortrofver
End ſom Udyders Krud / thi det vel blifver ved /
Hvor af mand Skade faar og idelig fortred.

Thi ſnarer Sæden god / end Tidſelen forſvinder /
Og Klinten Rugen ſkion i fremgang ofvervinder /
Mand ofver ſaadan ſig vel høilig klage maa /
Dog det forgiefvis er / thi det vil være ſaa.

See her hår Døden myrt een Dyderig MATRONE,
See her hår Døden grum ey Hende vildet ſkone /
O! Død og Syndſens Sold for eeniſt Æble-Bid
Hvor mange Tuſinde du tager hen for Tid.

Du farer runden om / du vender op og næder /
Og hvor du kommer frem / ſtrax allis Øyen væder /
Du tager Glæden bort / og gierer ſot til ſurt /
Og ingen mod din Gift i Hafven voxer Urt.

Nu

Nu tog du denne bort / ſom var et Dyds Exempel /
Min halfve Stæle Roe / Fromheds udtrycte Stempel /
Du har borttaget dend / ſom var mine Børns Troſt /
Min Roe / min Tidsfordrif / min halfve Lifvis Loſt.

Sophia hede hun / af Viisdom Nafn hun hafde /
Sin Sag Hun vſeltig anſtillede og lafde /
Hun her ſaa ſkinne loed ſit Lius for Arm og Rig /
At billig klagis Hun fortiig ligger Lig.

Moed hver Mand from og goed Hun daglig ſig beteede /
De Fattig' hendis Død vermodelig begræde /
Til hvilcke Hun ſin Haand goedvillig har udragt /
Og dem i deris Trang ſaa ofte hår forſtragt.

Saa farer Døden frem / omverler Folck og Tider /
Til Tiden uden Tid ved Dommen til os ſkrider /
O! Menniſk tenck dig om og lær af dend nu døed /
At Du ſaa vel ſom Hun til Lif og Død er føed.

Det Lif Du lefver her er tckun een Afmalning
Paa det Dig gifvis ſkal paa dette Lifs Betalning /
Lef derfor ſaa din Tid / at naar Du og ſkal gaa
I Døde Dantzen / Du det ævig Lif kand faa.

SKAGEN-LINIEN I.

Christian Hansen Ferslevs og Anna Ottisdatters Børn.

I.

Et Barn, f. 1671 og død før 1678, da det ved Opgivelsen til Skattemandtallet for dette Aar ikke findes blandt Børneflokken. 4. Generation

II.

Sophia, f. i Sæby ca. 1673, begr. i Fladstrand 1739 i Marts Maaned, 66 Aar gl.

Trods sine fattige Kaar var det dog lykkedes Borgmester og Tolder i Sæby *Christian Hansen Ferslev* at give sine Børn en god Opdragelse og at holde 2 af Sønnerne til Bogen.

Sophia blev den 6. Marts 1705 trolovet i Sæby med *Christen Samuelsen Gesmell*, f. c. 1677, og altsaa ca. 4 Aar ældre end hans Brud. Han var Broder til *Johanne Samuelsdatter*, gift med Borgmester *Christen Rhuus*, der havde ført saa mangen bitter Strid med hans tilkommende Svigerfader. Af Profession var han Farver og fik som saadan den 21. April samme Aar Borgerskab i Sæby. Efter Brylluppet, den første Søndag i Advent, bosatte det unge Par sig i Fladstrand, hvor *Christen Samuelsøn Gesmell* senere blev Kirkeværge. Han døde 1733. Enken overlevede ham i 6 Aar og boede i Huset hos sin Datter *Anna*, der var gift med *Anders Thomsen* i Fladstrand.

4. Generation

Den ældste Datter *Maren* havde ægtet *Peder Hansen Høyer,* der var bosat i samme By, og den yngste Datter *Ellen* boede i Kjøbenhavn i Ægteskab med *Peder Ottesen.*

Ifølge Knivholdt Skifteprotocol, blev der den 16. Marts 1739 afholdt Skifte efter *Sophia Ferslev;* Boet indeholdt næsten intet uden et jernbeslaaet Skrin, som af hendes Broder, Tolder Ferslev fra Skagen tillige med 2de Mænd inden hendes Død var bleven forseglet.

III.

Hans Christiansen Ferslev, f. c. 1674 i Sæby, død 30. Oktober 1705. Ved Drukning.

Fra Aalborg lærde Skole blev han i 1691 Student. Efter at have taget theologisk Eksamen kom han til Sæby som Hører ved den latinske Skole. I »Uddrag af Bircherods Dagbøger«, S. 355, fortælles der, at han har besovet en Pige i Albæk Præstegaard. Pigen maa være *Johanne Lauridsdatter Böye,* som han 1698 holder Bryllup med i Sæby. Han maa ligesom Faderen ansøge om at blive fritaget for Kirkens Disciplin, fordi hans Hustru var kommen nogle Uger for tidlig i Barselseng, hvad der for ham, som hørende til den gejstlige Stand, var særlig graverende. Han blev suspenderet fra sit Embede til Ansøgningen allernaadigst blev bevilget, hvilket skete i Bryllupsaarets sidste Maaned den 17. December[1]). 1703 blev han kaldet til Sognepræst paa Norderø (Færøerne), hvor han kun i faa Aar udøvede sit Kald. En stormfuld Efteraarsdag, den 30. Oktober 1705, druknede han sammen med Fysikus paa Færøerne, *Nicolaj Tausen,* og 7 Mand ved Skærene ved Bordø, da begge var kaldet til en syg og døende[2]).

Lorentz Lauridsdatter Böye ægtede Eftermanden i Embedet,

[1]) Jyske Reg. B. 20, fol. 343.
[2]) Wiberg.

Clemen Jensen Follerup eller Færø. I hendes første Ægteskab fødtes 4. Generation
en Datter *Anne Hansdatter Ferslev.* Denne var døbt i Sæby Kirke den 14. December 1698 og ægtede paa Norderø *Mathias Jacobsen Vogelius,* som 1736 var Kapellan, men døde efter faa Aars Ægteskab.

IV.

Barbara Marie Christiansdatter Ferslev fødtes 1675 i Sæby og blev begravet 1. Marts 1754 i Fladstrand. Hun var den eneste af Børnene, der opholdt sig i Hjemmet ved Faderens Død 1714, og hun er rimeligvis forbleven i Sæby og har faaet Bolig i en Gaard, som ejedes af Borgmester *Rhuus.* Gaarden benævnes nemlig i hans Testamente 1700 »Barbraes Gaard«[1]), og kaldes endnu ved dette Navn, ligesom en Gyde, der løber langs Gaarden, hedder »Barbraes Gyde«; dette Navn er dog af senere Dato.

Den 12. Maj 1716[2]) blev hendes Forlovelse med Sognekapellanen til Byrum, Vesterø og Hals paa Læssø Hr. *Marcus Antoniussen Bering* højtideligholdt. Hendes Trolovede, der samme Aar havde faaet Kaldet, var Søn af *Anton Marcussen Bering,* Sognepræst til Understed-Karup, og *Else Baltharsarsdatter Hals.*

Brylluppet stod samme Aar, den 20. Oktober. *Barbara Christiansdatter* havde da fyldt sine 41 Aar. Ægteskabet forblev barnløst. Senere bosatte hun sig i Fladstrand, hvor hendes Søster *Sophie* boede, og døde der noget over 80 Aar gammel[3]).

V.

Otto Christiansøn Ferslev, f. i Sæby 1678, d. 1757, begravet i Hyllested den 25. August, 76 Aar gammel. Han kom tidlig i Aalborg

[1]) Vends. Folk og Land, III, S. 11.
[2]) Sæby Kirkebog.
[3]) Flade — Fladstrand — Gjerum Kb.

4. Generation Latinskole, men Forældrenes Fattigdom har vel gjort sit til, at det kun gik smaat med at vinde frem i Lærdom. *Otto Ferslev* tog først Studentereksamen i sit 21. Aar 1699. Da der ikke kunde ydes ham Hjælp hjemmefra til at fuldende sine Studier, maatte han søge et Hører-Embede ved Skagens lærde Skole, hvor han ansattes 1702[1]).

Biskop over Aalborg Stift, Jens Birckerod, skriver i sin Dagbog samme Aar: »Saasom Hr. Ernst Rammel gav mig tilkende, at han havde paa min Behag antaget en Stud. *Otto Ferslef* til sin Collegam in munere scholastico, saa approberer jeg gærne hans Vocation, skrev derpaa til Provsten og Borgmesteren paa Skagen, at de vilde med deres Myndighed disponere og formane Stadens Indvaanere til at sætte deres Børn, som dertil tjenlige kunde eragtes, til Skolen, at den engang kunde komme i bedre Skik«.

I Aaret 1709 lykkes det endelig *Otto Ferslev* at faa theologisk *Attestats med haud og 1712 tager han Magistergraden* i Kjøbenhavn.

Han opnaaede nu at blive ansat som Hører ved Vor Frue Skole i Hovedstaden, en Gerning han røgtede i 6 Aar. I Løbet af disse Aar findes der i Gratialprotokollerne[2]) flere Ansøgninger fra ham andragende Præstekald i Jylland, men uden Resultat, han maa i Pestaaret 1711 tage tiltakke med Ansættelse som Skibspræst paa »Havfruen«. Desuagtet vedbliver han stadig at søge nyt Embede. Grunden var vel den, at han var forlovet med *Ane Kirstine Sørensdatter Glimsholdt,* Datter af Hospitalsforstander i Aalborg *Søren Jensen Glimsholdt* og *Ane Jacobsdatter Rüber,* og gerne vilde føre sin Brud ind i et solidt Præstegaardshjem. Dette lykkedes dog først efter mange Genvordigheder.

---

[1]) Hunderup: »Lærerstanden ved Latinskolen i Jylland«.
[2]) Rigsarkivet.

Brylluppet fandt Sted den 20. Marts 1714 i Budolfi Kirke i Aalborg, 4. Generation og de Nygifte fik deres foreløbige Bolig i Kjøbenhavn, hvor den unge Hustru ofte i de første Ægteskabsaar maatte være ene i det lille Hjem, da hendes Mand kun kunde nyde Samlivet i den korte Tid, »Havfruen« lagde op. 1714 fødtes en Søn, der blev døbt den 6. December i Holmens Kirke med Navnet *Christian.*

Otto Ferslev bliver stadig ved at søge Embede paa Landjorden. Fra 1714—15 søger han baade Schiedmoe Præstegield i Norge og Kapellaniet ved Budolfi Kirke samt Thorup Præstekald i Strø Herred. Denne sidste Ansøgning giver en Del Oplysninger om Ferslev's Kamp for at faa en mere stabil Menighed at virke for, end de skiftende Besætninger paa »Havfruen« kunde byde ham. Der staar nemlig heri[1]), »at han var kaldet til at være Sognepræst udi Walle Præstegield i Setterdalen i Christianssand Stift udi Hr. *Erik Jesper Legangers* Sted, som er beskikket til Tørrested Præstegield, om han det forlangede, han andrager, at da dette Walle-Kald er et armt, elendigt og vanskeligt Brød, og som han udi fem Aars Tjeneste ved Flaaden er geraadet udi stor Gield, saa beder han allerunderdanigst, at der maa være en Naade tilovers for ham, paa det, at han ikke skulde henbringe sin sidste Tid udi Armod og Elendighed«. Supplikanten beraaber sig dernæst paa sine forhen allerunderdanigst udleverede Attesta, saa vel fra Sø-Officererne, som fra Doctor *Hans Bartholin,* Mag. *Sevel* og flere.

Da det heller ikke denne Gang lykkes ham at faa Embede i sit Fødeland, søger han paany Embede i Norge. I Norske Indlæg for 1716 findes en Ansøgning fra *Otto F.* om at blive Sognepræst i Øjestad (20. December 1715)[2]). Han nævner i Ansøgningen, at han i 5 Aar

---

[1]) Gratialprotokol 1714—15, f. 351.

[2]) Velvilligst meddelt mig af Hr. Professor Poul Heegaard. — A. L.

4. Generation har været Skibspræst paa »Havfruen«, samt 6 Aar Collega i Skolen og desuden 3 Aar ved Academiet i Collegio Medico. Trende Foliosider ere vedlagte med Anbefalinger fra Flaadens Officerer, der gunstigt omtaler hans Forhold i Lærdom og Levnet, og fra Doctor *Hans Bartholin,* der attesterer, at *Otto Ferslev* stedse har været meget »skikkelig« og lærvillig, hvorfor han ogsaa blev Allumus collegii Medicini. Embedet i Øjestad konfereres ham den 6. Marts 1716. Da han imidlertid endnu ikke har opgivet Haabet om at faa et Embede i Danmark, fortsætter han stadig at søge Embede dér, baade Stokkemarke Kald, Sognekaldet ved Frelsers Kirke i Kjøbenhavn og Hyllested-Venslev-Holsteinborg, til dette sidste Embede lykkedes det ham at blive kaldet den 13. Marts 1716.

Den Præstegaard, som *Otto Ferslev* og hans Hustru drog ind i og som blev deres Hjem i 41 Aar, laa i Vester Flakkebjerg Herred, Sorø Amt, $1^1/_2$ Mil fra Skjælskør, i en flad, skovløs, men muldrig Egn. Den ældste Del af Kirken er opført i Kamp og det forlængede Kor af Munkesten. Omkring en Del af Kirkegaarden er bevaret et Stykke Ringmur med Port og Laage fra den tidlige Middelalder. Anneks Kirken i Venslev By er bygget i samme Stil; paa Korsfløjen staar Niels Trolle og Hilleborg Rosenkrantz's Navne samt Aarstallet 1667. Ejerne af det nuværende Holsteinborg, der før hed Trolholm og var i Trolle-Slægtens Besiddelse, benyttede nemlig Venslev Kirke som Sognekirke, indtil Holsteinborgs Ejer, Lensgreve Ulrich Adolf Holstein, lod et Kapel indrette paa selve Slottet; dette blev indvidet i Aaret 1728. Magister *Ferslev* maatte altsaa efter dette Aar ogsaa holde Gudstjeneste paa Holsteinborg. Det blev imidlertid efterhaanden for besværligt for den aldrende Mand at betjene 3 Kirker, hvorfor han fik sin Søn *Christian,* der 1741 var bleven theologisk Kandidat,

til personel Kapellan, som blev ordineret den 4. Oktober 1743. *Otto Ferslev* dyrkede med stor Interesse sine Marker og forsøgte stadig at udvide Præstegaardsjordene. Saaledes kom han 1744 i Proces med Holsteinsborgs Ejer om noget Høslet, som tilhørte Bidstrupgaard, til hvilket *Ferslev* mente sig at være berettiget. Bidstrupgaard tilhørte dengang, som nu, Kjøbenhavns Magistrat. Paa hans Andragende til Magistraten om den vilde »entrere mod ham i denne Proces«, svarede Magistraten, »at den ikke melerede sig derudi«[1]). Det ser ud, som om Magister *Ferslev* gik af med Sejren; thi 1750 andrager han Magistraten om at sælge ham en Jord Bidstrup Gods tilhørende, som han i nogle Aar har haft i Brug, for hver Td. Hartkorn vil han give 10 Rdlr. Courant og betale til 11. December. Det var lige saa meget, som han betalte for det Jordegods, han købte af Kongen, og »det var bearbejdet og besaaet, men dog i maadelig Stand«. Magistraten besluttede at overlade Præsten Jorden, men vilde dog først spørge om Kancelliets Mening. Dette fastslog, at den øde Jord skulde bortauktioneres, og Hr. Justitsraad *Fog* blev da højstbydende med 10 Rdlr. 1 M. pr. Td. Hartkorn; et lille Træk, der viser *Otto Ferslev's* stædige Karakter, hellere miste et godt og indbringende Stykke Jord, end med 1 Mark at overskride sit første Bud! 4. Generation

Foruden at dyrke sine Marker med Dygtighed havde Ferslev udpræget boglige Interesser. Torsdag den 25. August 1745 fik han Besøg af Historikeren *Jacob Langebek*[2]). Mag. *Ferslev* fortalte, at han havde gaaet i Aalborg Skole med Langebeks Fader, og *Langebek* fortæller om sit Besøg i Præstegaarden, at der fandtes en smuk Samling af Bøger, »mest Critica, Philologica og Commentarier, hvori-

[1]) Magistratens Resolutionsprotocol 1744, f. 412.
[2]) Kirkehistoriske Samlinger.

4. Generation blandt en Del rare Editioner og skiønne Exemplarer«. Hvorledes var nu Forholdet mellem Magister *Ferslev* og hans Sognebørn?

Sikkert havde de Tillid til ham og saa op til ham med Ærefrygt, da han blev anset for en saare lærd og gudfrygtig Præst, men paa hans gamle Dage vederfaredes der ham en sørgelig Hændelse, der maa have nedsat ham meget i hans Sognebørns Omdømme.

Aarsagen dertil var, at baade Mag. *Otto Ferslev* og hans Søn Kapellanen paa en ganske taabelig Maade blev indviklet i en Troldomssag saa sent som i Aaret 1756, da man skulde forsværge, at slig Overtro endnu kunde findes blandt Præsteskabet.

Historien var følgende: Den 9. Maj 1756 blev offentlig Forlovelse bekendtgjort imellem Ungkarl *Povel Pedersen* af Kirkerup og Enke *Sidsel Christensdatter* fra Agernehaugehuset ved Bukkekilde Indelukke paa Sønder Overdrev i Lynge Sogn under Antvorskov Amt[1]). Som Skik og Brug dengang var, flyttede Fæstemanden, der var Landsoldat, ud til hende i Agernehaugehuset. *Sidsel* havde to Døtre, *Karen* og *Kirstine,* henholdsvis 15 og 7 Aar gamle. Moderen blev snart ked af den Trolovede og ønskede ham blot fra Huset igen. Hun fandt da paa, for at skræmme ham bort fra Hjemmet, at fortælle en Historie om en Trold, der hed *Christen Rasmussen* og havde til Kone en Troldkvinde, kaldet *Maren,* som havde faaet et Barn. Troldefar vilde nu have hendes Datter *Karen* som Barnepige med ind i Højen i Stenstrup Lillevang, hvor de boede. Derfor færdedes Trolden stadig i og omkring deres Hus, dog usynlig for alle undtagen de to Pigebørn, som jævnlig saa ham og talte med ham. Den Trolovede lod sig imidlertid ikke skræmme bort, selv om han blev noget betænkelig ved Sagen, men besluttede sig dog til at tage Kampen op med Trolden

[1]) Kirkebog for Lynge Sogn 1731—1801, Bl. 344.

og faa ham drevet ud, da han jo nødig vilde miste det gode Tilhold hos *Sidsel.* Den ældste Datter paatog sig da at agere Trold og *Povel Pedersen* skulde snart faa Troen i Hænde. Om Natten var der »Noget«, der lukkede Døren op og grinede fælt ind i Stuen og sagde: »Her er jeg«, eller »Noget« drog ham i Fødderne eller kom med nærgaaende Spørgsmaal. Trolden spurgte om *Povel* ikke forhen havde haft to Kærester, eller om det ikke var saa, at han havde besovet en Pige paa Vitsøgaard. Endelig en Søndag Morgen fik han Trolden selv at se; hans Fæstekvinde kom ind til ham og raabte, at der stod en Trold udenfor, som kastede Kæppe og Sten efter hende. *Povel* sprang til Døren for at faa fat i Trolden, men Døren var stænget. Han kiggede da gennem Sprækken i Døren og saa et »Positur« af Størrelse som *Karen* med en halvskiden Serviet over Hovedet og ligesom kridtet i Ansigtet. Han raabte paa Karen, men da forsvandt Posituret og lidt efter kom *Karen* og lukkede op. Som en skikkelig Fader søgte *Povel* at værne *Karen* for det Troldtøj, der forfulgte hende. Han hentede en gammel Flyverøn[1]), der voksede i en gammel Pil ved Kirkerup, og sagde til *Sidsel,* at hun skulde indsy noget deraf i *Karens* Særk. Derefter gik *Povel* angrebsvis til Værks og vilde helt fordrive Troldtøjet fra Højen, men hertil behøvedes en Præst. Hans egen Sognepræst i Lynge kunde sikkert ikke bruges dertil, han var kun 30 Aar og havde Non til Eksamen, nej, saa var det bedre at tale med Hr. Mag. *Otto Ferslev* i Hyllested; han var lærd og 78 Aar gammel. En Svoger til *Povel, Anders Pedersen,* i Kirkerup, fik han til at ride over til Hyllested og fremstille Sagen for Præsten og hans Søn Kapellanen, der blev yderst betagne af denne Trolds eller Djævels Spil og sagde til Budbringeren, at *Povel Pedersen* skulde tiltale Trolden saaledes:

4. Generation

[1]) Snylteplante, Røn, der slaar Rod i Træspalter eller lignende Steder.

4. Generation »Jeg stævner dig fra den gamle Præst i Hyllested i den hellige Trefoldigheds Navn, at du skal møde i Hyllested Præstegaard paa Mandag Kl. 12 slet.« Povel gjorde som Magisteren befalede og Troldens Svar var: »Jeg bliver Djævelen gale mig nødt til det.«

Saaledes var alt i Orden til Djævlebesværgelsen og om Mandagen kørte hele Selskabet over til Hyllested. *Karen* paastod, at Trolden sad bag i Vognen sammen med Pigebørnene, men var usynlig for de Voksne.

Hvad hændte nu i den af oplyste, lærde og ansete Mennesker beboede Præstegaard? Den gamle *Otto Ferslev* modtog de Fremmede og talede til Trolden, der tydelig fra Vognen svarede »Ja«. Forfærdet udbrød da Præsten: »Ja nu hørte jeg ham«. Selskabet kom straks ind i Stuen, og Kapellanen stillede sig ved den lukkede Dør og talte med Trolden. *Karen* maa derfor ogsaa have befundet sig udenfor Døren under et eller andet Paaskud. Inden de »besatte« Børn drog bort, gav Præsten dem hver 30 Draaber af en Vædske »Contra incantationem«, og lod dem rejse med velforrettet Sag.

Naturligvis fløj Rygtet om denne besynderlige Djævlebesværgelse i Hyllested Præstegaard som en Stormvind fra Hus til Hus, og Sagen blev Genstand for offentlig Paatale. Sognepræst *Hammelev* i Lynge indberettede den 31. Juli 1756 det hele til Amtmanden paa Antvorskov, Konferensraad *Løwenørn*. *Sidsel* og hendes Børn, den Trolovede og Svogeren kom i Forhør paa Antvorskov Slot, men de kunde ikke rigtig gøre Rede for Sagen. Hvorimod den gamle Magister *Otto Ferslev*, der opfattede sin Handling som kun at være for det gode, tilstillede sin Overordnede, Biskop *Hersleb*, en Redegørelse for sin Troldemanen og forsøgte paa ingen Maade at stikke noget under Stolen. Denne Indberetning eksisterer ikke mere, men af følgende Torden-Brev, som

Biskop *Hersleb* tilstillede Mag. *Ferslev,* faar man en Forstaaelse af, 4. Generation hvorledes hans høje Øvrighed saa paa Sagen:

Sjællands Biskops Kopibog *1756.*

Den 16. August.

»Til Magister *Otte Fersløf.*

I min Barndom har jeg hørt mangt et Ammestue-Ewentyr og Kierlinge Fabel, men aldrig noget saa urimeligt og ilde sammenhængende, som Deris Wellærværdigheds Relation og det publiqve Rygte om dend Biergpusling fra Lynge Sogn, en Diefvel, som er døbt og anseer sig self et Guds Menniske og Jesu Barn; et Menniske, som kand giøre sig usynlig; Draaber contra incantationem[1]); at stefne en usynlig, og det i dend hellig Trefoldigheds Nafn. Det giør mig hiertelig ont, at Deres Wellærwærdighed, en Præst, en lærd, en gammel Mand skal saaledis prostituere sig, befatte sig med uvedkommende Ting uden for Deris Sogn, styrke gemene Mænd i deres Superstition, misbruge Guds Nafn, bilde Folch noget ind, ligesom Deres Welærværdighed kunde ofvernaturlige Kunster etc. og faae Nafn af den wiise Mand. De begiærer min Raadføring, men dend skulle De begiært, før De indlod sig saameget i Sagen og forløb sig saa kiendelig; har De læst Magister Ole Biørns Proces i Thisted hanns Dom?[2]) Det er alt, hvad jeg nu kand svare; thi jeg maa entholde mig fra at decidere noget, da jeg ej kand wiide, om ved Sagens Undersøgning kan gaae Ordre til Fiscalen at paatale Deres Opførsel. Kunde De endnu tage imod Raad, saa skulle det være, at De foregaf, at De ickun har giort

[1]) En Hekseformular.

[2]) En bekendt Trolddomssag i Thisted, paadømt ved Kommissionsdom af 1697. Ole Bjørn, f. 1648, blev dømt fra Embedet, til at staa aabenbar Skrifte, miste sin Boslod og forlade Jylland. Se iøvrigt »Biografisk Leksikon«.

4. Generation det for at udforske, hvorvidt Superstition kunde gaae og hvor viit gemene Mands Credulitet kand føre, og for Resten burde De nu self med Flid prædike derimod, straffe Superstition og raade Folch fra at troe og icke at høre efter saadan Sladder, men i Stæden for Draaber contra Incantationem heller self at søge Raad til at rense Hiernen og oplyse Hiertet, ut sit mens sana in corpore sano[1]); det er mit Ønske, hvormed jeg slutter som Deres

P. Hersleb«.

Paa Allerunderdanigst Memorial, indberettet af Amtmand *Løvenørn* til Kongen, resolverede denne, »at *Sidsel* og begge Døtrene skulde indtil videre indsættes i Børnehuset til Forbedring og Undervisning, og Magister *Otto Ferslev* og hans Søn Kapellanen, *Christian Ferslev,* for deres i højeste Maader brugte forargelige Forhold i denne Sag offentlig for Landemodet skulde indkaldes og tilrettesættes, samt efter en af Biskop *Hersleb* forfattet Formular fra Prædikestolen afbede den givne Forargelse«. Magister *Ferslev* blev desuden idømt en Mulkt til Enke-Kassen paa 20 Rdlr.

Den gamle Magister var halsstarrig og veg ikke fra sin Opfattelse af »Djævlebesværgelsen«, han nægtede at gøre Afbigt og vilde hellere miste Kjole og Krave end at tilstaa, at han var taget ved Næsen af to naragtige, halvvoksne Pigebørn, hvoraf den ene end ikke kunde læse et Bogstav og den anden kun havde gaaet i Skole et Aar og daarligt nok kunde læse indenad i sin Katekismus.

Ferslev slap ud af denne Affære paa en for ham heldig Maade; den i Barndom gaaende Præst døde Aaret efter, omtrent 80 Aar gammel, og reddede herved ogsaa de 20 Rigsdaler. Hans Hustru, der var død

[1]) San at det er en sund Sjæl i et sundt Legeme.

før denne triste Historie, var den 9. Maj 1749 bleven begravet paa Hyllested Kirkegaard, 76 Aar gammel. Det var hendes Sønnekone, *Ellen Marie Kierrumgaard,* der var Værtinde for Trolden i Hyllested Præstegaard. 4. Generation

I »Kiøbenhavnske Danske Post-Tidender« Nr. 36 findes i »Extraordinaire Avertissements« et Proclama fra Sal: Mag. *Otto Ferslevs* Arvinger, der bekendtgør at have antaget sig Boets Midler til indbyrdes Skifte. Hvo som haver noget at fordre i Boet, skal henvende sig til Hr. *Christian Ferslev* i Hyllested eller hos *Severin Ferslev* boende paa Tobaks-Pibefabriken paa Christianshavn. Skiftets Slutning var berammet i Hyllested Præstegaard den 16. August 1758.

Arvingerne var de to ovennævnte Sønner, 4 Børn i Ægteskabet var alle døde som smaa.

VI.

Christopher Christiansøn Ferslev, f. 1679 i Sæby, begravet 1746, 25. December, i Skagen, 67 Aar gammel.

Som ung Mand ansattes han som Fuldmægtig hos Byfoged og Borgmester *Hermann Mercher* i Skagen. I en Strid, som *Elisabeth Bille,* sl. *Holger Pax'* Enke havde med *Daniel Glasmeyer,* Told- og Konsumptionsforpagter i Skagen, mødte han paa *Elisabeth Billes* Vegne ved Sæby Ting. Denne, der var Kautionist for hans kgl. Majestæts Intrader for Tolden og Konsumptionen, følte sig brøstholden over den Maade, hvorpaa *Glasmeyer* administrerede Konsumptions-Forpagtningen og forlangte, at en Del af Skatterne, saasom Folkeskatten og Kopulationsskatten skulde indbetales til hendes Fuldmægtig *Christopher Ferslev* eller hendes egen Tjener *Simon Meyer.*[1])

[1]) Sæby Tingbog 1707—13, Bl. 87 b.

4. Generation

Paa Sæby Ting fremkom derfor *Christopher Ferslev* med en Skrivelse desangaaende til »Ædle og velvise Hr. Borgmester *Hermann Mercher*«;[1]) Skrivelsen var dateret Sæbygaard den 17. November Anno 1708. I en Retstrætte, der var Følgen af *Elisabeth Billes* Angreb paa *Glasmeyers* Sløseri med Hensyn til Konsumptionsskattens Aflevering, maa *Hermann Mercher* have dømt til Fordel for Fruen paa Sæbygaard; thi den 3. December samme Aar, mødte Monsieur *Christopher Ferslev* i Skagen paa Kgl. Majestæts Byfoged *Sr. Merchers* Vegne i en Sag mod ovennævnte *Glasmeyer,* der i Slagter *Peder Poulsens* Hus skal have sagt til *Elisabeth Bille,* at den Skagen Byfoged »havde dømt som en Skielm«[2]).

I sit 30te Aar fik *Christopher Ferslev* fast Ansættelse i Skagen, idet han 1709 fik Bestalling som Tolder og fra 1713 til 15 forpagtede Skagens Konsumption for en Ydelse af 760 Rdlr. aarlig; den 6. April 1731 blev han tillige By- og Raadstueskriver[3]).

Tolder *Ferslev* giftede sig først i en senere Alder; han ægtede 1720 *Margrethe Højer,* Datter af Tolder og Byfoged, senere Borgmester i Skagen, *Fedder Hansen Højer,* og fik med hende Toldergaarden, som *Fedder Hansen Højer* 1667 havde købt af Kongen for 190 Rdlr. Hun var 29 Aar gammel, Brudgommen 41.

Da Ægteparret havde været gift i nogle Aar, overgik der deres Hjem en skæbnesvanger Hændelse. Lynet slog Natten mellem den 15. og 16. Januar 1724 ned i Toldergaarden lidt efter Midnat, da alle var i Seng og Tolderen bortrejst.

Lynet antændte i et Nu Huset, og i Løbet af en Time var

---

[1]) Blev Borgmester i Skagen 8. Jan. 1701. Da Borgmesterembedet nedlagdes 1706 blev han Byfoged her.

[2]) Sæby Tingbog 1707—13, Bl. 102.

[3]) Jyske Registre Nr. 28, Bl. 128a.

Toldergaarden nedbrændt til Grunden. Ferslevs Hustru og hans 2 smaa Børn kom i yderste Øjeblik ud af det brændende Hus og maatte i den kolde Vinternat, i næsten nøgen Tilstand, søge Ly hos Naboen. 4. Generation

Samme Aften var der kommet Rejsende til Toldergaarden; Admiral *Kaas,* Indrulleringschef for Jylland og *Peder Worm,* Fuldmægtig hos Stiftamtmanden, gæstede Skagen By i Embedsanliggender. De maatte ogsaa halvnøgne flygte ud af det brændende Hus. Det værste var, at de foruden alle deres Klæder ogsaa mistede deres Kufferter med et værdifuldt Indhold af Breve, Dokumenter og rede Penge.

De gode Skagboere kom hurtigt ud af Køjen og ilede til Hjælp; vante, som de var, til at bjærge Gods fra det fraadende Hav, gav de sig modigt i Kast med de knitrende Ildsluer og den kvælende Røg i den forrygende Uvejrsnat. Da det vinterlige Tordenvejr var draget over, laa Toldergaarden som et mægtigt flammende Baal og lyste viden om.

Samme Nat forliste et Skib paa Skagens Strand[1]). Da de Skibbrudne i forkommen Tilstand med deres Baad naaede frem over den inderste Revle, saa de et mægtigt Baal, »der ganske fordunklede Skagens Løgte«, hvad der var til deres Held; thi udmattede og vaade, som de var, gik de efter Ilden og fik derfor hurtigt Hjælp af Skagboerne, der saa mange som muligt vare forsamlede ved den brændende Toldergaard for at begrænse Ilden og redde Bohavet, inden Taget styrtede. Branden var farlig nok for Skagen By, da alle Husene dengang havde Straatag, undtagen »Kapellet« og Toldergaarden, der var dækkede med Tegl. Da Toldboden var indrettet i selve Toldergaarden, var der nok at tage fat paa. Overdelen af Tolderens »Contour« reddedes, hvorimod dets nederste Del og et jernbeslaaet Skrin med Penge »som hans Hustru halvdød af Skræk omsider fik Besindelse

[1]) Skagens Tingbog 24. Januar 1724.

4. Generation nok til at raabe, at de skulde redde«, brændte, da Huset var styrtet sammen. I Ruinerne fandtes Haandgrebene til Pengeskrinet og nogle forbrændte Penge samt en Klump »Penges-Materie«. En Del Bøger, Breve og nogle Sengeklæder blev dog reddede, men Admiralen og hans Ledsager maatte rejse fra Skagen med laante Klæder.

Tolder *Ferslev* fandt ved sin Hjemkomst kun en rygende Tomt, hvor der før havde staaet Hus og Hjem; han maatte søge Husly hos Fremmede, som der staar i Tingbogen, og havde »intet videre til sig, Hustru og 2 umyndige Børn, end den naadige og barmhjertige Gud vil opvække Guds Børns Hjerter til at lædske og husvale dennem med«.

De brændte Toldpenge for de Kvartaler af Aaret 1723, som var 1075 Rdlr. 2 M. 4 Sk., ansøgte han om at faa erstattet, hvilket bevilgedes ham den 6. Marts s. A., dog skulde de fundne Metalklumper indsendes til Mønten[1]). Toldergaarden blev snart genopbygget. Over en Kamin i Salen anbragtes et Brædt med en smuk forgyldt Ramme om. Paa Brædtet, som endnu bevaredes i 1870erne, stod:

„Jeg er bygget op paany,
„Og grundet paa Guds Naade!
„Før var jeg fri fra Vand,
„Men ei fra Ildens Vaade,
„Men Herre, Du som saae.
„Hvor jeg i Skarnet laae,
„Du byde Ild og Vand,
„Herefter fra mig gaae . .[2])

Ferslev er rimeligvis snart kommen paa Fode igen; foruden at være Tolder var han ogsaa Ejer af Skagens Mølle, hvad der nok kunde give noget i Skæppen, desuden havde han, som tidligere nævnt, dog under en Andens Navn, Forpagtningen af Konsumptionen i Skagen.

[1]) »Tilstanden i Vendsyssel ved Aar 1735«. Meddelt ved Chr. Christensen (Særtryk af Vendsyssels Aarbøger 1915-16-17)

[2]) Jydske Saml. IV, 319.

Disse forskellige Stillinger gav ham naturligvis en ikke ringe Indflydelse paa Skagboerne, og det kom derfor ofte til Skænderier mellem Tolderen og Byens Borgere, hvad der førte til, at de i 1727 indgav et Klagemaal[1]) til Stiftamtmand Reitzer[2]). 4. Generation

Denne Klage gik samtidig ud over *Hans Jünger,* der 1723—38 beklædte Byfogedembedet i Skagen, og var sikkert ikke uberettiget; thi et »Forslag om Jyllands slette Tilstandes Forbedring«, som Etatsraad *Jørgen Bille* til Ellinggaard m. m., indsendte til Regeringen c. 1730, fælder en skarp Dom over Byfogeden og siger »at han er en reduceret Løjtnant, ulovkyndig og »u-villig««. Saalænge han og Tolderen skal regere for Byen, saa maa man ej undres over, at Søefarere, samt Indbyggerne have haft Aarsag til at klage og at Borgerne bliver »Prakkere«; thi »Tolderen er ej Tolder dermed at kunne plage dem, men endog under en andens Navn mod allernaadigst Forordning er Konsumptionsforpagter samme Sted, saa at, naar det ene ej kan kujonere Indbyggerne, da maa det andet hjælpe, paa hvilken Maade Borgerne, som næsten alle ere Fiskere, snart er at bringe til at leve efter Tolderens og Byfogedens Behag, hvilket er lidet til Kongens Tjeneste eller Indbyggernes Nytte«.

Det til Stiftamtmanden af Skagboerne indsendte Klagemaal er gaaet tabt, idet de til Stiftamtet indkomne Breve ikke ere bevarede fra hin Tid, men i Skagens Tingbog findes der dog enkelte Spor af denne Sag, og efter denne Kilde kan oplyses følgende:

»Om Aftenen den 8. December 1796 strandede i Tykning Fregatten »Stralsund« af Stralsund, Kaptajn *Johan Fahl,* paa Skagens Rev og, da der var nogen Søgang, kunde man befrygte, at Skibet vilde skilles ad.

---

[1]) Velvilligst meddelt mig af Postmester C. Klitgaard.

[2]) Kristian Reitzer, Stiftamtmand over Aalborghus o fl. Amter 1726, afskediget 28. Okt. 1730.

4. Generation Mandskabet gik derfor hen paa Natten i Land i de af Skagens Baade, som var komne ud til Strandingsstedet, kort efter at Skibet var stødt paa Grund. Den følgende Dag, 9. December, saavel som 10. December, blev der bjerget noget af Skibets Inventar og løbende Gods, men imidlertid blæste det op med en Storm af Sydvest, saa Bjærgerne maatte forlade Arbejdet, og den paafølgende Nat drev Skibet af Grunden og fandtes ikke mere. Efter Skipperens Beretning kom han og flere af hans Folk ud til Strandingen om Morgenen den 10., men ved deres Ankomst fandt de Skibsbænkene og Kisterne i Kaptajnens Kahyt opbrudte og Laasene borttagne, og da Skipperen kom i Land, beklagede han sig til Byfogeden og Tolder *Ferslev* over at der formentlig af Bjærgerne var blevet rapset ombord.«

Ferslev formanede saa Bjærgerne, »at de intet usømmeligt imod den strandede Skipper vilde handle, som i Tiden kunde komme dem til Ansvar«, men denne Formaning har vel nok været holdt i mindre velvalgte Ord; thi Skagboerne opfattede den saaledes, at han beskyldte dem for at have stjaalet fra den strandede Skipper, og denne Beskyldning vilde de ikke taale. Vi savner Underretning om, hvorledes Sagen har udviklet sig, men Skagboerne har utvivlsomt henvendt sig til Etatsraad *Jørgen Bille* paa Ellinggaard om hans Assistance til at faa Tolderen draget til Ansvar for de faldne Udtalelser, og 23. December 1726 mødte *Jens Brøndlund* fra N. Elkjær paa Skagens Byting for som *Jørgen Billes* Fuldmægtig paa Borgerskabets Vegne at anklage Tolder *Ferslev* for Æresfornærmelse. Han siger, at han mødte »her for Retten alene i den Intention, at om velbemeldte hans Herres (d. v. s. Billes) Inklination falder derhen, at enhvers Ret kan blive befordret og ingens Reputation, Ære og Lempe uretmæssig læderet«, og derfor vilde han paa de fredselskende Borgeres Vegne foreslaa, at ihvorvel

de følte sig ubilligt fornærmede af Tolderens »nærgaaende Expres- 4. Generation
sioner«, vilde de dog ikke have Tolderen straffet, men vilde have ham til for Retten at tilbagekalde de gjorte Beskyldninger, eller i modsat Fald at gentage dem her, og han anmodede ligeledes Byfogeden, Skipperen, Styrmanden og Skibsfolkene om at fremkomme i Retten med deres Klagemaal, om de havde nogle.

Ferslev mente ikke at have forset sig ved sine »Formaninger«, især da Strandingsforordningen af 21. Maj (Marts?) 1705, Art. 14, »strengeligen befaler alle Amtmænd, Proprietærer, saavel som alle andre udi sine Riger og Lande at hæmme, at ingen Skibbruden eller forulykkede Sømænd noget skal have at klage«, og han vidste fra tidligere Tid, at Etatsraad *Bille* selv gærne tog Nødlidende i Beskyttelse; han vilde derfor heller ikke tilbagekalde noget af, hvad han havde sagt, og vilde heller ikke gentage det.

Retsforhandlingen endte da med, at *Jens Brøndlund* begærede Afskrift af Tingbøgernes Tilførsel om, hvad der var passeret.

Der forekommer ikke senere i Tingbogen noget vedrørende Sagen, men *Bille* havde fra en tidligere Strandingssag (Fregatten »Dansborg« 1714) et Horn i Siden paa *Ferslev,* og han har nok været medvirkende til, at Skagboerne klagede til Stiftamtmanden over Byfogeden og Tolderens Regimente.

Forholdet var saaledes særdeles spændt mellem Borgerne og Embedsmændene i Skagen By, og man lurede stadig paa en Lejlighed til at tage Hævn over de beskæmmende Udtalelser af Tolderen. Det varede heller ikke længe før denne tilbød sig.

Ferslev, der var Ejer af Byens Mølle, vilde 1727 rive den faldefærdige Bygning ned og opføre en ny paa en mere belejlig Plads. Forinden han begyndte derpaa, var han dog saa forsigtig at ville

4. Generation indhente Borgernes skriftlige Samtykke, men de holdt paa, at Stub-Møllen skulde blive, hvor den stod. *Ferslev* tilbød da at opføre en ny paa den gamle Plads, naar Borgerne saa vilde forpligte sig til selv at lade den henflytte til en anden Plads, naar det blev nødvendigt paa Grund af Sandflugten. I Skagens Tingbog for 9. Juni 1727 findes tilført en Redegørelse af *Ferslev*, hvorfor han vilde flytte Møllen. Den lyder i sin snurrige Form saaledes:

»Endskiønt det af mig sigter hen, saavel til den fattiges som til den bedstes Nytte, maa jeg dog u-gierne fornemme, at den fattige, som mindst haver at føre til Møllen, vil være den første til at besvære sig, formedelst hans Misforstand over, at den bliver repareret og henflyttet paa et andet Sted, saa for at hindre alle slige unyttige Disputter og at efterleve Guds og Kongens Bud, saavelsom vores høje Øvrighed, højædle og velbaarne Hr. Stiftbefalingsmand *Christian Reitzers* ved sidste holdende Kommission i Skagen den 15. Marti i indeværende Aar hans kærlige Formaning om en stedsevarende Fred, Enighed og Venskab, at den barmhjærtige Gud kan derved opvækkes til dette Sted at give sin Velsignelse«. —

Af Tingbogen ser man altsaa, at Stiftamtmanden i Foraaret 1727 selv havde været i Skagen for at stifte Fred mellem Borgerskab og Øvrighed og at det tildels er lykkedes ham at bilægge Striden om Tolderens Berettigelse til at holde Justits paa Strandingsstedet. Det kan ikke nægtes, at Skagboerne og i det hele taget Befolkningen i denne Egn, var meget drevne i »at malke den blaa Ko«; det bærer Tingbøgerne Vidne nok om, saa *Ferslevs* Advarsel var i Virkeligheden paa sin Plads, og Skagboernes Klage over, at han vilde flytte Møllen fra dens gamle Plads, synes kun at have været et tomt Paaskud for at komme ham tillivs.

Den 28. April 1727 synede 4 Borgere og 2 Tømrere Møllen. Den 4. Generation
fandtes at være ganske forfalden paa Bygningen, saa man kunde se ud og ind allevegne. Naar det regnede, flød Vandet ind overalt og fordærvede Folks Korn. Kværnstenene var i mange Stykker, sammenholdtes af Jernbaand og var ganske opslidte. Af Tømmeret kunde kun Aksen, Vingerne og maaske Stubben bruges til en ny Mølle. Pladsen, den stod paa, var uheldig, idet der var Klitbakker rundt om og stor Sandflugt, som daglig forhøjedes; Vinden kunde derfor ikke »blæse rent paa Møllen, men kom ofte i Kast«. Den Plads, hvortil *Ferslev* ønskede at flytte Møllen, laa Vesten for Toldergaarden og bestod af en haard Grønningsbakke uden omgivende Klitter. For Flytningen af Møllen stemte Byfoged *Hans Jünger,* Kapellan og Rektor *Joh. Mahler,* Byskriver *Peder Povelsen Lant* samt 48 af Byens Borgere. *Jacob Pedersen Picher,* en af Byens Storborgere, skrev: »Naar ingen haver mig med mine Medborgere noget at tiltale angaaende vores *forrige* Klage over Møllens Flyttelse, er jeg som de andre fornøjet«. Heraf fremgaar, at Borgerne i deres Klage til Stiftamtmanden har besværet sig over, at Tolderen vilde flytte Møllen, og den, der pustede til Borgernes Misfornøjelse, var sikkert den senere Stiftamtmand *Jørgen Bille* til Ellinggaard[1]), der stedse selv laa i Strid med Øvrighed og andre stedlige Autoriteter.

Midt i disse bevægede Tider mistede Tolder *Ferslev* sin Hustru. Hun døde kun 35 Aar gammel efter at have født en Datter til Verden og blev begravet den 24. September 1727 i St. Laurentii Kirke udenfor Skagen By; baade den store og lille Klokke ringede til hendes Ligfærd;

[1]) Jørgen Bille til Ellinggaard og Junget, (fhv. Kommandørkaptajn i Søetaten, Konferensraad 1733) 20. Februar 1736 Stiftsbefalingsmand over Aalborg Stift og Amtmand over Aalborghus m. fl. Amter, død 13. Marts s. A.

4. Generation nu hviler hendes Ben dybt under den tætte Dyne, som Sandflugten har lagt højt over Kirken, hvor kun det store brede Taarn som Sømærke rager op over den hvide Sand-Mile.

Den lille Datter, der kostede Moderen Livet, var bleven døbt den 12. September og fik Navnet *Anna Helvig.* Foruden hende efterlod hun sig 2 Sønner, *Fedder Christian* og *Hans,* 6 og 4 Aar gamle. Enkemanden søgte derfor snart at indgaa nyt Ægteskab og den (?) 1729 blev han viet til *Giertrud Jens-Datter Schalsdorph.* Brylluppet stod paa Asdal Hovedgaard hos Brudens Søster, *Dorthe Jensdatter Schalsdorph,* der var gift med Forpagteren paa denne Gaard, *Lovmann.* Hendes Fader, *Jens Jensen Schalsdorph,* der nævnes i et Skifte efter Datteren, var Forpagter under Stamhuset Birkelse, men døde før Datterens Ægteskab. Moderen var *Pernille Dynisdatter Pontoppidan;* hun ægtede efter Mandens Død *Simon Lund,* Forpagter paa Baggesvogn. 1714—23 Ejer af Mulegaard i Ugilt og derefter Forpagter paa Odden, hvilken Forpagtning Enken overtog efter hans Død.

I dette Ægteskab fødtes 1730 en Søn, der ved Daaben den 8. September i Skagen Kirke fik Navnet *Simon.* Aaret efter kom atter en Søn til Verden og døbtes den 5. Oktober 1731 med Navnet *Jens.*

Det paafølgende Aar, i den skønne Foraarsmaaned Maj, havde Forældrene begravet deres Førstefødte, den lille Simon, men da Vinteren stundede til fik de igen en Søn, der den 8. Oktober 1732 i Skagen blev døbt *Simon Lund Christophersen Ferslev.* Mellemnavnet fik han efter Mormoderen *Pernille Dynisdatter Pontoppidans* anden Mand Simon Lund.

Gjertrud Schalsdorph stod ikke op af denne Barselseng; 12te Dagen efter, den 20. Oktober 1732, blev ogsaa hun stedet til Hvile i St. Laurentii Kirke, tre Aar efter at det glade Bryllupsdigt havde

spaaet hende de gyldne, lykkelige Dage som Tolderkone paa Skagen. 4. Generation
Et Skifte[1]) efter hende meddeler, at »Horne-Konge-Korntiende, som skattes aarligen af 7 Tdr. Hartkorn, hvilke hannem (Tolderen) er udlagt for sin Hustrus *Gjertrud Schalsdorphs* fædrene Arvepart efter hendes sl. Fader *Jens Jensen Schalsdorph,* Forvalter ved Birchelse Stamhus, som efter Skiftebrevets Indhold var 500 Rigsdaler, som Tolderen *Ferslev* foregav Ønsket af hans sl. Hustru paa sit Yderste hafvde villet, at hendes gl. Moder, Madame *Pernille Dynisdatter Lund,* Forpagterske paa Odden, skulde nyde og beholde hendis Lifstid, hvorfor han haver givet hende sin Revers paa det forordnede stemplede Papir, ditz Aarsag at denne Capital ikke imellem Faderen og hans 2 Sønner kand komme til nogens Deling, førend hun ved Døden bortkaldes«. —

En besværlig Tid begyndte nu igen for Tolder *Ferslev;* 5 moderløse Smaabørn havde han i sit Hus, den ældste kun 11 Aar, den yngste laa endnu i Vuggen. Maaske har han fundet Hjælpen hos den Kvinde, der senere blev hans tredie Hustru, *Marie Catrina Bøtticher;* thi af hendes Stedbørn er den lille *Simon,* der kostede Moderen Livet, den eneste der arver hende. Hun er rimeligvis kommet i Huset for at pleje den lille Nyfødte og har derved faaet den store Kærlighed til dette Barn fremfor de øvrige Stedbørn. Hun ægtede den 3. Decb. 1734 Tolder *Ferslev* og var da 39 Aar gammel, hendes Ægtemand 56.

Maria Cathrina var født i Stralsund; hendes Dødeseddel lyder saaledes: »1695 den 2. Oktober ist Martin *Bøttichers*[2]) Tochter *Maria Cathrina* von Hr. Mag. Bøttmann zu St. Maria getauft«. Faderen var Linnedvæver i Stralsund, Moderen ubekendt.

[1]) Skagens Skifteprotocol 1734.

[2]) Navnet staves i forskellige Documenter og Kirkebøger undertiden Bedkiær, Bedgjerns, Bedkern.

4. Generation

Ferslev fik 1737 Bevilling til at hensidde i uskiftet Bo med sine umyndige Børn[1]) og han blev vistnok med Aarene en ret velhavende Mand. I Aaret 1734, vel i Anledning af hans 3die Giftermaal, lod han den gamle smukke Altertavle i St. Laurentii Kirke »renovere«, Alteret stammede fra den katholske Tid, var prydet med et kronet Maria-Billed i Midten og havde »tvende Lugger at lukke op og i«[2]). Han skænkede ogsaa et Jern-Gitterværk for Alteret med Messingknapper og et Pulpitur lige over for Prædikestolen, samt forærede til Kirken en rød Fløjels Messehagel med brede Guldkniplinger, et rødt Fløjels Forhæng, en fin Messeskjorte og en Alterdug med røde og hvide Silkefryndser. Ifølge Formue-, Kop-, Heste- og Karosseskatten fra 1743 holdt han 2 Tjenestekarle, 3 Tjenestepiger, havde »4 gamle Bæster« og 1 Chaise og ejede en Vejrmølle.

Da han mistede sin eneste Datter, *Anna Helvig,* der døde kun 18 Aar gammel efter en »langvarig Svaghed« den 15. Juli 1745, begravet i Kirken den 26. Juli 1745, oprettede han, efter Afdødes Ønske, et Legat paa 300 Rigsdaler, da hun havde begæret, at det lidet, hun efterlod sig, maatte gives til Fattige og Nødlidende. De 300 Rdlr. blev kontant leveret Provsten, Hr. *Mathias de Hemmert.* Af Renten, som var 15 Rdlr., skulde Skoleholderen i Skagen have 5 Rdlr. til Skoleløn for de flittigste og mest trængende Skolebørn i Skagens Menighed, de andre 10 skulde anvendes til de mest nødlidende Børn i Skagen By til Klæder, »at skjule deris fattige Legemer udi, saa vidt det kan tilrække«. Kapitalen skulde staa urørt, og Biskoppen over Aalborg og Sognepræsten i Skagen skulde sørge for, at disse 300 Rdlr. imod Pant eller Kaution blev udsatte for 5 pro cento[3]).

[1]) J. Reg. 1730—32 Nr, 28, f. 580.
[2]) Pontoppidan: Danske Atlas Tomus V, S. 217.
[3]) Hofmans Fundatser B. IV, S. 352.

Tolder *Ferslev* overlevede kun sin Datter i et Aar; Lille Juleaften 4. Generation
1746 blev han nedsat mellem sine 2 Hustruer i St. Laurentii Kirke. At han i de senere Aar har levet i Fred med sine Medborgere i den lille stormomsuste Fiskerby, og at de har æret hans Minde bekræftes ved, at Skagboerne opsatte et Epitaphium i Kirken for ham og hans 3 Hustruer[1]).

Da Kirken paa Grund af Sandflugt og Brøstfældighed i Aaret 1795 blev nedlagt og Inventariet solgt, er vel herved det sidste synlige Minde om *Christopher Christiansen Ferslev* forsvundet fra Skagen.

Hans Enke flyttede til Aalborg med *Jens* og *Simon Lund;* den ældste Søn *Fedder Christian Høyer Ferslev,* blev 1750 Værge for disse to Børn. Her levede hun til sin Død, der indtraf den 3. Maj 1756 i hendes 61. Aar. Begravelsen foregik den 11. Maj i Budolfi Kirke. Skifteforvalteren tog hendes Bo under Behandling. Til Deling mellem Arvingerne var der 2224 Rdlr. 1 M. 1 Sk. Arvingerne var hendes 2 Søskende, *Martinus* og *Anne Dorothea Bøtticher.* Sidstnævntes Datter Demoiselle *Anna Barbara Peitersdatter* havde været i Huset hos den Afdøde. I sit Testamente af 21. April 1759 havde hun bestemt følgende: »Min kiere Stifsøn *Simon Ferslef* vilde jeg og tillige med forbemeldte (Arvinger) forud maa tildeles efter min Død den Summa 500 Rdlr., men han maa ikke faa dem til egen Disposition, før end han har opnaaet sit 30. Aar«. Desuden skænkede hun 200 Rdlr. courant til St. Budolfi Kirkes Prædikestol og 200 Rdlr. til de Fattige i Aalborg.

VII.

Enevold Christiansen Ferslev, f. 1684 i Sæby, d. i Kjøbenhavn 1734 og begravet den 6. Februar, 50 Aar gammel paa Kirkegaarden »Linden«, der laa bag Fiolstræde og hørte til V. Frue Kirke.

---

[1]) Pontoppidan: Danske Atlas Tomus V, S. 217.

4. Generation

I den vanskelige Tid, da Borgmester *Ferslev* havde mistet begge sine Embeder og Kampen med Fattigdommen begyndte, fødtes den næstyngste Søn og fik Navnet *Enevold* efter hans Farmoders Broder, Præsten *Enevold Nielsen Randulf* i Roskilde. Enevolds Barndoms Aar har været trange nok, han kunde derfor ikke, som de 3 ældre Brødre, »holdes til Bogen«, hvorfor han kom i Murerlære. Han opholdt sig i Aaret 1707 hos Forældrene; thi i Sæby Tingbog findes under 6. Oktober s. A. indført en Erklæring angaaende en Gældsfordring paa Borgmester *Ferslev,* som er underskrevet af denne Søn[1]).

Ved Faderens Skifte 1714 boede han i Kjøbenhavn og var Murer-Mestersvend. Hans Farbroder, Konsumptionsskriver *Jens Hansen Ferslev* var da forlængst død, og han har næppe haft videre Kendskab til den Gren af Familien, da han aldrig nævnes som Fadder ved Familien *Dajons* talrige Daabshøjtideligheder, hvorimod hans Broder, Skibspræst *Otto Christiansen Ferslev,* den 8. Marts 1715 staar Fadder til *Nicolaus Dajon* og *Magdalene Elisabeth Ferslev's* Søn *Nicolai.* Da han opholdt sig paa samme Tid som Broderen i Kjøbenhavn, ser det ud, som Familien har taget Afstand fra ham, fordi han var en simpel Haandværksmand.

Enevold Ferslev drev det heller ikke til at blive Mester i Faget, han døde som Murersvend.

Hans sidste Bolig var i Borgergaden ligefor »Printzensgede nest Kronen«. Der var Sang ved Graven af Vor Frue Skole, for hvilken betaltes 4 M. *Enevold Ferslev* døde ugift.

Borgmester *Ferslev* og *Anna Ottisdatters* Børneflok afsluttedes med en Søn, der blev hjemmedøbt 1685 den 1. December og fik Navnet *Oluf,* han døde som liden.

[1]) Sæby Tingbog 1707—13, Bl. 41 b.

Kun to af denne Families Sønner havde mandlige Efterkommere, 4. Generation
der fører Slægten frem i 5te Generation, nemlig Præsten *Otto Ferslev*, hvis Sønner bosætter sig paa Sjælland, og Tolderen paa Skagen *Christopher Ferslev*, af hvis Børn de fleste bliver trofast ved Slægtens Hjemland Nord for Limfjorden. Disse to Linier maa betegnes som Skagens-Linien I^a og I^b.

SKAGEN-LINIEN I[a].

Sognepræst til Hyllested Otto Christian Ferslev og Ane Kirstine Sørensdatters Glimsholdts Børn.

I.

5. Generation

Det første Barn i dette Ægteskab, *Christian Ottosen Ferslev*, blev født i Kjøbenhavn den 3. December 1714 og blev, som rimeligt var, da Faderen som Skibspræst hørte til Søetaten, døbt i Holmens Kirke, 3die Dagen efter Fødselen, den 6. December. Blandt Fadderne fandtes baade Bogholder *Frants Bøye* og Materialskriver *Nicolaus Dajon,* Svigersønner af Præstens Farbroder.

Da Familien to Aar efter flyttede til Hyllested Præstegaard, opvoksede den lille Dreng i sunde, landlige Omgivelser, under Tugt af en myndig Mand med mange Interesser for det praktiske Landmandsliv foruden sin Præstegerning.

Fra Faderens Virksomhed som Hører ved de lærde Skoler, fandtes der jo, efter *Langebeks* Omtale af hans Besøg i Præstegaarden, ogsaa et godt Bibliothek i dette Hjem.

Sammen med en yngre Broder undervistes *Christian Ferslev* til sit nittende Aar privat af Faderen; han kom derefter 2 Aar i Roskilde Skole for senere at dimitteres af Faderen paa samme Tid som hans yngre Broder *Severin Ferslev;* de blev Studenter 1735. Aaret efter tog han Philosoficum og 1741 theologisk Embedseksamen. To Aar

efter blev den unge Kandidat ordineret og den 4. September 1743 ansat som Hjælpepræst hos Faderen i Hyllested-Venslev Sogn. 5. Generation

Det paafølgende Aar op mod Juletid foregik hans Vielse i Hyllested Kirke den 18. December 1744 til *Ellen Marie Kierrumgaard.* Hun var Datter af Brændevinsbrænder i Kjøbenhavn *Jens Larsen Kierrumgaard* og *Johanne Margrethe From.* I 14 Aar delte han Præstegerningen ved Hyllested-Venslev-Holsteinborg Menigheder med sin aldrende Fader og det var kort før dennes Død, at Hr. *Christian Ferslev* paa den tidligere fortalte, lidet værdige Maade blev for Troldemanen idømt fra Prædikestolen offentligt at afbede sin Forseelse mod Gud og Menigheden, hvilken Dom han i Modsætning til Faderen underkastede sig. Efter Faderens Død maa han være bleven i Stillingen som personel Kapellan hos dennes Eftermand i Embedet, *Jens Nielsen Munch,* thi ifølge Wibergs Præstehistorie var det denne og ikke Sønnen, der fik det ledige Kald. Først 1772 bliver han Sognepræst, idet han 6. Februar fik Kaldet Haarslev-Tingjellinge, V. Flakkebjerg Herred, Sorø Amt.

Nedenstaaende Brev, der findes i Landsarkivet i en Bogpakke vedrørende Skiftet efter hans Broder *Severin,* skildrer hans Kone som meget svagelig, plaget at Gigt, ham selv trykket af økonomiske Sorger og Hjemmet udsat for alvorlig Sygdom.

Brevet, der er forseglet med et Signet med C. F. i Spejlskrift, lyder saaledes:

Højtærede kiere Broder.

»Nu kommer Trygleren igien, der staar mig store udgifter for, og Cassen er tom, ieg skal med første betale Expenser til Provsten, og folkene skal have deres løn til Michelsdag, men paa denne tid har jeg intet at udrede det med, derfor tar ieg min Tilflugt til Eder og beder, at I vilde være saa god at laane mig 20 Rdl.. indtil ieg

5. Generation

faar betalingen for Jomfru *Rasches* logement i Nov. maaned, saa skal I med tak for laan faa dem igien. Er I og Søster ved god helbred, skal det være os inderligt kiert, det gaar icke saa til her. Jomfru *Rasch, Johanne Magrete* og *Jens* blev syge paa en Tid og endnu er de 2 icke rigtig komne sig, min *Johanne* ligger heftig svag, og gaar næppe derfra, jeg slipper et Kors, og tar mod et andet, det vahrer dog icke længere, end Gud vil, og Gud være lovet, som styrker mig til at bære byrden, det samme jeg Hiertet vil ønske Eder, ellers grasserer svaghed her i egnen meget stærkt med sticken i maven, rücken og rystelse i benene og en utrolig afmagt i det ganske Legeme, det samme er min Daatter inficeret med, var det Guds Villie, saa trængte ieg høylig til at beholde mine Døttre, eftersom, min Kone er saa vandfør, at hun icke kan binde paa sit Haaret eller forrette noget i Huset uden at spinde, Gud raade og styre for os tilsammen, saa bliver udfaldet til vor beste. Med kierligste Hilsen til Eder og Søster fra os alle baade syge og sunde vil jeg stedse forblive

Eders hulde Broder

C. Ferslev.

Haarslev dj. 10. Sept. 1778.«

Den i Brevet nævnte Datter *Johanne Margrethe,* der styrede Huset for den svagelige Moder, kom over Sygdommen, ligeledes *Jens,* der dengang var Alumnus i Slagelse lærde Skole og rimeligvis var bleven syg under sit Sommerferiebesøg i Præstegaarden.

Hr. *Christian Ferslev* døde den 27. November 1791, 77 Aar gammel, og blev den 29. s. M. begravet paa Haarslev Kirkegaard. Hans Hustru fik Tilladelse til at hensidde i uskiftet Bo. Hun opholdt sig efter Mandens Død en Tid hos den ældste Søn, der var Urtekræmmer i Kjøbenhavn og ejede Huset paa Hjørnet af Magstræde og Vandmøllestræde (nuværende Raadhusstræde). Hun døde inden Naadsensaarets Udløb den 19. August 1792 og blev begravet i Haarslev. Ved Skiftet efter hende af 14. Marts 1793[1]) viste Boets Beholdning sig at være 1453 Rd. 1 Mk. $11^1/_4$ Sk., hvoraf den yngste Datter *Johanne*

[1]) V. Flakkebjerg Hrds. gejstlige Skifteprotokol 1790—1825, Bl. 11—25.

Margrethe fik forlods 100 Rdlr. for i mange Aar at have styret Huset for Forældrene uden Løn, til Deling kom altsaa 1353 Rdlr. 1 Mk. $11^1/_4$ Sk., Sønnernes Part 451 Rdlr. $9^1/_2$ Sk., Døtrenes 225 Rdlr. 3 Mk. $4^{13}/_{24}$ Sk. 5. Generation

Af de 9 Børn, fødte i dette Ægteskab, levede efter Moderens Død kun 2 Sønner og 2 Døtre.

II.

Severin Ottosen Ferslev, døbt 1718 13. December i Hyllested, død 1778 18. November i Kjøbenhavn.

Ligesom den ældre Broder fik han privat Undervisning af Faderen i Hyllested Præstegaard, kom senere i Roskilde lærde Skole og blev Student derfra i Aaret 1735. Efter at have taget Philosoficum, opgiver han alt videre Studium og bosætter sig i Kjøbenhavn, hvor han driver en Slags Kommissionsforretning. Som saadan er han rimeligvis kommet i Forbindelse med den kgl. privillegerede Tobaks-Pibe-Fabrik paa Christianshavn[1]), der dengang ejedes af et Interessentskab bestaaende af saa kendte Mænd som Overkrigskommissær Alexander *Ross* og Lotteriinspektør Jonas Baltzarsen *Collin*[2]). Severin blev nemlig omkring 1752 antaget som Bestyrer af samme Fabrik.

Den 34-aarige Mand tænkte nu paa at indgaa Ægteskab. Den 12. Marts 1752 betalte han Kopulationspenge til Nicolaj Kirke[3]). Desværre kender man ikke Navnet paa hans Brud, da Nicolaj Kirkes Vielsesprotokoller først haves fra 1787.

Ægteskabet har fundet Sted[4]), og *Ferslev* maa da tidlig være

[1]) Fabriken blev 1747 anlagt af Englænderen Salomon Burton. Carl Brun: »Kjøbenhavn« III, S. 77. C. Nyrop: »Pibefabrikationen i Danmark«.

[2]) Jonas Baltzarsen Collin 1705—70. Lotteriinspektør, Handelsmand, Fabrikant (Bricka).

[3]) Kopulationsprotokollen i Raadstuearkivet.

[4]) 4. December stod Mrs. Severin Ferslevs Kiæreste fra Kjøbenhavn Fadder i Hyllested til Christian Ferslevs Søn Christopher.

5. Generation bleven Enkemand; thi den 20. August 1754 betaler han atter Kopulationspenge til samme Kirke[1]) og [2]). Da han tredie Gang betaler samme Afgift, véd man af et Skifte efter Paagældende, at Bruden var *Inger Kirstine Vang,* og at Vielsen fandt Sted den 12. Marts 1766. Hun var født 1745 (Forældrene ubekendte) og døde den 2. Maj 1807 i Kjøbenhavn.

Kridt-Pibefabriken, der laa i Overgaden oven Vandet Matr.-Nr. 193 (nuværende G. Nr. 8), blev omkring 1755 overtaget af *Severin Ferslev* og samtidig fik han d. 11. Febr. 1755 Skøde paa Ejendommen. Mærkelig nok tager han først den 19. September 1759 Borgerskab som Tobaks-Pibe-Fabrikør samt The- og Porcellainshandler[3]).

For at reklamere for sine Varer indrykkede *Ferslev* den 19. Maj 1755 i »Kjøbenhavnske Danske Post-Tidender« følgende Avertissement:

> »Gives herved publico tilkende, at paa tobaks-pibe-fabriquen paa Christianshavn, er en anseelig qvantitet af alle sorter tobakspiber, forfærdigede, godt, stærkt og forsvarlig gods, som ere tilkiøbs ey allene for de herrer urtekræmmere for den fastsatte priis, men endog for alle og enhver, hele og halve gros for hosføyede priis. Keyser piber à gros 2 rdr, konge-Piber à gros 1 rdr. 4 mk. 8 sk., lang krumhovede gr. 5 mk., middel ditto gr. 4 mk. 4 sk., korte ditto à gr. 3 mk. 8 sk,, lange slange piber à 5 mk., korte ditto à 4 mk,, Jydske piber 3 mk., stumper 2 mk. 8 sk. Iligemaade vilde de herrer

---

[1]) Sjæll. Register 1760—61, Bl. 335. 1760 26. December faar Severin Ferslev kgl. Bevill. til, at han og hans Hustru efter hans Død maa i Kbhvn. tilligemed alle Slags chemiske, Ostindiske og Vestindiske Varer handle med Sukker, Stivelse og Pudder.

[2]) Rigsarkivet Kbhvn. Manddal over Extraskatter 1762. Christianshavns Kvarter Nr. 193 Over Gade, Eyeren af Gaarden *Severin Ferslev,* som fortsætter Tobaks-Pibe-Fabriqven, er ugift, haver ey heller Børn. Her er en Skriver Dreng, Bern Bnthon Plocheros, en Tienniste Pige, Mette Lisbet, 2de Lære Drenge, Ole Biergaard, Nicolay Michel, UUdi denne Gaard ingen Leye. Udi min Leye Vaaning tæt ved Gaarden: Niels Jensen Blom, Misicanter, og Hustrue o.s.v..... Logerende: Søren Qvist, Mester ved Pibe Fabriqven, Christopher Buckleim, Lorens Walstrøm, Ernst Franchenstein, alle 3 Pibemager Svenne. Christiansh., d. 16. Octobr. 1762.

S. Ferslev.

[3]) Borgerskabsprotokollen i Raadstuearkivet.

interessenter som have taget lodsedler hos Sr. Hans Bentzen behage at adresse sig til mig undertegnede her paa pibe-fabriken i overgaden over Vandet paa Christianshavn, saa vel for at afhente deres gevinster, som forny de ey udkomne lodder.

Severin Ferslev.

Severin Ferslev drev sin Fabrik under ret vanskelige Forhold. Hidtil havde Fabrikationen været beskyttet af et kgl. Forbud mod at indføre fremmed Fabrikat af Piber i Landet. Under denne Beskyttelse var Fabriken Eneherre paa Markedet, hvorfor Varerne havde været saa som saa. Kunderne klagede idelig over de dyre Priser og slet indpakkede Forsendelser af de skøre Varer. Til stor Skade for Fabriken ophævedes dette Forbud den 6. Februar 1756, men *Ferslev* maa have haft formaaende Talsmænd; thi allerede 3. Maj samme Aar traadte det atter i Kraft[1]).

Foruden at være Pibefabrikant bestyrede *Severin Ferslev* en Lotterikollektion for Hr. Banco-Protocollist *Bentzon*. Den 25. August 1755 var han saa heldig, at der faldt en fed Gevinst paa 4000 Rdl. i hans Kollektion. Datidens Lodsedler var altid, foruden med Nummer, forsynet med en Devise, affattet efter Ejerens Smag eller Seddelens Formaal. Ved at læse Efterlysning i Aviserne af bortkomne Lodsedler finder man mange pudsige Eksempler derpaa. Saaledes efterlystes en bortkommen Lodseddel fra Sr. Ferslevs Kollektion, der havde følgende Devise: »G. S. S. S. 3de blonde, en brunette, alle smukke og adrette«, en anden Gang er det en Lodseddel med Devise: »Til melk for den graa Kat«, som er bortkommen fra samme Kollektion.

Som Pibefabrikør vandt *Severin Ferslev* ikke frem i Velstand; han maatte snart leje Huset til Gaden ud; det bestod af 10 Fag, havde 2 Etager og et stort Loft foruden Gaardsrum. 1759 udlejer han tillige

[1]) Kiøbenhavnske Danske Post-Tidende 1756 (Maj).

5. Generation et Farvehus paa 10 Fag. Grunden til Tilbagegangen var Kundernes stadige Misfornøjelse, og da Urtekræmmerlauget 1762 fik Lov til at anlægge deres egen Pibe-Fabrik, sang den »Kgl. priviligerede« dito paa sin Svanesang; i Aaret 1764 maatte den standse sin Virksomhed og Ferslev lejede da sin Ejendom ud til andre Formaal. Forinden havde han købt et Hus paa Østergade Matr. Nr. 10 (nuværende Gade Nr. 11), hvorhen han flyttede sin Lotterikollektion og har maaske ogsaa der udnyttet sit Borgerskab som The- og Porcellainshandler.

Nu indtraadte der snart et Vendepunkt i *Severin Ferslevs* Liv; den 30. April 1767 blev han udnævnt til Regimentskvartermester ved Prins Friderichs Regiment. Hans Kone blev Frue, og Ferslev anskaffede sig et prægtigt Signet, der symbolsk betegnede hans tvende Livsstillinger. I det ene Felt saas tre Telte med Flag, i det andet en kvindelig Skikkelse med udstrakt Arm holdende en Gren i Haanden, ved Foden Haabets Anker. Sikkert en Hentydning til den Lykke, han haabede vilde følge hans Spillere i Kollektionen. I Juli, Aaret før, benytter han et simpelt Signet med et »F« omgivet af Løvværk og i sort Lak, maaske stammende fra Tiden lige efter Fr. 5tes Død.

Ved sin Udnævnelse maatte *Ferslev* stille en Kaution; ifølge en Skrivelse af 30. Maj 1767 havde han givet »den Kgl. Casse ved Hans kongelige Højhed Arve-Prinds Friderichs Regiment anden Prioritets Ret og Rettighed udi den ham tilhørende Gaard og Hus paa Christianshavn, Tobaks- og Pibe-Fabriken kaldet, næst efter de derud i staaende 4000 Rd. paa 1ste Prioritet, i Fald der ved hans Død eller paa nogen anden Maade skulde forefindes nogen Mangel eller Mangels-Poster udi de af ham oppebaarne Regiments Penge«. —

Førsteprioriteten i Pibefabriken var udstedt til »Hans Kongelige Majestæts Kirkeinspecteur over Rytter-Districterne udi Sælland, højædle

og velbaarne Hr. Kammerjunker *Friderich Christian Lente-Adeler,* der 5. Generation haver af de under hans Inspection værende kongelige Landsby Kirkers Midler laant og forstrakt mig *(Ferslev)* den Sum 4000 Rdlr.; derfor pantsætter jeg en mig efter Skøde den 11. December 1755 og 14. Februar 1761 tilhørende Gaard i Christianshavns Kvarter, Overgaden over Vandet, Gammel Matr. Nr. 112 og 113 og nye Matr. Nr. 193, Maalebrev af 6. December 1752 saa og i den kongelige allernaadigste Bevilling paa Tobaks-Pibe-Fabriken«. — Gaarden var assureret for 7000 Rdl.

I Huset Matr. Nr. 10 paa Østergade havde *Sr. Henrich Carstensen Høyer* en Førsteprioritet paa 5000 Rdl. Huset beskrives saaledes: Til Gaden 4 Fag Grundmur, 4 Etager høj, grundmuret Kælder under hele Forhuset, 4 Fag til Gaarden med en Kvist over 2 Fag, alt af Mur- og Bindingsværk. Værelserne betrukne, malede og gibsede, 9 Kakkelovne, 1 Porcellains, 1 3-Etages, 1 2-Etages og 6 enkelte Ovne med Tromler. Et Baghus paa 4 Fag af Mur- og Binding, hvorudi anlagt Køkkener, samt et lidet Værelse med en 2-Etages vindovn, Et Sidehus i samme er en saakaldt italiensk Trappe, et lidet Gaards-Rum belagt med Fliser, derudi en Portion fersk Pompe-Vand med Opstander og behørig Jern-Pompe, saaledes som jeg (Ferslev) det efter bekomne Skøde af nye opbygt haver«. — For denne Ejendom betalte Ferslev 8 Rdlr. 8 Mrk. 19 Skilling aarlig i Grund-Taxt og 4 Mrk. 30 Skilling i Renovationsskat.

Ferslevs Lejlighed bestod af en Sal til Gaden, et Kammer bagved, endnu et Kammer i Sidehuset, dernæst Køkken og Pigekammer. I en anden Etage fandtes et Værelse til Gaden, et Kammer bagved og et Værelse til Gaarden og et Kammer til Gaarden. Desuden nævnes et lidet Kammer til Gaden, hvor Regimentsskriveren opbevarede

5. Generation Dokumenter, hans Tjeneste vedrørende. Efter hans Dødsbo at dømme gør hans Hjem et velhavende Indtryk. Paa Salen til Gaden fandtes 3 Spejle i forgyldte Rammer, 3 Consoler med Marmorplade, 1 Canapée og 6 Stole med rødtærnet fransk Lærreds-Betræk, 4 Fag Cattuns Gardiner, 1 indlagt Dragkiste, hvori Fruen opbevarede sine Gangklæder, 14 Par Porcellainskopper, 1 Steen-Tepotte, 1 Barometer, 1 Ildtang med Skuffe. I Kammeret bagved: en Topseng med »Zirzaisk« Omhæng, 1 Madras, 2 Underdyner, 2 Puder, samt 2 stukne Tæpper og 1 Par Hørlærreds Lagener, 1 Taffeluhr, 1 Spejl i forgyldt Ramme, 1 Potpouri-Krukke, 6 Guldlæders Stole, 1 Lænestol, 1 gammel Stol, 2 Fag Cattuns Gardiner og 1 Servante.

Ellen Kirstine Vang havde sit Køkken forsynet med 4 Tinfade, 12 Tallerkener, 2 Par dito Lysestager, 3 Kobberkedler, 2 Themaskiner, 3 Potter, 4 Casseroller, 1 Kobber Torvespand, 1 Æbleskivepande, 1 Tærtepande, 2 Suppe-Kedler, 1 Durchslag, 6 smaa Forme, 4 Messingkedler, 2 do. Thekedler, 2 Caffe-kander, 1 Morter, 3 Messing Lyseplader, Gryder, Stegespid, Brødpande, Vaffeljern, Bliktøj, Ballier og Spande. Et i alle Maader velforsynet Køkken, der nok kan tyde paa, at Regimentsskriveren satte Pris paa Bordets Glæder. Familien spiste paa engelsk Tin og Kron-Tin; 36 flade Tallerkener, 6 dybe, 2 Salsirskener, 1 Sauceskaal hørte til det daglige Husgeraad. Ved selskabelige Lejligheder serveredes The og Kaffe i sachsisk eller kinesiske Porcellainskopper og der manglede hverken Sølv-Thepotte eller Kaffekande, Sukkerbøsse, Flødekande og Sukkertang af Sølv. Familien var aabenbart mest forberedt paa The- eller Kaffeselskaber; thi af Bordsølv, Spiseskeer og Dessertskeer ejedes kun 6 af hver Slags. Dog var baade Potageske, »Presenter-Tallerken« og Fiskeske af Sølv. Derimod var Huset rigeligt forsynet med Punscheboller, hvoraf havdes ikke mindre

end 3, medens Huset kun var forsynet med 12 defekte og 5 engelske Vinglas, en Tumling, en klar Karaffe og dito Flaske, — til Morgendrammen. I Linnedskabet fandtes kun 2 Damaskesduge, 24 Servietter, 4 Drejlsduge og 12 Servietter og 6 fine Theduge. Til daglig brugtes Bygkornsduge og Servietter. Af Lagener var der 9 Par med tilsvarende Pudevaar og 48 Haandklæder. 5. Generation

Regiments-Kvartermesterens Garderobe var meget velassorteret. Foruden sine 2 Munderinger, der vurderes til 8 Rdlr. pr. Stk., 2 tilhørende Hatte og røde Klædes-Kapper og diverse Skind-Bukser ejede han 2 Sæt Kjole og Vest, 1 Overkjole, en brun Frakke, syet hos Skrædder Schwerig pr. Dagløn for 5 Mark 8 Skilling, en Nankins Frakke, Bukser af sort Atlask, Fløjel og Ems, en »Schlof-Rock« af Sirts, 4 Par sorte Silkestrømper, 63 Skjorter, 12 Halsbind, 22 tilsvarende Lærredsklude, 60 Bomulds Nathuer, 8 Par Støvle-Manchetter, 28 kulørte Lommetørklæder, 6 Silke dito, 9 Par Strømper, og til videre Forsyning laa ved Registreringen af hans Bo 1 Stk. Lærred paa 50 Al. til 24 Sk. pr. Alen og et Stykke, samme Maal til 20 Skilling pr. Alen. En forsynlig Mand! Han bar et Guldrepeteruhr i 3 Foderaler, ejede desuden 2 Sølvuhre, gik med Spanskrørsstok med Porcellainsknap og Guldring paa Pegefingeren.

Han var endvidere rigeligt forsynet med Sko-, Hals- og Knæspænder, havde ikke mindre end 7 Snustobaks-Daaser, dels af Pariser-Papir med »Guld-Charnering«, der blev vurderet til 6 Rdlr., dels af Agat, Læder, Emaille, Elfenben og Træ. Hans Sporer vog 7 Lod, hans Rejsebestik med 12 Par Knive vurderedes til 6 Rdlr.

Regiments-Kvartermesteren holdt naturligvis Hest, en brun Vallak, og Karriol med Lærredsbetræk, begge Dele solgtes for 48 Rdlr. Yndlingsudflugten var til Clausen paa Tueborg — denne anmeldte 37

5. Generation Rdlr. 1 Mrk. 10 Sk. i hans Bo for i Aarene 1776—79 at have fodret Hesten. Guldtrækker *Levin Wolff von Halle* fordrede 5 Rdlr. 25 Sk. for Arbejde til hans Uniform, udført i 1773; ligeledes fordrede Vinhandler *Rohde* for leveret Vin, 75 Rdlr. Ferslev's »Huus-Medicus« Hr. Archiatus *Jenssenius* fik efter staaende Accord 10 Rdlr. og Paruquemager *Melling,* boende i Keysergade, fik 3 Rdlr. aarlig for at accomodere hans Haar.

Ferslev havde stadig haft mange Genvordigheder at kæmpe imod. Kirkekassens Prioritet i Pibefabriken blev ham opsagt. I et Brev til Rentekammeret, dat. 1774 den 6. Juni, anmoder han om »at Beløbet maa blive staaende, da han ikke tror at kunne faa et Laan andetsteds, da Huse og Gaarde ere udi saa slet Pris og enhver er bange for Huus-Pant, ja, lader heller deres Penge ligge frugtesløse indtil anden Lejlighed gives, og det vilde være mig, som paa dette ulykkelige Sted allerede haver tilsat min timelige Velfærd til total Ruin, om jeg skulde nødes til at sætte det til Auction udi disse slette Tiider«[1]). Han maa have faaet sin Anmodning bønhørt; thi »den Kgl. Kirke-Casse«, anmelder som Fordringshavende i hans Dødsbo en Pante-Obligation paa 4000 Rdlr. Paa Pibefabriken boede da Overskærer *Peder Frisch* og Brændevinsbrænder *Binneballe* foruden 4 Smaafamilier. Den halvaarlige Husleje af hele Ejendommen beløb sig kun til 86 Rdlr. 5 Mrk. 2 Sk., saa man forstaar Ejerens Klage over, at Pibefabriken kun gav ham Tab.

Naar en Mand har andre Kasser at ty til, end hans egen, saa er det ikke utænkeligt, at det i dette Tilfælde i Længden kom til at gaa ud over baade Regiments- og Lotterikassen. Der opstod en saadan Uorden i dem begge, at Ferslev ikke kunde aflægge de tilbørlige

[1]) Rentekammeret, Breve og Dokumenter og Akter vedkom. partikulære Personer 1659—1848 F.

Regnskaber, hvorfor han søgte eller fik sin Afsked som Regiments- 5. Generation
kvartermester den 18. April 1778. For at lægge et mildnende Skær over denne Hændelse, kan man maaske gaa ud fra, at hans Afskedigelse har været efter Ansøgning paa Grund af Svagelighed; thi *Severin Ferslev* afgik ved Døden samme Aar den 18. November. Der findes i Landsarkivet i Kjøbenhavn en meget omfangsrig Pakke vedrørende hans Dødsbo, hvorfra ovenstaaende Meddelelser om hans forskellige Forretningsforhold ere dragne frem for Dagens Lys. Man faar blandt andet at vide, at Regimentskvartermester *H. J. Balling* fik 200 Rdlr. for sin Umage med at bringe Orden i og udfærdige det hele Regnskab for 1774—78.

Han havde ogsaa stillet en Kaution for sin Eftermand i Embedet paa 4000 Rdlr., hvilke Advocat *Skibsted* søgte at faa udbetalt til Boet, men fik det Svar, »at denne Capital med Renter fra den Tid, Successor tiltraadte Tjenesten til den 11. Juny 1779, skulle deponeres i »Printz Friderichs Regiments« Casse og der forblive indtil Rigtighed for den Afdødes Tieneste var aflagt«.

Som Kvartermester havde Ferslev haft Forplejningstjenesten under sig, baade Beklædning, Udrustning og Regnskabsvæsenet. Paa Pibefabriken havde han indrettet et helt Rustkammer, hvor der ved Bo-Registreringen fandtes 12 store Patrontasker, 11 mindre og 1 Knippe Carabin-Remme med en Del Messing; i hans Bolig paa Østergade fandtes 24 Pistoler.

Lotteri-Kassen var ligeledes i en forfærdelig Uorden; i Aaret 1773 havde han ved Bogholder *Zedeler*, som Hoved-Kollektør ved det af »Hr. *Jean François Fistaine* i samme Aar allernaadigst bevilgede Lotteri paa Juveler og Præciosa etc.« modtaget 100 Lodder til Afsætning, men som Lotteriet »ikke kom til Fuldkommenhed« saa krævede

5. Generation Boet efter afdøde Bogholder *Zedeler Ferslev's* Bo for de 100 Lotteribilletter à 2 Rdlr. Stk. Der henvistes til en Erklæring fra *Ferslev,* dat. 2. September 1776, hvori han meddeler at Lodderne vare bortkomne, men at han forbandt sig til at *Zedeler* ikke skulde blive krævet for Beløbet. At der herskede stor Uorden paa Regimentskvartermesterens Kontor, hvor der holdtes 3 Betjente, ses af en Erklæring i Boet, hvor Skriverkarl *Hansen* tilstaar, at han ved urigtigt Regnskab var bleven *Ferslev* 156 Rdlr. skyldig og at der fra hans aarlige Løn 80 Rdlr. skulde afdrages 60. Han erklærede at have forfordelt hans Principal og Velgører for langt større Summer udi den Tid, han har været i hans Brød, hvilket han af besynderlig og ufortjent Godhed imod mig til Dato har eftergivet mig. 1773 manglede der i den ham anbetroede Kasse 164 Rdlr.

Ferslev maa, efter dette Forhold at dømme, betegnes som et skikkeligt, men uordentligt, tankeløst Menneske, der manglede alle Egenskaber til at bestyre andres Midler. Saaledes var han som Kurator for *Peder Ottesen Mallie* bleven dennes Fader, Skoleholder *Otto Mallie* i Uggeløse, 150 Rdlr. skyldig.

Severin Ferslev gik dog ingenlunde i sin Grav som en uhæderlig Mand, idet der i hans Bo fandtes rigelig Dækning.

Pibefabriken var ved offentlig Auktion bleven solgt for 3360 Rdlr.[1]) og Huset paa Østergade blev ligeledes ved Auktion solgt for 5320 Rdlr.[2]) Restoplaget af Piber og Fabriks-Redskaber indbragte over 854 Rdlr.

Urtekræmmeren *Otto Ferslev* var paa sin Faders, Hr. *Christian Ferslev's,* Vegne til Stede ved Vurderingen for at varetage dennes Interesser i Boet, som *eneste* Arving.

---

[1]) Auktionen fandt Sted den 15. Marts 1779.

[2]) Auktionen fandt Sted den 18. September s. A.

Foruden Løsøre- og Ejendoms-Auktionen indbragte de hos Ferslev beroende Panter ikke saa lidt i Boet. Ifølge sin Stilling kom han i Forbindelse med mange Personer af Officersstanden, og disse maa han have forstrakt med kontante Laan mod Pant. Der fandtes saaledes ikke mindre end 42 saadanne Panter i hans Kontor, indpakkede i blaat Papir, mærket med Bogstaver og paategnet Laanesummen. Det var mest Guld- og Sølvmønter, Tobaksdaaser, en firkantet Guldmønt med Chr. 4des Billede, Medailler, Sølv-Gehæng, Stokkeknappe, Sølvtøj, Spanskrørs Stokke med Guldknapper o. s. v. Familien har selv pantsat en Del hos ham, idet de første 10 Panter blev indløst af Urtekræmmer *Otto Ferslev.* Indtægten i Boet udviste 12,704 Rdlr., Udgiften var 9,557 Rdlr., saa Afdødes Broder, Præsten, reddede noget af Arven. 5. Generation

Som det var at vente for en Stands-Person, blev Begravelsen pompøs. En Regning, der findes i Bopakken, giver et Begreb om det Liv, der hin Dag har udfoldet sig paa Østergade, da Regiments-Kvartermester *Severin Ferslev's* Kiste til 12 Rigsdaler, betrukket med sort Baj (den kostede 10 Rdlr.) og med Sølvplade paa Laaget, blev baaret ned til den fine 20-Rdlr.'s Ligvogn. 2 Marchals-Tjenere med Stave havde forinden »bedt til Liig«, og 4 Lejetjenere beværtede Følget i Ligstuen. 2 Marchaller og 2 Præster, Sognepræsten og Hr. *Saxdroff* fulgte i to Karether, Kuskene og Tjenerne fik til Ost, Kringler og Brændevin 1 Rdlr. 3 Mrk. Enken havde af Kvartermester *Balling* laant Regiments Felttegnet til at paradere med ved Begravelsen og betalte derfor 4 Mark og 3 Skilling. Et Kommando paa 60 Musketerer, 12 Grenaderer, 10 Underofficerer, 6 Hoboister, 2 Pibere og 2 Tambourer og 1 Regiments Tambour henholdsvis à 1 og 2 Mrk. pr. Hoved, eskorterede Ligvognen. Begravelsen kostede Boet i et og alt 95 Rdlr. 3 Mrk. 4 Sk.

5. Generation

Enken fik til Underhold for sig, 3 Kontorbetjente og 1 Pige fra den 20. Oktober 1778 til Paaske Faredag 1779, 25 Uger, 125 Rdlr. Hun fik en Pension af Postkassen paa 20 Rdlr. aarlig, og fra Krigs-Hospitalskassen 30 Rdlr. Hun døde af Tæring den 2. Maj 1807, 62 Aar gammel, og blev begravet paa Garnisons Kirkegaard den 9. Maj fra Dronningens Tværgade. Ifølge Skifte efter hende udgjorde Beholdningen 124 Rdlr.

Severin Ferslev og hans Hustru efterlod sig ingen Livsarvinger, det bliver hans Brodersønner, *Otto* og *Jens,* der fører denne Gren af Slægten ned til 6. Generation.

SKAGEN-LINIEN I[a].

Sognepræst til Haarslev-Tingjellinge Christian Ottosen Ferslev's og Ellen Marie Kierrumgaards Børn.

I.

Otto Ferslev, f. 1745 4. September, dbt. 7. September i Hyllested, 6. Generation
død 1806 6. Juli i Kjøbenhavn.

Som Dreng kom han i Urtekræmmerlære og tog, 31 Aar gammel, den 23. September 1776 Borgerskab som Urtekræmmer i Kjøbenhavn[1]), og etablerede sig som saadan i en Bod paa Østergade (Nr. 239?).

Han har rimeligvis, medens han var Svend, hyppigt haft sin Gang i Huset hos sin Farbroder Regimentskvartermester *Severin Ferslev;* thi af dennes Skifte ses det jo, at *Otto Ferslev* ofte har benyttet sig af Farbroderens Villighed til at laane mod Pant, dels for egen Regning dels for sine Venner. Saaledes indløste Urtekræmmer *Ferslev* en Del Panter, der tilhørte en Jomfru *Welgaard* og en Person ved Navn *J. C. Weber.*

Allerede i flere Aar havde han levet sammen med en Pige, *Anna Dorothea Svendsen,* med hvem han fik en Søn, der blev født paa Fødselsstiftelsen den 14. Juni 1774 med Tegn 493, og i Daaben fik Faderen og Farfaderens Navne: *Otto Christian Ferslev.*

Forretningen paa Østergade maa have givet ham gode Indtægter;

[1]) Borgerskabsprotokollen fra dette Aar. Det bemærkes, at han var fra Sjælland.

6. Generation thi 1781 køber han af Urtekræmmer *Friderich Jespersen Ørslef* for 3330 Rdlr. et Hus paa Hjørnet af Magstræde og Vandmøllestræde (nuværende Raadhusstræde), paa hvilket han samme Aar fik Skøde. Ejendommen bestod af 7 grundmurede Fag til begge Gader, 3 Etager højt med Kvist over og Kælder under hele Huset, dog havde Sidehuset til Magstræde kun 1 Etage. Værelserne frembød ikke noget særlig mærkeligt udover en Kakkelovn, ziret med 4 Messing-Fødder og 16 Messing Knapper, og 3 Fag »Forsæt-Vinduer«, i Stuen var en aaben Krambod med Reoler og Diske, to Glasdøre førte ud til Gaden. Inventariet bestod af en Del Skuffer, 21 Bøtter samt 61 smaa og store Daaser.

Den ene Ende af dette Forhus vendte ud til Nybrogade og beboedes af en Skoflikker ved Navn *Hans,* som svarede 2 Mrk. 8 Sk. ugentlig i Leje af denne Bolig. Gaarden var ud til Nybrogade indhegnet med et Plankeværk og i Gaarden fandtes et Locum af Bræder og en Portion fersk Pumpevand. Ejendommen var forsikret i Stadens Brandkasse for 2,800 Rdlr.

Anna Dorothea Svendsen flyttede med sin Moder, *Karen Svendsen,* ind i Huset, foreløbig som Husholderske; først i Aaret 1786 den 6. September blev de viede i Helligaandskirken. Hun var født ca. 1748, altsaa 38 Aar gammel, Brudgommen 41.

Ved Siden af Boden laa den gamle Stue ud til Vandmøllestræde. Den var Familiens Opholdsstue og havde 3 Fag Vinduer, hvori stod 3 Kanariefuglebure. For at forhindre de Forbigaaende i at kigge ind i Stuen, var der Jalousier for to af dem. Soveværelset og denne Stue udgjorde hele deres beskedne Lejlighed. Det var et smaaborgerligt Hjem, hvor der ikke var Raad til nogen Slags Luksus. Bohavet var tarveligt. Et brunmalet Klædeskab, et egetræs Chatol, et Spejl i brun

Ramme, 6 aabenryggede Stole, 1 Ruslæders Stol og 1 rødmalet Fløj-Bord var hele Møblementet. I Soveværelset fandtes kun en Topseng med Kattuns Omhæng, et malet Slagbord, 4 Ruslæders Stole og et Spejl. Svigermoderen, Madam Svendsen, beboede 2 Værelser paa anden Sal, de var ligesaa tarveligt møblerede, dog ejede hun et Stueuhr i malet Futteral, og 15 forskellige Skilderier prydede hendes Vægge. 1ste Salen var fint møbleret lejet ud til Kammerherre *Hauch,* Kæmner ved Øresunds-Tolden, for 40 Rdlr. om Aaret.

For *Otto Ferslev* gaar det desværre snart ned ad Bakke med Urtekramhandelen. Den 13. Juli 1792 ser han sig nødt til at begære sit Bo taget under Behandling af Skifteretten. For at undgaa sine Kreditores Retsforfølgning, var han forsvunden fra Byen, det var hans Hustru, Rekvirentens Moder, Madame *Ferslev,* Præsteenke fra Landet og Sønnen *Otto,* samt Bod-Drengen, *Jens Aagaard,* og Tjenestepigen *Anne Marie Bendixen,* der var tilstede, da Retten indfandt sig og foretog Forsegling. Af Linned fik Fallentens Hustru udleveret af Boet til Husets Brug 6 Servietter, 3 Duge, 4 Par Lagener og 4 Pudevaar. Hun meddelte Skifteretten, at hendes Mand haabede, saasnart han fik corresponderet med sine udenlandske og indenlandske Kreditorer, at kunne komme i Akkord med disse og derefter faa sit Bo extraderet, og at der ingen Curator bonorum for det første maatte antages. Hustruen lovede at tilsvare de annoterede Effekter og at have Tilsyn med Rettens Segl. Denne tog Nøglerne i Forvaring.

Urtekramhandelen blev fortsat for Boets Regning og Fuldmægtig *Bondrop* blev udvalgt til Curator. Behandlingen trak i Langdrag og først i Aaret 1793 bliver Huset solgt ved Auktion.

Ifølge Vejviseren boede *Otto Ferslev* endnu i Magstræde 1794, men Aaret efter er han flyttet til Hjørnet af Stormgade Nr. 290 og

6. Generation fra 1803 bor han i Borgergade Nr. 177. Forinden havde han haft den Sorg at miste sin eneste Søn, *Otto Christian Ferslev,* der havde Stilling som Kontor-Betjent, han døde 1802 den 15. Juni, 29 Aar gammel af Krampeslag; han boede da St. Torvegade Nr. 268, hvorfra han blev begravet paa Helligaands Kirkegaarden den 18. Juni.

Faderen overlevede ham til 1806. Den 6. Juli, døde han af Brystsyge og blev begravet Torsdag den 10. Juli paa Trinitatis Kirkegaard fra Hjemmet i Borgergade.

Hans Enke, *Ane Dorothea Svendsen,* flyttede hen til Enkemadam *Ane Ebbesen,* boende i Skolemesterlængen Nr. 434. Her døde hun 1816, 68 Aar gl. af indvortes Svaghed og blev stedet til Hvile ved Mandens Side den 10. Oktober paa Trinitatis Kirkegaard. Hun maa i sine sidste Leveaar have ført en ret kummerlig Tilværelse. Ved sin Død ejede hun kun en Livrente paa 50 Rdlr. og ved Auktionen over hendes Ejendele indkom der 85 Rdlr. Da alt var betalt blev der i Boet kun 3 Rdlr.s Overskud.

Med *Otto Ferslev* uddør denne Gren af Skagen-Linien I[a].

Den her gengivne Fødselsdags-Hyldest, udklippet meget kunstfærdigt i et Stykke Bikubepapir og koloreret med fint afstemte Farver, findes endnu i Slægtens Eje. Paa Bagsiden er med Blyant skrevet »Henning«, rimeligvis en af Urtekræmmerens Læredrenge.

II.

Anna Kirstine, døbt 1750 4. September i Hyllested, død 1826 6. August i København, boede ved sin Død i Trøstens Bolig i Nyboder. Hun forblev ugift. I Aaret 1896 22. Juli giver hun Møde i Broderen Otto Ferslev's Bo og erklærede, at hun ikke gjorde Krav paa Arv efter ham[1]), hvorimod hun 1816 melder sig som Arving efter dennes

[1]) Skifteprotokol 1806—07 Nr. 4, S. 37.

Enke. Hendes senere Livsførelse er ganske ubekendt. Hun efterlod et Testamente af 1826 4. August, ifølge hvilket Bagermester Christopher Martin Adolf Boldt var hendes eneste Arving. Han bekostede Begravelsen for 90 Rdlr. og fik hendes efterladte Effekter udlagte. Hun var den sidst levende af Christian Ferslev's Børn. Af disse var 5 Børn døde som smaa, og en Søster og 2 Brødre døde før hende. 6. Generation

III.

Johanne Margarethe, døbt 1759 15. November i Hyllested, død før 1826 (?). Opholdt sig i Hjemmet i Hyllested, senere i Haarslev Præstegaard, hvor hun styrede Huset for sin svagelige Moder. Efter Faderens Død tilstodes der hende i Overensstemmelse med hendes salig Faders Brev af 1791 og samtlige Sødskende derpaa givne Samtykke, 100 Rdlr. forlods af Arven, fordi hun aldrig havde faaet Løn for sit Arbejde i Huset.

Efter Moderens Død fik hun Lov til at blive boende i Præstegaarden til 1. Maj 1793, hvis hun ikke fik en passende Kondition. I Kostpenge skulde hun til Præsten svare 4 Mrk. 8 Sk. ugentlig og i Løn have 24 Sk., ialt 22 Rdlr., der skulde udredes af Boets Midler[1]). Hun blev 1798 Universalarving efter hendes Broder *Jens Ferslev,* der døde i Vestindien, hun levede endnu 1806, da hun giver Afkald paa Arv efter Urtekræmmer *Otto Ferslev.* Hun opholdt sig da i Sørbymagle, men hendes videre Livsskæbne kendes ikke.

IV.

Jens Ferslev, det sidst fødte Barn blev 1763 den 6. Juni døbt i Hyllested og døde paa St. Thomas 1798 den 20. September. *Jens*

[1]) V. Flakkebjerg Herreds Skifteprotokol 1790—1825.

6. Generation *Ferslew*[1]) var 1782 bleven Student fra Slagelse lærde Skole med Karakteren Laudabilis. Aaret efter tager han Filosofikum med Haud, hvorefter han bliver Lærer ved forskellige Skoler i København. Han havde det Held i Aaret 1785 at erholde det kgl. Communitet og fik saaledes Bolig paa Regensen, indtil han i 1788 rejser til Vestindien for at overtage Posten som Lærer ved Skolen i Frederiksted paa St. Croix. I hans Ansøgning til Kongen[2]) om at erholde dette Embede siger han, at han i nogle Aar her ved Akademiet har søgt at gøre sig dygtig til et Skoleembede og for en Del lagt sig efter de til en god Opdragelse nu saa ganske nødvendige nyere Sprog, og at han ved sit Ophold der har haft Lejlighed til at faa nogen Praksis i Opdragelseskunsten, hvorfor han allerunderdanigst ansøger om »Lærer-Embedet ved den i Friderichsstad paa Eylandet St. Croix oprettede Skole«. Ansøgningen er dateret Kjøbenhavn den 12. Marts 1788 og vedføjet meget fine Anbefalinger.

Professor i Fransk *de Fumars* skriver saaledes, at Mr. *Ferslew* i Løbet af 2 og et halvt Aar har med stort Udbytte fulgt hans offentlige Kursus i fransk Sprog og Litteratur og bevidner hans Iver, Flid og gode Opførsel.

Professor *And. C. Hviid*[3]), Regensprovsten, bevidner at Ansøgeren, der i 3 Aar har været Alumnus paa Regensen, har gjort sig bekendt dér for sin Flid og Lyst til Studeringerne, især har han med utrættelig Iver lagt sig efter Sprogene og er en honnet ung Mand med en god Karakter.

---

[1]) For første Gang findes w i Navnet. Jens Ferslew staver altid sit Navn saaledes. ogsaa før han kom til Vestindien.

[2]) Ansøgningen ligger som Indlæg under Nr. 147 til Vestindisk-Guinesisk Rente- og Generaltoldkammers Resolutionsprotokol.

[3]) *Hviid,* Andreas Christian, 1749-88. Orientalist og Theolog, 1781 Provst ved Kommunitetet og Regensen (Bricka).

Abraham Kall[1]) giver ham det Skudsmaal, at han stedse har udvist en meget eksemplarisk Opførsel, har vundet Yndest, hvor han har informeret, da han med en god og dannet Smag forener megen Indsigt i adskillige nyere Sprog. 6. Generation

Den Anbefaling, der maaske fik mest Betydning for den unge Skolemand, lød saaledes:

> Fra den Tid, Hr. *Jens Ferslew* med Berømmelse overstod examina artium og philosoficum har jeg kendt ham meget vel, og erfaret, at han stedse har anvendt roesværdig Flid paa sine Studeringer og tillige arbejdet i at undervise unge Mennesker. Det er mig ogsaa vel bekjendt, at hans Forhold i Liv og Levnet altid har været en retskaffen Studerende værdigt. Dette bevidner med største Fornøjelse og under de bedste Ønsker
>
> d. 30. Marts 1788.
>
> *B. Riisbrigh*[2]).

Ved kgl. Resolution af 16. April 1788 udnævntes *Ferslew* til Lærer ved Skolen i Frederiksted med Prædikat af Subrektor. Han fik $^1/_2$ Aars Gage i Forskud, dog mod at det siden afkortedes ham i de paafølgende 2 Aar. Endvidere fik han 80 Rdlr. i Rejsepenge. Rentekammeret skulde sørge for, at der til Skolerne paa St. Croix blev lejet passende Skoleværelser, den samlede Lejeudgift maatte dog ikke overskride de dertil bevilgede 400 Rdlr. Bøger og Instrumenter blev anskaffet for Skolefondens Regning. Skoledirektionen bestod af Generalguvernøren, de samtlige Medlemmer af den Vestindiske Regering, Stadshauptmanden, den lutherske Præst og Rector scolæ i Christianssted.

Samtidig med *Ferslew* udnævntes *Hans West* til første Lærer ved

[1]) *Kall*, Abraham, 1743-1821, Historiker, 1781 Professor i Historie og Geografi, s. A. Professor i Mythologi og Kunsthistorie ved Kunstakademiet (sst.)

[2]) Riisbrigh, Børge, 1731-1809, Filosof 1773, ordinær Professor i Logik og Metafysik ved vort Universitet (Bricka).

6. Generation Skolen i Christianssted med Prædikat af Rektor »og Gang og Sæde« straks efter Præsterne, samt *Frederik Steensen* til anden Lærer ved bemeldte Skole som Subrektor.

Den nybagte Skolemand træffer nu sine Forberedelser til den lange Sørejse. Den 8. Maj ansøger han om at faa resolveret, at der udbetales ham et halvt Aars Gage i Forskud, som var ham lovet[1]), og den 8. September ansøger han om at Resten af de »lovede Rejsepenge, 80 Rdlr., maa blive ham udbetalte, da han agter med det første at tiltræde Rejsen«. Efter denne sidste Ansøgning at dømme kan *Jens Ferslew* først i Løbet af 1789 have tiltraadt sit Embede paa St. Croix, og hans Ophold dér bliver da ogsaa af kort Varighed. Hans Helbred taalte ikke Klimaet, og da hans Fader, Præsten i Haarslev, 1791 afgik ved Døden, søger han, vel af disse to vægtige Grunde, om Rejsetilladelse til Kjøbenhavn. Den blev ham tilstaaet, og han opholdt sig i Hovedstaden hele det paafølgende Aar.

Han var tilstede i sit gamle Hjem, da hans Moder lukkede sine Øjne den 19. August 1792, og han fulgte hende til hendes sidste Hvilested paa Haarslev Kirkegaard ved sin Faders Side. I Kjøbenhavn boede *Jens Ferslew* hos sin Ven og Slægtning *Hans Kierrumgaard*[2]) og ikke hos Broderen Urtekræmmer *Otto Ferslev* i Magstræde. Da han havde maattet afstaa en Del af sin Gage til den Mand, der var konstitueret i hans Embede i Vestindien, og den besværlige Hjemrejse og Opholdet i Kjøbenhavn havde kostet ham en Del Penge, nødes han til at ansøge Rentekammeret den 31. Juli 1792 om »at den halve af hans Gage quartaliter maa udbetales ham, hvortil han er højest

[1]) Vestindisk Journal, 1788 Nr. 148, indkomne Breve af 12. Marts og 21. Marts.

[2]) Rimeligvis den Chirurgus Hans Christian Kierrumgaard, der 1. August 1782 ifølge Skødeprotokollen (f. 374) køber ved Auktion Vinhandler Poul Lorentzens Hus i Laxgaden Nr. 290: ifølge Folketællingen 1787 hed hans Hustru Anna Benedicte Rebekka.

trængende, da han ellers intet har at leve af og hans Ophold her er saare nødvendigt, om hans Helbred skal kunne ophielpes«. Dette blev ham tilstaaet. Under sit Ophold i Kjøbenhavn lykkes det ham at blive forflyttet til Skoleinstitutet paa St. Thomas. I sit nye Embede fik han som Subrektor 800 Rigsdaler vestindisk Courant og som Degn 160 Rdlr. v. c., hvoraf han dog maatte afgive 60 Rdlr. til forrige Degn Grønberg. Paa en Befaling fra Rentekammeret til Subrektor *Ferslew* om at indberette, naar han agtede at rejse tilbage til Vestindien, melder *Ferslew,* at det var hans Ønske at overtage sit nye Embede, naar Vintermaanederne var forbi, men at hans nuværende sygelige »Livsførning« gør ham det umuligt at sige noget bestemt derom. Af den beskedne Sum paa 451 Rdlr., der blev hans Arvelod efter Hr. *Christian Ferslev* og *Ellen Marie Kierrumgaard,* kan der ikke have været meget tilbage, da han med genvundet Helbred optog sin nye Gerning paa St. Thomas, og da han selv maatte holde en Person til at forrette alt det, som uden for Kirken og Gudstjenesten udfordrede personlig Opvartning og Arbejde, var han nødt til at søge anden Udvej for at forøge sine Indkomster. Her kom hans betydelige Sprogkundskaber ham til Hjælp. I en Aarrække bliver han søgt som Tolk for de fremmede Købmænd ved deres Forretninger paa Øerne. Der gaar nu lang Tid, hvor *Ferslews* Navn ikke forekommer i de vestindiske Journaler (Rigsarkivet), men i Aaret 1796 dukker det atter op. Den 21. Maj indsendes en Ansøgning til Kongen om at erholde Sekretær-Tjenesten ved Kommandantskabet paa St. Thomas. Den har følgende Ordlyd:

6. Generation

St. Thomas den 21de Maj 1796,

Til Kongen.

I otte Aar har jeg havt den Lyke at tjene Deres Majestæt som Subrector ved Skoleinstitutet paa St. Thomas og i den Tid lidt meget

6. Generation

paa mit Helbred, men tillige lagt Vind paa at opfylde mine Pligter og erhverve Kundskab saavel i de Europaiske Sprog, som andre nødvendige Videnskaber, og da nu Secretair-Tjenesten paa St. Thomas ved det derværende Commendantskab er ledig, saa andsøger jeg allerunderdanigst om at deres kongelige Majestet allernaadigst vil forunde mig samme med de øvrige dermed forbundne Tjenester.

Min Flid og Iver i at efterkomme og opfylde mine Pligter skal allerunderdanigst vidne om min Hengivenhed til deres Majestet og det kongelige Arvehus.

Allerunderdanigst

Ferslew.

Der er det mærkelige ved denne Ansøgning, at den ikke er skreven af *Ferslew* selv, endog uden hans Vidende, hvad baade Ordlyden og Ortografien bekræfter. Da det senere kommer til Subrektorens Kendskab, at denne Ansøgning i hans Navn er indsendt til Den kgl. vestindiske Regering, indsender han en Skrivelse for at retfærdiggøre sig, men samtidig ogsaa for at søge om Stillingen.

Den lyder saaledes:

Underdanigst Promemoria.

Da jeg har bragt i Erfaring, at en Ansøgning i mit Navn om Secretair-Posten paa St. Thomas er fra det høje Kammer indsendt til den kongelige Regierings Erklæring, saa anseer jeg det for min Pligt at oplyse Høysamme om, at Jeg har aldrig nogen sinde skrevet slig en Ansøgning, og at jeg aldrig har anmodet nogen om at søge denne Post i Særdeleshed for mig, saavidt jeg kan erindre. Jeg har bedet Hrr. *Kierrumgaard* i Kjøbenhavn og Herr Byefoged *Stenersen* at ville ved forefaldende Lejlighed see paa mit Bedste og bringe Deres fraværende Ven i Erindring, og det allene af den Aarsag, at man ofte i Kjøbenhavn veed, førend vi her, hvad Poster her ere vacante; men da begge disse mine Venner i deres Breve med de seneste Skibe, aldeles intet melde herom, saa kan jeg ikke troe, at den af Nogen af dem er skreven. Og da nu denne Ansøgning er dateret fra St. Thomas, saa vil man allene kunne formode, at den er skrevet af mig selv, hvorimod jeg kuns har dette Beviis, at den vist

ikke er skreven med min Haand, og haaber at dette høye Regjering vil troe mig, naar jeg sætter Dem mit Æresord til Pandt, at jeg ej har skrevet den. Imidlertid er jeg herved den Lidende, da General Toldkammeret nødvendigvis maa støde paa den Formodning, at det var allene Frygt som kunne holde mig tilbage fra at udbede mig den høye Regjerings Erklæring paa min Ansøgning og denne Frygt allene var en tom Tilstaaelse af den Overbeviisning, at jeg ey som en redelig Mand havde opført mig i de hidtil anfortroede Embeder. — Jeg nødsages da af den høye Regjering at udbede mig den Bevaagenhed paa denne Ansøgning at afgive dens Betænkning, hvorledes jeg hidtil har varetaget min Post, uagtet jeg næsten uden Ophør har været plaget af den forskrækkeligste af alle tænkelige Sygdomme — Asthma, der dog nu, paa et Par Maaneder har været mindre gruesom imod mig og givet mig Aarsag til at haabe, jeg ey saa kummerlig skal henslæbe den kommende Tid, som jeg har maattet den Fremfarne.

Den høye Regiering vil, haaber jeg, gunstigt undskylde denne min Begjæring, den Skygge, som er kastet paa min Opførsel og Caractheer ved den urette Fremgangsmaade, som den Ubekjendte Ansøger har brugt, nøder mig til at falde Den besværlig med denne Bøn.

St. Thomas 27. Decb. 1796.

Underdanigst

Ferslew.

Til den kongelige vestindiske Regering.

Inden denne Promemoria var kommet Regeringen i Hænde, havde denne afgivet en Erklæring dat. 14. Januar 1797, der betegner *Ferslew* som »en Mand af Videnskab, der besidder megen Kundskab i fremmede Sprog og en særdeles Activité«, hvorfor Regeringen giver *Ferslew* Fortrinet »for at have Lejlighed til at befordre en Mand som tjener ved Skole-Væsenet paa Øerne«.

De andre Ansøgere til Embedet var Fuldmægtigene *Müller* og *William Wood*. Den sidste var konstitueret i Embedet og tillige Notarius publicus.

Ved kgl. Resolution af 3. Maj 1797 beskikkes *Ferslew* til Secretair

6. Generation ved Kommandantskabet paa St. Thomas med 1000 Rdlr. v. c. aarlig Gage uden Afkortning, da Notarii publici-Embedet herefter ikke skal forbindes med Sekretær-Posten. Denne Bestalling maatte han betale med 72 Rdlr. v. c.

Man skulde nu tro, at der faldt Ro over *Jens Ferslew* efter Erhvervelsen af dette eftertragtede Embede, der samtidig med at forøge hans Indtægter, saa han kan købe Plantagen Frydenshøj, tillige førte ham ind i Kredsen af Honoratiores paa Øen. Det synes da mærkeligt, at han samme Aar søger at blive ansat som Vicekonsul i Livorno. Han siger selv i denne Ansøgning, som dog ikke blev bevilget, at han i 2 Aar havde besørget Notarialforretningerne ved Bythinget, og at han, der forstod de fleste levende Sprog, var meget brugt til at afgøre Fremmedes Tvistigheder, især Italienernes, og derved havde erhvervet sig en Del Handelskundskaber. Disse Forretninger har sikkert skaffet ham gode Indtægter, saa at han, der var Ungkarl, kunde føre en behagelig Tilværelse blandt sine Venner. Skyggen, der kastedes over hans bedste Aar, var det slette Helbred. Knap to Aar efter sin Ansættelse søger han i 1798 atter Rejsetilladelse til Danmark. Chirurgus *Otto* bevidner, at han i de sidste Maaneder har haft heftige Anfald af Asthma, og at han anser Forandring af Klima nødvendig for hans Helbredelse, baade Gouvernementet og Commandant Mühlenfels anbefaler denne Ansøgning paa det varmeste.

Han fik dog ikke Brug for denne Rejsetilladelse. Forinden Ansøgningen naaede Kjøbenhavn, afgik der en Skrivelse fra Mühlenfels til den kgl. vestindiske Regering af Dato 20. Septbr. 1798, hvori det meddeles »at han herved opfylder den sørgelige Pligt at tilmelde det høje Collegio Hr. Secretaire *Ferslews* dødelige Afgang om Morgenen den 20. denne«.[1])

[1]) Indlæg Nr. 28 til Generaltoldkammerets Resolutionsprotokol.

Jens Ferslew efterlod et Testamente[1]) undertegnet den 18. Septem- 6. Generation
ber 1798. Han har da følt sig meget syg og siger, at i Betragtning af Dødens uvisse Komme vil han nedskrive nogle Poster som sin sidste Villie og Testamente. I den første af Posterne udelukker han Skifte-Retten fra paa nogen Maade at befatte sig med hans Bo, derimod indsætter han til Skifte-Forvaltere, Executores testamenti og Skifte-Commissarier D'Herrer Oberst-Lieutenant og Commandant *von Mühlenfels* og Doctor *Otto,* og hvis disse skulde anse det fordelagtigt for hans Bo at beholde Plantagen, Frydenhøj kaldet, da udnævner han tillige Captain *J. Lillienschiold* til samme »Qualiteter«. I den anden Post udsætter han sine lovlige Arvinger, som var Urtekræmmer *Otto Ferslev* i Kjøbenhavn og hans ældste Søster, *Anna Kirstine,* med 10 Rigsdaler vestindisk courrant, og indsætter som Universalarvinger, *Johanne Jensina Aarestrup,* født paa St. Croix i 1791, og sin yngste Søster *Johanne Margaretha Ferslev.* Til sin Ven, *Hans Kierrumgaard,* testamenterer han en Samling af omtrent 50 forskellige Guldstykker, i den tredie Post giver han *Diederich Funch* General-Kvittering for hans Gæld til ham og anmoder sine Eksekutorer om at antage ham til Boets Skriver og til hans »vidtløftige Regningers Opgørelse med Major *Marquez* og *Joseph Wilson*«. Til den Lutherske Kirke testamenterede han endvidere en Sum paa 50 Rdlr., der straks skulde udbetales »naar dette Testamente griber Stand«. Til Frimulatinden *Anna Dorothea Clerk* skænker han et Hundrede Rigsdaler »for hendes beviiste troe Tjeneste og Opvartning i hans Sygdom«, og Doctor *Eberhard* fik 150 Rdlr. udbetalt af Boet.

De Sager, som han bestyrede for Præsten *Volkersen,* overlod han

[1]) Kgl. konfirmeret den 21. December 1798, hvorfor en Afskrift findes som Indlæg til Vestindiske Sager 1797-99, Nr. 74. Originalen findes i en bevaret Bopakke fra Jens Ferslews Bo, hvorimod selve Skifteprotokollen er forsvunden.

6. Generation til Byfoged *Magens,* og hans Hest og Sadel gav han til Major *Marquez.* Testaments-Vidnerne var *Bent Christian Stenersen* og *P. M. Mørch.*

I en Codicil giver han sin Negerdreng Prince til Hr. Commandant *Mühlenfels,* som skal overtransportere til sig selv det imellem *Ferslews* Papirer beroende Skøde paa denne Dreng.

Ved hans Død boede han i Byen Charlotte Amalie i Huset Nr. 3, Kongens Kvartér.

1798 13. Oktober holdtes i Joseph Blakes Vertshus 1. Auktion over afgangne Sekretær »Ferslews Boe tilhørende og paa dette Eyland Vestend beliggende Sukker Plantager, Sortepynt og Berg Horeb, alias Adelphy kaldet, med et nydt Vaanings Huus og alle til Plantagens Drift nødigværende Bygninger og Redskaber med dens Grunde, Beplantning, Besætning af 50 Negere, 11 Muulesler, 4 Kiør og nogle og tyve Faar«.

Plantagen opraabtes for 50,000 Rdlr., men da det højeste Bud var paa 40,000 Rdlr., blev den ikke solgt.

1798 20. Oktober afholdtes 2. Auktion, hvor Plantagen tilbødes for 45,000 Rdlr., men blev ikke solgt.

1798 24. Oktober afholdtes 3. Auktion over »3de Sukker Plantager, Sortepyndt og Berg Horeb, alles Adelphia kaldet med ovenanførte tilliggende. — — — Den udbødes for 48,100 Rdlr. »Hvor da Plantagen Adelphia med dens Pertinentier blev opraabt«. — »Da ingen antagelig Bud skeedte, blev Auctionen ophævet«.

Plantagen Adelphia ses at være solgt 1798 November til Kasserer Gartner for 50,500 Rdlr., da der stod 39,190 Rdlr. Prioriteter i den, blev Boets Indtægt ved dette Salg 11,310 Rdlr.

Plantagen Frydenhøj omtales kun i Testamentet, men forekommer ellers ikke nævnt i Skiftedokumenterne, hvor man stadig støder paa

Plantagen Adelphia (Adelphi, Adelphy), og da Boet ikke ses at have ejet andre Plantager, er det utvivlsomt den samme, men det danske Navn har ikke været kendt. 6. Generation

Jens Ferslews Møbler solgtes for 1949 Rdlr.

Boets Indtægt	27,926 Rdlr.	Dansk vest. Cour.
Boets Udgift og Udbetalinger	22,378 Rdlr.	Dansk vest. Cour.
Overskud	5,547 Rdlr.	Dansk vest. Cour.
Til Kongens Kasse	221 Rdlr.	Dansk vest. Cour.

Til lige Deling mellem de to Universalarvinger kom 5,326 Rdlr. d. vest. Cour.[1]).

Af *Jens Ferslew's* Efterladenskaber findes endnu i Slægtens Eje en »Græsk-Romersk Gude-Lære« af Matthias Bastholm, Lærer ved Herlufsholms Fri-Adelige Skole, trykt paa Gyldendals Forlag i Kjøbenhavn 1780. Med den fra Ansøgningen kendte Haand har han to Gange skrevet sit Navn i Bogen, stavet med w. Med ham uddør denne Gren af Skagen-Slægten I[a]; det bliver ved Tolderen paa Skagen, *Christopher Christiansen Ferslev's* anden Søn, *Hans Christophersen Ferslev* at Slægten føres ned til vore Dage.

[1]) Vest. Sager (Rigsarkivet), extraordinære Breve Nr. 69 Jens Ferslew.

SKAGEN-LINIEN I$\underline{b}$.

Christopher Christiansen Ferslev's og Margrethe Feddersdatter Høyers Børn.

I.

5. Generation

Fedder Christian Høyer Christophersen Ferslev, f. i Skagen 1721[1]), død samme Sted 1793 26. Marts, 72 Aar gammel. Som ældste Søn i Ægteskabet med *Margrethe Feddersdatter Høyer* fik han Navn efter Morfaderen Borgmester *Fedder Hansen*. I sekstenaars Alderen blev han Student fra Aalborg lærde Skole og tog 1740 Philosophicum.

Videre drev han ikke Studeringerne, men Slægtens Virke tro, søgte og fik han Tolder Embedet i Fladstrand[2]) og blev tillige Konsumptionsforpagter dér.

Fladstrands nære Beliggenhed ved hans Faders Fødeby, Sæby, bringer snart Tolder *Fedder Ferslev* i Berøring med de Familier, der ved Slægtskabsbaand var knyttet til ham. Elling Sogn, nord for Fladstrand, var rig paa Minder fra hans Slægt. Til Ellinggaard og Strandbylund kunde han henføre Oprindelsen til sin Familie, de havde begge været i Kaasernes Eje. Paa Lerbæk i samme Sogn boede *Niels Sørensen*

---

[1]) Skagen Kirkebog, defekt fra 1719—22.
[2]) Nuværende Frederikshavn.

Würnfeldt, der 1740 havde købt Gaarden paa Auktionen efter *Steen Hohendorff Arenfeldt*[1]), død 1739. 5. Generation

Würnfeldt var den 21. Februar 1714 i Sæby bleven viet til *Ide Marie Hermansdatter Gesmell,* der havde været i Huset hos sin Faster, Johanne Samuelsdatter Gesmell, gift med Borgmester Christian Rhuus i Sæby. *Fedder Ferslev's* Faster *Sophie* var gift med en Broder til Fru Borgmester, Farver *Christen Samuelsen Gesmell,* som netop var død i Fladstrand Aaret før Tolder *Fedder Ferslev* bosatte sig der. Denne blev snart en velset Gæst paa Lerbæk, der i 1762 blev Skuepladsen for et saare tragisk Afsnit i denne Mands Liv, og som de korte, knappe Tilførsler til Kirkebogen i Elling Sogn saa ubarmhjærtig afslører. Den 20. August 1762 havde han faaet Bevilling til at ægte sit Næstsødskendebarn *Catharina Maria Würnfeldt,* Datter af Herren til Lerbæk og *Ide Marie Gessmell.* Ifølge Kirkebogen, »Stod et Stue-Bryllup den 22. September 1762 paa Lerbæk med Hr. Tolder *Fedder Ferslev* og Jomfrue *Kathrine Marie Würnfeldt*«. »Den 18. November 1762 blev *Feder Ferslev's* dødfødte Barn begr. af Lerbæk«. »Den 27. November blev Hr. Tolder *Feder Ferslev's Kjæreste af Lerbæk* begr.«

I Løbet af to Maaneder blev Tolder *Ferslev* Ægtemand, Fader og Enkemand.

At Hustruens Død har været ham et smærteligt Tab, tyder det Epitafium paa, som han lod ophænge i Elling Kirkes Kor.

> Herunder hviler Støvet af den velædle, nu salige Madame Kathrine Marie Ferslev, født Würnfeldt.
> En værdig Datter af velædle og velbyrdige Forældre, salig Hr. Kancelliraad Niels Sørensen til Leerbæk og Skaarupgaard og Ida Maria Gesmel, en trofast Ægtefælle af mig Feder Kristjan Ferslev, Tolder og Konsumptionsforpagter udi Fladstrand.

[1]) Trap: IV. S. 53.

5. Generation

En Marie i Gudsfrygt, en Martha i Huslighed, en Ruth i al Veldædighed. Hendes anselige Fødsel skete i Sæby den 24. Oktbr. 1731, hendes priselige Liv endte hun paa Leerbæk ved en rolig Død d. 19. Novbr. 1762. saaledes at

Ærefrygt for Gud. Trofasthed mod sin Ægtefælle, Lydighed mod Forældrene, Kærlighed til Søskende, Oprigtighed mod Alle, Medlidenhed med de Fattige,

har efterladt hende

et udødeligt Æresminde

paa Jorden og forskaffet hende uendelig Glæde og Ære i Himlen, som Du Vandringsmand skal altid attraa og bestandig begære.

Du var min Kone mig saa kær.
at jeg Dig kunde ej forglemme;
Derfor skal Kirkens Mur
Dit Nafn bestandig gemme.

Dit Nafn skal derfor altid staa
Udi mit Hjerte prentet:
Indtil jeg engang blive maa
Til dig af Herren hentet.

Feder Kristjan Ferslew[1]).

Enhver, der har Kendskab til de nøgterne Oplysninger fra Elling Kirkebog, maa vel studse over Ordlyden af Epitafiets Inskription, især over Udtrykket »Trofasthed mod sin Ægtefælle«, en Egenskab, der kun havde Lejlighed til at gøre sig gældende i det korte Spand af 2 Maaneder, men til Gengæld lader Ferslev's Ord, udtalt over den unge, døde Hustru og Moder, formode, at de trofaste mod hinanden, har gennemlevet flere Trængselsaar, inden den kgl. Bevilling til Ægteskab kom dem i Hænde i den ellevte Time, og at han har næret en oprigtig Kærlighed til hende. Enkemanden indgik nemlig ikke senere Ægteskab. Forbindelsen med Familien vedligeholdtes stadig, hans Svoger *Frederik Würnfeld,* der havde overtaget Lerbæk efter Faderen, døde 1769. Ifølge Skiftet efter ham havde Konsumptionsforpagteren i Fladstrand Hr. *Fedder Chr. Ferslef* 500 Rdlr. + 1 Aars Rente tilgode i Boet. Ved den paafølgende Auktion købte *Ferslev* Lerbæk til sin

[1]) For første Gang har Skagen-Linien I b her benyttet w i Navnet.

anden Svoger, *Jacob Severin Würnfeld,* for 34,290 Rdlr. Fra 1774—78 findes Tolder *Ferslev's* Navn hyppigt i Sæby Kirkebog, dels som Forlover dels som Fadder. Han bliver en kort Tid konstitueret som Byfoged i denne By; fra denne Periode stammer nedenstaaende Brev[1]) til hans Halvbroder *Simon Lund Ferslev,* der var Tæller i Banken i Kjøbenhavn. 5. Generation

Mon frère!

Saa snart dette indløber ville I strax ansøgning i det Danske Cancellie i Borger og Indvaaner i Sæbye Thomas Solbecks Navn om at sidde i uskiftet Boe efter hans afdøde Hustrue *Karin Lauridsdatter Borch* alt med sine i samme Ægteskab sammen avlede Børn, hvoriblandt trende ere myndige som man er forvisset om intet har herimod, dette meldes altsaa til Eders Efterretning, ifald Vedkommende skulde faa indfald .... kand saadan bevilgning icke faaes til 30te Dagen, som er og bliver den 4de eller 5te Aprily førstkommende, da maae absolute en Attest erhverves at Ansøgningen er gjort i Cancelliet, til forevisning paa 30te Dagen, NB: slig Attest maa sendes jo før jo heller i Betragtning af Postens u-rigtige gang i denne Aarets Tid.

Manden er ingenlunde en bemidlet Mand, mens hvorfor sligt skeer, er for at spare de ublue Bekostninger skifte Rættens Betientere i slig begivenhed modtager, er der noget betydeligt nyt, naar I skriver mig til, da glem ey at meddele mig en Portion deraf, lad være det icke alt er sant, thi jeg er ilde plaget af gode Venner, som mener at jeg maa vide alle Nyheder siden jeg har en Broder, ja en gl: dem bekiendt Broder [i Kbh.], her grasserer en stærk Forraadnelses Feber eller maaske den saakaldede Sprinchel Sygdom, hvoraf denne Mands Kone juste er død, og jeg som constitueret i Byefogedens fraværelse icke meget er for møde 30te Dagen.

Vores Cons: Controleur Junghans, som logerer oven over mig, har nu i 16 Dager lagt Syg af denne Sygdom, Gud hjælp os! er I kiendt med nogen Doctor eller chirurgus, som er Eders Ven, da kunde I sagt spørge Eder for, hvad preservativer mand i denne Tid skal bruge, mens ingenlunde at øde 2 Sk. for slig Consilium paa mine

[1]) Findes som Bilag i Simon Lund Ferslev's Bogpakke i Landsarkivet, Kbhvn.

5. Generation

vegne. Jeg ved nock bræch pulver skal være got i slig tilfælde, Monfrere kan i denne begivenhed andføre for sin Umage 2rdr, — Jeg hilser kiærlig og til min Død forbliver

Eders hulde Broder

Fr. C. C. S. Ferslew.

P: I faaer dog vel Raad til de Penge, dette Konge Brev, skal koste, hvis icke maa I trassere paa mig indtil 16rdr, — i Aalborg at betale.

Sæbye, d. 8de Marty 1785.

Under et Besøg i Skagen hos Broderen Byfoged *Hans Ferslev* afgik *Fedder Christophersen Ferslev* pludselig ved Døden den 26. Marts 1793. Byfogedens Søn *Matthias* blev sendt til Sæby for at melde Dødsfaldet til Skifteretten. *Hans Ferslev* overtog Boet som eneste Broder og Arving.

II.

Hans Christophersen Ferslev blev døbt i Skagen 1723 den 21 Maj og begravet i samme By 1796 den 10. Juni, 73 Aar gl.

Tidlig mistede den lille Hans Christophersen sin Moder, og da Faderen snart gifter sig igen og han faar 2 Stedbrødre, opvokser han med disse, *Jens* og *Simon Lund,* i Toldergaarden paa Skagen, hvor han ogsaa har gaaet i Skole; hans videre Uddannelse kendes ikke.

Allerede i 24 Aars Alderen gifter han sig med *Regina Himmerig,* Datter af *Heinrich Himmerig,* Forpagter paa Skaarupgaard, som ifølge Skifte[1]) 1740 døde paa Knivholt Gods i Fladstrand udi Stephan Simonsens fæstehavende Hus, og dennes første Hustru *Karen Pallesdatter Kjærulf,* der boede og døde paa Skaarupgaard i Tolne Sogn[2]).

[1]) Knivholt Skifteprotokol 1740, 12. April.
[2]) Tolne Kirkebog mangler fra 1715—58.

Efter 6 Aars Ægteskab døde hans Hustru i Barselseng og blev begravet i Skagen den 16. Februar 1753, kun 26 Aar gl. I dette Ægteskab havde Byfoged *Ferslev* 5 Børn; 3 Sønner og 2 Døtre, hvoraf en Søn og Datter døde som smaa. Aaret efter indgik han nyt Ægteskab. Den 25. September 1754 viedes han i Tversted til *Cathrine Marie Mathiasdatter Holm,* f. c. 1732. Hun var Datter af Præsten *Mathias Holm* i Jelstrup og *Cathrine Marie Jensdatter Elling* og opholdt sig vistnok hos sin Svoger *Peder Bering,* der var Sognepræst i Tversted. 5. Generation

Dagen efter Brylluppet, 26. September, blev *Ferslev* udnævnt til Byfoged i Skagen, hvor han senere, ifølge Bestalling af 3. December 1765, ogsaa ansattes som Vejer og Maaler samt Strandingskommissær over Skagen, Fladstrand og Hjørring Told-Distrikter, 1774 blev han tillige Byskriver.

Han var Ejer af Toldergaarden eller, som den ogsaa kaldtes, Hovgaarden, der laa i den vestre Ende af Byen. Denne Gaard ejedes tidligere af Borgmester *Fedder Hansen Høyer,* Ferslevs Morfader, og komme efter denne Familien i Hænde.

Som Følge af de store Ødelæggelser, Sandflugten anrettede paa Skagen i Slutningen af Aarhundredet, købte Byfoged *Ferslev* 1790 af Madam Brøndlund Gaarden »Slynge«[1]) i Tversted Sogn i den Hensigt at bo der, men da Sandflugten aftog og tildels dæmpedes, opgav han det efter dog at have ombygget Gaarden i større Stil.

Da han købte »Slynge« var der kun et Hus paa Ejendommen, som laa 5 à 600 Alen lige Øst for det Hus, han lod bygge. Tidligere

---

[1]) Navnet »Slynge« dannes af Vandplanten »Sli«, ɔ: Sly (conferva palustris) og »Eng«. Gaarden var 1662 2 Bol, af hvilke det ene tilhørte Odden og det andet Asdal Hovedgaard. 1683 beboedes Gaarden, der tilhørte Mogens Skeel til Odden, af Søren Christensen.

5. Generation laa Gaarden en halv Fjerdingvej nordligere, hvor den i Slutningen af det 17. Aarhundrede blev overfløjet af den nuværende »Simon Skrivers Klit«.

I 1836 levede der endnu i Skovkrog en gammel Kone ved Navn *Ingeborg,* der fortalte den daværende Ejer af »Slynge«, Peder Jensen Gaardbo[1]), at hun som ung Pige havde gjort Hoveriarbejde hos Byfoged *Ferslev,* der var en god human Mand, som ofte gav hende Tobak med hjem.

Foruden de ovennævnte Gaarde ejede Byfogeden en Vejrmølle og en Hestemølle i Skagen, den samme, som hans Fader i sin Tid kævledes med Skagboerne om at flytte hen til et mere belejligt Sted.

Af Folketællingen 1787 for Skagens By ses det, at Byfoged *Ferslev* havde Sønnen *Otto* og to af Døtrene hos sig i Hjemmet, hvor der holdtes 4 Tjenestepiger og 1 Gaardskarl.

Om Byfoged *Hans Christophersen Ferslev's* sidste Leveaar vides intet nærmere. Han døde den 3. Juni 1796 og blev den 10. s. M. begravet paa Skagens Kirkegaard. Tilstede ved hans Dødsleje var foruden hans Hustru kun Sønnen *Mathias* og Datteren *Anna Hedevig,* der var trolovet med den konstituerede Byfoged i Skagen *Christian Aug. Tetens.*

Af Skiftet ses det, at hans efterladte Formue bestod foruden en Del Panteobligationer, ydet Børnene ved forskellige Lejligheder, af Gaarden »Slynge« i Tversted Sogn af Hartkorn 4 Tdr., 1 Skp., 2 Fdk., 2 Alb. med Besætning vurderet til ca. 1076 Rdlr., den halve Kongetiende i Horne Sogn, ansat til 1000 Rdlr., udi Høyen en Bygning af Navn »Capellet«, vurderet til 100 Rdlr., 1 Vejrmølle og en

[1]) Jydske Samlinger, 5. B. S. 150: Historisk topografisk Beskrivelse af Tversted Sogne, Hørne Herred, Hjørring Amt af A. Peter Gaardbo.

brøstfældig og ubrugelig Hestemølle med Quernværk og Inventar, vurderet til 2000 Rdlr.; Stervbogaarden vurderedes, da Bygningerne menes ikke at kunne holde sig for Sandflugten, kun til 600 Rdlr.; nogle Jorder, der ligger ganske øde og med Sand overfyget, til 100 Rdlr. 5. Generation

Af Skiftet ser man ogsaa, at den afdøde har givet sine Døtre et flot Udstyr. Broderen *Mathias* forlangte nemlig, at hans Søster, *Anna Helvig,* forlods af Boet skulde have 600 Rdlr., som de andre Søstre havde faaet til deres Udstyr. Ved Skiftesamlingen 1796 den 15. August[1]) blev Skiftet foretaget af »Exam. jur. *Otto Christian Ferslev* som konstitueret udi Hr. Byfoged og Byskriver *Tetens* Fraværelse«.

Den endelige Opgørelse udviste til Deling 14,898 Rdlr. 5 Mrk. 8 Sk., hvoraf Enken fik Halvdelen. Hver af Sønnerne 1064 Rdlr. 1 Mrk. 4 Sk., hver af Døtrene 532 Rdlr. 10 Sk. *Cathrine Holm* overlevede sin Mand i 18 Aar. Hun kom til at leve i gode Kaar, men store Sorger kastede Skygger over hendes senere Liv. To Sønner og to gifte Døtre maatte hun miste, inden Døden skænkede hende Fred i hendes høje Alderdom. Den 12. Februar 1814 blev hun begravet paa Skagen Kirkegaard, 83 Aar gl.

Af hendes Skifte, der afholdtes den 4. Marts s. A., ses det, at hun ejede Huset i Høyen, der stadig brugtes til Kapel og som vurderedes til 200 Rdlr., Horne Sogns Kongetiende, der ved offentlig Auktion blev solgt for 2,200 Rdlr., samt 2,200 Rdlr., der stod i Gaarden i Vesterby og som Sønnen *Otto* havde faaet Skøde paa.

[1]) Skagen Skifteprotokol 1773—1780, Bl. 354 b.

5. Generation

Tolder Christopher Christiansen Ferslev's og hans anden Hustru, Gjertrud Schalsdorph's Børn.

III.

Jens Christophersen Ferslev blev døbt i Skagen den 5. September 1731. Hans Død kendes ikke, heller ikke hvad hans Livsvirksomhed har været. Man tør maaske formode, at han er blevet Sømand og saaledes har fundet sin Død paa Havet. Enhver Søgen efter hans Død har hidtil været forgæves. Et er sikkert, den er indtruffet før 1785, da hans yngste Broder afgaar ved Døden. I dennes Skifte nævnes nemlig ikke *Jens Ferslev* og heller ingen Livsarving efter ham.

Det eneste autentiske, man ved om ham er, at i Aaret 1759 den 21. Februar døbtes i Skagen *Jens Ferslev's* og *Margrethe Høyers* uægte[1]) Barn *Bøye*. Fadderne var *Frans Pedersen Høyer, Lars Thomsen Høyer* og *Anna Margrethe Høyer;* rimeligvis Moderens Slægtninge. Den 27-aarige Fader er vel død paa dette Tidspunk, ellers vilde sikkert et Ægteskab være kommet i Stand.

IV.

Simon Lund Christophersen Ferslev, døbt i Skagen 1732 den 8. Oktober, død i Kjøbenhavn den 15. April 1785, 53 Aar gl., exam. jur.

Ifølge Gratialprotokollerne søger *Simon Lund Ferslev* efter at have taget den juridiske Examen til Norge, hvor han faar Ansættelse som Fuldmægtig hos forskellige Sorenskrivere, der yder ham den bedste Anbefaling, da han 1762 søger Sorenskriverembedet i Sundfiord og 1763 Birkeskriverembedet ved Kjøbenhavns Rytterdistrikt. Vedlagt fandtes en Attest af Geheimeraad Grev Danneschiold-Samsøe, der paa det varmeste anbefaler ham til Majestætens Naade.

[1]) Datter af Kordegnen Morten Fladstrand og Sara Bagersdatter Høyer i Skagen. (C. Klitgaard).

Som ung Mand kom han til Kjøbenhavn og fik en Stilling ved 5. Generation
den »Kjøbenhavnske Assignations- Vexel- og Laanebank«, der havde Lokale paa Børsen. At det har knebet for ham at klare sig med de smaa Indtægter ses af nedenstaaende Brev, hvori han takker for et Pengelaan[1]):

Mon Frère.

Eders Skrivelse under 2den hujus har ieg rigtig bekommet, tillige med de derudi sendte 50 Rd., for hvis Laan ieg skyldigst takker, saavelsom for hafte Godhed i de Øvrige udlagte Penge, saa ieg nu er mon Frère skyldig i Alt 63 Rd. 5 ß 12 ß, Dem ieg rigtig med Guds Hielp skal betale Eder, men nu for nærværende Tiid at determinere en fast Tiid er mig ikke mueligt, dog haaber ieg vel engang at blive Ejere af saa mange Penge. Jeg ved meget vel og forud har forstilt mig, at min Begiæring var tung og besværlig for Eder at fyldestgiøre, men ieg var i Flugten og viste ingen Udveye uden at blive Reddet ved Eder, det ieg var forsikret paa I giorde, naar I kunde, derfor skal ieg og som en ærlig Broder betale Eder det første, ieg kand; hav imidlertiid Taalmodighed med mig.

Kiøbenhavn den 21. February 1767.

S. L. Ferslew.

Brevet er skrevet til Broderen i Sæby, *Fedder Christian Ferslev,* og det ser ud, som om denne har reddet ham fra at komme i Gældsfængsel, siden, *Simon Ferslev* saa sig tvungen til at flygte.

Forholdet har dog stadig været godt mellem Brødrene; samme Aar sender *Fedder* ham baade Lammekød og andre gode Sager.

Undertiden kaldes han »Nummerant ved Banqven«, til andre Tider »Kollektør«; han er rimeligvis identisk med den Kollektør *Ferslev,* der ifølge Vejviseren 1773 bor i Fortunstræde Nr. 236. Det er maaske hans Slægtning Regiments-Kvartermester og Lotterikollektør *Severin*

[1]) Hof- og Stadsrettens Skiftekom. Protok. 2. 1786 Bopakke Nr. 756, hvoraf de fleste Oplysninger om Simon Ferslev er fremdragne.

5. Generation *Ferslev,* der boede paa Østergade, som har skaffet ham dette »Ben« ved Siden af hans Stilling i Banken.

Simon Ferslev drev ogsaa en Slags Kommissions-Forretning; baade Familien i Jylland og andre Bekendte bruger ham til at besørge forskellige Sager sendt fra Hovedstaden og betaler dels med Penge, dels med Naturalier for hans Ulejlighed.

Saaledes beder hans Halvbroder *Fedder Ferslev* ham i et Brev dat: Sæby 20. Decb. 1784 om at sende »*Madam Bircherod* 6 Par Fruentimmer-Pamputzer med høje Hæle« og hans anden Halvbroder, Byfogeden i Skagen, takker ham i et senere Brev for Besørgelsen af Manna-Gryn og beder ham »ikke at forsmaae en ehrlig Spegepølse«. Byfogeden benytter ham ogsaa ofte til for Betaling at skaffe ministerielle Bevillinger ved de forskellige Kammer-Kollegier; der synes i det Hele taget at være ført en livlig Brevveksling mellem Familien i Jylland og Slægtningen i Landets Hovedstad. Saaledes brugte Byfoged *Ferslev* ofte Broderen som Mellemmand, naar en af hans 4 Sønner, der dengang opholdt sig i Kjøbenhavn, skulde forstrækkes med Penge. *Christopher,* studerende Theologi, *Palle* og *Peder Bering* logerede alle 3 hos Fuldmægtig i Hof- og Stadsretten *Feilberg,* medens *Mathias Christian,* Assistent ved det octroierede Østersøiske-Guinesiske Handelskompagni, boede i Laxegaden Nr. 298.

Som Kommissionær havde *Simon Ferslev* særdeles fornemme Klienter.

I hans Bopakke findes følgende Breve fra en fornem Dame, som synes at have været hans personlige Bekendt[1]):

---

[1]) Frederikke Louise, født v. Kleist (f. 1747, † 1814), gift den 1. Juli 1771 m. Frederik Christian Greve Danneskjold-Samsøe (1722—1778) Generalpostdirektør, fra 1754 Overdirektør ved Gisselfeldt Kloster.

1. 5. Generation

Pro Memoria!

Kiere Hr. Fersløv, herved sendes de sidste 8te Bøger tilbage igien — jeg Ønsker mig gærne nogle andre derfor i stædet som skulde være af lystige og muntre Romane, ikke »Sygwart«, den har jeg, men lige saadan nogen lystige og muntre Bøger at læse, beder jeg de vil se til at forskaffe mig, at Budet kand faa dem med sig tilbage, ifald de gør dem umage, skal jeg ogsaa holde mit Ord.

Gisselfeldt d. 28. January 1783.

F. Danneshiold.

Til velædle Hr. Fersløv hermed 8 Bøger pr. Expres.

2.

P. M.

Hermed sendes de igjennemlæste Bøger nemlig 4 Stk. beder kiere Sr. Fersløv, at de er saa god og sende mig nogle andre meget smoke med Mads tilbage igjen, da han ikke maa forlade Byen, førend hand har faaet Bøger af dem og i fald, at der skulde være kommet en Bimpel med Agurker til Dem, som er afgivet fra Holsten til mig, saa beder jeg, at Mads ogsaa maa faa samme med tilbage. Men Bøger maa de endeligen forskaffe mig, som behageligt er at læse.

Gisselfeldt, d. 1. Decb. 1784.

F. Danneschiold.

Til velædle Sr. Fersløv, København.

Grevinde *Danneskjold* var bleven *Simon Ferslev* noget skyldig for de besørgede Bøger samt den aarlige Douceur, som han oppebar som Kommissionær, hvorfor Procurator *Andersen,* der varetog Boets Interesser, personlig henvendte sig paa Gisselfeldt for at ordne Sagen, men Hendes Naade var da netop ude at spadsere, hvorfor Fordringen blev strøgen.

Det blev ogsaa overdraget *Simon Ferslev* ved stemplet Fuldmagt at varetage Arvingernes Interesser efter de Personer, der var forulykkede

5. Generation med Orlogsskibet »Indføds-Retten«. Sagen var af Admiralitets- og Commissariats-Collegiet henvist til Hof- og Stadsrettens Skiftekommission. Arvingerne bemyndigede *Ferslev* til at kvittere for dem. De omkomne Jyder var 6 unge Mænd mest fra Skagen-Egnen, hvis Arvinger krævede de Afdødes tilgodehavende Sold.

Vejviseren fortæller os, at *Simon Ferslev* fra 1782—84 boede ved Vestervold Nr. 168; han kaldes da kort og godt »*Ferslev ved Banqven*«, saa han maa da have opgivet sin Lotterivirksomhed. 1785 flytter han til Myntergade Nr. 117, hvor han havde lejet et Værelse og fik sin Kost hos en Madam *Riemann,* der boede i samme Hus.

Det ser nu ud, som der er kommet et Omslag i den ellers ret behagelige Levevis, hvilket hans særdeles elegante Garderobe nok kan tyde paa, at han har ført. Ved festlige Lejligheder bar han en rød Klædeskjole med violet Silkevest, sorte Atlaskesbukser og graa Silkestrømper, Sølv-Sko og Knæspænder, eller ogsaa en rød Klædes-Klædning med Taftes Foer og en »Manskiæsters« Vest med Guld-Pletter samt stribede Silkestrømper. Til Banken vandrede han i en graa eller brun Klædeskjole med tilsvarende Bukser og sorte Silkestrømper. Hans Garderobe var desuden forsynet med en rød Frakke og en grøn Silke-Damaskes »Kasseking« med Silkefoer.

At han dyrkede Ridesporten ses af, at han efterlod sig et Par gule Nankins Ridebukser. Ifølge sidste Vaskeregning betalte han 8 Sk. for Vask af en Skjorte, 4 Sk. for en Natskjorte og 1 Sk. for et Lommetørklæde.

Han havde ikke sendt mindre end 20 Skjorter, 18 Halsklude, 24 Tørklæder og 8 Huer til denne Vask. *Dorothea,* Sal. *Rosendahls,* kvitterer »med Tak« for modtagen Syløn af en Skjorte — 14 Sk.

Omvæltningen i hans Liv skete den Dag, da der ved Fejltælling

opstod et Deficit i hans Kasse i Banken paa 385 Rdlr. 3 Mk. 8 Sk. 5. Generation
Dette tog han sig saa nær, at han blev syg. Han havde ikke Midler til at dække Underskuddet og Brødrene skyldte han efter Tidens Opfattelse allerede mange Penge.

Banken anmelder dette Tab i hans Bo saaledes:

»I Anledning Mons. *Simon Ferslev's* Svaghed fandt jeg det fornødent at modtage hans anfortroede Casse Beholdning, som i Følge hans mig meddelte Bevis af 7de hujus, som var den sidste Dag, han var her paa Banqven, skulde beløbe til 4000 Rdlr. og samme optælle i Overværelse af Hr. Assistenee-Forvalter Wiborg og 2de af mine Contour-Betjente, Sr. Olivarius og Thorning, og befandt da i

Courant	893	Rdlr.	2	Mk.	8 Sk.
Sædler	2721	»			
	3614	Rdlr.	2	Mk.	8 Sk.
og altsaa mangler	385	»	2	»	8 »
Balance	4000	Rdlr.			

hvilke 385 Rdlr. bliver Mons. Ferslev mig at tilsvare.

Kiøbenhavns Banque den 14de April 1785.

Lacoppidan.

Paa ovenstaaende Mangel afdrages hans tilgodehavende Løn fra 1ste Marts til hans Dødsdag d. 15de April s. A. à 150 Rdlr. aarlig gør for 1 Maaned 4 Dage 14 Rdlr. 1 Mk., for hvilke qvitteres.

Lacoppidan.

Naar man ved, at *Ferslev's* Gage i Banken kun beløb sig til 150 Rdlr. aarlig, saa maa det forudsættes, at han har haft gode Ekstrafortjenester for at kunne holde saa flot en Garderobe, som foran nævnt, og tillige at kunne forstrække Slægt og Venner med Smaalaan, som ses af talrige Gældsbeviser fra hans Bo, der ikke udviser nogen Gæld til personligt Forbrug; men han var stadig sin Halvbroder *Fedder* den Sum skyldig, som han havde laant for 20 Aar siden.

5. Generation

Simon har altsaa den 7. April meldt sig syg og ottende Dagen efter dør han pludselig af unavngiven Sygdom, medens han opholdt sig hos *Madam Riemann* i Færd med at indtage sit Middagsmaaltid.

Ober-Chirurgus *Bindseil,* boende i Fortunstræde Nr. 239, blev hastigt tilkaldt, men Døden var alt indtraadt. *Bindseil* fik af Boet »for Opvartning i salig Hr. *Fersløws* sygelige Tilstand fra April 1784 til ultimo Marty samt for Opvartning i hans sidste Sygdom« 20 Rdlr.

Madam *Riemann* »drog« Ligstuen med 30 Alen hvidt, tyndt Kattun og Liget blev klædt og iført Handsker af Md. *Hernberg,* der fik en Discretion paa 5 Rdlr. Peruquemager Kringl accomoderede den afdøde til hans sidste Rejse for 1 Rdlr. 1 Mark. Kisten, der var af Fyrreplanker, betrukket med sort Bay, kostede 14 Rdlr. Forinden var af Familien udsendt en Invitations-Vogn til at invitere 8 Sørgepar baade i Byen og paa Vesterbro. Den bedste Bays-Liig-Vogn, ledsaget af 12 Studenter, førte (den 20. April 1785) *Simon Ferslev* til hans sidste Hvilested paa Høyers Kirkegaard, den Del af Nicolaj Kirkegaard, der laa nærmest Lille Kongensgade. I Sørgeskaren befandt sig vel de i Byen boende Slægtninge, baade *Jens Ferslew,* den senere Subrektor i Vestindien, og hans Broder Urtekræmmer *Otto Ferslev,* samt de 4 Brodersønner *Palle, Peder Bering, Fedder* og *Mathias Christian;* den sidste var af afdødes to Brødre fra Sæby og Skagen ved en Skrivelse dateret »Sæby-Schagen 25. April 1785«, befuldmægtigede til »paa voris Vegne observere begge vores Tarv« i Afdødes Bo.

Nedenstaaende Breve fra Halvbrødrene, Byfoged *Ferslev* i Skagen og *Fedder Ferslev* i Sæby, lader ogsaa formode, at *Simon Ferslev* stadig stod som Skyldner til disse to Mænd.

Hvorledes Underskuddet paa de 274 Rdlr., som hans Bo udviste, blev dækket, vides ikke; Banken har vel maattet bære Tabet.

Begravelses-Omkostningerne blev dækket af Liig-Cassen Nr. 13 og af 5. Generation
Liig-Societetscassen.

Simon Ferslev var ugift.

Nr. 1.

Original.

Elskelige Broder!

Da jeg med gaars Post er tilskrevet fra min Søn Feder, hvorved hand beretter, at Monfrere har været saa god og assisteret ham paa mine Vegne med Penge, 10 rd., hvorfor jeg herved vil have Monfrere tacket, saa skulde jeg hermed bede at foruden de allerreede hannem med melte assisterede 10 rd. endnu ville lade ham levere 10 rd., og hvorom Jeg ved indlagte Brefv, som jeg beder ham overleveret, har nærmere tilmeldet ham, at jeg til sammes Betaling hos Monfrere har føiet Anstalt, imidlertid ville Monfrere behage disse 20 rd. at føre mig til afgang udi de ventende fra Monfrere tilsendte Penge.

Feder beretter mig, at Palli holte Bryllup d. 5te hujus. Jeg skulle vel ei tvile paa at io Palli har observerit sin skyldighed og inviteret Monfrere til denne Høitiid. — Christopher, som er Capetlan til Dom-Kircken i Wiborg skal holde Bryllup d. 4de næstkommende Maaned, men jeg kommer ei dertil, da det er Vinter dage og Jeg ej som en medalrende Persohn kand taale Kullen og Reissens Besværlighed.

Jeg udi øfrigt med kiærligste helsen fra os samtlige til min Død forbliver

Eders hulde Broder

H. C. Ferslew.

Sahagen d. 17de Jan. 1785.

(Udskrift)

Velædle Sr. Simmon Lund Ferslew. Ved den Kongl. octrojerede Banqve i Kiøbenhafn.

Nr. 2.

Original.

P. M.

Det kommer mig underlig for, at jeg efter Hr. Proeurator Andersens Opgivelse skal findes andteignet af hans Bøgger, ɔ: min afdøde Broder Simon Ferslews som Debitør 10 rdr. 1 ℔ 1 ß, da jeg

5. Generation

forsickrer aldrig at være viidende at være ham 1 skilling skyldig; thi saa snart jeg gav ham noget i Commission at forrætte, hvortil behøvedes Pengers Forskud, som jeg vel vidste, hands Cassa icke formaaede, andviiste jeg ham gierne samme forud eller og gav ham Ordre at træcke paa mig, saa jeg ey begriber, hvoraf denne Gield skulde reyse Sig.

Icke destomindre /: u-agtet jeg aldeelis nægter og modsiger denne Gield :/, saa maa dog samme decourteris mig i min i Stærfboen tilgode havende og for længst Skifte Commissionen insinuerede Fordring eftter den afdødes Original Messive Beviis, som jeg mener er og bliver lovgyldig, saa længe der iblandt Stærfboens Pappiirer ey findes noget, som beviiser enlen lidet eller meget derpaa at være betalt, og at min Fordring er rigtig, derpaa er jeg i Stand til med en god Samvittighed, at aflegge min Æd, om fornødiges.

Jeg forstaaer ellers ey, hvad Hr. Procurator Andersen vil mene med nærmere Beviises indsendelse; thi hvad kand vel være gyldigere Beviis efter død Mand end hands egen hændig skreven og underskreven Beviis? lad være! De icke alle efter Stærfboets Omstændigheder og Deris Indhold kand blive lige prioriterede.

Jeg Jeg paastaaer altsaa min Fordring mig udlagt efter Boets Omstændighed.

Sæbye d. 2den Septbr. 1786.

F. C. Ferslew.

Til Hr. Mathias Ferslev i Kiøbenhafn.

SKAGEN-LINIEN I^{b}.

Byfoged Hans Christophersen Ferslev og Regina Henrichsdatter Himmerigs Børn.

I.

Christopher Hansen Ferslev, døbt i Skagen 1748 3. Juni, begravet i Sæby 1808 8. November, var den ældste af de 5 Børn, der fødtes i Byfoged *Ferslev's* første Ægteskab. Kun 5 Aar gammel mistede han sin Moder, og da Faderen Aaret efter giftede sig paany, opvoksede han sammen med sine 3 Søskende under sin Stedmoders Omsorg; to af dem var allerede døde som smaa. 6. Generation

Christopher Ferslev blev sat i Aalborg Latinskole, men maa af en eller anden Grund være blevet taget ud deraf; thi 1764 23. Juli blev han privat dimitteret fra Aalborg og indskrevet ved Kjøbenhavns Universitet, hvor han Aaret efter, 1765 5. August tog Filosofikum. Naar man husker, at der i Hjemmet paa Skagen i Byfoged *Ferslev's* andet Ægteskab fødtes 9 Børn, hvoraf dog 2 døde som smaa, saa er det intet Under, at det kneb for Faderen at holde Sønnen til Bogen paa nogenlunde anstændig Vis, og man faar en levende Forstaaelse af de trange Kaar, den unge Mand maatte arbejde under, ved at læse et Uddrag af »Rektor Joh. Henrik Tauber's Dagbøger[1]).

[1]) Jul. Clausen og P. F. Rist: »Memoirer og Breve«, XXXVIII, S. 113—14.

6. Generation

Forfatteren synes at have kendt Student *Ferslev* ret godt fra den Tid, han var ansat som Inspektør paa Regensen i 1771. *Tauber* fortæller, at Student *Ferslev,* Søn af Byfogeden paa Skagen, var en flittig, redelig Videnskabsmand, som han var kommen i Forbindelse med ved hans Bekendtskab med to Brødre *Bering* fra Skagen. Disse unge Mennesker var nemlig *Christopher Ferslev's* Slægtninge, Sønner af Præsten *Peder Sørensen Bering* i Tversted, der var gift med hans Stedmoders Søster og i hvis Sogn hans Faders Gaard »Slynge« laa. Student *Ferslev* havde kun sin »Klosterdaler« at leve af, og han maatte derfor, som saa mangen anden Student fra den Tid leve kummerligt, indtil han fik Regensen. Han kom dog for Klæder og andre Nødvendigheder i nogen Gæld, som vel ej var betydelig, hvorfor *Tauber,* der tog sig hans Sag an, skrev til hans Fader, roste ham for Ordentlighed og udvirkede, at Faderen sendte ham 50 Rdlr.

Christopher Ferslev hørte flittig sine Forelæsninger og kom hver Morgen Kl. 5, baade Sommer og Vinter, op paa *Taubers* Kammer paa Regensen. Om Vinteren bragte han sin Tællepraas med og ved dette sparsomme Lys satte han sig til at læse ved en af *Taubers* Bogkasser og nød godt af den fri Varme og den Kop Kappe, som *Tauber* var gavnmild nok til at traktere med og som for Studenten var en sand »Livsvederkvægelse«. *Tauber* skaffede ham senere »Scheels extraordinaire Stipendium«.

Efter at have taget theologisk Attestats blev han, 31 Aar gammel 17. Oktober 1779 ordineret til Sognekapellan ved Graabrødre Kirke i Viborg, og allerede 2 Aar efter, den 13. Juni 1781, ansattes han som Sognekapellan ved selve Domkirken.

Efter knap 6 Aars Virken ved en af Jyllands Hovedkirker bliver han Landsbypræst, idet han den 27. Oktober 1786 udnævnes til

Sognepræst for Rold og Vebbestrup Menigheder i Hindsted Herred, Aalborg Amt. 6. Generation

Aaret før, den 4. Januar 1785, havde han ægtet *Lovise Sophie Ryge* (f. ca. 1768, død i Sæby 7. April 1822).

Trange Kaar har stadig fulgt *Christopher Ferslev* Af hans Faders Skifte faar man at vide, at denne gentagne Gange har forstrakt Sønnen med ret store Pengebeløb. Hans hyppige Forflyttelser kan ogsaa tyde paa Misfornøjelse enten fra Overordnede eller fra Menighederne. Hans Pengesager var stadig i Uorden; saaledes blev der 1792 i Rold gjort Udlæg i al hans Ejendom, og Faderen maatte da igen træde hjælpende til.

I Aaret 1803 bliver Hr. *Christopher Ferslev* forflyttet fra Rold og er da saa lykkelig den 25. Marts at blive kaldet som Præst til Slægtens gamle Sognekirke i Sæby. Naar han da under Gudstjenesten stod for Alteret, skuede han ud over den gamle Kirke, der husede saa mange Minder fra Slægten i de svundne Tider, og han hørte den samme Klokke, der havde tonet over hans Forfædres Grave, ringe til Brude- eller Ligfærd.

Her blev han ogsaa selv stedet til Hvile en mørk Novemberdag i Aaret 1808, den 8de i Maaneden, i sit 60. Aar.

Hans Hustru overlevede ham til 1822; hun blev den 7. April jordet paa Sæby Kirkegaard.

Ægteskabet var barnløst.

II.

Karen Margrethe Ferslev, døbt 1750 17. Juli i Skagen, død 1788 22. Maj, 38 Aar gammel i Hvidbjerg, Hassing Herred, Thisted Amt. Hun ægtede den 25. September 1778 i Skagen Hr. *Jens Fejlberg,* der samme Aar, den 21. Januar, var bleven ordineret som residerende

6. Generation Kapellan ved St. Laurentii Kirke paa Skagen, efter tidligere, fra 1772, at have været Klokker og Kordegn samme Sted. Han var født i Viborg 1732 (døbt den 26. September) som Søn af Farver *Friderich Fejlberg* og Hustru *Abelone Samsøe.*

De første 8 Aar af sit Ægteskab boede *Karen Margrethe* i sin Fødeby Skagen, nær sit gamle Hjem paa Toldergaarden eller Hovgaarden som den kaldtes i daglig Tale. Men 1786, den 31. Decb., fik hendes Mand Præstekaldet i Hvidbjerg, Ørum og Lodberg Sogne, der ligger i Hassing Herred i Thisted Amt, 3 Mil fra Thisted By. Landskabet omkring Præstegaarden var omtrent af samme Natur, som den Egn hun forlod, og Livet maa have været ensomt der, langt som Hjemmet laa fra nærmeste Købstad.

Egnen bestod af store Hede- og Flyvesandsstrækninger, blandet med karrig Jord. Sandflugten havde i saa høj Grad hærget Landet, at en Menneskealder før Hr. *Fejlberg* kom til Kaldet, blev Bondebyen Alstrup fuldstændig ødelagt. Dens Beliggenhed kendes nu kun ved en Klitstrækning, der kaldes Alstrup Sande.

I Sognet laa Herregaarden Lyngholm, der fra 1607—52 ejedes af *Mogens Kaas* og efter hans Død blev i Slægten Kaas's Eje, indtil den 1753 ved Auktion blev solgt til Købmand i Thisted *Peter Obel,* og saaledes kom paa borgerlige Hænder.

Præstefolkene har næppe, udover nogle faa Storbønder, kendt til anden selskabelig Omgang end Herremandens paa Lyngholm. Men der var ogsaa nok at tage vare paa for Præstekonen inden Døre. Børneflokken var stor. 7 Børn var født i det korte Spand af Aar og det næste Aar skulde bringe endnu et til Flokken. For *Karen Margrethe,* der nu var godt op i Aarene, har det sikkert været et brydsomt Liv i den ensomme Præstegaard. Da hun Aaret efter igen

skulde sætte et Barn i Verden, døde hun i denne Barselseng, 4 Uger efter Forløsningen. Døden havde dog tidligere tyndet ud i den store Børneflok, hun efterlod sig ved sin Død kun 3 Døtre og 3 Sønner; nemlig *Apelone,* døbt 1781 7. Oktober, *Regina,* døbt 1782 3. November, *Friderich,* døbt 1784 25. Januar, *Maren Christine,* døbt 1785 30. Januar og *Henrich Himmerich,* hjemmedøbt 1787 6. November samt den sidst fødte Søn *Hans Christopher,* opkaldt ved Hjemmedaaben den 22. April 1788 efter Morfaderen. 6. Generation

Enkemanden fik 2 Aar efter hendes Død et bedre Embede som Sognepræst for Menighederne i Tørslev-Vester og Svenstrup midt imellem Hobro og Mariager i en blidere Egn. Her gifter han sig igen den 10. Oktober 1794 med *Inger Christine Volckersen* og fik med hende 3 Døtre. *Jens Fejlberg* døde den 4. December 1808.

III.

Palle Hansen Ferslev, døbt i Skagen 1751 17. Juni, død 1786 21. December ombord paa Skibet »*Sophia Magdalena*«.

Palle Ferslev ansattes 1771 i Asiatisk Kompagnis Tjeneste og foretog sin første Ostindierejse samme Aar som »Reserve IV Vagt« paa »*Dronning Caroline Mathilde*« med 4 Rdlr. maanedlig Gage. Han vender hjem i 1773, men samme Aar udsendes han som 3die IV Vagt paa »*Cronprintzen af Danmarck*« paa Rejse til Kina med 5 Rdlr. i Gage. Fra 1775—77 foretager han Rejsen til Tranquebar og Kina som 2den IV Vagt og fra 1777—80 som IV Vagt paa Skibet »*Dronning Juliane Maria*«, ligeledes med 5 Rdlr. i Løn. 29 Aar gammel avancerer han til III Styrmand og foretager 1780 en Rejse til Ostindien paa »*Ganges*« med 8 Rdlr. maanedlig Løn. Allerede 1783 bliver han ansat som Overstyrmand paa »*Castellet Damsborg*« for en Sum af 16 Rdlr.

6. Generation om Maaneden[1]). *Palle Hansen Ferslev* maa nu have samlet sig noget paa Kistebunden; thi han tænker paa at stifte Hjem. Under en kortere Orlov fra Kompagniets Tjeneste bliver han den 5. Januar 1785 i Huset viet til *Christiane Rosine Junghans,* f. c. 1761[2]).

De Nygifte fik deres Hjem paa Hjørnet af Aabenraa og Landemærket. Brudgommen har vel »observeret sin Skyldighed« og inviteret sin Farbroder *Simon Lund Ferslev* til Bryllupsfesten, hvori deltog Brødrene og de andre i Byen boende Slægtninge. I Oktober forlod den nygifte Mand sit lille Hjem for at indskibe sig som Overstyrmand paa »Princesse Sophia Magdalena«, bestemt til Tranquebar og Kina; det blev hans sidste Rejse. Den 21. December 1786 døde han ved Bock & Tyre i Kina, Liget førtes den 23. December til »det franske Eiland«, fulgt af 2 hollandske, 1 engelsk og 1 svensk Chalup, samt Chalupperne fra »Dr. S. M.« og »Dannemark«.

I Hjemmet i Danmark havde da hans lille Søn set Lyset for første Gang, Drengen blev døbt med Navnet *Hans* i Trinitatis Kirke den 30. Oktober 1785. Mærkeligt nok stod ingen af Slægtningene Fadder.

Da Efterretningen om Styrmandens Død med det hjemvendte Skib var kommet til Landet og Boet taget under Skifterettens Behandling[3]), anmeldte Jøden *Isaach Abraham* en Fordring i Boet paa 1160 Rdlr. 1 Mk. 8 Sk., men da Enken *Christiane Rosine Junghans* troede, at Boets Tilstand var saaledes, at Gælden kunde blive betalt og endda noget tilovers, indgav hun Ansøgning om Tilladelse til at sidde i uskiftet Bo saalænge som hun forblev i ugift Stand, hvilket blev hende bevilget.

[1]) Kaj Larsen: Guinea (Karthothek i R. A.) »Dansk-ostindiske Personalia og Data«.
[2]) Nikolaj Kirkes Vielsesprot.
[3]) Hof- og Stadsrettens Forseglingsprotokol Nr. 2 C. 1785—89, Bl. 395.

Hun indgik imidlertid snart nyt Ægteskab og blev 1788 viet i Huset[1]) til Skibskaptajn *Peter Petersen Holm*. Ægteparret tog Bopæl i Møntergade Nr. 68. Sønnen var da 3 Aar gammel og havde til Værge Farbroderen *Matthias Ferslev*. 6. Generation

Ved Samfrændeskiftet[2]) blev der udlagt *Hans Pallesen Ferslev* 520 Rdlr.

Hendes anden Mand døde 1802 i Altona. Med ham havde hun en Søn ved Navn *Peter Christian Holm*. *Christiana Rosina Holm* ansøgte nu om at faa Pension efter sin første Mand, og der blev hende ved Resolution af 4. Aug. 1802 tilstaaet 70 Rdlr. aarlig Pension fra 1. Febr. at regne.

Hun døde 14. Maj 1836 af Brystbetændelse, 75 Aar gammel, og blev begravet paa Holmens Kirkes Nørre Assistens Kirkegaard fra St. Kongensgade Nr. 81. Hendes Søn af første Ægteskab *Hans Pallesen Ferslev*, der havde fulgt Faderens Kald, døde som »Lærling« ombord paa det Asiatiske Kompagnis Skib »*Kronprindsen*«, den 9. September 1804. Hendes anden Søn, *Peter Christian* maa ogsaa være død før hende, da han ikke nævnes i Skiftet.

Trods det, at hun efter Sønnen *Hans Pallesen Ferslev* arvede næsten 1200 Rdlr., henlevede hun sine sidste Dage i trange Kaar. Hendes Efterladenskaber vurderedes kun til 8 Rdlr[3]).

Med *Hans Pallesen Ferslev* uddør i 7de Generation denne Gren af Skagen-Slægten.

---

[1]) Trinitatis Kirkebog.
[2]) 1788 26. November Samfrændeskifter 40 og 70 1788.
[3]) Den kgl. Landsover- samt Hof- og Stadsrets-Skiftekommission 1836—37, Prot. 4.

Byfoged Hans Christophersen Ferslev og Cathrine Marie Holms Børn.

IV.

6. Generation

Mathias Christian Hansen Ferslev, døbt 1760 1. Juni i Skagen, død samme Sted 1810, begravet 31. Juli.

Som ung Mand fik han Ansættelse som Assistent ved octroierede Østersøiske-Guinesiske Handels Kompagni, der var blevet oprettet 1781 og hvis Formaal var at holde Oplag af østersøiske Varer i Kjøbenhavn og paa begge Sider af den endnu ikke færdige holstenske Kanal (Eiderkanalen) samt føre Handel over hele Europa paa Ost- og Vestindien og »udelukkende« paa Guinea[1]).

Kompagniet havde 51 Skibe i Søen, hvoraf de 29 sejlede paa Guinea. Det havde over 50 lønnede Betjente foruden 230 civile og militaire Embedsmænd paa Guineakysten. Til at begynde med gav Selskabet stort Udbytte, men de daarlige Tider kom, og snart førte Kompagniet en hensygnende Tilværelse, til det i Aaret 1787 blev opløst.

Ved Farbroderens, *Simon Lund Ferslev's,* Død var *Mathias* endnu ansat i Selskabets Tjeneste og boede, som tidlige nævnt, i Laxegaden, men hans Skæbne blev afgjort med Selskabets, han stod uden Erhverv og maatte ty til Fædrenehjemmet paa Skagen, hvor han kom til at bestyre Skagens Mølle for Moderen, da hun blev Enke.

Han døde ugift, 50 Aar gammel. I hans Bo, der blev Moderen extraderet, mod at hun overtog Gælden, kaldes han forhenværende borgerlig Artillerikaptejn.

Mathias Hansen Ferslev efterlod sig ingen Livsarvinger.

---

[1]) Carl Bruun: Kjøbenhavn B. III, S. 482.

V. 6. Generation

Peder Bering Hansen Ferslev, døbt 1762 21. Februar i Skagen, død paa Frederiks Hospital i Kjøbenhavn den 13. Maj 1787. Han maa kort efter sin Konfirmation have forladt Skagen for at gaa Handelsvejen og blev ansat som Kopist ved det i Aaret 1778 stiftede Vestindiske Handelskompagni, hvor han endnu var ansat ved sin Død. Han boede da St. Torvegade Nr. 80 paa Christianshavn. Derfra blev han den 9. Maj 1787, Kl. 7 Aften, indlagt paa Frederiks Hospital lidende af en Forraadnelsesfeber, der i Løbet af 4 Dage afsluttede den 26-aarige Mands Liv[1]). Han blev begravet paa Garnisons Kirkegaard i selve Byen, fulgt af de faa Slægtninge, der endnu opholdt sig i Hovedstaden.

Peder Bering Ferslev var ugift.

VI.

Fedder Hansen Ferslev, døbt i Skagen 1763 23. Maj, død i Kjøbenhavn 1798, begr. 6. September paa Assistens Kirkegaard fra Nyhavn.

Ligesom de to ældre Brødre kom han efter sin Konfirmation i Aaret 1778 til Kjøbenhavn for at uddanne sig til Handelen. Det kan ikke oplyses, hvor han er kommet i Lære, men da begge Brødrene var ansatte ved Kompagnier, der drev Handel paa Vestindien, er han maaske med et af disses Skibe tidlig bleven udsendt til »de danske Eylande«; thi fra Midten af 1780 opholder han sig paa St. Thomas, men faa Aar efter er han atter i Kjøbenhavn, hvad der kan ses af forskellige Gældsbeviser til Farbroderen *Simon Lund Ferslev,* der alle er dateret »Kjøbenhavn«. Man véd ogsaa fra dennes Boregistrering, at han 1785 opholdt sig i samme By og logerede sammen med to af

[1]) Frederiks Hospitals Indlæggelsesprotok. Litr. K. 1787 og sammes Dødeprotok. 1784-1810, S. 95.

6. Generation sine Brødre, rimeligvis *Palle* og *Peder Bering* hos Fuldmægtig i Hof- og Stadsretten *Fejlberg*, en Slægtning af deres Søster *Karen Margretes* Mand Hr. *Jens Fejlberg*.

Ved Opgørelsen af hans Faders Dødsbo siges der, at han var bosat i Kjøbenhavn og af Boet kan man ligeledes se, at *Fedder Hansen* 1792 har udstedt en Panteobligation til Faderen paa 500 Rdlr.

Efter dennes Død 1796 arvede han 1064 Rdlr. 1 Mk. 4 Sk., der kom ham saare tilpas; thi den 31. December 1795 havde han sammen med Købmand *C. F. Fich* købt Gaarden Matr. Nr. 14 i Nyhavn af *M. Mortensen* for 11,000 Rdlr. Ejendommen var assureret i Brandkassen for 7,700 Rdlr. *Mortensen* forbeholdt sig den mellemste Etage samt Pakhuset til Paasketid 1797 mod at svare i Leje for et Aar 240 Rdlr., Skødet blev thinglæst den 11. Januar 1796[1]).

Fedder Ferslev ses aldrig at have taget Borgerskab som Købmand, men hans Kompagnons Borgerskab-Brev kaster en Del Lys over Forretningsforbindelsen mellem de to Mænd.

Onsdag d. 18. Juni 1794[2]).

»*Christian Friderich Fich*, født i Kiøge, vandt Borgerskab at handle med Ostindisk og chinesiske Varer samt de fra de Danske Vestindiske Eylande kommende Wahre, saasom Sukker, saavel raffineret som uraffineret, Sirup og Kaffebønner, og samme udi store og smaa Portioner til alle og enhver udsælge ifølge kgl. Bevilling af 1ste Februarii 1793.

Saaledes er Handelen ført paa Fich's Borgerskab, og han har forestaaet Salget i Kjøbenhavn af de Varer, som *Fedder Hansen Ferslev* indkøbte i Vestindien. At denne selvfølgelig ogsaa har været Kunde hos sin Slægtning paa St. Thomas, Sekretairen ved Kommandant-

[1]) Skødeprotokol 1796, f. 632 b. L. A.
[2]) Borgerskabsprotokol 1785—95, S. 508. Raadstue-Arkivet.

skabet paa Øen, *Jens Ferslev,* der ejede Sukker-Plantagen »Adelphi«, 6. Generation som han jo havde givet det danske Navn »Frydenshøj«, tør antages. Det er sikkert, at *Fedder Ferslev* opholdt sig paa St. Thomas Aaret før denne Slægtnings Død. Samme Rejse til Vestindien blev Købmand *Ferslev's* sidste, kun 35 Aar gammel døde han ret pludselig i Kjøbenhavn. Dødsaarsagen angives i Kirkebogen at være »Gigt«.

Friderich Fich overtog hans Andel i Gaarden, men endnu i Vejviseren for 1799 findes deres Navne som Købmænd boende i Nyhavn.

Fedder Hansen Ferslev var ugift, og da hans Moder levede endnu, har hun vel overtaget hans Bo, ligesom de tidligere afdøde Sønners. Skifte efter ham findes ikke og Forseglingsprotokollen for dette Aar er desværre gaaet tabt.

* * *

Paa samme Tid levede i Københavns en ung »Qvadron«, *født i Vestindien, ved Navn Peter Abraham Ferslew*[1]). Han var 1797 den 8. Oktober, bleven konfirmeret i Helliggeist Kirke fra Nicolay Sogn og stod i Lære hos Uhrmager *Hyphof* paa Østergade.

Denne Dreng var Søn af *Fedder Ferslev* og Slave-Mulatinden *Marie Martha Clark,* der tilhørte Agent *Wood,* Ejer af Sukkerplantagen »Sortepynt« og »Berg Horeb«, beliggende paa Vestsiden af St. Thomas, og som tilsammen benævnedes »Adelphi«. *Peter Abraham* er rimeligvis født der; efter hans egen Angivelse var hans Fødselsdato den 1. Juli 1781.

Fedder Hansen Ferslev var saaledes kun 18 Aar gammel, da han kort efter sin Konfirmation i Skagen Kirke, den 23. Maj 1778, bliver

[1]) Efter ham skriver Efterkommerne af »Skagen-Slægten« sit Navn med w.

6. Generation udsendt til Vestindien og kom til at deltage i den særdeles vidtstrakte Gæstfrihed, som Plantageejerne udviste mod de tilrejsende Repræsentanter for deres Forbindelser i Moderlandet.

Plantagen »Adelphi« var den samme som Agent *Wood* senere solgte til Subrektor, Sekretær ved Kommandantskabet paa Øen *Jens Ferslev;* efter dennes Død blev »Adelphi« i Aaret 1798 solgt til Kasserer *Gartener* for 50,500 Rdlr.

Der maa have været noget særligt fristende ved Agent *Woods* unge Slave-Mulatinde; thi allerede før sit Møde med den unge jydske Mand under den tropiske Himmel, havde *Marie Martha Clark* født et Tvillingepar til Verden, to Pigebørn, hvis Fader var en »*Wood*«. Maaske Agenten selv eller en Slægtning af ham.

I korte Træk kan der fortælles følgende om denne Kvinde og de Børn, hun fik med de forskellige hvide Mænd, med hvilke hun indgik Forbindelse:

Maria Martha, født c. 1760 var Datter af en Negerinde, der rimeligvis ogsaa tilhørte Ejeren af Plantagen »Adelphi«, og en »blank« ved Navn *Clark.* Hun blev anerkendt af Faderen og voksede op i Moderens Hytte paa den samme Plantage, der i en Række af Aar skulde blive hendes tvungne Hjem. 17 Aar gammel fødte hun Tvillingbørnene *Maria Magdalena* og *Sara Rebecca,* der begge fik Faderens Navn.

Da denne var »hvid«, blev Børnene kvartblods, »Qvarteroner« eller, som oftest anføres i Kirkebøgerne, »Fri-Mestitzer«.

Begge Døtre blev, da de var 18 Aar gamle, indlemmede i Missionsmenigheden paa St. Thomas[1]), og kort Tid efter indgik de begge Forbindelse med »Blanke«; den ældste med en *Lowmand,* med hvem

[1]) 1795 4. Oktober.

hun fik Sønnen *Diedrich Mathias Lowmand,* døbt 1797 den 12. Februar 6. Generation
paa St. Thomas, og Datteren *Anne Cathrine,* døbt 1800 15. Marts.

Efter at Faderen til disse Børn enten ved Død eller Bortrejse er gledet ud af hendes Liv, knytter hun en ny Forbindelse, dennegang med en Fri-Mulat ved Navn *John Lopez.* Med ham fik hun en Søn, der i Aaret 1810 den 23. Oktober i Daaben blev kaldet *William Issack Lopez.* Efter Moderens Død, der indtraf før 1832[1]), kom denne Søn til Europa og havde 1837 en Stilling som Sejlmagersvend hos *Fischer* i Altona, hvorimod hendes ældste Søn med *Lowmand* blev Købmand paa St. Thomas. Datteren *Anne Cathrine* forsvinder i Kirkebogen efter hendes Daab.

Maria Magdalena Wood, levede under gode Kaar. I Aaret 1800 havde hun endog en Slavinde under sig, som blev opkaldt i Daaben efter hendes Datter, og Medlemmer af ansete Familier paa Øen stod Fadder ved hendes Børns Daab[2]).

Den anden Tvillingsøster, *Sara Rebecca Wood,* blev Husbestyrerinde hos Købmand og Plantageejer *Georg Tücker,* Søn af Dr. med. og Planteur paa St. Thomas *Georg Tücher* sen. og Hustru *Alice* . . . . Med ham fik hun følgende Børn:

1) *Georg Tücker,* døbt 1797 10. November paa St. Thomas, død dér i Slutningen af Aaret 1868. Han var Købmand i Byen Charlotte Amalie og døde ugift.

2) *Robert Tücker,* døbt 1801 23. Marts paa St. Thomas. Ved Broderens Død 1868 opholdt han sig i Liverpool, hvor han drev Købmandsforretning[3]).

---

[1]) I et Ejendoms-Skøde udstedt af hendes Moder 1832 er hendes Søn Diedrich nævnt som Arving.

[2]) Saaledes den 12. Februar 1797 ved hendes Søns Daab: Præsten Lund og Kone, Købmand Müller og Kone, Mr. Malleville Wood og Kone, Mr. Jennings og Jfr. Beverhondt, Mr. G. Tücker og Jfr. M. Wilson, Mr. Zimmers og Jfr. E. Peiterson, Mr. Nilsen og Jfr. C. D. Lowmand.

[3]) Ifølge Broderens Testamente af s. A. 1. Maj.

6. Generation

3) *Lovise,* døbt 1804 7. Januar, død før 1820, da hun ikke nævnes i Faderens Testamente.

Dette Dokument kaster et smukt Lys over Forholdet mellem Fader og Børn og viser, at han har følt sig fast bunden til den Kvinde, der var deres Moder, han testamenterede $ 2000 til hver af Sønnerne, og dersom hans 3 Søstre, der var hans Universalarvinger, skulde dø uden at efterlade sig Livsarvinger, overgik ogsaa disses Arveparter til hans Sønner med *Sara Rebecca Wood,* til hvem han skænkede hele sit Indbo, Linned, Sengklæder og Sølvtøj, fritog hende for alle de Fordringer, han kunde have Krav paa, og anbefalede hende til hans Slægtninges Bevaagenhed. Testamentet er dateret St. Thomas den 11. Oktober 1820. Faa Uger efter, den 21. November, afgik han ved Døden og efterlod sin »Husholderske«, som man vil se, i gode Kaar.

Ifølge Folketællingen 1855, da hun boede i Byen Charlotte Amalie paa St. Thomas i Huset Nr. 11 paa Krystalgaden i Dronningens Kvartér, der tilhørte hendes Søn *Georg Tücker* jun., bærer hun sine Børns Faders Navn, idet hun kaldes *Sara Tücker,* Hun angives da at være 78 Aar gammel, Lutheraner, Enke og Paralytiker. Sønnen var 58 Aar gammel, Episcopal, Købmand, ugift. I Huset hos ham boede desuden en Halvsøster til *Sara Rebecca Wood,* som hendes Moder, Slave-Mulatinden hos Agent Wood, senere havde faaet med en anden »blank« Mand ved Navn *Marnier.* Denne var 60 Aar gammel, altsaa født ca. 1795, i en Periode, hvor *Fedder Ferslev* opholdt sig i Danmark. Hun hed *Marie Louise Marnier;* i sit Testamente af 1865 1. Maj tildeler hun Søstersønnen *Georg Tücker* $ 500.

En anden Beboer af samme Hus var *Jane Lopez,* 47 Aar gammel, født paa St. Thomas c. 1808, rimeligvis en Datter af *Saras* Tvillingsøster, der efter dennes Død har opholdt sig i Mosterens Hus.

Foruden ovennævnte Døtre fik *Maria Martha Clarck* endnu et Barn. Faderen er ubekendt. Barnet, der hed *Peter Clarck,* døde 1797 den 25. Juli paa St. Thomas. Moderen tilhørte da endnu Agent Wood, der 1788 havde ladet hende og hendes Broder, Slave-Mulaten *William Clark*, indlemme i Missionsmenigheden; samme Aar blev de konfirmerede. Søsteren var da 28 gammel. Omkring 1803 maa hun være bleven frigiven; thi i dette Aar bygger hun sig som »Fri-Mulatinde« et Træhus, nemlig Nr. 43 paa Vestergade i Dronningens Kvarter i Byen Charlotte Amalie. 6. Generation

Indtil da havde hun levet i Slavestand, rimeligvis følgende med de skiftende Ejere af Plantagen »Adelphi«, og dér er ogsaa *Fedder Hansen Ferslev's* Søn med hende, *Peter Abraham,* vokset op under særlig Bevaagenhed af hans Faders Slægtning af samme Navn, som i disse Aar var Ejer af Plantagen.

Fedder Ferslev kom for sidste Gang til Vestindien i Sommeren 1797. Han fornyer sin Forbindelse med *Maria Martha,* og efter hans Hjemkomst til Danmark, i April Maaned 1798, føder hun en Søn, som hun, efter sin Broder, gav Navnet *William.*

Fedder Ferslev fik aldrig at vide, at der i Vestindien levede en Arvtager til hans Navn; han døde i Kjøbenhavn 6 Uger efter denne Søns Fødsel.

Nogle Aar før, vistnok i Aaret 1793, havde Købmand *Ferslev* taget Sønnen *Peter Abraham* med hjem til Danmark. Ifølge Familietraditionen skal Skibet, de rejste med, være forlist ud for Hals ved Indsejlingen til Limfjorden, og *Peter Abraham* være bleven anbragt i Uhrmagerlære i Aalborg, af gode Mennesker, der havde taget sig af den Skibbrudne, som ene kom til det fremmede Land. Ganske vist kan det aldrig opklares om denne Dreng ene er rejst til Danmark

6. Generation for at opsøge sin Fader, eller om denne selv har taget ham med hjem. I sidste Tilfælde har *Fedder Ferslev* muligvis en kort Tid selv anbragt ham i Pleje hos nogle Folk i Aalborg, da han næppe har ønsket at præsentere sit farvede Afkom for Familien paa Skagen. Senere er han saa kommet i Lære i Kjøbenhavn, hvor Købmand *Ferslev* havde sin Bolig i Nyhavn.

Men ovre i Vestindien opvoksede nu, i den frigivne Slavindes lille Træhus paa Vestergade i Byen Charlotte Amalie, *Fedder Hansen Ferslev's* yngste Søn *William*. Mærkeligt nok bliver han først konfirmeret, da han er fyldt de 22 Aar[1]).

Omtrent paa samme Tid er hans Moder bleven optaget i Hernhutter-Menigheden paa St. Thomas. Af Matrikelen fra 1826 ses det, at hun ikke har haft Bopæl i Huset paa Vestergade, der kun beboedes af hendes Døtre *Sara Wood* og *Marie Louise Marnier, William Ferslew* og hendes afdøde Datters Søn *Diederich Lohmann*.

Maria Martha Clark havde da taget Ophold i Menighedens Søsterhus paa Øen. Ved Undersøgelsen af forskellige Arkivalier vedrørende Brødremenigheden paa St. Thomas er enkelte Ting draget frem, der viser, at hun har været en brav og from Kvinde, med Iver til sin Død deltagende i Meninghedens Kærlighedsgærninger mod de Syge og Døende. I en paa hollandsk ført Protokol fra 1823 betegnet:

Ouderling Protocol
ka begin
under die Inspection van Dom^{mi} Prætorius
die 20ste van Septm. 1823 —

[1]) Kirkebog for den kulørte Menighed paa St. Thomas 1813—22.

forekommer *Maria Martha Clark's* Navn i Listen: »van die Ouderlingen en Voorstanders van die Missionsgemeinte na St. Thomas«[1]). 6. Generation

Hun maa efter et langt Livs trofast Tjeneste i Menigheden, omkring dette Aar være bleven optaget blandt de »Ældste«; det vil sige det Raad, der styrede Missionens indre Anliggender. »Die Ouderlinge« havde Opsyn med Menigheden, Kirken og Skolen; de skulde vaage over de Døde og sørge for, at der var Ro og Stilhed i Lighuset, der maatte ikke drikkes og raabes op, derfor skulde »Ouderlingen« mane til Ro i Dødshuset. Desuden havde de den Pligt at tilse og tage sig af de Syge og skulde indgive Klager til Forstanderen, naar Menigheden ikke overholdt de vedtagne Ordensregler. I Aaret 1824 var der paa Listen opført 18 »Ouderlinge«, 8 Mænd, 10 Kvinder. Opsynspligten deltes i Hold paa 4 Uger, *Maria Martha Clarck,* staar som sidst paa Listen i de 4 Uger.

Ved Optagelsen blandt »die Ouderlinge« blev der aflagt Ed og givet Instruks om at føre et christeligt Liv og udvise Barmhjertighed mod Næsten. Møderne foregik i Skolehuset, hvor der da dømtes over de indgivne Klager, men der kunde ikke tages nogen Beslutning i en Sag, naar ikke et vist Antal af »Ouderlings« var tilstede.

I Forsamlingen den 6. Marts 1833 Kl. 12 nævnes *Maria Martha Clark* som syg, hun dør den 26. April 1833[2]). Samme Dag anmeldte »Frie-Coulørt *William Fesley*« til Skifteretten paa St. Thomas[3]) at hans Moder *Maria Martha Clark* var ved Døden afgaaet og havde intet efterladt. Hun havde den 5. Juli 1832 udstedt Skøde til ham og Søskende paa »et lidet Lod Land Nr. 43 Vestergade Dronningens Kvarter«. Hendes efterlevende Børn var foruden Sønnen *Peter*

[1]) Landsarkivet, Vestindiske Sager. Protocol 14.
[2]) Kirkebog for den kulørte Missionsmenighed 1818—39, fol. 79 b.
[3]) Registrerings- og Vurderingsprotokol 1832—40, fol. 34. (L. A.).

6. Generation *Abraham Ferslew,* der levede i Danmark, 2 Døtre og ovennævnte Søn *William.*

Hverken ved Moderens eller Broderens Død nævnes *Peter Abraham Ferslew* som Arving. Slægten i Vestindien maa have antaget ham for død, da han aldrig lod høre fra sig eller besvarede de Breve, der sendtes til ham fra hans Familie der.

At *Fedder Ferslev* og *Maria Martha Clark* ikke var viede, ses af, at hans Børn med hende ikke meldes som Arvinger i hans Moders Bo.

Over et og et kvart Aarhundrede skulde henrinde, førend et Medlem af Slægten *Ferslew,* for hvem den unge Vestindianer, der stod i Uhrmagerlære hos Hyphof paa Østergade, blev Stamfader, ved et tilfældigt Fund mellem gamle Familiepapirer, drog frem for Lyset nedenstaaende Brev fra *Peter Abraham Ferslew's* Broder *William* til denne, hvori han meddeler ham deres Moders Død og giver herved et uomstødeligt Bevis paa, at denne Slægt i lige Afstamningslinie er knyttet til den jydske Slægt af samme Navn, der i 6 Generationer havde levet og virket i Landet Nord for Limfjorden.

Mr. Christian Abram. Fesley Randers

St. Thomas 27st April 1837.

My Dear Brother

It is with great pleasure my dear Brother I assure you that I take up my pen to write you thes few lines hoping they may find you enjoying health which thank God Heaven has bestowed on me. this being the third letter I have wrote you If I should be so much decieved in recieve an answer to this as I was with the other two It would allmost dishearten me from ever hearing from you or writing you, the second letter I wrote you I directed it to your son in Copenhagen & sent in on by the danish Man of War St. Johns therein I announced to you the death of our affectionate and Beloved Mother, so that the only remainder of the fanely in this island is two sisters and myself, there is one of your sisters sons in Altona works at Mr.

Fifers shop as sailmaker his name is William: Isaac: Lopas, the times in st. Thomas is ver dull at present so that I can scarcely make out to live free of debt I live at the small cleaning hole employes by Mr. Joubert and Plaud so whenever you write me always direct the letter to these Gentleman so by that means I will get it safte, I am now father of three Children all Boys, let me beg of you to write me by the first opportunity as I am very anxious to hear from you for every body I ask for you they can give me no account of you, I would of came home to meet you but unfortunately for me I got lame in my left leg when I was the age of twenty in the year 1818, I heard thank god that you was very well off and if you could not ajoint me with wat ever lays in you power, when Our father died I was at the age of six weeks and he did not leawe me any thing at all he happened to die sudden, you must excuse me writing you in English as is very inconvenient to me to have wrote in danish and it will cost me some strenge. I have no more to say at pressen but.

I Remain your Affectionate Brother

William Fesley

VII.

Regina Ferslev, døbt i Skagen 1766 12. Marts, død i Hjerting 1818 25. Juni, 53 Aar gammel.

I Aaret 1792 den 19. September ægtede hun i Skagen, da hun var 26 Aar gammel, Toldkontrollør *Johan Georg Lybecker,* født ca. 1768, Søn af den senere Amtmand i Hjørring *Johan Ludvig Lybecker* og *Ane* f. *Benzon,* hvilket vel maatte regnes for et ganske godt Parti.

Allerede 3 Maaneder efter Brylluppet fødtes *Reginas* første Barn; det blev døbt i Skagen Kirke den 12. December 1792 og blev opkaldt efter Farmoderen.

Toldkontrollør *Lybecker* blev 1793 udnævnt til Toldinspektør i Hjørring og senere Told- og Konsumptionsinspektør i Hjerting og fik Titelen af Overkrigskommissær.

6. Generation

Der fødtes 10 Børn i Ægteskabet, der alle synes at have overlevet Moderen.

Ved den lille Ladeplads i Hjerting-Bugten henlevede *Regina* sine sidste Aar og jordedes paa Sognekirkegaarden i Guldager By, omgivet af øde Hedestrækninger, der ligger en Mil nordvest for Esbjerg.

Enkemanden blev senere forflyttet til Varde, hvor han døde den 13. Juli 1831, 63 Aar gammel.

VIII.

Cathrine Marie Ferslev, døbt i Skagen 1771 13. Oktober, død 1853 18. Maj i Aalborg. Hun ægtede 1795 den 8. Maj Cancelliesekretær *Rasmus Bundesen Brorson,* født i Lunde Præstegaard ved Varde den 23. Oktober 1761, som Søn af Sognepræst *Johan Herman Hansen Brorson* og *Magdalene Cathrine Bundesen.*

Det var en usædvanlig dygtig ung Mand, *Cathrine Ferslev* knyttede sin Skæbne til. Oprindelig gik han i Ribe Skole, men da han efter en Sygdom var bleven tunghør, forlod han denne 1778 og blev 1780 privat dimitt. til Universitetet. 1784 tog han juridisk Embedseksamen med laud og efter nogle Aar at have gjort Volonteur-Tjeneste i Kancelliet, blev han den 21. December 1787 ansat som Kopist, avancerede 1792 til Sekretær og blev samme Aar Kancellist i 2det Ekspeditionskontor. Efter en hurtig Karrière blev han allerede 1793 udnævnt til Byfoged i Sæby og Herredsfoged i Børglum og Jerslev Herreder, fra 1797 tillige Birkedommer ved Sæbygaards Birk. Her gjorde han sig meget fortjent ved Sæby Havneanlæg og bekostede selv en Del derpaa.

Det var intet Under, at der var stor Fryd blandt Familien paa

Skagen ved denne Ægteforening, der gav sig Udslag i følgende Sang, 6. Generation der blev afsunget ved Festen i Brudens Hjem[1]):

Almindelig Sang for Skavboerne og Høyboerne
i Anledning af den kierlige Ægteforening
imellem
Hr. Cancelliesecretair
BRORSON
Byfoged i Sæbye og Herredsfoged over Børglum
og Jerslev Herred
og
Jomfrue
CATHRINE MARIE FERSLEV
som blev celebreret paa Skagen,
den 8de Maj 1795

Aalborg
Trykt i det kongelige privilegerede Bogtrykkerie
hos P. F. Wandall.

Mel.: »Du kom — velkommen du kiære Dag«.

»Som naar Maj-Maaned fremkommer skiønt,
Og gyder Liv ind i hele Kloden;
Og alting blomstrer, og bliver grønt,
Som før var frossen til selve Roden,
og Vinter Skyer
Til Poler tyer,
og giver Plads over Land og Byer,
For blide Soel:

Saaledes ser man nu Vintren glemt,
Endog paa sandige Skagerakke,
Hvor alt er Liv og til Glæde stemt
Fra Grenen af indtil Robertsbakke[2]).
Men hvad opliver,
Slig Fryd indgiver
En Ørken, hvor selv Naturen bliver
Bestandig harmt?

---

[1]) Velvilligst overladt mig af en Slægtning af Brudgommen, fhv. Bankdirektør Carl Brorson.
[2]) Rubjerg Knude, egentlig Robert Knut.

6. Generation

I Dag vi finde Gienstanden her;
Vor smukke Brud det er hele Sagen.
Som bliden Maj hun elskværdig er
Og Sorgen svinder i Dag paa Skagen;
Hvo, her tilstede
(Vi vil nok bede:)
at de deltage i vor Glæde
paa denne Dag?

Af Moder selv, uden Flatterie,
Man Datt'ren her ser afcopieret.
Med Skiønhed, Fromhed, Dyd, Industrie,
Fra Moderhaand nu henleveret.
Fra Rod oprunden,
Hun haver vunden
Hvers Yndest, og til Belønning funden
En vakker Mand.

Hvor nødig vi hende savnede,
Vi, langt fra hende dog ej misunde
En Lykke og en Forfremmelse,
Hvorefter dydige Piger stunde
En Mand hun finder,
Der sammenbinder
Øm Kierlighed med sand Omhu tvinder
Til begges Vel.

Saa reis da muntert fra Skagen hen
Hvor Sand og Vand falder tungt i Øje,
Paa grønne Jorden fast Fod igjen
Der findes alt hvad dem kan fornøje,
Hos hulde Mage
De alle Dage
Vil himmelsk Salighed endog smage
Paa denne Jord.

Ja vi lykønske dem begge to,
Gid Held dem trolig herfra ledsage!
Tag Deel i Landets indvortes Roe,
Og nyd dets Gode til sidste Dage.
Og Moder Glæde
i Hymnens Kiæde
Skal viise Datt'ren er selv tilstæde
Med megen Held.

Høit lyde Jubel fra Skagens Strand.
Og indtil Nibe hensides Fiorden!
Og Gienlyd høres fra faste Land
Fra Hiørring, Sæbye til yderst Norden
Og det skal dømme
at Ønsker strømme
De flyde varmt, saa velment, saa ømme
For Parrets Held!«

Cathrine Marie Ferslev ombyttede nu det »sandige Skagerakke«, denne Ørken, hvor selv Naturen altid er harm, hvor Sand og Vand faldt tungt i Øjet, som der staar i Sangen, med den grønne, frodige Egn ved Sæby. Hun fik sit Hjem i den gamle By, hvor hendes Oldefader havde været Borgmester og var gaaet i sin Grav som »den fattige Ferslev«. Hun hørte nu til Honoratiores i Byen, og hendes Liv har sikkert der formet sig lyst og lykkeligt. Forinden Ægteskabets Indgaaelse havde Kancelliesekretairen sikret sin Enke i den almindelige Enkekasse en Pension paa 60 Rdlr. aarlig.

1804 11. Maj blev *Rasmus Brorson* beskikket til By- og Raadstueskriver i Aalborg samt Birkeskriver i Aalborg og Nørre Sundby Birker, boende paa Algade.

Fra virkelig Kancellie-Raad blev han Justitsraad og paa hans 50-Aars Embedsjubilæumsdag, den 21. December 1837, blev han hædret med Ridderkorset, og 1842, efter en lang, trofast Embedsgerning,

6. Generation afskediget i Naade og med Pension, for Aaret efter at udnævnes til Etatsraad og Æresborger i Aalborg.

Ægteparret opnaaede at fejre deres Guldbryllup, men Aaret efter, den 4. August 1846, afgik han ved Døden og blev bisat i Budolfi Kirke Mandagen den 10.

Hans Gravskrift lyder saaledes:

> Hans redelige og retsindige Embedsvirksomhed i Hans uegennyttige Gavnelyst og Godgjørenhed, 55 Aar, Hans Beskenhed og Blidhed i Omgang Erhvervede ham Medborgernes sjeldne Høiagtelse.

Hans Enke overlevede ham i 7 Aar. Da stededes til Jorden »det Forkrænkelige af Etatsraadinde *Cathrine Marie Brorson,* f. Ferslev, Tirsdag den 24. Maj 1853 i Budolfi Kirke ved hendes Mands Side«.

I Ægteskabet fødtes 6 Sønner, hvoraf de 3 overlevede Moderen.

IX.

Anna Hedvig Ferslev, døbt i Skagen 1772 30. December, død der den 17. Februar 1801, begravet den 25. paa Skagen Kirkegaard, 29 Aar gammel.

Hun var den eneste af den store Børneflok, der opholdt sig i Hjemmet ved Faderens Død og var da forlovet med Byfoged og Byskriver i Skagen *Christian August Tetens,* hvorfor hun af Boet forlods fik 500 Rdlr. til Udstyr, ligesom hendes andre Søstre havde faaet.

Tetens var født i Horsens 1767 og Søn af Magister *Peder Tetens*, Rektor ved Horsens lærde Skole, og Hustru *Maria Wederking.*

Som det ifølge Vedtægten fordredes, indskød han for sin Hustru 204 Rdlr. 48 Sk. i den alm. Enkekasse, hvorved han sikrede hende en Pension af 50 Rdlr. aarlig.

Vielsen fandt Sted i Huset ifølge Kongebrev den 26. Januar 1798;

Brudens Svoger Byfoged *Brorson* fra Sæby og hendes Broder *Mathias* 6. Generation *Ferslev* i Skagen var Forlovere.

Ægteskabet blev kun af kort Varighed. I Slutningen af Aaret nedkom hun med en Datter, der ved Daaben den 28. December 1798 fik Navnet *Ananie.* Aaret efter kom et dødfødt Drengebarn til Verden. *Anna Helvig* stod ikke op af denne Barselseng; hun blev meget syg efter Fødselen, døde 9 Uger efter denne og blev begravet paa Skagen Kirkegaard den 25. Februar 1801.

Byfoged *Tetens,* der efter Svigerfaderens Død 1796 havde overtaget Vejer- og Maaler-Embedet i Skagen, fik 1802 Herredsfogedembedet i Skads Herred og udnævntes til virkelig Kammerraad. Han ægtede senere en Jomfru *Fridsch* fra Ribe og døde i Varde den 6. September 1831.

X.

Otto Christian Hansen Ferslev, døbt 1776 12. Februar i Skagen, død 1815 i Skagen, begravet 12. Juli, 38 Aar gammel. Han var den yngste af Byfoged *Ferslev's* 15 Børn og levede sin meste Tid paa Skagen. Han tog dansk juridisk Eksamen, og var ved Faderens Død konstitueret Byfoged i hans Svoger *Tetens'* Fraværelse. Efter Faderen overtog han Fædrenegaarden i Vesterby, hvor hans Moder boede hos ham til sin Død. Han blev udnævnt til Strandingskommissær i Skagen, Borgerkaptain og fra 1801 1. Juli tillige konstitueret Prokurator. 1808 den 2. Februar ægtede han i Skagen *Maren Sophie Houmann,* f. 1781 7. Juli af god gammel Skagboslægt; hun var Datter af *Mads Thomsen Houmann* og Hustru *Maren Andersdatter Brøndum.*

I dette Ægteskab fødtes 4 Børn, 1) *Anna Hedvig,* døbt 1808 26. August i Skagen, død der 1824, begravet den 12. Juni, 16 Aar gammel;

6. Generation 2) *Hans Christophersen Ferslev,* der hjemmedøbtes 1810 16. Juli i Skagen, men døde før Moderen uden at efterlade sig Livsarvinger; 3) *Hedevig Mathilde Ferslev,* hjemmedøbt 1813 den 1. Marts, død ugift i Kjøbenhavn den 24. Marts 1896 og endelig 4) *Cathrine Holm Ferslev,* f. 1815 15. Februar i Skagen. Hun levede ved Moderens Skifte 1863 og var da gift med *Anders Christian Emanuel Engelhardt Aagaard,* f. 1817 29. August, død i Kjøbenhavn 1897 6. Februar. Han tog 1863 Mæglereksamen, men fik senere Borgerskab som Grosserer.

Efter 1815 at være bleven Enke, ægtede *Maren Sophie Houmann* den 3. November 1818 i Skagen Møller og Strandingskommissær i Skagen *Johan Henrik Møller,* f. c. 1789, død 1824 7. Juli, 35 Aar gl. I dette Ægteskab fødtes 2 Sønner, *Ephraim Magdalus Møller,* der 1863 ved et Skifte efter Moderen var Kammerraad og Prokurator i Ringkjøbing, og *Mads Simon Møller,* der var Adjunkt ved den lærde Skole i Randers. Da *Maren Houmann* for 3. Gang indtraadte i Ægtestanden, blev hun Præstekone. Den 8. Juni 1830 viedes hun i Skagen til Dr. phil. *Johan Henrik Weise,* der fra 1813—17 havde været Sognepræst i Skagen og nu var Præst ved Volstrup og Hørby Menigheder i Hjørring Amt. Han var født i Aarhus 1770 og altsaa 7 Aar yngre end Maren, hans Fader var Distriktskirurg *Johan Caspar Weise,* Moderen *Marie Elisabeth Rehse* eller *Reetze.* Efter at være bleven theologisk Kandidat 1794, tog han 1804 Doktorgraden i Kiel. *Weise* døde 1833 i Volstrup. Hans Enke flyttede til Kjøbenhavn sammen med de to Døtre af første Ægteskab. Ved hendes Død, d. 10. April 1863, boede hun ved Nørrevold Nr. 40. Hendes 4 efterladte Børn overtog Boet efter hende til privat Skifte[1]).

[1]) Den kgl. Landover- samt Hof- og Stadsrets Skiftekommissions Dødsanmeldelsesprtc. Nr. 33. S. 132, B. 252. 1863—64.

SKAGEN-LINIEN

II.

FEDDER HANSEN FERSLEV
OG
MARIA MARTHA CLARKS
BØRN

„Mineslyst“ 1827.

Efter en Tegning af Martinus William Ferslew.

„Mineslyst“ 1923.

SKAGEN-LINIEN II.

I.

Peter Abraham Ferslew, født 1781 1. Juli paa St. Thomas, død i Randers 1837, den 5. Juni, 57 Aar gammel. 7. Generation

Enhver, der har gæstet det idylliske Fredensborg, selv for en kort Stund, kender Skipperalléen. Langs med Slotshavens sydlige Udkant danner den med sine ældgamle Træer den skønne Nedkørsel til Esrom Sø; under dens dunkle Hvælv lyser Skipperhuset hvidt mod det blaanende Vand. Dernede drejer Vejen tilvenstre mod Sørup, Vaskerkonernes By; tilhøjre lukker en simpel Stakitlaage for en smal Vej, der mellem Ellekrattet ved Søens Bred og Hofholdningens Blegeplads fører op til et Bindingsværks-Hus med hvidkalkede Vægge, rødmalede Stolper og et Straatag, der tegner sig malerisk mod Slotsparkens kuplede Træer.

Denne Bolig er af mange Fredensborgere velkendt under Navnet »*Mineslyst*« eller »*Ferslews Hus*«. Nu er det tillagt Slottet og stillet til Raadighed for Inspektøren for de kongelige Haver, der benytter det til Sommerbolig.

Huset og et lille Vænge bagved op mod Slotshaven blev i sin Tid af Enkedronning *Juliane Marie*[1]) skænket til Kobbersmed

[1]) Chr. VII overlod ved Cessionsbrev af 24. Maj 1766 Fredensborg Slot til Juliane Marie, der om Sommeren residerede dér til sin Død 1796 10. Oktober.

7. Generation *Jeppe Hansen* mod at han forpligtede sig til at holde en Ko, hvis Mælk daglig »uforfalsket« skulde leveres op paa Slottet til Hendes Majestæts eget Behov. *Jeppe Hansen* blev tillige Dronningens Sluproer, og da han var fingernem, paatog han sig ogsaa at reparere Uhre, hvorfor han senere fik Embedet som »Klokkestiller« paa Slottet.

Denne Mand, hvis Herkomst man ikke kender, blev Fredag den 10. April 1761, ifølge kgl. Bevilling af 31. Marts, viet i Hillerød »i Huset« til Jomfru *Sophie Christina Schwermann.* Hans Hustru var Datter af *Johan Wilhelm Schwermann,* Fiskemester ved Kongens Fiskerhus uden Østerport, (f. ca. 1700 i Holsten og Student fra Kiel) og *Kirsten Sørensdatter Lindholm.* Ved deres første Barns Daab i Holmens Kirke kaldes han »Studiosus« og boede da i Laxegaden hos Svigerforældrene, Fyrbøder ved Landkommissariatet, *Søren Wilhelmsen Lindholm* og Hustru *Anna.* I Aaret 1732 overtog *Schwermann* Forpagtningen af Kongens Fiskerhus med tilhørende Damme, hvortil hans Broder *Johan Ludvig Schwermann,* der var Forpagter af de kgl. Fiskedamme i Kjøbenhavns, Frederiksborg og Kronborg Amter, aarlig, ifølge Kontrakt, som Forpagtningsafgift skulde levere 2555 Retter Herre-Fisk til Hofspisningen[1]). Fiskerhuset var tillige et yndet Traktørsted for Byens bedre Publikum paa Holbergs Tid.

Jeppe Hansens Kone, *Sophie Christina,* der var det fjerde Barn i Sødskendeflokken, blev født paa Fiskerhuset 1735 og døbt i Trinitatis Kirke den 6. Oktober. Assessor *Heekes* Frue var hendes Gudmoder, Jomfru *Brøsen* holdt Huen, Præsident *Brøsen,* Regimentskvartermester *Steffen Hansen* og Farbroderen *Johan Ludvig Schwermann* var Faddere. Sidstnævnte, der tidligere var ansat som Skriver ved Tøjhuset, havde da overtaget den ovennævnte Fiskeriforpagtning med Bopæl i Hillerød.

[1]) Rentekammerets Relations- og Resolutionsprotokol for 19. December 1741, Nr. 268.

Schwermann boede paa Fiskerhuset uden Østerport til 1752, hvorefter 7. Generation
han flyttede ud til sin egen Ejendom, det gamle Limsyderi kaldet, beliggende vest for »gamle Kalkbrænderi«. Denne Ejendom havde han 1746 købt af Oldermanden for det lille Vognmandslaug, *Bent Jensen Leegaard*[1]) og faaet hans Fæstebrev paa Grunden til Kjøbenhavns Magistrat overført paa sig for en aarlig Jordskyld af 16 Rdlr.

I Aaret 1752 ansøgte *Schwermann* Magistraten om at det maatte tillades ham at opføre en ny Bygning paa Stedet, hvortil han indsendte Tegning, hvilket blev ham bevilget[2]). Han opførte da en anseelig Bygning paa Grunden, der efter ham fik Navnet »*Schwermannsdal*«. Her drev han Traktørvirksomhed[3]) og Gartneri til sin Død, der indtraf 1766 den 30. September. Hans første Hustru døde, da *Sophie Christina* var et Par Aar gammel, og i Slutningen af 1739 indgik han nyt Ægteskab med *Gjertrud Marie Clausen*, med hvem han fik 5 Børn, hvoraf flere døde som smaa.

Sophie Christina opvoksede saaledes i et livligt Hjem med stadig Tilstrømning af Gæster i de lune Sommeraftener for at nyde Udsigten over Sundet og en Ret god Fisk tilberedt efter Datidens Kogekunst og om Vinteren med lystige Kane-Gilder inden Døre. Disse Omgivelser har vel næppe været heldige for en syttenaars Pige, og dels derfor, og vel ogsaa fordi der var Stedmoder i Hjemmet, blev hun sendt til Hillerød, hvor hun kom i Huset hos Farbroderen *Johan Ludvig Schwermann*, der 1730 i Helsingør havde ægtet *Sophie Christina Bartholin*, Enke efter norsk Postmester i Helsingør *Hans Nielsen Berg*. Efter at Farbroderens Fiskeriforpagtning i 1749 var udløbet[4]), købte

[1]) Kjøbenhavns Skødeprotoc. 1746–47, fol. 121 b.
[2]) Magistratens Resolutionspte. 1752, fol. 524.
[3]) Skattemandtallene.
[4]) Rentekammerets Relations- og Resolutionsprotokol 26. Maj 1749 Nr. 105.

7. Generation han 1750 Herregaardene Espe og Bonderup for 15,510 Rbdl. af Major Fr. Lor. Bülows Dødsbo. Han solgte dog begge Gaardene i 1758 og tog Ophold i Korsør, hvor han havde Part i 3 Færgeløbs-Jagter og tillige havde forpagtet Uvelse Konge-Korn-Tiende. Han døde den 21. Oktober 1772 i Korsør og havde da mistet hele sin Formue[1]).

Broderdatteren maa efter hans Bortrejse fra Hillerød være forblevet der i en eller anden Stilling, da hendes Bryllup med *Jeppe Hansen* stod i denne By.

De Nygifte bosatte sig altsaa i Fredensborg, rimeligvis i det samme Hus, der endnu staar uforandret paa Grunden, og som efter fleres Mening er det gamle Fuglefænger-Hus, der 1739 beboedes af Hans Jørgen Fuglefænger. Undertiden benævnes det i Slots-Arkivet som »Vaskerhuset« ved Skipperhuset[2]), og da desuden Vænget Nord for Huset betegnes som »Blegeplads«, kan det tyde paa, at *Jeppe Hansen* har udlejet den ene Del af Huset til en Familie, der holdt Vaskeri for Hofbetjeningen. Der maatte nemlig kun bo Folk, der var Slottet »vedkommende«.

Den 2. Oktober 1762 fødtes Ægteparrets første Barn, en lille Pige, der ved Daaben i Fredensborg Slotskirke fik Navnet *Wilhelmine Christine Hansen*. Glæden over den Førstefødte var saa stor, at *Jeppe Hansen* gav sit Hus Navn efter Datteren og kaldte det »*Mineslyst*«.

Ifølge en senere Beskrivelse af Ejendommen bestod Huset af 7 Fag opført for Størstedelen af Egebindingsværk, dels af klinede Vægge, dels af raa Sten, belagt med Tag af Rør og indrettet til Beboelse for to Familier, idet der i Huset fandtes 2 Køkkener og 4 Kamre, af hvilke dog kun de to havde Bræddegulv. Over hele Huset fandtes Bræddeloft.

---

[1]) Trap: Korsør Skifte- og Registreringsptc. for 1772—77, f. 19 ff, 46 b ff, 56 b ff, 73 b.
[2]) Velvilligst meddelt mig af Forfatteren Hr. Red. Valdemar Seeger.

Det ene af Kamrene var beklædt med Spaanmaatter, de andre hvid- 7. Generation
kalkede, alle med Bjælkelofter. I Kammeret mod Øst var afdelt et Rum med to faste Stand-Senge.

Omkring Huset laa en Have paa knap en halv Skæppe Land og et Stykke Engjord paa 2 Skæpper. Desuden fandtes der et lidet tilbygget Halvtags Hus, der benyttedes til Privet, og et Udhus med klinede og rørede Vægge til Vinterhus for den kongelige Ko. Ejendommen vurderedes til 375 Rbdl.

Da Jeppe Hansen ogsaa drev Fiskeri, havde han Baad i Søen og Hyttefade til at opbevare de indfangede Fisk i. Det blev tillige en god Indtægtskilde for ham at leje Baade ud til de mange, der søgte ud til Fredensborg om Sommeren for at dyrke Lystfiskeriet. I Haven var opstillet Borde for Folk, der bragte Madkurven med, og det har næppe fejlet, at Kobbersmedens egne blanktpudsede The-Maskiner har snurret lystigt i de stille Sommeraftener, naar Damerne bredte Dugen for de hjemvendende Idrætsmænd med den sprællende Fangst, som Madammen tilberedte i det lille Køkken ved det aabne Ildsted, hvor Fiskekedelen hængte i Skorstenskrogen over det blussende Kvas. Saaledes som hun fra Barnsben af havde set Fisken blive kogt i sin Moders Køkken i Fiskerhuset uden Østerport.

Efter sin Svigerfaders Død arvede *Jeppe Hansen* den beskedne Sum 37 Rdlr. 1 Mrk. $4^1/_2$ Sk. Af Børnene i *Schwermanns* første Ægteskab levede kun *Jeppe Hansens* Hustru. Enken havde med sin salig Mands Samtykke tiltænkt denne Stifdatter en Arv paa 95 Rdlr., men da hun erfarede, at Boet ikke var tilstrækkeligt til at de andre Søskende kunde faa en lignende Arv, forlangte hun det delt efter Loven. Enken fik da den halve Del og hver af Døtrene

7. Generation en Fjerdepart, idet en Datter af *Anna Sabina Völckerling*[1]) der var død før Faderen, arvede sin Moders Part. *Elisabeth Kirstine Völckerling,* der var født 1752, opholdt sig ifølge Folketællingen 1787 i *Jeppe Hansens* Hus i Fredensborg. »Schwermanndals« ret vidtløftige Bygninger vurderedes kun til 1400 Rigsdaler da de efter Vurderingen til Skifteretten at dømme, var ret forfaldne. Ejendommen bestod af en Mur- og Bindingsværksbygning paa 11 Fag, en Etage høj og mod Kalkbrænderivejen en lignende Bygning paa 12 Fag. I Gaarden laa et Heltagshus paa 5 Fag og et paa 2 Fag samt et gammelt Heltagshus paa 9 Fag. Endvidere Brændeskur og Kostald til 4 Høveder. Brønden var forfalden. I Hovedbygningen var Stuerne ret rummelige, flere af dem paa 4 og 5 Fag, har sikkert været benyttet til Traktørvirksomheden. Denne har ikke gjort *Schwermann* til en holden Mand. Han skyldte baade for Varer og kontante Laan, og da Løsøret kun vurderedes til 293 Rdlr., blev der knap 300 Rdlr. tilovers i Boet til Deling mellem Arvingerne.

Efter Svigerfaderens Død holdt *Jeppe Hansen* et vaagent Øje med Enken. Den 5. Maj 1767 klager han fra Fredensborg til Skifteretten over at Enken, siden hans Svigerfaders Død, havde »forværret Stæden veed at nedrive et Huus som tilforen har været vertshuus og 2de Stueværelser«, og forlangte Gaarden stillet til offentlig Auktion. Skifteretten tog dog intet Hensyn til denne Klage, *Giertrud Marie Clausen sl. Schwermanns* beholdt »*Schwermannsdal*« til 1787, da hun ifølge Kjøbenhavns Skødeprotokol afhændede Gaarden til sin Svigersøn *Christian Grollau* for 4000 Rdlr. *Grollau* var Collektør ved Tal-Lotteriet og boede Ved Stranden Nr. 11[2]). Den 23. Oktober havde han ægtet

[1]) Anna Sabina, dbt. 2. Nvbr. 1729, d. før 1766, g. 29. Marts 1752 i Trinitatis Kirke m. Sekondlieuten. i den vestindiske Hærstyrke Otto Friederich Völckerling, f. 18. Sept. 1723 paa Jægersb. 1756 (før Sept.)

[2]) Folketælling 1787.

hendes næstældste Datter *Cathrine Marie;* han var da kun 28 Aar, 7. Generation
Bruden 35 Aar gammel.

Helt daarligt kan Enken dog ikke have drevet Traktørstedet; thi i Adresseavisen Nr. 143 fra 1778 omtales en Havefest, som afholdtes den 4. September paa »*Schwermannsdal*« udenfor Østerport i Anledning af Enkedronning *Juliane Maries* høje Fødselsdagsfest.

I den prægtigt illuminerede Have var der rejst en Ærestøtte med Dronningens Initialer og en Indskrift af *Johannes Ewald,* som til samme Lejlighed havde skrevet en pompøs Fødselsdags-Ode, der blev oplæst under Festen[1]).

* * *

Paa »Mineslyst« gled nu Aarene hen ved den vanlige Dont. Den 4. December 1770 kom igen en Datter til Verden. Hun fik i Daaben Navnet *Anne Sophie.* Fredensborg-Honoratiores som Justitsraadinde *Saint Aubain*[2]), ledsaget af Jomfru *Nebbe,* holdt Barnet over Daaben og Kapellanen Hr. *Abelschou,* Menagerie-Bager *Olsen* samt Slotsforvalter *Hertz* var Faddere[3]).

---

[1]) Angaaende denne Odes Skæbne se »Johannes Ewalds Levnet og Meninger« udgivne af Dr. Louis Bobé, S. 206—08, Breve til Warnstedt og Frederik Moltke.

[2]) Hendes Mand havde tidligere været Kammertjener hos Frederik V.

[3]) *Anne Sophie,* der ifølge Folketællingen 1787 opholdt sig hos Forældrene i Fredensborg, kom senere i Huset i Kjøbenhavn hos Hørkræmmer *Hans Ebbesen,* der boede paa Hjørnet af Vestergade og Volden. *Ebbesen* havde den 30. Januar 1765 ægtet *Christiane Benedicte Huulegaard,* Søster til *Johannes Ewalds* Elskede, *Arense Huulegaard*[1]). Han var en holden Mand, der ejede to Gaarde, Hjørnegaarden, hvor han drev Hørkramhandel, og Gaarden »Norske Løve« kaldet, der bestod af en Hovedbygning ud til Vestervold og et Sidehus

---

[1]) Johannes Ewald beærede Brudeparret med et Bryllupscarmen »Tanker i Anledning af Hr. Hans Ebbesens, Hørkræmmer her i Staden, og Jomfru Christiane Benedicte Huulegaards Mariage«. Joh. Ewalds samlede Skrifter S. 87. (Det danske Sprog- og Litteraturselskabs Udgave) som antages at være hans første offentliggjorte poetiske Arbejde.

7. Generation

Henholdsvis 1772 og 1776 fødtes en Datter *Anna Sabina* og en Søn *Christian Julius Schwermann Hansen*. Begge døde som smaa.

I en lang Aarrække melder Kirkebøgerne nu intet om *Jeppe Hansens* Familie udover, at hans ældste Datter staar Fadder ved en

til Vestergade. Denne Gaard solgte han 1767 til Værtshusholder *Valentin Sørensen*[1]). Hans Kone døde i 1794 og det er maaske for at styre Huset for Enkemanden, at den 24-aarige *Anne Sophie* tager Ophold i Hjemmet. Hun blev forlovet med Sønnen *Ole*, og Lørdag den 23. Oktober 1802 viedes i Huset paa Vestergade *Ole Ebbesen*, Hørkræmmer-Svend, Ungkarl, og Jomfrue *Ane Sophie Hansen*. Ægtefolkene blev boende hos Faderen til dennes Død den 19. Maj 1814; han var da 84 Aar gammel. En Maaned efter fik Sønnen Borgerskab som Hørkræmmer[2]) og fortsatte saaledes Faderens Forretning i Hjørnehuset ved Vestervold, der for en Tid blev et Hjem for hans Hustrus Søstersøn *Martinus William Ferslew*, da denne søgte Uddannelse i Gravørfaget ved Akademiet for de skønne Kunster i Kjøbenhavn.

HØRKRÆMMER HANS EBBESEN

Efter *Jeppe Hansens Død flyttede hans Enke* til Kjøbenhavn og tog Ophold hos Ebbesens. Her boede hun til sin Død den 15. Marts 1811. Begravelsen fandt Sted paa Vor Frue Kirkes Assistens Kirkegaard den 21. s. M. fra Vestervold Nr. 57 med den 10 Rdlr.s Ligvogn; for Jorden betaltes 6 Rdlr. 1 Mrk. 5 Sk.[3]).

Aaret efter nedkom hendes Datter med en Søn, der fik Navnet *Hans Christian Engel Huulegaard Ebbesen*. Ved Moderens Død, der indtraf den 31. Januar 1834 efter et Fald, var han Hørkræmmerlærling og 22 Aar gammel. *Ebbesen* ansøgte om at sidde i uskiftet Bo og Sønnen, der var eneste Arving, fik Kongl. Fuldmægtig *Bach* til Curator[4]). Ifølge Helligaands Kirkes Begravelsesprotokol[5]) blev hun begravet den 7. Februar, 60 Aar gammel. For Enkemanden gik det mere og mere tilbage. Han maatte opgive Hørkramhandelen og blev indlagt som Lem paa Almindeligt Hospital, hvor han døde den 14. Oktober 1841, 65 Aar gammel.

[1]) Kjøbenhavns Skødeprotokol 1767, fol. 131 a.
[2]) Kjøbenhavns Borgerskabs-Protocol.
[3]) Vor Frue Kirkes Begravelses-Protocol.
[4]) Kjøbenhavns Skiftekommissions Dødsanmeldelsesprotocol Nr. 16, 1833—35, S. 61.
[5]) 1830—40, S. 163.

Familien uvedkommende Daab i 1784, men henimod Aarhundredets Slutning sker der en Hændelse, der faar vidtrækkende Betydning for Beboerne af »Mineslyst«. Slotsuhret gik i Staa! *Jeppe Hansens* Indblik i Uhrmagerkunsten var ikke tilstrækkelig til at udbedre Skaden; man henvendte sig til Uhrmager *Hüphof* paa Østergade i Kjøbenhavn, der lovede at sende en af sine Medhjælpere til Fredensborg. Det blev *Peter Abraham Ferslew,* Sønnen af *Fedder Hansen Ferslev* og Mulatinden *Maria Martha Clark*, der fik dette Hverv betroet. 7. Generation

Han var da 19 Aar gammel. Som rimeligt var, blev han indkvarteret i »*Mineslyst*« hos *Jeppe Hansen.* Det maa have været i Løbet af Efteraaret 1800. I Hjemmet opholdt sig kun den ældste Datter, der dengang gik i sit 38te Aar.

Det er vanskeligt at fatte, hvorledes der kunde opstaa et Kærlighedsforhold som førte til Ægteskab mellem disse to. *Wilhelmine Hansen* var dobbelt saa gammel som sin Udkaarne, og *Ferslew* en fattig, ung Mand, der efter sin Fader intet havde arvet efter Loven, da han var født udenfor Ægteskab. Det maa have været de ydre Fortrin, der har betaget med Elskov den meget ældre Pige, i hvis ensformige Liv den unge Mand fra de eksotiske »Eylande« brød ind. Eller har der været tvingende Grunde, hvorfor Familien ønskede dette Giftermaal? For *Peter Abraham Ferslew* betød vel Ægteskabet kun det at komme i Havn; thi som Uhrmagerlærling aabnede der sig den Mulighed for ham med Tiden at arve Svigerfaderens Stilling som Klokkestiller ved Slottet.

Den 2. December 1800 blev de viede i Fredensborg Slotskirke. Bager *Christian Meisler* og Brudens Fader var Forlovere, og de Nygifte tog Bolig i »Mineslyst« hos Forældrene. Knap Plads maa der have været, naar man husker, at Huset beboedes af to Familier. Ved

7. Generation *Ferslew's* Bryllup var det Køkkensvend *Køhke,* der havde den anden Lejlighed[1]). Først 1802, da denne selv ønsker at flytte fra Huset, er der Haab om, at den unge Familie kan faa sit eget Hjem. *Jeppe Hansen* anmoder da Slotsforvalteren om, at Svigersønnen maa flytte derind, men det nægtes ham med den Motivering, at *Ferslew* »var Slottet uvedkommende«. Først da han senere faar Embedet som Klokkestiller ved Slottet, faar han Tilladelse til at tage det lille Hjem i Besiddelse, et helt Aar efter at deres første Barn var født. Det kom til Verden den 15. Juni 1801 og blev den 8. Juli holdt over Daaben i Fredensborg Slotskirke af Madame *Kragh* ledsaget af Frøken *Juliane M. Aaschou*[2]). Fadderne var saa notable Folk som Holtzførster Hr. *Rosen,* Slotsforvalter *Mansa,* Hr. Køkkenskriver *Svendsen,* Bager *Meisler,* og Hr. Instructeur *Rosing.* Naar man fra Rahbeks Livserindringer véd, at *Michael Rosing* var en passioneret Lystfisker og vel derfor ofte er gaaet ud med *Jeppe Hansen* paa Fiskefangst, er det ret naturligt, at dennes Svigersøn har udbedt sig Æren af hans Fadderskab til den Førstefødte, der i Daaben fik Navnet *Martinus William Ferslew.*

For den ikke helt unge Moder var Fødselen svær. Hun, der maa have været et spekulativt, poetisk anlagt Menneske, udtrykker sin Fryd over Sønnens Fødsel i følgende lille Digt, som findes i Slægtens Eje.

Det lille Digt har hun omhyggeligt gemt; først da *Martinus William,* 21 Aar gl., drager fra Randers til Kjøbenhavn for at lære Gravørfaget, giver hun ham Verset, der udtrykker de ømmeste Moderfølelser, med paa Rejsen. Navnet og Datoen er vedføjet langt senere med en ældre Haand.

---

[1]) Fredensborg Slotsarkiv. Meddelt mig velvilligst af Forfatteren Hr. Red. Vald. Seeger.
[2]) Hendes Fader, Etatsr. Urban Bruun Aaskov, havde været Dronning Juliane Maries Livlæge.

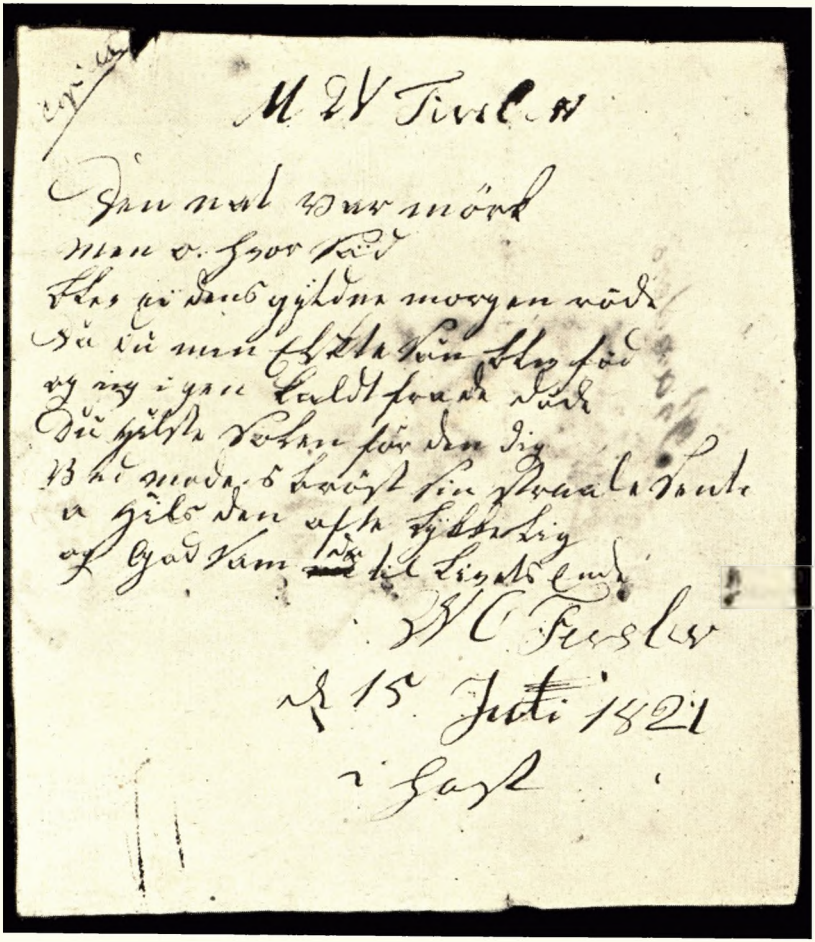

Gengivelse af Originalen til Digtet Side 149.

M. W. Ferslew. 7. Generation

»Den Nat var mørk,
Men o! hvor sød
Blev ej dens gyldne Morgenrøde,
Da du min elskte Søn blev fød
Og jeg igen kaldt fra de døde!
Du hilste Solen før den dig
Ved Moders Bryst sin Straale sendte,
Oh! hils den ofte lykkelig
Og god, som da, til Livets Ende«.

W. C. Ferslew.
den 15. Juni 1821
i Hast.

Den 3. Marts 1803 fødte den 41-aarige Kone atter en Søn, der var saa svag, at Jordemoder Md. Lassen døbte Barnet straks efter Fødselen. Drengen kom til at hedde *Hans Marius,* først den 22. Maj blev han fremstillet i Fredensborg Slotskirke.

Da en Del Skotter, der i 1807 holdt til i Fredensborg, havde taget mange af de ubeboede Huse i Besiddelse, forsøgte Byens og Egnens Befolkning »at skaffe dem af Vejen«. Fredensborgerne blev da grebet af en patriotisk Stemning, der hos *Wilhelmine Ferslew* gav sig Udslag i et mere velment end velformet Kampdigt paa Melodien »Men Viggo har hævnet sin Konge«.

Det første Vers deraf er bevaret.

I.

Nu hører Fødelandets Raab,
Fredsomme Mænd,
Og samler Eder Hob i Hob,
Hver Løvens Ven!
Hvert Hug, hvert Stik, hvert Skud, hvert Slag
Retfærdigt er.
Saa prøver da mod Tigeren det vilde Sværd,
Lad see, at det ikke er rustet.

Paa Fredensborg ved Esrom Sø 1807. Wilhelmine Christine Ferslew.

7. Generation

Hendes Hang til at skrive Vers følger hende hele Livet, ligesom hun omhyggeligt nedskrev Tidens Modesange i et Hæfte som senere blev hendes ældste Søns Eje. Mange af disse stammer sikkert fra hendes Ophold i Fredensborg. Saaledes *C. A. Lunds*: »Høit lyder Bedeklokkens Slag«, som *Michael Rosing* havde komponeret Melodien til og som *Ophelia Rosing* med sin melodiske Stemme sang for *Rahbek* paa Frihedslund, naar det led mod Aften og Familien ventede *Rosing* hjem ved Thevandstid med de nyfangede Fisk til Aftensmaden, eller som *Rahbek* skriver[1]):

»Ved Søens Bred,
Hvor Aftensoel sin milde Lyst udbredde«.

* * *

Jeppe Hansen og hans Kone boede fremdeles sammen med Datteren og hendes Mand paa »Mineslyst«. Kaarene har været haarde nok, da Pensionen kun var ringe, og den kgl. Ko efter *Juliane Maries* Død forlængst afskaffet. Lidt faldt der vel af ved Fiskeri og Rørskæret i Søen, men ellers var Familien henvist til at leve af *Ferslew's* Uhrmagerprofession og hans Embede som Klokkestiller. Huset laa ensomt, og Vejen for at hente det nødtørftigste til den lille Husholdning var lang og besværlig især ved Vintertid ad den mørke Skipperallé. Der fortælles, at de to Smaapurke, *Martinus* og *Marius,* ofte rystende af Skræk paa bare Ben om Morgenen i Mulm og Mørke foretog denne Vandring for den svagelige Moder, der allerede den Gang var svært plaget af Gigt. Deres Barnefantasi var tidligt bleven paavirket af deres Færden i den store, den Gang ganske vildsomme

[1]) K. L. Rahbek: Erindringer af mit Liv IV, S. 226.

og forsømte Slotspark med de mange sære forvitrede Monumenter 7. Generation
og i den dystre Nordmandsdal, hvor de mosgroede Sten-Mennesker sluttede Kreds om dem. Skønt den ældste af Drengene kun var 10 Aar gammel, da han flyttede fra Fredensborg, havde Slotsparkens Mystik fæstet sig saa dybt i hans Sind, at han som voksen Mand aldrig glemte den, men lod den gaa i Arv til Efterslægten.

Det var den 18. Marts 1805 at *Jeppe Hansen* lukkede sine Øjne for stedse; han blev som pensioneret Klokkestiller begravet paa Asminderød Kirkegaard, 75 Aar gammel. Der findes intet Skifte efter ham, men der maa forinden hans Død være taget den Bestemmelse, at hans ældste Datter skulde beholde »Mineslyst« i Arv. Aaret før var det lykkedes hans Svigersøn at faa Ansættelse som Pikør ved Vejkorpset og 1810 blev han, »paa Grund af udvist Conduite og Activitet«, af daværende Oberst *v. Rosenberg,* Chef for Korpset, foreslaaet til Amts-Vejpikør i Randers Amt; den 17. April samme Aar fik han sin kongelige Udnævnelse. Omstændighederne førte ham da til den jydske Halvø, hvor hans fædrene Slægt levede. Farmoderen paa Skagen, hendes Døtre, velgifte, spredte over hele Jylland. Selv om *Peter Abraham Ferslew* ikke havde direkte Forbindelse med disse, saa er maaske dog Længselen efter Faderens Hjemstavn vaagnet hos ham. Sin Herkomst har han muligvis søgt at dække over, uagtet hans Moder, der var bleven frigivet fra Slavestanden, nu ejede sit eget Hus i Byen *Charlotte Amalie* paa St. Thomas, hvor hun boede sammen med sine Børn, indtil hun blev optaget i Herrnhuter-Menigheden paa Øen. En vis Forbindelse maa der dog have været mellem dem efter *Fedder Hansen Ferslevs* Død, da *Peter Abraham* opkalder sin ældste Søn efter Broderen i Vestindien.

Opbruddet fra Hjemmet stod nu for Døren. Da Oberstlieutenant

7. Generation *v. Recke*[1]) meldte sig som Køber til »Mineslyst«, slog *Ferslew* med Glæde til, skønt Købesummen kun blev 125 Rdlr., og kort Tid efter var Familien bosat i Hjertet af Randers By.

* * *

»Mineslyst« blev i en lang Aarrække i den Reckeske Slægts Eje. I Aaret 1826 solgte Oberstlieutenant *Reckes* Enke Huset til sin Søn, Premierlieutenant ved Ingenieurerne *Peter Blankenberg Prydz Recke* for 100 Rdlr. Ved hans Død blev »Mineslyst« 1848 udlagt i Arv til dennes Søn Kancellist *Adolph v. d. Recke*[2]). Det kgl. Rentekammer forsøgte nu ved en Skrivelse til Recke, dat. Kjøbenhavn 31. Oktober 1848, at gøre gældende, at der kunde rejses Tvivlspørgsmaal om hans Ejendomsret til »Mineslyst«, idet Dronning *Juliane Marie* som usufructuarisk Besidderinde ikke i sin Tid kunde bortskænke en Ejendom, Fredensborg Slotshave tilhørende, og at *Ferslew* derfor ikke kunde have overdraget Huset til Oberstlieutenant *Recke.* Der var fra Overhofmarskallatets Side gjort alt muligt for at fremskaffe Oplysninger om den nye Ejers juridisk gyldige Adkomst til denne Ejendom, men da Skøde- og Pantebøgerne aldeles intet indeholdt derom, maatte der paa gamle Folks Udsagn støttes et Bevis for hans formentlige Adkomst. *Adolph v. d. Recke* fremskaffede foruden Skødet paa Ejendommen fra *Ferslew* til Reckes Bedstefader et Overdragelsesdokument fra dennes Enke til hans Fader samt Erklæringer fra forhenværende Fasanmester *C. Both*[3]) og Frk. *Louise Petersen,* Datter

[1]) Skødet underskrevet d. 27. Maj 1810 og forsynet med Ferslews Segl, findes i Slægtens Eje.

[2]) v. d. Recke, Adolph Frederik, f. 17. Maj 1820 paa Sparresholm ved Næstved, d. 1867. 1847 Kancellist i Admiralitetskontoret, Forfatter, artistisk Direktør for Tivoli fra 1857. G. m. Caroline Margarethe Georgine Lumbye, Datter af Komponisten H. C. Lumbye. (Bricka).

[3]) Fasanmester Both fik 1779 Bevilling til at handle med Specerier og Høkervarer.

af kongelig Skibsbygmester *Andreas Terkel Petersen,* der havde Embeds- 7. Generation
bolig ved »Slæbestedet« Skipperhuset og som havde været Vitterlighedsvidne ved Salget af »Mineslyst« til den gamle *Recke.* Hun havde boet i Skipperhuset fra 1801—46 og havde altid hørt sige, at Stedet var af *Frederik V* eller hans Dronning skænket til *Jeppe Matros,* desuden havde hun i mange Aar oppebaaret den aarlige 10 Rdlr. Leje af Huset for Reckerne, først af *Jens Klippen Matros* og siden af dennes Søn *Peter Jensen Matros,* som endnu 1866 boede paa Stedet[1]). *Jeppe Hansens* Dattersøn, Hofgravør *M. W. Ferslew,* erklærede ligeledes, at han altid havde hørt fortælle, at Huset var skænket hans Bedstefader af Dronningen. Maaske har man i Rentekammeret ment, at Udfaldet af en Proces vilde blive tvivlsomt, og har da i de bevægede Tider fra 1848—66 ladet Sagen falde. Den optages i Aaret 1866 af *Adolph v. d. Recke* til Ejendomsdom. Forinden havde *Recke* fremskaffet flere Vidner til Fordel for Sagen, nemlig Kammerraad *Frederik Abel Hammer,* tidligere Inspektør ved Esrom-Kanalen, og Sognepræst til Vigersted *Johannes Dorph,* der 1818 var residerende Kapellan i Asminderød, samt Etatsraad, Dr. med. *Mansa,* Søn af den tidligere Slotsforvalter *Mansa* i Fredensborg. Dommen, der afsagdes den 27. November 1867, gav *Recke* Medhold, men kun faa Dage blev han den ubetingede Ejer af »Mineslyst«; han døde 6. December samme Aar. Ved Skiftet efter ham og hans efterlevende Enke blev Huset udlagt i Arv til deres Datter *Augusta Ernstine v. d. Recke.* Ved Skøde og Købekontrakt af 25. November 1870 solgte hun Huset til sin Farbroder, Kaptain i Flaaden *Christian v. d. Recke.*

Der oprandt nu en ny Ære for »Mineslyst«, Kaptainen indrettede sig nogle Værelser i Huset, der iøvrigt endnu beboedes af *Peter Matros,*

[1]) En ofte omtalt Person i Holger Drachmanns Ungdomsroman »En Overkomplet«.

7. Generation og da *Recke* var en lystig Herre, der nok holdt af et godt Glas Vin i et festligt Lag, saa genlød ofte i de stille Nætter Sang og Bægerklang fra den lille Holm, der laa mellem Sivene ud for »Mineslyst«, hvor *Recke* havde ladet opføre en Slags Robinson-Hytte. Det kan maaske have vakt Ubehag paa højere Steder, at Idyllen ved den lille Enklave i Slotshaven blev brudt, og Kaptain *v. d. Recke* modtog i Februar 1875 et Brev fra Kronborg Amtstue, der ganske konfidentielt anmodede ham om at bortfjerne den af ham ulovligt opførte Hytte paa den i Søen liggende Holm, da denne ikke var indbefattet i Ejendommens Areal. Kaptainen var ikke lydhør for dette Vink. Finansministeriet maatte derfor gentagne Gange meget bestemt opfordre ham til at fjerne dette Glædens Paulun, hvad der rimeligvis har betaget Kaptainen Lysten til at feriere i Fredensborg, og han lod derfor med Salg for Øje i September 1873 foretage en Synsforretning over Huset med tilliggende Have og Eng. Matros *Peter Jensen* blev sagt op og flyttede til Asminderød, hvor han ernærede sig som Arbejdsmand. Han blev sigtet for at have borttaget et fastnaglet Bord, en Kobbergrubekeddel og to Kakkelovne, men Peter havde sine Papirer i Orden. Han kunde bevise Politibetjent *J. Ehlers,* at han var den retmæssige Ejer af de omstridte Sager. Saaledes blev der ikke fra *Peter Matros'* Hoved borttaget den Glorie af Ædelhed, som Forfatteren af »En Overkomplet» havde smykket ham med.

Kaptain *Recke* stillede »Mineslyst« til Auktion i 1875, og min Fader, Hofstentrykker *J. C. Ferslew* købte Huset for 2,366 Kr. Han havde i mange Aar næret det Ønske at komme i Besiddelse af det Sted, hvor hans Fader var født og som i en Aarrække havde huset hans Bedste- og Oldeforældre. Med stærk Slægtsfølelse værnede han nu om den Plet Jord, som hans Faders nøgne Barnefod havde traadt paa.

Peter Abraham Ferslew.
c. 1800.

Vejpikor
Peter Abraham Ferslew.

Huset blev grundigt restaureret og i flere Aar blev det i nogle Sommer- 7. Generation
ferieuger Rammen om et lykkeligt Familieliv med Fisketure paa Søen, Vandringer i Morgensol og ved Maaneskin i den hemmelighedsfulde, majestætiske Slotshave og spændende Køreture efter Kort paa Kryds og Tvers i den Verden for sig, der hedder Gribskov. Det var blevet bestemt, at »Mineslyst«, efter min Faders Død, skulde falde tilbage til Slottet. Sikkert har det været ham en kær Tanke, at ingen Fremmed kom til at eje det gamle Hus. Af forskellige Aarsager traadte denne Bestemmelse i Kraft flere Aar før hans Død i 1910, og det blev saaledes *Jeppe Hansens* Oldebarn. der med Tak returnerede *Juliane Maries* kongelige Gave.

* * *

Den Stilling ved Vejkorpset, som *Peter Abraham Ferslew* indtog, var tildels af militær Art. Ifølge et Reglement af 4. April 1809[1]) bestod Korpsets Officerer af en Overvejmester som Chef med Stand-Kvartér i Kjøbenhavn, Vejmestre, Konduktører, alle Officerer af Ingeniørkorpset, og uniformbærende Vejpikører. Vejkorpset stod under Rentekammerets Overbestyrelse, men i Krigstid under den i Provinsen kommanderende General. I alle Tjeneste-Forretninger og i indbyrdes Forhold mellem Foresatte og Undergivne stod Korpset under de militære Love. Korpsets Formaal var at bistaa det ordinære Vejvæsen med nye Vejanlæg og Vedligeholdelse af disse. Krævedes større Mandsstyrke, udkommanderedes et Kontingent Ingeniør-Soldater til Hjælp. Vejpikørernes Gage var kun 16 Rdlr. om Maaneden, men de rigelige Diæter, der tilfaldt dem, naar de var i Tjeneste, bødede vel en Del paa de smaa Indkomster. Til Gengæld var Uniformen straalende. Paa den Tid, da *Ferslew* blev ansat ved Korpset, bestod den

[1]) Schous Forordninger.

7. Generation af en kraprød Klædes Kjole med hvide Kantninger, mørkeblaa Opslag og høj, opstaaende Krave af hvidt Klæde. Dertil bares hvide, enten uldne eller Lærreds Benklæder, Støvletter, Sabel i Gehæng, Sølvfeldttegn og Chako med Fjerbusk.

Vejpikør-Uniformen, der godtgjordes af Korpset, kostede 150 Rdlr.[1]) Allerede 1816 var Uniformen forandret til mørkegraa med Revers og Opslag af karmoisinfarvet Klæde og paille-farvet Klæde til Vest[2]).

En bevaret Blyantstegning af Vejpikør *Ferslew,* der bærer den reglementerede Uniform, viser at han var en ejendommelig Blandingstype af den hvide og sorte Race. Haaret var mørkt, stærkt kruset, Kindbenene fremtrædende og Læberne fyldige, men Ansigtet smukt ovalt, Næsen lang og fint buet, rimeligvis en Slægtslighed med de »Ferslev'er« fra Skagen.

Flytningen til det nye Hjem i Randers maa være foregaaet i Efteraaret 1810.

For de to Drenge *Martinus William* og *Hans Marius* blev Forandringen overvældende. Fra Huset ved Esromsøen, hvor den ensformige Lyd af de sagte vuggende Smaabølger, Vindens Susen i de gamle Trækroner og Rørsangerens melankolske Trille, var de vante Lyde, der afbrød Stilheden omkring deres Bolig, flyttede Børnene nu ind i et stort Hus i en rigtig By med livlig Færdsel paa Gaden og Boder med fristende Sager, især naar Tiden til de store Markeder var inde og Bønderne i lange Vognrader agede til Bys for at købslaa paa de 3 Dages Kram-Markeder i Februar og Oktober, eller for at afsætte Gaardens Produkter paa de gængse Torvedage Onsdag og Lørdag.

Mest Liv var der i Byen paa Dagene for de store Heste-Markeder,

[1]) Den kongelige Vej-Casses Regnskaber 1810—12.
[2]) Den kongelige Vej-Casses Regnskaber 1817—20.

der faldt i Foraars- og Efteraarsmaanederne og omskabte de Randers Gader til en veritabel Friluftsstald. Dyrene stod sammenbundne Side om Side langs Hovedgaden, hvor Prangeren ved haandfaste Knubs fik dem til at paradere for Køberen, der med kritisk Mine, betænkeligt bakkende paa Tobakspiben, nærmede sig et Kobbel Heste. Kom det til Handel, blev Lidkøb drukket i den nærmeste Gæstgivergaard. 7. Generation

Drengene, der var 9 og 7 Aar gamle, kom nu i Skole, vistnok hos Skoleholder *H. N. Bache,* der senere blev en trofast Ven for deres svagelige Moder, hos hvem hun kunde hente Trøst for de Sorger, som Livet bragte hende. Hendes Helbred blev nedbrudt af de voldsomste Gigtanfald, der næsten gjorde hende det umuligt selv at passe Husets Gerning. Der maatte holdes en Tjenestepige, og *Ane Birgithe Jonasdatter* blev antaget som saadan.

Ferslew's Hustru var nu 48 Aar gammel, og det kunde naturligvis ikke undgaaes, at den store Aldersforskel mellem Ægtefællerne maatte faa en skæbnesvanger Indflydelse paa Hjemmet; men *Wilhelmine Christine Ferslew* forstod at resignere, hun gav stiltiende sit Samtykke til, at hendes knap 30-aarige Husbond knyttede en intim Forbindelse med den unge Kvinde, som hun havde optaget i sit Hjem.

Frugten af denne Forbindelse blev en Datter, født den 13. Oktober 1812 og døbt i St. Mortens Kirke i Randers den 8. November med Navnet *Christiane Wilhelmine*[1]). Kirkebogen angiver, at Barnet var uægte født, og som Barnefader blev udlagt *Niels Peter Matros.* Om denne virkelig har eksisteret og for en lille »Discretion« har paataget sig Paterniteten, vides ikke. Men sandsynligt er det, at man for at

[1]) Ved kgl. Bevilling af 18. Juli 1837 blev Christiane Wilhelmine ansét som ægte Barn af afdøde Vejpikør Abraham Ferslew.

7. Generation dække over det passerede har benyttet et Navn, der minder en Del om den *Peter Matros,* der kom til at bo paa »Mineslyst« efter *Ferslew's* Bortrejse.

Den lille Pige blev opdraget i Hjemmet, og *Ferslew's* Hustru tog sig med den kærligste Omsorg af Barnet, som hun betragtede som sit eget. Da Plejemoderen i Aaret 1821 følte sig meget syg, skriver hun til sin ældste Søn, der dengang opholdt sig i Kjøbenhavn:

> — — — »En Ting har jeg at bede dig om i fal Gud kalder mig nu inden ieg taler med dig, det er at Du maa ikke være ligegyldig i mod Hans og ikke heller foragte Mine, hverken om det gaar hende ilde eller vel, men antage hende som din Syster, lige som ieg har antaget hende som mit Barn, og hun har et godt Hierte Gud bevare hende og Jer Bege fra onde Mennesker, hvad ieg i øvrigt kunde have at læge dig min elskede William paa Hiertet kon dette ehne Ord. Glem dog aldrig Gud saa vil han heller ikke glemme dig og saa vil du heller ikke kunde fare vil, men erindre dig hvor lykkelig Uskyldighedsstanden er, naar du laa sorgfrig ved min Side og læser: »*Jeg er frelst og dyrekiøbt*«, og sov ind med en Smil efter at du hafde lagt Dynen godt over mig. Tak for al din barnlig Livsalighed. Gid du altid motte være Barn for Gud. Pyndt min Grav med en retskaffen Mands redelige Vandel og lev saa vel med din Broder og Syster. Een Gang ganske vist samles vi igen og hvor vi ikke mere skal skilles ad. Hils nu min gode Syster ieg skal vel signe dem saa længe ieg lever for al den Godhed de har vist mod dig og vær du dem ogsaa altid taknemlige. — — —

Den Ængstelse for Børnenes Fremtid, som *Wilhelmine Ferslew* aabenlyst udtaler til sin Søn i dette Brev, havde sin Grund i de Forhold, der havde udviklet sig i Hjemmet efter at *Mines* Moder, *Ane Birgithe Jonasdatter,* havde forladt Huset og var rejst til Kjøbenhavn. I hendes Sted var *Ane Kirstine Jacobsdatter Rind,* født i Tøndering Sogn i Viborg Amt bleven antaget, Faderen hed *Thomas Jacobsen,* hvorfor Datteren undertiden kaldes *Ane Kirstine Thommesen.* Han

var Bondemand, og ifølge Folketællingen boede han 1801 i Rind By. 7. Generation
En Forbindelse blev snart knyttet mellem denne unge Pige og Vejpikør *Ferslew.* Den 23. Septbr. 1819 fødte hun en Søn, der blev døbt i St. Mortens Kirke i Randers og fik Navnet *Jens Christian Svermann.* Moderen angives i Kirkebogen at være *Ane Kirstine Thomsen* hos Vejpikør *Ferslew* i Tjeneste, Faderen Skomagersvend i Aalborg *Jens Christian Svermann;* men da samme Dreng i Aaret 1831 optages i Randers lærde Skole, kaldes han *Jens Christian Ferslew,* og angives at være Søn af Vejpikør *Ferslew;* ligeledes ved hans Konfirmation i 1833.

De usædvanlige Forhold hvorunder Brødrene var opvoksede, kunde ikke undgaa at paavirke dem stærkt. De følte sig af den Grund fastere knyttet til Moderen, og efterhaanden som de fik Forstaaelse af Samlivet mellem den ungdommelige Fader og den aldrende Moder, blev de grebne af bitre Følelser mod den Mand, der aabentlyst levede sammen med en anden Kvinde; de var for unge til at forstaa — og tilgive.

Martinus William, der 1815 var bleven konfirmeret i St. Mortens Kirke i Randers, havde i Skolen vist udpræget Evne for Tegning; hans højeste Ønske var at gaa Kunstnervejen, men da Kaarene var knappe, blev det bestemt at han skulde lære at gravere; et Haandværk der stod højt i Kurs og krævede solid kunstnerisk Uddannelse. Efter nogle Aars forberedende Undervisning i Tegning drog han, vistnok i Begyndelsen af 1818, til Kjøbenhavn. For Vejpikør *Ferslew's* Hustru var det en stor Trøst at vide sit Hjertebarn vel anbragt i Huset hos hendes Søster *Sophie* gift med Hørkræmmer *Ole Ebbesen,* boende paa Hjørnet af Vestergade og Volden No. 57. Her fandt han sit andet Hjem, ogsaa efter at han var kommen i Lære hos Gravør

7. Generation og mathematisk Instrumentmager *C. I. Hoffmann,* der havde Værksted og Bolig i Knabrostræde 114.

Netop som han søgte om at blive Lærling hos *Hoffmann* modtog han paa Vestergade hos *Ebbesens* følgende Brev fra sin Moder: —

Kiære William

Jeg ventede saa længe paa Skipper Gram[1]) og da han kom var der dog ingen Brev fra dig. Vi sendte dig et Sengetæppe og nogle Breve der i med ham, men jeg veed ikke om du har faaet det. Det maa jeg vide. Dersom Hoffmann ikke vilde ingaae den Akort, saa skal du ikke være forsagt, for naar du kan faa Penge til din Lære, saa er det ikke saa vanskeligt, see du kan blive indskrevet fra 15 Juni, til din Geburtsdag. Grønt Rask har Madam boydelig (Beutlich)[2]) at sælge, du kan sige mig Maalet hvor lange de Forklæder skal være og hvorledes Forsmækken skal være, saa skal jeg sende den ind med en Skipper. Fader var paa Landet, da dit Brev kom derfor tog det længer Tid da Post-Turen gik over. Skriv os nu til med allerførste Post, du kan og lade os vide hvorledes det gaar. En Trøje skal du faa. Jeg tænker jeg kan gøre den efter den gamle Kiol, lidt større en den. Lad os saa vide hvorledes din Kiole sad.

Jeg veed ikke om jeg har sagt dig at Brask til Kiellerup[3]) er død, jeg skal derud med det første.

Hils dine gode Forældre i Kiöbenhavn fra dem i Randers og lev saa vel og tænk paa, at du gør dig Ære at være et forstandigt Menneske.

W. C. Ferslew.

Søndag.

Lad os vide med første Post hvad Udfald herved er taget og du har faaet det vi har sendt, Farvel gode William nu skal jeg paa Posten med dette Brev. Gud give dig Lykke. Gram gaar snart herfra paa Søndag maaske. Jeg skriver mer med ham. Fader tænker at Mesteren selv skulde betale Indskrivningen, men det gør han vel

---

[1]) Skipper Gram sejlede mellem Kjøbenhavn og Randers med Fragtgods og Passagerer.

[2]) Madam Beutlich var Galanterihandlerske i Randers.

[3]) Jens Andreas Brask til Kjellerup, Svenstrup, S. Onsild H. Randers A. † 1818, g. m. Kirstine Ring, † 1833. (Trap).

ikke. Jeg har 7 Rdlr., dersom jeg kan se Lejlighed skal jeg sende dig dem, men du maa ikke skrive noget derom i dit Brev tilbage. Om nu alting bliver godt, saa glem nu ikke at takke Fader. 7. Generation

I Sommeren 1820 er Sønnen paa Besøg i Hjemmet. Da han atter drager bort, skriver hans Moder paa Bindet af hans Stambog et lille rørende Digt affattet efter Tidens Smag:

Glem mig ej naar Glæden smiler
Ej naar Sorgen trykker Dig,
Ej naar jeg i Graven hviler
Ej naar du skal følge mig,
Ej naar Livets Aftenstund
Skinner paa de svundne Dage
Og den giennem Dødens Blund
Skal de dunkle Ting opdage!

Randers d. 5. Juli 1820. W. C. Ferslew.
Reisens Aften.

Og for at den unge Mand ikke skulde glemme Fest- og Mærkedagene i Hjemmet, nedskrev hun under dette Digt Data for hendes Forældres Fødsels- og Dødsdage, hendes Søsters, Mands og Børns Fødselsaar. Disse Optegnelser fra hendes egen Haand bevaredes pietetsfuldt af Slægten og blev det værdifuldeste Bidrag til Redegørelsen af dennes Historie.

William var den Søn, der stod hende nærmest; hans lyse Hoved og poetiske Sind harmonerede med hendes, hans Trang til Kundskaber, til at hæve sig højere i Samfundet glædede hende og mindede hende om de svundne Slægters lysere Livsførelse, som ikke var bleven hendes Lod. *Hans,* der var en brav godmodig Fyr, slog sig tiltaals med det jævnere Skomagerhaandværk; ingen Flyvegriller eller Udlængsel drev ham bort fra Hjemmet.

Da den Dag oprinder, paa hvilken han har bestaaet Svende-

7. Generation prøven i sit Fag, skænker *Wilhelmine Ferslew* sin Søn en Krans af smaa gule Evighedsblomster smykket med sirlige Sløjfer af grønne Taftbaand; i Midten en Guirlande dannet af en tynd Fletning af hendes Haar. Farven havde engang været askeblond, nu var det stærkt graanet.

Med Kransen fulgte dette lille Digt:

Til H. M. Ferslew
d. 9. April 1822.

Idag du nu som Svend fremtræder,
Gud selv paa Banen lede dig,
Dig skænke Held og Dydens Glæder
Dig giøre længe lykkelig!

Naar Moder og naar Fader sove
I Gravens Hiem saa sødt i Fred,
Guds Forsyn over dig da vaage,
Hist samles vi i Evighed!

Wilhelmine C. Ferslew.

Samme Aar i Oktober Maaned var den unge Gravør og Mekaniker *William Ferslew*, efter endt Læretid i Kjøbenhavn, bleven antaget som Svend hos Blikfabrikør *Friederich Wilhelm Meyer* i Aalborg, hvor han foruden Lønnen fik Kost, Logis og Vask hos Familien. Der er opbevaret et Brev fra Moderen, som hun skrev til ham kort efter hans Optagelse i det *Meyerske* Hjem:

Kiære William.

Det glæder mig meget at du ligger vel. Bache[1]) har ikke hørt det mindste om Pladen[2]) og Bogen er i Tryk. Jeg har idag skrevet med Braag og Vinden er god og bedt Anton[3]) endelig besørge det og

[1]) H. N. Bache Førstelærer paa Skolen i Randers, boende i Skolebygningen. —
[2]) Maa hentyde til en Plade, som Sønnen har stukket i Kobber.
[3]) Anton Beutlich, Søn af Galanterihandler Beutlich i Randers, en Barndomsven af Ferslew, han var da Urtekræmmersvend i Kjøbhvn.

han har rigtig faaet afhentet Pladen fra Gram med en af Ørsteds Folk, saa tænker jeg nok at han dog skulde sende den med Posten. Her med en brøstdug og dine gamle Ærmer, for jeg er bange for at det skulde blive for koldt og en Vest af din gamle Kiole og dit Kryds og 3 Skjorter og et Par Æbler. Det er mig kært at du faar vask, det kan dog spare en god Skilling for dig. 7. Generation

Lad mig vide om jeg laante dig en af Holbergs Skrifter. Al Ting er her ved det gamle. De medfølgende Støvler er nu godt istand. Glem ikke at skrive mig til og lade os vide hvorledes de lever allesammen. Madam Maier synes ret at være en fortreffelig Kone og hendes Agtelse maa altid være dig dyrebar. Du maa godt dele dit Hierte mellem hende og mig. Lev saa vel og vær altid under Guds Beskærmelse og bliv altid den gode kiærlige William, saa vil du meget glæde dine Forældre og din Broder.

Randers 17. October, som er Mines[1]) Geburtsdag. W. C. Ferslew.

Den unge Mand var saare tilfreds med sin nye Stilling. Han kom ganske vist til at dele sit Hjerte mellem sit gamle Hjem i Randers og det nye i Aalborg, men Størsteparten tog dog den unge skælmske, velbegavede 15 aarige Jomfru *Lasenia Meyer,* til daglig kaldet »*Sine*«. Denne Forelskelse i Mesters nydelige Datter optog ganske hans overfølsomme Sind. Fra Hjemmet kommer gentagne Klager over hans Tavshed. Da Moderen ved Pinsetider 1823 bliver alvorlig syg, skriver hun fra Sengen, svag og lidende de sidste Linier, som han modtog fra hendes kærlige Haand. Brevet er, som saa ofte, udateret:

— — — — — — Min Sygdom er Lungebetændelse som maaske kan vare noget. For to Dage siden blev jeg borte til Døden af Hosten. Du maa endelig komme til Market[2]) om jeg lever saa længe. Disse Linier for at bede dig den sidste Gang at behandle Mine lidt mere skaansomt end du plejer og Hans vil følge dig. Lev saa vel og bliv under Guds Haand.

W. C. F.

[1]) Wilhelmine Ferslew, Datter af Vejpikør Ferslew og Ane Birgithe Jonasdatter.

[2]) Det store Pinsemarked i Randers.

7. Generation

I denne fine Kvindes Sind spirede stadigt Haabet om at forsone Sønnerne med Faderen og de uden for Ægteskabet fødte Halvsødskende. Hendes Bekymring, for at intet Baand mere skal binde dem til Hjemmet naar hun er gaaet bort, lyser ud af dette sidste Brev.

Wilhelmine Ferslew rettede sig ikke mere efter denne svære Sygdom. I Begyndelsen af Juni Maaned føler hun sig endnu meget svag og nedskriver da følgende Afskedsord til de to Sønner; de blev først fundne efter hendes Død.

Til William.

Min gode Søn, der gives Dage,
Som skabe Glæde i vort Bryst.
For mig er der ej fleer tilbage,
Kun een som skaber Haab og Trøst:
At du er Gud og Dyden troe
Og Svagheds Fejl tilgiver,
Saa har jeg Fryd, saa har jeg Roe,
Da Du mig kiær til Døden bliver.

Til Hans.

Min elskte Søn paa Livets Stier,
Jeg ikke længer følger dig.
Min Puls er svag, mit Hierte siger,
At Graven snart vil aabne sig.
Saa samles vi til vores Fædre,
Min elskte Moder vinker mig.
Hæv stedse Øjet til det bedre,
Engang jeg og skal vinke dig.

d. 8. Juni 1823.

Hvad der ogsaa havde kastet en mørk Skygge over hendes sidste Dage, var de økonomiske Forhold, hvorunder Familien levede.

Allerede straks efter sin Ansættelse som Amts-Vejpikør, havde hendes Mand oppebaaret Huslejegodtgørelse af Amtets »Delinqvist-Vej- og Brokasse«, og faaet dækket sine Udlæg for Skrivematerialer, dog uden Rentekammerets Approbation, hvorfor der, efter Revisionen af denne Kasse i 1816, blev afkrævet ham 288 Rdlr. 4 Mrk. 8 Sk. for Huslejen fra 1813—15. Summen blev ham eftergivet, men Huslejehjælpen bortfaldt[1]). For at bøde paa dette Tab, ansøgte han samme

[1]) Kopibog for Vejsekretariatet 1820—21 f. 288.

Aar ved Amtmand *Føns* om at faa Tilladelse til at hæve Bropenge af Holmegaardsbroen paa Landevejen mellem Randers og Hobro, imod at han for egen Regning bekostede en forestaaende Hovedreparation samt fremdeles holdt Broen vedlige. Udgiften var anslaaet til 544 Rdlr. Amtet indstillede, at det bevilgedes mod at hæve Bropenge som ved Raasted Bro efter Bevilling af 2. Maj 1811. 7. Generation

Ferslew maatte imidlertid have forregnet sig med Indtægten af Passagepengene, thi fra nu af til sine Dages Ende bliver han en aarlig tilbagevendende Supplikant til Rentekammeret med Bøn om at faa Gagen forhøjet; den beløb sig til 200 Rdlr. foruden Diætpengene 3 Mrk. daglig, naar han var paa Rejser. Da han var kongelig ansat skete det i Form af et aarligt Gratiale paa 50 Rdlr., der i de fleste Tilfælde blev ham udbetalt paa Amtmandens Paategning om, at han var »højttrængende og fortjent til Hjælp, at han med Iver og Omhu førte Tilsyn med Vejarbejdet hvorved Landevejene overalt vare bragte i god Stand, og at hans Virksomhed og Besparelse yderligen havde formindsket de Udgifter som Vejvæsenet udkrævede.« —

Paa Grund af sin Paalidelighed blev han ogsaa rekvireret af Stiftsbefalingsmand *v. Blom* til at istandsætte en Strækning af de sletteste Veje i Viborg Amt mellem Randers og Viborg.

Som Embedsmand skulde *Ferslew* sikre sin Enke en Pension i den almindelige Enkekasse paa 40 Rdlr. aarlig. Han forsømte imidlertid at betale Indskuddet, og da dette omsider kraftigt blev ham afkrævet, ansøgte han i en Skrivelse til Rentekammeret, dat: 20. Maj 1823[1]) ved Amtmand *Stemann* om Moderation med Betaling af Indskuddet, »da hans Kone er gammel og svagelig og der ikke er Sandsynlighed for at hun vil overleve ham og at han, der har en stor

[1]) Journal for Vejsekretariatet (Indkomne Sager) 1822—23.

7. Generation Familie, kun ved overordentlig Stræbsomhed og Nøjsomhed kan tilvejebringe det Fornødne til et tarveligt Udkomme.« *Ferslew* var saa forudseende at vedlægge sin Daabsattest, dér tilfulde talte for Sagen. Ifølge Skrivelse af 21. Juni 1823 blev der bevilget ham 12 Aars Dilation med Indbetalingen af hans pligtige Indskud i den almindelige Enkekasse, dog skulde han fra den Tid han optoges som Interessent i Kassen afdrage bemeldte Indskud med $^1/_{12}$ Del aarlig foruden til hver Termin at erlægge de paaløbne Renter.

Tegnet efter Skyggen af
WILHELMINE CHRISTINE FERSLEW
i sit 55. Aar d. 28. Maj 1818.
H. N. Bache.

Denne Ordre kom dog ikke til at ligge Vejpikør *Ferslew* til Byrde. Faa Uger efter, da han paa Embedets Vegne var borte fra Hjemmet, døde hans Hustru d. 7. Juli 1823. Man véd ikke om begge hendes Sønner var hos hende i Dødsstunden, men begge underskriver de Bekendtgørelsen om Dødsfaldet i Randers Amts Avis paa deres fraværende Faders Vegne, saa det maa formodes at Døden er indtraadt ret uventet.

Moderens Bortgang greb begge Sønnerne dybt. I den Stambog, som hun havde skænket *William* ved Bortrejsen til Kjøbenhavn, skrev han under hendes egenhændige Optegnelser om hans Slægt, disse Linier:

— — »Vores inderlig elskede Moder afgik til det bedre Liv 7. Juli 1823. Vi ere tilbage, os forestaar det Maal, hun har overstaaet.

Oh. Gud! hvad ere vi Skabninger? kun Støv!« og han fortsætter med disse Strofer: 7. Generation

Blidt slumrer Du i Dødens milde Favn,
Thi skøn din Idræt var herneden,
Mens Taarer flyde for det tunge Savn,
Du hæver dig til Himmelfreden.

Vi ses igjen, det er vor sidste Trøst,
Naar Aftenstjernen venlig til os blinker,
Den Tanke fylder huld vort knuste Bryst,
Du os engang til Dig og evig Glæde vinker.

M. W. Ferslew.

Hendes trofaste Ven Skolelærer *Bache* tolkede i Randers Avis sine Følelser ved hendes Bortgang i følgende Digt:

Forlangt Indrykkelse.
Tanker ved Mad. Ferslews Grav.

Fromt var dit Hjerte, lys din Aand,
Og til sit Haab, sin Gud den stiger,
Hvor, løst fra Støvets trange Baand,
Den fryder sig i Lysets Riger.

Stands Taare! Naae ei Gravens Bund!!
Os alle, alle venter Døden;
Men Dødens Søvn er kun et Blund.
Vi vækkes op med Morgenrøden.

Da troe vi sikkert: Ven sin Ven
I himmelsk Glands igjen skal finde.
Skjønt er det Haab: Vi sees igjen,
Vi see vor salige Veninde.

H. N. Bache,
Skolelærer.

AVERTISSEMENTS.

† † †

At vor inderligen elskede og gode Moder Wilhelmine Cristine Ferslew fød Hansen, den 7de d. M. om Eftermiddagen Kl. 8, efter 3 Ugers Lidelser, ved en blid og stille Død, i hendes 62 Aar, er hjemkaldt til Herren, dette bliver, i vor Faders Fraværelse, sørgeligst bekendtgjort fraværende Slægt og Venner af

Randers, den 8de Juli 1823.

M. W. Ferslew. H. Ferslew.

7. Generation

Begravelsen fandt Sted paa Randers Kirkegaard d. 14. Juli. Hun kom til at hvile tæt ved Rotonden af de store Lindetræer, der endnu findes paa Randers Kirkegaard. Forinden var allerede hendes Bo taget under Behandling af Skifteretten og afsluttet[1]). Boet vurderedes til 233 Rdlr. 5 Mrk. 8 Sk. Tilstede var Enkemanden og den Afdødes Arvinger, *William Ferslew* 22 Aar gl. og *Hans Marius Ferslew* 20 Aar gl. »Arvingerne erklærede, at de ikke fordrede at skifte Boets Ejendele med deres Fader, saalænge han er Enkemand, da de indseer, at han ikke kan undvære hvad der er her i Boet til nødvendig Brug, dog mod at han ikke forringer Boet og at han som hidindtil understøtter *Hans Marius,* der endnu ikke er i den Stilling, at han kan erhverve det nødvendige.« —

I Hjemmet var nu *Ane Kirstine Jacobsdatter Rind* Enehersker. *William* rejste tilbage til Aalborg, *Mine,* Datteren af Vejpikørens Forbindelse med *Ane Birgithe Jonasdatter,* kom i Huset hos Skolelærer *Bache,* og *Hans* har sikkert haft Logis og Kost hos Mesteren.

I Huset opholdt sig kun den lille knap 4 aarige *Jens Christian,* ældste Søn af *Peter Abraham Ferslew* og *Anna Rind.* Mærkeligt var det, at Vejpikør *Ferslew,* da Sørgeaaret var forbi, ikke giftede sig med dette Barns Moder, især da hun Aaret efter Hustruens Død, d. 24. Sept. 1824 atter nedkom med en Søn, der ved Daaben i St. Mortens Kirke fik Navnet *Johan Peter*[2]). Den samme mystiske Skomagersvend *Jens Christian* blev atter udlagt som Barnefader, men Blodet fornægtede sig ikke. Netop disse to Børn bar tydeligt Præget af Negerafstamningen, i Modsætning til de to Børn, der var fødte i Ægteskabet med *Wilhelmine Hansen.* Af et Brev dat: Aalborg, 1. Juni 1824, som

---

[1]) Randers Skifteprotokol 1823 8. og 11. Juli.
[2]) Randers Kirkebog.

William Ferslew skrev til sin Halvsøster *Mine,* der dengang var 13 7. Generation
Aar gammel, ser man at hun med sygelig Hang til Overspændthed, stadig rugede over Tabet af den gode Kvinde, der havde været hende i Moders Sted. Han skriver: —

Kære lille Mine.

Hvorledes er det med dig? Du lofte mig dog, da jeg rejste, at du vilde bære alt med Taalmodighed. Alting kan nok blive godt naar du er en stræbsom og flittig Pige, men du maa heller ikke være saa barnagtig at gaa ud og lægge dig paa Kirkegaarden, du kan jo nok vide at vores gode Moder vil ikke have at du maa være saa ufornuftig. Stræb nu at danne dig selv til en god, huslig Pige, hold Stuerne rene, læg alting til Orden saa at intet ligger og driver om, saa har du med det samme noget at bestille og vænner dig tillige til noget nyttigt. Jeg har loft min Moder at tage mig af dig. Det Løfte skal jeg holde som en retskaffen Søn, men du kan jo nok selv indsee jeg ikke kan tage dig til mig før end at jeg er i en Levevej. Derfor maa du med Taalmod bære alt hvad man paalægger dig og maaske kan du faa det godt snarere end du venter.

Jeg rejser ikke til Norge for det første og maaske slet ikke. Jeg vil først probere Kiøbenhavn. Kan jeg leve dér, som jeg nok formoder, saa bliver jeg dér. Jeg skal skrive dig til hvor jeg kommer hen og ikke glemme mit Løfte. Hils Hr. og Md. Bache mange Gange og bed dem tilgive jeg adresserer mit Brev til dem, da det ellers ikke var dig sikkert[1]). Lev nu vel og vær en fornuftig, flittig og god Pige, saa skal jeg ikke glemme dig.

William Ferslew.

Saaledes skrev en ung Mand paa 24 Aar til et 13 aars Pigebarn i Anno 1824.

Et Brev, skrevet af *Hans* til Broderen i Aalborg, belyser i sin enfoldige Tone bedre end alt andet Forholdene i Hjemmet og hvor saarede Sønnerne følte sig ved at deres Moder saa hastigt var glemt. *Hans* havde faaet en daarlig Fod og ligget paa Hospitalet. Brevet

[1]) Mine var rimeligvis da kommet tilbage til sin Fader.

7. Generation fortæller tillige om de smaa Forhold i Hjemmet, der krævede, at Sønnen, af sine faa Spareskillinger, maatte betale for sit Ophold dér, da det bliver ham for dyrt at blive liggende paa Sygestuen. Hans Orthografi røber ganske Mangel paa ordenlig Skoleuddannelse og er skrevet med en næsten ulæselig Haand. Det lyder saaledes:

Kjære Broder!

Did brev haver vig rigtignok modtaget og Pakken som følde med, men dit Brev haver jeg ikke læst i nu, faar Fader var ikke hiemme. Nu er det længe siden jeg hørte noget fra Dig, kiere Broder, jeg lader dig vide at min Faad er meget dorlig. Jeg er Kom met iem til Fader, faae Svende kunde hold u at betale saa mang Penge for sig. Wig gav 15 mrk. om Ugen for mig paa syge Stuen, men nu gjer vig Fader 8 Mrk, om Ugen faar may, faar Holm haver sagt, at jeg kan lige længe med den i nu. Jeg haver ingen forenøjelser, jeg kan ingen Penge faa for Sygdom og komme paa Chommedie for. Haver du hørt at Skomager Møllers Kone haver hæng sig, hun blev begraven om Aftenen. Jeg kan aldrig sige dig saa lang Tiden er for mig. Vores Have har Operstéen faaet. Kiære Broder glem nu ikke at skrive mig til. Jeg skulde hilse dig fra Borckart og Emill. Jeg skal hilse dig fra Mine, Hils Madamme Maier fra mig og dem alle som kiende mig.

Ogsaa Broder maa du give dig tid til at læse dette Brev faar det er meget daarle skrevet min Haand røster meget. Kjære Broder kan du ikke sende en Blæg-tavle til hvor moders Grav — til den skulde gjøres istand. Jeg var ikke en Gang ude paa kjerre Gaarden i sommer for Graven ser saa daarlig ud saa jeg skammer mig at gaae til. Fader gav 3 Mrk. for at gjøre den istand. Den er meget daalig. Mon du skulde skrive Fader til at han lade den gjøre istand for det kan ikke hjælpe at sige det. Nu vil jeg slutte mit Brev.

fra din

Randers d. 24 Februari (1824) Broder H. M. Ferslew

I Gravør *M. W. Ferslews* Skitsebog findes et Udkast til et Gravmonument i Datidens gængse Stil. Et Sandstens Postament hvorpaa var anbragt en Urne. Paa Fodstykket skulde staa:

Her slumrer
En ædel Kone og kierlig Moder
Wilhelmine Christine Ferslew
fød Hansen, hun traadte frem
paa Livets Bane i Fredensborg
d. 2. October 1761 og endte den i
Randers d. 7. Juli 1823. Indlod
sig i Ægteskab med P. A. Ferslew
d. 2. Decb. 1800, hun blev Moder til
2 Sønner der tilligemed Faderen
med dybeste Weemod begræde
hendes uerstattelige Tab.

Som man kan se af *Hans'* Klage til Broderen over det slet passede Gravsted, maa det antages, at dette Gravminde ikke kom til Udførelse. Aaret efter blev Graven atter aabnet; Skomagersvend *Hans Marius Ferslew* blev sænket ned ved sin Moders Side. Han døde den 18. Maj 1825 efter længere Tids Sygdom. Hans Broder blev kaldt hjem fra Aalborg, og Dagen efter skriver han om Dødsfaldet til sin Forlovede, Jfr. *Lasenia Meyer:*

Randers 19 Maj 1825.

Kjære gode Sine!

— — — Du er vist blevet ganske mismodig fordi jeg ikke skrev dig et ordentligt Brev til, men du maa tilgive mig da jeg var meget sørgmodig og havde slet ikke Tankerne ved Pennen, men idag tænker jeg nok at kunde gjøre det bedre. – Gud give jeg blot havde min lille gode Unge hos mig, da jeg nok i disse Dage kunde trænge til hendes Trøst, men jeg maa trøste mig med det glade Haab snart at hvile ved min gode, kjære Sines Bryst for saa at glemme alle Sorger. Min gode Broder er jo lykkelig, thi han var jo svag og uskikket for Verden. Det glæder mig meget at han var saa elsket af alle. Der vaagede 2 af hans Venner hos ham hver Nat. Jeg nævner Venner, thi alle vare hans Venner. Da jeg kom, vare 8 af dem samlede og Taarerne stode de fleste af dem i Øjnene, da jeg takkede dem for deres Omhyggelighed. Hans var saa elsket af alle;

7. Generation

der var en iblandt dem som for et Aar siden havde ligget dødelig syg og er nu nogenledes rask, min Broder var dengang frisk og vaagede over dette Menneske i flere Nætter og viste ham al den Omhyggelighed, nogen kunde. Da han ingen Familie havde, der kunde trøste og opmuntre ham, fattede han en broderlig Kjærlighed til min Hans, at han paa ingen Maade vilde forlade hans Leje men vaagede flere Nætter itræk hos ham. Da Hans var henslumret, gav han ham med egne Hænder rent Linned paa, medens hans Taarer uophørligt fløde. — — —

Den 20. Maj

Idag har jeg været inde i det Huus og Have, hvor vi har boet i 8 á 9 Aar. Gud hvor alt har forandret sig! Træerne, som dengang var smaa, ere nu blevne til store skyggefulde Stammer. Gud hvor alt i Livet er foranderligt og forgængeligt, men disse Følelser opvækker Sjælen til det Høje og Store. I Nat har jeg drømt meget om dig. Gud give du blot ikke er syg. Jeg vilde haft dette Brev med Posten i Fredags, men han var allerede rejst, en anden Lejlighed er ogsaa gaaet uden at jeg vidste deraf. Gud give jeg blot var igjen hjemme hos min Sine, thi her vandrer jeg om ene og forladt, taler med ingen, tilbringer Aftenerne ved min Broders Kiste, men aldrig saa nogen en Taare i mit Øje, jeg syntes fornøjet og veltilfreds. I Morges Kl. 6 besøgte jeg min Moder; hvide Tusindfryder smilede mig venlig imøde fra hendes stille Bolig. Jeg bad hende om hendes Velsignelse for mig og min Sine, og hun gav mig den vist, thi jeg følte mig saa let om Hjertet. Gud hvor man er besynderlig tilmode naar man skuer en Elskets Gravsted. Snart skal nu hendes kjære Hans hvile ved hendes Side efter hans eget Ønske. Han og hun, den gode, er nu lykkelige; Jeg vandrer nu om og er forladt af hele Verden undtagen af min ømme, kjære Sine, der fuldkommen erstatter alt Tab; dette eneste Haab opliver mig i disse tunge Dage.

Han døde i den samme Seng hvor hans gode Moder døde. Han havde en Staal-Uhrkjæde, som han flyede dem, at de skulde hilse mig fra ham, at jeg maatte tage denne til en Erindring, han havde kjøbt den til mig.

I dette Øjeblik var her en Coporal, der havde ligget ved ham paa Sygestuen, for at se ham endnu engang, thi alle holdt meget af min Hans. Han fortalte mig, at den Dag han blev kjørt hjem, sprang han ihvor syg han var rask op af Sengen, klædte sig til alles Forundring selv paa; da man spurgte ham om Aarsagen til hans Glæde,

svarede han, det var fordi han nu kunde komme til at dø i den Seng, hans Moder døde i. 7. Generation

Det er en græsselig Tid, for det meste sidder jeg nede i Stuen hvor hin Broder staar i Kisten. Jeg sidder i Sofaen ved hans Hoved paa samme Sted, hvor han og jeg stod da min Moder var hensovet. Kjære Sine, jeg skulde næsten falde paa den Tanke, at der ingen Samvittighed var, eller at den i det mindste kunde dysses i en græsselig Slummer. Naar jeg blot snart kunde komme til min lille Unge, ellers sætter jeg Livet til herude.

22. Maj.

— — — Idag griber jeg atter Pennen for at tilskrive min lille Unge et Par Linier. Idag er jeg i godt Humør. I Morges var jeg ude at spadsere og saa i Højmesse og hørte en god Prædiken. Hermed følger et lille Forklæde til min »Lumme«, det er det eneste jeg har haft at glæde mig ved i denne Tid, og en lille Skildpaddes Ring[1]), en lille Present fra min salig Broder. Lev under Guds Beskærmelse, min hengivne gode Sine og tænk paa

Din

William Ferslew.

Vil du være saa god at give din Onkel[2]) den lille Pibe og hils ham mange Gange.

Mærkeligt nok omtales Faderen slet ikke i dette Brev, ej heller *Ane Rind,* der dog styrede det Hus, hvor hans Broder døde. Han taler kun om sin Ensomhed og Længsel efter sit Hjem i Aalborg til Trøst for det, han havde mistet i Randers.

Først i Aaret 1830 giftede Vejpikør *Ferslew* sig med sin Husholderske. Grunden til, at han anden Gang indgik Ægteskab, maa vistnok søges i hans Ønske om at faa sin Søn *Jens,* der da var 11 Aar gammel, optaget i Randers lærde Skole, hvor han ogsaa blev Discipel d. 6. April 1831 i Skolens første Klasse[3]). Vielsen havde

[1]) Tilhører nu min Datter Annette Houth.

[2]) Gottlieb Meyer, Blikkenslagersvend, i Tjeneste hos Lasenias Fader.

[3]) Alm. Matricul over Disciplene i Randers lærde Skole Pag. 170.

7. Generation fundet Sted d. 28. April 1830 i St. Mortens Kirke, Forlovere var *P. Krog* og *S. Barlong*. Brudgommen var da 46 Aar, Bruden 36 Aar gammel[1]). Hans Søn *William* gav ved denne Lejlighed Afkald paa sin Mødrenearv, da hans Fader paastod ganske at mangle Evne til at udbetale ham den. Dokumentet er dateret Kjøbenhavn d. 3. Maj 1830 og paategnet af Notarius publicus, der bekræfter, at Undertegnede er »Graveur i Staden og ansat som Bombardér ved 3. Komp's borgerlige Artillerie«. Ifølge Vejviseren boede han dengang i Badstuestræde No. 120[2]).

Peter Abraham Ferslews uægte Datter, *Christiane Wilhelmine,* kom nu atter til at opholde sig hos ham. Hendes Lod blev vel Tjenestepigens for den nye Husmoder. Der fortælles, at da hun engang stod og polerede Vinduerne i Lejligheden, kom hendes Halvbroder *Jens,* der var Skoledreng, løbende med en Bøsse i Haanden og raabte i Kaadhed, idet han sigtede paa hende: »Nu skyder jeg dig!« Hun blev derover saa forskrækket, at hun faldt og forslog sig saa alvorligt, at hun stadig havde Mén af det. Hele Livet følte *Jens* sig i stor Gæld til hende for sin Barndoms Ubesindigheds Skyld, men det maa siges til hans Ros, at han, og senere hans Enke og Børn, altid med Hengivenhed fulgte hende gennem Livet. Efter hendes Ophold i Randers tabes hun af Syne, men det vides bestemt, at hun i mange Aar beklædte en betroet Plads i Etatsraad *Claus L. Smidts* Barndomshjem. Hun døde ugift i Kjøbenhavn d. 3. Juni 1873 og blev begravet i det *Ferslewske* Familie-Gravsted paa Holmens Kirkegaard. Hendes Moder, *Ane Birgithe Jonasen,* der overlevede hende, fik Halvparten af hendes Efterladenskaber; de beløb sig til

[1]) Randers Kirkebog.
[2]) Bilag til Skiftet efter Vejpikør Ferslews Hustru 1830.

1,434 Rdlr. Hun kvitterer derfor med paaholden Pen. Den resterende Del tilfaldt Arvingerne efter hendes Halvbrødre: *Martinus William* og *Jens Ferslew* samt den endnu i Live værende *Johan Peter Ferslew.* 7. Generation

Selv erindrer jeg som lille Pige at have besøgt Frk. *Mine Ferslew.* Hun boede i Dronningens Tvergade og var en lille venlig Person med Æblekinder og klare Øjne under den hvide krusstrimlede, tætsluttende Kappe.

Jeg blev trakteret med duftende Æbler, og det var mig paalagt at være meget artig imod hende.

* * *

I Vejpikør *Ferslews* andet Ægteskab fødtes en Søn d. 7. Juni 1832, Drengen fik Navnet *Wilhelm Conrad.* Ifølge Folketællingen 1834 boede Familien i Brødregade No. 188.

Om de sidste Aar af *Peter Abrahams* Liv véd man ikke meget at berette udover, at han med Paalidelighed, Dygtighed og Nidkærhed har udført Inspektionen ved Hovedlandevejene og Biveje i det vidtløftige Amt. Dag efter Dag, i brændende Sommervarme og sludfuldt Vintervejr færdedes han milevidt omkring, idet han maatte foretage det specielle daglige Tilsyn med Vejarbejdets forsvarlige Udførelse. For dette Slid oppebar han 32 Skilling Sølv daglig i Diætpenge. Hans Hustru bødede en Del paa de smaa Indtægter ved at sy for Byens Folk; der skulde jo spares for at holde *Jens* i Latinskolen. Trods sine pekuniære Vanskeligheder saa *Ferslew* sig dog i Stand til den 4. Decb. 1830 at købe Gaarden Matr. No. 188 paa Brødregaden for 2400 Rbd. Sedler af Birkedommer *N. S. Kier.* Skødet er tinglæst 12. Sept. 1831[1]). Ejendommen bestod af et 2-Etages Mur- og Bindingsværks

[1]) Skøde og Panteprotokol for Randers Købstad Nr. 9 Bl. 46.

7. Generation Hus med tilhørende Gaardsplads og et i Aaret 1828 opført 6 Fags Baghus.

Hvorvidt hans Børn har haft Kendskab til Slægten i Vestindien, vides ikke. *Peter Abraham* var tavs paa dette Punkt. Derimod er det sikkert, at hans Broder *William* i Vestindien har kendt hans Opholdssted i Danmark, da han gentagne Cange skrev til ham med Underretning om Moderens Død, men aldrig fik Svar. Det er som om *Peter Abraham Ferslew* helt ønskede at bryde med den vestindiske Slægt. Inden sin Død — han blev kun 57 Aar gammel — havde *Ferslew* den Glæde at se sin ældste Søn Gravør *M. W. Ferslew* i god Levevej i Kjøbenhavn; følgende Brev fra ham til Faderen i Randers er opbevaret:

Kjøbenhavn d. 15. Novb. 1836.

Kjære Fader.

For længe siden skulde jeg have tilskrevet dig, men mange Forretninger ventede paa min Hjemkomst og optog hvert Øjeblik for mig. — Jeg har nu set mig ret godt om; først rejste jeg til Hamborg, derfra med et Dampskib til Havre de Grace og saa opad Seinefloden med et mindre Dampskib til Rouen og derfra til Paris, hvor jeg forblev en Maaned og saa og lærte meget. Derfra gik det i Deligence til Frankfurt efter at have gjort en herlig Tour paa Rhinen fra Maintz til Coblentz. Denne Egn er meget smuk; høje Klipper paa begge Sider af Floden hvorpaa knejsede en Mængde Ruiner og Ridderborge og nydelige Smaabyer. Her kan købes Vin meget billigt. Fra Maintz til Frankfurt gik jeg med et Skib, der trækkes af Heste og kaldes »Marktskib«, hvormed man seiler 3 Miil i 6 Timer, altsaa meget mageligt. I Frankfurt var jeg temmelig længe, da der var adskielligt at profitere og Egnen meget smuk.

Jeg besøgte Hanau, hvor Napoleon har holdt et Slag. Fra Frankfurt gik det til Cassel, hvor der ogsaa er nok at se, og derfra til Hanover og derfra over Harburg til Hamborg. Hele Rejsen var heldig baade i Henseende at se noget nyt i mit Fag og som ogsaa i andre Henseender. — Til Berlin kom jeg ikke, men maa have det tilgode til en anden Gang.

Nu maa jeg ende disse Linier med at Ønske, at de maa træffe dig og med mange kjærlige Hilsener fra Din 7. Generation

W. Ferslew.

Hertil føjede hans Svigerdatter nedenstaaende supplerende Linier:

»Ferslew har i sin Hast gandske forglemt, gode Svigerfader, at bringe Dem en lille Hilsen fra mine Smaafolk, med mange Tak for Deres venskabelige Brev, som jeg modtog i Sommer samt for den Indbydelse til min Søster[1]). Ikke dennegang fik hun Lejlighed til at benytte den, men hvem veed, hvad næste Sommer kan bringe os, naar den gode Gud vil lade os alle blive raske, som jeg af og til hører at De er. Mine Smaafolk kan De tro ret er 2 store, raske Drenge, den ene vil ikke give efter for den anden i Sundhed, saa jeg ret har megen Glæde af dem. De kan rigtignok støje, saa hver Gang Ferslew gaar gjennem vor Stue raaber han: »Gud, hvor de Drenge er paa Færde«. Den lille søde Christian er kuns 8 Maaneder gammel og kan snart gaa alene og har 4 Tænder, som vi snart aldrig har mærkt. Det vilde vist glæde Dem at se disse Børn en Gang. Hvorledes har Mine det? Hils hende ret mange Gange fra mig, og naar De skriver os til, lad mig da vide hvorledes hun har det; lev nu vel. —

De har vel hørt, jeg havde den Glæde i en kort Tid i Sommer, at begge mine kjære gamle Forældre besøgte mig, saa De maa nu gjøre det næste Aar. Den gamle Ebbesen[2]) er i Barndom paa Hospitalet og Controlløren[3]) blev for en 6 Uger siden apoplektisk i den venstre Side, Haanden kan han ikke røre endnu, ellers er han rask. Min Broder Wilhelm bragte os en lille Hilsen fra Dem. Ellers er jeg den gamle Sine, bestandig ved mine Glutter, og den stakkels Ferslew fryder sig over den Smule, han kan være om disse. Ellers er hans Tid saa meget besat, og min lille Søster Rikke staar ham daglig troelig bi ved Trykkeriet foruden 1 Jomfru til, der og bestandig er paa Trykkeriet. Lev saa tilfreds som jeg ønsker Dem, De hilses endnu en Gang fra os.

(i stor Hast) Deres Sine.

---

[1]) Frederikke Meyer.

[2]) Vejpikør Ferslews Svoger, Hørkræmmer Ole Ebbesen † 14. Oktober 1841 som Lem paa »Almindelig Hospital«. Se Side 146.

[3]) Christian Ferdinand Ludvig Schwermann, Postkontrollør † 9. November 1837, Søn af Sognepræst til Aarby Thomas Hansen Schwermann og Ulrica Margaretha Ehlers.

7. Generation

Tonen i Brevet er forekommende, ikke hjertelig, men den vidner dog om, at Tiden har jævnet den Kløft, der var opstaaet mellem Fader og Søn i Moderens sidste Leveaar.

Fire Uger før Vejpikør *Ferslews* Død indtraf endnu et Brev til ham fra Svigerdatteren. Man ser deraf, at Brevvekslingen mellem Kjøbenhavn og Randers stadig var yderst sparsom. Uagtet han længe havde været syg, er det en Fremmed, der bringer Sønnen Meddelelsen derom.

5. Maj 1837.

Meget længe har vi ventet at høre hvorledes De levede, gode Svigerfader! men stedse forgjæves. Som vi nu har erfaret af Jomfru Nue den sørgelige Efterretning med Deres lange Sygdom. Vi har her desværre ikke paa bedste Maade begyndt det nye Aar; thi Nytaarsdagen gik jeg tilsengs og blev bestandig i tre Uger liggende. Det var en langvarig Nervesvækkelse, der stedse forlængede Sygelejet, dog Gud være lovet, nu er jeg rask igjen. Vi vil haabe til den evige Fader, han og vil skjenke Dem Lindring og Taalmodighed i Deres Lidelser, selv den kjære Sommer vil sikkert gøre en velgjørende Forandring, naar blot man snart kunde høre den Glæde, De maatte være lidt oppe om Dagen. Vi havde saa stille talt med hinanden om, at det kunde være, De vilde i Sommer overraske os med Deres Nærværelse. De vilde vist have Glæde af at høre »Bedstefader« af mine smaa Glutter. Wille er stor og lille Christian ikke mindre efter sin Alder, de ere saa muntre og gøre en Støj, at Hovedet ofte kan blive ganske fortumlet derover. Vor kjære Ferslew har da bestemt at ville besøge Dem, men det bliver ikke før i Juni eller Juli Maaned, da der stedse hviler saa meget paa ham — — — Den gamle Schwermann ligger endnu bestandig og bliver næppe mere vel. Ebbesen finder sig ret godt paa Hospitalet Svendsen (?) er ganske i Barndom. Fra Ferslew skal jeg hilse Dem, han vil ønske, at Æskens Indhold og Vinen maa bekomme Dem vel. Mange Hilsener fra ham, min Søster, ligeledes hils Mine fra mig, hun besøger Dem vel en Gang imellem? Nu vil jeg ønske Dem en god Bedring og at vi snart maa høre nogle Linier fra Dem.

Levvel ønsker Deres

Lasenia Ferslew.

Paa dette Brev maa der være kommet et foruroligende Svar, 7. Generation
thi allerede 17. Maj rejste Hofgravør *Ferslew* med Dampskibet »Dania« til Aarhus. Næste Dag tog han med Dagvognen til Randers. Han blev dog kun i to Døgn hos sin syge Fader; allerede den 21. Maj ses det af Listen over de Rejsende i Randers Amts-Avis fra 1837, at han tog med Dagvognen til Aalborg. Her besøgte han Svigerforældrene og slog sig til Ro hos dem i 10 Dage, indtil han d. 1. Juni i Selskab med Madam *Siiger* fra Aalborg sejlede med »Dania« til Kallundborg. Det blev hans sidste Besøg i Fædrenehjemmet. Syv Dage efter, den 5. Juni 1837 døde Vejpikør *Peter Abraham Ferslew.* Hans Enke averterede Dødsfaldet i Randers Avis saaledes:

> At min retskafne Mand, sine Børns kjærlige Fader, Veipiqueur Ferslew efter 5 Maaneders Sygeleje blev hjemkaldt til det bedre den 5. Juni i sit 57. Aar, bekjendtgøres herved for Deltagende af hans dybtsørgende Enke,
>
> A. K. Ferslew.
>
> Randers d. 6. Juni 1837.

Begravelsen fandt Sted den 12. paa Randers Kirkegaard. Hans Enke fik ifølge Randers Skifteprotokol d. 15. Juni 1837 Bevilling til at sidde i uskiftet Bo. Pensionen var kun ringe, hvorfor hun maatte ernære sig og sin yngste Søn ved kvindeligt Haandarbejde. I Aaret 1846 solgte hun Gaarden i Brødregade for 3500 Rdlr. til Kobbersmedemester *Frederik Møller.* Saa flyttede hun til Kjøbenhavn og kom til at bo først i St. Kongensgade 267, senere hos sin Søn, Kunstdrejer *J. P. Ferslew,* der havde Værksted og Bolig i »Fifes' Gaard«, Lille Strandstræde No. 20. Med *Birgithe Jonasdatter* vedblev Familien at have en vis Forbindelse. Det er fortalt mig af *J. P. Ferslews* Enke,

7. Generation at hendes Svigermoder, der boede i Huset hos dem, hyppig fik Besøg af dennes Forgængerinde, og at der herskede den bedste Forstaaelse mellem dem. Hun døde d. 11. Decb. 1862 og blev nedsat i det *Ferslew'ske* Familie-Gravsted paa Holmens Kirkegaard.

II.

William Fersley, f. paa St. Thomas c. 1798, død sammesteds den 21. Februar 1843.

I det tidligere nævnte Brev, som han i Anledning af Moderens Død sender til sin Broder, *Peter Abraham Ferslew* i Randers, fortæller han, at han blev født 6 Uger efter sin Faders Død, og at han fra sit 20. Aar havde været lam i det venstre Ben, hvad der havde hindret ham i nogensinde at tænke paa at besøge Broderen i Danmark. Samtidig meddeler han, at han, der er Fader til 3 Drenge, har ondt ved at klare sig uden at gøre Gæld, da han kun indtager en meget beskeden Stilling hos Firmaet *Sabbot Plaud & Cie.* Han beklager ikke at kunne skrive paa Dansk til *Peter Abraham,* da det vilde falde ham meget besværligt. Man maa efter denne Udtalelse formode, at hans Moder *Maria Martha Clarck* havde lært sig Dansk eller staaet i Forbindelse med Danske paa Øen.

Ifølge Kirkebogen for den kulørte Missionsmenighed paa St. Thomas blev *William Ferslew* ved Daaben optaget i Menigheden d. 4. Maj 1820. Den 26. April 1833 anmelder »Fri-Couleurt *William Fersley,* at hans Moder *Maria Martha Clarck* var ved Døden afgaaet, samt at hun den 5. Juli 1832 havde udstedt et Skøde til ham og Sødskende paa et lidet Lod Land, Nr. 43 Vestergaden, Dronningens Kvarter i Byen Charlotte Amalia, som blev thinglæst 9. Juli forrige Aar«[1]).

[1]) St. Thomas Registrerings- og Vurderingsprotokol 1832—40 fol. 34.

I Folketællingen for St. Thomas 1841 opgives han saaledes: »Byen Charlotte Amalia. Small Cariening Wharf, belonging to *Sabbot Plaud & Cie. William Fersley* Native — 44 of age the running year included. — Lutherien — married — Warpinger — none Burgerbrief — Invalied«[1]). 7. Generation

Hans Hustru har man ingen Kendskab til. Hun og de 3 Sønner maa være døde før ham. Da hans Søstersønner *Georg Tucker* og *Diderich Lohmann* den 21. Februar 1843 anmelder til Skifteprotokollen, at han er død uformuende, og at hans nærmeste Arvinger, hans Halvsøstre, *Sarah R. Wood* og *Maria Louisa Marnier,* havde bestridt de med Begravelsen forbundne Udgifter, maa man bestemt kunne fastslaa, at *William Ferslew* døde uden at efterlade sig Livsarvinger, saaledes at *Peter Abraham Ferslew* bliver den eneste af *Fedder Hansen Ferslev's* og *Maria Martha Clarck's* Børn, der fortsætter den gamle Skagen-Slægt.

[1]) R. A. Folketælling. Vestindien. St. Thomas. 1841 14. Oktober.

SKAGEN-LINIEN II.

8. Generation

Vejpikør Peter Abraham Ferslews og Wilhelmine Christine Hansens Børn.

I.

Martinus William Ferslew, f. 15. Juni 1801 i Fredensborg, død i Kbhvn. 21. April 1852.

Om hans Barndom i Fredensborg og senere Levetid i Randers er tidligere fortalt. 18 Aar gammel rejser han til Kjøbenhavn for at komme i Lære hos en duelig Mester i Gravørfaget. Uagtet han kom til at bo hos Hørkræmmer *Ebbesen,* hvor Moster *Ane* var ham i Moders Sted, saa knugede dog Hjemvéen til Tider voldsomt hans unge Hjerte. Af Venner havde han kun én: hans Barndoms Kammerat, *Anton Beutlich* fra Randers, der nu var i Urtekræmmerlære i Kjøbenhavn og snart skulde være Svend. Hans Tanker kredsede stedse om Hjemmet. Medfølelsen for Moderens Skæbne, parret med Ængstelse for, at hans Fader skulde fristes til at forlade hende for den anden Kvindes Skyld, fik ham til i Søvne at forestille sig de sælsomste Hændelser. To af disse Drømme har han nedskrevet i sin Dagbog: — »En Efteraarsaften sad jeg hos Konditoren i »Kongens Hauge« og drak et Glas Punsch. Da jeg gik hjem gennem de øde Gange, sprang pludselig 2 Skikkelser frem fra en Busk og holdt mig fast. Jeg rev mig løs og »proberede Harens Vaaben«, løb gennem mange Smaagader

til Bredgade og gik saa med langsomme Skridt ud til »de Elysæiske Marker«[1]). En stærk Regn nødte mig til at gaa ind under Træerne. Jeg søgte Ly ved det lange Hus[2]) og stillede mig under Tagskægget for ikke at blive vaad. Regnen plaskede ned, det susede i Træernes Toppe; enhver Raslen bragte mig til at gyse. Alt var mørkt omkring mig. Langt borte skimtede jeg et Skær af Lys, det kom nærmere, jeg saae tolv Personer alle med sorte Kapper og tilhyllede Ansigter. Skræk betog mig enhver Sands, de omringede mig nærmere og nærmere. Jeg raabte: »Hvem søger I?« »Dig!« svarede de, og jeg maatte følge dem ud i Mørket. — — —« 8. Generation

Synet af de tolv Personer i sorte Kapper med tilhyllede Ansigter tager han for et Varsel om den elskede Moders snarlige Død, og i den følgende Drøm gennemlever han nogle af de Hændelser, som han har frygtet for kunde blive til Virkelighed. — — — »Jeg skulde rejse et Sted hen. Skibet laa sejlfærdigt, men om Morgenen sov jeg for længe, og da var Fader rejst i mit Sted tilligemed A. og W. Der blev nu stor Allarm over den hurtige Flugt. Moder græd, Hans var utrøstelig. Jeg blot dæmpede min Sorg for om mulig ved en eller anden Lejlighed at faa deres Opholdsted at vide. Et Par Dage efter Afrejsen kom der en stor Pakke Papirer fra Fader med et Brev, men det maatte ikke oplukkes førend vi havde hørt, at de enten vare druknede eller komne af Dage paa en eller anden Maade. Altsaa kun liden Trøst for vore sønderrevne Hjerter. Der var nu henløbet tre Ugers Tid, al Efterspørgsel forgæves, og hvad Moder skulde ernære sig med, var kun en Taage af Ahnelse. — — — Der kommer et Brev, hvori der stod, at Fader levede et lykkeligt Liv, skjøndt han

[1]) Den Tids Benævnelse for Grønninge-Omraadet.
[2]) Garderhusarkasernens Staldbygning langs med Grønningen.

8. Generation var fattig; at Ægtestandens Lænker vare ham utaalelige, og at al Forespørgsel om ham var forgjæves. — — — Jeg rejser fra min stakkels Moder og ømme Broder for at erkyndige mig om hans Opholdsted; Afskeden var rørende. Det var ligesom en ond Genius sagde til mig: »Du seer din Moder sidste Gang!« — — —

Længselen efter Hjemmet tolker han ogsaa i et lille Fødselsdagsdigt til *Hans* den 3. Marts 1820:

Adskilt fra mig ved Codans vilde Bølge,
Af Skæbnen kastet hen til fjerne Strand.
Oh! elskte Broder mig dit Minde evigt følge
I langt fra Dig bortfjernet Land.

Hvor himmelskjøn svandt ei vor Livets Morgen
I Uskylds blide, lette Barndoms Dands.
Opfyldt med Glæder og ukendt med Sorgen
Flettede vi Brodervenskabs hulde Krands.

Men Humøret sættes snart højere op. En tidlig Foraarsaften foretager han en Vandring til Frederiksberg Have for med nogle Venner at tømme en Bolle Punsch hos Konditoren dér. Stemningen blev løftet, trods de dyre og slette Drikkevarer; herom vidner det Smædevers, som Gæsterne til Gengæld trakterede Værten med:

Paa Conditorens Huus i Frederiksberg Hauge.
Her udi denne skjønne Lund,
Her boer en dyr Conditor-Hund.
Hans Punsch, den er saa tynd som Vand,
Helt femten Glas man drikke kan.
Her siges og, det Satans Sviin
Har brygget Punsch af Brændeviin.
d. 16. April 1820.

Livet i Hovedstaden optager nu den unge Mand mere og mere. Lange Arbejdsdage, dels hos *Hoffmann,* dels paa Akademiet, lægger Beslag paa al hans Arbejdskraft; sine lykkeligste Timer tilbragte han

paa Akademiets Tegneskole. Et i Blyant ualmindelig fint udført Vædderhoved, tegnet efter Gipsmodel, er opbevaret fra den Tid[1]); ligeledes en Skitsebog med mange af hans Samtidiges Portrætter og nydelige Prospekter fra Fodvandringerne i Norsjælland. 8. Generation

I denne Periode vrimler hans Dagbog af utallige Forsøg i Digtekunsten. De er enten Udtryk for Hjemvéen eller en forelsket Ynglings Hyldest til sit Hjertes Udkaarne. De røber et poetisk Sind med en Del Hang til Følerі. Undertiden klinger ogsaa friskere Strofer, der viser, at han har et aabent Øje for Naturens Glæder. Efter en Udflugt til Charlottenlund skriver han følgende Verslinier ned i sin Dagbog:

Skjønne Lund, hvor Egens Blade
danner dunkle Buegang,
hvor vi vandre om saa glade,
medens Nattergalens Sang
skaber Glæde i vort Bryst,
hvilken salig, stille Lyst!

Se! hvor Maanens blide Straale
hviler sig paa Havets Bølge!
Hvo kan Naturens Skjønhed taale,
og dens Følelser i Brystet dølge?
Skjønne Lund, hvor Egens Blade
danner dunkle Buegang!

Smaa Skitser i samme Dagbog, nedkradsede med Blyant, giver Udtryk for hans skiftende Tanker og Stemninger. Snart er det Udsigten fra Vestervold med Rampen op til Volden, hvor Møllehatten rager op over de skyggefulde Træer; ved Foden af Volden staar i Række de store Møllesten, og en holstensk Vogn med hjemvendende Skovgæster drejer om Hjørnet af Gaden, snart er det Kvindehoveder og hele Figurer eller smaa Landskabsbilleder, hvoraf de fire, der

[1]) Tegningen hænger paa Væggen i min Faders tidligere Arbejdsværelse i Hôtel Royal.

8. Generation findes i Bogen, sikkert var Kopier af Billeder, der har hængt i Hjemmet i Randers. De forestiller fire Prospekter fra Vestindien, rimeligvis fra St. Croix. Den ene af Originalerne, udført i Gouache, hænger nu paa min Væg.

Da Akademiet har sluttet sit Vinter-Semester, skriver han hjem til Randers.

Kjøbenhavn den, 12. April 1821.

Dyrebare Forældre.

Altsaa dette er det første Brev til Dem, jeg tilskriver Dem. Jeg vilde have skrevet for længe siden, men jeg vilde blive til Academiet var forbi, for jeg kunde sende Dem mine Stykker. Hermed følger tre af dem, som De maa beholde. Igaar Aftes var jeg paa Academiet for at se Medaillerne blive uddelte. Hermed følger mine gamle Støvler, om de maatte blive forsoldede og de Sinker, som jeg sendte hjem forrige Aar, maatte blive sat derpaa, men lad Hælene ikke blive for klodsede.

Jeg skrev forleden om et Par Skjorter, for jeg trænger meget dertil tilligemed et Par Forklæder, et Par lange Arbejdsboxer af grovt Klæde. Støvlefødderne skal overalt have den samme Størrelse som de gamle Fødder. Jeg har maattet sætte mig i Gæld for 2 Rdlr. til et Par Sko, da jeg ikke havde noget at gaa med naar jeg sendte Støvlerne hjem. For Guds Skyld, paatag Dem ingen Kommissioner til mig, for Tiden er mig saa gyselig knap. Fader kunde gøre mig en Present, om han vilde, ved at forære mig en Stok ligesom hans, men den skulde være guul og meget tyndere. Mange Hilsener fra Anton til Dem alle, han skal være Svend til Paaske, han har allerede læst til Examen, som Urtekræmmerne skal tage før de kan blive Svend. Dersom jeg kunde faa et Par Strømper med Skipperen tilbage, men det kan vel ikke skee, for jeg trænger saa meget dertil? Moders Tørklæde har Birgithe rigtig flyet mig, men jeg glemte det i en Boutik, og da jeg igjen vilde hente det, var det der ikke. Birgithe beder Dem hilse, hun lever ret godt. Idag Søndag er det et meget smukt Vejr her. Det har regnet lidt i Nat, men nu skinner Solen, og jeg skal lidt ud til Anton, derfor maa jeg slutte mit Brev. Jeg har i i Vinter ikke faaet graveret noget, for Dagene var saa korte, og saa kan man ikke stikke ved Lys. Lev nu vel og lad mig vide naar Hans skal være Svend, jeg formoder at det skal være snart.

Hermed følger Hoffmanns Kvittering, han har skrevet den saa liden, for han troede at jeg vilde skrive paa det øvrige Papir. Lev nu vel og vær hilset de tusinde Gange fra Deres W. Ferslew. 8. Generation

Som man ser af dette Brev maatte den unge *Ferslew* arbejde haardt og under de fattigste Kaar i de fire Læreaar hos Mekanikus *Hoffmann.* Fra Kl. 6 Morgen til 6 Aften sad han ved Arbejdsbordet og maatte ofte med sulten Mave gaa paa Akademiets Aftentegneskole. Hans Logis var et Loftskammer, der kun fik Lys fra et Vindue i Taget. Her opbevarede Mester ogsaa sine Tørv og sit Vinterbrænde, der udgjorde det meste af Møblementet[1]). Da han aldrig modtog Pengehjælp hjemmefra, maatte han under disse usle Forhold, for at tjene lidt til Klæder og Fodtøj, om Søndagen fra 4 Morgen gravere for egen Regning. Et Aftryk af en Kobberplade og Stempel med Fr. VI.s kronede Navnetræk, der ligger i hans Dagbog, har han udført for *Dionisius's* kongl. privlg. Tobaks-Fabrik i Uetersen. Derfor maatte han frabede sig alle Kommissioner fra Venner og Bekendte i Randers. Hvert Minut af Dagen var optaget for at kunne fremskaffe det fornødne. De gamle Støvleskafter skal have nye Fødder, Skjorter og Arbejdstøjet gøres istand, før der kan blive en lille Skilling tilovers til Fornøjelser i Kammeraters Selskab.

I disse Aar lagdes Fundamentet til hans Livsbane; Nøjsomhed, Flid, Kærlighed til Haandværket, Stræben efter at blive den første i sit Fag.

I Aaret 1822 afslutter *M. W. Ferslew* Opholdet i Kjøbenhavn og rejser til Aalborg, hvor han faar Ansættelse som Gravør og Mekanikus hos Blikfabrikør *Friderich Wilhelm Meyer,* der havde Værksted og Bolig i sin egen Gaard Nr. 27 paa Vestergade, Hjørnet af Tiendeladen.

[1]) Fortalt i et Brev fra Lasenia Ferslew til hendes Søn Christian.

8. Generation Den 25. Novb. samme Aar havde *Meyer* bekendtgjort i Aalborg Stifts-Avis, at hans, »i 19 Aar troe Arbejder, *Peter Brath* fra Lybeck havde omskiftet Tiden med Evigheden«; dette Dødsfald blev altsaa Aarsagen til *William Ferslews* Optagelse i det *Meyerske* Hjem. Om denne Familie kan fortælles følgende:

Friderich Wilhelm Meyer var tredieældste Søn af Blikkenslagermester *Joh. Casp. Diederich Meyer* (aus Stettin) bosat i Hamborg, hvor denne Søn blev født d. 24. Decb. 1774. Efter at have lært Faderens Haandværk tog han Ophold i Aalborg, hvor han den 1. Aug. 1803 fik Borgerskab som Blikkenslagermester. To Aar efter paa hans Fødselsdag, Juleaftensdag, blev han i Budolfi Kirke viet til Jomfru *Johanne Marie Wulff*, født d. 27. Januar 1773 i Hals. Hun var Datter af Nordmanden *Joen Berndtsen Wulff*[1]) og *Ide Margrethe Thagaard*[2]) af den bekendte *Thagaardske* Slægt og havde 3 Sødskende *Berndt*[3]) *Margrethe*[4]) og *Caroline*[5]). Hendes Forældres Bryllup havde staaet i Kjøbenhavn »d. 6. Mai 1765 ved 5 Slet i Huset hos Garver *Brinch* i Teglgaardsstræde«. De Nygifte tog Bolig i samme Gade og dér blev deres første Barn født. Ved Daaben stod *Jens Thagaard*, »Comptoir-Dreng hos *Niels Ryberg*«, Fadder; det var Barnets Morbroder. Den 15. Marts 1773 tog *Wulff* Borgerskab som Skipper i Kjøbenhavn, uagtet han paa den Tid var bosiddende i Hals. Formodentlig har han ført en Smakke mellem Kjøbenhavn og Aalborg. Han døde i Hals den 7. Januar 1789. Af Aalborghus Amts Skifteprotokol ses det, at der var Velstand i Hjemmet, Indboet var solidt, velforsynet med

---

[1]) f. c. 1725 i Norge, † 8. December 1788 i Hals.

[2]) f. 1737 i Humlum, †

[3]) Berndt Wulff, dbt. 15. August 1765 i Frue Kirke, Kbhvn. † før 1789.

[4]) Margrethe Wulff, dbt. 25. April 1770 i Aalborg Budolfi Kirke, g. m. Landvæsens-Kommissair, Kammerraad Jens Christistan Lund. I Sakristiet bag Tjele Kirke hænger et Metalskjold omkranset af en Metalgren med følgende originale Gravskrift:

Sølv, Mobilier og andet Husgeraad; men Huset var ikke hans Ejendom, det tilhørte hans Svoger *Jens Laursen Thagaard,* der var bleven en stor Mand; Stadsmægler i Aalborg og Justitsraad, Ejer af den fornemme Gaard Nr. 13 paa Adelgaden. Ved Faderens Død var *Johanne Wulff* 16 Aar gammel. Hun »conditionerede« en Tid i Kjøbenhavn, men kom saa til Aalborg og fik Stilling som Husjomfru i det Thagaardske Hjem. Justitsraad *Jens Thagaard* havde den 4. Septb. 1782 ægtet *Ane Lasenia Jørgensen,* sal. Wentzels. Efter hans Død den 23. 8. Generation

---

Læser!

Her gjemmes de
henvisnede Blade af den i
sin Tid faureste Lund der midt i
sin bedste Floer blev rystet saa vældig af
Lidelsens tærende Storme at den omsider
blev afkræftet og faldt, den i Livet Welbyrdige
nu hos Gud salige
Hr. Jens Christian Lund
født i Randers den 10. Decb. 1779
var i Ægteskab med Welbyrdige Frue
Grethe Wulff,
Fader til 4 Børn 3 Sønner og 1 Datter
hvoraf 2 Sønner modtog Faderen hisset
Døde den 15 April 1815
og mindes her som en kierlig Ægtemand
den bedste Fader den strøbsomste Borger
og den trofaste Ven
og den Fattiges varmeste Talsmand
og Velgiørrer.
Hans 3 sidste Leveaar var idel
Lidelser. Ingen misunder ham
derfor hans
Fred.

8. Generation August 1796 blev *Johanne* hos hans Enke, som hun plejede med stor Kærlighed og Taalmod. Før sin Død havde *Ane Lasenia Thagaard*, ved et Gavebrev dat.: Aalborg 28. Feb. 1803, skænket hende »af Erkiendtlighed for hendes Datterlige Pleje og Omhu for mig i min lange Skrøbelighed« følgende:

6 Stk. Sølv Spiseskeer, 1 Sølv Potageske, 6 Stk. Theskeer, en Koffert som staar i hendes Kammer med 3 Par Hørgarns Lagener, 2 Dusin Hørgarns Servietter, 2 Duge, 2 Dusin Blaarlærreds Servietter, 2 do. Duge, 2 Pude-Vaar, 7 Stk. Haandklæder, et Seitzes Omhæng, et Sølv Hovedvandsæg, en Sølv Snustobaksdaase, »som ieg daglig bruger«. *Ane Lasenia Thagaard* døde 1803, 73 Aar gl. I hendes Bopakke findes en Skrivelse fra *Ide Margrethe Wulff* dat.: Nødager 20. Juni 1804, hvor hun benytter et Signet med 3 Roser paa Hjelmen og i Skjoldet en Sparre omgivet af Bogstaverne *S. M. T.* Efter Mandens Død havde hun taget Ophold i Nødager Sogn, hvor hun ifølge Folketællingen 1801 logerede hos Bonden *Michel Jensen*.

Johanne Wulff havde før sit Bryllup med Blikkenslager *Meyer* oprettet en Pigeskole, som hun med Held forestod i 10 Aar, indtil hendes Hjem lagde Beslag paa al hendes Tid.

Blikfabrikør *Meyer* var en usædvanlig dygtig Mand, der med et vaagent Øje fulgte alt Nyt, der kom frem i hans Fag. Da en Gravør *Carl Thiele* i 1807 for kortere Tid slog sig ned i Aalborg og fik Logis hos Gæstgiver *Heibrock* paa Vestergade og averterede i Aalborg

---

Den i Gravskriften nævnte Datter var Johanne Lund gift med Rasmus Schmidt til »Møllerup«, Marsk Stigs gamle Borg. Deres Datter, Margrethe Schmidt, blev gift med Købmand og Konsul Møller i Ebeltoft. Deres Datter Johanne med den landskendte Rosengartner Poulsen i Vanløse. (Velvilligst meddelt mig af hans Søn Ingenieur Mark Poulsen).

[5]) Caroline Wulff, hjd. 8. Oktober 1775 i Hals, gift 23. April 1800 i Randers med Overkrigskommissair, Kammerraad Jørgen Mørch Secher til Østergaard og Kvelstrup, † 16. Juni 1834.

Stifts-Avis, at han, foruden at forfærdige alle Slags Stempler og Sig- 8. Generation
neter, ogsaa underviste i at lakere — »alle Slags Bliktøj paa Fabriksmaade med den sorte kinesiske Lak, (Feuerlak)«, saa har *Meyer* straks draget Nytte deraf; thi han blev bekendt over hele Landet for sine smukke lakerede Presentérbakker, en Specialitet, der senere fortsattes af hans Søn, den i Hovedstaden ansete Hof-Blikkenslager *Fritz Meyer* og af det af ham grundlagte Firma. Efterhaanden blev *Meyer* en velstaaende Mand, der nød stor Anseelse i Byen. Ved enhver festlig Lejlighed, hvor Byen skulde illumineres, var det altid *Meyers* Snille og kunstneriske Smag, man tyede til. Han var da straks parat med sin »Wauxhall«-Belysning og med straalende Transparenter til at udsmykke Gader og offentlige Bygninger. Da der i Anledning af Fr. VI.s høje Fødselsdag d. 28. Jan. 1824 afholdtes Bal i Klubben »Enigheden«, fortæller Aalborg Stifts-Avis, at »et dejligt Transparent, vor sindrige Kunstner Hr. *Meyers* Værk, tiltrak sig almindelig Beundring«. — Da Kongen d. 16. Juni samme Aar gæstede Aalborg og tog Ophold paa Slottet, var han særdeles tilfreds med den smukke Illumination, der for en Del skyldtes *Meyer*. Paa Raadhuset brændte i Transparent Hans Majestæts Navnetræk baaret af Gudinden for Retfærdighed og Troskabs-Gudinden, hvorunder i lysende Bogstaver Aalborgenserne udtrykte deres Kongesind i disse Ord:

— »Som Solen lyser, varmer, fryder,
Du skaber Held ved Kongedyder«. —

Da Kongen, efter en forhaabentlig god Nattesøvn, i den kongelige Seng, dækket af et pragtfuldt Sengetæppe, overbroderet med Fugle og Blomsterranker, der var forfærdiget og udlaant af Madame *Johanne Meyer,* næste Dag Kl. 10 kørte til Byens nye Lysthave, »Frederiks-

8. Generation kilde«, — »havde Hans Majestæt den Naade paa Vejen at stige af hos Hrr. Blikfabrikant *Meyer* og at lade sig forevise denne vor duelige og sindrige Konstners Værksted«, — skriver Aalborg Avis. Men *Fr. Wilh. Meyers* Dygtighed kom ogsaa Byen til Gode under mere samfundsnyttige Former. Til Pinsemarkedet 1822 averterer han i Avisen, at i hans Butik paa Torvet kan besees — »tre forskjellige Sprøjter, den ene indeholdende en Tønde Vand, let at regere af en Mand og som i to Minutter bringer Vandet til 3 Etagers Højde; den anden paa 86 Potter, den tredie paa 48 Potter, de to første med Pumpeværk, den tredie med Trykværk, alle af Kobber i godt durabelt Arbejde forfærdigede af ham selv«. — Det var sikkert de mange Ildebrande i Omegnen af Aalborg, især »Sohngaardholms« Brand, der havde givet *Meyer* Idéen til disse praktiske Sprøjter.

I Aaret 1823 blev det ham overdraget at anlægge de nye Lygter i Byen; den 28. Oktober meddeler Avisen, — »at i disse mørke Aftener erfarer vi her fuldkommen Virkningen af Hrr. *Meyers* velindrettede og udmærkede Gadelygter, de giver omtrent hundrede Skridt til begge Sider god Belysning«. —

Trods de nye Indtægtskilder, hvormed Blikfabrikør *Meyer* stadig søger at udvide sin Forretning, saa lykkedes det ham ikke pekuniært at komme paa Fode igen efter Pengekrisen i 1813, da han havde tilsat det meste af sin opsparede Kapital. Med Aarene hensank han i dyb Melankoli og tabte Interessen for Værksted og Butik. Hans Kone blev ham i disse Aar en utrættelig Hjælp til at holde baade Forretningen og Hjemmet oppe. Hun ansøger Kongen om allernaadigst Tilladelse til i Aalborg at holde en »Industri-Udsalg-Boutik«, og da hun faar Bevillingen dertil, indrykker hun i Aalborg Stifts-Avis Løverdag 2. October 1824 følgende Avertissement:

AVERTISSEMENTS.

Industrie-Udsalgs-Boutik.

Ligesom den indenlandske Industries Opmuntring og fremme isærdeleshed fortjener den yderste Opmærksomhed; ligesom den driftige Fabrikmand, den ſtræbſomme Huusmoder, den flittige Pige, den arbejdſomme Bonde, velvillige virke til et Maal, der er ligeſaa hæderligt ſom efter Omſtændighederne ſaa nødvændigt — ſaaledes har jeg ogſaa troet ved at anſøge Hs. Majeſtæt om allernaadigſt Tilladelſe til heri Aalborg at holde en Industrie-Udſalg-Boutik at kunde virke ſaavel til mit eget ſom ogſaa til det Almindeliges Bedſte. Det er en paa Kendsgjerninger grundet Erfaring at mangen Huusmoder, mangen Pige etc. er i Forlegenhed naar hun ſkal affætte ſine Lærreder, Tøjer eller andre Huus og Kunſtflids Produkter; hvisaarſags et beſtemt Afleveringsſted og Udſalgsſted for ſlige Varer er iøjenefaldende fornødent. Derfor begynder jeg førſtkommende Novb. til Forhandling enhverſomhelſt Ting, der i videſte Omfang kunde henregnes til indenlandſk Induſtri- Huus- eller Kunſtflidsarbejde. Saaſom, fra Landets Fabriker, Porcellæin, eller Steentøj. Karter, Handſker, Lak o. d. l. etc. Lærreder, blegede eller ublegede, dito Drejler, Bomulds — Linned og uldent Garn, etc. endvidere ſyede Gangklæder, brugte eller nye Sengklæder, Lagener, Tæpper, Dækketøj etc. Ved Indleveringen maae Ejerne nøjagtigen opgive til hvilken Priis og inden hvilken Tid (der dog ej maa være mindre end 14 Dage) de ønſke Tingene ſkulde ſælges. De erholde da fra Udſalgs-Boutikken et Beviis, ſom de igjen indlevere, naar Tøjet enten ſom uſolgt atter tilhændes dem, eller derfor er holde den faſtſatte muligt endnu højere Betaling, hvilken ved at indføres i en dertil indrettet Protocol, forſaavidt Omſtændighederne tillader det, med Vedkommendes Atteſt bevisligen ſkal vorde opgivet. Af denne Betaling fratrækkes i Udſalgs Provenue 6 pC., og naar det indſatte uden at være ſolgt fordres tilbage, da 1 pC. Det er forreſten en Selvfølge at jeg hjemler Kjøberne de købte Ting; det kan ſaaledes være Diſſe ligegyldig hvo Ejeren er, ſom desuden ſkal være og forblive den ſtørſte Hemmelighed. Nøjagtighed og Redelighed ſkal iøvrigt være Retteſnoren i min Handlemaade. I 10 Aar foreſtod jeg med Held en af mig ſtiftet Pigeſkole. Den ſamme Tillid og Tiltro, jeg da nød og hidtil har nydt, tør jeg driftigen haabe hverken er, eller i nærværende Tilfælde nogenſinde ſkal kunde tabes.

Aalborg, d, 1ſte October 1824.

Johanne Marie Meyer
fød Wulff
(boende ved Veſterport).

8. Generation

Det kan ikke nægtes, at Industri-Udsalgs-Boutiken efterhaanden fik et Skær af Marchandiserforretning over sig. I December Maaned averterer hun med følgende Sager, indlagte til Salg: Silkekjoler, Pelse, Kjoler af Moll, Sirtz og Cambric, Duge, Servietter, Pelsværk, et hvidt Silke-Sengetæppe, Stentøj, et smukt Taffeluhr, Messing-Themaskiner osv.

Hendes Mand havde mere og mere faaet Smag for at rejse rundt til Byerne og arrangere Wauxhall's. Da Fr. VI. atter gæster Jylland i 1826 og opholdt sig i Aalborg, Viborg og Thisted, kørte *Meyer* i 6-spændig Karosse sammen med Hoffets Personale for at tage sig af Illuminationen til Kongens Pris. Værkstedet i Aalborg blev da trofast passet af hans yngre Broder, Blikkenslagersvend *Gottlieb Meyer.*

Naar de store Markedstider nærmede sig, blev der Travlhed i Gaarden paa Vestergade. Den store overdækkede Vogn blev læsset med alskens Blikvarer, der kunde friste Markedsgæsterne fra By og Land. I den aarle Morgenstund rullede den enten ad Viborg eller Nibe til, hvor Varerne solgtes fra et Stade paa Torvet. I Reglen fulgte Md. *Meyer* og den ældste Datter, *Lasenia* med. I Nibe opholdt de sig hos Købmand *Færch* hvis Datter havde været i Huset hos *Meyers. Friderich Wilhelm Meyer* og *Johanne Marie Wulff* havde 4 Børn, *Fritz,* døbt 6. Novbr. 1806, *Lasenia,* f. 24. Decb. 1807, *Wilhelm,* f. 19. Juli 1812 og *Frederikke,* f. 28. Januar 1816.

Da *Martinus Wilhelm Ferslew* kom til Aalborg, fejredes Juleaften *Lasenia Meyers* 15 Aars Fødselsdag. Han forelskede sig straks i den unge Pige med den fine Ansigts-Oval, høje buede Pande, den harmonisk formede Næse, de kloge, brune Øjne under de fint tegnede Bryn. Munden var smal med et Udtryk af pikant Skælmeri, Haaret mørkebrunt. Hans unge Kærlighed faar igen Poesiens Kilde til at risle. Paa Papiret tolkes i glødende Vers hans Kærlighed til Mesters

Datter. Den 2. Januar 1824 vover han at sende hende de første Digte. Han skriver: 8. Generation

Gode Jfr. Meyer.

Tilgiv at jeg tager mig den Frihed at bebyrde Dem med indlagte Smaadigte, af Forglemmelse var de ej komne med da de andre kom, men jeg haaber nok, De tilgiver mig denne Fejl. Der er ogsaa lidt med for Deres lille Hjerte, (NB. ej Ravhjertet).

W. Ferslew.

Det varede imidlertid ikke længe, før det blev aabenbart for hendes Forældre, at *Ferslew* havde Stævnemøder med »bette« *Sine*. Den vrede Fader forbød ham at nærme sig Datteren; han blev vist Døren og maatte leje sig et Værelse i Nærheden. Forhindret i at træffe den Elskede, udøser han daglig sine Følelser for hende i smaa Billetter, til Tider lange Epistler, der af fælles Venner, som stod paa de Unges Parti, behændigt blev smuglet ind i Huset. De er ofte udstyrede med de nydeligste Vignetter, dels i Vandfarve, dels Pennetegninger. Den første, der er smykket med to svulmende røde Roser, lyder saaledes:

Lille gode Sine.

Da jeg ikke har haft den Glæde at se Dem saalænge og jeg idag har tænkt meget paa Dem, haaber jeg, De ikke bliver vred paa mig, for at jeg, da jeg ikke kunde faa Dem at se, har benyttet mig af dette lille Fif, da mine Tanker absolut vilde være beskjæftigede med Dem. — De oventegnede Roser har min Fantasi indgivet mig som et Symbol paa Deres lille, søde, uskyldige Hjerte. Tro ikke, at jeg smigrer, det er ved Gud mit Alvor, og disse Egenskaber er Menneskets skjønneste Pryd; thi Ungdom svinder snart, Skjønhed visner snart, men saadant et lille Hjerte som Deres vil lig den venlige Morgenstjerne huldelig oplyse den dunkle Fremtid, baade for Dem selv og den Lykkelige, der engang skal vandre ved Deres Side igjennem Livets Sletter, og huldt vil Stjernen lyse til den nedsynker i sit moderlige Gjemme. — — — —

8. Generation

O! Uskyldighed at eje:
Her at vandre Dydens Veje!
Hist at leve evig vel,
Dette er vort sande Held!

bedes tilintetgjort
paa Rosen nær.

Deres hengivne
W. F.

I det følgende Brev er Tonen en anden. *Lasenia* har været i daarligt Humør over Faderens Urimeligheder. Hendes Tilbeder formaner og trøster hende ved at stille hende i Udsigt, at han engang maaske kan tjene saa mange Penge, at hun kan bo hos ham:

Lille, kjære Sine.

Hvorledes er De nu kommet i saa slemt Humør idag? Imorges var De saa glad, det var mig en Glæde at see Dem. Alting gaaer jo dog saa temmelig godt, og jeg synes ikke, De kan have Aarsag til at være modfalden. De har jo endnu intet at sørge for. Fremtiden bliver nok god; men vilde De ved enhver Bagatelle af Livets Ubehageligheder blive saa modfalden, som De nu bliver, saa vilde De ikke faa mange glade Timer. Og det kan jeg sige Jomfruen eengang for alle: dersom hun vil boe hos mig, saa maa hun lade de Bondenykker fare, for ellers var hun istand til at smitte mig med hendes Kyllinge-Sorger. Nu nok om den Suurdejg! Jeg haaber, De har forglemt Humøret, Har De ikke Lyst til med det første at besøge Jomfru Brunnies? Thi jeg længes efter at see og tale med Dem. — — — — Spadsering bliver der nok intet af iaften for det fordømte Garns Skyld. — — — — De skal ikke være bedrøvet for Deres Fader, han kommer sig nok, naar vi har Kongen[1]) borte. Jeg kan aldrig sige Dem, hvor jeg længes efter at see Dem, og naar jeg saa seer Dem, saa har jeg intet at sige Dem. Jeg fornøjer mig ved at tænke paa, om De engang skulde komme til at boe hos mig, hvor herligt vi da skal leve, men De har vist ingen Lyst, undtagen jeg faaer mange Penge, og det faaer jeg aldrig. Jeg er fornøjet med det allernødvendigste, men det kunde jeg ikke taale, at De skulde. Lev nu vel og vær tusinde Gange hilset af Deres

hengivne
William Ferslew.

[1]) Maa hentyde til Fr. VI.s Besøg i Aalborg 1824, da Meyer havde arrangeret Illuminationen.

I den næste Billet, prydet med en nydelig Vignet i Blyant, ikke større end at den sammenfoldet kan skjules i en Haand og prentet med hans sirlige Skrift, maner han til at vise Taalmodighed mod Moderen. Han skriver: 8. Generation

Lille gode Veninde.

»Gid Fanden nu ogsaa havde det, nu kommer han med nok et Brandbrev«; dette er vist Deres Tanker i dette Øjeblik, men enten det nu er saa eller saa, kan jeg ikke lade være at skrive. Det smerter mig inderligt, at De er saa bedrøvet, men De maa være taalmodig og tænke, det varer ikke evigt, og naar De nu engang kommer til at leve et lykkeligt Liv, vil De ogsaa skiønne paa det. Men De maa heller ikke strax blive stødt, naar Deres Moder siger Dem et Ord; thi for det første mener hun det efter sine Tanker godt, og for det andet maa man ogsaa være lidt eftergivende; thi hun har mange Sorger, og da Deres Fader er igien saa sindssvag, piner hun sig og dermed; derfor lille gode Sine, maa De før taale lidt og saa være tilfreds med, naar Gud skulde kalde hende, at De ikke havde ærgret hende; thi hvorledes vilde ikke slig en Tanke ellers knuse Deres lille følsomme Hjerte? Tusinde Hilsener fra Deres«

W. F.

Den næste Epistel i samme Format har som Vignet en lille Akvarel, der forestiller Kærlighedens Tempel hvilende paa slanke Søjler, i Midten et Alter med et brændende Hjerte, omgivet af Træer, og i Baggrunden Havet med den opdukkende Sol. Den lyder saaledes:

Lille gode Sine.

Nu er De vist kjed af alle mine Smaabreve, som jeg bebyrder Dem med; men da De er min lille Veninde, haaber jeg dog, at De ikke bliver vred og vil ansee det som en Paatrængenhed. Ogsaa kommer De saa sjelden herop. Hvorfor kan jeg ikke have den Fornøjelse at tale med Dem? Da De er min eneste Fortroelige, hænger Hjertet med en mig uforklarlig Længsel efter Dem. Før har jeg sjelden haft Lyst til at see Mennesker om mig, men Dem synes jeg kunde jeg have Lyst til at see hele Dagen, især naar ingen mørke Skyer bedækker det lille venlige Ansigt.

8. Generation

Lille kjere Sine, vær nu endelig ved godt Humør, derved forskjønner De ikke alene Deres egen Tilværelse, men Andre fryde sig ved at see Dem. Deres elskede Faders Sind bliver ogsaa derved opmuntret, og det bevirker, at han lever længe og nyder Glæde af sin lille »Bruunøjen«, som han har saa kjer.

Tusinde Hilsener fra
Deres
William Ferslew.

Den lille *Sine* er i hans Tanker Nat og Dag. Undertiden plages han af fæle Drømme, hvor *Sines* Fader optræder som den, der med Grusomhed vil skille dem ad. Efter en saadan drømmefyldt Nat, skriver han næste Morgen til sin Tilbedte for at fortælle Indholdet af den stygge Drøm, som han anseer for et ondt Varsel for deres Forbindelse:

Min kjere Sine.

Dennegang er jeg næsten banquerot for noget at skrive om. Pennen staaer ganske stille for mig.

De kan troe, jeg havde i Nat en slem Tour for Deres Skyld. Jeg drømte, at jeg var løben bort med Dem og var kommen til Svenstrup[1]). Vi gik ind i Stuen, men lige som vi stod og talte, kom Deres Papa og en anden velbekjendt Person ind af Døren, den sidste var rent rasende, han gik løs paa mig med en lang Kniv, men jeg fik fat i en Stol og fægtede derimod det bedste jeg havde lært, men medens jeg sloges, var der krøbet en Karl bag ind af Vinduet og havde trukket Dem ud med sig igjen. Jeg var ikke seen, men smed Stolen og sprang hen og greb Deres ene Haand, men i det samme kom Han med Kniven og overskjar min Haand under Albuen, men Stumpen holdt saa fast ved Deres Haand, at ingen kunde trække den af; saa tog de alle fat og rykkede Deres Haand af, saa begge vore Hænder kom til at hænge i hinanden, og Blodet sprang ud af Deres Arm. Saa var det, jeg skreg saa forskrækkeligt og vaagnede, — — — — min lille kjere Veninde ønskes et Levvel af hendes

William Ferslew.

[1]) Svenstrup, Landsby ved Landevejen mellem Aalborg og Hobro, 1¼ Mil S.S.V. for Aalborg.

Efter dette følger et Brev med Spor af en indtørret Blomst; 8. Generation der staar:

God Morgen!!!

I denne lille Blomst seer De akkurat Deres Portrait; den smiler huldt ligesom De, naar De er i godt Humeur. Naar De stedse stræber at ligne den, vil vist salige Glæder vente paa Dem. — Det er idag et meget skjønt Veir, alt i Naturen aander Fryd undtagen de slemme Mennesker, som aldrig er fornøjede og ikke skjønner paa Skaberens Godhed. Har De ikke Lyst til at gaae en Tour ud paa Søndag Morgen Kl. 1/2 4 at se Solen opstaae[1])? De kan troe, det vil virke paa Deres lille, gode Sjæl. Jeg skal nok sige det og lade Deres Moder høre derpaa, saa gaaer vi til Blekilde[2]).

Lev vel! Det ønsker

Deres W. Ferslew.

Nu stunder det mod Sommertide. Følelserne for lille *Sine* vælder stærkere og varmere frem i hans Sind; Tonen i de smaa Epistler bliver ømmere og frejdigere. En Morgen sender han hende en Hilsen, hvor der paa Papiret med fine Huller er prentet en Kurv fyldt med svulmende, røde Roser, malet i Vandfarve; om Hanken er knyttet den sirligste lyseblaa Sløjfe. Han skriver derunder:

Kjere lille Sine.

Forsmaae ikke min lille Kurv, thi hver Rose blomstrer for Dem; jeg kan aldrig sige Dem, hvor fornøjet jeg er, naar jeg har noget under Hænder til Dem, lille rare Sine! Jeg kan aldrig sige Dem, hvor meget jeg holder af den slemme Pige! Jeg forsikrer Dem, jeg holder meer af hende, end af mig selv; thi hun er saa god, uskyldig og blid. Naar jeg havde nogle Penge, vilde min største Lykke være at bede hende om sit lille søde Hjerte, men siden det ikke er Tilfældet, maa jeg slaae disse kjere Tanker af Hovedet, ihvor besværligt det end vil være, stolende at Tiden læger dybe Saar. Men hvad Pokker er det, jeg her har skrevet uden at tænke, det Fandens Hjerte

[1]) Det har aabenbart været Pinsemorgen.

[2]) Blegkilde eller Karolinekilden, et yndet Udflugtssted S.Ø. for Aalborg By.

8. Generation

er altid paa Spil, jeg troer saagu, jeg bliver snart tummelumsk i Hovedet! Jeg kan ikke slette ud, hvad jeg har skrevet, og Blomsterkurven synes jeg ikke var værd at kassere. Mit eneste Haab er, at jeg først vil bede den lille gode Sine om Forladelse og dernæst bede hende paa det venskabeligste lade være at læse det første. I modsat Tilfælde, seer jeg mig nødt til at løbe bort, hvorhen veed jeg ikke selv, jeg tænker ned i det andet Huus, dér kan hun med sine smaa Bruunøjne dog for Pokker ikke kigge mig op; thi jeg har paa min Ære aldrig været saa bange for hende, som jeg nu er. Jeg vilde ønske, jeg ikke havde skrevet dette forkeerte Brev. Jeg trøster mig med Digterens Ord:

»Snart er vor Ungdoms Tid forsvunden,
Snart Livets Lampe slukkes ud«.

Lev vel, lille Kjere —

Deres
William Ferslew.

I et senere Brev lader han sin Fantasi ved Hjælp af Vandfarve paa Papiret fremtrylle det nydeligste Prospekt med Huse og Træer ved Bredden af en Aa. I sit Brev fortæller han, hvem der skal bo i dette lille Slot:

— — — — God Morgen, lille gode Sine! —

I Nat har De haft en slem Nat med det Vadskeri, derfor skal De ogsaa have en (!) lille Brev, som jeg véed, De ikke forsmaaer. Ovenstaaende lille Prospect forestiller det Huus, som jeg vil kjøbe, naar jeg bliver riig /: som dog aldrig skeer :/. Det store Huus med det røde Tag staaer ganske til Deres Tjeneste, dersom De tager tiltakke med Lejligheden. De skal boe ganske gratis, men paa de Vilkaar, at De skal koge mig en Skjeppe Kartofler hver Dag. — Dersom Ulykken skulde være, at De skulde faae i Sinde at tage Dem en Mand, saa kan han faa fri Logis i det runde Hul over Døren, dersom han vil tage tiltakke med Lejligheden, som kun er lille. Jeg selv beboer det lave Huus, som er indrettet til mit Brug, hvor jeg haaber at have den Fornøjelse at profitere af Deres kjere Selskab. En lille pæn Have er bagved Huset, hvor Vinrankerne snoe deres tætte Grene og danner dunkle Løvhytter. I disse vil vi hver Morgen

drikke vores »Trækvind« og jeg vil der spise mine Kartofler[1]) med Deres Tilladelse og om De vil have nogen, er De til Deres Tjeneste; hvis De ikke vil, kan De lade være.

Det bliver nok en streng Dag for Dem i Dag, men maaske det er godt for det lille melodiske Sind, som jeg synes ikke er saa godt i Dag som i Gaar.

De kan troe, jeg lagde Mærke til Deres Pudselanker i Nat, naar de slog en General-March over Gaarden, og saa tænkte jeg paa Dem, vendte mig paa den anden Side, lagde mig paa det grønne Øre, sov ind og drømte — om Dem. —

Jeg synes ogsaa jeg kunde trænge til et lille Brev fra Deres Haand, men Tiden er vel saa knap, og Mama har Øjne som den bedste Mis. Altsaa bliver der intet Smør af den Fløde. —

Nu slutter jeg med det Ønske, at De maa være en lille, munter, rar, sød, god, oprigtig, lille Sine i Dag.

Deres hengivne
W. F.

Men mørke Skyer trækker snart op over deres lyse Himmel. Haabet om med Tiden at kunne føre lille *Sine* ind i det Hjem, han i Tankerne har bygget for hende, er ved at briste. Et solidt Parti har meldt sig, og Frieren har anholdt hos Forældrene om hendes Haand. Trods Mistanke om, at den lille *Sine* alt havde skænket sit Hjerte til den unge *Ferslew,* gør de deres Bedste for at faa Datteren til at give efter. Med Opbydelse af den største Resignation raader selv *Ferslew* hende i følgende Brev til ikke at opgive den sikre Fremtid, der tilbydes hende:

Kjere Sine!!!

Det skulde være mig en Glæde, dersom disse Linier maatte træffe Dem i et muntert Lune, men deri vil jeg vist feile, thi min lille Sine er aldrig glad, og jeg er bange, at naar De undertiden er lidt munter, forstiller De Dem blot for at holde mig i godt Humeur. Kjere gode Sine, at jeg agter Dem højt og holder uendeligt af Dem, det veed De, og følgelig kunde jeg gjøre enhver Opofrelse for Dem

[1]) Ferslew var en stor Ynder af Kartoffelspisen, især i Forbindelse med haardkogte Æg og smeltet Smør.

8. Generation

ihvormeget den end vilde koste mig. Det vilde smerte mig tungt, om De ikke skulde blive fuldkommen lykkelig. Derfor, bedste kjere Pige, vil jeg raade Dem som en upartisk og oprigtig Ven, og De vil betænke Dem i Henseende til »S,«. Et Tilbud, som mangen Pige vist med Glæde vilde tage imod, afslaaer De saa koldt uden at kiende Mennesket. Maaske han har de Dyder, der mange Gange opvejer hans Feiler, og et roligt Liv, fri for Næringssorger, er en Lyksalighed, som kun faae nu til Dags ere saa lykkelige at opnaae, og hvor ulykkelig kunde De ikke gjøre et andet Menneske, naar De siden fortrød et afslaaet bedre Tilbud! Derfor raader jeg Dem som Deres hengivne, eneste Ven, prøv Dem selv og ham, De har jo Tid for Dem. — Og hvilken Sorg vilde det være for mig, at Deres Forældre og andre vilde sige, at jeg har sat Dem gale Griller i Hovedet til Deres Fremtids Skade. — Derfor, kjere, gode Pige, betænk Dem vel, thi den Glæde at see Dem fuldkommen lykkelig vilde være et lægende Plaster for mit Saar. Heraf, kjere Sine, seer De, jeg mener Dem det ærligt som et sandt, retskaffent Menneskets Søn. Betænk Dem nu; overlæg alt. Jeg vil være Deres retfærdige Raadgiver og forsikrer ved Gud, at jeg skal raade Dem til det fornuftigste uden at tænke paa mig selv, og det haaber jeg ogsaa, De anseer for et ærligt Venskab. — Deres stakkels William kan maaske aldrig komme i nogen god Virkekreds, og hvor vilde det ikke smerte ham, om hans lille »Huusjomfrue« skulde ikke faae det saa godt, som hans Hjerte ønskede hende. — Betænk Dem vel; jeg længes efter at tale med Dem, thi jeg har saa meget at overlægge med Dem. Lev vel, min lille kjere Huusjomfrue og tænk paa Deres

hengivne
William Ferslew.

Paa dette Brev faar han et Svar, der vejrer enhver Tvivl bort om *Sines* sande Følelser for ham. Det lader ham forstaa, at hun foretrækker et Liv i Nøjsomhed med sit Hjertes Udkaarne, fremfor de gode Dage ved et hende ligegyldigt Menneskes Side. Dog er der endnu ikke talt helt ud mellem dem, men i det næste Brev strømmer hans Følelser over med Taksigelser, fordi hun har revet ham ud af »Mismods sorte Grav«:

Kjere Sine.

Deres kjere Linier har jeg giemt meget vel i min Kuffert, da jeg ikke kunde faae det over mit Hjerte at rive dem itu. — Iøvrigt maa jeg paa det venskabeligste bede Dem, at De er saa god, naar De igjen skriver mig et lille sødt Brev til, at benytte Dem af mit rigtige Navn, thi »Ferslew« er kun mit Binavn, og dersom min lille elskede Sine ikke gjør det, seer jeg mig ogsaa nødsaget til at benytte mig af det kolde »Jomfru Meyer«. Nu haaber jeg, De føjer mig i denne lille Ting, som vil være mig en Glæde. — — — Gode Sine, jeg er undertiden saa bange, at De skal troe noget slet om mig, fordi jeg undertiden er lidt dristig, men jeg kalder Gud til Vidne med mine Hensigter; jeg kan vel have betydelige Feiler, men en Skurk er jeg ved Gud ikke. — Jeg staaer hernede og længes, saa jeg er færdig at blive gal, jeg veed Fanden hvordan det er med mig; naar den lille Sine er her, er det som om jeg blev løftet til Himmelen, naar hun ikke er her, var det ligesom jeg sadt midt i en Tørvemose paa Alheden. — O, gode Sine, mit Hjerte kan aldrig fuldt takke Dem. De har revet mig ud af Mismods sorte Grav og igien faaet Livets Sol til at skinne venlig til mig. Gud give kun jeg kunne belønne min lille dyrebare »Huusjomfrue«, som jeg ønskede, det er nu kun min eneste Tanke; men jeg tænker nok, vor kjere Fader hisset, der føder Ravnene, ikke vil lade sine Børn fortvivle, og da min lille kjere Jomfrue ikke seer paa Guldets Glands og Demant-Smykker, men foretrækker et simpelt, men lykkeligt Liv fremfor det usle kolde Metal, der kuns gjør frie Mennesker til Trælle, saa tænker jeg at paa Livets Stier for os, om de endda undertiden begroes af Tidsler, ogsaa vil groe Roser, og man plukker disse med dobbelt Velbehag, naar man seer Tidslerne. Men kommer vi imod store, store Tidsler, saa tager jeg min lille søde Huusjomfrue i mine Arme, giver hende et lille Kys og hopper med hende over den store Tidsel. — — — Jeg vil slutte med min gode Moders Ordsprog: —

»Kun Uskyldighed at eje,
her at vandre Dydens Veje,
hist at leve evigt vel,
dette er vor sande Held!«

Adjø, min lille kjere Huusjomfrue![1]). Deres hengivne
William Ferslew.

[1]) Sine tog Del i Husgerningen i det Meyerske Hjem, hvor Ferslew havde delt Værelse med hendes Broder Fritz.

8. Generation

»Jeg venter Dem i Lysthuset[1]) mens Deres Moder gaar tilsengs«; føjer han til i Marginen af omstaaende Brev. *Sine* kom, og dette Møde blev bestemmende for deres Skæbne. *Ferslew* er nu sikker paa, at hans Følelser for hende er gengældte. Lykken bruser op i hans Sind, og han lægger i følgende Brev, hvor han for første Gang bruger det fortrolige »Du«, hele sit ærlige Hjerte for hendes Fod og tilsværger hende evig Troskab, trods al Modstand mod deres Forening.

Uden paa Brevet staar: »Proponeret at læse ved Komfuret«!

Kjere Sine!

Tag mit Hjertes Følelser i disse faa Linier, og jeg beder tilgiv den Dristighed hvormed de maaske ere fremsatte. O! kjere Pige, Du har gjort meget for min Skyld. Jeg veed det og skjønner derpaa. Du har saa godt som igjen givet mig Livet, da jeg før mismodigt vandrede om til Byrde for mig selv og Andre. Oh Sine! dersom nu Kjærlighed skulde være mægtig nok til at virke til Din Lykke, saa forsikrer jeg Dig ved det Helligste, at Du er mit Kjereste paa Jorden, og længe, længe har Du hemmeligt været det. Den Flamme, som brænder i dette Bryst, har Du selv maaske uafvidende antændt, saa igjen grumt dæmpet den, men dog luede den under Asken af sin Qval! Du gav den Luft, den flammer nu paa det højeste. Lad nu alle Livets Storme bruse og suse, de skal ikke formaae at tilintetgjøre den, før Livets Flamme udslukkes! Man vil maaske søge at gjøre mig ulykkelig paa mange Maader, men nu har jeg foresat mig Standhaftighed og siger med Hus (?):

---

[1]) Meyers Ejendom paa Vestergade bestod af et Forhus paa 1 Etage med Kvist over, Side- og Baghus samt Have. Af Beboelsesværelser var der kun faa; en 3 Fags Stue, Køkken, Spisekammer og en Havestue, de øvrige Rum benyttedes til Værksteder og Butik. Ved Siden af Haven laa Lakér-Stuen. Paa Kvisten havde Familien sine Soveværelser. Af et bevaret Auktionskatalog over Blikkenslager Meyers Dødsbo-Effekter ses det, at den store Stue var møbleret med et Mahognybord, en Kanapé, en Chiffonnière, 6 Stole, 2 Spejle i forgyldte Rammer, et Bord med lakeret Fod, hvorpaa stod en lakeret Tobaksdaase, et Barometer, en Forhøjning, 3 Skilderier, en Stenfigur og en Potpourrie-Krukke. I Havestuen fandtes, foruden de nødtørftigste Møbler, et Spejl i forgyldt Ramme og et 8te Dages Stue-Uhr. Uhret blev paa Auktionen købt af min Bedstefader, Hofgravør M. W. Ferslew for 8 Rdlr. og har fra den Tid, Dag efter Dag, meldt Timernes Gang, først i de Gamles Hjem, senere hos mine Forældre. Nu lyder dets spinkle, men sølvklare Klokkeslag i min Faders tidligere Arbejdsværelse paa »Hôtel Royal«.

»Ras, Skjebne ras, brøl, brænd!
Og naar din Torden rammer,
Jeg trodser dig igjen
Og alle dine Flammer! –

Vel kan man kaste Hindringer i Vejen, at Du aldrig skal blive min, men forbyde mig at elske Dig, kan ingen Dødelig. Du har haft Aarsag til at tænke, det var Ligegyldighed af mig, at jeg ej før har ladet Dig mine sande Tanker vide; men jeg gjorde det med Overlæg, thi, tænkte jeg, den lille blødhjertede Pige kan maaske ikke staae imod og vil siden fortryde det. Men da jeg nu er overbeviist om Din ædle Tænkemaade og faste Carachteer, vover jeg at gjøre dette Skridt og haaber, Du betænker dets Vigtighed og overlægger Sagen rigtig med Dig selv, førend Du bestemmer Dig, og ikke siger, som Du plejer: »hvad der skal skee, det skal skee«; thi det er en Tanke, som er imod Guds Villie, da han har givet os sund Fornuft og frie Villie til at handle. Oh kjere Pige! Du har en kjer Ven hos Dig, der ønsker Din Lykke. At han er eftertænksom, maae Du ikke miskjende ham i, da han mange Gange er bleven skammelig bedragen af Mennesker, som skulde gaa for at være hans gode Venner. – Altsaa, elskede Pige, tilbyder jeg Dig et Hjerte, som slaaer for Dig alene, men er fattig paa Guld, og en Haand, der skal med Lyksalighed og Fryd bære alle Livets Byrder for Dig.

Oh tilgiv! dersom min Pen ikke tilfulde har udtrykt mit Hjertes Følelser, og betænk Dig endnu vel, thi jeg forbliver altid Din

hengivne, trofaste
William Ferslew.«

Svaret paa dette Brev blev et »Ja«, men da Jomfru *Sine,* som det var Skik dengang, betroede sig til Forældrene, blev Mester yderst opbragt, nægtede at give sit Samtykke til Forlovelsen og afbrød al Forbindelse med den unge Mand. *Ferslew* begyndte nu at arbejde for sig selv. Han lejede et Par Værelser i en Stueetage paa Vestergade i Nærheden af *Meyers;* her anbragte han i Vinduet en Plakat, der gjorde Publikum bekendt med, at han paatog sig at forfærdige alle Sorter Stempler, saavel i haarde som bløde Metaller, samt stak

8. Generation Signeter, Plader til Vexler, Konnossementer etc. Tillige forfærdigede og reparerede han mathematiske Instrumenter. Saaledes tør man fastslaa, at den Gravørvirksomhed, der er knyttet til Firmaet *C. Ferslew & Co.*, oprindelig blev grundlagt c. 1824 i Aalborg, selv om dets Stifter først senere erhvervede Borgerskabet i Kjøbenhavn.

Der begyndte nu en haard Tid for den unge Gravør; men Haabet om snart at kunne byde den lille brunøjede *Sine* et Hjem fik ham til at staa alle Genvordigheder imod. Der gik ikke en Dag uden at en Kærlighedsbillet blev smuglet ind til hende af fælles Venner. Stadig søger han at trøste hende med de kærligste Ord, muntre Indfald og smaa Gaver, og fortæller om de Arbejder, han er ved at udføre for de forskellige Kunder; Fru *Stilling* har bestilt en Plade af ham til 8 Rdlr., og *Bruun* fra Gjøl[1]) et lille Stempel til 5 Rdlr. Han har mødt hendes »Fader paa Kirkegaarden, der hilste, men forbandet skjævt«, hvad han dog tager for et godt Tegn. Trods Forbudet om at se hinanden, smutter *Sine* dog over Gaden til sin fattige Bejler; da det kommer Moderen for Øre, ligger der et Hus, og *Sine* er utrøstelig. Da skriver *William*: — — — »Din Moder har handlet i en ædel Hensigt, thi hun veed, hvor skjændigt Folk dømmer, altsaa miskjender jeg hende ikke i denne Post. En god Samvittighed er den bedste Trøsterinde, og vor Kjerlighed skal være reen som Guldet. Det skulde gjøre mig ondt, om jeg blev kæmmet over samme Kam, som mange letsindige Mennesker, der ikke tager i Betænkning at begaae de største Nedrigheder under Kjerligheds hellige Kaabe«. — — — Derimod følte han sig meget krænket over en Beskyldning, som hendes Fader rettede mod sin tidligere Svend, idet han paastod, at *Ferslew* ved Bortflytningen havde medtaget en

[1]) Formentlig C. Joh. Bruun til Birkumgaard paa Øen Gjøl i Limfjorden.

Trykmaskine uden at betale den. Oprørt derover skriver han til sin Kæreste: — — — »Mit Hjerte bløder, naar jeg tænker paa det gyselige Spektakel, der har været for min Skyld; men sæt Dig i mit Sted. Jeg arbejder, slider og slæber saa surt for at samle saa meget, at jeg kan gjøre min *Sine* lykkelig, og man saa paa slig en skjændig Maade vil rive de usle Smule Penge fra mig og oven i Kjøbet saare mig paa min Ære, som er det eneste, jeg ejer, — — — jeg har ærligt betalt ham Maskinen med de 10 Rdlr. fra Politimesteren, som han beholdt. Gud tilgive den arme, svage Mand, thi han veed ikke, hvad han gjør«. — — — 8. Generation

Men snart faar Tonen i de smaa Kærlighedsbilletter, der hver Morgen sendes over Gaden til lille *Sine,* en lysere Tone. Da hun i Anledning af hendes Veninde *Johanne Rübners*[1]) Bryllup i Maj 1826 opholdt sig hos Pastor *Wacher*[2]) i Bredkjær Præstegaard[3]), modtog hun et Brev fra sin Forlovede, der nu ser lysere paa Fremtiden. Han skriver: — »En ny Trykmaskine maa jeg absolut have mig, da den nu kan betale sig. Den koster rigtignok 20 Rdlr., men jeg faaer vel saa mange Penge skrabet sammen; Gud hjælper nok!« — og han fortsætter: — »Din Fader er gaaet forbi min Bolig og seet herop, hvad han aldrig før har gjort. Fra min Fader i Randers har jeg faaet Brev. Han skriver, at han med Glæde har hørt om min Arbejdsomhed og Flid, og at man overalt taler om mit gode Rygte.« —

Ferslew var samme Aar kommet i Forbindelse med en i Aalborg

---

[1]) Johanne Elisabeth Rübner, f. 18. April 1805, † 10. November 1845, Datter af Apotheker i Aalborg, Christian Leonard R. og Lucie Wissing, gift 22. Maj 1826 med Sognepræst til Ørlevkloster Peter Christian Petersen, 1847 Sognepræst i Ørtinge.

[2]) Niels Hansen Wacher, f. 1776, † 1848, 1819 Sognepræst i Hellevad, gift 15. September 1819 med Else Marie Møller.

[3]) Præstegaarden i Hellevad havde i sin Tid faaet Navn efter Mikkel Jensen Bredkier, der c. 1550 var Sognepræst dér.

8. Generation meget kendt Mand *Jens Schjern,* der i Aaret 1825 var bleven Medejer af det Wandallske Bogtrykkeri og ifølge kgl. Tilladelse, sammen med Bogtrykktr *Wandall,* Udgiver af »Aalborg Stifts jydske Efterretninger — og Avertissements-Tidende«, der senere overgik til Bogtrykker *Alb. Borch* og *Nathan Philip Rée. Schjern* fortæller selv i »Aalborg Aftenblad«, Tillæg til Stifts-Avisen, at han var født ved Holstebro i Aaret 1800 og som ganske ung blev Assistent hos Skuespiller *J. Wildt*[1]) der 1819 havde faaet Bevilling til at opføre Skuespil i de danske Kjøbsteeder. *Schjern* kom med ham til Aalborg, hvor *Wildt* indtraadte i Hr. *v. Rosenvinges* Skuespillerselskab, denne overtalte *Schjern* til ogsaa at udføre enkelte Roller, hvad han senere fortrød, da det vanskeliggjorte ham at søge en anden Stilling. Det lykkedes ham dog, 20 Aar gammel, at blive ansat hos Cancelliraad, Byskriver *Brorsen* i Aalborg, som han tjente i 5 Aar[2]). Men da Bogtrykker *Wandall* manglede en Medhjælper til Udarbejdelsen af den udenlandske Artikel i sin Avis, tilbød han *Schjern,* der havde gjort sig bemærket ved flere litteraire Forsøg[3]), denne Post. Samme Aar havde *Schjern* skrevet en Piece med Titelen »Dannerkongen Frederik d. VI.s Rejse gjennem Jylland i Sommeren 1824«. Bogen var forsynet med et kobberstukket Titelblad; »som Gravør *William Ferslew* godhedsfuldt havde leveret Pladen til«, averterede *Schjern* i »Stifts-Avisen« den 19. Decb. 1825. *Schjern* og *Ferslew* fortsatte deres Samarbejde i det paafølgende Aar, idet de udgav et Maanedskrift med Kobbere under

---

[1]) Wildt, Johannes, Skolelærersøn fra Liunge ved Sorø, 19. Juni 1812 Skuespiller ved den kgl. dram. Skole, 1817 Afsked med Vartpenge, † 28. Juli 1836 udenfor Odense 54 Aar gl. Skrev en Mængde romantiske Fortællinger og Kriminalromaner samt enkelte Smaakomedier. Bl a. »Noget om Equilibristen Roats Levned, Kunst og sørgelige Død«. Hans sam. rom. Fortællinger udkom i 14 Bind efter hans Død.

[2]) Rasmus Bundesen Brorsen var gift m. Cathrine Marie Ferslev (se Tavle I b).

[3]) »Musekrandsen«, smaa poet. Forsøg. Kbhvn. 1817. »Frederikskilde«, et Digt. Aalborg 1821.

Titelen: »*Digtninger og smaae Fortællinger eller Aalborg Conversations-Blade*«. Formatet var tospaltet Tverfolio og det lithograferede Omslag trykt paa rødt Papir. Første Hefte indeholdt en Taksigelse til *Rasmus Brorsen*, efterfulgt af et Digt til samme af *Schjern*, samt nogle Fortællinger og Oversættelser af saa blandet Indhold som: »Parisernes Modesyge«, »Schiller i sin Dødstund«, »Det qvindelige Uhyre eller Jomfrublod som Foryngelsesmiddel« og to Kobberstik signeret *W. Ferslew*. Det første forestillede »Frederiks Kilde« ved Aalborg »taget siddende paa Bænken i den underste halvrunde Gang indenfor Kildehusene i Anlægget«, det andet: »Et Parti af Aalborg«, »set fra det lille med Græstørv halvt omgivne Lysthus paa Skraaningen af Skovbakken«, forklarer *Ferslew* i en Henvendelse til Subscribenterne, og han fortsætter saaledes: »Ved disse mine første Arbejder af dette Slags, har jeg manglet adskjellige Apparater, især mest en Presse, hvad der foranledigede at Pladerne maatte sendes til Kjøbenhavn for at trykkes, hvorfor enkelte Aftryk ere udkomne for sorte, andre for blege. Stykkerne med dette Hefte ere tegnede paa fri Haand og i Vintermaanederne, hvorfor jeg udbeder mig den nødvendige Overbærenhed hos Abonnenterne.« — Maanedskriftets Abonnement var bindende for et Kvartal og kostede 1 Rdlr., 1 Mrk., 8 Sk. Af Subscribenter havde 25 tegnet sig i Kjøbenhavn, 100 hos Udgiverne i Aalborg og 54 ved Bogtrykker *Elmenhoff* og Herr Vejpiqueur *Ferslew* i Randers.

Af de 367 Abonnenter var de øvrige fordelte paa de forskellige jydske Byer. Da Frederik VI. i Juni Maaned 1826 opholdt sig i Aarhus, søgte *Schjern* Audiens og overrakte Majestæten et Eksemplar af »Aalborg Conversations-Blade« — »som Kongen naadig modtog og lofte, at vi skulde faa Tilladelse at forsende dem med Posten

8. Generation uden at betale Porto deraf«, — skriver *Ferslew* til sin Forlovede i et Brev dat: Aalborg 18. Juni 1826; hun opholdt sig da i Viborg sammen med sin Fader, der havde arrangeret Illuminationen til Kongebesøget. Da Monarken af Borgmester og Magistrat den 17. Juni Kl. 9 om Aftenen blev modtaget ved Asmildklosters Bro flammede Begkrandsene langs Alléen ind til Byen, hvor talrige Transparenter hilste Majestæten velkommen[1]). I samme Brev fortæller *Ferslew,* at han for Værten *Thomas Borregaard,* til Ballet i Klubben »Enighedens« Have i Aalborg, havde forestaaet Belysningen. — »*Borregaard* kom just at afhente mig for at see til naar Krandsen skal ophænges i Balsalen. I Aften skal da mit Transparent begloes! Gud ved om det vil vinde Bifald? Jeg selv har gjort mig al den Umage derved jeg har kunnet. — — — — — — — Jeg kom til at skrive »Anno« (18. Juni 1826) over dette Brev og det bragte mig paa den Tanke, hvor besynderligt det vil være for os, naar vi maaske om 20 Aar læser disse Breve og tænker tilbage paa den Tid, der svandt saa hurtig bort. Der svæver saa mange underlige Drømme for min Fantasie, der giør mig baade glad og sørgmodig paa en gang; Du maa vide, jeg drømmer mest naar jeg er vaagen!« — — — — —

100 Aar er nu forløbet siden Brevskriverens Haand er gledet hen over det gulnede Papir og lille *Sines* brune Øjne lykkestraalende har gennemfløjet dets Indhold. Nu vidner de afblegede Skrifttræk, for de sidste i Slægten, om hans stærke, rene Kjærlighed til sin unge Brud. — — — — — — Af »Aalborg Conversations-Blade« udkom 2det Hefte først den 15. Januar 1827 og uden Kobbere. Prisen var nedsat til 2 Mrk. pr. Hefte. Disse to Hefter findes paa Det kgl. Bibliothek.

---

[1]) »Jydske Efterretninger« 19. Juni 26.

Den 28. Marts udkom 3die Hefte[1]) og et 4de maa være kommet de udholdende Abonnenter ihænde; thi den 15. August 1827 averterer den forhenværende Redacteur af »Jydske Efterretninger«, »at »Conversations-Bladenes« 4de Hefte med Kobbere vilde blive expederet fra Kjøbhvn., og Aarsagen til Skriftets lange Standsning offentlig bekendtgjort«. — Imidlertid havde *Schjern* forladt Aalborg og bosat sig i Kjøbenhavn ved Gammel Strand No. 159 i Stuen, hvorfra han ønskede at udføre forskellige Commissioner, indtil at han nedsatte sig som Bogtrykker i Ringkjøbing.« *Schjern* vendte dog atter tilbage til Kjøbenhavn, hvor han levede som Institutlærer[2]). Han fortsatte i en Aarrække en noget broget litterair Virksomhed, hvoraf »Muntre Vignetter om Kjøbenhavnske Hoteller og Restaurationer«, (Kbhvn. 1832) ere de mest kendte.

I Aalborg satte *Ferslew* nu alle Sejl til for at vinde et Hjem til lille *Sine*. Den 1. Juli 1826 indrykker han følgende Avertissement i Avisen:

> »Hos Undertegnede kunne flere unge Mennesker samlede vorde underviste een eller flere Timer daglig i Tegning. Professionister, der maatte attraae denne Undervisning, kunne erholde den om Søndagen. Betalingen vil blive forholdsmæssig til det større eller mindre Antal, der maatte melde sig, enten hos Herr Klokker Claudi eller hos
>
> W. Ferslew.

Resultatet blev 31 Timers Tegneundervisning om Ugen. Hver en Skilling, han har tilovers, giver han sin lille Kæreste, der ved

[1]) »Jydske Efterretninger« 28. Marts 27.

[2]) Blev 1835 ansat ved Stænderforsamlingens Kontor (i Roskilde og Viborg), senere ved Rigsforsamlingens (Rigsdagens og Rigsraadets) Kontor. 1844—51 Assistent ved Varestemplingskontoret.

8. Generation Moderens Hjælp i al Hemmelighed er begyndt paa Bryllupsudstyret. Tjener han 4 Rdlr. paa et Arbejde, sender han hende de to. Han er i Tvivl om han ikke skulde slaa ind paa en anden Levevej for hurtigere at naa Maalet. — — — — »Naar jeg nu faar mit Drejerlad færdigt, saa vil jeg øve mig 8 Dage, og saa vil jeg tale med *Smith,* om jeg kan faa Tilladelse til at gjøre mit Mesterstykke. Naar det er i Rigtighed, rejser jeg til Kjøbenhavn, og der vil jeg saa kigge lidt til Stenhuggeren, at jeg kan lære at gjøre Marmorstøtter. *Borregaards* Mester haaber jeg vel at blive. Ved Stentrykkeriet skal jeg ogsaa snuse. Jeg har talt med adskjellige om det, alle paastaae de bestemt, at jeg kan komme ud af det, da jeg kan gjøre saa mange Ting. Naar jeg saa har faaet mine Værksteder istand, saa kommer jeg og henter min lille søde »Hvalp«; thi naar jeg ikke fik hende, saa skulde Fanden være Kunstdrejer!« — — — Enkelte af de smaa Kærlighedsbreve, der daglig krydser Vestergade, rummer ogsaa Udtryk for en heftig opblussende Jalousi. *Sine* har været paa Klubbal og han har søgt hende op. Nu staar hun paa trippende Fødder og har knap Stunder til at tale med ham; Musikkens Toner lokker og drager. Snart hvirvles hun om ved en andens Arm, og han gaar bort i Vrede. Men Natten bringer Ro, og næste Dag skriver han til hende: »— — — Jeg har gjort Dig Uret igaar, men som jeg véd, Du har tilgivet mig. Ej har jeg gjort Dig Fortred; thi al min Feil er Kjerlighed!« og han fortsætter: »— — — — Jeg er saa let om Hjertet idag. Himlens venlige Fader har indgivet mig nyt Mod til at vandre Livets Vej med Styrke og naae det Maal, hvor min lille *Sine* skal være min; thi hvad havde jeg ellers at tragte efter. Uden Dig vilde jeg kold gjennemvandre den herlige Natur; Rosens Skjønhed kun vække Afsky ved Tanken om al Forgjengelighed og Foranderlighed. Men ved min

Sines Side vil jeg vandre glad og rolig, og din Glæde vil spejle sig i min. Om Morgenen tidlig gaae vi ud i det Frie, hører de muntre Fugles Morgensang. Jeg plukker en lille Vaarfiol og giver den til min *Sine* med de Ord: 8. Generation

— »Du som Lundens skiønne Blomster pryder,
Du sørger ogsaa for os, kiere Fader!
O Pige! huldt kun Glædes Taarer flyder,
Thi Fader-Øjet aldrig os forlader.

O lille Engel! kom da til mit Bryst,
For ene Dig mit Hjerte banker,
Du er mit Alt, mit Haab, min Fryd, min Lyst,
Og denne Fryd forjager tunge Tanker.

O ene Du strør Roser paa min Vej,
Dit Smil opliver stundom dunkle Dage;
Kun ved Dit Bryst jeg frygter Skiebnen ej,
Og kender ej til Jordelivets Klage.« —

Hen paa Sommeren tog *William Ferslew* med Smakken fra Aalborg til Kjøbenhavn. Ved Hals maatte der ankres op paa Grund af Vindstille og han fik derfor Stunder til at sende lille *Sine* følgende Afskedsbrev: —

Hals den 10. Aug.

Kjereste gode Sine.

Modtag disse faa Linier, jeg veed Du forsmaar dem ikke. I Aften kom vi til Hals efter en kjedsommelig Seilads. — — — — Jeg ligger inat her i Hals og sidder i dette Øjeblik, Kl. 11, og skriver disse Linier med en Student som hedder Frederik Wilhelm Meyer lige som Din gode Fader. Jeg har sadt den hele Aften nede i et Lysthuus og tænkt paa min kjere Sine. Gud give jeg snart kunde see Dig igjen. Naar Du læser disse Linier er jeg med Guds Hjelp i Kjøbenhavn, da vi agte os afsted imorgen tidlig. Nu har jeg da seet Din gode Moders Fødeby! Gid nu min lille Sine vil være ved godt Humeur. Jeg saae efter Aalborg saa længe jeg kunde se et

8. Generation

Glimt heraf, og da det sidste forsvandt, ofrede jeg min lille Sine og det kjere Hjem en lille Taare. Hendes Ring gaar jeg med og kysser den vel hundrede Gange. I Aften har jeg tænkt meget paa Dig og bedt til Gud, at han ikke vil forlade os. En lille Stjerne smilede saa venligt igjennem Busken i Lysthuuset hvor jeg sad, den gav mig Haab. Min lille Ring spejlede sig i dens rene Glans og mine Tanker svævede paa den lette Aftenvind hen til min elskede Sine. Hils dine og mine kjere Forældre og vær selv tusinde Gange hilset af Din hengivne og ømme

W. Ferslew.

Efter den Hilsen at dømme, som *Ferslew* sender til *Sines* Forældre i ovenstaaende Brev og Udskriften, »Jomfru *Sine Meyer* afleveres hos Hr. Blikkenslager *Meyer* ved Vesterport Aalborg«, tyder det paa, at en Forsoning nu er kommet istand, og at *Ferslew* er bleven modtaget som Svigersøn i Huset. Paa Fingeren bærer han Symbolet paa hendes uendelige Kjerlighed, den lille Ring, der mellem Aalborg og Hals de hundrede Gange blev trykket til hans Læber. De smaa Kærlighedsbilletter bliver nu færre og sjældnere. Den sidste, der er bevaret, er dateret den 4. Novb. 1826. Under en nydelig Akvarel-Vignet, der forestiller »*Mineslyst*« ved Esrom Sø, skriver han:

— »Og dér blev jeg født i det fattige Huus
Langt borte fra Stadens fortumlende Suus.« —

og slutter Brevet saaledes: — »P. S. Det lille Huus er daarligt tegnet, da det er ved Lys, men jeg tænker det dog vil være *Sine* kjert at see det Sted, hvor jeg og min gode Moder og Broder ere fødte.« — Rimeligvis har han under sin første Kjøbenhavnerrejse besøgt sit Barndomshjem i Fredensborg. I de to korte Strofer gengiver han sit Indtryk af Modsætningerne: det støjende Byliv og Stilheden i Naturen.

* * *

Med 1827 oprandt et særligt begivenhedsrigt Aar for den livlige By Aalborg. — »Uagtet den temmelig hyppige Klynken over trange Tider, Næringsløshed og Vanskelighed ved at komme igjennem«, skriver Aalborg Avis, »savne dog Skuespillere, Linedansere, Lirendrejere og andre tilrejsende Kunstnere ingenlunde lønnende Opmuntring i det kunstelskende Aalborg, hvor Maskerader og Baller paa Kompagnihuset havde et talrigt og elegant Besøg.« — I Januar Maaned gav Linedanseren *Roat* og Jfr. *Spaniolelli* en Forestilling af »equilibristiske og indianske Kunster« i det »Dramatiske Selskabs« Lokaler, vekselvis med *Titchen* og *Bigums* danske Skuespillerselskab, der bl. a. den 11. Januar opførte »Kong Salomon og Jørgen Hattemager«. Den 16. Januar foretog *Roat* en Ascension fra »Muredbroe til Budolfi Taarn«, og gik baglæns tilbage. I Februar var det et Mord, forøvet paa selve Ahlgaden, der satte Sindene i Bevægelse. Hoboisten *Hess* stak en Dolk gennem Livet paa en midaldrende Kone, der havde brugt ærekrænkende Ord om hans Ægteviv. *Hess* blev dømt til Slaveriet for Livstid, men dog faa Aar efter løsladt. Saa kom en Hurtigløber, der optraadte paa Eksercérpladsen; men den største Begivenhed for Aalborgenserne i dette Aar fandt dog Sted Lørdag den 1. Juli 1827. Samme Dag Kl. 6 Morgen kastede nemlig det første Dampskib, med Rejsende fra Kjøbenhavn, Anker paa Strømmen ud for Aalborg, hvor en stor Menneskemængde stimlede sammen ved Havnebolværket. Det var »Dania«, der var afgaaet fra Kjøbenhavn den 30. Juni Kl. 6 Morgen og altsaa havde gjort Turen over Kattegat paa 24 Timer! Dog det var ikke blot de lokale Begivenheder der fangede den livlige Limfjordbys Interesser. Byens Folk fulgte med vaagne Øjne hvad der gik for sig i Hovedstaden og udenlands. En Dag læste den unge Gravør *Ferslew* i Avisen, at Lieutenant, Lithograf *Carl Henckel* i

8. Generation

8. Generation Kjøbenhavn agtede at aabne en Anstalt for Vejledning i Lithografien[1]) og det stod ham straks klart, at her var det Sted, han skulde søge hen for at faa Uddannelse i at tegne paa Sten og i Stentrykning. Snart var hans Beslutning taget, og den 22. Maj meddelte han følgende i Avisen:

— »Da jeg agter, for nogen Tid at forlade Aalborg, tjener til behagelig Underretning at Bestilling af Signeter, Kobberplader, Stempler og ophøjet Arbejde modtages af Hr. Boghandler *Sadolin* i Aalborg, Kirkesanger *Mölholm* i Kjettrup Degnebolig i Hanherred, Bogbinder *Berlin* i Randers, Glarmester *Rönnau* i Viborg, Boghandler *Warberg* i Aarhus og Handelsbetjent *Taaning* i Horsens; der alle ere forsynede med nødvendige Aftryk og flere Prøver af mit Arbejde.« —

Den 5te Juni skriver han til *Sine* fra Kjøbenhavn, hvor han havde faaet Logis hos Kaptain *Kruse* boende i Nyhavn paa Byens Side No. 29. — — — — — —

— — — »1ste Pindsedag var jeg i Kirke i den nye Slotskirke, der er indvendig betrukken med Marmor og overordentlig smuk. Samme Dag var jeg budt til Middag hos min Onkel[2]). Jeg skulde

---

[1]) Lithografien blev 1798 opfundet i München af Aloys Senefelder (f. 1771, † 1834); men først 1812 indført i Danmark af Badenseren Heinrich Wengler. Musik- og Kunsthandler C. Ch. Lohse traadte i Forbindelse med ham og de oprettede et Stentrykkeri i 1815. Lohse fortsatte Aaret efter alene, men blev træt af de Ubehageligheder der mødte ham derved og besluttede at sælge det til Brørene Suhs fra Hamborg; men Major J. N. B. Abrahamson foreslog Kongen, »at det maatte kiøbes af Regeringen til den indbyrdes Undervisnings Befordring.« Det blev købt for 2000 Rdlr. og det kgl. Steentrykkeri oprettet. Det fik Lokale i Amaliegade 131 med Abrahamson som Direktør. Officerer ansattes som Lithografer og Underofficerer som Trykkere. Abrahamson indskød af egne Midler 5000 Rdlr. To Officerer, V. Henckel og V. Hartvig (Lieutenanter) fik Rejsestipendium for at uddanne sig som Lithografer. Under Professor Lunds Opsyn øvede en Del af det kgl. Kunstakademis Elever sig i at tegne paa Steen. Den kulsure Kalksteen forskreves fra Solohofen i Bayern, da den indenlandske fra Faxe var ubrugelig: N. B. Krossing »Udsigt over Steentrykkerie Kunsten«. Det kgl. Steentrykkeri blev ophævet 1843.

[2]) Hørkræmmer Ole Ebbesen.

ogsaa have været der om Aftenen; men *Schucany*[1]) fik mig til at tage med i Skoven, hvor han tractérte. Han fortalte mig, at han alt længe havde været gift i Schweiz, men vil opholde sig her endnu i fire Aar for at tjene nogle Penge. — — — — Jeg har kjøbt mig en nydelig Silkehat for 6 Rdlr. Endnu har jeg ikke begyndt at arbejde paa mine Stempler, da jeg først vil have Byen seet igjennem, hvortil der omtrent vil medgaa 8 Dage. Noget af Steenhuggeriet har jeg seet, og skal snart komme til at see mere. Fra *Taftdrups* skal jeg hilse, de troede *Sine* havde fulgt med herover. Naar blot jeg kunde tale 1 Time med min Unge, saa vilde jeg være saa glad. Dit lille Portrait henger ligefor min Seng. Hver Gang jeg gaar ud, siger jeg til det, »Farvel«, og naar jeg kommer hjem er jeg sommetider tosset nok til at kysse det kolde Glas, og sommetider spørger jeg det tilraads hvad jeg skal gjøre, men hun vil slet ikke sige noget. Dit Billede, kjere *Sine,* svæver mig stedse for Øje og Du kan være forvisset om, at jeg skal vende lige saa god tilbage til min *Sine,* som jeg forlod hende.« 8. Generation

— — — — Med hver Post-Smakke sendes nu Brev til Aalborg med Nyheder fra Hovedstaden. Stenhuggeriet bliver opgivet og *William Ferslew* beslutter sig til at blive faglært Stentrykker og Lithograf. Ni Breve fra denne Periode ere bevarede.

Kjøbenhavn 6te Juni 1827.

Kjere Sine.

Alt maa jeg skrive min lille Unge et Par Linier til. Du maa ikke bryde Dit lille Hoved over Datoerne i mine Breve; thi de ere sjelden rigtige. Dette Brev er fire Dage yngre end det andet. — —

[1]) A. Schucany aabnede 11. Sept. 1825 en Restauration i Aalborg, hvor der fra 7 Morgen til 10 Aften kunde bekommes varm Spise i Portionsvis for en saare billig Betaling (Aalborg Stifts-Avis).

8. Generation

Idag har jeg begyndt paa Gravering i Steen og nyder Undervisning paa et Institut Prinds Christian har ladet indrette. Bestyreren er Lieutenant Henckel[1]). Jeg har arbejdet der hele Dagen og nu i min Hvile-Tiid skriver jeg ved en Pibe Tobak min lille Unge til for at lade Dig vide, at det i Dag har gaaet mig meget godt. Jeg skal give 8 Rdlr. Maanedlig og Henckel mener at gjøre mig saa dygtig i 3 Maaneder, at jeg kan faa Arbeide fra Steentrykkeriet at gjøre færdig, naar jeg siden kommer til Aalborg. Alle de andre Elever ere Kunstnere og Officerer.

Jeg troer ellers, naar jeg kan bringe Graveringen i Steen noget vidt, og jeg kan have privat Arbeide derfra, vil jeg for det første ikke tænke mere paa Steenhuggeriet, da der udfordres saa Meget til Materialer. I disse 3 Maaneder faaer jeg intet for mit Arbeide. — Graveur Bock har vist sig meget forekommende mod mig. Jeg var hos ham igaar hele Dagen og spiste og drak. Søndagen vil jeg tilbringe hos ham for at blive fuldkommen duelig i Stempelskjæring og Signetstikning. Secretair Mule, der er en stor Kunstner og Medaille-Gravør, har ogsaa bedet mig besøge sig. — — — — Hos Madam Hoffmann kommer jeg, naar jeg har Lejlighed og har det som hjemme, kan arbeide i Verkstedet og gjøre hvad jeg vil, og den anden Hoffmann, der har været gift, har tilbuden mig Logis hos sig for 2 Rdlr. om Maaneden; hvilket jeg dog ikke vil modtage fordi Victor skal være hos mig. — — — — — Vi har vores Institut i en brillant Sal i Kronprindsessegaden og har en dejlig Udsigt til Kongenshave, hvor just Roat i Dag gik op paa Taarnet af Rosenborg[2]), som vi i vore Vinduer kunde see. Kongen var selv nær-

---

[1]) Carl Frederik Theodor H., Lithograf. Søn af tyske Forældre, Premierlieutenant Johann H. og Amalie Zug, f. 15. April 1801 i Aalborg, hvor Faderen holdt Skole, kom til Kbhvn. for at gaa paa Kadetskolen (1814) Sekondl. 1819, Premierl. 1829; fik 1842 Afsked i Naade med Rang som Stabs-Kaptain. Militair Lithograf ved General-Kvartérmester-Staben. Rejste henved 3 Aar i Udlandet med Understøttelse fra Fondeu ad usus publicos. Oprettede 1827 et Stentrykkeri i Kbhvn. Udførte Arbejder til teknisk Brug og Kunstarbejder, Portrailer og Gengivelser af Kunstværker. Laa stadig i Kappestrid med det kgl. Stentrykkeri, udstillede 1838—40 lithografiske Arbejder paa Charlottenborg. 1848 nedlagde han sin lithografiske Forretning og gik frivillig med i Krigen, men kun det første Aar. Døde 29. Juni 1853.

[2]) Chr. Roat gik Tirsdag den 12. Juni 1827, for anden Gang med tilbundne Øjne og en Sæk over Hovedet, op til Rosenborgs Slotstaarn fra Eksercérpladsen. Da han paa Tilbagevejen var kommen halvvejs ned, brast Linen og Roat styrtede til Jorden, knuste Hovedet og Ryggen og døde i Løbet af Natten paa Frederiks Hospital Tovet sprang paa Grund af Gnidningen mod Kanten af Taarnmuren. Linen paastodes at være gjort i Aalborg, herimod protesterede samtlige derstedsværende Rebslagere og lod Mistanken gaa videre til Randers.

værende. Vi arbejder fra Kl. 1/2 8 om Morgenen, til Kl. 7 om Aftenen, men Timerne gaa for mig som et Øjeblik naar jeg tænker og arbeider for min Sine. Hver Aften læser jeg lidt i Sengen i den Salmebog, min Sine har givet mig, det er den eneste Bog jeg har, og befinder mig godt derved. —

Din hengivne

W. Ferslew.

Kjøbenhavn den 7de Juni 1827.

Kjere Sine!

Da jeg veed Du holder saameget af Breve har jeg foresat mig at sende Dig en god Deel. Medfølgende lille Tørklæde skal Du tage om Din lille Hals, en god Ven har skaffet mig det for en meget billig Priis, ellers koste de 3 Rdlr., 3 mrk. Det er af de mest moderne her i Byen. Man kan her faa smukke Schawler for 12 Rdlr. Stykket af de karmoisinrøde. — Glem ikke gode Pige at huske Din Fader paa Papiret over Lygten, som jeg skrev om forleden med Posten. Du tillige lade Din Fader vide, at Irgens[1]) ingen Prøvelygte har gjort, han boer endnu hos min Onkel, jeg skal hen og besøge ham en af Dagene. Idag har jeg været oppe paa Charlottenborg Slot at see et stort Maleri, som er forfærdiget af en af Professorerne her, det er omtrent 10 Alen i □ Jeg takker Gud, at jeg er kommen saa frisk hertil, og jeg er saa munter og fornøjet som nogen kan være, og dertil bidrager meget de gode Folk jeg er hos. Min Vert er kommen for et Par Dage siden fra Holland og er en meget venskabelig Mand. — — — Nu har jeg intet meer at sige min gode Sine kun bedes alle Venner og Veninder paa det kjerligste hilses og Du selv tusinde Gange fra Din stedse hengivne

W. Ferslew.

Kjøbenhavn den 10de Juni.

Kjere Sine.

Gud give disse Linier maa træffe Dig og Dine kjere Forældre i ønskeligt Velgaaende. Skipper Nissen skulde haft en Pakke Breve med, jeg havde lagt dem af hos min Vertinde, men hun glemte at

[1]) Blikkenslager Irgens var den første, der indførte Gasbelysningen i Kbhvn. Allerede 1815 brændte en Gaslygte foran hans Hus paa Købmagergade. 1826 havde han indlagt Gas i Hjorteapotheket, 1828 i Polyteknisk Læreanstalt, da boede han ifølge Vejviseren hos Hørkræmmer Ebbesen paa Vestergade No. 57.

8. Generation

fly ham dem, og da nu Svarrer ikke reiser før om nogle Dage, og maaske kan ligge længe underveis, vil jeg ikke sætte min lille gode Sines Taalmodighed længere paa Prøve og vil i denne stille Aften, efter fuldendt Dagværk, ret glæde mig ved at kunne lade mine Kjere vide hvorledes det gaar mig. —

Jeg gaar nu i Lieutenant Henckels Institut for at lære Graveringen, Tegningen og Trykningen i Steen. Han har rejst 4 Aar Udenlands paa Kongens Regning og er en af de første i dette Fag her i Staden. Da jeg havde Anbefaling fra hans Broder i Aalborg, var han saa god at lade mig gaa for 4 rdlr. lettere end alle de øvrige Elever, nemlig 8 rdlr.; de andre giver 12 hver Maaned. Lieutenanten er betynget med saameget Arbeid, at han umuligt kan bestride (det), og da Instituttet er saa nylig oprettet, er der ingen der endnu kan være ham behjelpelig. Han har loft mig, at naar jeg faar den fulde Fasthed i Haanden, som nok kan skee ved 3 Maaneders Øvelse, vil han, om jeg igjen vil reise til Aalborg, som han dog nødig seer, give mig Arbeide derovre for sig. I Forgaars sagde han, at han ønskede sig en Kunst-Trykker, der tillige kunde være ham behagelig som Mecanikus til den ny Presse, han venter hertil; den har kostet 800 Rdlr. Han ansaa mig, sagde han, for fuldkommen passende dertil, da jeg havde Indsigt i Tegning og tillige var Medarbeider i Graveringen. Lønnen, som han aarlig vil give, er 400 rdlr. Jeg bad ham have mig i Erindring, naar han nærmere besluttede sig, men jeg gav ham ingen bestemt Svar, da den, der forestaar Steenenes Trykning staar til meget Ansvar. — Han raader mig i alle Tilfælde ikke til at bosætte mig i Aalborg, men her, da han paastaar jeg godt kan ernære mig ved min Kunst. — — — — Jeg arbeider om Morgenen fra 7 til 12 og om Eftermiddagen fra 3–7. Graveringen gaaer godt for mig, og jeg haaber om nogen Tiid at sende en lille Prøve af mit Arbejde. Da jeg havde graveret i 3 Dage, var jeg ligesaavidt som dem, der har været paa Institutet 2 Maaneder, men Øvelsen i Metal har hjulpet mig meget. — — — Min Levemaade er meget simpel, da jeg maa spare paa Pengene formedelst endeel Verktøj, der har taget en betydelig Deel med. Jeg drikker hver Middag Thevand og spiser Smørrebrød til. Middagsmad har jeg kun spist nogle Gange, men jeg er dog glad og munter, da jeg bestandig tænker paa min lille Sine, der vil være saa god mod mig, naar hun engang bliver min lille Unge. — — — Stenhuggeriet vil jeg lade være for det første, da Graveringen, som du veed er min største Fornøjelse,

nok giver mig Brød. Ved Steenhuggeriet udfordres Folk, Penge og meget groft Arbeide, hvortil jeg ingen særlig Lyst har, men naar det ikke kan være anderledes, vil jeg gjerne giøre alt for at faae min Sine, saagar være Slagter! — — —

Jeg lever som en Eremit, der kommer ingen til mig og jeg kommer til faae. Min største Glæde bestaar i at være hjemme hos min lille Sine der henger paa Væggen i mit Kammer. Jeg taler med hende, spørger hende tilraads, men hun tier ganske stille. Dog sommetider kommer det mig virkelig for, at hun smiler ad mig. Det, og at skrive Dig til, er min Tidsfordriv naar jeg er ledig, som kun sjelden er Tilfældet, da jeg har mit Verksted hjemme, hvor jeg arbeider paa Stemplet til Randers. — — — Om den Plads hos Henckel, som jeg maaske kan faa, maa du ikke tale til nogen om uden Dine kjere Forældre, da jeg gjerne, indtil nærmere Bestemmelse, vil have den *hemmelig*. At jeg er paa Stentrykkeriet maa Du gjerne sige, *kun* ikke paa det Kongelige, hvor man lærer slet. —

Tusinde Kys følger i dette Brev og sidder der hvor »Sine« staar. Vel længes jeg usigeligt meget, men Tanken om Gjensyn forsøder mig igjen de dunkle Øjeblikke og det idelige Arbeide bortjager tildels Grillerne.

Levvel!

Din hengivne

W. Ferslew.

Løverdag Aften den 10. Juni 1827.

P. S. Om Lygten er der et Brev med Svarre om Din gode Fader vilde give mig en Beskrivelse over Olie-Væger samt Jernværk og mere. Irgens har ingen Prøvelygte gjort; en Tegning er kommen fra Flensburg. Meyers Navn er her meget kendt, da det næsten er kjendt af Alle. —

Kjøbenhavn den 17. juni 1827.

Kjereste Sine.

Tak for det kjere Brev med Posten og fordi min lille Unge saa godt kunde udrette mine Commissioner; hun skal ogsaa engang være min lille Comptoirist. Signetet til Warberg[1]) er allerede afsendt

[1]) Warberg var Boghandler i Randers.

8. Generation

tilligemed Pladen til Randers. Idag har jeg spiist hos min Onkel og har levet godt af Sagosuppe, Lammesteg og Stikkelsbeergrød, det er den fjerde Gang jeg har spist Middagsmad her i Byen. Paa Onsdag Aften er jeg bedt at spise med dem i Frederiksberg Hauge. – – – – Med Graveringen i Stene gaar det meget godt; Lieutenanten roser min Fremgang hver Dag. Jeg begynder imorgen at snuse efter Stenhuggeriet og skal ud paa Marmorpladsen og see paa Arbejderne, hvad jeg har faaet Tilladelse til af deres Mester. Jerusalems Skomager Langballe (?) svæver liig en Mercurius igjennem Kjøbenhavns Gader. — — — — Hermed følger en lille bitte Sax til min Kylling; thi jeg veed Du trænger dertil. Modeller kan jeg ikke skaffe Dig, da jeg ingen Modehandlerinde kjender meer. Her i Byen gaar Damerne desperat klædte, omtrent som vedstaaende Figur. Uhyre Hatte med Blomster og Stads og Garneringer til midt op paa Livet. Forlorne Krøller bruges ikke mere, men deres eget Haar opsat i store Bukler uden Pomade. Man kan her faa et smukt Sirtz for 28 Sk. pr. Alen af det moderne. — — — — Hermed følger nogle Rosiner og Krakmandler til den gode Jfr. Heibrock og til min Unge.

Din hengivne

Søndag Aften. W. Ferslew.

Søndag (udateret).

Kjære Sine.

Dit Brev med Posten har jeg rigtig modtaget og jeg takker Dig paa det kjerligste derfor, da jeg saalænge forgjæves havde ventet Brev fra Dig. Jeg haaber Du har modtaget den Pakke; som jeg sendte med Skipper Willumsen. Din Pakke har jeg endnu ikke

faaet. Du maa sige Frøken Preetzmann[1]) at Jernstøberne ikke støber efter andre Forme end deres egne. Herved følger 2 Slags Gitterverk hvorpaa Prisen er anført; det er den billigste Slags. — — — — Jeg vilde saagjerne tilbage til Aalborg, da jeg lige saa godt, naar jeg tager en Steen med mig, kan øve mig dér, som hér; men Lieutenanten vil ikke af med mig, han venter sin Presse i næste Maaned. Han har spurgt mig om jeg var forlovet og naar jeg vilde holde Bryllup. Jeg sagde til Juul. Han mente nok at jeg til den Tiid kunde lære baade Trykningen og Graveringen; han har selv overregnet med mig hvormeget jeg kan leve af, og han er i alt saa god mod mig. Jeg drikker The med ham næsten hver Dag og har saa fuld Fortrolighed i Forretnings-Sager. Han ønsker kun, at jeg snart kunde begynde at arbeide for ham, hvad nok snart kan skee. Han siger, at ingen af dem, der før har lært, saa hurtigt har kunde gjort Fremgang. — — — — Madam Hoffman har tilbuden, om Sine vil tage herover, kan Du logere frit hos hende, da hun nu kun har sin ene Datter hjemme, hun sagde til mig i Aftes, at det vilde glæde dem alle, om de i den Henseende kunde være mig til Fornøjelse, da de alle holde saa meget af mig, og jeg ønskede ogsaa gjerne Sine skulde see Kjøbenhavn, at Du kunde vælge, hvor Du helst havde Lyst at boe. Md. Hoffman har tilbudt mig sin første Sahl for 65 rdlr. $^1/_2$ Aar; men deraf kunde vi leie et Værelse bort hvoraf vi kunde trække 6 rdlr. Maanedlig; altsaa kunde vi boe for 60 rdlr. hele Aaret, og det er brillante Værelser og Logerende ere ikke saa vanskelige at faae. Men jeg vil hellere have en Lejlighed i Gothersgaden, da det er saa tæt ved Henckel og Jens Lunds, der have en smuk udsigt til Kongenhave samt hører Vagtparadens Musik hver Dag. — — Vi kan faa saa meget Mad vi spiser for 6 rdlr. Maanedlig. Lieutenant Henckel skal om en Maaned giftes med en Jomfru Smith[2]) i Hals, som Du nok har hørt sige, at hun skal være saa smuk. Mine Penge synker rask, da jeg har kiøbt saa meget nødvendigt

8. Generation

[1]) Caspara Preetzmann, Malerinde, f. Aalborg 1. August 1792, Datter af Etatsr, Toldinspr. Chr. P. (1749—1827) og Christiane Sofie Hedvig, f. Baronesse Bertouch (1757—1837). Konventualinde i Gisselfeld, udst. 20—22 mindre Billeder, malede mest Kopier og enkelte Altertavler. Død 26. December 1876. Da J. A. Jerichau ved Prins Christian i 1838 fik Tilladelse til at rejse med Fregatten Rota, der skulde hente Thorvaldsen, til Livorno, men ingen Understøttelse fik, hjalp Frk. Preetzmann ham ved at overlade ham Halvdelen af sine egne, langsomt sammensparede Rejsepenge ca. 700 Dl. Senere betalte han hendes Rejse til Rom 1856—57.

[2]) Henckel ægtede 1827 Marie Dorothe Schmidt (f. 1805), (Datter af Møller Jens S. og Sofie, f. Jacobi), d. 5. Marts 1853.

8. Generation

Verktøj, men jeg venter at faa en Deel Arbejde, som min Onkel gjør sig Umage for at skaffe mig.

Jeg har været paa Kirkegaarden og tegnet 10 af de smukke Monumenter af og skal snart derud igjen at tegne 10 eller 20 til. Henckel har allerede lært mig adskjellige Hemmeligheder ved Arbeidet, NB. under Tausheds Løfte. — — Tante[1]) har tilbuden mig et smukt Værelse hos sig for 4 Rdlr. Maanedlig, men jeg har ingen Lyst at tage dertil. Jeg spiste med dem forleden paa Frederiksberg og hver Søndag skal jeg spise hos dem, men idag har jeg ingen Lyst og bliver hjemme i min Stue. I Aftes kjøbte jeg et Stykke Værktøj for 8 Rdlr., som er 30 Rdlr. værdt. Det er en Indretning man kalder en Klup til at skjære Skruer i; Din gode Fader kjender den nok. — — Jeg tør nu, uden at rose mig sige, at jeg er den bedste i Gravering paa Institutet, thi Tegning befatter jeg mig ikke med, da Graveringen betaler sig bedst.

Jeg takker dig, min gode lille Unge, fordi Du har den 15. Juni[2]) i Erindring, skjønt Du siger den 15. Juli, men det er vel en lille Feil i Din Tidsregning, som ogsaa tidt er Tilfældet med mig. Tillige takker jeg for den tilsendte Foræring, Skjønt jeg ikke har faaet samme endnu; er den mig i alle Maader inderlig kjær, især da den har kostet min Unges Taarer. Det er formentlig et Halstørklæde. Jeg har her maattet kjøbe mig 2 Silketørklæder, da alle mine hvide var blevne plettede af Vand og er ganske gule, da jeg ikke gaaer med dem, troer jeg, at jeg siden vil sende Dig dem alle.

Hils nu Dine kjære Forældre, Onkel, Sødskende og lev under Forsynets Faderlige Beskjermelse og glem ikke, da der er Lejlighed nok, at tilskrive Din

evig hengivne

Ferslew.

Kjøbenhavn d. 25de Juni 1827.

Kjære Sine.

Dit Brev med Posten har jeg rigtig modtaget og takker Dig meget derfor. Jeg har svaret derpaa med Genefke[3]), men da han ikke endnu er reist, vil jeg skrive min lille Pige til med Posten. Jeg

[1]) Ane Sophie Ebbesen.
[2]) William Ferslews Fødselsdag.
[3]) Aalborg-Skipper.

haaber Du har modtaget Pakken med Willumsen[1]). Din Pakke har jeg endnu ikke faaet. — — — Her hvor jeg nu logerer er en smuk første Sahl tilleie for 80 rdlr. om Halvaaret. Et Kammer af samme kan bortleies for 5 rdlr. Maanedlig til en Logerende der selv møblerer; altsaa kunde man beboe Lejligheden for 50 Halvaaret og maaske Verten leier den bort for 70? Værelserne ere: en smuk Sahl til Gaden paa 2 dobbelte Fag med store Ruder og om Vinteren dobbelte Vinduer og et smukt Kammer til Gaden paa 1 Fag, (til den Logerende). Sahlen er tapetseret og en smuk Lysekrone henger under Loftet; dernæst er et rummeligt, men temmeligt mørkt Værelse indenfor, der indenfor igjen en smuk, men temmelig mørk Stue paa 2 Fag eller 3 til Gaarden med mange Klædeskabe, og andre Skabe i Væggen, med Dør for, et Køkken, som er godt og et Pigekammer, samt og et Pulterkammer og et godt Loftsrum. Jeg kan godt lide denne Leilighed formedelst en frisk Luft her stedse er, og Udsigten til alle Fartøjerne i Havnen og opad Kongens Nytorv, og jeg synes, at den er fuldkommen passende for min lille Unge, naar Pulterkammeret kunde bruges til Fadebur eller Spisekammer. Nu kunde vi jo i nogen Tid se Lejligheden an. — Smukke Stole kan kjøbes her for 8 ℔ Stk., og simple for 1 Rdlr. Jeg har nu leiet mit Værelse paa en Maaned til, skønt jeg vilde strax reist til Aalborg for at at øve mig hjemme; men Hr. Lieutenant Henckel har overtalt mig til at blive. Da jeg sagde, at jeg ingen Penge havde, sagde han, at jeg kunde komme til ham, naar jeg var forlegen. Bed Siiger[2]), at han snart sender mig de 11 Rdlr., da endeel Verktøj jeg har købt, har medtaget de fleste af dem jeg har, og Laan vil jeg nødig gjøre. Henckels Trykmaskine kommer fra München om 1 Maaned eller nogen længere Tid, og jeg formoder, naar Juli er endt, at komme til Aalborg at faa mine Ting i Rigtighed derovre. Vi har endnu ikke afsluttet nogen Kontract. Nu kan min gode Sine tale med sine Forældre derom, thi 400 Rdlr. kan vi godt leve af, især da jeg kan arbeide i min Fritid hjemme. Alle her anseer det for en stor Lykke, da saa mange er uden Brød. — Vil du ikke lade Din gode Moder kjøbe 8 ℔ Smør til mig, saa skal jeg sende Pengene derfor længere hen. Et Skab vilde jeg ogsaa gjerne have paa mit Chatol, men Pengene kan i Tiden ikke slaa til. Til Din gode Fader har jeg ogsaa en Bøn om han vil overlade mig et Stk. hvidt engelsk Horn,

8. Generation

[1]) Aalborg Skipper.

[2]) Købmand Siiger i Aalborg, en Ungdomsven af Ferslew.

8. Generation

som jeg er meget forlegen for, saa skal jeg, naar Smørret bliver betalt, betale samme. Jeg lever saa indskrænket saa muligt, men har dog efter Sines Befaling spist dygtig til Middag i disse Dage. Jeg vilde gjerne boet i Gothersgaden, men Leien er saa dyr. — — — Lad mig nu vide om Ungen har Lyst at bo i Kjøbenhavn; hun veed nok, at jeg vil være god ved hende hvor hun end kommer hen. Her er en nydelig Egn, hvoraf man aldrig kan blive mæt af at gaa omkring i, og vil man i Skoven, koster det kun 1 ß for os hver, og ligesaadan tilbage. Alt er ugeneret, man kan gaa som man vil uden at nogen reflecterer derpaa. Vil vi tage Mad fra Spisekvarteer, koster det kun 6 Rdlr. maanedlig, som er nok for os begge, men et lille Kykken vil min lille Kokkepige vel ikke undvære, og saa maa Din gode Fader og Moder engang imellem skiftes til at besøge os, og »Bette Meyer«[1]), der gjerne vil see Kjøbenhavn. – Dersom Fritz[2]) havde Anlæg at lære Lithografien kunde jeg skaffe ham fri Adgang, da jeg nu og selv gaaer frit, og vi mangler just En til. Naar man bliver en god Graveur kan man ved godt Arbejde tjene 9 ß à 2 Rdlr. daglig. — — — — —. Henckels Syster kjender Dig og har rost Dig. Han spørger mig for det meste hver Dag, naar vi drikker Thee og røger en Pibe sammen, om hvorledes Du lever, og at det vil glæde ham, om han kan bidrage til Din Lykke. Havde jeg ikke kommet til ham vilde han have forskrevet En, der skulde forestaa Trykkeriet fra München. Jeg faar Arbeidere under mig, som giør det grovere Arbeide. Min Onkel og Tante ere særdeles gode; jeg spiser dér hver Søndag og hver Onsdag. Vi har iaftes spist i Frederiksberg Hauge. Onkel har recomenderet mig til nogle Tobaksfabrikører, der ere hans Bekiendtere; de har loft mig deres Arbeide. Frøken Preetzmanns Gitter følger der Tegning til med Genefke.

Din evig hengivne

W. Ferslew.

Kjøbenhavn den 5te Juli 1827.

Bedste Sine.

Endelig har jeg modtaget den lenge ventede Kuffert og takker Dig tusinde gange for Indholdet. Naar jeg kommer til Aalborg, skal jeg ret stadse med Din smukke Stads. Siig ogsaa Rikke Tak for

[1]) Lasenius Søster, Frederikke.

[2]) Hendes Broder, den senere Blikkenslager Fritz Meyer.

Brystsukkeret med de dejlige ildrøde Hjerter. — — — Der er intet merkværdigt forefalden i min Stilling siden jeg skrev sidst med Posten. Med Graveringen gaaer det godt. Lieutenant Henckel roser mig, og jeg har begyndt paa en Prøvesteen. Jeg haaber Du har modtaget 2 Pakker med Skipper Willumsen. Skriv mig kun til med Posten, jeg skal betale Fragten. Tørklædet skal jeg nok besørge Pletterne aftaget, det vil omtrent koste (?) eller lidt mere. Du kunde tale med din Moder, at om det kunde sælges noget billigt, formedelst Pletterne, vilde jeg gjerne have det til Dig, da det kan blive som nyt og den Slags Tørklæder ere meget dyre. — — — Levvel og hils alle Dine Kjere, ønsk Din Moder en lykkelig Forbedring i mit Navn, Din Fader ligeledes. Jeg er glad og frisk og lykkelig naar jeg seer et Par Linier fra min ejegode lille Sine. 8. Generation

Din hengivne

Ferslew.

Alle Folk tager til Dyrehaven undtagen Din Ven, der ingen Lyst har til noget, da Du ikke er med.

(udateret)

Kjære Sine.

Dit kjiere Brev med Posten modtog jeg igaar, og da Dampskibet just gaaer i Dag, kan min Sine faa hurtigt Svar. Tak for det tilsendte med S. Schou, det var mig meget kjærkomment; men især fordi min lille Unge skriver mig saa mange rare Breve til. Jeg har faaet 2 Tobaksfabriker at arbejde for bestandig, naar jeg bliver bosat her, for den ene har jeg Arbeide i denne Tiid for 2 Rdlr. og der er bestandig noget at gjøre, da Pladerne forandres saa tidt. — — — — Fra Aarhuus har jeg faaet et Stempel bestilt til 8 à 10 Rdlr. til Tarliong. Paa Institutet har jeg begyndt paa en 3die Steen, hvorpaa jeg stikker en Tydsk og en dansk Vexel, som Henckel har givet mig Lov at sælge Exemplarer af, naar Pressen kommer fra Tydskland. Jeg har talt med Henckel om, at naar han leier Værelser til sig selv, som skeer med det første, han da vil leie saa mange, at jeg kunde faa et Par med, for saa kunde jeg engang imellem springe over til min søde Sine, men i Grunden var det mere fordelagtigt at boe i en Stue i een af de mindre Gader, da jeg dér kunde sætte noget Arbeide i Vinduet.

8. Generation

Det er godt at jeg har faaet noget Arbeide bestilt, da jeg ikke har en Skilling mere af de medtagne Penge. Jeg udgav de sidste for en stor Maskine til at gravere i, som Du veed at jeg har talt om, af Støbejern, den kostede over 10 Rdlr, men den var uundværlig. Jeg har tænkt paa lidt længere hen at indrette en Kobberpresse hjemme for mig selv, der kan bestrides af en Karl, som jeg giver 2 Mrk. daglig; hvilken Sine tillige kan bruge til at lade gaa Ærinder i stedet for Pige. Dette vil indbringe endeel, da jeg kan faa mange Plader at trykke fra Jylland, og Maskinen kan kun koste 30 Rdlr. Det var godt for mig, om jeg paa en Maade kunde faa 100 Rdlr. eller 150 til laans paa 1 Aars Tiid til at indrette mine Ting for, hvilket vilde lette meget ved Anskaffelsen af endeel Verktøj og Indretninger, som jeg endnu mangler. Jeg vil vist komme til at tjene ialt ved min Gravering hjemme 6 à 800 Rdlr. aarlig. Det første Aar var det naturligvis ikke at vente, men siden, naar jeg bliver bedre bekjendt her i Staden. — — — Jeg venter kun endnu at komme engang til det kjære Aalborg for at tage min Sine med mig herover, og faa mit Tøj istand. Kyllingen maa være belavet derpaa, da jeg ikke kan saa nøje bestemme Tiden. Om Efteraaret kan det ikke blive, da jeg skal være her inden Maskinen indtræffer, men jeg venter at kunne blive omtrent en Maaned i Aalborg. — — — — Sødring logerer samme-steds som jeg, vi ligger sammen. Jeg har mit Verksted paa 1ste Sahl, som ikke koster mig noget. — Jeg har stiftet Venskab med en af de bedste Tegnere paa Institutet, han skal have Cronprindsessen at tegne paa Steen, thi Du maa vide, at jeg kun lægger mig efter Graveringen i Steen, thi enhver af os vil offre sig til en bestemt Green af Lithografien for at blive ret duelig. Lev nu vel og hils alle Dine kjære tusinde Gange fra mig. Ønsk Din gode Moders Taa en god Bedring, og Din kjære Fader et godt Humeur. Hils ogsaa Din gode Onkel. Jeg har alt tænkt paa hvorledes jeg skal trække ham omkring, naar han engang besøger os. Iøvrigt hilses alle gode Venner og Du selv tusinde Gange fra Din evig hengivne

W. Ferslew.

Jeg veed ikke om vi skal lade Møblerne staa hos Schjervens[1]), da jeg ikke veed, om jeg kommer saa snart, men jeg kan jo betale den ubetydelige Leie dér.

[1]) Farver Schjerven boende ved Vesterport i Aalborg; Ferslew var hans Logerende.

Blikfabrikor
Friderich Wilhelm Meyer.

Johanne Marie Meyer
f. Wulff.

Gravor
Martinus William Ferslew.

Lasenia Ferslew
f. Meyer.

Kort efter dette Brevs Afsendelse rejser *Ferslew* til Aalborg; Onsdag den 25. Juli meddeler han nemlig i Stifts-Avisen: »— at jeg for en kort Tid er vendt tilbage her til Byen og agter i det seneste om 3 Uger at rejse igjen, hvorfor jeg tager mig den Frihed at anbefale mig til dem, der vilde forunde mig deres Arbeide. Bestillinger modtages i mit Logis hos Hr. Farver *Schierven* ved Vesterport.« Samtidig med Forberedelserne til at stifte eget Hjem, arbejder han ihærdigt paa at skaffe sig nye Kunder. Brylluppet fandt Sted Onsdag den 5. September 1827 i Budolfi Kirke. Forloverne var Vinhandler *Schünnemann* og Blikkenslager *Meyer*. At Festen ikke gik helt stille af, ser man af følgende Avertissement, indrykket i Aalborg Stifts-Avis Lørdag den 8. September:

> Idet vi takke for den Deeltagelse en Deel af Stadens ærede Indvaanere udviste paa vor Bryllupsdag, tage vi os tillige den Frihed at ønske de Venner og Bekjendte, som den korte Tid ikke tillod os Glæden at besøge, et Levvel!
>
> Lasenia Ferslew f. Meyer. W. Ferslew.

Denne Form for Taksigelse fra Nygifte har sikkert vakt Forundring blandt Byens Borgere; paa den Tid var det et enestaaende Tilfælde, men *Ferslew* havde jo tidlig vist, at han var i Besiddelse af et aabent Øje for det fordelagtige ved at benytte Avisspalten som Middel til at komme i Rapport til Publikum, og lille *Sine* har det sikkert fornøjet at se sit nye Navn paa Tryk i Avisen.

De Nygifte fik deres første Bolig i Badstuestræde Nr. 120 (nuværende Gadenummer 10). Mærkeligt nok boede i samme Gade to andre Familier af samme Navn: Regimentskvartérmester *Thomas*

8. Generation *Baildon Ferslev* i Nr. 123 og Skomagermester *N. W. Ferslev* i Nr. 117. Ingen af dem var dog beslægtede. Gravør *Ferslew* boede vistnok i Stueetagen, »hvor der kunde sættes noget Arbejde i Vinduet«, som han skrev til sin Kæreste, da det kom paa Tale at søge Lejlighed. Samtidig har han sikkert overtaget Stillingen som Leder af Stentrykkeriet i Lieutenant *Carl. v. Henckels* lithografiske Kunstanstalt, der var flyttet fra Kronprinsessegade til Hauserplads 196, thi der er ingen Grund til at tvivle om, at Kontrakten med *Henckel,* der tilbød ham 400 Rdlr. fast om Aaret, ikke skulde være kommen i Orden. Det blev lange Arbejdsdage for den unge Ægtemand, delt mellem Trykkeriet og hans egen Gravørvirksomhed, som han ihærdigt arbejdede frem Aar for Aar. Der fortælles, at det unge Par i de første Aar havde saa svært ved at faa Indtægterne til at slaa til, at den unge Kone, uden Mandens Vidende, om Natten vaskede for fremmede Folk. Det er næppe rigtigt, men tidlig lærte hun at hjælpe sin Mand paa mange Maader med hans Gerning, saaledes at hun, efter hans altfor tidlige Død, saa sig i Stand til selvstændig at lede hans efterladte Virksomhed.

Paa sin Vandring fra Badstuestræde til den litografiske Kunstanstalt paa Hauserplads kom *Ferslew* stundom forbi H. I. Bings Bog- og Papirhandel i Kronprinsensgade Nr. 36. *Bing,* der sammen med *Kalisch* havde et Skole-Institut i Silkegade Nr. 48, udgav forskellige Skrivebøger med lithograferede Forskrifter, og en Forretningsforbindelse kom snart istand mellem *Bing* og *Ferslew,* der for den sidstes Vedkommende senere blev af stor Betydning for hans Fremtid.

Aaret efter Brylluppet rejste det unge Par paa et kortere Besøg til Aalborg. »Bette *Sine*« maatte jo se til de mange Venner og Veninder i Byen og Omegnen. Der var Kammerraad *Svanholms* paa

Friderich Marius William
tegnet af M. W. Ferslew.

Viffertsholm og Kammerraad *Sechers* paa Skafføgaard, Justitsraad *Poulsens* paa Poulsenseje og *Færchs* paa Kongstedlund. Medens hun flagrede fra den ene Herregaard til den anden, sad hendes Mand i det gamle Hjem paa Vestergade hos Svigerforældrene og modtog Bestillinger paa Signeter, Dørplader og lignende, efter i Avisen at have meddelt Publikum, at han fortiden opholdt sig i Aalborg. Aaret efter besøgte Svigermoderen de Unge i Kjøbenhavn. Da hendes praktiske Natur altid søgte at forene det nyttige med det behagelige, benytter hun ogsaa Tiden til at tage Hovedstadens Modebutiker i Øjesyn. Ved Hjemkomsten til Aalborg averterer hun i Stiftstidende den 21. Maj 1829 saalunde: 8. Generation

> — For de af mine ærede Velyndere som kunne være uvidende om min Hjemkomst fra Kjøbenhavn, bekjendtgjøres, at i min Boutik paa Vestergade kan bekommes af de nu mest brugelige Damehatte, m. m.
>
> J. M. Meyer.

I Aaret 1830 flyttede Gravør *Ferslew* fra Badstuestræde til St. Kjøbmagergade Nr. 58 paa 2. Sal; her fødtes den 30. Juni det første Barn, en Søn, der ved Daaben i Helligaandskirken den 18. August fik Navnene: *Friderich Marius William*. Fadderne vare: Forældrene, Blikkenslager *Meyer* fra Aalborg og Pharmaceut *Wissing* fra Gothersgaden. Knap 9 Maaneder gammel døde dette Barn af Krampe, den 18. Marts 1831, og blev begravet paa Helligaandskirkens Begravelsesplads i Hjørnet ud mod Amagertorv. I sin Skitsebog bevarede *William Ferslew* Mindet om sin Førstefødte ved et yndefuldt Rids af det hensovende Barns Hoved hvilende paa Vuggepuden. For at søge Glemsel for den første store Sorg, der havde ramt dem, rejste *Ferslew* og hans Hustru nogle Maaneder

8. Generation efter til Aalborg og tog Ophold hos hans Ungdomsven, Købmand *Thomas Wissing,* der boede paa Nytorv. Grunden var maaske ogsaa den, at *Ferslew* længe med Bekymring havde set paa, hvorledes Forholdene udviklede sig i Svigerforældrenes Hjem. Blikfabrikør *Meyer* led af stadig tiltagende Tungsind, og til Tider tyede han til Midler for at jage dette paa Porten, der absolut ikke gjorde Hjemmet egnet til Opholdssted for en opvoksende ung Pige. *Lasenias* Søster, *Frederikke,* gik i sit femtende Aar, og da hun tidlig havde vist Anlæg for Tegning, bestemte *Ferslew* sig til at tage hende i Huset for at uddanne hende i Gravørfaget. Med Forældrenes Samtykke fulgte hun med dem til Kjøbenhavn. Da hans Hustru det paafølgende Aar igen ventede et Barn, blev nu Boligen paa Kjøbmagergade for trang, hvorfor han lejede en større 2. Sals Lejlighed paa Østergade i Nr. 10[1]).

Her blev den anden Søn, *Fritz William,* født den 23. Februar 1833.

Gravør *Ferslew* havde mærkeligt nok endnu ikke løst Borgerskab. Først den 19. Juli 1834 faar han sit Borger-Brev som Gravør; det oplyser, foruden Fødested og Alder, at han stod ved det borgerlige Artilleri; hans Sabel, med Fr. VI' kronede Navnetræk paa Messingheftet, er bevaret og findes nu i mit Eje. Formodentlig har *Ferslew* dette Aar løst sig fra Kontrakten med Lieutenant *Henckel,* der nemlig samtidig havde flyttet sin lithografiske Kunstanstalt fra Hauserplads til Gothersgade Nr. 334 og antaget sin Broder, *W. Henckel,* som Assistent.

Samlivet mellem *Ferslew* og hans Hustru var saare lykkeligt. Han tilbad hende, og til Trods for det daglige Slid, hvor alle hans Bestræbelser var samlede om dette ene: ved Flid og Paapasselighed at vinde frem i sit Fag og skabe Midlerne til at danne et lykkeligt Hjem for sine Kære, saa fik han dog Tid til lidt Versemageri. Paa

[1]) Nuværende Gadenummer 7.

Sines Fødselsdag, den 24. December, lod han sin lille Søn forære sin 8. Generation
Moder en ny Brystsløjfe og ledsagede Gaven med disse Linier:

— »Tag kjere Moder fra Din Wille
Den simple Sløjfe, rosenrød.
Den gamle tidt jeg vilde pille,
Skjøndt Du saa ofte det forbød.

Derfor min lille Haand Dig byder
En anden Sløjfe ganske ny,
Og naar min Moders Bryst den pryder,
Din Wille og til det vil ty.«

De simple Ord fremkalder Billedet af den unge Moder med Barnet paa sit Skød; med sin lille, buttede Haand rækker det op mod Lukket for det fulde Moderbryst.

I Foraaret 1835 foretog *Ferslew* i Selskab med *Frederikke Meyer* en Rejse til Hamborg, som det synes for at lære Slægten dér at kende. De tog med Dampskibet til Kiel, hvor de ankom Kl. $5^1/_2$ næste Morgen.

— — — — »Kl. 7 gik vi med den særdeles elegante Deligence til Hamborg. Reiseselskabet bestod i en vakker tydsk Dame, der har opholdt sig i Kjøbenhavn hos en galant Familie i 14 Aar; hun havde opsat sin Reise i flere Dage for blot at træffe Kjøbenhavnere i Kiel til Reiseselskab til Hamborg. 2 Nordmænd, en Proprietair fra Sielland og Fabritius de Tengnagel[1]), som Kierkegaard[2]) kan sige noget om, en norsk Kjøbmand og en meget fiin midaldrende tydsk Herre. Han var meget elskværdig og var mig behjelpelig med at lære mig at give Penge ud. Det var en herlig Reise fra Kiel til Hamborg. Et Sted paa Veien maatte vi spise til Middag, da det var

[1]) Fabritius de Tengnagel, Frederik Michael Ernst, 1781—1849, Maler, f. 2. Januar 1781 paa Vejlegaard paa Fyen. Søn af Kammerherre Michael F. de T. og Adolphine f. Leth. Medlem af Akademiet 1828. Død ugift 27. Maj 1849. (Bricka).

[2]) Kierkegaard, Niels Christian, Portrættegner, f. i Kjøbenhavn 24. Juni 1806, Søn af Silke- og Klædehandler Anders Andersen Kierkegaard og Karen f. Jørgensen. 1833—67 Lærer ved Landkadetakademiet. Død under et Besøg i Besser paa Samsø 14. August 1882, ugift.

8. Generation

Skik, og for det andet Selskabs Skyld, maatte vi ogsaa være med. Der fik vi en brændende Budding. Kl. 6 Aften var vi i Altona og satte os paa en Drosche og kørte til vores nuværende Logis. Det er hos en Chirurg, paa Dansk Barbeer. Næste Morgen Kl. 10 gik vi hen at aflægge Visit hos Diedrich[1]). Vi ringede paa, kom ind i hans smukke Boutik hvor hans Ladendiener modtog os med den Besked, at Hr. Meyer var ikke vel, men bad os komme igjen om en Time. Vi aflagde da 2de Kort og gik at spadsere paa »Jomfrustien«. Siden gik vi derhen igjen og saa kom Diedrich selv, han var kommen i en Hast, da han modtog Kortene. Han førte os op i sin Stadsesahl, hvor han begyndte at ønske os velkommen. Hans Ema med Børn kom ogsaa til. Diderich er en Mand, som jeg kan lide, munter, fordomsfri, hjertelig og en Mand der forstaar at styre sine Ting, hvori hans Orden næsten grændser til Pedanteri, thi han fører en forfærdelig Mængde Bøger over hans Modeller og sligt, som han har efter Register og Nummer, saa han i blinde kan finde de mindste Ting!

Om Eftermiddagen gik vi i den botaniske Have og paa Volden, hvor der er meget smukt. Med det tydske gaar det meget godt, vi kan giøre os tydelige for hinanden. Diedrich maatte gaa omkring at betle igaar for et Waisenhuus; vi saae ham ikke hele Dagen. — — — Idag maa vi aflægge vore Visitter tilvogns, da det regner og Gaderne ere saa smudsige. Sig til Fritz[2]), at han ikke skal lade Bakker gjøre ovale, her bruges en anden Form, som jeg skal vise ham. Jeg har sagt til Diedrich, at han skal forære vor Konge, naar han kommer til Hamborg, sin Kakkelovnskjerm, thi han kan ikke sælge den. Danmark og Hamborg er i det skjønneste Forhold til hinanden og Diedrich siger at tvende Nabo-Lande kan ikke være mere venskabeligt sindede.

Lev nu vel kjere Sine.

Din længselsfulde
W. Ferslew.

Opholdet i Hamborg strakte sig over et Par Uger. Søndagen tilbragte han sammen med den gamle Onkel, *Gottlieb Meyer* fra

---

[1]) Diedrich Meyer, Brodersøn af Blikkenslagermester Meyer i Aalborg, Blikkenslagermester og Metalvarefabrikant.

[2]) Sines Broder, Fritz Meyer, etableret som Blikkenslager i Kjøbenhavn.

Aalborg, i Hamborgs »Tivoli«[1]). De prøvede den nye Rutschebane og rutschede flere Gange trods *Meyers* Ængstelse for denne nye Form for Forlystelse. Næste Lørdag Kl. 5 Morgen rejste *Ferslew* med *Frederikke Meyer* over Kiel tilbage til Kjøbenhavn. I et Brev til *Sine* havde han bebudet sin Ankomst Søndag Eftermiddag mellem 4—6. — — — — »Bed *Fritz* at have 2 Droscher i Beredskab ved Toldboden og lad *Grethe* koge lidt god Kjødsuppe til os. Bed vor gode *Kierkegaard* og hans Broder til os om Aftenen.« — — — Disse Linier giver et Billede af *William Ferslew* som det Hjemmemenneske han var. I sin beskedne og hyggelige Bolig var det ham en Fryd atter at samles med den lille udvalgte Kreds af nære Venner, for hvem Dugen altid gæstfrit bredtes medens Søndags-Stegen brasede i Ovnen. Men — dybest i hans Sind ulmede dog Længslen efter det frie Kunstnerliv, han havde drømt om i de unge Dage og som hans Færden i Kunstnerkredse stadig gav ny Næring. Da hans yngste Søn, *Jean Christian,* var kommet til Verden den 3. Marts 1836, og alt stod vel til i den lille Familie, besluttede han at foretage en længere Rejse til Paris for at dygtiggøre sig i Kobberstikker-Kunsten hos Mesteren *Adam* og tillige for at sætte sig ind i de nye Metoder inden for Kobber- og Stentrykningen. Rejsen gik over Hamborg ad Søvejen til Le Havre, hvor han efter et kort Ophold, med Dampskib ad Seinefloden tog til Rouen, for samme Aften Kl. 7 at fortsætte Rejsen med Diligence til Paris, hvor han ankom Kl. 8 næste Morgen og tog ind i Hôtel »Des Trois Balances«, Marché Neuf Nr. 12. 8. Generation

Fra denne Rejse er bevarede nogle Breve, der afspejler hans skuffede Forhaabninger, Ensomhedsfølelsen og Længselen efter de hjemlige danske Forhold, men som tillige viser hans Arbejdsiver,

[1]) Kjøbenhavns Tivoli anlagdes først 1843.

8. Generation hans aabne Blik, men desværre ogsaa uimodtagelige Sind for den nye og ukendte Verden, han færdes i. Han føler sig »tabt« i Paris, vel sagtens nærmest paa Grund af de Vanskeligheder, Sproget forvoldte ham.

Paris d. 13. Juli 1836.

Kjere Sine og mine Børn, alle 3.

Nu er jeg da endelig her i det Uhyre af en Stad, som jeg nok neppe nogensinde kan finde om i paa Grund af dens uhyre Udstrækning. Jeg har ingensteds funden mig saa beklemt som her. I kjere Mennesker kan ikke tro, hvor ulykkelig jeg føler mig ved at tænke mig saa langt fra Eder. Her, hvor jeg nu logerer, boer tillige en tydsk Læge, han har sluttet Accord for mig; jeg skal give 22 Francs for en Maaned, men derved er Opvartning og Børstning iberegnet, samt varmt Vand. Værelset er til Gaarden og meget trist; et Værelse til Gaden koster 2 Rdlr. mere om Maaneden. — — — — Tydskeren har været saa artig at tage mig ud med idag. Vi besaae det græsselige Fængsel »Concergerie«, hvor Ludvig den 16. med hans Dronning og Svigerinde sattes hen før de førtes til Retterstedet, derfra til Palaiset »Louvre«, der flere Gange har været indtaget med Storm, man seer endnu Pletterne af Kuglerne. Borgerne nedsablede dér et Regiment Schweizere. Ved Siden seer man den Grav, hvor alle de Borgere ligge, der her faldt for 6 Aar siden i Julidagene. Der staaer 3 Faner paa Graven og hvert Aar i Juli bliver der hensat nye. Derfra kom vi ud paa en stor Plads, hvor man er ifærd med at opreise en Obelisk, hvortil Steenen er bragt fra Egypten og er meget stor. Denne Plads betragtede jeg med Gysen, thi her har flydt Menneskeblod i Strømme. Netop hvor Stenen skal staa har Guillotinen staaet, hvor Kong Ludvig, Dronningen og Prindsessen bleve henrettede og mange Tusind andre. Rundtom staar store Billedstøtter, og den hele Plads har noget stort ved sig. Strax ved Siden er Madam Pompadours Palais og paa den anden Side Pairskammeret. Vi gik over de Elysæiske Marker, det er en Mængde Alléer, hvor sees alleslags Kunster som i Dyrehaven; og i Baggrunden, nemlig $^1/_2$ Fjerdingvej derfra, kneiser den største Triumfbue i Verden, thi den er $^1/_2$ Gang høiere end de i Rom og Grækenland. Napoléon

begyndte derpaa, men den bliver først færdig om 14 Dage, nemlig sidst i Juli, til hvilken Tid der skal være en stor Stads. En Masse Arbeidere arbeide daglig derpaa. Den bestaaer af Sandsteen og er vel omtrent saa høi som Christiansborg Slot, dog troer jeg den er høiere, da den kan sees flere Miil herfra. Alle Napoléons Slag ere ved Bogstaver betegnede derpaa og en Mængde Trophæer og Basreliefs, der ere behængte med Lærreder, der skal aftages til Julidagene. Man er beskjæftiget med at bygge høie Stilladser for Tilskuerne og en stor Masse Soldater skal være her i den Tid. Gasrørene ere lagde hertil, — det er noget af det stolteste jeg har seet, nemlig Triumfbuen. Derfra kiørte vi i en Omnibus, en lang, lukket Vogn af Træ med to lange Bænke, for 6 Sous Personen til Palais Royal. — — — — Kiere Sine, nu glæder jeg mig til et langt Brev fra Dig. Jeg faar ingen Ro paa mig før jeg faaer det. Jeg føler, at jeg ei er skabt til andet end til at være hjemme hos Eder. Gud give, jeg kunde være hos Eder i Aften, blot 10 Minutter, at jeg kunde samle nyt Mod til de kommende Dage. — — — — Idag har jeg nydt en Portion Bouillon, det er det første varme Mad jeg har faaet siden jeg tog fra Hamborg. Jeg troer ogsaa det har bevirket paa det slette Humør, thi jeg har levet af Hvedebrød og Kirsebær. I Morgen skal jeg see at faa mine Pengesager istand, saa kjøber jeg Brød og Smør, iaften tager jeg tiltakke med Franskbrød fra Rouen, som jeg bragte med og et Glas Vand, men jeg vil imellem og maaske hver Dag drikke en Kop Bouillon, den er saa styrkende og god. Franskmændene lever godt her, de spise varm Frokost, hver Dag 2 à 3 Retter og spise Middag Kl. 5, som bestaaer af 4 à 5 Retter. Ethvert Kaffehuus er tillige Spisehuus og der sidder en oppudset Dame i ethvert omgiven af store Blomstervaser. — Disse Huse ere meget elegante, saagar de allersimpleste, hvor Arbeidsfolk og Sjouere gaaer, drikkes Caffe af fint Porcellain. Naar man forlanger en Caffe kommer der altid een Snaps Cognac med og en Mængde hvidt Sukker, som man ikke bruger det halve af; de fineste Folk tager da Resten med i Lommen. Forlanger man »Caffe o læ«, følger altid Smør, Brød og Fløde med, Saaledes maa jeg, ved at skrive det franske som det udtales, hjelpe mig igjennem, men en Samtale med en Franskmand kan jeg aldrig føre. — — — Jeg har et Klædeskab, en Komode og et lille Bord til Afbenyttelse i mit Værelse. Sengen kan jeg godt lide. Den bestaar af Madratser og en rund Hovedpude, der sidder fast, og et tykt Bomulds-Tæppe med Lagen; man ligger

8. Generation

8. Generation

som i en Gynge. Jeg forbliver vel ikke længere end en Maaned. Nu faaer jeg vel imidlertid see hvor det kan gaa; 100 Rdlr. er alt med den strengeste Oeconomie medgaaede, og Tilbagereisen vil sikkert koste $^1/_2$ Gang mere, og lidt Kobber maa jeg ogsaa have her.

Din Ferslew.

Rikkes Kapper og Hatte ere fuldt saa smukke som de jeg har seet her.

Paris den 18. Juli 1836.

Kjere Sine!

Det er blot 3 Dage siden jeg afsendte det sidste Brev, som jeg haaber Du har modtaget, det var saa slet skrevet saa Gud veed om I kunde læse det, dog har I vel faaet det udstuderet. Gud give jeg snart havde Brev fra Eder, thi Tiden er mig saa lang her, endskjøndt jeg er paa Gaden hele Dagen. Idag har jeg faaet et Værelse til Gaden, da det til Gaarden var mig altfor trist. Jeg har en smuk Udsigt til en Bro, og Seinefloden flyder lige forbi, men her er en uendelig Tummel saa man neppe kan holde Tankerne samlede, thi Vogne krydse hinanden fra alle Kanter. Igaar Søndag spadserede Doctor Smidt og jeg hele Dagen. Vi kjørte Paris igjennem paa Breden 2de Gange med en Omnibus, hvori sade 15 Mennesker, og hver Gang kostede det 6 Sous, det er omtrent 6 ß Dansk. Først saa vi den botaniske Have, dernæst det kongelige Menagerie, hvor en Giraffe, 2 uhyre Elefanter, en Urangutang og nogle Bjørne morede mig meget. — — — Fra denne Have kjørte vi til den modsatte Side af Staden og besteg der et temmeligt høit Bjerg eller Bakke hvor man har en god Udsigt over det meste af Staden, men Egnen er meget tør og sandig allesteder, saa her var ikke rart. Det mærkeligste var en Telegraf, her staar, hvorved man i faa Minutter kan have Underretning fra de fjerneste Steder af Frankrig. Herfra kjørte vi igjen tvert igjennem Byen og kom til et Tracteursted, hvor vi spiste til Middag. Jeg spiste Suppe med Rødder, der var slet, slet Beufsteg og en Slags Pandekage, der seer ud som vor Pandemad eller Røræg. Derefter Ribs og Hindebær, hvorpaa var strøet Sukker, det var det

bedste. — Dette Tracteursted har en smuk Have med Buxbom og Dandse-Sale og Plads i Haven til Dands og besøges næsten ikke af andre end Studenter; som alle have deres saakaldte Koner med, thi Studenterne fører her et meget slet Liv og vist ingensteds gaa saa mange til Grunde som her. Unge Mennesker paa 16, 17, 18 Aar kom hver trækkende med sin Dame, med hvem de boe tilfælleds og deler med hinanden. Damerne ere for det meste Modehandlersker, der sye om Dagen, og om Aftenen bringes Fortjenesten hjem, og deler den med Studenten, der igjen pynter dem. Vi talte den Dag, skjønt vi ikke vare der længere end til Kl. 9, 40 til 50 Par. De, der ere gode Venner, bytte da sommetider meget fredeligt med hinanden; de danse her og morer sig 3 Gange om Ugen til Kl. 12 om Natten. Mange var gamle og hæslige. — Derfra besøgte vi Luxembourgs Have, hvor en Charlatan morede mig meget. Han solgte Salver for Haaret og holdt en lang Forelæsning, som Smidt oversatte for mig. I denne Have er ogsaa Springvand, men vores Kongens Have kan jeg dog meget bedre lide. — Igaar var jeg hos vor Consul Delong, han har ogsaa besøgt mig. Vi vare tilsammens hos en fransk Ingenieur-Officeer, der skal forskaffe mig Adgang til et stort kongeligt Kobberstikkeri. Denne Delong er en herlig Mand; han har loft at besørge for mig hvad jeg i Fremtiden maatte ønske fra Paris. — — — — Vor Minister har jeg ogsaa i Dag besøgt. Secretairen har lovet mig at besørge mine Breve til Dig uden Omkostninger, naar der sendes Depescher. Jeg kan da tilskrive Dig, naar jeg vil, uden Penge. Budet, der bringer Dig Brevene, maa Du give 2 ℛ. — — — — — Det morer mig meget at betragte Graveurernes Arbejde, dog er der kun En, hvis Arbejde ret gefalder mig. Næsten ethvert Sted sidder Damer og graverer og det paa store Plader og med megen Færdighed. De har store Ruder i Boutikerne og man kan da see alt hvad der foregaar. En Dame, der graverer i Nærheden af Tuillerierne, er saa meget færdig i sit Fag, dog kan hun ikke ret lide, man seer derpaa. — — — En Ubehagelighed har jeg ved at have faaet nyt Værelse, thi nedenfor ved Floden, skraaes for mit Vindue, er et Huus, hvor alle Forulykkede Personer samt myrdede og Selvmordere bliver henbragte fra hele Paris. Hver Morgen ligger der altid 5 à 6 Styk., men om Aftenen bringes de bort igjen. En Mængde Mennesker gaar ind og ud bestandig. — — — Ibsen er endnu ikke ankommen hertil, og Heiberg har jeg endnu ikke besøgt. — — —

8. Generation

8. Generation

Paris den 12. Juli Kl. 3 Morgen.

Kjære Sine.

Jeg har ikke lukket et Øje, siden jeg skrev ovenstaaende. Jeg ængster mig saa meget for Eder derhjemme; nu er det 5 Dage siden at jeg skrev mit forrige Brev, og endnu har Du ikke modtaget samme, og naar kan jeg da atter vente Svar? 7 à 8 Dage efter at Du har skrevet! Saa mange Tanker har i disse søvnløse Timer falden mig paa Sindet. Jeg har tænkt paa, hvorofte jeg var vanskelig at omgaaes, og I derhjemme har maattet gaa meget igjennem med mig. Jeg drømte mig ofte ude i den store Verden og tænkte mig det store, muntre, frie Liv som noget herligt, men hvor har jeg ikke bedraget mig og hvor ofte ønsker jeg mig ikke nu tilbage i det stille Hjems huuslige Glæder. Her er jeg saa fremmed og forladt i den vilde Tummel, der evig vedvarer uden Afbrydelse Nat og Dag, og jeg kjedes inderligt ved at være længere i denne Myretue og ækles ved alt det jeg seer, som blot gaar ud paa Glimrelyst og Higen efter Storhed, baade i Bygninger, og i selve Livet. Alt dette skal jo dog en gang forgaae og ligge i Ruiner, hvad disse Mennesker troe at bygge for Evighed og for at deres snavsede By skal ansees for Verdens Hovedstad, og hvad er saa det Hele? — — — — Af disse Linier kan mine kjære see hvorvidt jeg glæder mig i Paris. Jeg maa sande nogle Ord i et Digt, Andersen har efterladt, som jeg læste hos Delong; det endte med:

»Vort Barndoms glade Paradies;
man savner i Paris!«

Idag vil jeg da for Alvor gribe om mig for at forlade dette Sted. Mine Prøver kan jeg gjøre færdig paa et behageligere Opholdsted, dog vil mit Ophold vel forinden blive 14 Dage, ja, jeg kan i den Tiid skrive mange Breve til mit kjære Fødeland, til Dig og vore kjære Børn og Venner. I Dag maa jeg kjøre, da de, jeg skal tale med, boer milevidt herfra. — I dette Øjeblik gaa 4 Nonner her forbi til deres daglige Prof. at pleie Syge. Disse stakkels Piger bliver jeg stedse saa underlig tilmode ved at see, naar jeg betænker deres Liv og Ungdom gaa hen i from Iver for at gavne deres Medmennesker, hvor lykkeligt maa det dog i Grunden være! — — — — En Kurv med et sort Klæde holder udenfor det omtalte Huus[1]) ligefor mine

[1]) La Morgue.

Vinduer; paa Klædet er et hvidt Kors, men jeg vil ikke see hvad der bæres i Kurven! — — — — Lev nu lykkelig kjære Sine og de smaa Engle, kys hverandre indbyrdes fra mig. Hils vor Ven Kierkegaard. Nu maa jeg afbryde for at klæde mig paa, thi Folk maa man her gaa til Kl. 7 om Morgenen, naar man skal træffe dem hjemme. 8. Generation

Lev stedse vel

Din Ferslew.

Da Brevet gaaer igjennem Legationen, kan jeg nok slaae en Convolut derom og følgelig benytte denne sidste Side. — — — — I Aftes var jeg selv ude at kjøbe mig noget Smør. Det koster 4 ℔ Pundet og har ikke saa god Smag som vort hjemme. Dette evige Franskbrød er jeg ogsaa kjed af. Franskmændene ere store Svinebæster. Smørret hos Spekhøkeren laa, paa en liden Hylde uden Fad op mod en sort Væg. Brødet, som om Morgenen bliver mig bragt af Opvarteren, bær han i Haanden, ingen Tallerken, Et Par Thékopper har jeg selv maattet kjøbe mig, da de, jeg fik, ikke vare brugbare. Dog maa jeg næsten hver Morgen gaae ud uden at faae noget at drikke, da det koster dem saa megen Umage at faa, Vandet kogt. Det bedste her er, at Støvlerne stedse ere blankt pudsede. — — — — I maae ikke troe, at jeg til Hverdag lever saa godt som i Søndags, men jeg kunde ikke andet, da Smidt var med og han har Penge nok, da han har rejst Tydskland, Frankrig og Italien igjennem paa egen Regning; jeg maatte da ikke lade mig lumpe. Igaar drak jeg Caffe ude Kl. 8 om Morgenen og nød intet før Kl. 9 i Aftes, da jeg kom hjem med mit Smør, uden nogle Stikkelsbær. Dog befinder jeg mig meget vel paa Legemet, naar jeg blot nu kunde faa noget udrettet, da alt gaaer saa langsomt, da jeg hos Franskmændene altid skal have en Tredie med, men mine Øjne maae hjelpe mig frem og dem bruger jeg ogsaa hvor der er noget at see. — — — — Hvem der dog havde en god Kirsebærsuppe eller Kartofler som vi saa ofte har hjemme, thi alt hvad jeg nyder her, smager mig ikke. — — —

Til Hjemmet!

»Elskte Øe i fjerne Norden,
Did min Tanke svinger sig.
Thi hvad jeg har kjær paa Jorden,
Ene gjemmer du for mig.

8. Generation

Jeg tungsindig vandrer om
Ved den kolde Seines Bred
Paa de tidt blodsprængte Steene
Mellem Pragt og Usselhed.

Lille Øe! Du bar min Vugge —
Jeg opvoxed i dit Skjød;
Der Gud hørte mine Sukke
Og gav mig saa kjærligt Brød.

Al min Længsel, mine Drømme,
Elskte Hjem kun gjælder dig!
Skilt fra dig ved Hav og Strømme,
Er jeg aldrig lykkelig.

Mine Kjære mig tilsmiler,
Intet Savn jeg føler dér —
Elskte Øe! til dig jeg iler,
Aldrig meer jeg kommer her.«

F.

Paris den 21. Juli 1836.

Mine Kjære i Hjemmet!

— Med mine Forretninger gaaer det her en Sneglegang formedelst Sproget. Ingen forstaaer her Dansk uden Consul Delong, og ham kan jeg jo ikke altid løbe paa Dørene. Han har været med mig flere Steder, men han har jo sine Forretninger at passe, derfor vil jeg uleilige ham saa lidt som muligt.

Kobberstikker Adam er en herlig Mand. Hos ham, og ved ham skal jeg have al min Undervisning, men desværre kan han hverken dansk el. tydsk, og da jeg absolut skal tale meget med ham, hvad skal jeg da gjøre? Der er kun een Udvej, at tage Leietiener hver Dag, jeg gaar derhen. Jeg har talt med en Mand, der imorgen Kl. 7 vil sende mig et saadant Subject, men det koster 5 Francs dagligt, det er omtrent 11 ß dansk; men hvad skal jeg gjøre. Alt andet tager jeg oeconomisk nok, men dette er jo en uundgaaelig Nødvendighed. — Et stort Kobbertrykkeri har Adam skaffet mig Adgang til; men Eieren kan ei heller tydsk. Denne Mand trykker de bedste Sager her og har 10 à 12 Presser. Der vil jeg lære Tryk-

ningen og hos Adam Maaden ved Kortstikningen. Altsaa begynder jeg paa en af Delene i disse Dage; Steentykkeriet maa saa komme senere. — 8. Generation

Mine Penge staaer det sig godt med; jeg har kun brugt lidt over 100 Rdlr. i alt, men jeg skylder til det, jeg skal kjøbe for Kobberstikker Klingsai i Kjøbenhavn 8 Specier. Jer er nu paa et andet Værelse, men maa iaften igjen flytte paa et 3dle i samme Huus som den første Adresse lyder paa, thi jeg er færdig at blive fortæret af Væggetøj og maa tilbringe hele Natten paa Stole og med min laadne Frakke over mig. For det nye Værelse skal jeg give 25 Frcs., det bliver omtrent 9 Rdlr. 17 maanedlig. Det er første Sal No. 5, spises jeg nu atter dér, saa veed jeg ikke hvad jeg skal gjøre. — — — — — For Gud Skyld, lid ikke Mangel paa noget, Du veed jo, kjære Sine, at Kierkegaard har lovet at forstrække med Penge, siig blot et Ord og Du er hjulpen. — — — —

Den 22. Juli.

Atter griber jeg til min kjæreste Syssel, at tilskrive Eder. Iaftes havde jeg besluttet at gaa ud at kjøbe, men Doctor Smidt kom og bad mig at gaae ud med. Vi gik i Tuilleriehaven og hørte Regimentsmusik, derfra over Revolutionspladsen og vor Hensigt var at gaa til de Elysæiske Marker, men da det trak op til et Uvejr, vendte vi og gik i det Sted paa Concert i et stort Locale i Gaden St. Honoré. Orchestret bestod af 60 Musici; Salen var oplyst med Gas og prægtig decoreret. En Mængde Søjler bare Loftet, og 2 Vandspring, der sprang meget højt, vare anbragte og besatte med de skiønneste Blomster. Bordene vare betrukne med rødt Klæde, alt meget elegant. Et Slags Spil var i et Sideværelse, hvor der blev spillet om Tøiblomster, der blev foræret til Damerne af de Vindende. Blomsterpiger gik ogsaa omkring og falbød deres Varer i zirlige Kurve. Dog kjedede vi os begge. Smidt faldt i Søvn midt under Concerten. Der var Damer af alle Slags, da Entréen kun koster 1 Franc, og de skabede dem forfærdeligt for at raabe Herrer an, især en var morsom at betragte. Hun var iført blegrød Silkekjole med Vifte i Haanden. Hvert Øjeblik gjorte hun sig et Ærinde for at lade sin tynde og for neden uhyre brede Figur see, men det vilde ikke hjelpe. Endelig fik hun fat i en Fyr, der saae ud som en Spækhøker og med ham underholdt hun sig forresten. — — — — Jeg kom hjem Kl. 12, lagde

8. Generation

mig i mit nye Værelse og sov fri for al Uro undtagen Længselen efter Hjemmet, der idelig plager mig. — — — — I Morges Kl. 7 kom den Tiener, jeg havde bestilt. Han er net klædt og jeg kom til Accord med ham om $2^1/_2$ Francs daglig, men saa raader jeg ganske over hans Tiid og han gaaer Ærinder for mig. Nu gaaer jeg nok saa stolt paa Parises Gader med Tjener efter mig, der bærer mine Sager. I Dag har jeg arbeidet første Gang hos Adam og Tjeneren maa da sidde dér hele Tiden og er færdig at falde i Søvn. Arbeidet gik godt, og Franskmanden sagde: »Bien, bien« men ikke destomindre tog jeg mit Verktøj hjem i Aften, da der er al formegen Commers og der kommer saamange til ham. En Ingenieurofficeer, jeg der har gjort Bekjendskab med, har bedt mig til sig. — — — I Morgen Kl. 9 begynder jeg at trykke og vedbliver saalænge til at jeg har lært det rigtigt; der maa jeg ud med en god Douceur, men det faaer ikke at hjælpe. — — — — Siden jeg skrev sidst, har jeg været en lille Tour ud ganske allene, da Smidt ikke var hjemme, men jeg havde nær aldrig fundet hjem paa mit Hôtel. — — Den kjedeligste Tiid her er Aftenen, da det bliver meget tidligere mørkt her end hos Eder. Byen var overalt oplyst længe før jeg kom hertil, men den uendelige Kiøren af Vogne varer uafbrudt Nat og Dag, og fra mit Vindue, naar jeg sidder i Mørke, seer det ud som Stjerneskud, naar Vognene med deres farvede Glaslygter, paa den anden Side af Broen. farer forbi. — — — — For nogen Tiid siden har man igjen skudt efter Kongen; Forladningen blev siddende i hans Bakkenbarter, dog tog han ingen Skade, men det er vel allerede gammelt Nyt. Jeg saae hans Døtre og Dronningen af Belgien forleden. Sov sødt alle kjære gode Mennesker Kl. er 12.

Ferslew.

Søndag den 24. Juli.

Kjære Sine.

Tænk engang, en heel Dag er gaaet uden at jeg har skrevet noget, men det er i Sandhed ikke fordi jeg ikke har tænkt paa Hjemmet, men jeg har arbejdet flittigt. Jeg trykkede til igaar Eftermiddags og alt gik meget godt, ikke et eneste Aftryk af en stor Plade blev kasseret og Trykkene stode skarpe. Her bruges anden Fremgangsmaade end hjemme; alt hvad jeg saae, maatte jeg indføre i min Bog da jeg kom hjem, og det tog mig megen Tiid, om Aftenen

befandt jeg mig ikke vel, hverken paa Sjel eller Legeme og havde jeg da skrevet, var det blevet slet. 8. Generation

I Dag er jeg bedre og har arbeidet paa den lille Kortprøve, som jeg vil have aftrykt. Imorges Kl. 11 gik jeg til Louvre, hvor jeg gratis besaae det skjønne Billedgalleri, hvoriblandt fandtes Stykker, jeg næppe kunde komme fra igjen. I samme Locale besaae jeg alle de antike Marmorstatyer, der er her og som er fundne i Grækenland og Italien, det var en sand Nydelse for mig; jeg maa derop engang endnu. Den store Revue i Julidagene bliver der intet af, da der igaar er opdaget en Slags Sammensværgelse og en Mængde Personer ere blevne arresterede og Vaaben er funden. Det er mig ogsaa lige kjært, da jeg maaske næppe gaar for at see det. I Nærheden af Revolutionspladsen er opreist en meget høj Stang, hvorpaa bliver ophisset et Stykke Sølvtøj. Stangen bliver da indsmurt med Sæbe, og hver, der vil, kan probere sin Lykke med at tage det ned. Høje Stilladser opbyggedes til Fyrværkeri og 2 Theatre bygges ligeledes, alt at see gratis. Lige her fra op til Triumphbuen ere Festons, der skal besættes med Lamper; det er en Fjerdingvej, og rundtom seer man Forberedelser til disse aarlige Festdage, som ingen i Hjertet mener noget med og som blot laves for at dysse de hidsige Gemytter i Slummer. — — — Dersom I kunde opspørge en Lejlighed hertil fra Kjøbenhavn, som I kan forhøre om hos Urtekræmmer Salomonsen, Gammelstrand, saa tag paa min Regning det Stykke hos Bings, der forestiller Kjøbenhavn seet fra Rundetaarn, det koster 9 ℔ og send det sammenrullet paa en Træstok, og dersom jeg skulde reise før det ankommer, er det bedst at addressere det til Hrr. Consul Delong, Ridder af Dannebrog, Nr. 17 Rue de Tournon, jeg vilde gjøre ham en lille Present dermed, thi han har haft saa megen Ulejlighed for min Skyld. — — — Nu mine kjære maa jeg tage Afsked, da Brevet skal afsted. Gud holde sin beskjærmende Haand over Eder, at I maa leve vel!

Eders hengivne Ferslew.

Den 5. August forlod *William Ferslew* den By, der saa fuldstændig havde skuffet hans Forventninger. Hans Sind var ikke modtageligt for det lette, muntre Pariserliv, og Ukendskab til Sproget for-

8. Generation hindrede ham i at nyde en god Theaterforestilling. De lykkeligste Timer tilbragte han i Naturen, udenfor Paris, hvor han fordybede sig i de store, stille Parker, baade i Sct. Cloud og Versailles. Især ved Synet af Marie Antoinettes straatækte Landsbyhytter, der ligger skjult paa en idyllisk Plet i Skoven ikke langt fra lille Trianon, paavirkedes hans Fantasi saa levende, at han en søvnløs Nat skrev følgende Digt. Paa Papiret findes endnu fastklæbet tørrede Blomster og Blade, som han havde plukket paa Stedet:

Straahytten ved Versailles.

En venlig Aften, Himlen var saa skjøn
Og lette Vinde legede med Løvet,
Saa Hængepilen hist paa Sletten grøn
Og Poplens Blad sin Stilhed blev berøvet.

Til svunden Fortid Tanken ilte hen.
Sig Fortids-Dækket for mit Øje hæved;
Jeg glemte Nutid; Drømme toned frem,
Og lette Skygger for mit Øje svæved.

Paa grønne Græs ved Dammens Blomsterbred
To skjønne Børn sees Blomsterkrandse flette.
Af Øjet straaler barnlig Salighed,
Mens Krandse paa hinandens Haar de sætte.

Halvt skjult af Løv en venlig Hytte laae,
Straatækt, den præget var af simpel Ynde.
Fra den en venlig Moder til de Smaae
Saaes ilende med lette Fjed sig skynde.

»O! elskte Børn«! tiltalte hun de Smaae,
»Husk denne Stund er eders Livets Morgen,
Snart Alvorstimerne for eder slaae,
Bind Glædens Krandse, snarlig kommer Sorgen«!

Nu Manden traadte nær den elskte Viv:
»Hvor Du er skjøn, min hulde Antoinette!«
Han slynged Armen om det ranke Liv
Og sagde: »Hos de Smaae vi ned os sætte.«

De Timer nu saa blideligen svandt,
Det skjønne Par hensank i glade Drømme.
De hulde Børn saa flittig Krandse bandt,
Mens barnlig Tale over Læben strømme.

I Storheds-Glands paa højen Throne sad
I Purpurdragt det Kongepar i Sahlen,
Men Øjet ikke straalede saa glad,
Som da jeg før det skuede i Dalen.

Det bliver dunkelt, fæle Drømmesyn
Mit Øje gjennem Mørket seer sig snige,
Snart Tordnen ruller, Lyn paa Lyn
Oplyser Himlen; Klagetoner stige.

I Strømmen seer jeg Blodet flyde hen;
Jeg maatte Øjet vende bort fra Synet.
Det høje Par i Strømmen snart sank hen,
Dets korte Lykke hurtigt svandt som Lynet.

De hulde Børn, der Krandse bandt saa nys,
I snevert Jernbur saae jeg at henblegne.
Ej her de skued Dagens klare Lys,
Kun Sorgen deres Fremtinsbane hegne.

Alt Himlen længe hyllet var i Nat,
I Mørket hist et Lyspunkt sees at glimte,
Det nærmer sig og om sig danner brat
Til kraftfuld Mand, hvis Storhed man kan skimte.

Dybttænkende han skrider frem med Kraft.
Ei ændser han den skjønne Blomsterorden;
Hans Aand har altid samme Higen haft,
Med Kjempefjed han vandrer over Jorden.

8. Generation

Dog Lyset stort som Stjerneskud nedfaldt,
Og øde er igjen de skjønne Steder,
En lille Grav i Syden blev hans alt,
Dog Verden længe taler om hans Hæder.

Det sildigt er; jeg ene sidder her,
Og Maanen titter alt bag dunkle Grene.
Jeg gyser let, thi Skygger synes nær,
De ud sig snige fra de øde Stene.

Mig syntes, at de hviskede til mig:
»Hvad vil du her? iil til de kjære hjemme!
Did huuslig Roe saa kjærligt kalder Dig.
Du for Paris kan aldrig Danmark glemme.

Ferslew.

De daarlige Vers er skrevet i en søvnløs Nat.

Paris 1. Aug. 1836.

Hjemrejsen gik over Frankfurt til Hamborg. Det havde først været hans Agt ogsaa at besøge Berlin, men Pengene slog ikke til. *Ferslew* havde Anbefalingsskrivelse med til Kobberstikker *Guler* i Frankfurt. Denne tog meget venlig imod ham og forærede ham et Forskriftshefte, som han selv havde stukket. Til Gengæld gjorde *Ferslew* en Tegning til Forbedring af hans Liniermaskine. Kobbertrykker *Seidentopf* viste ham ogsaa megen Opmærksomhed. Han lod ham trykke paa sit Værksted og lærte ham Guld- og Sølvtrykning. *Seidentopf* fandt i *Ferslew* en saa dygtig Mand i sit Fag, at han gerne saa sin Søn i Lære hos ham i Kjøbenhavn. Hos *Seidentopf* købte *Ferslew* for 80 Rdlr. 200 Ark krideret Papir, hvoraf kunde komme 100 Visitkort af hvert Ark, skriver han hjem til *Sine.* — — — — — »Disse Folk, hvor jeg logerer, ere gode Mennesker, Manden er Copist, jeg spiser undertiden hos dem til Middag for en Ubetydelighed, saa jeg har det ret godt og mit Helbred er meget bedre end før. Jeg

føler nu næsten ingen Smerter mere i Hovedet. Nu higer jeg blot efter at komme til Eder og er glad ved at Reisen ikke har været uden Frugter«. — — — — —

Ferslew blev en 14 Dages Tid i Frankfurt; den 25. August rejser han til Hamborg. Dagen før skriver han til *Sine:*

— — — — Ja nu er alt istand, mit Pas paategnet, hos Ministeren har jeg gjort Visit, Plads i Vognen er bestilt, alt Torsdag Aften gaar det afsted. Det er en Rejse ligesaa lang som den fra Paris og hertil. I Eftermiddag er jeg inviteret til en Hr. Curländer fra Kjøbenhavn, han er Komponist og har været udenlands i 4 Aar. Vi traf hinanden i en Boutique og han tiltalte mig paa dansk, disse kjære Toner gjør en forunderlig Virkning paa mig, men jeg er bleven saa vant til det Tydske, at jeg ofte tiltaler ham i dette Sprog og han taler dansk til mig. — — — Her laves til et uhyre Marked, der holdes Messe, og jeg takker Gud, at jeg kommer herfra inden den Tummel begynder. Her er baade Tyrker og Græker og Snydere og Kjøbmænd fra alle Verdens Kanter. Jeg har ogsaa gjort et interessant Bekjendtskab med en ung Skuespillerinde, der hedder Elisa; jeg veed intet andet Navn. Hun har spillet saa meget Guitar for mig, at jeg var daarlig i mit Hoved derover og maatte tilsidst bede hende lægge Guitaren og hun opvartede med sin skiønne Stemme allene. Jeg har subsciberet paa nogle Noder, som hun opgav mig til Tante Mette[1]), de sendes til Olsen i Kjøbenhavn, der er mange smukke Ting i dem, som vi skal fornøje os med de lange Vinteraftener; ogsaa en Arie, Rikke har ønsket nemlig: »Behalt es nur es war bloss meine«. — — Idag har jeg kjøbt et Par Strømper, der kostede 28 Kreutzer, da de,

[1]) Hans Svigerinde Frederikke Meyer.

8. Generation jeg havde fra Paris, vare saa sorte som en Tørvemose. — — Det er forunderligt med min lille Pengepung hvilken Sygdom den har, jeg troer det er Svindsot, thi den bliver saa mager, at jeg neppe kan føle nogen Mave paa den, derfor maa jeg ile med min Reise, at den ikke ganske skal døe for mig, thi den styrer jo hele Reisen. Jeg gjør ikke et Skridt uden først at spørge den, om den troer det kan gaae, og den er saa god og vil nødig sige mig imod, men imellemstunder naar jeg faaer Lyst til at kjøbe et eller andet og jeg spørger den med Haanden, saa gjør vi altid Pantomime til hinanden, altid saa viser den mig kun sin sultne Mave. Jeg er bleven saa eekel ved Viin, saa jeg neppe kan fordrage Lugten, men Æbleviin drikker jeg imellem lidt af, den koster 2 Kreutzer $^1/_2$ Pot og smager ret godt. I Søndags var jeg med min Vert og Vertinde i en lille Skov paa den anden Side af Floden Main, men her var intet at see og jeg kjedede mig meget. Egnen her ligner meget en dansk Egn, naar man undtager de høje Bjerge i Baggrunden. Jeg har seet det Huus, hvor Göthe er født, og den bekjendte Jødegade har jeg flere Gange gaaet igjennem, den har noget skummelt ved sig og Husene see saa mørke og triste ud. — — — Min Sine maa ikke lade andre end Kierkegaard og Stine Færch see mine Breve; de andre vilde gjøre Nar af min Higen efter Hjemmet. Lev vel og vent snarest

Din Ferslew.

Til den fastsatte Tid, med Hjertet fuldt af Længsel efter at gense Hustru og Børn, fra hvem han i 3 Maaneder kun har modtaget et eneste Brev, tiltræder *William Ferslew* Hjemrejsen over Hannover og Celle til Hamborg. I Celle besøger han Slottet, hvor Caroline Mathilde endte sine Dage; strejfer igennem Parken, som hendes Fod saa ofte

havde betraadt, og Byen, som han finder ligger smukt med en egen Ynde over sig. Her bestiger han Monumentet, der er rejst til Minde om Napoleons Fald, og finder Udsigten smuk, men Figuren slet. Næste Morgen Kl. 7 passerer han Fæstningen Harburg, og Kl. 10 staar han i *Diderich Meyers* hyggelige Stue efter at have indlogeret sig i »Hôtel Belvedere« paa »Jomfrustien«, hvor han fra sit smukke lille Kammer havde den skjønneste Udsigt over Alsteren. Herfra skrives det sidste Brev medens Sangværket i en nærliggende Kirke spiller en Salmemelodi og lyse Skyer begrænser den Himmelegn, hvor hans Kjære venter ham. — 8. Generation

— — — »Gud være lovet, at min Tiid er bleven vel anvendt og jeg har profiteret af min Reise, saa Øjemedet kan være opfyldt fra min Side. Jeg vilde saa gjerne have besøgt Dresden og Berlin, men det faar nu være. Jeg havde i Paris og alle de øvrige Steder levet saa simpelt som muligt for at komme igjennem uden at bruge mere end det engang bestemte, og dette var ogsaa bleven opnaaet, dersom jeg paa Veien fra Frankfurt havde ladet Maven savne lidt, men jeg turde ikke, da jeg ikke befandt mig vel, og at jeg levede saa godt, har gjort, at jeg maaske nu er rask. Mange Smaating har medtaget min Kasse, saaledes at jeg maa bede min kjere Sine at sende en lille Anvisning eller Vexel paa 10 Specier. Saa maa jeg herfra med Deligencen til Kiel Fredag Aften Kl. 10 og Løverdag Aften Kl. 7 gaaer jeg med »Frederik d. VI.« til mine kjære i Kjøbenhavn, hvor jeg formodentlig kan være Søndag Eftermiddag. Glem ikke at bestille to Droscher saa snart I seer Dampskibet, at vi ikke skal komme i Forlegenhed. Er flere af vore gode Venner med, saa tag saa mange, at de kan faa Plads med, eller bestil en Kareth.

Lev vel til vi sees! 10 Specier er nok.«

Din Ferslew.

Da »Frederik VI.« hin Søndag — det var vistnok — den 5. September, *Ferslews* Bryllupsdag, lagde til ved Bolværket, steg en lykkelig Mand iland modtagen med aabne Arme af Slægt og Venner.

8. Generation Om det nu blev i Kareth eller Drosche de første ømme Tegn paa Gensynets Glæde blev udvekslet, saa var den lige stor, og det har været med Fryd, at han mærkede de kendte toppede Brosten under Vognens Hjul, da den svingede om Hjørnet fra Kongens Nytorv ind paa Østergade.

Med friske Kræfter tog nu *Ferslew* fat paa sin Gerning. Rejsens Besværligheder havde ikke været forgæves. Hans Indblik i de nye udenlandske Metoder ved Kobberpladetrykning og Seddelgravering skaffede ham Ansættelsen ved den kgl. Bank; 1839 blev han udnævnt til Hof-Graveur. Samme Aar flyttede han Bopæl og Værksted til Gothersgade Nr. 349, og løste den 13. Februar 1841 Borgerskab som Kobbertrykker.

Ferslew traadte kort efter i Forbindelse med *Meyer Hermann Bing,* (f. i Kjøbenhavn den 4. Juni 1807), der nogle Aar forinden var bleven optaget i Faderens Forretning[1]). Det blev straks besluttet, at *Ferslew* skulde rejse over Hannover og Frankfurt til Paris for at se, hvad Nyt der var fremkommet i det lithografiske Kunsthaandværk, men især for at anskaffe en ny dygtig Trykker. Man faar Forstaaelse af den syv Aar yngre Kompagnons kloge Købmandsevner ved at gennemlæse en Dagbog givet til *Ferslew* i Rejsens Anledning. Paa det himmelblaa Papbind, indrammet af brede Guldbaand, straaler paa dybrød Grund med gyldne Bogstaver de paamindende og formanende Ord:

»Jeg haaber at Du vil
benytte den vel!«

[1]) Heymann Jacob Bing, f. i Amsterdam, † 1844 i København, gift m. Sara, f. Meyer, løste 29. September 1832 Borgerskab til Handel med »alle til Skrivning og Tegning henhørende Materialer samt Landkort og Skolebøger, dog herunder ikke indbefattet Handel med Penneknive, Brevtasker, Papirsaxer og Bestikker«. (Raadstuearkivet).

Bindet bærer i Hjørnet det lille Mærke: H. J. Bings Udsalg, Nr. 36 8. Generation Kronprindsensgade. *Ferslews* unge Kompagnon giver ham paa de første Blade i Bogen en Del vise Regler. I Hamborg skal han erkyndige sig om Prisen paa diverse lithografiske Sager, samt skaffe sig Prøver, saa mange som muligt, helst i Doublet-Antal, for deraf at danne Prøvebøger. Hos *Spiro* skal han foreløbig erkyndige sig om Prisen paa Sten, men intet kjøbe før paa Returen; ligeledes erkyndige sig om lithografiske Presser, hvilke Stene, der ere de bedste, og hvor der kan faaes en god Lithograf- og Pennetegner. Han advares mod at tale til *Dondorff* i Frankfurt om, at han er adresseret til *Bing* i Paris og endelig ikke omtale, at Rejsen er bestemt til Paris, men derimod at han vil forsyne sig i nævnte Firma med alle lithografiske Genstande og »altsaa ikke tale om, at De er i Compagnie med os«. (H. I. Bing & Søn). »Lad *Naumann* og *Dondorff* og flere opgive, hvad de tager for Portraiter i forskjellig Størrelse, samt endelig faae Oplysning om hvorledes der er accorderet med Arbejderne. Forespørg om hvilke Sten der ere de bedste, om Priserne paa alt til Stentrykkeriet henhørende, men *intet* kjøbe, da det til de samme Priser er fordelagtigst at kjøbe i Paris. Kunde man komme efter at fabrikere qvadreret Papir, var det gunstigst at søge en Trykker i Paris. Presser, Farver, Verktøj og Materiale samt lithografisk Papir og andre Sorter købes hos *Marion,* Rue Cité Bergèle, Faubourg Montmartre; der gives 33 p. c. Rabat. Alt hvad De kjøber i Paris skal sendes til og betales af *Bing.* Det vil være rigtigst at notere Priserne i en Lommebog.« —

Ferslew holdt sig *Bings* Formaninger efterrettelig, og i Dagbogen noterede han Resultaterne af sine Besøg hos de kendte Verdens-Firmaer.

Af litografiske Sten var de sorte og mørkegraa bedst til Gravering, de graa og gulgraa bedst til Crayon, de mindre gode af samme Farve

8. Generation til simpel Crayon, de gule og ikke altfor bløde, aarede eller marmorerede til Blæktegning og Skrift, og de blødeste til Autografi og Overtryk. Det lykkedes ham at slutte Accord med en dygtig Trykker, der i 3 Aar havde arbejdet i Paris, det var en Tysker, fra München, og han indvilligede i først at faa sin Rejse godtgjort, naar han havde arbejdet et Aar i Kjøbenhavn. En ny Presse blev indkjøbt, Papir, Farve og Værktøj og alt indskibet i Le Havre, inden *Ferslew* Tirsdag den 8. Marts 1841 Kl. 6 Aften med den hurtige Postbefordring, »Maille-Posten« forlod Paris. Den tilbagelagde de 90 Mile mellem Paris og Frankfurt paa 48 Timer, men Billetten kostede ogsaa 36 Rdlr. og der var kun Plads til to Passagerer, fortæller han i et Brev skrevet samme Dag, og han fortsætter:

»Igaar var jeg allene ude paa Père Lachaise og jeg var glad over at jeg kom derud; thi her var meget at see og smuk Udsigt over hele Paris. Det var taaget, men lige som jeg stod og betragtede Staden, brak en Solstraale igjennem Taagen og oplyste Montmartre, der tog sig godt ud. Jeg besøgte Abilard og Héloise og tog en lille Boket med hjem, som jeg havde taget fra deres Billeder; de vare saa belagte med Krandse, at der vist var et heelt Læs. Jeg har ogsaa staaet ved Napoléons Kiste, næsten $^3/_4$ Time. En af hans gamle Garde havde Vagt. Jeg vilde have en af de smaa Boketter, der laa paa Gulvet, men erholdt en Compliment og et varmt Haandtryk af Soldaten, han vilde ikke berøve sin gamle Herre en eneste Blomst. Det var ordentlig højtidelig at spadsere om i den store Bygning imellem de mange gamle Karle med store Skjæg og enten uden Arm eller Been, og naar man gaaer i Anlæget uden om Hôtel des Invalides, seer man rundt om en Mængde Huller i Jorden af de mange Træben, — — — — Jeg har ogsaa været paa Comedie med den yngre *Bing*,

der forærede mig Billet. Det var en Folkecomedie, men meget morsom. *Bings* er vakre Folk; jeg spiser dér hver Dag. Madam *Bings* Broder reiser med paa Tirsdag til Frankfurt. — — Sig *Kierkegaard,* at jeg har kjøbt et af de allerbedste Daguerretypiapparater for min egen Regning til Portraiter, med de nyeste Forbedringer, jeg gaaer i disse Dage og lærer at bruge samme. Jeg skal nok faae mine Penge ud af det igjen; det koster 30 Specier, men man faaer her 5 Rdlr. for hvert Portrait. Det er muligt, at *Bing* vil være halvt med om Daguerretypien.« — — — — 8. Generation

Efter Hjemkomsten fra Paris tog de unge Kompagnoner *Bing* og *Ferslew* med Iver fat paa Anlæggelsen af deres lithografiske Etablissement[1]), hvortil i 1842 knyttedes et Kobbertrykkeri. Aaret efter ansøgte Firmaet om Tilladelse til at anlægge et Stereotypistøberi, men det kunde foreløbig ikke bevilges af Hensyn til Brødrene *Berlings* Monopol. Da dette udløb nogle Maaneder efter, føjedes ogsaa nævnte Virksomhed til *Bing & Ferslews* lithografiske Etablissement.

I Februar 1842 rejser *Ferslew* atter til Udlandet for at søge nye lithografiske Prøvearbejder og for at engagere endnu en Trykker, der efter *Bings* Ønske skulde være uddannet i Paris. Rejsen gik dennegang med Diligencen gennem Sjælland. I Slagelse blev han paa Posthustrappen modtaget af sin Kones Veninde, *Stine Færch,* der havde varmet Fastelavnsboller til ham paa sin Kakkelovn. Hun havde staaet der fra Kl. 5 Morgen, og Postvognen kom først Kl. 6, saa der blev kun levnet hende 15 Minutter til en Passiar med Ungdomsvennen fra Aalborg, hvorimod Turen fra Slagelse til Korsør gav ham rigelig Tid

[1]) Den 31. Januar 1842 underskreves Interessentskabs-Kontrakten, hvorved Firmaet »Bing & Ferslew« grundlagdes.

8. Generation til at fortære de varme Boller. Med god Vind kom han i Smakken over Bæltet og tog videre med Postvogn fra Nyborg over Odense til Assens, hvorfra han sejlede til Haderslev, og fortsatte Rejsen med Vogn til Hamborg.

— — — — »Dennegang behøver jeg ikke at spørge en slunken Pengepung, om jeg tør tillade mig flotte Rejsevaner. Jeg boer som en Kammerherre, har Sovecabinet og en Sahl paa 3 Fag med 6 uhyre store Stykker i forgyldte Rammer paa mine Vægge, Mahogny Sofa med Fjedre og Hestehaars-Betræk og et net Chatol med to Voxlys, hvorved jeg nu sidder og skriver hjem«. — — — »Tummelen paa Hamborgs Gader har ganske overvældet mig. Gjennem en Forretningsbekjendt af *Bings* er jeg bleven introduceret paa Børsen og kommer der hver Dag for at læse de danske Aviser.« — — — —

Middagsmaaltiderne, der dengang var Kl. 3, indtog *Ferslew* hos *Diedrich Meyer;* i hans Hustru, *Ema*, vandt han en god Veninde. De førte lange Samtaler om Familieanliggender. Af hende fik *Ferslew* at vide, at en Søster til hans Svigerfader i Sindssyge havde berøvet sig Livet; en fortrolig Meddelelse, der nok kunde give ham noget at tænke paa ved Blikkenslager *Meyers* tiltagende Melankoli og Særhed.

Efter et kortere Ophold i Hannover ankom *Ferslew* den 20. Februar til Frankfurt. Her træffer han sine gamle Bekendte, *Seidentopfs,* der havde bygget sig et smukt Landsted udenfor Bokkenheimer-Porten. Om et Besøg hos dem fortæller han saaledes: »Den Gamle blev saa glad ved mig, at han strax tog Frakken paa og inviterede mig til at besee Haven og siden gik vi tillige med Sønnen og Sønnekonen hen til et brillant Hôtel, der var propfuldt af Gjæster. Herfra gaaer Jernbanen til Wiesbaden og man kjører 4 Miil i en Ruf. Det saae herligt ud, da selve Toget kom igang, og vi havde endnu ikke drukket

vor Viin og Kaffe før Vognen var der igjen; dog var det en anden, der var paa samme Tiid taget afsted fra Wiesbaden, som den første fra Frankfurt, men alligevel er dog de 4 Miile reist imens vi drak nogle Glas Wiin, thi Vognen ankommer i samme Minut paa begge Ender af Banen. — Det ruller som en Torden, og en stor Sky er om begge de forreste Vogne — — —.« 8. Generation

Det var *Ferslews* lønligste Haab at slippe for Rejsen til Paris. Hver Mil, han fjernes fra Danmark, faar Hjemvéen, der ulmer paa Bunden af hans Hjerte, til at bryde ud i lyse Flammer. Jo mere Gadelarmen bruser om ham, desto stærkere føres hans Tanker til Østergade, hvor just nu Kirkeuhrets Slag lyder og Vægteren begynder sin Sang gennem den stille Gade. Hans Udlængsel var forlængst bragt til Ro med de mange andre Ungdomsforhaabninger; kun i Hjemmet og i hans Arbejde laa nu hans Fremtidsdrømme.

Paa Gennemrejsen havde *Ferslew* i Hannover besøgt en Lithograf *Giere,* der var meget anseet for sin Dygtighed. Da hans Broder, der var uddannet i Paris hos *Lemercier,* meget ønskede at faa Arbejde i Kjøbenhavn, ventede *Ferslew* i Frankfurt *Bings* Samtykke til at engagere ham, men Svaret maa have været afvisende, thi *Ferslew* maatte alligevel rejse videre til Paris. Brevene fra dette Ophold er ikke bevarede, men der findes mellem hans Rejseoptegnelser en Billet til Postvognen fra Metz til Paris, med Plads i »la rotonde«, til den 26. Februar 1842 Kl. 3. *Bing* fik rimeligvis sit Ønske om en fransk Trykker opfyldt.

Efter Hjemkomsten, da Trykkerierne var i god Gænge, begav *Ferslew* sig med sine to Sønner paa en Ferierejse til Aalborg. Overfarten var besværlig, trods den gunstige Vind, der førte dem helt op forbi Helsingør inden Søsygens Kvaler meldte sig, men under Anholt

8. Generation maatte de ligge for Vindstille en hel Dag. Ud paa Natten blæste det op, og Smakken, der maatte krydse mod Vinden, passerede først Hals den næste Morgen. Paa Grund af Modvinden i Limfjorden, foregik Landsætningen ved Gaarden Rørdal i Nærheden af Aalborg. Passagererne maatte roes ind til Kysten i Baade, og da de naaede den flade Strand, maatte de, hængende paa Ryggen af Matroserne, bæres i Land, hvad der gav Anledning til mange pudsige Scener.

Hos Svigerforældrene fandt *Ferslew* ikke Forholdene i Hjemmet saa gode, som han kunde ønske det. Vennerne fortalte ham, at den gamle *Meyer* havde været meget nedtrykt og uberegnelig i den senere Tid. Hans Hæftighed mod Konen kendte til Tider ingen Grænse, og med Forretningen gik det kun sløjt. Madam *Meyer* maatte uden Mandens Vidende ty til Familien i Hamborg, hvorfra der altid ydedes hende beredvillig Hjælp. Besøget af Svigersønnen og Børnebørnene blev til stor Opmuntring for de Gamle. Med vanlig jydsk Gæstfrihed kappedes alle om at fornøje *Ferslew* og de to Drenge. De blev indbudte paa Skafføgaard, Viffertsholm og Kongstedlund, og hans Ungdomsvenner, der nu alle vare velstaaende Folk, indbød til det ene Gilde efter det andet. »— — — Den megen gode jydske Mad er lige ved at tage Vejret fra mig. Jeg forspiser mig i dejlig fed Rulleaal. Forleden maatte jeg fortære 2 Tallerkener Suppe, 4 Stk. Fiskebudding og en uhyre Portion Rødgrød« skriver han hjem til sin Kone i det Brev, der slutter saa rørende ømt:

Fredag Kl. 10.

Min kjære Sine.

»Nu er jeg da igjen i mit lille Værelse i »Tiendeladen«. Vi kom igaar Eftermiddags fra Nibe. Mørups kjørte os i sin egen Vogn. Budolfi Klokker slaaer just nu 1/4 paa 11. Denne Klokke har mit stakkels Lam hørt slaae i din muntre Livsalder og det falder mig saa underligt naar jeg hører dens Slag. Det er en rar Stilhed jeg har i

dette lille Kammer, thi jeg er, som du veed, det eneste levende Væsen i hele Huset. Imellem de gamle Bøger fandt jeg een, hvori mit Lam har skrevet, at den var givet hende af hendes Moder. Det var en gammel Bog fra Thagaards Tid der hedder: »Visdoms Skole til Frimodighed med Døden«. Jeg læser lidt i den hver Aften i mit lille ensomme Kammer. Du kan troe det falder mig saa underligt her, naar jeg betragter de gamle Omgivelser, saa er de mange Aar, der ere forsvundne, som en Drøm og jeg trylles tilbage til vort første Bekjendtskab; og naar jeg saa kaster et Øje paa mine store Drenge, forbauses jeg over, at det er min lille Sines Børn.« — — — 8. Generation

* * *

Det lykkedes snart det unge Firma at faa oparbejdet en anerkendt lithografisk Virksomhed. Mange Bestillinger indløb fra Finansministeriet; Nationalbanken, og dens Filial i Flensborg, fik Aktiebreve og Vexelblanketter trykte paa Dansk og Tysk. Til det kgl. Toldkammer trykkedes de saakaldte »Kortbælter«, der, forsynet med Løbenummer og aaben Plads til det kgl. Toldstempel, blev slaaet om ethvert Spil Kort, der kom i Handelen. Ogsaa General-Post-Direktionen blev en trofast Kunde; det er, som bekendt, Hofgravør *M. W. Ferslew,* der tegnede det første danske Frimærke. Talrige er de Stempler, der af *Ferslews* Haand er graveret til de offentlige Kontorer. Blandt hans Arbejder til »Nationalbanken« kan nævnes: Kobberpladen til 20 Rigsbankdaler-Seddelen efter Prof. Hetsch' Tegning og den vestindiske 50 Dollars-Seddel. I Aaret 1843 indsendte han en Regning til Nationalbanken paa 480 Rdlr. for Arbejder udførte til de nye 100-Rigsbank-Sedler. Slige Arbejder udførte han for egen Regning, idet Gravering og Kobbertrykning ikke var indbefattet i *Bing & Ferslew's* Interessentskab, ligeledes Trykningen af de Kobbere, der ledsagede *P. O. Brøndsteds* Afhandling om den »Ficoroniske Cista«, skrevet i Aaret 1826. Kobberne var under *Brøndsteds* eget Tilsyn tegnede i Rom af *Ruspi*

8. Generation og stukket af *de Cligny* i Paris. Afhandlingen blev først udgivet 1847 af *N. V. Dorph.*

Fra *Bing & Ferslews* lithografiske Etablissement udgik saadanne Arbejder som Bilagene til »Skolen og Hjemmet« i Stentryk efter bekendte Kunstneres Arbejder og Thorvaldsens Selvportræt fra hans 24de Aar, der blev udført i Overtryk efter Kobber. Ligeledes er et Mindeblad over den afdøde Kunstner, forestillende det nys fuldendte Museum, set fra Frederiksholms Kanal, indrammet af en Frise af Thorvaldsens navnkundigste Værker, signeret *Bing & Ferslews* lithografiske Etablissement.

Uvist af hvilken Grund flyttede Firmaet i Aaret 1843 til Østergade Nr. 69, hvor *Ferslew* fik sin Bolig paa 1ste Sal. Allerede før den Tid havde Familien om Sommeren lejet nogle Værelser paa Østerbro i en Sidebygning til »Rolighedsdal«. Huset laa tæt op til Laagen ind til Rosenvænget og fandtes der endnu indtil for faa Aar siden. Her var en lille Have, som det var *Ferslews* Glæde at pusle i naar Tiden tillod ham at spasere uden for Porten. I Foraaret 1843 blev *Sines* Moder alvorlig syg, og begge hendes Døtre rejste til Aalborg. *Ferslew* skriver da fra »Rolighedsdal« den 9. April:

> »— Christian er idag spadseret med mig herud i det smukke Vejr, Wille vilde hellere blive hjemme. Jeg har antaget en Lærer, der hver Aften gjennemgaaer deres Sager med dem, og har været saa heldig at træffe et sjeldent dygtigt Menneske og Drengene ere saa glade for ham, da han har saa gode Maader at lære dem paa. Han skal have 6 Rdlr. maanedlig. En lille Pige har vi til at klippe Kort[1]) baade for Stentrykkerie tog os selv, hun faaer 2 Mrk. om Dagen, altsaa 1 Mrk. for min Part. Mille er meget ferm. Wille og hun bestemmer hvad vi skal spise og Wille[2]) fører Regnskab og har

[1]) De da brugelige Visitkort paa krideret Papir; Skæremaskinen kendtes ikke.
[2]) Den ældste Søn William var da 10 Aar gammel.

Pengene i Forvaring; det glæder ham. Jeg har modtaget 300 Rdlr. fra General-Toldkammeret og er foreløbig ikke forlegen for Penge. — — — To Elever fra Waisenhuset kommer og hjælper os i disse Dage, saa vi giver den nye Pige Afsked til Middag. Vi har paa Kobbertrykkeriet saa meget at bestille, at vi hele sidste Uge har maattet arbeide Dag og Nat. Iaftes fortalte Mille, at hun havde hørt hos Bageren, at Madam Klein for 4 Aar siden har dræbt en Pige med Gift, og at hun for nogle Dage siden har gjort det samme ved en Anden, og det græsselige er, at de Begge vare i gode Omstændigheder, saa man kan sige, at det egentlig er 4 Mennesker. Hun skal have stillet 10,000 Rdlr. contant for sig for at gaa fri indtil Sagen er afgjort. Hvem skulde have troet det om den Kone! Man siger det er derfor hun har jaget saa med at faae hendes Datter gift, lige meget om Manden havde noget eller ikke. — — — Fra Fritz kan jeg hilse, han har travlt med sin nye Boutik paa Børsen, den skal aabnes i disse Dage.« — — —

Madam *Meyers* Sygdom var af alvorlig Natur, rimeligvis Mavekræft. — *Sine* blev hos hende til de sidste Dage i April, der sporedes da nogen Bedring, og hun forberedte derfor Hjemrejsen, trods hendes Mands Opfordring til at blive i Aalborg. Den 18. April skrev han til hende: — — — »Her hos os er alt gaaet ved det gamle, igaar stod vi hjemme og arbeidede hele Dagen ganske allene og gik i Seng Kl. 8. Da her ingen var første Helligdag, tog *Christian* og jeg paa Frederiksberg kørende i Omnibus for 12 ß for os begge«. — — —, og den 22. April skriver han: — — — »Her gaar alt ved det gamle. Mange Kort klippes der for Trykkerierne. — — — Jeg har betalt de 100 Rdlr. til *Bing*[1]) som du havde givet Beviis for, hvilket jeg fik af ham. Han lod mig vide at Du morer Dig godt. Det var slemt at Du ikke gik med paa Ballet, det havde dog været morsomt om Du igjen kunde proberet om Du ikke havde glemt det, der var Dig saa

[1]) Jacob Bing, Broder til Meyer Bing.

8. Generation behageligt i Fortiden. Vi har haft travlt med *Fritz* for at forandre hans Plade og sætte »Hof-Blikkenslager« derpaa. *Fritz* sælger hver Dag for 5 à 6 Rdlr. Lad mig nu see, at Du ikke sparer paa Skillingen, Du maa gjerne bruge dem alle derovre; herhjemme har vi nok!« —

Sines Moder levede Sommeren over; først den 10. September 1843 afsluttedes hendes virksomme Liv. Tunge Skyer havde ruget over hendes sidste Aar. Hun maatte opleve den Sorg, at se sin forhen saa driftige Mand mere og mere hensynke i Mismod og til Tider ganske overvældes af et sygeligt Sind, der tvang ham til at opgive sin Gerning og tilsidst førte ham langt ud i Umaadeholdenhed. Da hans Hustru døde opholdt han sig i Nibe; han underskriver ikke Dødsannoncen, der blev indrykket i Aalborg Stiftstidende:

† † †

Det har behaget Gud igaar ved Døden at bortkalde vor inderlig elskede Moder, Johanne Marie Meyer, født Wulff, i hendes Alders 70½ Aar, dette bekjendtgjøres sørgeligst paa vor fraværende Faders, Sødskendes og egne Vegne. Al Condolence frabedes.

Aalborg, den 11te September 1843.

Wilhelm Meyer. Frederikke Meyer.

Sine var altsaa ikke i Aalborg; hun ventede sit tredie Barn og blev derfor hjemme, men hendes Mand rejste straks derover og meddelte hende i følgende Brev alt hvad der kunde fortælles om Moderens Død og Begravelse:

Aalborg, Mandag Middag (13. Sept.).

Kjære Sine.

»Efter en heldig Reise er jeg atter her og kom netop tidsnok for at ledsage vor kjære gamle Moder til hendes sidste Bolig. Rikke var meget angrebet, dog fattet. Begravelsen var arrangeret

meget godt. Følget samlede sig i Damsöes Gaard ved Siden af. Kisten var smuk og alle hendes gode gamle Venner bragte Krandse dertil, og en smuk Liig-plade havde Gunst og Hansen leveret. Vognen blev trukket af 4 Heste med sorte lange Dækkener, kort sagt, det hele var saa smukt, man kunde ønske. Ved Graven holdt Hald[1]) en meget god Tale der passede godt for den hensovedes hele Færd, der blev tillige afsunget trykte Ligvers«[2]). 8. Generation

Samme Dag.

Vi har nu her en kedsommelig Uro med at faa alting optegnet. Der er en Mængde Ragerier, mere end man skulde troe, og jeg maa være alle Steder, ogsaa til Auctionen over Indboet er forbi, da det ellers gaar rent galt mod den Gamle. Han har levet godt i disse Dage af Levningerne fra Begravelsen, men var i Formiddags saa højrøstet, at jeg blev vred, saa vi vil snart faae Roe; vi har det just ikke saa behageligt. Jeg logerer hos Fred. Wissing, som er saa glad derved. Han lægger hver Aften Eddikeklude paa min Pande, da mit Hoved af det meget Vrøvleri er daarligt nok. — Din Moder havde givet Rikke alt Sølvtøjet, men jeg har ladet alt skrive, og hun kan da faae det paa Auctionen, dersom det kan strække til, thi Hovedsagen er, at den Hensovede kan ligge i sin Grav uden Gjeld. Hun døde saa rolig og blidt Onsdag Aften Kl. $^1/_2$ 8 og havde før sin Død ordnet sin hele Begravelse ja saagar sendt 2 smaa Sylteglas ud til Md. Brunnies for at faa dem fyldt med Syltetøj til Begravelsen. Det gjør mig saa inderligt ondt naar jeg vanker om her og betragter alle disse smaa Gjenstande, der var hende saa kjære. Hendes smule Brænde og Tørv havde hun selv opstablet saa pænt paa Loftet og alle Steder var der saa ryddeligt og reent, saa man kan sige, at hun var en sjelden Kone lige til det Yderste. Huset er der under Haanden budt 2500 Rdlr. for, saa jeg troer nok, at vi faar Gjelden dækket, naar der ikke kommer for store Fordringer fra Hamborg. Jeg har ladet tage 1 Sengs Klæder og Lagener fra til den Gamle, hvor han kommer hen, dog maa vi sagtens tage ham med, da vist Ingen vil have ham, og

[1]) Dr. th. Peter Tetens Hald, 1837—56 Sognepræst v. Budolfi Kirke.

[2]) Begravelsen fandt Sted Torsdagen den 14. September 1843 paa Aalborg Kirkegaard. Før Jordpaakastelsen blev sunget: »Jesu Christ! du led og døde«, og efter denne: »Som Skyggen svinder Livet bort«.

8. Generation

vi resikerer, at han dog rejser til Kjøbenhavn alligevel. Dog vil jeg forsøge at faa ham anbragt. Han er nu ganske af min Mening at alt skal sælges, at han kan betale Enhver sit. Jeg kan godt, naar jeg er tilstede, tæmme ham. Wilhelm[1]) er rent forkuet, vi vil see at faa ham afsted med Dagvognen paa Onsdag. — — — —

Nogle Dage efter skriver han:

»Stundom har jeg ondt af den Gamle, naar vi taler om Husets Salg siger han: »Jeg kom her til Byen som en fattig Karl og havde blot en hollandsk Ducat i Lommen, jeg har arbeidet og slidt for at faae det samlet, og nu bliver jeg jaget ligesaa fattig ud af mit Hus, som jeg kom hertil fra Hamborg.« Han staaer nu og maler den Blomsterkurv, der staaer i Haven, den skal sættes paa Graven, en lille Komodeplade lader vi hendes Navn indhugge i for 1 Rdlr.; den lægges op til Kurven. Omkring Gravstedet sættes Græstørv og Kurven fyldes med Blomster og Grønt. Auctionen bliver udsat til 2den og 3die October, thi Prindsen kommer her i denne Uge, og følgelig vilde Ingen komme til Auctionen. Nu bliver Huset ogsaa averteret; den Gamle vil selv kjøbe det, siger han. Ved Auctionen tænker jeg, at jeg maa indelukke ham i Malerstuen. Alt er nu »skrevet«, der er 800 Nr., med Guds Hjælp kan Gjelden blive betalt, men I Børn faaer næppe noget. Svendene har just ikke handlet saa ganske redeligt, de betaler intet for de Materialer, de har brugt, da vi ingen Regning kan fremlægge. Mit Hoved er bleven bedre i den friske Luft. Vi opholder os hele Tiden i de smaa Stuer hvor den Gamle er død, der er saa venligt, og der er ikke noget rædsomt ved dem, dog gjør det mig saa ondt hvergang Rikke kommer med den lille runde Kaffekedel, thi saa mindes jeg den Hensovede, der laa tæt ved hvor vi sidde. Jeg ængster mig bestandig for at I ikke har det godt der hjemme. Gud holde sin Haand over Eder. Lev nu vel, gode Sine.« Din

hengivne

Ferslew.

---

[1]) Wilhelm var Meyers yngste Søn. Blev senere Landmand, giftede sig, men levede i smaa Kaar. Han havde taget Faderens uligevægtige Sind i Arv og berøvede sig selv Livet i et Anfald af Tungsind. Han efterlod sig Børn, hvoraf den ene blev den bekendte Ejer af Hôtel Knapstedgaard, Fader til Skuespiller Torben Meyer og Skuespillerinde Fru Betty Kirkeby.

Den 27. Januar 1844 fødtes *Ferslews* tredie og sidste Barn, en Datter, der fik Navnet *Johanne Christine,* opkaldt efter den nys afdøde Mormoder. Fra Blikfabrikør *Friderich Wilhelm Meyer* i Aalborg findes et Brev, der er skrevet i Anledning af denne lille Piges Fødsel. Man var ikke saa hurtig med Brevveksling den Gang, saa Brevet blev først afsendt den 16. Febr. fra Aalborg. Det er det eneste Brev, der er opbevaret fra ham. Det er skrevet med fast, flydende Haand, dels paa Dansk, dels paa Tysk, men Indholdet er uroligt og springende, farvet af hans Utilfredshed med Tilværelsen, fordi han ikke mere havde noget at tage Haand i; men det er ogsaa isprængt morsomme Raillerier over hans Bysbørn. Man seer af dette Brev, at han fik Lov at beholde sit Hus og blev plejet af en Familie, der havde lejet den øvrige Del af Huset. Han underskriver sig: »Grossvater *F. W. Meyer*«. 8. Generation

I August Maaned samme Aar blev *Sine* med sin lille Datter kaldt til Aalborg; hendes Fader var bleven syg. Hun ankom den 23. August med Dampskibet »Iris« fra Kjøbenhavn. I Husets Almanak var der ud for Tirsdag den 23. Juli sat et Blyantsmærke; den Dag var *Meyer* gaaet til Sengs og der fortsættes dermed fra Dag til Dag indtil Døden indtraadte den 30. August 1844. Samme Dag indrykkedes følgende Annonce i Aalborg Stiftstidende:

† † †

„Alt det behagede det alvise Forsyn idag Middag, den 30te August at bortkalde til et bedre Hisset vor elskede kjære Fader Frederik Wilhelm Meyer i hans Alders 70 Aar, ikke fuldt et Aar efter vor kjære forudgangne Moder; dette sørgelige Budskab blev det vor tunge Pligt at overbringe vor kjære, salig Faders Familie og Venner paa fraværende Sødskendes og Familiens Vegne. Condolence frabedes."

Aalborg 30te August 1844.

Frederikke Meyer. Lasenia Ferslew f. Meyer.

8. Generation

Først den 3die September modtog Ferslew Budskabet om Dødsfaldet og sender med første Lejlighed et kærligt Brev til de to Søstre. Han vilde helst selv komme for at staa dem bi ved Ordningen af Begravelsen, men der er fuldt op af Arbejde, saa han kan kun i yderste Nødvendighed gøre sig fri. Han beder dem ordne alt paa den bedste Maade og stiller Midler til deres Raadighed: — — »den Smule Godhed, som jeg har haft Lejlighed til at vise vor kjære gamle Fader, tør jeg kun ansee som en ringe Afbetaling paa, hvad han engang har gjort for mig, da jeg som et stakkels forladt Barn kom i hans Huus, og min selve nuværende Stilling er maaske foraarsaget af, at jeg kom dér, thi ellers havde jeg maattet reise tilbage til Kjøbenhavn og havde maattet henslæbe min Tiid i et eller andet Verksted med groft Arbeide; dette er Sandhed! derfor vil jeg altid velsigne de salige Gamles Minde. Jeg kan ikke nægte, at det gjør mig ondt, naar de fleste sige: »det var vel!« thi jeg holdt meget af ham, trods al hans Svaghed. Igjennem de Taager, der i den senere Tiid har omhyllet hans Sjæl, skinnede dog altid en høisindet Tænkemaade; den var Grundtrækket i hans Characteer, som man, trods alle hans Feil, maatte elske og agte.«

Sine, Frederikke og lille *Hanne* blev nogle Uger efter Begravelsen i Aalborg, hvor de boede hos deres gamle Ven Kjøbmand *Frederik Wissing* paa »Graven«. Der var nok at tage vare med Ordningen af de Gamles Efterladenskaber: Opløsningen af deres Barndomshjem. Besøg skulde aflægges hos *Sechers* paa Skafføgaard og Svanholms paa Viffertsholm, og da saa Auktionen havde sat Slut paa det, der havde knyttet de to Søstre saa fast til Aalborg, vendte de begge tilbage til Kjøbenhavn, hvor nu *Frederikke Meyer* genoptog sit Arbejde. Med stor Dygtighed graverede hun Vaabner i Signeter baade i Metal

„Christians Mølle“ ved Hillerød.
Et Blad af M. W. Ferslews Skitsebog.

Udsigt fra Langelinie.
Et Blad af M. W. Ferslews Skitsebog.

og Ædelstene. Hun havde Talent for Modellering. En vellignende Portrætbuste i Ler af Gravør *Ferslew,* der nu har sin Plads i min Faders tidligere Arbejdsværelse paa »Hôtel Royal«, er udført af hende. 8. Generation

I Aalborg Stiftstidende for Torsdag den 29. August 1844 omtales en Industriudstilling paa Charlottenborg, — »hvor Hof-Graveur *Ferslews* forskjellige Signetaftryk, fornemmeligen af Staalsigneter, ligesom *Frederikke Meyers* Graveringer i Glas og Ædelstene, viste en Færdighed, der kræver baade technisk Dygtighed og kunstnerisk Smag. Sidstnævnte har vedlagt et Glas-Signet med Navnetræk og en Vaabengravure i Flint, der fortjener særdeles Opmærksomhed.« —

En lykkelig Tid oprandt nu for *Ferslew* og hans Hustru. Halvbroderen *Jens Ferslew,* der var Landmaaler, kom til Kjøbenhavn og blev forlovet med *Frederikke. Jens Ferslew* købte derefter »Christians Mølle« ved Hillerød, hvor han bosatte sig som Møller og Landmaaler, og den 25. Marts 1847 blev de viede i Frederiksberg Kirke. Det blev en Oplevelse for Drengene fra Østergade, *William* og *Christian,* at besøge Onkel *Jens* paa Møllen, der laa paa Jægerbakken lige overfor det prægtige Slot, hvis Spejlbillede stod klart i den blanke Sø. Fra Morgen til Aften strejfede de om i Mark og Skov. Her i den kendte Egn vaktes ogsaa Barndomsminderne paany for deres Fader, der som Dreng havde gennemstrejfet de dejlige Skove ved Fredensborg, og her paa Møllen samledes han tillige med de jydske Venner fra Ungomsaarene. I *Ferslews* Skizzebog findes talrige Portraiter af Slægt og Venner, alle signerede »*Christians Mølle*«. De fleste er tegnet i Krigsaaret 1848: Procurator *Bentzen* fra Aalborg og hans Kone, Proprietair *Schmidt* fra Møllerup, Procurator *Jensens* Kone og hans Datter fra Aalborg, *Haraldine Jensen,* der kort forinden havde mistet sin Forlovede, Lieutenant *Wedege,* i Træfningen ved

8. Generation Bov, *Stine Secher* fra Skafføgaard[1]) og den tidligere Ejer af »Christians Mølle«, *A. Erlandsen.* Hans Skizzebog vidner ogsaa om Besøg paa hans Fødested i Fredensborg og Udflugter til Tisvilde Hegn. Det sidste Brev, der er opbevaret fra *William Ferslew* til hans Hustru, skrev han en Foraarsaften paa »Christians Mølle«, da han kom hjem fra en Køretur med *Jens* for at se paa Dræningen af de nye Enge. Aftenen før havde han bivaanet Taffelmusikken fra Slotsgaarden og beundret den pragtfuldt oplyste Borg. — »Gid jeg havde Eder alle 4 hernede, saa skulde jeg ret løbe om med Eder i den smukke Skov. — — — Lev nu vel min kjære Sine, gid du maa befinde dig vel din Stakkel, der altid gaar og trasker derhjemme uden nogen Glæde« — — —.

Ifølge Vejviseren fra 1851 boede Graveur *Ferslew* dette Aar endnu paa Østergade i Nr. 69; men Aaret efter flyttedes Kobbertrykkeriet og *Bing & Ferslews* lithografiske Etablissement til Østergade Nr. 8. Kun et kort Spand af Tid kom *William Ferslew* til at virke her; han havde aldrig været stærk af Helbred, led af Hovedpine og klagede ofte over Smerter i Brystet. I Begyndelsen af Foraaret 1852 paadrog han sig en alvorlig Forkølelse, der gik over til Lungebetændelse. Kræfterne slog ikke til, den 21. April bukkede han under for Sygdommen; et Menneske gik bort, der trofast og med Kærlighed havde røgtet sin Gerning i Livet og som efterlod sig et agtet og æret Navn, dybt savnet af Hustru og Børn. Han blev begravet paa Holmens Kirkegaard; den første, der blev nedsat i vort gamle Familiegravsted. Efter sin Mands Død flyttede »Enkemadam« *Ferslew,* som hun kaldes i Vejviseren, i Samraad med

[1]) Edel Kirstine Margrethe Secher, Datter af Jørgen Mørch Secher til Skafføgaard, 1858 gift m. Professor i Theologi Christen Hermansen.

Hof-Gravor
M. W. Ferslew.

Lasenia Ferslew
f. Meyer.

Chokoladefabrikant
Fritz William Ferslew.

Bing Trykkeriet og det lithografiske Etablissement til Hjørnet af Kongens Nytorv og Gothersgade Nr. 353, Kammerherre *Heltzens* Gaard. Hun forestod selv Ledelsen af begge Virksomheder, den sidste i Kompagni med *Meyer Bing,* der blev hende en trofast Støtte, indtil hendes næstældste Søn, min Fader, efter endt Uddannelse i Berlin, i Aaret 1857 overtog Kobbertrykkeriet og det lithografiske Etablissement. Da min Fader senere købte Ejendommen Nr. 24 i St. Kongensgade, kom min Bedstemoder ogsaa til at bo dér. Overgangen fra hendes tidligere virksomme Liv, hvor hun var den herskende og bestemmende, til de tilbagetrukne Forhold, hun nu kom til at leve under, blev hende svær, men hun var klog nok til at lade de unge, friske Kræfter arbejde paa egen Haand. Utvivlsomt har dette voldet hende stor Kamp. Som hendes Faders sidste Aar formørkedes af tiltagende Tungsind, gled ogsaa hun ud i dyb Melankoli. Den 21. December 1863 døde hun pludselig; Slægtsarven havde kastet en Skygge over hendes sidste Stund. 8. Generation

Hun blev jordet ved hendes Mands Side i Familiegravstedet paa Holmens Kirkegaard.

II.

Hans Marius Ferslew, f. 3. Marts 1803 i Fredensborg, død 18. Maj 1825 i Randers.

Vejpikør *Peter Abraham Ferslew* og *Wilhelmine Christine Hansens* yngste Søn var ikke udrustet med de samme gode Evner, som den ældre Broder. Desuden var han svagelig fra Barnealderen. Efter endt Skolegang, der, efter et tidligere citeret Brev at dømme, maa have været meget mangelfuld, kom han efter sin Konfirmation i Skomagerlære i Randers. Uagtet han havde bestaaet sin Svendeprøve den 9. April 1822, da hans Moder hyldede ham i det tidligere

8. Generation nævnte Digt, saa var han ikke istand til at ernære sig selv, hvad der vistnok skyldtes hans svagelige Helbred. Hans Livsbane blev kun kort. 22 Aar gammel døde han efter en smertefuld Sygdom, foraarsaget af en Betændelse i Foden.

Hans Marius Ferslew efterlod sig ingen Livsarvinger.

Vejpikør Peter Abraham Ferslews og Ane Kirstine Jacobsdatter Rinds Børn.

I

Jens Christian Schwermann Ferslew, f. 23. December 1819 i Randers, død 8. Juli 1863 paa Klampenborg Vandkuranstalt.

Jens Ferslew viste tidlig Anlæg for Læsning. Hans Fader besluttede sig derfor til at sætte ham i Latinskole. Ifølge Matriculen over Disciplene i Randers lærde Skole blev han, efter at have fremlagt de befalede Attester samt Kassererens Kvittering for Erlæggelsen af 5 Rdlr. Sølv i Introduction til Skolekassen, optagen i Skolens 1. Klasse den 6. April 1831. *Jens* blev en flittig Elev, fik gode Karakterer, erhvervede sig flere Flidsbelønninger og opnaaede paa Grund af Faderens stadige Pengeforlegenhed fri Skolegang. Den 1. Januar 1836, 3 Aar efter sin Konfirmation, blev *Jens Ferslew,* 17 Aar gammel, udmeldt af Skolen for at søge videre Uddannelse ved et Landvæsens-Institut[1]). Efter endt Læretid erholdt han kongelig Understøttelse til under et toaarigt Ophold i Udlandet at uddanne sig videre i Agrono-

[1]) Denne og følgende Oplysninger er hentede fra hans egenhændige Ansøgning til Indenrigsministeriet om Tilladelse til at underkaste sig Landinspecteur-Examen, dat. 2. Juni 1851. Han meddeler ikke deri ved hvilket Landvæsens-Institut han har faaet sin første Uddannelse.

mien, ved at gennemgaa et Kursus paa Møgliner-Academiet[1]) og paa en Læreanstalt for Engvanding. Anbefalet af sine Lærere dér, erholdt han senere Understøttelse til en Rejse i Tysklands forskellige Egne og et Studieophold paa »Hohenheim« for at gøre sig bekendt med de tekniske Bihaandteringer ved Landbruget[2]). I Sachsen fik *Ferslew* Lejlighed til at studere den ved Landets specielle Opmaaling brugte Boniterings-Maade. Dette var i Aarene 1840—42. Det blev herefter paalagt ham at vende hjem til Danmark for dér at arbejde for Engvandingens Fremme, specielt paa Domainerne, og kort efter blev han tillige Engmester i Ringkjøbing Amt. Paa Foranledning af ham blev der af dette Amts landøkonomiske Selskab oprettet et Engvandings-Institut, hvor 25 unge Mennesker af Bondestanden blev oplærte samt en stor Del Anlæg for Private og Domainerne udførte. Hertil ydede Staten aarlig 400 Rdlr. til Dækning af Rejseudgifter. I ti Aar udførte *Jens Ferslew* med stor Energi et skattet Arbejde ved dette for Landet saare nyttige Foretagende, samtidig med at han arbejdede videre paa sin egen Uddannelse. I Aaret 1843 tog han Landmaaler-Examen, »med Charactererne God med Spørgsmaal for den skriftlige Deel og Meget god med Spørgsmaal for den mundtlige Deel af Examen«, samtidig med at han samlede Resultaterne af sin Studierejse i Udlandet i en Bog udgivet paa eget Forlag i Kjøbenhavn 1844, trykt hos *H. G. Brüll,* under Titelen: »Landoeconomisk Reise i Tydskland, Elsass og Schweiz med Bemærkninger over Landbosager«. Bogen tilegnedes naturligvis Præsidenten for det kongelige Landhuusholdnings-Selskab, Conferentsraad *Jonas Collin.*

8. Generation

---

[1]) Møglin, Landsby i den preussiske Provins Brandenburg, 6 Mil fra Berlin, havde fordum et Landvæsens-Institut, som ophævedes 1861.

[2]) Hohenheim, landøkonomisk Læreanstalt, grundlagt 1818 af Kong Wilhelm den I. paa Riddergodset af samme Navn, beliggende i Nærheden af Stuttgart.

8. Generation

Et Eksemplar af denne Bog blev, sirligt indbundet i Chagrins Bind med Guldsnit, skænket en ung Jomfru. Paa Bogens første hvide Blad staar med fin Skrift:

»Min ædle Veninde
Frederikke Meyer
til Erindring om Vinteren 1844
venskabeligst
fra
Forfatteren« —

og det fortæller os, at medens denne saare tørre og specielle Bog om Markens Afgrøde blev udarbejdet, spirede Kærlighedens røde Rose frem i hans Hjerte. Genstanden for disse ømme Følelser var Signetstikkerinden *Frederikke Meyer*, Søster til Gravør *Ferslews* Hustru. Han havde lært hende nærmere at kende under sit Ophold i Kjøbenhavn, da han forberedte sig til at tage Landmaaler-Eksamen. Bogens Uberørthed røber, at *Rikke Meyer* kun tilsyneladende har fordybet sig i de 3 første af Bogens Blade, der indeholder, foruden Dedicationen til hende, Forfatterens Forord og Bogens Motto, Goethes:

Dem Ackermann.

»Flach bedecket und leicht, den goldenen Samen die Furche;
Guter! die tiefere deckt endlich Dein ruhend' Gebein.
Frölich gepflügt und gesäh't! Hier keimet lebendige Nahrung
Und die Hoffnung fernt von dem Grabe sich nicht.«

En Forlovelse blev Resultatet; og da *Ferslew* i 1847 som tidligere nævnt havde købt »Christians Mølle« ved Hillerød, hjemførte han sin Brud. Landmaaler *Ferslew* drev med stor Energi sit Landbrug efter sine landøkonomiske Theorier, men disse har næppe vist sig at

være praktiske for en Møllegaards Areal; thi han solgte allerede 8. Generation
Ejendommen i 1852 og flyttede til Kjøbenhavn. I Hillerød hørte han og hans Hustru til Byens Honoratiores, derom vidnede nogle Breve fra Lensgrevinde *Danner* til *Frederikke Ferslew,* der besøgte Grevinden baade paa Frederiksborg Slot og senere i Kjøbenhavn[1]). Brevene er uheldigvis gaaet tabt efter den sidstlevende Datters Død. Ifølge Vejviseren kom *Jens Ferslew* først til at bo paa Christianshavn i St. Kongensgade No. 96, men allerede Aaret efter bor han ved Holmens Kanal No. 245. Endnu medens *Ferslew* opholdt sig paa Christians Mølle, var han begyndt paa at forberede sig til at tage Landinspektør-Examen, hvis første theoretiske Del han indstillede sig til i Foraaret 1857. Opgaverne var imidlertid saa vanskelige, at af 7 Kandidater blev kun en admitteret til mundtlig Examen. Denne ene var ikke *Ferslew,* hvorfor han i en Skrivelse til Indenrigsministeriet klagede over Skærpelsen af Opgaverne: »Disse gik vel ikke udenfor det Pensum af Mathematiken, som fordres, men vare saa vanskelige, at der til deres Løsning hørte langt større Øvelse og Færdighed i Brugen af de mathematiske Sætninger, end det var muligt at antage baade efter det, man ved Forespørgsel erfoer, og ved at gjennemgaae de Opgaver, der ere givne siden 1843. — — — — I 1843 gav samme Mathematiske Professor mig to Ug for Mathematik; i 1851 kan jeg langt mere af denne Videnskab og bliver afviist fra den egentlige Examen.« — Skrivelsen slutter med en Ansøgning til det høje Ministerium om paany at maatte indstille sig til Examen i indeværende Aar. Som Svar herpaa modtog *Ferslew* en Skrivelse dat. 9. Aug. 1851, hvori Ministeriet meddeler ham, at ingen Landinspektør-Examen vil blive

[1]) Se Hist. Tidskrift. 8 R, 6 B, S. 1 og: L. Moltesen: Optegn. af Lensgrevinde Danner fra 1853 og 1854.

8. Generation afholdt før Foraaret 1852. I Maj Maaned nævnte Aar bestod han saa Examen med Hovedkarakteren: »God«, og den 1. Decb. samme Aar fik han Bestalling som Landinspektør. Under det engelske Ingeniør-Firma *Fox Henderson & Co.* deltog *Ferslew* fra 1852—53 i Anlæget af Jernbanens Forlængelse fra Roskilde til Korsør. Kort efter flyttede Familien til Horsens og fik Bolig paa Torvet i No. 13. Den 8. Marts 1854 blev *Ferslew* Medlem af Voer og Nim Herreders Tiende-Kommission og 1. Oktb. samme Aar Kammerraad. Da det engelske Ingeniør-Firma *Peto, Brassey & Bett* i 1861 fik Koncession paa Anlæget af de forskellige nørrejydske Baner, blev Kammerraad *Ferslew* en anset Medarbejder ved disse Foretagender, men det anstrængende Arbejde tærede paa hans Kræfter. For at genvinde sit Helbred tog han derfor i Sommeren 1863 Ophold paa Vandkuranstalten ved Klampenborg[1]), men efter tiltagende Svaghed og et kortere Sygeleje døde han den 8. Juli, kun 46 Aar gammel.

Hans Enke flyttede med sine Børn til Kjøbenhavn og fik Bolig paa Nytorv No. 19; her døde hun den 19. Marts 1870 af samme Sygdom som hendes Moder, *Johanne Meyer,* f. *Wulff.* Hun efterlod sig 3 Døtre og 1 Søn.

II.

Johan Peter Ferslew, født 24. September 1824 i Randers, død 14. September 1903 i Kjøbenhavn.

Denne Søn blev ogsaa født inden Vejpikør *Ferslew* indgik Ægteskab med Moderen, og ifølge Randers Kirkebog blev som Barnefader den samme Skomagersvend *Schwermann* udlagt som ved Broderens

[1]) Dr. Hjaltelin havde 1844 ansøgt om Anlæg af Klampenborg Vandkur- og Søbadeanstalt, hvortil Kongen overlod ham 23 Td. Land af Dyrehaven samt Retten til Traktørsted paa Klampenborg. Anstalten aabnedes 15. Juni 1845. Samme Aar begyndte de to Dyrehave-Dampere »William« og »Emma« at sejle mellem Kbhvn. og Klampenborg. (Villads Christensen: »København 1840—57«).

Landinspektor, Kammerraad
Jens Ferslew.

Frederikke Ferslew
f. Meyer.

Hans Christian, Johanne, Marie og
Emma Ferslew.

Kunstdrejer, Fabrikant
I. P. Ferslew.

Frederikke Ferslew
f. Krusnick.

Wilhelm Conrad Ferslew.

Daab. Efter Faderens Død opholdt *Johan* sig hos sin Moder i Randers, men efter sin Konfirmation kom han i Lære hos Kunstdrejermester *Georg Plum* i Aalborg. Som udlært Svend rejste han til Hovedstaden, hvor hans Moder med sin yngste Søn *William Conrad* havde bosat sig først i Pilestræde, senere i St. Kongensgade 41. I Kjøbenhavn fik *Johan Ferslew* Arbejde hos Kunstdrejer og Paraplyfabrikant *J. C. Dihm* i Pilestræde 118, hvor han forblev til han selv etablerede sig som Kunstdrejer. En Dag sendte hans Mester ham i et Ærinde hen i St. Kongensgade til Pianoforte-Instrumentmager *P. Sørensen*, der boede i Nr. 41, *Dihm* skulde nemlig have sit Klaver stemt. Her saa *Johan Ferslew* for første Gang den unge Pige *Frederikke Krusnick*, der senere blev hans Hustru. Hun var Datter af Værtshusholder *C. F. Krusnick* og Hustru f. *Thestrup*. Den 1. Maj 1829 kom hun til Verden i Bryggerlængen Nr. 76, hvor Faderen havde sin Bedrift. Efter Faderens Død i 1849 fik hun af Moderen Ophold hos Instrumentmager *Sørensen*, der var gift med hendes Søster, *Ane Christine*. Denne Søster havde tidligere bestyret Huset for kgl. Skuespiller *J. L. Phister* efter hans første Hustrus, *Charlotte Oehlenschlägers* Død, men da *Phister* i Aaret 1839 giftede sig med *Christiane Holst*, skaffede han sin flinke Husjomfru et Legat, der satte hende istand til at holde Bryllup. Medens Jomfru *Krusnick* tjente hos *Phister*, kom hendes lille Søster *Frederikke* ofte paa Besøg hos hende, og da *Phisters* Datter *Sophie* var hendes Jævnaldrende, blev de snart Legekammerater. Som højst bedaget Dame har *Frederikke Ferslew* fortalt mig, hvorledes hun sammen med *Phisters* Datter besøgte Oehlenschläger i Lyngby, hun var dengang 8 Aar gammel og huskede endnu tydeligt *Christiane Oehlenschläger* som en jævn Kone, meget optaget af Husets Anliggender og altid iført uhyre store Forklæder.

8. Generation

8 Generation

Det tilfældige Møde mellem Drejersvenden *Johan Ferslew* og Jomfru *Krusnick* blev altsaa til en Forlovelse, og den 5. Januar 1854 blev de viede i Frederiksberg Kirke. Deres første Hjem var paa Kvisten i Fifes Gaard i Lille Strandstræde Nr. 20. Som Kunstdrejer fik *Ferslew* snart en Del Arbejde at udføre, thi ifølge Folketællingen holdt han allerede 1855 to Svende og to Drenge, der boede hos ham. Ved Flid og Dygtighed arbejdede *Ferslew* snart sit Drejerverksted op paa Højde med det gamle anerkendte Kunstdrejer-Firma *J. G. Schwartz & Søn* i Sværtegade. Han anlagde en Dørgrebsfabrik og blev Datidens førende Mand i Parasol- og Paraplyfabrikationen. I denne støttedes han med stor Dygtighed af sin Hustru, der selv stod for Tilklipningen af Stoffet til Stellene, lige fra den simpleste Bomuldspeter til de rigt garnerede Knæk-Parasoller, og med Stolthed fortalte hun, at *J. P. Ferslews* Forretning havde leveret Parasollerne til Prinsesserne *Dagmars* og *Alexandras* Udstyr. »Tante *Rikke*«, som hun blev kaldet i Familien, residerede i et langt skummelt Lokale bag den efter Datidens Fordringer meget elegant udstyrede Butik i »Skandinavisk Hôtel«s Stueetage i Gothersgade Nr. 2, hvortil *Ferslew* havde flyttet sin Forretning i 1865. Paa 4de Sal laa Ægteparrets private Lejlighed med den henrivende Udsigt fra Hjørnevinduet ud over Kongens Nytorv og Nyhavns Kanal. Hjemmet var solidt, meget sirligt, men noget »køligt«.

Tante *Rikke* var en meget dygtig Husmoder. Jeg mindes endnu fra min Barndom Duften af den klare Kødsuppe med de luftige Boller, og hendes Nytaarsaften-Skildpadde var ligefrem berømt.

Johan Ferslew blev en velhavende Mand, der nød stor Anseelse blandt Byens Borgere, og han var et virksomt Medlem indenfor Industriforeningen, især ved Forberedelsen til de jævnlige Udstillinger. Han købte Ejendommen Nr. 8 i Gothersgade af Tobaksfabrikant

A. M. Hirschsprungs Bo og flyttede selv derhen, da hans svigtende Helbred generedes af de mange Trapper i »Skandinavisk Hôtel«. Dette var ogsaa Grunden til, at han tidlig opgav sin Virksomhed og flyttede ud paa Mynstersvej Nr. 1, hvorfra han daglig foretog sine Spadsereture ad Alléen til Frederiksberghave, ligesaa punktlig, som han tidligere havde udført sin Gerning i sin Forretning. *Ferslew,* der var en høj Frimurer, døde den 14. September 1903, 79 Aar gammel. Efter hans Ønske blev hans Kiste henstillet i Holmens Kirkes Kapel, for først at nedsættes paa Kirkegaarden, naar hans Hustru skulde begraves. Et smukt Ønske, der ikke fuldt ud kunde opfyldes paa Grund af den senere Omordning af Kapellet. Jordfæstelsen fandt Sted flere Aar før hans Hustrus Død. Hun overlevede ham i 19 Aar og døde 93 Aar gammel den 8. April 1922. Ægteskabet var barnløst. 8. Generation

III.

Wilhelm Conrad Ferslew, født 7. Juni 1832 i Randers, død 5. Maj 1900 i Kjøbenhavn.

Vejpikør *Ferslews* yngste Søn blev uddannet til Landmand, men da det ikke førte til en Fremtid for ham herhjemme, rejste han til Amerika. I en Aarrække hørte Slægten intet fra ham, og al Eftersøgning var forgæves; man ansaa ham for død. Men i Begyndelsen af 90erne dukkede han pludselig op i Kjøbenhavn som en, efter eget Sigende, meget rig Mand. Han medbragte en ung Datterdatter, der efter et kortere Ophold rejste tilbage til Amerika, hvor hun formodes at leve endnu. Over *Wilhelm Ferslews* Liv og Færden i Amerika hviler et Slør. Efter hans eget Udsagn havde han ejet store Farme og Plantager i Sydstaterne. Han var skilt fra sin Kone, og hans

8. Generation eneste Barn var død. Mere fik Slægten ikke at vide. Millionen, som han havde tjent og vilde anbringe i gamle Danmark, reduceredes betydeligt, set med danske Øjne. »Amerikaneren« som han altid kaldtes i Familien, anbragte Resterne i forskiellige Foretagender, der alle paaførte ham Tab, og hans kværulerende Natur bragte ham paa Kant med mange. Efter et kort Sygeleje døde han paa Sct. Josephs Hospital, 68 Aar gammel. Han var den af Vejpikør *Ferslews* Sønner, der ved sit Ydre stærkest vidnede om Negerafstamningen.

SKAGEN-LINIEN II.

Hofgravør Martinus William Ferslews og Lasenia Meyers Børn.

I.

Fritz William Ferslew, født 23. Februar 1833 i Kjøbenhavn, død 15. Maj 1883 smstds. 9. Generation

Født i Hjemmet paa Kjøbmagergade og opvokset i Hjemmet paa Østergade, faldt det ganske naturligt at han blev sat i Efterslægts-Selskabets Skole, der laa saa nær. Efter sin Konfirmation kom han i Lære hos Urtekræmmer *E. Arentzen,* der havde sin Butik i Store Kongensgade. Af hans Lære-Kontrakt, der blev underskreven den 16. Oktober 1848, ses det, at det ikke var Legeværk, den 15-aarige Dreng gik ind til. — — — —

— — — — »Jeg Arentzen antager herved bemeldte Fritz William Ferslew i min Tjeneste fra 1ste Novb. dette Aar til 1ste Novb. 1853, i hvilke 5 Aar jeg forbinder mig til at øve og oplære ham i min Handel, og i denne Tid forsyne ham med Huusly og Føde; hvorimod han selv maa holde sig med Klæder, Linned, Vadsk, Fodtøj, m. m., ligesom han ogsaa har at afholde alle Udgivter, naar han efter Contractens Udløb udskrives som Svend.

Derimod forbinder jeg, Fritz William Ferslew, mig til at være Herr Arentzen som min Principal hørig og lydig, besørge alt hvad han i Læretiden overdrager mig med Troskab og Villighed, udrette hans Handelsærinder med Hurtighed og Nøjagtighed, ikke bortgive Noget uden hans Befaling eller Tilladelse, ikke forvanske det Aller-

9. Generation

mindste af Penge eller Penges Værd, ingensinde uden Tilladelse af ham forlade hans Huus for at besørge sine egne Anliggender, ei heller udeblive af Huset med mindre det skulde være mig af ham tilladt og overhovedet iagttage al mulig Redelighed og Troskab mod ham. For disse Pligters Opfyldelse indestaaer min Fader, Hof-Graveur W. Ferslew, med sin Underskrift.« — — — —

Samtidig blev Drengen indskrevet som Lærling i Urtekræmmerlaugets Protocol efter forevist Koppeattest.

Det blev strænge Læreaar. Tidlig paa Benene, sent i Seng, da Butikkens Renholdelse paahvilede Lærlingene efter Lukketiden. Om Søndagen først fri efter Kl. 4. Den 30. Maj 1853, *William Ferslews* sidste Læreaar, skriver hans Moder i et Brev til den yngre Broder *Christian,* der dengang opholdt sig paa Besøg hos Forpagter *Thejll* paa Lolland, følgende om ham: — — — »Jeg kommer kun Søndag Eftermiddag til Vibenshus[1]) og igaar, det var min *Williams* Søndag, kom han ikke før Kl. 8 om Aftenen til mig. Den Stakkel kan aldrig en Søgnedag komme til at læse, af den Grund maa han læse hele Søndagen, da han vil tage sin Examen; han er virkelig saa forslidt, den Stakkel, og nyder ingen Glæder.« — — — Efter endt Læretid indstillede han sig, med Attest fra Arentzen, der bevidnede at hans Forhold havde været gode, til Urtekræmmer-Examen, som han bestod den 13. October 1853 med Karakteren »temmelig godt«, og den 20. October blev han indskrevet i Lauget som Svend.

Naar man kaster et Blik i den Bog, der skulde bringe ham den videnskabelige Uddannelse til som Svend at staa bag Disken (den bærer Titelen: »Kortfattet Vejledning til de Kundskabersgrene, Svende og Lærlige i Urtekræmmerlauget, ifølge Magistratens Resolution af

[1]) Hans Moder havde dette Aar lejet nogle Værelser paa »Lille Vibenshus«, der ejedes af Vognmand Jeremias Meyer.

7de Marts 1836, skulle bestaae i ved Examen«), saa forstaar man, at 9. Generation
William Ferslew, der var et ejegodt men ikke stærkt begavet Menneske, kun opnaaede denne Karaktér. Indholdet spænder fra Regning i Brøk og Regula de tri, Rente- og Disconto-Regning, Thara-Beregning og Kæderegning over Varecalculationer, Bogføring, Vægt, Maal, Pengesorter, til Pligten mod Huusbond og Laug, Vexel-Obligationer, Toldanordninger, Connoissementer til Passéer-Sedler, Handelscorrespondance, Udenlandsk Vægt, Maal og Mynt og Handelsgeographie! Som Svend fik *Ferslew* Plads hos Urtekræmmer *Stensballe,* der havde sin Forretning paa Hjørnet af Nørrevold og Larsleistræde. Den 5. Juni 1854 skriver hans Moder til Sønnen *Christian,* der da opholdt sig i Berlin: — — — — »min brave, kiærlige *William* er *Stensballe* saa tilfreds med, han kunde ikke nok som sige mig hvilket samvittighedsfuldt Menneske han havde været under hans lange Sygdom. Det havde snart gaaet ud over *Williams* Kræfter. *William* maa paatage sig Pakhusforretningen. Det er simpel Glæde! « — — — — Den 28. December samme Aar skriver hun følgende: — — — — »Kære *Christian,* jeg kan intet fortælle dig om Julen, den gik stille af, men dog var vi glade. Min inderlig elskede *William* forærte mig den nydeligste sorte Silke-Atlaskes Kaabe, jeg i alle mine Dage har seet. Den har kostet ham over 50 Rdlr., om det kan forslaa! Ja Du vil ikke kunne kende Din Mama,« — — — — og den 6. Januar 1855 skriver hun: — — — — »Jeg kom hendelsesvis til at see *Williams* Regning, han havde betalt *Burmeister* 65 Rdlr. for min Kaabe, han siger: »Mama kan ikk faa noget saa smukt, som hun fortjener det.« — Selv nænner han ikke at give 1 Rdlr. ud til en eneste Fornøjelse. Hele Julen har han været hos *Stensballes,* da en af Svendene er paa Hospitalet.« — — — —

9. Generation

Da *William Ferslew* i Aaret 1858 til Maj Skiftedag forlader sin Plads hos *Stensballe,* giver denne ham Attest for at have opført sig i enhver Henseende til hans fulde Tilfredshed. Med denne Anbefaling gik han videre ud i Livet. I hans Familie var der i disse Aar foregaaet store Forandringer. Hans Broder havde efter sit Ophold i Berlin overtaget *Bing & Ferslews* lithografiske Etablissement; han havde forlovet sig og tænkte paa snart at sætte Bo. Hos *William Ferslew* opstod vel ogsaa Haabet om at drive det videre end til at staa bag Disken i en Urtebod, og da hans Moder godt vidste, at han følte sig staaende i Skyggen af sin yngre, mere begavede Broder, saa tilstod hun ham en Sum Penge til at foretage en længere Udenlandsrejse. Han tog til England og Skotland og opholdt sig dér et halvt Aars Tid. Rimeligvis har han paa denne Rejse faaet Idéen til at forsøge sig som Chocoladefabrikant. Han begyndte dermed først i et Lokale i St. Kongensgade, men da han efter Moderens Død i Aaret 1863 arvede 9000 Rdlr., flyttede han sin Fabrik til et Sidehus i Ejendommen No. 8 paa Kongens Nytorv, hvor han tillige fik Udsalg, først i Stueetagen, senere i Kælderbutiken. Fra St. Kongensgade 24, hvor min Fader dengang havde sin Virksomhed, kunde man, gennem Avistrykkeriet og nogle Baggaarde, komme ud i den Gaard, hvor Onkel *William* havde sin Chocoladefabrik. Jeg kan endnu mindes den Vanilleduft, der strømmede ud fra den arbejdende Æltemaskine, og den knasende Lyd af Maskinen, der knuste Cacaobønnerne. Det var vist en saare primitiv Fremgangsmaade, men Produktet, syntes jeg, smagte vidunderligt. Det var dengang paa Moden at forme Chocolademassen som Thorvaldsenske Basreliefer. Man gnavede tappert i »Dagen« og »Natten« og »Aarstiderne« eller i Medlemmer af den kgl. Familie. Af mine smaa Legekammerater var Onkel især

skattet; der faldt jo altid noget af til Fødselsdagene i Retning af Chocoladestænger, der tilsidst blev saa lange som Spadserestokke. *William Ferslew* var meget gavmild; han havde et stort Hjerte og havde derfor ondt ved at holde Balance i Forretningen. Da der ikke kom noget ud af hans Virken i Chocoladebranchen, overtalte min Fader ham til at standse Fabriken. Han fik senere en Stilling indenfor de *Ferslewske* Virksomheder, idet han, da Blad-Trykkeriet flyttedes til »Hôtel Royal«, kom til at lede Postforsendelsen og Bladenes Udbringen af Budene, der dengang i Reglen var Madammer, det ikke var saa let at holde Styr paa. Samtidig bevarede han til sin Død et lille, beskedent Chocolade-Udsalg i Kælderen No. 8 paa Kongens Nytorv. 9. Generation

William Ferslew var en stor kraftig Mand, der havde nogen Lighed med Frederik d. VII, han blev ogsaa med Aarene meget korpulent. I Foraaret 1883 blev han indlagt paa Frederiks Hospital, angrebet af en Nyrelidelse. Her døde han den 15. Maj 1883 og blev jordet i det gamle Familiegravsted paa Holmens Kirkegaard. Hans mangeaarige Husholderske og Medhjælperske i hans Butik, Jomfru *Emilie Andersen,* af Familien spøgende kaldet »Millefleur«, arvede hans tarvelige Indbo og en Sum af 2 Tusinde Kr. Hans Sødskende fik hver 2400 Kr. udlagt i Arv.

Fritz William Ferslew døde ugift.

II.

Jean Christian Ferslew, født 3. Marts 1836 i Kjøbenhavn, død 6. Juli 1910 i Aachen.

Født paa Østergade og opvokset midt i det gamle Kjøbenhavner-Kvartér med Tumleplads for alskens lystige Drengestreger, blev Gravør

9. Generation *Ferslews* yngste Søn et fuldblods Barn af sin By. Den opvakte Dreng med det smukke Udvortes blev forkælet af Alle og Legekammerat baade med Naboens og Genboens Børn. Men da han blev større vilde han helst være i Trykkeriet, hvor der var nok at fornøje sig med for en Dreng med Haandelag for sligt; ved Skolegangen i »Efterslægten« kneb det med at holde Tankerne samlede.

Det var hans Faders Ønske, at han skulde uddanne sig som Gravør og fortsætte den gamle Virksomhed, hvortil han sikkert ogsaa havde Evner, men han manglede Taalmodighed til det stillesiddende Arbejde. Straks efter sin Konfirmation deltog han i Tegneundervisning paa Akademiet, men ved hans Faders tidlige Død afbrødes denne for at lægge hans Uddannelse over i en anden Bane.

Hans Moder og hendes Kompagnon og Raadgiver, *Meyer Bing,* mente ogsaa, at den unge, muntre Kjøbenhavner havde godt af at omplantes for en Tid. Han havde nemlig faaet Smag for det af de Gamle forkætrede Billardspil, der fristede ham til ikke altid at tilbringe sin Aften under Moders Lampe ved det runde Bord. Det blev da besluttet, at han skulde drage udenlands, og Valget faldt paa Berlin, hvor *Bing* havde faaet Tilsagn af den anerkendte Hofgraveur *Beierhausen* om at tage den unge Mand i Lære. Da han først hen paa Sommeren skulde tiltræde Pladsen, foretog han midt i Maj en Ferierejse til Lolland for at besøge Familiens gode Ven, Forpagter *Thejll* paa Idalund, indtil der for Alvor skulde tages fat paa Arbejdet. Saa brød Koleraen ud i Kjøbenhavn, og *Lasenia Ferslew* lod derfor sin Søn blive paa Lolland indtil den værste Fare var overstaaet. Selv blev hun i sit Hjem for at tage vare paa, at alle Folkene i Trykkeriet overholdt Sundhedskommissionens Anordninger mod Smittens Udbredelse. Før og efter Arbejdstiden maatte hele Personalet stille til

Eftersyn hos hende og tage en Snaps af hendes »Koleradraaber«; 9. Generation
Recepten er endnu bevaret i Familien, og jeg erindrer i min Barndom, i Tilfælde af Mavepine, at have maattet nedsvælge en Dosis af disse »Sundhedsdraaber«, der paa Recepten angaves at være »et forebyggende Middel mod Pest, Flekkefeber og andre giftige Syger«. Sikkert er det, at blandt hendes Arbejdere og øvrige Personale i Forretningen, blev ingen angrebne af Kolera, ej heller nogen af hendes nærmeste Slægt.

I Foraaret 1854 brød saa hendes Søn op fra Hjemmet for i et Storstads Værksted at lære sit Haandværk fra Grunden af, men ogsaa for at lære at staa paa egne Ben og udnytte Tiden med alvorligt Arbejde. Det har sikkert været med bævende Moderhjerte, at *Lasenia Ferslew* sendte sin 18aarige Søn til den store By med de mange Fristelser for en ubefæstet Sjæl, og mange, alt for mange Formaninger tog han med sig paa Vejen, hvilket det første Brev, han modtog efter Afrejsen, tilfulde vidner om.

Kjøbenhavn den 10. Maj 1854.

Velkommen min kjære Christian til Dit nye Opholdsted! Herrens Velsignelse være hver Dag med Dig, da vil alt gaae for Dig med et glad tilfreds Sind, der med Haab til Gud seer Solen oprinde om Morgenen, og sender sin himmelske Fader sin Taksigelse for alle hans Velgjerninger. Du vandre da min elskede Christian i fremmed Land Kl. 7 om Morgenen til dit Arbejde, det vil lykkes Dig hver Dag at gaa fremad, at vi alle skal nyde den Glæde at see hvad Dine Hænder formaaer at frembringe, det bliver ikke blot Faderen, der stod i Verden som den agtede, duelige Mand, men det bliver og Sønnen, der vil glæde ham i Himmelen. — — — — Den 25. April, som Du rejste, stod just om Aftenen nogle Afskeds-Vers i »Berlingeren«, hvor en Søn siger Farvel og giver sin Moder sit Afskedskys ved Toldboden; kjæreste Christian, det var som om det havde været til os to, hvor Du kjærlig gav mig Kysset som Pant paa, at Du vilde danne Dig for at blive et kjærligt, agtværdigt Menneske. — — — — Hvor jeg blev glad da Hr. Bing fortalte mig,

9. Generation

at Du havde faaet Logis hos en vakker, dannet Dame, hun er maaske og Enke efter en vakker Mand og henside i Virksomhed med sine Børn, det maa sandelig være behagelig for Dig, Du med Dit muntre Sind i Din Fritid kan være lidt til Opmuntring, med Venlighed komme Familien imøde, saa Du bliver som en Søn; og denne Doctor der boer tillige er maaske en dannet Mand hvoraf Du kan lære meget. Gud være evig takket, at Du er fra disse enkelte farlige Venner, Du kom iblandt, Grüner gaaer og seer elendig ud i Klæder, Neergaard har taget sine Ord tilbages med Pengene og ingen vil gaa i Caution for ham af alle hans Venner, saa det bliver vel, at han maa gaae ud som Soldat og tjene sig op. Ebbesen gaar og paa Gaden saa neglegiant, at sandelig hans Bane kan Du tro bliver sørgelig. Derfor, min dyrebareste Christian vogt Dig for Venner. — — — — Din Tegnelærer og Modelérlærer er Du maaske begyndt med; faa Dig og En til Skjønskrift. Disse vigtige Dage og Timer, Du nu har, veed jeg Du vil anvende godt. Lad mig nu see, at Du aldrig lader Familien vente paa Dig om Aftenen, Gaae tidlig tilsengs, saa kan du godt komme op om Morgenen. Du spadserer maaske om Søndagen med Familien? Gaae kun til Bendix[1])! Du seer at Bing virkelig holder meget af Dig og vil glæde os. Alt gaar ved det gamle her. Sechers rejste igaar, jeg var paa Comedie med dem. Professor Hermansen inviterede mig til Roskilde for at se Kirken. Vi skal gjøre 1500 Kort til Landmændenes Forening i Flensborg. — — — — Skriv mig endelig flittig til og giv mig en Dagbog om Dagene. Natten skal min Glut sove ud. Behrendt har jeg betalt 5 Rdlr. som Du nok skyldte ham. Du kan tro jeg arbejder for at betale Skrædder og Skomager for Dig. Gjør aldrig Gjæld! sig nej til Dig selv til alt hvad Du godt kan undvære. Lev nu vel, Gud være Din kjærlige Ledestjerne!

Din Moder Lasenia.

Det Logis, som *Bing* gennem Familien *Bendix* havde skaffet *Christian Ferslew,* var ikke efter hans Hu og han ønskede derfor at flytte. Meddelelsen herom satte hans Moder i den voldsomste Affekt. Hun skrev til hans Tegnelærer, den danske Portraittegner *Poulsen,*

[1]) Chefen for det Bankierhus, med hvilket Meyer Bing stod i Forbindelse.

der var bosat i Berlin, om at være hende behjælpelig med at søge et passende Logis i en dannet Familie til hendes Søn, men Brevet kom ham aldrig ihænde; det ligger endnu inden i et Brev dat. 6. Juni 54, hvori *Lasenia Ferslew* beder sin Søn om at besørge det sendt til *Poulsen,* og indstændigt beder ham om ikke at flytte før Lejemaalet er udløbet: »Bær Dig artig ad mod Madammen og fornærm hende ikke, saa at *Bendix'* Familie skal have Ubehag deraf. Hav for Gud Skyld ingen Omgang med Guldsmed *Lachman,* han har pralt af i et Brev til Kjøbenhavn, at han var bleven Ven med *Ferslew.* Vogt dig for farlige Venner og gaa aldrig paa Billardstue. Der er just et ungt Menneske i denne Tid gaaet og drevet sine Dage bort paa Billardstue, kommet i Gjæld, gaaet i Canalen og først efter 8te Dages Forløb fundet. *Christian Gram* gaar og dingler paa Gaden og ser gyselig ud i Klæder, jeg begriber ikke hvorledes det vil gaa. *Suhr* gaar som et vakkert, godt Menneske, ham hilser jeg med Glæde, med sin Bog under Armen, vist fra den ene gode Forretning til den anden. — — — — Din Guitar, og øvrige Sager skal jeg sende Dig. Oncle *Fritz*[1]) besøger Dig snart, gjerne fulgte jeg med, men nej, det kan ikke ske i Sommer, Pungen kan sandelig ikke udholde det. Jeg har kjøbt mig en Hat til 5 Rdlr. og dette burde jeg maaske ikke gjøre, men derved siger jeg og stop. — — — — Nu har jeg faaet Gitterværket opsat paa den elskede Faders Grav. Der bliver fint grønt Græs over det hele og et nysseligt Monument med Marmorkors. Han havde fortjent et af Guld. Vi to skal nu pløje den Ager han efterlod os. Lad mig nu se, at Du takker Din Madame godt og sig ikke til *Bings* Venner hvad der har været ivejen for Dig hos hende. 9. Generation

[1]) Hendes Broder, Blikkenslagermester Fritz Meyer.

9. Generation — — — — Igaar blev *Martensen,* vor nye Biskop, indviet i Frue Kirke og ligesom Biskop *Brammer* skulde indvie ham faldt en Del af Loftet ned lige over denne, ingen kom tilskade, men det var dog uhyggeligt, da alle tror at Professor *Clausen* var det rette Valg.« — — —

Det nye Logis, som hendes Søn havde valgt sig, var i Krauserstrasse 61 »im Hof rechts« i en af de øverste Etager. Dette Valg, hvad Beliggenhed og Prisen angik, beredte hans Moder mange Bekymringer. Hjemme var det vanskelige Aar, og mange Penge skulde afsees for at skaffe den kære Dreng det nødvendigste til Opholdet i Berlin, hvorfor hun i et Brev af 27de Juni 54 opstiller følgende Budget, der efter hendes Mening er tilstrækkeligt for en ung at klare sig med:

Jeg tænkte Værelset maanedlig det højeste	5 Rd.		i vore danske Penge.		
Middags-Spise	4	-	—	—	—
Wadsk	1	- 2 ß	—	—	—
Mælk 1 Pt. om Dagen	1	-	—	—	—
Kaffe som kan undværes	1	-	—	—	—
Helden Øl		4 ß	—	—	—
Sukker 1 ℔ om Ugen Smør 1½ ℔ om Ugen	2	- 3 ß	—	—	—
Brød om Ugen 1 Rdlr.	4	-	—	—	—
Opvartning		5 ß	—	—	—
Lys, Skrive og Tegnesager	2	-	—	—	—
Tegnelærer Poulsen	2	- 4 ß	—	—	—
	25 Rdlr.				

tror Du ikke at dette her er beregnet fuldkommen rigelig? Tænk nu nøje derover og skriv saa hvad Du tror at Lommepengene skulde være maanedlig, og hvad Hr. Beierhausen skal have. At være sparsommelig er jo en Dyd, Du kan nok tænke Dig, at der maa arbejdes meget for disse Penge. — — — — Jeg har virkelig været daarlig i flere Dage, det er Nervesvækkelse. Det har gjort mig saa ondt at jeg skal flytte til October, flytte her fra Nr. 8. Jeg havde jo ingen Anelse om, at her skal være Friseur-Stue igjen. Det er ikke saa

rigtig af Madam Causse[1]) først at lade mig det vide lige før Opsigelsesdagen den 24. Juni om Middagen Kl. 12. Paa alle Maader har jeg prøvt ved Avisen, men det er ikke muligt at opdrive en Lejlighed paa Østergade, saaledes at Stentrykkeriet kan blive samlet, eller jeg kan faa en anstændig Lejlighed som denne 1ste Sal og beholde Lokalerne i Hôtel du Nord. Maaske bliver det paa Kongens Nytorv i den Gaard hvor Delicatesse Lange havde Boutik, senere en Glashandler Schmidt. Paa 1ste Sahl er 8te store Værelser næsten alle til Gaden, de ere saa brillante, alt for meget til dette Brug, med forgyldte Lister. Lejen 750 Rdlr. aarlig, lejet paa 1 Aar, mere vilde Værten, Kammerherre Heltzen, ikke gaa ind paa. Det er den samme Leje som Nr. 8 og Hôtellet, Alle sige det er et godt Strøg. Skabe og Skilte maa vi gjærne sætte ud og kan flytte ind før den rigtige Flyttedag. Alt skal males, ogsaa Maskiner, saa vi faar et stort og smukt Etablissement. Gud være nu med os til at Forretningen maa gaa! Jeg siger det nu til alle strax og vil give Adresser ud længe før Tiden. Faders smukke Staalplade sender jeg med Oncle Fritz til Berlin og da besørger du mig sat »Kongens Nytorv Nr. 353, 1ste Sahl« paa. Denne Plade skal og være Din Lykke og maa aldrig forødes. Send mig smukke Forskrifter og andet Nyt, Etiquetter med Farver, Prøver for alles Smag, noget der kan gaa her. Den nye tydske Trykker gjør de nydeligste Formtryk man vil see. Kan Du finde paa Noget som var nyttigt for os, gjør det endelig og sig mig Prisen, thi Du kan tro man maa være meget om sig, da Priserne blive saa gyseligt nedsat. Naar Du faar Lejlighed see da ind i Steentrykkerierne i Berlin og sæt Prisen for hvad de faar for disse Etiquetter i 1000 og 100 Stk. i danske Penge. Er der noget Nyt i Brevpapir eller med Gravering som vi kunde have nogen Nytte af? Münster sidder paa Dit Værelse og graverer Heerings Plade færdig. Er der intet Nyt i Retning af Dørplader for os? Gjør Dig Umage hvis Du seer noget Nyttigt for os.« — — — —

I de følgende Breve fortæller *Lasenia Ferslew* om sine Planer med Trykkeriets Flytning, Maskinernes Opstilling, Skiltenes Anbringelse o. s. v. — »Paa den ene Side af Porten maa de smaa Udstillingsskabe anbringes og Skiltet med »Hofgraveur *Ferslew* 1. Sahl« og »*Bing &*

[1]) Enke efter C. L. Causse, Hof-Parfumeur og Friseur, hun var Ejer af Nr. 8.

9. Generation *Ferslews* lithografiske Etablissement«. Der er 11 Fag til Kongens Nytorv og 2 Værelser til Gothersgade, min Kobbertrykker vil og faa det godt.« — — — —

Det Budget, Moderen opstillede for sin Søn, slog ikke til for hans Behov. Det var jo ikke saa let ligestraks at gaa i Kloster, og Venner vandt han sig snart blandt de Danske i Berlin. Portraitmaleren *Bless*[1]), den i Moderens Øjne saa farlige *Lachmann*[2]) og en Tid den senere Skuespiller *Frederik Madsen,* der vist dengang gik paa Valsen som Uhrmagersvend. Derfor bliver Klangen i hans Breve til Hjemmet stadig: »Penge! Penge!« og Svaret: Arbejde og Sparsommelighed. Men til al Held for Fremtiden var det ikke ene Fornøjelse, der optog *Christian Ferslews* Tid i Preussens Hovedstad. Han brugte sine Øjne godt, og havde han end ikke Taalmodighed eller Interesse nok til at sidde Dag ud og Dag ind med Gravstikken i Haanden bøjet over sit Arbejdsbord, saa lærte han dog saaledes Tekniken i sit Haandværk at kende, at det satte ham i Stand til senere at staa som Arbejdsgiver paa dette Felt, og hvad han saa af Nyt, baade i Stentrykkerierne og paa andre Omraader, brændte sig fast ind i hans Hjerne for, efter at han var bleven sin egen Mand, senere at udnyttes. Alt, hvad der ad maskinel Vej kunde mangfoldiggøre og billiggøre Arbejdet, havde han et sjældent klart Blik for og fra Moderen havde han ubetinget arvet Forretningstalentet. Hvad saa om han morede sig lidt og løb Hornene af sig, saa at han allerede i en ung Alder kunde lade »Sturm und Drang«-Perioden bag sig for med Alvor og Energi at kaste sig over sin Livsopgave! Noget der

[1]) Johan Peter Bless, (Søn af Hattemagermester H. C. Bless og Anna Margrethe Dorthea f. Pedersen) f. i Kjerteminde 1. Juni 1825, † 11. Februar 1880. Han var Morbroder til den fyenske Maler Johannes Larsen.

[2]) Den senere kendte Grosserer I. I. Lachmann i Kjøbenhavn.

sikkert ikke kom ham tilpas, var de hyppige Besøg af Slægt og Bekendte fra Kjøbenhavn. Den 13. Juli 1854 skriver hans Moder: — »Professor *Hermansen* var her i dette Øjeblik, han fik *Beierhausens* Adresse og vil en af Dagene besøge Dig, saa Du maa endelig see at træffe ham. Gjerne vilde jeg have sendt Dig lidt til Plasér, men han rejser med Brændevinsbrænder *Brøndums* Familie. Vi faar vist vores Etablissement smukt paa Kongens Nytorv, men det vil vist koste os en hel Del, da alt skal males og være saaledes, at vi kan vise Alle derind. Gud skjænke os Folk til Bestillinger!« — 9. Generation

Læretiden hos *Beierhausen* var bestemt til 4 Aar, men efter et halvt Aars Ophold i Berlin, bønfalder den unge Mand om at vende hjem for at deltage i Flytningen af Trykkerierne til de nye Lokaler, da hans Moder havde været syg i længere Tid, men *Meyer Bing* fraraadede dette bestemt. Sidst i Oktober modtog han det første Brev fra den nye Bolig.

Løverdag Aften 29. October 1854.

Min kjære Christian!

Hver Gang Døren gaar tror jeg Postbudet bringer Brev fra min Christian; thi om han ikke længes efter at vide hvorledes hans Mama har det, saa længes hun efter at høre om Du er vel. Iaften skal jeg beskrive vores Bolig. Løverdag den 14. October Kl. 4 om Eftermiddagen stod jeg op efter stadig i 9 Dage at have været meget syg; thi min Seng var det sidste man bragte ud fra No. 8, og i den maatte jeg atter drage, saa alt staar i Stuerne i et Virvar, dog Guds store Kjærlighed bragte mig atter til at virke, og Menneskenes Deltagelse letter jo meget. Jeg maatte vel ofte sætte mig lidt, thi Kræfterne vare kun faa, kun skulde jeg ønske Dig, kjære Søn, at see hvor alt er nydeligt indrettet, og i Dag for første Gang efter 4 Uger har Doctor Zachariae[1]) tilladt mig at gaa ud, min Gang var

[1]) Karantænelæge James Zachariae, f. 29. Juni 1818. † 25. Juni 1888, gift m. Margaret Fanny Lang: boede 1854 i Norgesgade 196.

9. Generation

til vor elskede Faders Grav. — — — — Først naar Du kommer op ad Trappen vil Du trine ind i en 3 Fag smuk, grønmalet Stue med røde Gardiner og rødt Betræk paa Stolene. Her staar begge Spejlene, Secretairen, Piedestalen og en smuk broderet Stol som Jomfru Meyer har foræret mig. Paa Væggen hænger elskede Fader, som sædvanlig med alle Stykkerne neden under. Tilhøjre en nydelig lille Stue paa 1 Fag, der hænger min Christian over Spejlet og flere Stykker der omkring. Her staar Sophaen, Pianofortet, Chiffonieren, 1 Bord med rødt Tæppe og Glasset hvor de smaa Guldfisk svømmer i. Der ved et net Sovekammer til Gaarden paa 1 Fag, deri Hannes og min Seng, Uhr, Klædeskab, Stole og et lille Bord, det er saa nysseligt. Tilvenstre en Sahl paa 4 Fag til Torvet, deri ere Lithografer og Jørgensen og flere egemalede Skabe. Da kommer Trykkeriet paa 3 Fag, hvor 4 Presser er i, som er nysseligt malede, nye Trykkerborde, saa Contoret paa 2 Fag og en Stue paa 1 Fag, hvor Sliberne staar, en Entré og Kobbertrykkeriet til Gaarden. Det kan ikke tænkes bedre indrettet. Gud give os Arbejde.« — — — —

Julen maatte *Christian Ferslew* for første Gang fejre langt fra den hjemlige Arne. Han havde sendt en Kasse med Julegaver hjem, men den kom for sent. Den 6te Januar 1855 skriver hans Moder det første Brev til ham i det nye Aar: »Din Kasse fra Toldboden modtog jeg den 5te Januar. Lille *Hanne* er saa henrykt for sin Lampe, den læser og spiller hun ved, *William* ved sine Knapper. Den lille Bog forærte han mig, da jeg i flere Aar havde ønsket mig saaledes en til at bære, naar jeg gik i Butikerne. Tusind Tak for det nydelige Album til mig og dine smukke Tegninger, dem sender jeg Dig 10 Kys for. — — — — Juleaften var den gamle Md. *Wissing* og *Christine* her, *Hanne*, *Berendt* og *Sine*[1]) til Risengrøden, Gaas og Kage. *William* kom ikke, da en af Svendene er paa Hospitalet. Sandelig savnede jeg Dig. Børnene drak Chocolade om Formiddagen. *Bing* forærte mig et Par forgyldte Kopper med Faders Portrait fra

[1]) Brevskriverinden selv.

Fabriken[1]). Oncle *Fritz* en Seltservandsmaskine, *Dehn* en Kurv med Frugter og en Blomstervase, Tante *Rikke* Tøj til en Kjole og Krave. Ja naar jeg bliver rig, da sender jeg Dig Penge til at Du skal kjøbe mig Tøj til en Berliner-Kjole, Du veed Mama skal have noget der er solidt. — — — — I Kirke gik jeg da Juledag og den 24de December. Nytaars Dag var jeg i Visit hos *Bings*. *Betzy Bing*, den ældste Datter, er bleven forlovet med *Henriques*, ham Du veed, der var i mange Aar hos *Bings, Burschou og Henriques* i Klareboderne. Man tror han atter vil tage Deel i Galanterihandelen i Pilestræde hos *Bing*. Forældrene ere meget vel fornøjet med dette Parti. — — — — Det er ikke at tænke paa at gjøre større Udgifter med Maskiner, da Indtægterne ere saa smaa i enhver Henseende og vi har haft saa mange Udgifter ved denne Flytning. Dit Jule og Geburtsdagsbrev er nu næsten opslidt, da jeg læser det flere Gange om Dagen.« — — 9. Generation

Arbejdsforholdet mellem *Beierhausen* og hans Elev blev ikke til gensidig Glæde, dertil var *Christian Ferslew* for ustadig og vilde gerne knibe ud fra Værkstedet, hvorfor han anmoder sin Moder i Foraaret 1855 om at maatte rejse til Frankfurt, hvad der blev ham nægtet. Hans Breve blev nu sjældnere, og hans Moder nærede alvorlig Bekymring for sin Søns Fremtid, naar Dagene sløsedes hen, og hun besluttede derfor at kalde ham hjem for at faa Klarhed over hans Planer. Den 24. April 1855 skrev hun til ham: — »Det er bedst Du kommer hjem. Vi vil da sige det er en lille Lystrejse, at Du skal besøge os. Maaske Du da vil være i et og alt det beskedne, flittige Menneske, som Din elskede Fader og danne Dig selv her, saa kan Du maaske senere gaa til Frankfurt, men saaledes vil vi ikke op-

[1]) Opbevares nu paa Hôtel Royal, skænket Familiesamlingen af Christian Ferslews Søster, Fru Johanne Siiger.

9. Generation holde den kostbare Tid. Lej nu Dine Værelser i ugevis og kom tilbage. Du vil finde en hyggelig Bolig, et kjerligt Hjerte, der vil gjøre alt for Dig. Skulde Du trænge til en Frak og Benklæder, da vil jeg gjerne, hvor svært det falder mig at sende Pengene, men kjøb intet som er naragtigt, nej fint og solidt, helst maa det være beskedent, man siger for $^1/_2$ Pris kan man faa Tøj i Berlin. Du kan jo godt gaa paa 2den eller 3die Plads. Jeg veed ikke om det er bedst over Lübeck eller Kiel. Kom endelig ikke med Skjæg eller noget naragtigt. Har Du Bakkenbarter, da lad dem sidde. Vi vil med Glæde modtage Dig paa Toldboden, naar Du skriver mig til.« — —

Samtidig indløb Tilladelsen til et Pintseophold i Potsdam, som han uden Moderens Vidende forlængede til et Sommerophold i Coswig an der Elbe, en lille Flække i en smuk Egn i Nærheden af Wittenberg. Brevene, som Moderen stadig sendte til hans nye Adresse i Berlin, Charlottenstrasse 27 bei Taube, blev omadresseret af hans Ven *Bless*. Rygtet om hans Flugt fra Arbejdspladsen blev ad Omveje bragt hans Moder til Kundskab, og da hendes Broder, Blikkenslager *Frits Meyer,* i Forretningsanliggende rejste til Berlin, forlangte hun at Sønnen skulde følge med hjem. Her har han naturligvis ud af sit unge Hjertes fulde Begejstring fortalt om de store Fordele ved den lithografiske Hurtigpresse, som han havde set i Arbejde paa de store Stentrykkerier i Berlin og som vilde gøre en fuldstændig Omvæltning paa Lithografiens Omraade ved at gaa over fra Haandkraft til Dampkraft. Efter et kortere Ophold i Hjemmet rejste *Christian Ferslew* igen til Berlin, denne Gang i Følgeskab med *Meyer Bing,* der nok personlig vilde overtyde sig om Fordelen ved dette nye Vidunder. Et Brev fra *Lasenia Ferslew* til Sønnen, dat. 1ste Octb. 1855, viser tilfulde at Firmaet *Bing & Ferslew* stillede sig skeptisk

overfor dette Spørgsmaal. — — — — »Tak for Din venlige Hilsen fra Berlin med *Bing,* vi ere ganske enige med hinanden, at vi vil lade Vinteren gaa og ingen Maskine tage. *Bing* er ængstelig for dette Foretagende og jeg, sandelig og. Han tror at der muligen kan ske Forbedringer med disse Maskiner og at de bliver billigere tillige. Du kan tro, kjæreste *Christian,* at man maa være gyselig forsigtig, da Forretningerne ere saa usle og om Vinteren er alt svært at begynde med. Finder vi da til Foraaret, at vi tør vove det, da er Rejsen jo ikke saa lang og *Bing* rejser jo atter. Kom Du i Guds og Herrens Navn snart tilbage som en elsket kjærlig Søn. Du kan tro, 3000 Rdlr. er meget i disse Tider. Man siger, at med denne Slags Maskiner vil der komme stor Forandring og blot vi kan faa Arbejde til disse Presser vi alt har, hvor der er saa lidt Fortjeneste ved i Vinter.« — — — — 9. Generation

* * *

Efter Hjemkomsten tog *Christian Ferslew* aktiv Del i *Bing & Ferslews* Virksomhed; nærmest som Gravør, men hans ungdommelige, initiativrige Sind kunde ikke forliges med de Ældres Maade at drive Forretningen paa, og de Sammenstød og Meningsudvekslinger, der af den Grund fandt Sted mellem den selvbevidste, myndige *Bing* og den 19 aarige Reformator, angreb hæftigt hans Moders Nervesystem; hun vilde jo helst holde Fred mellem ham og den Mand, hun skyldte saa meget og hvis Dygtighed hun satte meget højt; desuden tiltroede hun endnu ikke sin Søn Flid og Udholdenhed nok til at føre noget Nyt igennem. En Stund fik imidlertid alle Disputer Lov til at hvile. *Christian Ferslew* blev den 12. Januar 1856 hemmelig

9. Generation forlovet med den 19aarige *Anna Lindholm,* Datter af Byfogedfuldmægtig og Forligsmægler i Nykjøbing paa Falster, *Peter Abel Lindholm*[1]) og *Caroline,* f. *Høyer.* Hans første Møde med hende var i Koleraaaret, da han besøgte Forpagter *Thejlls* paa Idalund, med hvem hun var beslægtet. Dybt i sit Hjerte havde han bevaret Billedet af den unge, livsglade Pige, der med sit muntre Væsen jog alle Tanker paa Flugt og anslog Toner af en lysere Klangfarve end de, som hans Øre var vant til at fornemme i sit eget Hjem. I Efteraaret 1853 var *Anna Lindholm* taget til Hovedstaden for at »perfectionere« sig i Sprog, Musik og Blomstermaling, hvortil hun havde afgjort Talent. Hun kom i Huset hos Enke-Pastorinde *Barfod,* som havde Bolig i en af de Ejendomme i Ny Vestergade, der senere blev nedrevne for at betrygge Prinsens Palais mod Brandfare. I Hjemmet boede desuden

---

[1]) Peter Abel Hansenius Lindholm, f. 14. November 1806 i Randers, † 29. Febr. 1876 i Kjøbenhavn, Søn af Købmand i Randers Andreas Lindholm, døbt 6. September 1776 i Thisted, (Forældre: Jens Andersen og Anna Maria Salmandsdatter) † 26. November 1819 i Randers, 19. Oktober 1805 g. m. Anne Abel, døbt 29. Januar 1779 i Randers, † 5. Januar 1832 sst., Datter af Peder Sørensen Abel, Kjøbmand og Gæstgiver i Randers, døbt 23. Januar 1746 i Randers, † 16. Juni 1805 sst. og Anna Maria Svendsdatter, f. 1755, begravet 29. December 1785 i Randers. Efter sin Konfirmation opholdt han sig i 6 Aar hos Kammerraad Willadsen i Randers, hvor han i det sidste Aar forberedte sig til det juridiske Studium. Rejste i September 1827 til Kjøbenhavn, hvor han den 6. November indstillede sig til den lovbefalede Forberedelseseksamen for ustuderede Jurister. Aaret efter tog han sin Examen med Karakteren: »Beqvem«. Samme Aar var han bleven forlovet mod Caroline Margrethe Høyer, f. 2. Oktober 1809 i Sorø, Datter af Skomagermester Johannes Stephansen Høyer og Kirstine Bager. Hun var da Kammerjomfru hos Comtesse Schmettau. I November 1830 blev Lindholm Fuldmægtig hos Borgmester, Justitsraad Møller i Nykjøbing paa Falster og blev i hans Tjeneste til denne i 1851 trak sig tilbage, 80 Aar gl., anbefalende Lindholm til sin Eftermand, Justitsraad Agerup. Under Møllers tiltagende Svaghed havde Lindholm med stor Dygtighed ledet den vidtløftige Justitssag mod den berygtede Tyvebande, Handskemagerbanden kaldet, der i 3 Aar satte Befolkningen i den frygteligste Skræk for dens talrige Ugerningers Skyld. 30 Personer blev tiltalte og de 29 dømte skyldige. Samtidig udnævntes Lindholm af Amtsraadet til Forligsmægler i Nykjøbing Kreds. Hos Agerup indlagde Lindholm sig stor Fortjeneste ved Udarbejdelsen af de nye Panteregistre for Falsters Birk. Der siges, at dette anstrængende Arbejde nedbrød hans Helbred. Han blev ramt af et apoplektisk Anfald, en Lamhed i højre Side var Følgen deraf, og han maatte søge sin Afsked. 1861 flyttede han med sin Hustru til Kjøbenhavn efter at have solgt sin Gaard paa Langgade til Lægen Struckmann. Foruden denne ejede Lindholm en Have i Humlestrædet. Deres eneste Barn, Anna, blev født i Nykjøbing 12. September 1837.

Byfoged-Fuldmægtig
Peter Abel Lindholm.

Caroline Lindholm
f. Hoyer.

Christian Ferslew og Anna Lindholm som Forlovede.

hendes Søn *Theophil,* hans Ven *Rasmus Møller* og den senere saa 9. Generation
højtskattede Skolebestyrerinde *Pauline Lønborg,* der var en Slægtning af Fru *Barfod.* Mange Unge af den studerende Stand fandt et Hjem hos hende, hvor de samledes til Musik og Oplæsning og en Gang imellem til en lystig Svingom. Henne paa Vestergade boede Tobaksfabrikant *Nobel;* hans Datter *Marie* og *Anna Lindholm* vare Veninder fra den Tid af da Familien *Nobel* boede i Nykjøbing. Med dem fulgtes hun til det kgl. Theater og deltog i de fine Baller, der afholdtes i Hôtel Phønix. Julen 1854 tilbragte hun i Kjøbenhavn. Allerede da havde hun lært *Christian Ferslews* Moder at kende, for i sit Julebrev til Forældrene, beder hun om Tilgivelse fordi hun uden deres Tilladelse har ladet sig »daguerretypere« til Fru *Ferslew,* hvis Søn dengang opholdt sig i Berlin.

Efter et Sommerferiebesøg hos Forældrene rejste hun i Følgeskab med sin Fader atter til Kjøbenhavn for at fortsætte sin Uddannelse, og den 5te September 1855 sendte *Lindholm* følgende Brev til sin kære *Line* derhjemme:

> — — — — — »Efter at jeg i Søndags havde spist Middag hos Borrebys[1]) paa Bakkehuus, hvor vi fik Risengrynsvælling og Andesteg, kiørte jeg i Omnibus Kl. 5½ og mødte hos Fru Barfod, hvorfra jeg henved 7 med Fru Barfod, Pauline, Anna og Marie Nobel skulde gaa til Alleenberg ved Frederiksberg, men da vi kom til Vesterport fandt Marie og Anna, at det var bedst vi gik i Tivoli, og da Fru Barfod antog, at der efter denne Masse Mennesker at dømme, der udstrømmede fra Byen, vel blev stor Trængsel i Haverne i Frederiksberg Allee, saa blev Annas og Maries Ønske opfyldt. I Tivoli saae vi Linedands og Fyrværkeri og hørte paa Concerten, saa vi først kom hjem Kl. 11 og fik Marie lidt Skjænd af Nobel fordi hun slet ikke havde været hjemme siden om Morgenen, da hun gik til Anna.
>
> Da jeg næste Dag efter at have været paa Nørrebro hos

[1]) Ulden- og Lærredskræmmer Borreby, der havde Udsalg paa Højbroplads.

9. Generation

Gartneren for at se »Victoria regia« blomstre, og kom Kl. 6 til Fru Barfod, var det lejede Pianoforte kommet og Hr. Musiklærer Svendsen var der. Nu blev der en Spillen og Syngen, og da han fandt Annas Stemme sjelden god, og uagtet han ikke gjerne tog enkelte Sangelever, saa vilde han dog give hende en Time ugenlig imod at hun tillige vilde indtræde i Kunstnernes Sangforening »Cecilie« kaldet, som samles hver Søndag fra 10—1. Da Candidat Barfod meddelte mig, at dette Selskab var meget fornemt og kun gode Sangere blev Medlem, saa spurgte jeg Svendsen om det var som virkeligt Medlem, eller kun til Prøve, at Anna kunde komme med, og da han svarede: — »Gud bevares! Deres Frøken Datter er i Besiddelse af en saadan Dannelse og hendes Stemme er og saaledes, at den efter nogle faa Øvelser vil være god, saa det aldrig kunde falde mig andet ind, end at anføre hende som virkelig Medlem af Foreningen.« — — — — Jeg syntes nu, at Anna skulde have noget opmuntrende og være nogenlunde klædt efter den Cirkel, hun vil komme til at omgaaes, og da Fru Barfod ogsaa fandt dette saa rigtigt, gik vi Gamle sammen ud i Boutikerne og kiøbte 18 Alen Silketøi som vedlagte Prøve til en Kiole som Fru Barfod giver hende paa Geburtsdagen fra Moder og Fader.« —

Medens *Anna Lindholm* nu med Iver tog fat paa sine Studier, forsømtes dog ikke de smaa Visitter hos Fru *Ferslew,* naar hun paa Vej til sin Malerundervisning hos Prof. *Jensen* paa Charlottenborg passerede Østergade. I Oktober Maaned vendte *Christian Ferslew* hjem fra Berlin, og snart røber hendes Breve til Forældrene, at den unge Mand stadig er i hendes Tanker. Den 12. December 1855 skriver hun hjem paa et meget fint Stykke Papir — »Som jeg har faaet Masser af i Søndags af *Ferslew,*« og hun forsegler Brevet med en Signet, han selv har graveret til hende, og til Julegave fik hun en hel Æske fuld af de fineste blanke Visitkort.

Trods forskellige Paaskud om at forlænge Opholdet i Kjøbenhavn, maatte *Anna Lindholm* i Slutningen af Marts 1856 skilles fra sin Ven, og den 22. i samme Maaned skriver hun sit første Brev til ham fra

Hjemmet i Nykjøbing; naturligvis paa rosenrødt Papir: — — — — 9. Generation
»Igaar overraskede Fader og Moder mig mageløst! Da jeg var bleven udpakket og kom oven paa, saa var de to nydelige Værelser, som vender ud til Søen, indrettede til mig. Fader havde foræret mig en yndig Fjedersopha og to smukke Rør-Lænestole og Moder broderede Sophapuder og et yndigt lille Bord. Desuden var mit Sybord og andre Sager flyttede derop. Saa fortalte jeg Moder det! Hun blev meget bevæget, men havde Gud være lovet aldeles intet at indvende; hun haabede i Dig at faa en god Søn og det kunde jeg jo med Sandhed forsikre hende. I dette Øjeblik sidder jeg mageligt i min Sopha og skriver til min lille, rare, søde *Christian,* som jeg saa inderligt ønsker snart vil komme til mig og sidde her ved min Side. Husker Du den 12. Januar i Hjemmet paa Østergade? *Hanne* og jeg sad i Sophaen i Cabinettet, Du lagde Armen om mit Liv og senere fik jeg Dit første Kys ude i Spisestuen ved Kjøkkendøren, hvor vi rystede begge to og hvor vi følte os lykkelige!« — — — —

Christian Ferslew tog nu med fornyet Iver fat paa Virkeliggørelsen af sin Yndlingstanke: at faa den første lithografiske Hurtigpresse indført i Danmark, men da hans Moder og hendes Kompagnon stadig stillede sig afvisende, maatte det ske for egen Regning. Med Støtte af Svigerfaderen, og det maa siges til deres Ros: ogsaa af Indehaverne af Firmaet *Bing & Ferslew,* lykkedes det at samle Pengene til Indkøbet af Maskinen, der blev leveret af *Siegel* i Berlin, og at leje et passende Lokale i Bredgade, men til ogsaa at opstille en Dampmaskine var der ikke Raad, hvorfor Dampkraften blev lejet for 7 Mrk. daglig hos Tøjfabrikant *J. G. Nyebølle.* Den 22. April 1856 skriver *Lasenia Ferslew* til sin Svigerdatter saaledes: — — »*Christian* er hele Dagen i Bredgade og tumler meget med denne Maskine.

9. Generation Maskinmesteren rejser idag, men i flere Dage har *Christian* selv besørget alt, og den bruges daglig. Der maa største Forsigtighed til den. Nu gaar den ved Damp, og det er et nydeligt Syn at se, naar den er i Gang.« — —

Samtidig med at Hurtigpressen var anskaffet opstod Haabet hos de Unge om snart at kunne sætte Bo, men derom vilde den solide og betænksomme *Lindholm* intet høre. Først skulde der være fast Grund at bygge paa, og Hurtigpressen gjorde i Begyndelsen mange Knuder for den uerfarne unge Mand, men hans medfødte mekaniske Snille og hans ukuelige Energi bragte ham tilsidst Sejren hjem; flere og flere Kunder søgte efterhaanden denne Form for lithografisk Tryk, og selv stod han ved Maskinen fra tidlig Morgen til Fyraften Kl. 7.

I Slutningen af Maj standser den 2 Gange ugentlige Brevveksling mellem de Forlovede. Paa *Anna Lindholms* ængstelige Forespørgsel om Grunden dertil modtog hun et Brev fra sin Svigermoder dat. 28. Maj 1856: — — — — »*Chr.* gik til Bredgaden, Arbejdet gik godt, men da han om Aftenen vilde standse Maskinen Kl. 7, da Dampen hørte op, fik han sin højre Haand ind i Maskinen. Han blev først kjørt til Hospitalet og der forbunden. Fingrene ere ikke beskadigede, men Kjødet jo meget sønderrevet; Feber har der været, men nu er han hele Dagen fra Morgen tidlig til Aften i Bredgade og er saa flink. Hans Finger kan han ingen Veje komme med til at skrive, men farligt er det ikke, lille kjære *Anna!*« — — — — Det tog dog Maaneder inden Haanden blev brugbar, og *Christian Ferslew* bar hele sit Liv Mærke af denne Katastrofe.

Ved sine jævnlige Besøg i Nykjøbing blev naturligvis ofte den Tanke drøftet med Svigerforældrene, at *Christian* skulde stræbe efter at blive eneste Indehaver af Firmaet og altsaa udløse sin Moders og

Bings Part deri. Den 18. December 1856 skriver han til sin Sviger- 9. Generation
fader: — »Hr. *Bing* har talt med Moder, og han mener, at der er intet i Vejen for, at jeg kan faa overdraget Forretningen for billige Conditioner«. — Men dertil behøvedes Kapital, og *Lindholm* fordrede, som den forsigtige Mand han var, at se en udførlig Specifikation af hele Etablissementets Værdier. Denne blev udarbejdet i Løbet af April Maaned 1857, men samtidig tog *Lindholm* til Kjøbenhavn for underhaanden at undersøge om Fru *Ferslew* vilde sælge Trykkeriet. Den 10. April 1857 skrev han følgende derom til sin Kone: — — — »Saavidt jeg kan mærke vil Fru *Ferslew* intet afstaa af Trykkeriet, men nok hendes Andel i Hurtigpressen, derimod vil *Bing* ikke afstaa sin Part i Hurtigpressen med mindre hans Part i Trykkeriet gaar med, eller at han med andre Ord rent udtræder og Moder og Søn bliver sammen alene. Det saae mig noget vidtløftigt ud at ordne Sagen paa denne Maade.« — — — Der var altsaa endnu langt fra Maalet. Den 2. Maj 1857 skrev *Christian Ferslew* til sin Forlovede: — — — »Hele Dagen gaar nu her i Bredgade fra 6 Morgen til 8-9 Aften. *Salomonsen* er der ikke, saa jeg maa hjælpe mig alene, hvilket er meget kedeligt. Jeg har ikke andre levende Væsner end 2 søvnige Drenge. Løverdag holder vi op Kl. 6. — — Om Moder skriver til din Fader veed jeg ikke. Jeg tror hun foreløbig selv udreder de 5000 til Kjøbet af Trykkeriet, det vil saaledes blive hendes, og jeg faar Løn og Procenter for det første. Du veed nok hvorledes Moder er, vi maa vente til det Hele er afgjort. — — — *Bing* har været her idag for at sige Farvel før den store Rejse, han gjør med hele Familien til Italien. Han var særdeles venlig og blandt andet engagerede mig ved Hurtigpressen med 400 Rdlr. Jeg skal besørge Trykningen og alt andet, hvor jeg kan bruges ved Stentrykkeriet. — — — Det er mærkeligt

9. Generation saa Trykkeriet tager til. Vi har saa meget at bestille i denne ellers saa stille Tid. Jeg kan ikke forstaa, at et Etablissement som dette, der har saa meget at gjøre, behøver saa mange Overtænkninger til nogen bestemt Beslutning.« — — —

Sagen var tydelig den, at hverken *Bing* eller *Christian Ferslews* Moder kunde bestemme sig til at lade Virksomheden gaa over i unge og uprøvede Hænder. Det ser ogsaa en Tid ud som om Planerne var ved at strande og *Christian Ferslew* for Alvor vilde søge sig en anden Livsstilling. Hans Svigerfader havde gjort ham opmærksom paa, at i »Berlingske Tidende« averteredes 2 Fabriksvirksomheder til Salg. Den ene viste sig at være *B. Meyers* Sprit-Fabrik i Badstuestræde 136, den anden en Kradsulds-Fabrik i Jylland. Maaske denne Søgen hen til anden Livsstilling endelig fik *Lasenia Ferslew* til at bestemme sig til at overdrage Sønnen den af hans Fader grundlagte Virksomhed, thi i September fik *Lindholm* Besøg af *Christian Ferslews* Moder og hendes Søster *Rikke,* der nok vilde være med, naar et Familieanliggende skulde drøftes. Det besluttedes da, at *Lindholm* skulde yde sin Svigersøn et Laan til Udløsning af *Bings* og hans Moders Andel i Forretningen. Overdragelses-Summen blev 9000 Rdlr. *Lindholm* udbetalte straks 4000 Rdlr. til *Bing,* hvis Firma for de resterende 500 Rdlr. forpligtede sig til at lade sig betale i udført Arbejde. Madam *Ferslew* fik 2000 Rdlr. kontant og Restbeløbet i en 4% Pante-Obligation i Etablissementets Inventarium og udestaaende Fordringer. Overenskomsten dat. 1. Oktober 1857 underskreves for *H. J. Bing & Søn* af *Jacob H. Bing,* da *Meyer Bing* jo opholdt sig i Italien, af *Lasenia Ferslew* med Prokurator *Rudolph Kraft* som Lavværge og *Christian Ferslew* med Blikkenslagermester *Fritz Meyer* som Curator; den nye Ejer var jo kun 21 Aar gammel.

Christian Ferslew paastod senere, at der var altfor dubiøse Poster blandt de udestaaende Fordringer; men man maa ikke glemme, at Overtagelsen skete i den allervanskeligste Pengekrise. Blandt de solideste Kunder var samtlige Ministerier, den franske Minister Dotézac, Vinhandler Waage-Petersen, Sjællandske Creditforening, Ølbrygger Freidel, Notarialkontoret, Peter Heering, Rabeshave, A. M. Hirschsprung, Politidirektøren, Overhofmarchalatet og mange flere kendte Navne. 9. Generation

Ifølge Balancen af 1. Marts 1858 bestod Trykkerimaterialet af 8 Stk. lithografiske Haandpresser, en lithografisk Hurtigpresse (vurd. 3000 Rdlr.) 1 Papirpresse, 1 Glittemaskine, 1 Liniermaskine, 1 Beskjæremaskine, 200 lithografiske Sten. Dertil kom ifølge Balance 1. Marts 59: 1 Hagarpresse og Gasindlæggelsen for 265 Rdlr. —

Tilsyneladende saa alt lovende ud for det nye Firma, men Hurtigpressen forvoldte stadig Vanskeligheder. Den ene Forandring efter den anden maatte foretages, og paa anden Maade ramtes Forretningen føleligt, idet den ved Overtagelsen mistede en paalidelig, dygtig Medarbejder i Lithografen *Philip Berendt,* der i 15 Aar, ligefra Grundlæggelsen af Firmaet *Bing & Ferslew* havde været en Støtte for Foretagendet. Han stod Familien meget nær og har maaske haft ondt ved at tænke sig at skulle arbejde under den unge Chef, som han havde kendt fra Dreng. *Berendt* vilde nu tilligemed Lithograf *Møller* grundlægge sin egen Virksomhed. Hvor svært Afstaaelsen til Sønnen faldt *Lasenia Ferslew,* og hvor nær hun tog sig *Berendts* Beslutning ses af følgende Brev, skrevet 10. November 1857: — — — »Du er vist bleven meget forundret, lille *Anna* ved at vide, at Din Ven har begivet sig paa Rejsen til Berlin. Det er for at skaffe nye Trykkere. Blot vi maatte faa en dygtig til Hurtigpressen, der kender den Slags Maskiner, thi efter mit Begreb er det sørgeligt, at ofte 8te

9. Generation

Dage ad Gangen staar den stille og daglig skal der betales 10 ℔ for den. Jeg bad *Chr.* meget om at sige til *Siegel* i Berlin, om han ikke vilde tage den igjen. Alle disse Forandringer griber for meget om sig. Inden Aarets Ende skal *Chr.* betale over 1000 Rdlr., og dertil har vi ej lang Tid. Den 1ste October glemmer jeg aldrig i alle mine tilkommende Dage. Gud give Du havde staaet ved min Side, thi der var jo for hver Tænkende af os, der var samlede, noget dybt følende; 15 Aars Samarbejde skulde nu adskilles. Dog fører *Chr.* og jeg et kjærligt Forhold med hinanden. *Berendt* vil til April tillige med Lithograf *Møller* etablere sig. Det bliver et usædvanligt Tab for *Chr.*, der vist ikke fatter det endnu som jeg; thi i de 15 Aar, han har været her, kan jeg ikke sige andet end at han var utrættelig hengiven saavel som Menneske som med alle sine Gjerninger. Det har været hans inderligste Ønske at være i Compagnie med *Chr.*, og han ventede, at vi skulde have sagt det til ham, thi efter de mange Aar længtes han og efter at blive selvstændig. Han er nedtrykt over at han ikke har aabnet sig for mig. Jeg vilde jo saa gjerne, at han skulde føle sig som mine egne Børn, og det siger han og, at jeg altid har behandlet ham saaledes, og aldrig troet at vi skulde skilles. *B.* og *Chr.* kunde godt passet for hinanden. Vi har hver Dag megen Sorg med alle disse Fallitter; Folk er i den gyseligste Trang for Penge. Disse Fallitter kommer Din *Chr.* til liden Glæde, for siden 1ste October ere saa mangen indtruffen. Ved *Erichsen & Wilhjelm* taber han 200 Rdlr., ved *Hermann Holm* 120 Rdlr. og flere. Det arme Steentrykkeri kan ikke bære dette Tab. Hvad vi døjer for at faa de 500 Rdlr. til Kammerherreinden![1]) Inden Nytaar skal *Chr.* ud med 300 til Dresden

[1]) Kammerherreinde Heltzen, der ejede Kongens Nytorv Nr. 353, hvor Trykkeriet havde Lokale.

og 125 til Hurtigpressen, han maa gøre alt for at faa den til at gaa, 9. Generation
thi den har dog ej de andre Lithografer.« — — — —

Tonen i *Christian Ferslews* Breve var imidlertid en ganske anden. Den 29. Oktober skriver han: — — — »her er Travlhed! alle Presser ere igang, de 4 gamle, den ene Pariserpresse fra Bredgade og den lille nye, jeg har kjøbt. En stor ny Presse venter jeg fra Hamborg. En Forandring foregaar paa Lørdag, da flyttes Sliberiet, og alle 7 Presser kommer til at staa i en Rad i Salen. Sliberen skal staa i mit Værelse, og jeg flytter ind til Bogbinderen. Hvor Chatollet stod, der skal min Seng staa med et Skærmbrædt,« — — — — og den 3. November 1857 skriver han: — »En Historie med Folkene har jeg allerede oplevet i Løverdags Aftes. De vilde alle have højere Accord, thi de beraabte sig paa, at der nu blev seet langt nøjere paa Arbejdet end tidligere, og de paa den Maade ikke kunde faa saa meget færdigt. Højere Accord vilde jeg ikke give, jeg besluttede at give Ugeløn i Stedet for, hvilket lader at have et gunstigt Resultat, idet nemlig nu En alene gjør Overtryk, de Andre trykker den hele Dag, paa denne Maade kan jeg bedre controllere Arbeidet og faar det bestandigt smukt udført.« — I dette Brev røbes de første Spirer til det Organisationstalent, der saa rigt udfoldede sig i *Ferslews* senere Livsgerning. Den 4. December 1857 skriver han til sin Forlovede angaaende *Berendts* Etablering, men *endnu* mere optagen af den store Begivenhed, da Gassen første Gang belyste Kjøbenhavns Gader: — »Tabet af *Berendt* er vel stort, men jeg maa med Resignation finde mig deri. — — — Gassen brænder nu over hele Byen; en Masse Mennesker er paa Gaden for at sammenligne den nye med den gamle Belysning.« — —

I Løbet af det nye Aar synes de største Vanskeligheder at være overstaaede. *Christian Ferslew* klarer stolt sine Terminsforpligtelser

9. Generation og Svigerfaderen ser mere trygt paa Fremtiden for de Unge. I Juni Maaned giver han sit Samtykke til at der købes Udstyr, og den 5. November 1858 blev *Anna Lindholm* i Nykjøbing Kirke af Pastor *Sidenius* viet til *Christian Ferslew.* Til Bryllupsmiddagen, hvor der kun var samlet en Kreds af nære Venner, havde Karantænelæge, Dr. *James Zachariae* skrevet Festsangen, der naturligvis var særlig elegant trykt paa Velin med Guldbogstaver; den røbede, at Doktoren var en Mand med Hjertet paa rette Sted, men en slet Poet.

Næste Dag kørte de Nygifte i Wienervogn til Gaabense og fortsatte efter Overfarten til Masnedsund med den ordinaire Diligence til Ringsted og videre med Jernbanen til Kjøbenhavn, hvor deres nye Hjem stod parat til Modtagelsen. Svigermoderen havde rømmet sin Lejlighed og taget Bolig paa Kvisten i samme Hus. Det var et nydeligt Udstyr, *Lindholm* havde givet sin eneste Datter. Møblerne var fra Snedker Bruun i St. Kongensgade, Sopha og Stole med udskaarne Mahognyrygge betrukne med brunt Plyds. Et moderne »Opretstaaende« af Hornung & Møllers Fabrikat og den unge Frues Skrivebord med »indlagte« Skuffer og hendes Sybord, ved hvilket det fornøjelige Udstyrsarbejde var gaaet saa let fra Haanden. Blikkenslager *Meyer* forærede i Bryllupsgave to Noviteter, Gaslamper med Balancetræk til Spise- og Dagligstuen. I Soveværelset fine Mahogny Senge, en Servante med Afløb, hvad der var noget særdeles raffineret, og et stort Mahogny-Vippespejl, der sagdes at have været benyttet paa Casino af Pepita, den spanske Danserinde, der ved sin fyrige Dans i 1858 gjorde Kjøbenhavnerne øre i Hovederne.

Den 11. November skriver den unge Frue sit første Brev til Forældrene i Nykjøbing. Det strømmer over af Lykke for det yndige Hjem, som Venner og Slægt har smykket med de skønneste Presenter.

Familien *Bing* sendte de Nygifte et pragtfuldt Kaffestel og 2 Kobberstik i forgyldte Rammer, det ene forestillende James Watt, der opdager Dampens Kraft ved at holde en Ildklemme for Tuden af en kogende Thekedel, saa Laaget løftede sig, det andet Guttenberg ved den første Bogtrykpresse; Tobaksfabrikant *Nobel* en Sølvfrugtopsats og Svigermoderen en Sølvkaffekande, Sølvfyrfad og Bakke. Masser af Visitter kom hele Dagen, saa at hun næppe kunde faa Ro til at skrive. Juleaften samledes hele Familien hos de Unge, hvor der var Juletræ, og hver Dag mellem Jul og Nytaar festedes der i den lille Kreds. — — — »Lille Nytaarsaften havde vi selv et lille Knald, hvor foruden Familien *Christians* Ven, *Bernhard Hirschsprung* og Doctor *Zachariae,* hans Kone og Frøken *Janette Lang* var tilstede. Jeg trakterede med koldt Kjøkken, The og Kage. Senere fik de Æblekage med Flødeskum og Confect; dertil Biskop og Madeiratoddy.« — — — Dog efter Nytaar tages der alvorlig fat paa Arbejdet igjen. Den 14. Januar 1859 skriver *Anna Ferslew* til sine Forældre: — »Jeg har dygtig travlt, thi jeg hjælper *Christian* med at colorere Billedbøger, før lod han Fremmede gøre det, men nu har jeg Fortjenesten. Jeg har allerede coloreret for over 10 Rdlr., dem bruger jeg som Lommepenge. Jeg har 20,000 Ark med 4 Billeder paa hvert Ark at besørge færdig til næste Jul.« — 9. Generation

I Løbet af Aaret tog Virksomheden saadan Fart, at Beboelseslejligheden maatte opgives til Fordel for Trykkeriet, og Familien flyttede da ud i en større og luftigere Lejlighed i Huset Nr. 3 paa Sortedamsdosseringen. Her kom ogsaa Enkefru *Ferslew* med sin Datter *Johanne* til at bo. Dengang tog det Tid at komme fra Nørrebro til den gamle By. Sporvognene fandtes endnu ikke, men Omnibussen, der bar det stolte Navn »Napoleon«, kørte hver halve Time fra Nørrebro ad Kjøbmagergade over Amagertorv til Graabrødretorv, og fra Ranchs

9. Generation Hjørne var der jo ikke mange Skridt til Kongens Nytorv; men da »Napoleon« først satte sig i Bevægelse Kl. 8 fra Nykro og først skulde gennemrumle Strækningen ad Korsgade og Blaagaardsgade til Nørrebrogade, saa maatte *Ferslew* gaa ind til Byen, og hans Kone beklagede sig ogsaa gentagne Gange i sine Breve over at hendes Ægtemand først kom hjem til meget sen Middag Kl. 5.

At Aaret tillige bragte Velstand til Hjemmet derom vidner *Christian Ferslews* Nytaarsgave til sin unge Hustru: en Ilderskinds Boa og Muffe, en tyk Vinterkjole og et Par Saffiansstøvler med uldent Foer. Julegaven var to sølvpletterede trearmede Lysestager[1]) fra *Bings* Butik.

Med *Philip Berendt*, der ikke havde haft Held med sin lithografiske Anstalt, var der til stor Glæde for alle Parter alt i nogen Tid ført Underhandling om hans Optagelse som Kompagnon i den Forretning, han i saa mange Aar havde viet sine bedste Kræfter, og den 1ste Januar 1860 stiftedes Firmaet »*C. Ferslew & Co.*« — »Vi drak det nye Compagniskabs Skaal i Champagne«, skrev *Anna Ferslew* til sine Forældre i et Brev dat. 2. Januar 1860.

I Nykjøbing saa Forholdene ikke saa lyse ud. Fuldmægtig *Lindholm* maatte paa Grund af Sygdom søge sin Afsked, og Datteren bønfaldt ham om at flytte til Kjøbenhavn, for at hun og hendes Mand kunde være dem til Opmuntring og *Lindholm* i Hovedstaden faa kyndigere Lægebehandling. Selv tænkte de paa at flytte og søgte en Ejendom, hvor hele Virksomheden kunde forenes under et Tag; der skulde saa ogsaa hendes Forældre bo og spise ved deres Bord. Dette Forslag var dikteret af den Taknemmelighedsgæld, hun og hendes Mand stod i til hendes Forældre, der med saa stor Tillidsfuldhed

[1]) Ejes nu af min Datter, Nina Herforth.

Lithograf
Philip Berendt.

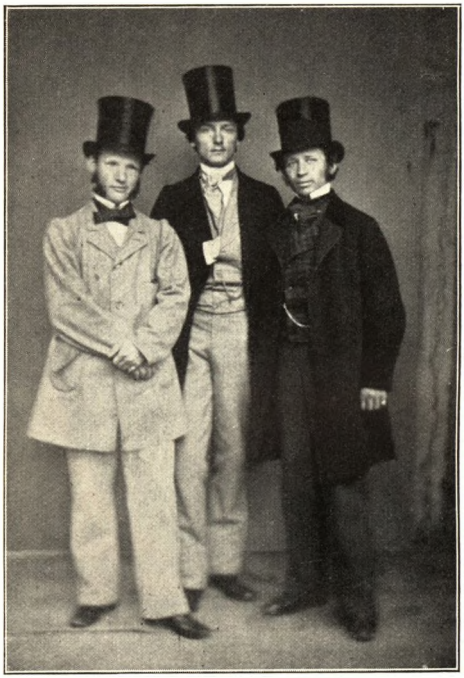

Philip Berendt. Christian Ferslew.
Johan Peter Ferslew.
c. 1860.

havde bundet det meste af deres sammensparede Kapital i Svigersønnens Forretning. 9. Generation

Imidlertid havde *Christian Ferslew* og hans Kompagnon faaet Kig paa en Ejendom i St. Kongensgade, der var til Salg, og da Architekt *Stilling* erklærede, at der kunde opføres en Bagbygning med tidssvarende Lokaler til et moderne Trykkeri, besluttede de sig til Købet, og den 7. Januar 1861 blev Kontrakten underskrevet, hvorved Captain og Fabrikør *Westfeld Theodor Sørensen* sælger og afhænder til Hrr. *Christian Ferslew* og *Philip Berendt,* Interessenter af et lithografisk Etablissement, førende Firmaet *C. Ferslew & Co.,* Ejendommen Matr. Nr. 226 i Store Kongensgade, (Gade Nr. 24), St. Annæ Quarteer her i Staden med Grund efter Maalebrev af 25. Maj 1764 for Kiøbesum 32.000 Rdlr., med Udbetaling 2.350 Rdlr. Skødet blev thinglæst den 12. Maj 1862. I Kælderen boede Skomagermester *K. Jürsick,* og i Stuen aabnede *C. Ferslew & Co.* et Etablissement for Kontorartikler, som findes der den Dag i Dag. Bag Butikken laa Kontoret for den øvrige Virksomhed. Paa 1ste Sal boede Skræddermester *Marer,* gift med en Søster til Skuespiller *Fred. Madsen* og Fader til den kendte Grafolog og Skuespiller *Johannes Marer,* der kom til Verden dér i 1861. Ovenover *Marers* kom *Ferslews* Svigerforældre til at bebo en Del af Etagen; de øvrige to Værelser blev benyttet af hans Moder og Søster. 3die Sal havde *Ferslew* forbeholdt sig selv; (her fødtes jeg den 25. Juli 1862.) Kvisten skaffede Husrum til Kompagnonen og Firmaets to dygtigste Lithografer, *Struve* og *Ruschke.* Den sidstnævnte var døvstum og har gjort sig bekendt ved en lithografisk Fremstilling af Haandalfabetet.

Ved Indflytningen i den nye Ejendom udvidede Firmaet sit Arbejdsfelt med et Bogtrykkeri, der sammen med den lithografiske

9. Generation Hurtigpresse dreves af en 4 Hestes Damp-Højtryksmaskine med tilhørende Dampkedel, der havde afløst den 1 Hestes Dampmaskine med tilhørende fritstaaende Rørdampkedel, som tidligere havde været benyttet til Driften af Hurtigpressen; 2 Papirbeskæringsmaskiner og en Glittemaskine. I den lithografiske Afdeling 15 Haandpresser og en Satinérmaskine. Desuden var der til Bogtrykkeriet knyttet et Skriftstøberi. To moderne Indretninger var allerede dengang i Brug i Ejendommen: et Badeværelse med Kobberovn og et Toiletrum med Vandudskylning, der stod i Forbindelse med en Grubebeholder i Kælderen — et tildels sanitært System, men med højst ubehagelige Følger ved Tømningen.

Det unge Firma havde alt i nogen Tid besørget Trykningen af »Industri-Tidende«[1]) og andre Brochurer; men Lørdag den 2. Januar 1864 blev en betydningsfuld Dag for dettes Fremtid og for dansk Bladvirksomhed, idet den Dag grundlagdes den Ferslewske Presse, rigtignok med et saare beskedent Annonceblad, der uddeltes gratis til samtlige Rejsende i de kjøbenhavnske Hoteller og Gæstgivergaarde. Det indeholdt udførlige Lister over Rejsende, Kurserne, Post-, Jernbane-, Dampskibs-, Omnibus- og Sporvejsliste, Fragtmænd og Skibe under Ladning. Bladet, under Titelen »Kjøbenhavns Dags-Telegraph«, udkom hver Søgnedag til en Abonnementspris af 5 Mrk. 4 Sk. Kvartalet og en Annonce-Pris af 4 Sk. pr. Petitlinie. —

Begivenhederne efter Frederik VIIs Død og Christian IXs Tronbestigelse den 15. November 1863 havde udviklet sig med rivende Hast. Den 1. Februar 1864 faldt de første Skud, og den 5. Februar om Aftenen begyndte det heltemodige Tilbagetog fra Dannevirke.

---

[1]) »Industri-Tidende«, Journal for Haandværk og Fabriksdrift, udgivet af A. Steenberg, red. af Justérmester, Cand. polyt. E. Bruun.

Grebet af den patriotiske Stemning og klart indseende, at der indenfor det lille Annonceblads Rammer intet fyldigt Referat kunde gives fra Krigsskuepladsen til de forventningsfulde Kjøbenhavnere, ønskede Udgiverne af Kjøbenhavns Dags-Telegraph snarest at udvide Stoffet til at omfatte alt vedrørende et moderne Dagblad.[1]) Til at foretage dette Skridt maatte findes en Mand, der havde Kendskab til Bladvirksomhed, og min Fader fandt da ogsaa denne Assistance hos *Anton Caën*[2]), der havde været med til at grundlægge »Folkets Avis« og sammen med *Edvard Meyer* en Tid havde udgivet det mindre Blad »Friskytten«. Foruden at være Journalist, ernærede *Caën* sig ogsaa som Æskemager og Kul-Grosserer, kort sagt, en Mand der forstod sig paa lidt af alt. Han blev nu knyttet til *C. Ferslew & Co.* som Forretningsfører, og det er rimeligvis ham, der med sit intime Kendskab til Journalistkredse, førte min Fader sammen med *C. V. Rimestad*[3]) der blev Redaktør af det nye Blad, hvis første Nummer udgik midt i Kvartalet den 21. Februar 1864. Sin politiske Trosbekendelse havde han klart og tydeligt udtalt under Sønderjydernes Besøg ved den skandinaviske Sten paa Eremitagesletten den 30. Juli 1861 med disse Ord: »For første Gang ser denne *skandinaviske* Sten Sønner og Døtre fra hele Danmarks Rige samlede om sig. Uden Slesvig intet Danmark mere, og uden et helt Danmark intet Norden mere! Leve det gamle, dyrebare, dyrekøbte, udelelige Slesvig!« — Disse Ord huggedes jo

9. Generation

[1]) Under Krigen i 1848 stiftede Bogtrykker Sally B. Salomon de saakaldte Skillingsblade, der ofte udkom flere Gange daglig som en Slags Krigsmoniteur med Efterretninger fra Krigsskuepladsen. Efter Krigen udgaves de som »Middagsposten«, der senere gik over til at blive »Dagbladet« under Billes Redaktion.

[2]) Død i Kjøbenhavn 29. April 1872.

[3]) Christian Vilhelm Rimestad, f. 1816 17. Januar i Kjøbenhavn, † 1879 11. August sst., Søn af Birkedommer i Kjøbenhavns Birk Chr. Olsen Rimestad og Anine Vilhelmine f. Richter. Cand. phil. 1846—53 Bestyrer af Borgerdydskolen i Kjøbenhavn, 1854 Folkethingsmand, Stifter af »Arbejderforeningen af 1860«. Fra 1864—78 Redaktør af »Dags-Telegrafen«, fra 1876—78 tillige af »Nationaltidende«.

9. Generation

senere ind i den slesvigske Sten, der afsløredes ved Sønderjydernes Besøg den 5. September 1865 og gennem Aarene blev Samlingsmærket for talrige politiske Friluftsmøder.

Dags-Telegraphens Medarbejderstab kom til at bestaa af Stenograf i Rigsdagen *Alfred Meyer,* populært kaldet Flomme-Meyer paa Grund af sin Korpulence; han havde tidligere været knyttet til »Folkets Avis«, ved det nye Blad kom han til at virke baade som Redaktionssekretær og Korrekturlæser, egentlig hvilede hele den daglige Redaktion paa hans solide Skuldre, da *Rimestad* sjelden viste sig paa Kontoret, men pr. Bud lod sine ledende Artikler bringe til Bladet. *Valdemar Wille,* der kom fra »Fædrelandet«, blev Litteratur- og Theateranmelder, og *Edgar Collin,* der 1868 sammen med *C. Carstensen, Vilh. Rasmussen* og *Robert Watt* stiftede »Dagens Nyheder«, oversatte Feuilletonen, der var et meget vigtigt Led af Bladet. Dags-Telegraphens første Feuilleton blev »Esmeralda« eller »Vor Frue Kirke i Paris« af Victor Hugo. Den var indrettet til Fraklipning, og med Bladet fulgte løse lithograferede Illustrationer. Denne Fraklipnings-Roman skaffede Dags-Telegraphen mange Abonnenter. Af andre habile Medarbejdere kan nævnes *Vilh. Henriques,* den senere Hospitals- og Fattigforstander paa Frederiksberg og Justitsraad, som kommunal Medarbejder og Referent, Cand. phil. *Bernhard Wulff,* der en Tid skrev Korrespondancer til Bladet fra Paris og senere blev Redaktør af »Aftenposten«, *Alexander Thorsøe,* der skrev »Udlandet« skiftevis med *Sigismund Berendt,* Bladets Musikanmelder *Nicolaj Berendt*[1]) og *Adolf Bauer,* der holdt Bladet à jour med alle industrielle Forhold. Saaledes var Bladets ældste Redaktionspersonale, der vanskeligt kunde finde

[1]) Komponist, bl. a. til Syngestykket »Hjertet paa Prøve«, Tekst af Overskou, der gik paa det Kgl. Theater i Saisonen 60—61.

Arbejdsro i de yderst indskrænkede Lokaler: et lille tofags Værelse til Gaarden, der ganske udfyldtes af *Meyers* vældige Skrivebord og dertil hørende Stol med et Rørsæde af forbavsende Omfang; den tilsvarende Stue til Gaden, der tjente som fast Domicil, paa en Gang Arbejds- og Beboelsesværelse for *V. Wille,* som ogsaa havde det Hverv at tage Del i den sene Aftenvagt. Det trefags Værelse til Gaden og en smal mørk Stue til Gaarden afgav sammen med Køkkenet og Pigekammeret i den ganske almindelige kjøbenhavnske 4-Værelsers Lejlighed, Plads til det øvrige Personale. 9. Generation

Dags-Telegraphens Abonnementspris blev ved Overgangen til det større Blad forhøjet til 7 Mrk. 8 Sk. Kvartalet, hvorimod Annonceprisen nedsattes til 3 Sk. pr. Petitlinie, en Taktik der snart lokkede talrige Annoncører over i dets Spalter, især da Udgiverne i Bladet fremkom med Prøver af Illustrationer til Annoncer. Clicheerne dertil kunde forudbestilles hos *C. Ferslew & Co.* eller i Annoncekontoret Østergade Nr. 32 over Gaarden. (Vildmandens Gaard). Enkelte Numre af Bladet solgtes hos Boghandler *C. G. Iversen,* St. Kjøbmagergade 38. I Aarets Løb undergik Bladet ingen væsentlige Forandringer udover denne, at »Hovedet« den 1ste August moderniseredes ved at stryge det gammeldags »ph.« af »Telegrafen« og at Bladet i Julemaaneden udkom (naar der var Annoncer nok dertil) to Gange om Dagen, sidste Gang som »Juletidende«, indeholdende, foruden Avertissementerne, en Julefeuilleton.

Den Sommer boede vi paa Landet i Gl. Taarbæk. Min Moder, der var Reconvalescent efter en alvorlig Tyfus, skulde en Tid leve i landlig Ro. For min Fader var Vejen derud ret besværlig, da han tidlig og silde maatte være i St. Kongensgade. Vel var Klampenborgbanen aabnet, men de 3 daglige Tog i begge Retninger passede

9. Generation ikke, saa det blev i Reglen »Garrick«, der til daglig besørgede de »løbende« Forretninger for Firmaet, der forspændt Giggen befordrede Fader ud til Klampenborg,

I Foraaret 1865 foretog mine Forældre deres første Udenlandsrejse. Efter i nogle Uger at have brugt Badene i Aachen, rejste de til Paris og besøgte ogsaa Berlin. Ved Hjemkomsten modtoges de med Nyheden om *Philip Berendts* Forlovelse med Grosserer *Caëns* Datter *Bolette.* Brylluppet stod allerede den 19. November, og de Nygifte kom til at bo i Nr. 8 St. Kongensgade, indtil de i 1867 flyttede ind i mine Forældres Lejlighed i Nr. 24.

Min Fader havde længe omgaaedes med den Plan at købe en Ejendom udenfor Byen. Efter sin Fader havde han arvet Trangen til at færdes i fri Natur og nyde de skiftende Aarstiders Poesi udenfor den trange By, men bunden som han var til sin Virksomhed der, maatte det være et Sted i Nærheden. Valget faldt paa et Landsted paa Strandvejen Nr. 20, »Frederiksdal« kaldet, der tilhørte Fru *Julie Salomonsen,* Enke efter Manufakturhandler *Benny Salomonsen,* og da »Dags-Telegrafen«s Fremtid nu syntes sikret, vovede Fader Skridtet og købte Ejendommen den 29. Marts 1867 for 10,000 Rdlr. I fire Aar boede vi her, Vinter og Sommer, indtil *Philip Berendt* den 31. Marts 1871 døde af Tyfus. Det var et stort Tab for min Fader, der i ham mistede en dygtig Medarbejder, i alt en trofast, paalidelig Ven. En alvorlig Tid for Forretningen fulgte i Dødens Fodspor. Min Fader kunde ikke tænke sig at stifte Kompagniskab med nogen anden Mand, og *Berendts* Enke skulde jo have sin i Virksomheden staaende Formue udbetalt; den beløb sig til 30,000 Rdlr.

Men i Sommeren 1872 blev alle Sejl satte til for at gøre Firmaet kendt i videre Kredse. »Den nordiske Industri- og Konstudstilling«

blev aabnet den 13. Juni. I dens Maskinafdeling lod *C. Ferslew & Co.* opstille et helt Trykkeri, hvor daglig en af Firmaet udgiven »Udstillings-Tidende« blev sat og trykt i Publikums Paasyn. Paa en lille Visitkortpresse kunde man tillige i Ventetiden faa sit Navn udført i Bogtryk paa fint Velin. »Udstillings-Tidende« solgtes for 4 Sk. Nummeret; det bragte Anmeldelser af Udstillingsgenstande, officielle Kundgørelser fra Udstillingskomitéen og en Side Annoncer. Desuden solgtes, fra en fiks Kiosk ved Indgangen paa Hjørnet af Filosofgangen og Vesterbros-Passage og i selve Udstillings Forhallen, den ved Komitéens Foranstaltning udgivne Katalog, hvoraf Forlaget var overtaget af *C. Ferslew & Co.* Kataloget havde et meget smukt udført Omslag i Farve, og Salget besørgedes af 2 unge Damer fra »Etablissement for Kontorartikler« iførte hvide Kjoler med højrøde Livbaand. Den ene af dem, Frk. *Petrea Borch,* der med sjælden Dygtighed og Trofasthed kom til at virke i denne Forretnings Tjeneste i en lang Aarrække, lever endnu og dvæler ofte i Tankerne ved den fornøjelige Sommer-Saison i Industri-Udstillingen, hvis skønne Bygning, der skyldtes Arkitekt *Klein,* vi jo endnu den Dag i Dag kan glæde os over. 9. Generation

Trods den Fremgang i Forretningen, som min Fader nu kunde glæde sig over, saa var der et Punkt, der stadig nagede »Dags-Telegrafen«s Udgiver, det var den Ringeagt, som den øvrige Presse viste dette Foretagende. *Rimestad,* der kun interesserede sig for det politiske Stof i Bladet, lod *Meyer* have for frie Tøjler. Han misbrugte Bladets Spalter til et uværdigt Kævleri om en ganske privat Strid mellem *Robert Watt* og ham, der fik en af Journalistikens selvbestaltede Oldermænd, *C. St. A. Bille* til i Dagbladet den 13. Juli 1869 at holde en »Philippica« betitlet »Journalistiske Udskeielser«, hvor det navnlig regnede ned med Spydigheder over »Dags-Telegrafen«s syndige Hoved.

9. Generation Allerede dengang opstod sikkert den Tanke hos min Fader at udvide sit Bladforetagende i en højere Plan, saa at Annoncørerne derved fik det finere Bourgoisie i Tale, men paavirket, som han naturligvis var, af sin Redaktør, *Chr. Rimestads* varmt bankende Hjerte for den danske Arbejderstand, drøftedes først med ham Planen om at skabe et upolitisk Eftermiddagsblad, der bragte, foruden Døgnets Nyheder og den uundgaaelige Fraklipnings-Fuilleton, underholdende og belærende Stof for et endnu bredere Publikum end »Dags-Telegrafen«s. Bladet skulde være billigt, koste 76 Sk. Kvartalet og sælges i løse Eksemplarer. Den 29. November 1873 Kl. 1 Middag udkom Nr. 1 af »Aftenposten«, Cand. phil. *Bernhard Wulff* blev dets Redaktør. Han var en meget intelligent og kundskabsrig Mand, der saa godt forstod sig paa sin Læsekreds' Behov, at »Aftenposten« hurtigt fik en efter den Tids Maalestok forbavsende stor Udbredelse, 19,000 i det første Aar, hvortil naturligvis ogsaa bidrog den store Rabat til Bladforhandlerne, der gjorde sit til, at »Aftenposten« snart kunde købes over hele Byen.

Allerede den 8. December udkom Bladet i to Udgaver, Kl. 1 og Kl. 4; den sidste Udgave med Rubriken »Sidste Nyheder«. Annoncekontor havde Bladet fælles med »Dags-Telegrafen«. *Bernhard Wulff* redigerede Bladet med stor Dygtighed til sin Død.

Hidtil havde *C. Ferslew & Co.* benyttet en af Maskinfabrikant *Eickhoff* konstrueret dobbeltvirkende Hurtigpresse, det vil sige en Maskine, der trykkede begge Bladets Sider paa én Gang, hvad der tidligere ikke havde været kendt herhjemme. Derved opnaaedes at trykke 3000 Eksemplarer i Timen, men med de to Blades støtte, solide Fremgang og med Tanken paa ad Aare at kunne realisere sin Fremtidsdrøm, at udgive et stort, fint Hovedstadsblad for derigennem at udvide sin Kreds af Abonnenter, havde min Fader alt længe haft

sin Opmærksomhed henvendt paa de Maskintyper, der benyttedes af de udenlandske Blade. Saa kom Verdensudstillingen i Wien i 1873. *C. Ferslew & Co.* havde sendt en Del lithografiske Sager derned, som forresten forskaffede Firmaet den beskedne Broncemedaille, og min Fader rejste selv med, for at se de arbejdende Trykkerier paa selve Udstillingen. Resultatet af denne Rejse blev en Bestilling hos Firmaet »Duncan & Wilson« i Liverpool paa deres »Victoriapresse« med Stereotypitryk paa »endeløst Papir«, der besørgede 9000 Eksemplarer af fuldt færdige Aviser i Løbet af en Time. Ligesom det havde skaffet min Fader mange Bryderier med Opstillingen af den første lithografiske Presse, saa voldte den første Rotations-Bogtrykpresse, som ogsaa han indførte i Danmark, ham mange Kvaler. Den engelske Montør blev syg og maatte indlægges paa et Hospital, saa at min Fader, assisteret af sine egne Folk, maatte samle og bringe Maskinen i Drift. Endelig blev da alle Vanskeligheder overvundet, og Mandag den 25. Januar 1875 blev Dags-Telegrafen første Gang trykt paa Victoriapressen; et nyt Fremskridt var vundet i dansk Bladteknik. Papiret voldte straks en Del Vanskeligheder. I Begyndelsen maatte det indforskrives fra England, men Ørholm Papirfabrik indrettede hurtigt sin Fabrikation derefter, og allerede faa Uger efter løb det danske Papir gennem Maskinen. 9. Generation

Landstedet Frederiksdal, der skulde være et Fristed for en lykkelig Familiekreds, hvor Moder dyrkede sin Passion for Blomster i den velholdte Have og Fader pløjede Øresundets Bølger med sin Lystbaad eller kørte sig en rask Tur ud gennem Dyrehaven, blev snart et Led af Forretningen, idet min Fader paa Grunden opførte et Maskinværksted for selv at kunne lade udføre alle Reparationer. I Kælderen i Hovedbygningen blev der indrettet et Værelse til min

9. Generation Moder, der assisteret af 2 Jomfruer besørgede Sammenklistringen og Oprulningen af de gamle Sporvognskontrolbilletter, der blev trykte inde i Byen. Ligefra den Tid hun som ung Kone havde tjent sine første 10 Rdlr. ved at kolorere Billedbøger, hængte hun med Sjæl og Tanke ved sin Mands Virksomhed, ja man kan sige, at de tre var Et. Alligevel var min Faders Interesser udenfor hans eget Virke mangfoldige, saaledes indførte han sammen med Budtz-Müller Fotolitografien her i Landet. Det danske Husflidsselskab støttede han, dels personlig, dels gennem Bladene, og i 1875 lod han forfærdige 150 Bøsser til Indsamling til Kjøbenhavns Understøttelsesforening. De blev ophængte i forskellige Lokaler her i Byen, og den 21. Januar 1876 sendte *V. Oldenburg* som Formand for Foreningen en Takkeskrivelse til Hof-Stentrykker *C. Ferslew* for de af ham skænkede Indsamlingsbøsser, hvis Resultat langt overgik Forventningen.

Aaret 1876 blev maaske det mest betydningsfulde i den *Ferslewske* Presses Historie. Min Fader fyldte 40 Aar og stod i sin fulde Arbejdskraft. Høj, elegant bygget, med det smukke skægløse Ansigt, det glatte sorte Haar strøget hen over den kloge Pande og et Par dejlige graablaa Øjne, der undertiden kunde faa et Anstrøg af Melankoli, til Tider blinke skælmsk, saa han langt yngre ud, naar han iført brun Kørefrakke og høj graa Hat, styrede de to Røde fra den høje Kavalérvogn henad Strandvejen. Min Moder havde, uden at være smuk, et indtagende Ydre, og Godheden lyste ud af hendes Øjne. Hun havde et let og muntert Sind, og blandt gode Venner klang ofte hendes muntre Latter. Trods en med Aarene tiltagende Korpulence bevægede hun sig forbavsende let og elskede at trave lange Ture i Mark og Skov. Fader foretrak ofte Ensomheden, hvor han kunde give sine spekulative Tanker frit Løb. I slige Stunder modnedes Beslutningen

om Udgivelsen af den tredie Avis, et Aftenblad, der skulde erobre det fineste Lag i Befolkningen, gøres til Talsmand for hans egen Livsanskuelse: Fremskridt ad Oplysningens Vej paa alle videnskabelige og praktiske Omraader, men konservativ i Politik, kongetro og forsvarsvenlig. 9. Generation

»Dags-Telegrafen«s Redaktør paatog sig ogsaa at redigere det nye Blad, hvortil knyttedes *Angul Hammerich* som Musikanmelder og den purunge *Vilhelm Østergaard*, der i en Aarrække gjorde stor Nytte ved Bladet og endnu paa sine ældre Dage med varm Interesse følger sit gamle Blad. Den 18. Marts 1876 udkom det første Prøvenummer af »Nationaltidende« og udsendtes gratis med »Dags-Telegrafen« i Resten af Kvartalet. Fra 1. April udgik Bladet hver Søgnedags Eftermiddag og bragte en udførlig Handelstidende med Børsmeddelelser fra samme Dag. Prisen var 4 Kr. Kvartalet, 6 Øre Nr. og 5—20 pr. Petitlinie i Annoncepris. Samtidig oprettedes der Annoncekontorer paa Vesterbrogade og i Lille Torvegade paa Christianshavn. Fra 1. Oktober udkom »Nationaltidende« baade Morgen og Aften, med den konkurrencefarlige Pris af 4 Kr. Kvartalet for begge Udgaver. Efter denne Udvidelse af Bladene, der lagde et forceret Beslag paa alt Materiellet, kan man sige sig selv, at Virksomheden var ved at sprænge sine Rammer. Min Fader havde længe tænkt paa at erhverve sig en passende Ejendom, der alene kunde huse hele Bladvirksomheden, saaledes at St. Kongensgade 24 for Fremtiden kun skulde benyttes til Bog- og Stentrykkeriet. Tre forskellige Ejendomme kom paa Tale: Schimmelmanns Palais, Landgreven af Hessens tidligere Ejendom paa Hjørnet af Amaliegade og St. Annæ Plads og Hôtel Royal, som Vinhandler og Hotelejer *Gildsig* ønskede at sælge. Valget faldt paa den sidste, og min Fader

9. Generation købte Ejendommen den 4. November 1876 for 270,000 Kr. Dog kunde Hotellet ikke rømmes før til 1. April 1877.

Medens alle disse Overvejelser stod paa, ventedes der inden for Hjemmets fire Vægge paa en glædelig Begivenhed. Denne indtraf den 26. Februar 1877, idet min Moder bragte en Søn til Verden, der blev opkaldt efter de nærmeste Slægtninge og fik Navnet: *Christian William Martinus Lindholm Ferslew.* At Jubelen var stor over Sønnen, der ad Aare kunde føre sin Faders Livsværk videre, siger sig selv.

Ombygningen af den i 1796 opførte Hotelbygning til en moderne Bladvirksomhed, uden at forandre den smukke Façade, blev overdraget *C. J. Ingemann.* Et Par Aar efter løste han tillige den vanskelige Opgave at bygge en Etage paa uden at skade Helheden. Som Tilsynshavende med Ombygningsarbejdet havde min Fader antaget en Slægtning af min Moder, en ung dygtig Mand, der havde været Tegner hos *Ingemann,* den senere højtansete Arkitekt *Philip Smidth.* Arbejdet gik saa hurtigt fra Haanden, at vi i Efteraaret 1877 flyttede lige fra Landet ind i den nye store Bolig paa 1ste Sal. Overgangen var stor fra den lille Lejlighed i St. Kongensgade til disse 10 høje, store Værelser med den skønne Udsigt, især mod Aftentide, til Kanalpartiet, den stille Slotsholm og Kongeborgen med de rene klassiske Linier.

Men Uro og Støj kom til at herske inden for Murene. Hastige Fodtrin genlød Dagen igennem fra den gammeldags brede Trappe, der førte op til Redaktionslokalerne paa 2den Sal. Ud fra de aabentstaaende Vinduer i Gaarden hørtes den monotone, klaprende Lyd af de nylig anskaffede Kastenbeinske Sættemaskiner, de første, der arbejdede her i Landet, og den standsede først hen imod den Tid,

Etatsraad. Bladudgiver C. Ferslew.

Anna Ferslew, f. Lindholm, med sin Søn.
Johan Christian Ferslew.

da den hvide Papirrulle begyndte at løbe gennem Victoriapressen for at falde ud som færdigtrykte Aviser. Kun i nogle faa Aftentimer var der Stilhed i den store Bygning; den afbrødes snart af Victoriapresserne, der mellem 12—1 om Natten begyndte paa Trykningen af Morgenbladene, thi da drønede Larmen voldsomt ud i den stille Nat. Standsedes saa Maskinernes Gang, hørtes henad Morgenstunden Konernes højrøstede Morgenpassiar, naar de, med de friske Aviser knyttet ind i Tørklædet, forberedte sig til deres Vandring i de morgenstille Gader. Saaledes lød Klangsymfonien af det pulserende Liv indenfor Gaardens stilfulde, kølige Udvortes; den kunde til Tider blive saa nervepirrende, at den i høj Grad kom til at genere Husets Beboere, især min gamle Bedstemoder, der efter sin Mands Død[1]) (den 29. Februar 1876) havde taget Ophold hos mine Forældre. I Hôtel Royal blev der indrettet en lille Lejlighed til hende paa 2den Sal, der med en Vindeltrappe stod i Forbindelse med vor. Her boede hun til sin Død (den 16. Marts 1888), omhyggeligt plejet af hendes trofaste Tyende, *Thora Møller*, der havde været om hende i mange Aar. Hendes Værelser blev senere benyttede af mine Forældre til Soveværelser, da Lyden fra Trykmaskinerne her lød mindre stærkt. 9. Generation

Man kan roligt sige, at »Nationaltidende« blev min Faders Hjertebarn; men det blev ogsaa det af Bladene, der skaffede ham de fleste Bekymringer paa Halsen. Redaktionssekretær *A. Meyer* og hans Kollega, Theateranmelderen *V. Wille,* der ogsaa deltog i Redaktionen af det nye Blad, havde straks stillet sig skeptisk overfor dette Foretagende og negligerede »Nationaltidende« paa alle mulige Maader, idet de heftede sig ved, at Dags-Telegrafen var Hovedorganet. Paa

[1]) En kort Tid boede hun i Dronningens Tvergade 59.

9. Generation den Maade indsaa min Fader snart, at det var umuligt at bringe Bladet frem, og da *Rimestads* tiltagende Sygdom tvang ham til at frasige sig Redaktørposten, ønskede han snarest at finde en Mand, der med en betryggende Karrière bag sig kunde sætte netop det nationale Stempel paa Bladet, som han ønskede. Manden fandt han i *H. R. Hiort-Lorenzen* hvis Navn havde en god Klang fra hans patriotiske Virksomhed som »Dannevirkes« Redaktør. Stiftsskriver, Etatsraad *Hiort-Lorenzen* fortæller meget morsomt i sine Erindringer (pag. 116, meddelt af *B. Besthorn*) hvorledes han ved Juletid i 1877 modtog Besøg af en Herre, der præsenterede sig som Hof-Stentrykker *Ferslew,* Udgiver af »Nationaltidende«, »Dags-Telegrafen« og »Aftenposten«, hvis Navn var ham ganske ubekendt, ligeledes de Aviser han udgav; vel erindrede han, under et tidligere Besøg i Kjøbenhavn, at have hørt Dags-Telegrafen omtale, der havde haft en *Rimestad* til Redaktør. Hans Forbauselse blev da stor, da denne Herre tilbød ham Redaktør-Posten ved Nationaltidende og Dags-Telegrafen. Efter lang Betænkningstid og efter at have raadført sig med sine Venner *C. Ploug* og *Vilhelm Topsøe,* der fortalte ham, at *Ferslew* længe havde været ude om en ny Redaktør af Nationaltidende til Afløsning af Herrerne *Meyer* og *Wille,* som kun midlertidig fungerede efter *Rimestad* og ikke kunde faa Bladet frem. Der klæbede endnu for megen Duft af »Dags-Telegrafen« ved dem. *Hiort-Lorenzen* slog imidlertid til; (for sine Børns Skyld ønskede han at bosætte sig i Kjøbenhavn), og den 1ste Januar 1878 overtog han Redaktørstillingen ved Bladene. *Meyer* og *Wille* følte sig ganske overordentlig tilsidesatte ved dette Skridt, og ved alle mulige Midler forsøgte de at fortrædige den med kjøbenhavnske Presseforhold ganske uerfarne Mand. Kampen antog ligefrem en komisk Karaktér, saaledes nægtede *Meyer* at give

Hiort-Lorenzen Svar paa forskellige Spørgsmaal med den Motivering, at det var »en Redaktionshemmelighed«. Tilstanden blev uudholdelig, og *Hiort-Lorenzen* forlangte *Meyer* og *Willes* Fjernelse — ellers ønskede han snarest at fratræde sin Stilling. Som Situationen var maatte min Fader bøje sig for *Hiort-Lorenzens* Beslutning, og *Meyer* og *Wille* fik deres Afsked. Svaret derpaa blev Startningen af Konkurrencebladet »Morgen-Telegrafen«, hvortil nogle yngre Medarbejdere sluttede sig. Nu gjaldt det for *Hiort-Lorenzen* at finde sig en dygtig Redaktionssekretær, hvis Niveau laa højere i social Henseende end Forgængerens, og det lykkedes ham at engagere Cand. jur., Lieutenant *Emil Bjerring,* der i over 10 Aar havde været knyttet til »Dagbladet« under *Billes* og senere *Topsøes* Redaktion som politisk Referent og Theateranmelder. Min Fader mødte straks denne Mand med den varmeste Sympathi, og et udmærket Samarbejde udvikledes gennem Aarene mellem de to højst forskelligartede Mennesker.

I Løbet af et halvt Aar gik Morgen-Telegrafen ind. *Herman Bang* har i »10 Aar« givet et uforglemmeligt Billede af dette Redaktionskontor, hvor Tomhed herskede overalt, men her lagdes dog Grunden til hans journalistiske Virksomhed, en kort Tid ved »Dagbladet«, men fra 1879—84 ved den *Ferslewske* Presse, hvor hans blændende Evner som Journalist udfoldede sig i en Række Søndags-Feuilletoner i »Nationaltidende« under Navnet »Vexlende Themaer« og den af ham redigerede »Litteraturtidende«, i hvilken mange lovende unge Penne fik deres Debut. Blandt disse kan nævnes: *Peter Nansen, Carl Ewald, Knud Ipsen, Mathilda Malling.*

Skøndt de var saa forskellige som Dag og Nat, besjæledes min Fader fuldstændig af *Bangs* inciterende, glødende Iver for at skaffe Bladet en Position blandt det Publikum, der dyrkede sine Interesser i

9. Generation Litteraturens og Theatrets Verden, og han fulgte med stigende Interesse alle *Bangs* Forsøg i denne Retning.

Ved *Topsøes* Død i 1881 opholdt *Bang* sig i Bad Schandau i sachsisk Schweiz. Han skrev i den Anledning til min Fader: —

»Bjerrings Brev fortæller mig idag ganske kort, at alle ere bedrøvede over Topsøes Død, som jeg ikke anede, og som jeg intet havde hørt om. Jeg kan ikke sige Dem, hvor forbavset jeg blev, jeg vilde ikke tro mine Øjne, da jeg læste og læste om igjen. Ingen dansk Forfatter har haft saa megen Indflydelse paa mig, ingen har i meget staaet mig saa nær. Hvor mærkeligt, at vi den sidste Dag vi saas, skulde tale saa venligt sammen, at han med saa megen Følelse skulde ønske mig en lykkelig Reise! Der bliver en tom Plads hvor han ikke mere er tilstede. Et stort, men altfor lidet hengivende Talent er med ham tabt for os.

For Dem, Hr. Ferslew er nu Øjeblikket kommet til at udrette store Ting. Jeg veed jo ikke hvem der skal være »Dagbladets« Leder, men en Topsøe erstattes ikke. Var jeg blot hos Dem eller kunde De blot være her en Time; vi forstaar saa godt hinanden. De maa nu bemægtige Dem en politisk »Opfattelse« i Bladets Ledelse, en større Selvstændighed, en bevidst Følelse af, at nu De og Deres ikke blot besidder Udbredelse, men ogsaa Indflydelse. Tiden bør nu være kommen, hvor ogsaa *vi* dødsdømmer Ministre, men en politisk Stilling er dertil nødvendig, en hensynsløs Kraft paa enkelte Punkter. Men meget af dette ligger udenfor mit Felt. Andet forstaar jeg bedre, og det er dette: Hvem der end bliver Leder af »Dagbladet«, vil altid nogle af Bladets Medarbejdere, enten af Misundelse eller af forskellig Overbevisning blive uenig med den nye Ledelse — disse maa De erhverve. Jeg mener de Medarbejdere som Matzen, Goos, osv., som skrev en Gang imellem, men som *var* »Dagbladet«. Var jeg blot hjemme, at jeg kunde tale med Dem!

Dernæst bør »Nationaltidende« saa tidt, saa ofte, saa veltalende som muligt dvæle ved det uerstattelige Tab, vi alle har lidt. Intet er klogere. Ikke sandt?

I. P. Jacobsen og Alexand. Kjelland haaber jeg at kunne erhverve for »Nationaltidende«, med Jacobsen har jeg allerede indledet Underhandling. Men for at vi ogsaa dér med et kan slaa os fuldt op, maa Føljetonen som i tyske og franske Blade, have sin egen

Underredaktion som drager Omsorg for alt hvad deri kommer, baade æstetisk og videnskabeligt. I denne Føljeton skulde saa ogsaa den udførlige Kritik. Tro mig, De vilde vinde derved.

Jeg har overtænkt dette meget nøje — De veed om »Litteraturtidende« har vi ofte talt og Organisation og Navne skal jeg bringe Dem, naar jeg kommer hjem. Er De endnu i København og endnu ikke reist hvorfor da ikke strax lægge Veien over Deres dejlige Schandau? Det er saa svært for mig at tale og ordne en Smule, det er saa let for Dem; en enkelt Idé kunde jeg maaske være med til at give og nu skal Slaget leveres. Men til det vigtigste: Altsaa Øjet henvendt paa »de Misfornøjede« ved »Dagbladet«, tænk paa Redaktionen af Føljetonen, der kan danne Bro til at forsone alle og forberede en »Literaturtidende«. Vi maa kunne udrette noget sammen.

Vær ikke vred over den maaske altfor uærbødige Tone i dette Brev, men jeg har Hovedet saa fuldt af Topsøe og »Nationaltidende«s Fremtid. Men alt hvad jeg herom har skrevet maa blive mellem mig, Dem og Deres Frue.« — — —

Det var rigtigt, nu skulde »Slaget leveres«, men det blev paa langt flere Omraader, end *Bang* havde tænkt sig. Min Fader havde alt længe overvejet Mulighederne for at anlægge sin egen Papirfabrik. Allerede i 1880, da jeg opholdt mig i Herrnhuter-Institutet »Montmirail« i Nærheden af Neuchâtel, var min Fader optaget af denne Tanke. I Paasken fik jeg Besøg af mine Forældre, og jeg husker hvorledes min Fader i Timevis sad paa Hotelværelset bøjet over Papiret med de endeløse Talrækker og regnede og overvejede, medens alskens Regnskaber laa spredt over Bordet. Saadanne Dage var det umuligt at faa ham udenfor Døren, thi her nød han Lykken ved at kunne arbejde fuldkommen uforstyrret. Saaledes var det ofte Sædvane paa Rejser, og de fleste af hans Fremskridtsplaner blev udklækkede udenfor Hjemmets Grænser. Resultatet af denne Rejse blev Opførelsen af »Frederiksberg Papirfabrik«, der paabegyndtes den Sommer *Bang* opholdt sig i Schandau.

9. Generation

Af Hørkræmmer *Top* havde min Fader købt en Ejendom med et ret uanseligt Stuehus, der laa omtrent hvor Lampevejen skar Nordre Fasanvej, men Grunden var stor nok til her at opføre et større Fabriksanlæg. Fra den nys nedlagte Køge Papirfabrik købte han en Papirmaskine, hvis brugbare Dele blev supplerede med andre brugte Dele, indkøbte i Tyskland. Af disse sammenbragte Stykker byggedes den Papirmaskine, der indtil 1887 forsynede den *Ferslewske* Presse, og en Tid »Illustreret Familiejournal«, med sit Papir. Senere blev en større og mere moderne Maskine fra Füllner i Warmbrunn opstillet, men den gamle Køge-Maskine holdt troligt ud til 1909, da Frederiksberg Papirfabrik blev fuldstændig ombygget og moderniseret.

Det var en spændende Tid, medens Anlæget af Papirfabriken stod paa. Naar Fader kom hjem fra Byen og havde spist til Middag — dengang var det jo i Reglen Kl. 4 — kørte vi hyppigt med Landaueren fra Strandvejen ad Jagtvejen til Frederiksberg for at se hvor rask det gik fremad med Bygningen. Den tidligere Bestyrer af Køge Papirfabrik *Hermann Sibbern* og tre dygtige Mænd, Papirmester *Enemark* og Salsmester *Brisson,* der begge havde været ansatte ved Flensborg Papirfabrik, og Maskinmester *Fischer* stod for det tekniske Anlæg, og samme Aar (1881) løb det første Papir gennem Maskinen. Paa det store Terrain, der ikke benyttedes til Fabriksgrund, anlagdes en meget smuk Have med mange Frugttræer og Sirbuske omkring et Kanalparti, der tillige tjente til Filter for Spildevandet fra Papirmaskinen. Efterhaanden som Træerne voksede op og Hængepilene bøjede sig ud over Vandet, som der var lagt Bro over, tog dette sig meget malerisk ud. Efter at min Fader havde solgt Landstedet paa Strandvejen, blev denne Have til megen Glæde for min Moder, der gerne opholdt sig dér under min Faders hyppige Besøg paa Fabriken.

— Sommeropholdet paa Landstedet var jo efterhaanden blevet alt andet end behageligt eftersom Trafiken og de større Havers Udparcellering til mindre Villagrunde ganske forandrede Strandvejens Udseende og dens landlige Ro. Dertil kom det paatænkte Anlæg af Dampsporvogns-Uhyret, der hvæsende og osende vilde komme til at passere tæt forbi vore Vinduer. Fader blev træt af det evige Støv og Larmen fra Landevejen, og han søgte derfor en Ejendom, der laa saa langt fra Byen, at han dér var sikker paa at være i Fred for uvelkomne Mennesker og havde saa tilpas med Jord og Skov og Vand, at han kunde kaste sig ud i et helt andet Virkefelt; i anden Jordbund finde Hvile for de overanstrængte Nerver. Min Moder var lykkelig ved Tanken om at finde et Sted paa Landet, hvor hendes Søn frit kunde tumle sig mellem Kammeraterne i Ferierne og hendes Mand dyrke ganske andre Interesser end de, som det daglige Liv i Hovedstaden bød paa. Der blev set paa forskellige Ejendomme, blandt andre paa Rangle Mølle ved Jyderup, men den lange Afstand fra Byen umuliggjorde dette Køb. Af Arkitekt *Smidth,* der jo havde haft Tilsyn med Opførelsen af Papirfabriken, blev mine Forældre gjort opmærksom paa »Kattinge Værk« beliggende i den smukke Egn ved Boserup Skov og Roskildefjord. *Smidth* havde gaaet i Roskilde Latinskole sammen med den daværende Ejer og ofte besøgt ham i hans Forældres Hjem, hvorfor han kendte Gaarden ud og ind og mente, at den med sin Adgang til Fiskeri (min Faders tidligere Yndlingssport), sit passende Jordareal samt Vandmølle med god Søgning netop var efter Ønsket. Betegnende for min Fader var det, at han ganske overlod min Moder at tage Bestemmelsen om Købet. Hun tog alene derned med *Smidth* og blev straks begejstret for Gaardens idylliske Beliggenhed, for det gammeldags Stuehus med de smaarudede

9. Generation

9. Generation Vinduer og for Udsigten over Kattingesø helt over til Svogerslev By ved Holbæk Landevej; men allermest over den yndige gamle Have, der strakte sig op ad Bakken bag Huset og hvorfra man saa ud over Roskildefjord og Bogenæsskovene helt over til Selsøstrand.

En Onkel af *Smidth,* Proprietær *Høyer,* med hvem Moder gennem min Bedstemoder var beslægtet, og som ejede Lystgaarden »Bækken« ved Roskilde, blev som Fagmand anmodet om at indlede Underhandlingerne med Ejeren, og i et Brev dateret 7. Februar 1883, meddeler han, at Gaardens Areal er 97 Tdr. Land og Besætningen 7 Heste og 24 Køer, at Møllebygningen var god og gav Plads til Udvidelse, at Ejendommen kunde tiltrædes straks, og at Købesummen var 120,000 Kr. Efter forskellige Brevvekslinger, hvori der overvejedes om Jordene eventuelt kunde forpagtes bort, men som dog ikke førte til noget Resultat, meddelte *Høyer* min Moder i et Brev dateret 26. Februar (min lille Broders Fødselsdag), at Kattinge Værk samme Dag var købt for 110,000 Kr. med 20,000 Kr. Udbetaling straks, Resten i December Termin. Først da tog min Fader ned for at se sin nye Ejendom; men da den første Udbetaling skulde ské, maatte min Moder atter tage Affære. Ved den Lejlighed forbløffede det højligen den Sagfører i Roskilde, der ordnede Papirene, at se min Moder tage 20,000 Kr. i Sedler op af sin Pelslomme og lægge dem paa Pulten. Til at bestyre Gaarden og Møllen blev antaget en Brodersøn af *Høyer, Harald Høyer,* der selv var Møllersøn og havde lært Landvæsenet.

Den paafølgende Sommer flyttede vi saa derud. Jeg husker den lange Køretur ad Roskildevejen. Moder og jeg vilde absolut begge følge med vor Vogn derned, uagtet den var overfyldt med de skrøbeligste Flyttesager. Det fine pletterede Seletøj var lagt paa Hestene; Kusken vilde nok vise de Bønder hvorledes et Herskabskøretøj skulde holdes.

Den lille Bemærkning i *Høyers* Brev om, at der i Møllebygningen 9. Generation
var Plads til Udvidelse, fangede straks Faders Interesse, og snart udvidedes Møllen ogsaa til at blive Dampmølle. Den nedlagdes senere for at give Plads for en Cellulosefabrik i Tilknytning til Frederiksberg Papirfabrik. Kattinge Værk blev i det Hele taget en rig Forsøgsmark for alle Faders Fremskridtsidéer, baade paa Landbrugets og Havebrugets Omraade. Forvalteren var fortvivlet over alle de nye Maskiner, Fader forskrev fra Udlandet, som man endnu ikke havde gjort sig fortrolig med i praktisk Tjeneste herhjemme. Staldene blev ombyggede efter de mest moderne Krav, og det var min Fader en speciel Fornøjelse at se Grisene boltre sig paa et dertil indrettet Bade-Terrain i Fjorden ud for Svinestalden. Stuehuset byggedes om, Haven udvidedes over Markerne ned til Fjorden, saa der med Aarene opvoksede en meget smuk Park, der grupperede sig om den skønne nordiske Hal, som Fader havde købt efter Lukningen af Kunst- og Industriudstillingen i 1888. Den var tegnet af Professor *Nyrop* og benyttet som Indgangshal til Kunstudstillingen. *Nyrop* føjede saa en fjerde Side til, og den blev opstillet paa det højeste Punkt i det nye Parkanlæg. Her staar den endnu og huser mange lykkelige Minder om Aarene, der svandt.

Da saa min Fader nogle Aar efter købte den til Kattinge Værks Jorder tilstødende Lerbæksgaard, og af Københavns Magistrat købte Kattinge Sø, saa havde han skabt sig en Lystejendom, der i det smaa forenede en Herregaards Goder. Men til idel Lyst for ham blev det jo ikke altid. Et stort Hønseri, der blev anlagt i en Frugtplantage paa 20 Tdr. Land, bragte ham mangen en Skuffelse, og med hans stadigt higende Trang til nye Planers Gennemførelse fik han ikke paa Kattinge Værk den Ro, han trængte til. Noget andet var det

9. Generation for Moder, der fandt allermest Glæde ved at færdes i Naturen som Vorherre havde skabt den. Hver snorlige Gang, der blev afstukket hen over en bugtet Skovsti, var hende egentlig en Sorg. Men for os Unge var det et herligt Liv. De Sommere, jeg tilbragte dér som ung Pige og senere da jeg kom til at bo der med mine Børn, lærte mig at elske Synet af de bølgende Kornmarker rundt om Kattingesø og Lyden af Sivenes Raslen naar Baaden langsomt gled hen over Aakanderne. Men Lugten fra Cellulosefabriken kunde kun Fader gøre sig fortrolig med. Han sagde: det er godt for Brystet.

Desværre bragte denne Fabrik ham mange Skuffelser. Træet, der brugtes til Cellulosefabrikationen, var i flere Aar bleven indført fra Sverige eller Finland som Brænde, altsaa toldfrit, men senere fandt Toldvæsenet paa, at dette var en fejl Klassificering, og trods Faders Paastand om at Fabriken ikke kunde bestaa, hvis Raamaterialet skulde fortoldes som Gavntræ, saa fastholdt Toldvæsenet dette. I flere Aar arbejdede saa Fabriken med Tab, da det danske Træ blev holdt for højt i Pris. Ofte tænkte Fader paa at lukke Fabriken, men han kunde ikke overvinde sig dertil, ogsaa af Hensyn til de Mennesker, der arbejdede for ham; men efter min Moders Død, hvor ligesom alt blev ham ligegyldigt, tog han endelig Beslutningen. Jeg husker, at jeg ganske tilfældig den Dag kom derned. Det var en smuk, klar Formiddag, og jeg havde taget min Cycle med for at køre derned fra Stationen. Den gamle Kusk, der i saa mange Aar havde kørt Cellulosevognen, stod ude paa Vejen. Vi snakkede lidt sammen, og saa sagde han sagte: — »Fruen véd maaske ikke, at nu fløjter Fabriken for sidste Gang?« — Og virkelig, et Øjeblik efter lød den langtrukne Fløjten ud i den stille Luft.

Paa Vejen hjem gik jeg op til Fader for at fortælle ham at jeg

tilfældigvis havde været tilstede da Fabriken lukkede. Vi sad begge tavse en Stund, saa tog han min Haand, og da jeg saa' op, trillede langsomt to store Taarer ned ad hans furede Kinder; det var jo første Gang, han havde maattet give op. 9. Generation

* * *

Alt imedens gik Bladvirksomheden i Hôtel Royal sin støtte Gang. »Dagens Nyheder«, der ejedes af en Kreds af Godsejere og redigeredes af *Carl Carstensen,* (som fra 67—68 havde været Medarbejder ved »Dags-Telegrafen«), overtog min Fader 1. April 1889. *Carstensen* kunde om dette fortælle følgende: »En skønne Dag kom Etatsraad *Ferslew*[1]) ind til mig paa mit lille Kontor i Admiralgade og spurgte om han kunde købe Bladet, hvortil jeg svarede, at der jo ikke var synderlig meget at sælge. Hertil yttrede Etatsraaden, at han heller ikke vilde give noget for det, men at han vilde sætte megen Pris paa at faa Bladets »Hoved« og min Pen over i »Hôtel Royal«. Jeg forklarede ham, at jeg maatte tale med Kammerherre *Jacob Scavenius* og andre Repræsentanter for Ejerne, og det bad *Ferslew* mig om at gøre med det samme, da han om Aftenen Kl. 7^{20} rejste til Udlandet. Inden Afgangssignalet lød, havde *Ferslew* forøget sin Bladkoncern med »Dagens Nyheder«.« Min Fader satte resolut Prisen ned til 1 Krone Kvartalet og hidlokkede yderligere Abonnenter ved Præmieopgaver med Sølvgenstande som Gevinster, der var udstillede i en Strøgbutiks Vinduer. Bladet fik et stort Oplag, som det omtrent bevarede efter at Prisen blev sat op. Det havde tildels Fællesstof med »Nationaltidende«, men under *Carstensens* dygtige Ledelse knyttedes der ogsaa

[1]) Fader var 1880 bleven R. af D., 1886 Etatsraad.

9. Generation særlige Medarbejdere til »Dagens Nyheder«, blandt andre *Gustav Esmann,* der skrev nogle ypperlige Theateranmeldelser.

Den 1. Juli 1891 overtog min Fader ogsaa »Dagbladet«. Højrepartiet saa med Ængstelse paa, at dette gamle Blad, der havde betydet saa meget under *Billes* og *Topsøes* Redaktion, trods mange indflydelsesrige Mænds Medvirkning, tabte i Udbredelse og lod (vistnok gennem *Emil Bjerring*) forespørge hos Fader, om han kunde tænke sig at optage det i sin Bladvirksomhed. Han var egentlig ikke meget opsat derpaa, men da fremtrædende Politikere, saasom *Goos,* Generaldirektør *Steffensen* og *Lars Dinesen* stillede ham i Udsigt at faa sit Centraltrykkeri udvidet med det væsentligste af Statens Trykarbejde, hvoraf han hidtil kun havde haft en ringe Del, tog han ikke i Betænkning at slaa til. Han erhvervede saa Ejendommen Nr. 17 Overgaden n. V. for der hurtigst muligt at indrette et tidssvarende Trykkeri, i Stedet for det kort forinden nedbrændte Centraltrykkeri, der havde ligget paa Papirfabrikens Grund. Saaledes fik min Fader »Dagbladet« med hele dets Renommé og en Del solide Medarbejdere, deriblandt *Ferdinand Bauditz,* der redigerede Bladet indtil 1898, da han efterfulgtes af »Nationaltidende«s Redaktionsekretær *J. F. Bartholin,* der blev Ansvarhavende. Men de gyldne Løfter om Statstrykarbejdet blev kun kummerligt indfriede, idet Regeringen lod sig skræmme af Bogtrykkerlauget, der ikke vilde finde sig i en slig Monopolisering.

Det maa indrømmes, at de mange forskellige Blade, der skulde modtage det meste af deres Stof fra Hovedbladet, skabte meget vanskelige Forhold paa Redaktionen. *Hiort-Lorenzen,* der i en lang Aarrække havde været dette Blad en fornem Leder, havde maaske ikke Overlegenhed nok til at holde disse Traade i Rede. Dertil kom, at han mere og mere blev fanget ind af sine genealogiske Studier, saa

det blev *Emil Bjerring,* der med sit diplomatiske Væsen mere og mere traadte i Forgrunden. Situationen udviklede sig saaledes, at *Hiort-Lorenzen* i 1893 traadte tilbage og *Bjerring* efter min Faders indtrængende Anmodning overtog Redaktørposten. *Bjerring* blev mine Forældres fortrolige Ven; hans beherskede Væsen virkede altid beroligende paa min Faders nervøse Sind, det var et stort Tab for ham, da *Bjerrings* overlegne Redaktørvirksomhed saa brat blev afsluttet ved hans pludselige Død i Aaret 1896. Ingen, hverken før eller siden, af de skiftende Redaktører har min Fader saa tillidsfuldt knyttet sig til, som til *Bjerring,* det skulde da være *Bartholin,* hvis trofaste Karaktér, han især efter Moders Død, kunde takke for megen Støtte og Forstaaelse. 9. Generation

Fader stod nu, da han havde naaet de 60 Aar som Leder af en vidtforgrenet Virksomhed, der i det Store og Hele var blevet til mere, end han i sine unge Dage havde drømt om. Men det havde slidt paa hans stærke Konstitution, og han følte sig i Grunden ældre end han saa ud til at være. Moder fulgte og støttede ham i al hans Gerning, trofast og aldrig trættet, som hun havde gjort det fra de unge Aar. Med sit sunde Blik paa Livet og Menneskene kunde hun ofte, hvad Breve fra hende til ham vidner om, indskærpe ham Forsigtighed og Taalmod, naar Sejren tøvede med at komme ham ihænde. I Sommeren 1904 begyndte min Moder at føle sig træt og modløs, hvilket dog ikke vakte hendes Ven og Huslæge, Professor *Rudolph Berghs* Bekymring, førend der i September Maaned sporedes en begyndende Lamhed i højre Arm. Kort Tid efter blev hun ramt af et apoplektisk Anfald, der i Løbet af nogle Uger førte til Døden. Den 24. Oktober Kl. 9 om Aftenen drog hun sit sidste Suk i den samme Stue, i hvilken hun i de mange Aar havde siddet sammen med

9. Generation Fader og saa levende delt alle hans Glæder og Sorger. — — Fader blev med ét Slag en gammel Mand og fik egentlig kun en Opblussen af Livslyst, da han i 1906 fyldte de 70 Aar og sammen med sin Søster og sine Børn rejste til Berlin for at slippe for den obligate Hyldest, der var hans sky Natur imod. I sin Ensomhed blev han egentlig blidere af Sind end han havde været i de yngre Aar, men i hans Stue blev der stille, og han gemte sig helt bort fra Verden. Til Held for hans sidste Leveaar fandt han en fin og forstaaende Kvinde i Frøken *Sophie Ulrich,* der overtog de huslige Pligter i hans Hjem og gjorde det hyggeligt for hans Børn og Børnebørn. Hun fulgte ham paa hans aarlige Rejser, ogsaa paa den sidste. Under et Ophold ved Badestedet Aachen i 1910 blev han angrebet af en alvorlig Lungebetændelse. Da min Mand, min Broder og jeg blev kaldt derned og stod ved hans Sygeleje var han endnu klar og glad ved at se sine Børn hos sig, men snart svandt Kræfterne, og uden selv at ane Dødens Nærhed sov han stille bort den 6. Juli, medens Formiddagsolen strømmede ind ad Vinduerne i det hjemløse Hôtelværelse og Orkestret i Kurhaven blæste de lystige Toner af Toreadorsangen i »Carmen«.

— — — — —

»Rejsen er endt« — saaledes lød de første Ord i den kloge og skønne Tale som Stiftsprovst *Jakob Paulli,* i Provst *Fengers* Fraværelse, holdt i Holmens Kirke ved min Faders Jordefærd. Hans Liv havde netop været en lang Rejse, rastløs fra Maal til Maal, til hans Livstraad blev brudt. At hans Tanker, i Dagene før Sygdommen kom, var hos hans Børn, derom vidner dette lille mig saa dyrebare Brev, som han ikke havde faaet afsendt; de sidste Ord han skrev:

Min egen kære Anna!

Den slemme tiltagende Hoste, Søvnløshed og nervøse Ildebefindende ved Ankomsten hertil, det voldsomme og igjennem flere Dage vedvarende Uveir og forskjellige Etablerings-Vanskeligheder blev Grunden til at nærværende først nu fremkommer for egenhændigt at takke for dine kjære Breve, Breve som gik mig nær til Hjertet, kjærlighedsfulde Mindeord fra et gammelt lykkeligt Hjem, fra min kjære Datter, mit bedste af alt. —

* * *

Unge Kræfter skulde nu føre hans Livsgerning videre, og min Broder blev den selvskrevne Chef og Indehaver af Firmaet *C. Ferslew & Co.*, som han viede alle sine Kræfter til han midt i sin Manddoms bedste Aar kaldtes bort. Med ham uddør den mandlige Linie af den gamle Skagen-Slægt. I hans barnløse Ægteskab adopteredes en Søn, *Christian Gunnar Ferslew,* der kan blive Stamfader til en hel ny Linie af samme Navn.

III.

Johanne Christine Ferslew, født 27. Januar 1844 i Kjøbenhavn.

Den lille Piges Fødsel vakte stor Glæde i Hjemmet, hvor hendes Brødre jo nu var store Drenge. Da hun var bleven stor nok dertil, havde hendes Fader sin bedste Glæde af at lade hende trippe ved Siden af sig paa sine Spadsereture, snart helt ud til Ryssensten, snart ud paa Langelinie; men da hun var otte Aar gammel mistede hun allerede sin Fader.

I mange af de Breve, som hendes Moder sender til sin Søn under hans Ophold i Berlin, fortæller hun med Stolthed om den lille Søsters indtagende Naturlighed og Livlighed: — »Alle Folk synes om min Hanne!« — Inden sin Død havde hendes Fader udtalt Ønsket

9. Generation om, at hun, naar hun var fyldt tolv Aar, skulde tages ud af Døtreskolen og fortsætte sin Uddannelse ved Herrnhuter-Menighedens Skole i Christiansfeld, hvor hun ogsaa kom til at opholde sig til hun efter sin Konfirmation, femten Aar gammel, vendte tilbage til sit Hjem.

Den 25. Juli 1865 ægtede *Johanne Ferslew* Cand. theol., senere Viceskoleinspektør *Hans Lauritz Siiger,* Søn af hendes Faders gamle Ven, Købmand i Aalborg *Frederik Wilhelm Siiger* og Hustru *Mette Svanholm* fra Wiffertsholm. I Ægteskabet fødtes to Sønner, *Hans William* og *Hans Christian Siiger.* Efter 34 Aars lykkeligt Ægteskab mistede hun sin Mand; han døde den 24. April 1899.

»Tante Hanne« er nu Slægtens Ældste; en aandslivlig, elskelig gammel Dame, der indenfor sin Stuedør med kærlig Omtanke følger sine Børns og Børnebørns Livsgerning og i sin Radio Tidens Hændelser ude i den store Verden.

Jens Christian Schwermann Ferslews og Frederikke Wilhelmine Meyers Børn.

I.

Johanne Williamine Ferslew, født den 29. Juli 1848 paa Christians Mølle ved Hillerød, død paa Frederiks Hospital i Kjøbenhavn den 13. Oktober 1876.

Knap 4 Aar gammel forlod hun sit Fødested, det landlige Hjem, hvor Slægten saa ofte samledes ved Vintertid og i de grønne Sommerdage, og Møllen, som hendes Onkel *William* saa lystigt beskriver i et Brev med en Vignet efter hans egen Tegning:

Viceskoleinspektor, Cand. theol.
Hans Svanholm Stiger.

Johanne Stiger
f. Ferslew.

Johanne Ferslew.

Marie Ferslew.

Emma Ferslew.

Hans Chr. Ferslew.

— »Din egen Maler seer Du her,
Som svinger rask i Vind og Veir
Og hver engang han dreier om,
Blier Posen fuld og Qværnen tom,
Og Landsbyfolk i Flokketal
Marscherer op fra Skov og Dal
Med Sække og med Poser smaa
At see om snart lidt Meel de faae.

En saadan Maler er dog rar,
Hans Malerier Kjøber har,
Han Kunstforening bruger ei,
For ham selv Gertner gaaer sin Vei!
Naar Kunsten lider bitter Nød,
Da stolt han dreier Sigtebrød.

Dog elsker han ei Zefyrs Pust, 9. Generation
Thi han er stærk og ret robust.
Naar Stormen slaar paa hans Kaskjæt,
Da er han just i Esset ret,
Med Vinger lange slaar han ud
I Mulm og Nat og Storm og Slud.

Ja det er dog en snurrig Ting
At dreie altid saa omkring,
Dog er det saa med Alting her.
Thi det jo dog en Kredsgang er,
Hvor alt omhvirvles op og ned
Og ender i en evig Fred.«
— — — — — —

Efter nogle faa Aars Ophold i Kjøbenhavn fik hun sit Hjem i Horsens indtil ogsaa hun blev sendt til Brødremenighedens Kostskole i Christiansfeld. Hendes Fader var meget omhyggelig med sin Datters Uddannelse, og det glædede ham at modtage fejlfrie tyske og engelske Breve fra hende. Selv skrev han ofte Breve til hende paa Engelsk, hvori han fortæller om sin Færden ved Baneanlægene i Jylland. Hun fulgte med Forældrene til Klampenborg paa hendes Faders sidste Rejse, og blev efter hans Død hos Moderen i Horsens indtil Hjemmet flyttedes til Kjøbenhavn, hvor hun fortsatte sin Uddannelse til Lærerinde. 22 Aar gammel mistede hun sin Moder og rejste, da hendes 3 yngre Sødskende var anbragte i betryggende Forhold, til Schweitz for at studere det franske Sprog. Efter Hjemkomsten søgte hun Stilling som Privatlærerinde og blev antaget af Pastor *Bang* i Tersløse til at læse med hans Døtre. *Bang* var allerede dengang angrebet af en Nervelidelse af saa alvorlig Art, at en anden Præst

9. Generation maatte konstitueres i Embedet. Det blev *Hans S. W. Thestrup*[1]). Den unge nydelige Lærerinde erobrede snart hans Hjerte, og de blev forlovede inden hun forlod Tersløse Præstegaard, da Hjemmet efter Pastor *Bangs* Død i 1875 blev opløst. Om dette Hjem — Forfatteren *Herman Bangs* — skriver hun følgende i et Brev til den yngre Søster, *Marie*, der opholdt sig i Kjøbenhavn: »— — — — Frøken *Bang* er iaften rejst til Kjøbenhavn, *Thestrup* og jeg er ene med Børnene; det er dog en underlig Redelighed. Her er ikke Spor af Sorg at mærke hos nogen, de ere gladere end nogensinde, nu det Tryk er hævet, som Faderens Sygdom paalagde dem. Frk. B. har søgt og faaet et Legat paa 400 Rdlr., jeg veed ikke hvilket, og de skulde alle blive sammen i Kjøbenhavn. De tage derind til Foraaret. Hvor jeg saa skal hen, veed jeg ikke, jeg skal vel sagtens lære lidt Husvæsen.«

Pastor *Thestrup* havde imidlertid faaet Løfte om Præstekaldet paa Seierø, men da hans Hals let blev angreben, turde han ikke sætte Bo i det barske Klima, især da hans Forlovede i den sidste Tid havde skrantet, og Lægen frygtede en begyndende Tuberkulose. Desværre tog denne fat med saa rivende Fart, at hun maatte indlægges paa Frederiks Hospital. Da *Thestrup* havde Udsigt til et andet Præstekald, blev Brylluppet bestemt, men Sygdommen forværredes, og den 13. Oktober 1876 afgik hun ved Døden. Iført sin Brudedragt, med det skønne Hoved dækket af Brudesløret, blev hun lagt i sin Kiste.

---

[1]) Hans Strom Wille Thestrup, f. 1848 i Slavreby, Stud. 1867, Cand. theol. 1874, personel Kapellan i Tersløse-S. 1875 8. Februar, Ord. 7. April, Kapl. p. l. i Værslev-J. 1876 27. December, gift 1881 28. Juli med Augusta Eykens, Præst i Kolind, Ebdrup og Skarresø 1882 29. Marts, † 1883 26. December.

II

Marie Lasenia Kirstine Frederikke Fersleu, f. 22. Maj 1850 paa Christians Mølle ved Hillerød, død den 22. December 1913 i Kjøbenhavn.

Marie Ferslew tilbragte sine lykkeligste Barndomsaar i Horsens. Med sine Forældre kom hun ofte paa Besøg hos Geheimeraad *Holger Reedtz* paa Palsgaard, hvis Datter *Sophie* var hendes Jævnaldrende, og her knyttedes et Venskab mellem de to Børn, der varede langt ud over Ungdomsaarene. Efter *Reedtz'* Død i 1867 ægtede, som bekendt, hans Enke, f. Komtesse *Krag-Juel-Vind-Frijs*, det paafølgende Aar *N. F. S. Grundtvig*. Da *Sophie Reedtz* med Moderen var flyttet ind i sit nye Hjem, skrev Fru *Grundtvig* i Datterens Navn følgende Brev til Veninden i Horsens:

Søvang den 25. Juni 1858.

Kjære Maria!

Du kan tro, at jeg har faaet et kjønt Svøbelsebarn i et stort Svøb; ieg fik det til Juleaften. Vi boer paa et yndigt Landsted, som hedder »Søvang«. Kan du huske, hvor tidt Du var paa Palsgaard og besøgte mig? og kan du huske da jeg var i Horsens og besøgte Dig, at vi var i »Minelund« sammen? og hvor vi da morede os, og kan Du huske den sidste Aften da vi kjørte til Horsens sammen, da Du havde været paa Palsgaard? Du kan tro, at jeg morer mig godt herude i »Søvang«, jeg er ude fra Morgen til Aften, undtagen naar jeg er i Skole. Du maa snart svare mig paa dette Brev; og sig til Din Moder at det gjør Ingenting om der kommer Klatter i Brevet til mig. — — — — Jeg veed ikke om Du kan huske, at vi rendte fra Ane og skjulte os imellem Aspargesbedene. Nu gjør jeg ikke mere slige Spilopper. Jeg forsegler dette Brev selv. Jeg veed ikke om Du kan huske, engang da jeg havde været i Horsens og bragte Dig med hjem, at vi fik Kirsebær og Stikkelsbær? Hils Din Fader og Moder og alle Dine Sødskende, Du hilses mest selv fra

Din

Sophie Reedtz.

9. Generation

Der er ikke Tvivl om, at Bekendtskabet med Familien paa Palsgaard og Paavirkningen af den Grundtvigske Kreds udviklede hos Landinspektør *Ferslews* Datter en vis Lethed ved at bevæge sig i større Forhold og mellem betydelige Mennesker; hendes Livssyn blev lyst og frejdigt, og hun bevarede til sin Død en urokkelig Tro paa det Godes Sejr.

Og dog kom Alvoren tidlig ind i hendes Liv. 11 Aar gammel blev hun sendt til Institutet i Christiansfeld, hvor den ældste Søster endnu gik i Skole. Da Børnene i Julen 1861 skal rejse hjem til Horsens, skriver Moderen allerede den 10. December til dem: — — — — »Først sørg for at blive godt pakkede ind, at I ikke fryse. Fader vil i den Anledning den 19. sende sit graatærnede Tæppe med en Herr *Wenzel,* som er Conducteur, samme Mand kommer nok den 21. tilbage med Deligencen. Dersom Eders Ferie da alt er indtraadt, da kunde han maaske være Eder til lidt Bistand paa Reisen. Ellers kan I jo nok passe paa Eder selv. — — — — I maa endelig see at komme til at faae saa tidlig Indtegning paa Posthuset, saa at I kan komme til at sidde i den selve Deligence for ikke at vexle Vogn«, — — — — og Faderen slutter Brevet med følgende Ord: — — — — »Kjære Børn, nu kommer snart Tiden at jeg skal see Eder efter den første Udflugt fra Hjemmet og ønsker Eder rigtig lykkelig og god Reise. Som Moder har sagt, vil jeg gjerne sende Eder mit Reisetæppe; hvis en Ende deraf lægges paa Sædet og I sætter Eder derpaa, bliver det som en Fodpose, I forstaaer det nok!« — — — — I Aaret 1863 blev *Johanne* konfirmeret i Brødre-Menighedens Forsamlingshus i Christiansfeld. Ingen af Forældrene var tilstede. Faderen havde lige overstaaet det første Anfald af den Sygdom, der faa Maaneder efter afsluttede hans Liv; han opholdt sig nu som Reconvalescent

paa Ristrup hos sin Ven Godsejer *Hans v. Folsach,* hvor hans Hustru plejede ham. Da Kammerraad *Ferslew* kort Tid efter rejste til Klampenborg, fulgte den nykonfirmerede Datter med, og den yngste Datter *Emma* sendtes til Christiansfeld. Her modtog de to Søstre Budskabet om deres Faders Død og snart efter Meddelelsen om Opbrudet fra det gamle Hjem til en mindre Lejlighed i Muncks Gaard paa Torvet. I Brevet skriver Moderen: »— — — — Her er mindre Plads, men ogsaa mindre trist end i *Kjærs* Lejlighed. Jeg seer i dette Øjeblik tykke Lotte og alt det øvrige, som hører Torvet til. Ja, saaledes er alt Forandring underkastet, kjære Børn. Mange Tak, kjære *Emma* for Bogmærket, jeg blev saa vemodig, da jeg saae det, og Taarerne trillede mig af Kinderne. Jeg tænker paa vor kjære hjemgangne Fader. — — — — Vi har faaet en ny Præst, som hedder *Bang*[1]) i *Boesens* Sted — — — —«. 9. Generation

Frederikke Ferslew tog kort efter sin Mands Død den Bestemmelse, at hendes eneste Søn, *Hans Christian,* ogsaa skulde afslutte sin Skoleundervisning hos Herrnhutterne; næppe tænkte hun paa, at den Ufred, der da gik hen over Danmark, i det kommende Aar næsten gjorde hende det umuligt at komme i Forbindelse med sine Børn. I sit Julebrev skriver hun til dem: — — — »I denne urolige Tid, da Krigen staaer for Døren, veed jeg intet sikkere for Eder end blandt Brødremenigheden. Det er muligt, at, i Anledning af den, mine huslige Sorger kan blive saaledes, at jeg ikke veed om jeg bliver boende her eller maa see mig andensteds hen. — — Gud give Eder en glad Juul og gid I alle maa være sunde og muntre, det ønsker ingen mere end Eders Moder.«

---

[1]) Frederik Ludvig Bang. Sognepræst 20. Marts 1863 i Horsens, tidligere Adserballe, gift 25. November 1850 med Thora Blach. (Forfatteren Herman Bangs Fader).

9. Generation

I Marts 1864 sender hun gentagne Gange Breve til Børnene, men de kommer dem ikke ihænde. Først da hun sender sin Post over Hamborg, modtager *Marie* et Brev dateret Horsens d. 1ste April: » — — — Da jeg ingen Overbevisning havde om Du var confirmeret, da der i denne urolige Tid jo saa let kunde være indtruffet dette eller hint, som kunde forhindre den hellige Gjerning, har jeg ikke kunnet sende Dig eller de Andre noget, og kan det ei heller endnu, da der intet modtages, dog haaber jeg, at disse Linier skal komme Dig og Sødskende tilhænde over Hamborg. Med Hensyn til Klæder og deslige Sager, kjære Børn, maa I alle see til at hjælpe Eder igjennem til Ferien, hvor vi da, med Herrens gode Bistand, vel nok sees. — — — For Øjeblikket er der ikke fremmede Tropper, men det er maaske anderledes inden Dagen er tilende. Over Hamborg skrev jeg til Inspecteuren, at hvad han og øvrige Kjære dersteds bestemmer for Eder, vilde jeg takke dem for, men da jeg har skrevet 3 Breve, veed jeg dog ikke om de ere komne ham tilhænde. — — — Ja! Du kan troe min kjære *Marie,* at mine Tanker var hos Dig paa denne vigtige Dag, og bad Gud om at give Dig god Villie og Forstand til at holde og følge det Du lovede Alfader — — —.«

Børnene har naturligvis levet i stadig Uro for hvad der kunde tilstøde deres Kjære i Horsens. Den lille stille Herrnhuter By med de ensbyggede Huse i de snorlige Gader laa jo paa begge Sider af den alfare Vej mellem Kolding og Haderslev; Rygterne om Fjendens Besættelse af de forskellige jydske Byer er sikkert ikke løbet uden om, og flere Uger skulde tilbringes i ængstelig Spænding før de atter fik Bud fra Hjemmet — dennegang ved et udateret Brev fra den 16 aarige Søster *Johanne.*

Kjære lille Marie!

Moder og jeg have for et Par Dage siden skrevet et Brev til Dig og sendt det over Sverrig; men jeg er bange for at Du ikke har modtaget det. — Der er en osterigsk Officer, som har været saa god at tilbyde at besørge dette Brev til Dig med den første Coureer der afgaar til Christiansfeld. Hele Horsens er besat med Østerigere; men de ere alle meget nette med faa Undtagelser. Nu maa der ingen mere komme ud af Byen eller have noget at gjøre med de Stationer der ere besatte af Danskere. Her gaaer de frygteligste Rygter om at Tydskerne have erobret Frederitz, men det troer jeg dog ikke. Ingenieur Kaptain Hoffman, en af Faders bedste Venner er blevet saaret i det høire Been, og det er blevet amputeret. Marie Roest's Kjæreste er falden ved Oversøe. Moder og jeg boe nu her paa Gjæstgivergaarden hos Jørgensens, thi vi kunde ingen Ro faa hjemme for Slagter Claudi, thi der er nu Feltslagteri. Her var en Prinds i Formiddags, en Broder til Kongen af Preussen, han havde tre Tjenere, to Kudske, en Adjutant og en Neger med sig og hans Vogn var forspændt med fire smaa sorte Heste i en Række — — —.«

Din Søster Johanne.

Kort Tid efter modtog Børnene følgende Brev fra Søsteren:

Horsens den 23de April 1864.

Kjære Søster Marie!

Da Moder igaar igjennem en Østeriger fik en Hilsen fra Grev Løwenstern, ham der besørgede det sidste Brev til Dig, at han vilde besørge et Brev til Dig, saa benytter jeg herved Lejligheden. Igaar kom der en Masse Preussere hertil (7000) og de sige, at der kommer nogle idag igjen, da de andre reiste imorges. Det var et comisk Syn at se dem ligge paa Gaden med Benene i Rendestenen. Her paa Gjæstgivergaarden spiste alene over tredive Officerer til Middag og tolv sov her inat foruden en Mængde Underofficerer og Menige, her kom ogsaa tyve Kanoner igjennem og mange Vogne med Krudt og Kugler. De sloges med vores Soldater her i Nærheden og desværre blev der en af vores skudt og tre saarede, en i Ansigtet, en fik den ene Haand hugget af og en fik sig skudt i Fingrene. Den Døde kom kørende her igjennem med sin lyseblaa Kappe over sig i en Vogn

9. Generation

med Halm. Det var en Dragon. Nu kom vores Pige netop herop og sagde at der var to Preussiske Officerer nede og spise, det er desværre Tegn paa, at der kommer flere af den Slags, gid det blot var Østerigere, thi de ere af Fjender at være virkelig meget nette. De stakkels Bønder kan nu hverken faa saaet eller pløjede, thi Tydskerne har deres Vogne og Heste. Der var en Bonde forleden Dag der fortalte at Tydskerne havde taget hans Broders Vogn og Heste og ladet ham kjøre 10 Tønder Rug til Flensborg, begge hans Heste vare blevne syge og Karlen med, men alligevel toge de ham med til Dybbøl for at samle deres Døde op; men da han blev saa syg, at han ikke kunde orke længere, sendte de ham tilligemed Hestene hjem, for de vilde ikke have ham paa Lazarettet. Underveis døde den ene Hest og den anden er nærved ogsaa at dø. — — — Forleden Dag blev her begravet en Capitain Hansen som var falden ved Dybbøl. Vaabenbrødrene bare ham, og alle Laugene fulgte efter med deres Faner. Nu maa jeg slutte med mange Hilsener fra Moder, hun er desværre ikke rask og kan derfor ikke skrive — — —«.

Det sidste Brev, som er bevaret fra Krigsaaret, til *Marie Ferslew,* er skrevet af hendes Moder; et Brudstykke deraf gengives herved:

Horsens den 17de Mai 1864.

Min kjære Marie!

Dit kjære Brev af 24de April har jeg først modtaget idag den 17de Mai, altsaa over 3 Uger gammelt, og mine kjære Børn har vel forundret sig over ingen Svar at have modtaget. Alt saadant er den slemme Krig Skyld i. Nu er der vel, som Du veed, en Maaneds Vaabenhvile, men det har ingen Forandring haft til Følge, uden den, at de da Gud skee Tak ei slaa hinanden ihjæl. — Men Byen er fuld af Militaire, og det er saare svært at holde ud, gid Herren bedre paa det Hele. — Jeg vil haabe, at alt er godt hos Eder, og at I alle ere raske, saa vil jeg være glad i den Tanke, at det ogsaa gaaer Eder vel i anden Retning. — Jeg kan ei sende Noget, da det næppe gaaer sikkert nogensteds i hele Landet. Vil Gud at vi sees til Ferien, saa vil vi slaa alle 4re Geburtstage tilsammen og helligholde dem paa engang. — Du er en flink Pige, at Du seer at hjælpe Dig igjennem med Dine Klæder, — — — — Dette skrives hos Jørgensens, men jeg

tager hjem paa Torvet om Gud vil idag. Preussere er her »en Masse«, og Wrangel boer hos Justitsraad Holsts. Det er vel godt som Herren gjør, men jeg savner meget Fader. Mægler Jensen er død tilligemed mange flere. — — — — — I Ølsted ligger General Gablentz, det er Østerigere. Jeg veed Intet at fortælle, thi Krigen med Tilbehør optager alle Tanker. — — — — 9. Generation

Frederikke Ferslew tænkte nu for Alvor paa at bryde op fra Horsens, og hun bosætter sig da, som tidligere fortalt, i Kjøbenhavn. *Marie* blev optaget i Amtsforvalter, Kammerraad *Hans Svanholms* Hjem paa Wiffertsholm, senere opholdt hun sig paa Sohngaardsholm ved Aalborg hos Familien *Kähler.* Da hun havde taget Slægtens Anlæg for Tegning i Arv, ønskede hun levende at uddanne sig som Blomstermalerinde og tog Undervisning først hos Professor *Ottesen,* senere hos *Anthonore Christensen.* Hendes Farvesans og Kærlighed til Naturlivet lettede hende dette Studium; men udover dygtigt Dilettanteri drev hun det ikke. Hun var en Personlighed, der kunde lidt af Meget. Lejlighedsviser flød let fra hendes Pen, og hun skrev fængslende Breve. De mange selskabelige Evner gjorde hende søgt og afholdt af mange, og hendes kultiverede og hjertensgode Væsen fik hendes Venner til at bære over med den forcerede Uro, hun til Tider trættede sine Omgivelser med. Talrige var de Venner hun gjennem Livet erhvervede sig og holdt fast paa. Fra Skoleaarene bevarede hun mange Bekendtskaber, der senere blev spredt over hele Jordkloden, især med Medlemmer af Herrnhuttermenighederne. Sin Taknemmelighed for, hvad hun mente, de havde givet hende Ballast for i Livet, udtrykte hun, ved, efter sin egen Tegning, at lade udføre 2 monumentale Armstole til Menigheds-Forstanderne i Christiansfeld og Herrnhut, hvorved hun har sat sig selv et varigt Minde. *Marie Ferslew,* der altid levede for Andre, opnaaede ikke

9. Generation selv at stifte Familie, hun døde ugift i Kjøbenhavn af samme Sygdom som Moderen.

III.

Emma (kaldet *Emanuella*) *Ferslew* født den 19. April 1852 i København, død den 21. Marts 1918 sammesteds.

Ligesom Søstrene blev hun opdraget i Christiansfeld. Den 8. Marts 1878 indgik hun Ægteskab med *Wilhelm Folkmar Andersen,* en Søn af den ene af de to Brødre, der stiftede Herreekviperingsfirmaet »Brødrene Andersen«. Da dette Firma aabnede en Filial i Aarhus, kom *Wilhelm Andersen* til at lede denne Afdeling. De Nygifte fik Bolig ovenover Apotheket paa Store Torv, hvor Butikken ogsaa laa. Filialen blev senere opgiven og Familien flyttede til Kjøbenhavn, hvor *Andersen* fik en Stilling indenfor Hovedforretningen; men han var skrøbelig af Helbred og døde ung. Han efterlod sig en eneste Søn, *Wilhelm Folkmar Andersen,* der først fik sin Uddannelse i samme Virksomhed, men senere brød sig en anden Livsbane. *Emma Andersen,* der var den af hele Familien, der holdt mest paa, at hun var en »født« *Ferslew*, levede Resten af sine Dage i Kjøbenhavn.

IV.

Hans Christian Ferslew, født den 19. Marts 1854 i Horsens, død den 14. Januar 1893 i Skjern.

Efter endt Skolegang i Christiansfeld blev det bestemt, at Landinspektør *Ferslews* Søn skulde studere Polyteknik, en Uddannelse, der laa en Plan højere, end den, hans Fader havde opnaaet. Da han ikke fik Adgangseksamen til Læreanstalten i Kjøbenhavn, rejste han til Udlandet og studerede først ved Polytechnicum i Zürich, senere i Dresden, hvor han i 1878 tog sin Afgangseksamen som Ingeniør.

Kort Tid derefter fik han en Stilling ved Fyrst Demidofs Miner i Ural. 9. Generation
Medens han opholdt sig i Dresden var han bleven forlovet med en ung, svensk-finsk Dame, Frk. *Zelma Luiwin;* den 11. Juli 1880 blev de viede, og hun fulgte med ham til Rusland. — Ægteskabet blev dog kort efter opløst. Det usunde Klima i Uralbjergene nedbrød hans Helbred, og han slog sig derfor ned i Kjøbenhavn, hvor han med Energi og Dygtighed kastede sig over Fotografering, især af Landskaber og Interiører. En Del Aar havde han sit Atelier i Kjøbenhavn, senere i Skjern. Her døde han af en tuberkuløs Brystlidelse den 14. Januar 1893 efter et lykkeligt, men kort Samliv med sin anden Hustru, *Karen Lund,* hvem han havde ægtet den 12. August 1892.

Begge Ægteskaber var barnløse.

* * *

Her ender Skagen-Slægtens Historie. De mandlige Linier uddør, men i 11. Generation fortsættes Slægten kognatisk.

Det kunde vel hænde, at En eller Anden i kommende Slægtled tager denne Bog i sin Haand, for i et stille Øjeblik at fæstne Tankerne ved Tiden, der svandt; maaske vil han eller hun føle Blodet fra den gamle Skagen-Slægt rulle i sine Aarer og fornemme, at der i Sindet findes nedarvede Egenskaber fra Forfædrene: jeg har Lov til at haabe, at det maa blive af de bedste!

BILAG I.

(Se Side 32).

Rigsarkivet under Forestillinger til Rentekammeret.

Stormægtigste Konge Allernaadigste Arffve Herre!

Udi allerdybeste Underdanighed Aarsags jeg fattige forarmede og helt nødklagende /: Eders Kongl. Mayts forrige betienter ved Melitien i Norge for Auditeur udi Beleyringen for Frederichshald An. 1657:58:59 til 60, og siden for Borgmester och Tholder i Sæbye i Nørre Jydtland :/ at begiere af Eders Kongl. Mayt's wilde af medfødde fromhed, derr til mig fattige Mand som sidder med Hustru och mange børn och efter seneste udi 12 Aars Tjeneste, som da skulde ved den almindelige Reduction ca. 1680—84 er kommet fra brødet og midlerne formedelst Attester jeg motte tilsvare ved mine Toldreignschabers Mangelsposter, som bestod i 6 Aar och bleff decideret An. 1690. Och der effter bleff jeg och tillfunden at betalle /: emod regres hos de schylldige som i haardeste maader hos mig ved Melitariche Execution bleff udsøgt og betalt mig fattige Mand till min sande Ruin :/

Och da efter samme Decission for Toldregnskabets Aar 1679 efter den = 77 = Decisionspost af det hollandske Skib som med sit indehafvende Gods var befrachtedte till Dandzig, og komb til skade paa Grunden ved bangsboestrand for Fladstrand forbemeldte Aar, som Skipper *Claus Cornelisón* of Flie udi Holland var med ankommen uden Rigs-fra, och som hand ved samme sin for Ulyckelse græb til de midler at oplagde i Fladstrand endel af samme sin Ladning baade for at lette Skibbet af Grunden og sine Vahre, som En Søelidende alt salvere. Kun och for at faa samme sitt Skibberom forsuinet med huis nødvendig Reparation till sin Egen och Befrachteres frelsning, hvorved han afgik strax til Aalborrig och der den fich reparerit befindis saa straxen ungefehr en Maanigs Tid der efter samme Aar, effter Udtog af Øresunds Toldbog der igjennem at være gaaen til Dandzig med sin fulde Ladning och wirchligen hafuer erlaft och betalt Kgl: Mays. Toldrettighed deraf i alle Maader. Och jeg fattige Mand alligevel haver maattet betale udenrigsk Told af en Del af bemeldte hollandske Gods, nemblig

— 680 Rdl. 3 J. 12 Sk., hvilke Penge jeg igjen haver giordt Ansøgning om ved det bøjlouflige Rentekammer och ingen Hiælp derved haver kundet wundet.

Att Eders Kongl. Mayestæt vilde derforre Allernaadigst behage og forunde mig eet Stukke Brød at leffue aff, thi jeg der offuer er geraaden i største Armod. Dersom der nu findes nogle Conditioner at være vaccant saa som ved Helsingørs Toldkammer, Stempelslageren og Seiglforvalteren skal være dødt illigemaade her i Kiøbenhauffuen Ober visteren ved Consumptionen of Søetholden nafuenlig *Hans Brun* och død.

Hvis slig tilfælde indkommer og for Eders Kgl. May. i Aller dybeste Underdanighed med denne min allerunderdanigste bøn och begier at Eders Mayt. vilde allernaadigst behage og forunde mig fattige Mand En af disse Bestillinger eller och ved et andet Stycke Brød till Leeffnidtz-midler ieg med Hustru og mange fattige Børn kunde have vores daglige Nødtørfftige ophold aff.

Hwilken condition som mig ellers naadigst begiver af Mandater, — (Taksigelser, o. s. v.)

Eders Kong. M. allerunderdanigste ringe Undersaatte och thiener mpp.

Christian Hansøn Ferslev.

Kiøbenhauffn den 29. Marty An. 1698.

Allerunderdanigst suppliqve till Hans Kongl. Mayst fra:

Christian Hansøn Ferslev

forrige Borgmester och Tholder i Sæbye i Nørre Jylland.

BILAG II.

(Se Side 33).

Udskrift af Skifteprotokol for Sæby Købstad 1692—1717

Bl. 136

Anno 1714 Et oprettet Instrument efter Sl. Borgmester *Christian Ferslev*, som døde den 28. April.

Anno 1714 den 28. Maj, som var 30te Dagen efter Sal. Borgmester *Christian Hansen Ferslev* døde, indfandt sig Kgl. Majestæts Byefoged..... .....samptlig for at fornemme Tilstanden efter den Sal. Mand, hvor da var tilstede den sal. Mands Hustru Dyd og Gudelskende Matrone *Anna Ottisdatter*, saavelsom deris eene Søn Monsieur *Christopfer Christiansøn Ferslef*, Kgl. Maj's Tolder paa Skagen. Saa og Datteren *Barbara Marie Ferslef* 39 Aar gl. og *Christen Samuelsøn* paa sin Hustrus Vegne navnlig *Sophia Ferslef* og paa de fraværende Børns og Arvingers Vegne nemblig Velærværdige Hr. Magister *Otto Ferslef* og *Enevold Ferslef* Murmestersvend i Kjøbenhavn,

saavel som paa Sal. Hr. *Hans Ferslefs,* fordum Sognepræst til Norderø paa Færøe, hans efterladte Datter, *Anne Hansdatter Ferslev,* endnu værende paa ermeldte Færøe hos sin Kjere Moder Dyd og Gudelskende Matrone, *Lorentze Lauritzdatter Boie,* var beskikket velagte *Olle Jenssøn,* Borger og Indvaaner her i Sæbye, ligeledes for at ofuervære og fornemme dend fattige Tilstand der i Boen; Huor da Enken *Anna Ottisdatter,* saavelsom ermeldte Børn *Christopher Ferslev* og *Barbara Marie Ferslev* samt Svogeren *Christen Samuelsen,* som gav tilkjende, at derværre intet efter den sal. Mand til at registrere, langt mindre til Skifte og Deling var, og det meget øde Hus og Vaaning som de iboede viste alle og huer længe at have tilhørt Byfogden *Søren Nielsøn* og i andre Maader var der aldeles intet til dend sal. Mands Jordefærd, mens forbemeldte Sønner Magister *Otto Ferslev* og Monsieur *Christopher Ferslev* samme deres Sl. Faders Jordefærd havde ladet bekoste, saa der /: som tilforn sagt er: gandske og aldeles intet var at antegne eller til nogen deris liden Gjelds Betaling, langt mindre til Skifte og Deling var forhaanden eller i deris Eje, det er nocksom vi forermeldte aldeles vel ved den Sal. Mands og fattige Boes Tilstand, saa kand vi tillige med Enken sampt Børn og Svoger, saavelsom *Olle Jensen* paa de fraværende Børns og Arfvingers Vegne dette oprettede Instrument sandfærdeligen underskrive og forsegle.

Actum Sæby dend 28de May An. 1714.

Anne Ottisdatter *Barbara Maria Ferslev.*
L. S.

Sal. *Chr. Ferslev.*
L. S.

Paa min egen saavel som paa min Moders Vegne som hendes Lauværge. Testerer dette at være rigtig.

C. C. S. Ferslev.
L. S.

Tillige underskriver *Ole Jensen,* Byfogeden og Byskriveren og 2de Vitterlighedsvidner.

NAVNE-REGISTER

Side

Aagaard, Anders Christian, Gross.. 136
Aagaard, Jens, Urtekræmmerl. 81
Aarestrup, Johanne Jensina 91
Aaschou, Juliane M..... 148
Abel, Anne 296
Abel, Peder Sørensen, Købmd..... 296
Abelschou, Frederik, Kapellan 145
Abraham, Isaach..... 116
Abrahamson, J. N. B., Major 216
Adam, Pierre, Kobberstikker..... 242
Adeler, Friderich Christian Lente- 71
Agerup, Justitsrd..... 296
Albrechtsen, Bøje..... 8
Andersdatter, Ane 7
Andersen, Procurator 105
Andersen, H. C. 240
Andersen, Jens..... 296
Andersen, Poul, Ridefgd..... 9
Andersen, W. F., Gross. 346
Andersen, W. F., jun..... 346
Arenfeldt, Steen Hohendorff 95
Arentzen, E., Urtekræmmer..... 279

Bach, kgl. Fuldm. 146

Side

Bache, H. N. Skoleholder 157
Bager, Kirstine..... 296
Balling, H. J., Regimentskvartm... 75
Bang, F. L., Sognepr..... 338, 341
Bang, Herman, Forf..... 323, f., 338
Barfod, Enkepastorinde 296
Barfod, Theophil 297
Barlong, S. 174
Bartholin, Hans, Doctor..... 41, f.
Bartholin, J. F., Redaktør ..... 332. f.
Bartholin, Sophie Christina 141
Bauditz, Ferd., Redaktør 332
Bauer, Adolf, Journalist 312
Beierhausen, Hof-Gravør i Berlin.. 284
Bendix, Bankier i Berlin 286
Bentzen, Procurator 267
Bentzen, Sophia Amalia 36
Bentzon, Banco-Protocollist 69
Benzon, Ane 129
Berendt, Nicolaj, Komponist 312
Berendt, Philip, Lithograf 303, 305, 308, 314
Berendt, Sigismund, Litterat 312
Berg, Hans Nielsen, Postm..... 141

Side

Bergh, R., Prof., Dr. med. 333
Bering, Anton Marcussen, Pr. 39
Bering, Marcus Antoniussen, Kapell. 39
Bering, Peder, Pr. 99
Bering, Peder Sørensen, Pr. 112
Berlin, Bogbd. 216
Berling, Brødrene 255
Berthelsen, Iffuer 6
Bertram, Ditlev, Borgm. 14
Besthorn, B., Dr. phil. 322
Beutlich, Anton, Urtekræmmersv. . 162
Beutlich, Md., Galanterihandlerske 160
Bielke, Jørgen, Generallieut. 16
Bigum, Skuespildir. 215
Bille, C. St. A., Redaktør 315
Bille, Elisabeth 49
Bille, Jørgen, Etatsraad 53
Bille, Mette, Frue 28
Bindseil, Ober-Chirurgus 108
Bing, Betzy, Frk. 293
Bing & Ferslew, Firmaet 255, 295
Bing, H. I., Bog- og Papirhdlr. 230, 252
Bing, Jacob H., Porcellænsfabrikant 302
Bing, Meyer Hermann 252, ff., 284, ff., 292
Bing, Sara, f. Meyer 252
Bing, Speditør i Paris 253
Binneballe, Brændevinsbr. 74
Biørn, Ole, Mag. 47
Bjerring, Emil, Redaktør 323, 333
Blach, Thora 341
Blake, Joseph, Værtshushld. (Sct. Thomas) 92
Bless, Anna Margrethe 290
Bless, H. C., Hattemager 290
Bless, Johan Peter, Portraitmaler . 290
Blix, Oluf, Pr. 15
Blom, Niels Jensen, Musikant 68
Blom, v., Stiftsbefalingsm. 165

Side

Boldt, Christopher, Bagerm. 83
Borch, Alb., Bogtrykker, Avisud. .. 208
Borch, Karin Lauridsdatter 97
Borch, Petrea, Frk. 315
Borreby, Hosekræmmer 297
Borregaard, Thomas, Klubvært 210
Both, C., Fasanmester 152
Boye, Frands, Bogholder i Rentek. 36
Braems, Johan Gotthardsen, Præst 11
Brammer, G. P., Biskop 288
Brask, Jens Andreas, til Kjellerup. 160
Bredkier, Mikkel Jensen, Pr. 207
Brisson, Salsmester 326
Brorson, Carl, fhv. Bankdirektør .. 131
Brorson, Johan Herman Hansen, Pr. 130
Brorson, Rasmus Bundesen, Byfoged 130, 133
Brunnies, Md. 263
Brøndsted, P. O. 259
Brøndum, Maren Andersdatter 135
Brøsen, Præsident 140
Bundesen, Magdalene Cathrine 130
Burmeister, Handlende 281
Burschou & Henriques, Firmaet ... 293
Burton, Salomon, Pibe-Fabrikant .. 67
Brochmann, Barbara Enevoldsdatter 14
Brockdorf, Oberstlieut. 16
Bruun, E., Justérmester 310
Brüll, H. G., Bogtrykker 271
Brøndum, Brændevinsbdr. 291
Brøndlund, Jens ..... 54, f.
Bülow, Fr. Lor., Major 142
Bøtticher, Anne Dorothea 61
Bøtticher, Maria Catrina 59
Bøtticher, Martinus 61
Böye, Johanne Lauridsdatter 38

Caën, Anton, Grosserer 311

Side

Caën, Bolette 314
Carstensen, Carl, Redaktør ... 312, 331
Causse, Md. 289
Christensdatter, Anna 22
Christensdatter, Karen 23
Christensdatter, Vendel, Præsteenke 14
Christensen, Anders, Borger 23
Christensen, Anthonore, Malerinde 345
Christensen, Niels, Borger 23
Christensen, Villads, Dr. phil., Raadstuearkivar 274
Clark, Maria Martha, Slave-Mulatinde 121
Clark, Peter 125
Clark, William, Slave-Mulat .... 125, f.
Claudi, Klokker 211
Claudi, Slagter 343
Clausen, Gjertrud Marie ..... 141, ff.
Clausen, H. N., Prof. 288
Clemensøn, Christen, Forstd. 12
Clementin, Cidsel Christensdatter . 12
Clerk, Anna Dorothea, Fri-Mulatinde 91
Collin, Edgar, Journalist 312
Collin, Jonas, Conferentsrd. 271
Collin, Jonas Baltzarsen, Lotteriinsp. 67
ConrathsdatterHessis, Anna Cathrina 34

Dajon, Nicolai 62
Dajon, Nicolay, Bygningsskrv. 36
Danneschiold-Samsøe, Greve, Geheimeraad 102
Dehn 293
Delong, Consul 239
Dihm, J. C., Kunstdrejer 275
Dinesen, Lars, Politiker 332
Dorph, Johannes, Pr. 153
Dorph, N. V., Sprogmd., Theaterdir. 260
Dotézac, frsk. Minister 303
Dülles, Helvig Elisabeth 35

Side

Dülles, Kort, Trompeter 35

Ebbesen, Ane, Enke 82
Ebbesen, Hans, Hørkræmmer 145
Ebbesen, Hans Christian Engel Huulegaard 146
Ebbesen, Ole, Hørkræmmer 146, 216, 219
Eberhard, Læge paa Sct. Thomas. 91
Eggers, Marie Recrichsdatter 36
Ehlers, J., Politibetjent 154
Ehlers, Ulrica Margaretha 177
Eickhoff, Maskinfbk. 316
Elling, Cathrine Marie Jensdatter.. 99
Elmenhoff, Bogtrykker i Randers . 209
Enemark, Papirm. 326
Erichsen & Wilhjelm, Firmaet 304
Erlandsen, A., Mølleejer 268
Erlandsen, Niels, af Læssøe 22
Ertmann, Johan, Byfoged 30
Esmann, Gustav, Forf. 332
Ewald, Carl, Forf. 323
Ewald, Johannes, Digter 145
Eykens, Augusta 338

Fabritius de Tengnagel, Frederik, Maler 233
Fahl, Johan, Skibskap. 53
Feilberg, Fuldm. i Hof- og Stadsrett. 104
Fejlberg, Apelone 115
Fejlberg, Friderich, Farver 114
Fejlberg, Friderich 115
Fejlberg, Hans Christopher 115
Fejlberg, Henrich Himmerich 115
Fejlberg, Jens, Pr. 113
Fejlberg, Maren Christine 115
Feltthuus, Hans, Raadmd. 6
Fenger, H. M., Holmens Provst ... 334

Side

Ferslef, Christian Hanssøn. Tolder og Borgm. ..... 15, ff., 62
Ferslef, Christopher Hansen, Pr.... 14
Ferslev 8
Ferslev, Anna Hedvig 134
Ferslev, Anna Helvig ..... 58, ff.
Ferslev, Anna Helvig..... 135
Ferslev, Anna Kirstine 82
Ferslev, Anne Hansdatter 39
Ferslev, Anniche Cathrine Jensdatter ..... 35, f.
Ferslev, Barbara Marie Christiansdatter 39
Ferslev, Bøye 102
Ferslev, Cathrine Holm 136
Ferslev, Cathrine Marie..... 130, ff.
Ferslev, Christian, Kapellan..... 48
Ferslev, Christian Høyer..... 61
Ferslev, Christian Høyer Christophersen, Tolder, Konsumptionsf. 94, ff.
Ferslev, Christian Ottosen, Pr... 64, ff.
Ferslev, Christopher Christiansøn, Tolder ..... 49, ff., 63
Ferslev, Christopher Hansen, Pr. 111, ff.
Ferslev, Enevold, Murer-Mestersv. 61, f.
Ferslev, Fedder Hansen, Købmand 119, ff.—129
Ferslev, Hans Christiansen, Pr..... 38
Ferslev, Hans Christophersen, Byfoged, Strandingskom., Vejer og Maaler..... 98, ff.
Ferslev, Hans Christophersen 136
Ferslev, Hans Nielsen, Lagmd. 10, ff., 16
Ferslev, Hans Pallesen..... 117
Ferslev, Hedevig Mathilde..... 136
Ferslev. Helvig Sophia..... 34
Ferslev, Jens, Subrektor, Sekrt. ved Kommandantsk. p. Sct. Thomas 83—93

Side

Ferslev, Jens Christophersen..... 102
Ferslev, Jens Hansen, Konsumptionssk. ..... 33, ff., 62
Ferslev, Johanne Margarethe..... 83
Ferslev, Karen Margrethe 113
Ferslev, Magdalene Elisabeth (Dajon) 35, f.
Ferslev, Mathias Christian Hansen, Assistent..... 118
Ferslev, N. W., Skomagerm,..... 230
Ferslev, Oluf..... 62
Ferslev, Otto, Urtekr..... 79—82
Ferslev, Otto Christian Hansen, Strandingskom., konstitueret Prokurator ..... 135, ff.
Ferslev, Otto Christian, Kontorbetjent 79, 82
Ferslev, Otto Christiansøn, Præst 39, ff., 63, f.
Ferslev, Palle Hansen, Overstyrm. 115
Ferslev, Peder Bering Hansen, Kopist 119
Ferslev, Regina 129
Ferslev, Severin Ottosen, Pibefabrikant, Lotterkol., Regiments-Kvartermester ..... 64—78
Ferslev, Simon Lund Christophersen, Tæller i Banken, Lotterik. 102—10
Ferslev, Sophia 37
Ferslev, Thale 35
Ferslev, Thomas Baildon, Regimentskvtm..... 230
Ferslew, C. & Co..... 206, 308, ff.
Ferslew, Christian, jun..... 320
Ferslew, Christian Gunnar..... 335
Ferslew, Christiane Wilhelmine... 157
Ferslew, Emma..... 346
Ferslew, Fritz William, Chokoladefabrikt..... 279—83

Side

Ferslew, Hans Christian, Ingenieur 346, f.
Ferslew, Hans Marius, Skomagersv. 149, 269, f.
Ferslew, Jean Christian 235
Ferslew, J. C., Hof-Stentrykker, Bladudgiver, Etatsraad. 154, 283—335
Ferslew, Jens Christian Schwermann, Engmester, Landinspektør, Kammeraad ..... 159, 267, 270—74
Ferslew, Johan Peter, Kunstdrejer 168, 179, 274—77
Ferslew, Johanne Christine 265, 307, 335, f.
Ferslew, Johanne Williamine .. 336, ff.
Ferslew, Marie Lasenia ..... 339, ff.
Ferslew, Martinus William, Hof-Gravør 146, 148, 153, 156, ff., 168, ff., 182—269
Ferslew, Peter Abraham, Klokkestiller, Vejpikør 121, 139, 147, ff., 156—181
Ferslew, Wilhelm Conrad 175, 275, 277, f.
Fersley (w), William, Fri-Coulørt 125, ff., 180, f.
Fertsløff 14
Fich, C. F., Købmd. ..... 120, f.
Fistaine, Jean François, Lotteri-Direkt. 75
Fischer, Maskinmester 326
Fladstrand, Morten, Kordegn 102
Fog, Justitsraad 43
Fog, Cathrine 20
Fog, Jørgen, Borgm. 20
Follerup, Clemen Jensen, Pr. 39
Folsach, Hans v., Godsejer 341
Freidel, Ølbrygger 303
Fridsch, Jomf. 135
Frijs, Krag-Juel-Vind, Komtesse .. 339

Side

Frisch, Peder, Overskærer 74
From, Johanne Margrethe 65
Fumars, de, Prof. 84
Funch, Diederich 91
Færch, Godsejer 231
Færch, Købmd. 194
Færch, Stine 255
Føns, Amtmd... 165

Gablentz, General 345
Gartener, Kasserer 122
Genefke, Skipper 224
Gesmel, Herman, Raadm., Guldsmed 18
Gesmel, Herman Samuelsen..... 20
Gesmel, Johanne Samuelsdatter ... 18
Gesmell, Anna Christensdatter 37
Gesmell, Christen Samuelsøn, Farver 37
Gesmell, Ellen Christensdatter 38
Gesmell, Ide Marie Hermansdatter 95
Gesmell, Maren Christensdatter ... 38
Giere, Lithograf..... 257
Gildsig, Vinhandl., Hotelejer 319
Glasmeyer, Daniel, Konsumptionsf. 49
Glimsholdt, Ane Kirstine Sørensdatter 40, 64
Glimsholdt, Søren Jensen, Hospitalsf. 40
Goos, C., Prof., Dr. jur..... 332
Gram, Skipper..... 160
Gram, Christian..... 287
Grollau, Christian, Col. v. Tal. L. . 144
Grove, Jens Pedersen, Fyrforv. ... 8
Grubbe, Derick 6
Grundtvig, N. F. S., Biskop 339
Grønberg, Degn..... 87
Guler, Kobberstikker..... 248

Hald, Peter, Tetens, Dr. th., Sognepr. 263
Halle, Levin Wolff v., Guldtrækker 74

Side

Hals, Else Baltharsarsdatter..... 39
Halse, Jens Andersen, Raadmd. ... 6
Hammelev, Pr. 46
Hammer, Frederik Abel. Insp. v. Esromk. 153
Hammerich, Angul, Prof., Musikhist. 319
Hansen, Kaptain 344
Hansen, Anna Sabina 146
Hansen, Anne Sophie..... 145, ff.
Hansen, Christian Julius Schwermann 146
Hansen, Jeppe, Kobbersmed, Klokkestiller ..... 140, ff.
Hansen, Laurs, Borgmest..... 6
Hansen, Niels, Kræmmer..... 6
Hansen, Steffen, Regimentskvtm... 140
Hansen, Wilhelmine Christine 142, 157, ff.
Harboe, Kirsten..... 34
Hartmann, Hans Georg, Møntm.... 35
Hartmanns, Susanne Marie..... 34
Hartvig, V., Lieutenant..... 216
Hauch, Kammerh., Kæmner v. Øresundstolden..... 81
Heeke, Assessor..... 140
Heering, Peter 289
Heibrock, Gæstgiver 190
Heibrock, Jfr..... 222
Heltzen, Kammerherre 269, 289
Hemmer, Christoffer de, Kræmmer 6
Hemmert, Mathias de, Provst 60
Henckel, Carl, Lieutenant, Lithograf 215, 218, 230, 232
Henckel, Johann, Premierlieut..... 218
Henckel, V., Lieutenant..... 216, 232
Henrichsdatter, Inge 9
Henriques, Benny, Grosserer..... 293
Henriques, Vilh., Hospitalsforstd., Journalist..... 312

Side

Herforth, Nina..... 308
Hermansen, Christen, Prof.... 268, 291
Hersleb, Biskop..... 46
Hertz, Slotsforvalter 145
Hess, Hoboist..... 215
Himmerig, Heinrich, Forp..... 98
Himmerig, Regina 98
Hiort-Lorenzen, H. R., Redaktør, Stiftsskriver, Etatsraad ..... 322, f.
Hirschsprung, A. M., Firmaet 303
Hirschsprung Bernhard, Tobaksfb. 307
Hjaltelin, Læge 274
Hjørring, Thomas Henriksen, Præst 7
Hoffman, Ingenieur-Kaptain 343
Hoffmann, C. I., Instrumentm..... 160
Holm, Cathrine Marie Mathiasdatter 99
Holm, Hermann, Firmaet 304
Holm, Mathias, Pr..... 99
Holm, Peter Christian 117
Holm, Peter Jacobsen, Præst 7
Holm, Peter Petersen, Skibskap... 117
Holst, Justitsraad 345
Holst, Christiane, Operasangerinde 275
Holstein, Ulrich Adolf, Lensgreve . 42
Houmann, Mads Thomsen..... 135
Houmann, Maren Sophie..... 135
Huitfeldt, Tønne-, Oberst 16
Hutfeld, Jesper Nielsøn, Borgm. 11, f., 19
Hutfeldt, Niels Laursøn 11
Huulegaard, Arense 145
Huulegaard, Christiane Benedicte . 145
Hviid, And. C., Prof..... 84
Hyphof, Uhrmager 121. 147
Højer, Fedder Hansen, Borgm..... 50
Højer, Margrethe 50
Høyer, Anna Margrethe..... 102
Høyer, Caroline..... 296
Høyer, Frans Pedersen 102

Side

Høyer, Harald, Bestyrer 328
Høyer, Harald, Proprietær 328
Høyer, Henrich Carstensen 71
Høyer, Johannes Stephansen, Skomagermester 296
Høyer, Lars Thomsen 102
Høyer, Margrethe 102
Høyer, Margrethe Feddersdatter .. 94
Høyer, Peder Hansen 38
Høyer, Sara Bagersdatter 102

Ifuersen, Niels, Borgmester ..... 2, f.
Ingemann, C. J., Arkitekt 320
Ipsen, Knud, Forf. 323
Irgens, Blikkenslagerm. 219
Iversen, C. G., Boghdl. 313

Jacobsen, I. P., Forf. 324
Jensdatter, Anne ..... 2, ff.
Jensdatter, Anne 9
Jensen, Procurator i Aalbg. 267
Jensen, Prof., Blomstermaler 298
Jensen, Christian, Skræder 32
Jensen, Haraldine, Frk. 267
Jensen, Jesper, Borger 23
Jensen, Peder (Voergd.) 32
Jensen, Peter, Matros 153
Jerichau, J. A., Billedhugger 223
Jonasdatter, Ane Birgithe 157
Juliane Marie, Enkedronning 139, 145, 152, 155
Junghans, Controlør 97
Junghans, Christiane Rosine 116
Justdatter, Giertrud ..... 2, f.
Jünger, Hans, Byfoged 57
Jürsick, K., Skomagerm. 309

Kaas, Admiral 51

Side

Kaas, Jens Bjørnsen, til Strandbylund 2
Kagge, Lars, Feltmarskal 16
Kall, Abraham, Prof. 85
Kall, Børge, Tolder 34
Kier, N. S., Birkedommer 175
Kierkegaard, Niels Christian, Portraittegner ..... 233, f.
Kierrumgaard, Ellen Marie 49, 65
Kierrumgaard, Hans 86
Kierrumgaard, Jens Larsen, Brændevinsbrænder 65
Kirkeby, Betty, Frue, Skuespillerinde 264
Kjelland, Alex., Forf. 324
Kjærulf, Karen Pallesdatter 98
Klein, Peter, Amtsfvlt. 28
Klein, Vilh., Arkitekt 315
Kleist, Frederikke Louise v. 104
Klingsai, Kobberstikker 243
Klitgaard, C., Postmester 8
Klippen, Jens, Matros 153
Knob, Jacob, Amtsfvlt. 20
Kraft, Hans Jensen, Pr. 15
Kraft, Rudolph, Prokurator 302
Kringl, Parykmager 108
Krog, P. 174
Kruse, Kaptain 216
Krusnick, Ane Christine 275
Krusnick, C. F., Værtshushld. 275
Krusnick, Frederikke, Jfr. .... 275—77
Krøger, Gottfried, Møntmester 34

Lachman, Guldsmed 287
Lachmann, I. L. Grosserer 290
Lacoppidan 107
Lang, Margaret, Fanny 291
Lang, Janette, Frk. 307
Langebek, Jacob, Historiker 43

Side

Lant, Peder Povelsen, Byskrv. 57
Larsen, Johannes, Maler 290
Lassen, Thøger, Landkommissær.. 21
Lauridsen, Anders, Byfgd. 8
Lauritzdatter, Marine 9
Laursen, Jørgen, Farver..... 26
Leegaard, Bent Jensen, Olderm.... 141
Leganger, Erik Jesper, Pr..... 41
Lindholm, Andreas, Købmd. 296
Lindholm, Anna 296
Lindholm, Kirsten Sørensdatter... 140
Lindholm, Peter Abel, Byfogedfm. 296
Lillienschiold, J., Kapt..... 91
Lohse, C. Ch., Musik- og Kunsthdl. 216
Lopez, Jane 124
Lopez, John, Fri-Mulat..... 123
Lopez, William Issack 123
Lovmann, Forpgt. 58
Lowmand, Anne Cathrine 123
Lowmand, Diedrich Mathias 123
Luiwin, Zelma, Frk..... 347
Lumbye, Caroline, Skuespillerinde 152
Lumbye, H. C., Komponist..... 152
Lund, C. A., Pr. og Forf..... 150
Lund, Jens Christian, Landvæsens-Kommissair, Kammerrd..... 188
Lund, Karen 347
Lund, Simon, Forpagter paa Odden 58
Lunge, Ove, Lensmd. 1
Lybecker, Johan Georg, Toldinsp.. 129
Lybecker, Johan Ludvig, Amtm. .. 129
Lønborg, Pauline, Skolebest.inde.. 297
Løwenørn, Amtm. paa Antvorskov 46

Madsen, Frederik, Skuespiller. 290, 309
Magens, Byfoged paa Sct. Thomas 92
Mahler, Joh., Rektor 57
Mallie, Otto, Skoleholder..... 76

Side

Mallie, Peder Ottesen 76
Malling, Mathilda, Forf. 323
Mansa, Dr. med., Etatsr. 153
Mansa, Slotsforvalter 148
Marer, Skræddermester 309
Marer, Johannes, Skuespiller 309
Marnier, Marie Louise 124
Marquez, Major 91
Martensen, H. L., Biskop..... 288
Matthisdatter, Mette 12
Matzsøn, Peder, Renteskrv..... 34
Meisler, Christian, Bager..... 147
Melvig, Frands, Raadm. 22
Mercher, Hermann, Borgm. 49
Meyer, Alfred. Redaktionssekretær 312, 321, f.
Meyer, B., Spritfabrikant..... 302
Meyer, Diedrich, Blikkenslagerm. 234, 251, 256
Meyer, Edvard, Bladudgiver 311
Meyer, Ema..... 256
Meyer, Frederik Wilhelm, Student 213
Meyer, Frederikke, Signetstikkerinde ..... 233, f., 272—74
Meyer, Friderich Wilhelm, Blikfabrikør ..... 187, f., ff., 265
Meyer, Fritz, Hof-Blikkenslager 191, 287, 294
Meyer, Gottlieb, Blikkenslagersvend 173, 234
Meyer, Joh. Casp. Diederich (aus Stettin) 188
Meyer, Johanne Marie f. Wulff 188, f., 262
Meyer, Lasenia ..... 171—269, 279—309
Meyer, Simon, Tjener..... 49
Meyer, Torben, Skuespiller..... 264
Meyer, Wilhelm 264

Side

Meyn, Claus Henriksen, Borger ... 23
Mikkelsen, Christen, Raadm. 9
Mollich, v., Lieut. 30
Mormand, Birgitte 34
Mormand, Gedske Cathrine 35
Mormand, Sophia Amalie 34
Mortensen, M„ 120
Mule, Jens Mikkelsen 34
Munch, Jens Nielsen, Pr. 65
Mund, Claus, til Serridslevg. 34
Mund, Henrik, Skibshøvidsmd. 34
Munk, Johan Chrisensen, Købmd.. 6
Muus, Rasmus 11
Mühlenfels, Commandant paa Sct. Thomas 90
Müller, Gouvernements-Fuldm. paa Sct. Thomas 89
Münster, Gravør 289
Mölholm, Kirkesanger..... 216
Møller, Justitsrd., Borgm. 296
Møller, Konsul, Kbmd. i Æbeltoft . 190
Møller, Lithograf..... 303, f.
Møller, Ephraim Magdalus, Prokrt. 136
Møller, Frederik, Kobbersmedem.. 179
Møller, Johan Henrik, Møller 136
Møller, Johanne, Frk. 190
Møller, Mads Simon, Adjunkt 136
Møller, Rasmus 297
Møller, Thora 321
Mørch, P. M. (Sct. Thomas) 92

Nansen, Peter, Forf. 323
Nebbe, Jomfru 145
Nielsdatter, Giertrud 4, 7
Nielsen, Anders, Raadm. 9
Nielsen, Bjørn 4, 7
Nielsen, Hans ..... 4, f.
Nielsen, Ifuer, Borgm. 1, f.—Ifver 4, f., 7

Side

Nielsen, Laurs, Guldsmed 6
Nielsen, Mads, Raadm. 28
Nielsen, Søren, Købm. o. Byfoged i Sæby 32
Nissen, Skipper 219
Nobel, Tobaksfabrikant 297, 307
Nobel, Marie 297
Nordmand, Peder Olsen, Købm.... 16
Nyebølle, J. G , Tøjfabrikant 299
Nyrop, Martin, Arkitekt, Prof..... 329

Obel, Peter, Købm. 114
Oehlenschläger, Charlotte 275
Oehlenschläger, Christiane 275
Oldenburg, V., Birkedom. 318
Olivarius, Kontorbetjent 107
Olsen, Menagerie-Bager 145
Olufsen, Jørgen, Borgmest..... 6
Ottesdatter, Anna ..... 18, ff., 62
Ottesdatter, Birgitte 32
Ottesen, Prof..... 345
Ottesen, Oluf, Hdlsm. 18
Ottesen, Peder 38
Otto, Chirurgus paa Sct. Thomas . 90

Paulli, Jakob, Stiftsprovst 334
Pedersen, Mathias, Konsumptions-Fpgt. 23
Pedersen, Peder, Bytjen..... 9
Pedersøn, Christian, General-Fiskal 34
Peitersdatter, Anna Barbara..... 61
Petersen, Andreas Terkel, Skibygm. 153
Petersen, Louise, Frk..... 152
Petersen, Peter Christian, Pr..... 207
Phister, J. L., kgl. Skuespiller..... 275
Picher, Jacob Pedersen, Borger... 57
Ploug, C., Redaktør 322
Plum, Georg, Kunstdrejer..... 275

Side

Pontoppidan, Pernille Dynisdatter. 58
Poulsdatter, Beate 9
Poulsen, Justitsraad 231
Poulsen, Portraittegner i Berlin... 286
Poulsen, Johan, Brygger 36
Poulsen, Mark, Ingenieur 190
Poulsen, O. T., Rosengartner..... 190
Poulsen, Peder, Slagter 50
Preetzmann, Caspara, Malerinde .. 223
Preetzmann, Chr., Toldinspr. 223
Preetzmann, Christiane (f. Baronesse Bertouch) 223

Qvist, Søren, Pibemagerm..... 68

Randulf, Anniche Nielsdatter.... 11, ff.
Randulf, Bente 20
Randulf, Enevold, Amtsfvlt. 20
Randulf, Enevold Nielsen, Præst 11, f., f., 19, 62
Randulf, Laurids, Forvalter (Rosenborg) 11
Randulf, Maria Nielsdatter 11
Randulf, Niels, Borger 11
Randulf, Niels Enevoldsen, Pr..... 14
Randulf, Rasmus, Landsdm..... 19
Rasmusdatter, Bente 11
Rasmussen, Vilh., Redaktør 312
Recke, v., Oberstlieuten. 152
Recke, v. d. Adolph Frederik, Kancellist..... 152
Recke, v. d. Augusta Ernstine..... 153
Recke, v. d. Christian, Kap. i Fl... 153
Recke, Peter Blankenberg, Premierl. 152
Rée, Nathan Philip, Avisud..... 208
Reedtz, Holger, Geheimerd..... 339
Reedtz, Sophie 339
Rehse (Reetze) Marie Elisabeth.... 136

Side

Reitzer, Stiftamtm..... 53
Rhuus, Christen, Borgm..... 18, ff.
Rhuus, Laurids Nielsen, Borgm. 19, ff.
Rhuus, Maren Lauridsdatter..... 18
Riemann, Mad..... 106
Rimestad, Anine Vilhelmine..... 311
Rimestad, C. V., Redaktør 311, 316, 322
Rimestad, Chr., Olsen, Birkedom. . 311
Rind, Ane Kirstine Jacobsdatter 158, 270
Ring, Kirstine 160
Riisbrigh, Børge, Prof..... 85
Roat, Chr., Linedanser 215, 218
Rohde, Vinhandl. 74
Rosen, Holtzførster 148
Rosenberg, v., Oberst 151
Rosendahl, Dorothea 106
Rosing, Michael, Instruktør ... 148, 150
Rosing, Ophelia 150
Ross, Alexander, Overkrigsk. 67
Ruschke, Lithograf..... 309
Rüber, Ane Jacobsdatter 40
Rübner, Christian Leonard, Apoth. 207
Rübner, Johanne 207
Ryge, Lovise Sophie 113
Rönnau, Glarmst. 216

Sadolin, Boghandl. 216
Saint Aubain, Justitsraadinde..... 145
Salmandsdatter, Anna Maria. 296
Salomon, Sally B., Bogtrykker 311
Salomonsen, Benny, Manufakturh.. 314
Salomonsen, Julie 314
Samsing, Rasmus Sørensen, Borger 28
Samsøe, Abelone 114
Scavenius, Jacob, Kammerh. 331
Schalsdorph, Dorthe Jensdatter ... 58
Schalsdorph, Giertrud Jensdatter.. 58
Schalsdorph, Jens Jensen, Forpgt. 58

Side

Schierven, Farver 229
Schjern, Jens, Forf. ..... 208, ff.
Schmettau, Comtesse 296
Schmidt, Margrethe, Frk. 190
Schmidt, Marie Dorothe 223
Schmidt, Rasmus til Møllerup 190, 267
Schucany, A., Restauratør 217
Schumacher, Cathrine 20
Schwermann, Cathrine Marie 145
Schwermann, Christian Ferdinand Postkontr. 177
Schwermann, Johan Ludvig, Forpagter af de kgl. Fiskedamme 140, ff.
Schwermann, Johan Wilhelm, Fiskemester ..... 140, ff.
Schwermann, Sophie Christina 140, ff.
Schwermann, Thomas Hansen, Pr. 177
Schünnemann, Vinhandler 229
Secher, Kammerrd. 231
Secher, Edel Kirstine, Frk. 268
Secher, Jørgen Mørch, Overkrigskommis., Kammerrd. 190
Seeger, Vald., Forf., Red. 148
Seehus (Suhr), Laust Jensen, Raadmd. 6
Seidentopf, Kobbertrykker 248
Senefelder, Aloys 216
Sevel, Mag. 41
Sibbern, Hermann, Fabrikbestr. 326
Sidenius, Chr., Sognepræst 306
Siiger, Fred., Wilh., Købmand 336
Siiger, Hans Chr. 336
Siiger, Hans L., Cand. theol., Viceskoleinspektør 336
Siiger, Hans Will. 336
Simonsen, Stephan 98
Skade, Oberst 16
Skibsted, Advokat 75
Skivholm, Peter Christensen, Pr. ... 14

Side

Smidth, Philip, Arkitekt ... 320, 327, f.
Solbeck, Thomas, Borger 97
Spanioletti, Jfr., Linedanserinde ... 215
Speackhøj, Anders 35
Steenberg, A., Udgiver 310
Steensen, Frederik, Lærer v. Skolen i Christianssted D. Vestind. 86
Steffensen, H. C., Generalauditør, Politiker 332
Stemann, Amtm. 165
Stenersen, Bent Christian, Byfoged 88
Stensballe, Urtekræmmer 281
Stilling, Arkitekt 309
Struckmann, Læge 296
Struve, Lithograf 309
Suhr 287
Suhr (Seehus), Laust Jensen, Raadmd. 6
Svanholm, Kammerrd. 230, 345
Svanholm, Mette 336
Svarre, Skipper 221
Svendsdatter, Anna Maria 296
Svendsen, Anna Dorothea 79, 80
Svendsen, Karen 80
Søfrensen, Christen, Borger 23
Sørensdatter, Anne 11
Sørensen, Christen, Acciseskriver .. 35
Sørensen, P., Pianofortefabrikt. ... 275
Sørensen, (Severin), Jacob, (Grønlands-Missionens Støtte) 32
Sørensen, Valentin, Værtshush. 146
Sørensen, Westfeld Theodor, Fabr. 309

Taaning, Handelsbetjent 216
Tarliong 227
Tauber, Joh. Henrik, Rektor ... 111, f.
Tausen, Nicolaj, Fysikus 38
Tetens, Ananie 135
Tetens, Christian August, Byfoged 134, f.

Side

Tetens, Peder, Mag., Rektor 134
Thagaard, Ane Lasenia, f. Jørgensen 189, f.
Thagaard, Ide Margrethe 188
Thagaard, Jens Laursen, Stadsmægl. 189
Thejll, Wilhelm, Forpagter ... 280, 284
Thestrup, H. S., Sognepræst 338
Thiele, Carl, Gravør 190
Thommessen, Henrik, Raadm. 9
Thomsen, Henrik, Raadmd. 7
Thorning, Kontorbetjent 107
Thorsøe, Alex., Dr. phil. 312
Thorvaldsen, Bertel 223
Thromholdtes, Anna Christensdatter 23
Thuesen, Jesper 6
Thørsløff, Friderich, Pr. 21
Titchen, Skuespildir. 215
Top, Hørkræmmer 326
Topsøe, Vilh., Redaktør, Forf. 322
Torchildsøn, Hans, Procurator 35
Tücker, Georg, Købm. 123
Tücker, Georg, Plantageejer 123
Tücker, Georg, senior, Dr. med., Planteur 123
Tücker, Lovise 124
Tücker, Robert, Købm. 123

Ulrich, Sophie, Frk. 334

Vang, Inger Kirstine ..... 68, ff.
Vogelius, Mathias Jacobsen, Kapell. 39
Vogensen, Jacob, Byfoged 6
Volckersen, Inger Christine 115
Volkersen, Pr. p. Sct. Thomas ... 91
Vølckerling, Elisabeth Kirstine 144

Waage-Petersen, Vinhandler 303
Wacher, Niels Hansen, Pr. 207
Wandal, Hans Pedersen, Borgm. .. 9

Side

Wandal, Ingeborg 9
Wandall, Bogtrykker, Avisudg. 208
Warberg, Boghdl. 216
Watt, Robert, Redaktør 312, 315
Weber, J. C., ... 79
Wedege, Lieutenant 267
Wederking, Maria 134
Weise, Johan Caspar, Kirurg 136
Weise, Johan Henrik, Pr. 136
Welgaard, Jfr. 79
Wengler, Heinrich 216
West, Hans, Rektor ved Skolen i Christianssted, D. Vestind. 85
Wiborg, Assistance-Forvalter 107
Wildt, Johannes, Skuespiller, Forf. 208
Willadsen, Kammerrd. 296
Wille, V., Journalist ..... 312, f., 321, f.
Willumsen, Skipper 222, 225
Wilson, Joseph 91
Wilster, Admiral 20
Wissing, Pharmaceut 231
Wissing, Frederik, Købmand 266
Wissing, Lucie 207
Wissing, Md. 292
Wissing, Thomas, Købmand 232
Wood, Agent, Plantageejer 122
Wood, Maria Magdalena 122
Wood, Sara Rebecca 122
Wood, William, Gouvernem.-Fuldm. paa Sct. Thomas 89
Worm, Peder, Fuldm. 51
Worm, Willum, Tolder 8
Wrangel, General 345
Wulff, Berndt 188
Wulff, Bernhard, Redaktør ... 312, 316
Wulff, Caroline 188
Wulff, Joen Berndtsen, Koffardikapt. 188
Wulff, Johanne Marie 188

Side

Wulff, Margrethe 188
Würnfeldt, Frederik, t. Lerbæk ... 96
Würnfeldt, Jacob Severin, t. Lerbæk 97
Würnfeldt, Kathrine Marie 95
Würnfeldt, Niels Sørensen, t. Lerbæk 95

Zachariae, James, Karantænelæge 291, 306, f.

Side

Zedeler, Bogholder v. Lotteriet.. 75, f.
Zug, Amalie 218

Øhlenschlæger ..... (se under O)
Ørslef, Friderich Jespersen, Urtekræmmer 80
Østergaard, Vilhelm, Professor, Forfatter 319

RETTELSER OG TILFØJELSER

S. 35. Ifølge Nicolai Kbg. blev »Tale sal. Jens Fersløf« begravet 1711.
- 37. 9. L. fr. n. ældre, læs yngre.
- 38. Lorentze Bøye var Datter af Lauritz Bøysen Skrædder og Femmecke Nicolaydatter. Hun blev dbt. i V. Frelsers Kirke d. 5. Maj 1677.
- 38. 5. L. fr. n. Norderø, læs Norderøerne.
- 38. 12. - - - Johanne, læs Lorentze.
- 49. 12. - - o. 4 Børn, læs 3.
- 49. 11. - - n. 25. Decb., læs 23.
- 53. 3. - - n. 1796, læs 1726.
- 60. 1. - - o. 1737, læs 1732.
- 61. 12. - - - Pontoppidan angiver fejlagtig, at Christopher Ferslevs tredie Hustru blev begravet i Sct. Laurentii Kirke paa Skagen.
- 61. 9. - - n. 1759, læs 1752.
- 66. 9. - - - 27, læs 20.
- 67. 2. - - - læs 4. Decb. 1733.
- 97. 7. - - o. Ansøgning, læs ansøge.
- 102. Ved det i 1762 som Følge af Ekstraskatten optagne Mandtal opføres som boende i Mtr. Nr. 127 paa Graabrødretorv i 3dlle Etage, Simon Lund Ferslev og Poul Wang, Sollicitanter og begge ugifte. I 4de Etage boede Studiosus Joh. Herman Wessel og Jens Abildgaard.
- 105. »Sygwart« o: »Siegwart«, Roman af Johan Martin Miller, f. 1758 i Ulm, † 1814.
- 113. 3. L. fr. o. Januar, læs Februar.
- 113. 3. - - n. 22. Maj, læs 13. Maj.
- 113. 2. - - n. 25. Sept., læs 25. Aug.

S. 119. 9. L. fr. o. 26-aarige, læs 25-aarige.
- 136. 7. - - - August, læs September.
- 136. 7. - - n. 7 Aar yngre, læs 11 Aar ældre.
- 144. 1. - - - 23. Oktober 1782.
- 208. Schjern (Jens Jermiin) Søn af Eske Christensen S., Forvalter paa Aussumgaard og Hansine f. Friis. 1⁰ g. 1823 i Aalborg m. Kirstine Marie Poufler. 2⁰ g. i Kjøbhvn. $^{24}/_{9}$ 1833 m. Elise Victorine Ebsen.
- 157. H. N. Bache var første Lærer ved den Kirketerpske Borgerskole i Randers. Han udgav »Hovedregningsregler til Ungdommens Brug«.
- 275. 13 L. fr. o. 1. Maj, læs 2. Maj.

Skagen-Linien I.

1. Generation

Iver Nielsen,
f. , † Borgmester i Ringkøbing 1546.

Niels Iversen,
f. c. 1545, † 1617 [illegible]/6 i Aalborg Slotsskriver paa Aalborghus 1604, Byfoged i Aalborg 1605.
1) g. m.
Giertrud Justdatter,
f. c. 1556, † 1602 i Aalborg.
2) g. c. 1604 m.
Anne Jensdatter Kaas,
f. c. 1580, † c. 1649 [illegible]/5 i Aalborg.

2. Generation

Giertrud Nielsdatter,
f. c. 1600 i Aalborg, †
1) g. 1626 [illegible]/4 i Aalborg m.
Peder Jacobsen Holm,
f. , † c. 1638 i Aaby. Fra 1614 Præst i Aaby-Bjergsted, Aalborg Amt.
2) g. c. 1640 m.
Thomas Henriksen Hjørring,
f. , † 1682 i Aaby.
Fra 1638 Præst i Aaby-Bjergsted.

Biørn Nielsen,
f. c. 1607 i Aalborg, † efter 1629. Opholdt sig 1629 [illegible]/1 i Hamborg. Ikke senere paatruffen.

Iver Nielsen Ferslev,
f. c. 1600 i Aalborg, † 1658 [illegible]/8 i Skagen. Tolder og Fyrmester i Skagen 1630. Byfoged sammesteds 1632.
1) g. før 1635 m.
Beate Poulsdatter,
f. , †
2) g. m.
Ingeborg Hansdatter Wandel,
f. c. 1617 i Aalborg, begr. 1654 [illegible]/5 i Skagen.

Efterlod sig ingen Børn.

Hans Nielsen Ferslev,
f. c. 1610 i Aalborg, † efter 1660 i Norge. Bergskriver ved Konnsberg Selvværk, Lagm. i Frederikstad 1642–58.
g. c. 1635 m.
Anniche Nielsdatter Randulf,
f. , †

3. Generation

Christoffer Hansen Ferslev,
f. c. 1630 i Kongsberg, † 1672/75 i Hof-Soler i Norge. Student fra Roskilde Skole 1650. Præst i Valleby-Tearnby 1670, Kapellan i Hof-Soler 1671.
Ugift.

Christian Hansen Ferslev,
f. 1630/44 i Frederikstad, † 1714 [illegible]/1 i Aaby. Fik 1670 Bestalling som Tolder i Aaby og 1671 som Borgmester sammesteds, Konsumptionsforpagter sammesteds 1678–84.
g. 1670 [illegible]/12 i Aaby m.
Anne Ottesdatter,
f. , begr. 1725 i Skagen.

Jens Hansen Ferslev,
f. c. 1645 i Frederikstad, begr. 1704 [illegible]/4 i Kbhvn. Kanzumptionsskriver i Kbhvn.
1) g. 1674 [illegible]/5 i Kbhvn. m.
Sophie Amalie Mormand,
f. , begr. 1694 [illegible]/8 i Kbhvn.
2) g. m.
Thale
f. , † 1711.

4. Generation

Et Barn,
f. 1671, † før 1678 i Aaby.

Sophia Ferslev,
f. c. 1673 i Aaby, begr. 1719 [illegible]/4 i Pladsleland.
g. 1705 [illegible]/12 i Aaby m.
Christen Samuelsen Gesmell,
f. c. 1677 i Aaby, † 1733 i Fladstrand, hvor han var Farver og Kirkeværge.

Hans Christiansen Ferslev,
f. c. 1674 i Aaby, † 1705 [illegible]/10 under Rejse, Forældre. Student 1691, Sognepræst paa Norderøerne 1702
g. 1698 i Albek m.
Lorentze Lauritsdatter Bøye,
dbt. 1677 [illegible]/4 i Vor Frelsers Kirke paa Christianshavn. † 1743 paa Vidøre
Anne Hansdatter Ferslev,
dbt. 1698 [illegible]/10 i Aaby, † c. 1738 paa Færøerne.
g. 1737 paa Vidøre m.
Mathias Jacobsen Vogelius,
f. 1710 [illegible]/10, † 1784 [illegible]/12 i Vorgod, cand. theol. 1734, gerne. Kapellan paa Nørderøerne 1736. Præst i Vorgod-Vium Rindkøbing Amt. 1743. Provst.

Barbara Marie Ferslev,
f. c. 1675 i Aaby, begr. 1754 [illegible]/4 i Fladstrand.
g. 1716 [illegible]/10 i Aaby m.
Marcus Antoniussen Bering,
f. c. 1687, † 1707, 20 Aar gl. Student fra Aaby 1716. Sognekapellan i Byrum, Vestere og Hein.

Otto Christiansen Ferslev,
f. c. 1678 i Aaby, † 1757 [illegible]/4 i Hyllested. Stud. 1698, cand. theol. 1706, Magister 1712. Skibspræst paa »Havfruen«. Præst i Hyllested, Vensiev og Holsteinborg 1716.
g. 1714 [illegible]/5 i Aalborg m.
Ane Kirstine Sørensdatter Glimsholt,
f. c. 1673 i Aalborg, begr. 1749 [illegible]/4 i Hyllested.
Børn: Se Tavle Skagen-Linien 1a.

Christopher Christiansen Ferslev,
f. ca. 1670 i Aaby, begr. 1746 [illegible]/8 i Skagen. Tolder i Skagen 1706, Konsumptionsforpagter sammesteds 1713, tillige By- og Rendemestersværet 1737.
1) g. c. 1720 m.
Margrethe Feddersdatter Høyer,
dbt. 1692 [illegible]/4 i Skagen, begr. 1727 [illegible]/5 sammesteds.
2) g. 1728 i Aadal m.
Giertrud Jensdatter Schalsdorph,
f. , begr. 1732 [illegible]/10 i Skagen.
3) g. 1734 [illegible]/10 i Skagen m.
Marie Cathrine Bøttticher,
dbt. 1695 [illegible]/10 i Strelsund, † 1768 [illegible]/2 i Aalborg.
Børn: Se Tavle Skagen-Linien 1b.

Enevold Christiansen Ferslev,
f. 1684 i Aaby, begr. 1734 [illegible]/8 i Kbhvn. paa Kirkegaarden Linden.
Murermestersvend.

Oluf Ferslev,
bjdbt. 1685 [illegible]/10 i Aaby. † somlille.

Helvig Sophia Ferslev,
dbt. 1677 [illegible]/12 i V. Frue K. i Kbhvn., begr. 1738 [illegible]/8 i Kbhvn. (V. Frue Kbg.)
g. c. 1707 m.
Frans Hansen Bøye,
f. c. 1670, † 1737 [illegible]/1 i Kbhvn. (V. Frue Kbg.) Kopist i Kammerkancellet.

Anniche Cathrine Ferslev,
dbt. 1670 [illegible]/4 i V. Frue K. i Kbhvn., formentlig † ung.

Magdalene Elisabeth Ferslev,
dbt. 1679 [illegible]/1 i V. Frue K. i Kbhvn., begr. 1727 [illegible]/2 i Kbhvn. (V. Frue Kbg.)
g. c. 1705 m.
Nikolaj Dajon,
f. 1680/87, † 1754 [illegible]/6. 1746 Bygningsskriver i Kbhvn., senere Materialforvalter sammesteds.

5. Generation

Anne Hansdatter Ferslev,
dbt. 1698 [illegible]/10 i Aaby, † c. 1738 paa Færøerne.
g. 1737 paa Vidøre m.
Mathias Jacobsen Vogelius,
f. 1710 [illegible]/10, † 1784 [illegible]/12 i Vorgod, cand. theol. 1734, gerne. Kapellan paa Nørderøerne 1736. Præst i Vorgod-Vium Rindkøbing Amt. 1743. Provst.

Skagen-Linien 1a.

Otto Christiansen Ferslev,
f. c. 1678 i Aaby, † 1757 [illegible]/4 i Hyllested. Stud. 1698, cand. theol. 1706, Magister 1712. Skibspræst paa »Havfruen«. Præst i Hyllested, Vensiev og Holsteinborg 1716.
g. 1714 [illegible]/5 i Aalborg m.
Ane Kirstine Sørensdatter Glimsholt,
f. c. 1673 i Aalborg, begr. 1749 [illegible]/4 i Hyllested.

5 Generation

Christian Ottosen Ferslev,
f. 1714 [illegible]/10 i Kbhvn., † 1791 [illegible]/10 i Haarslev, cand. theol. 1741. Hjælpepræst hos Faderen i Hyllested 1743, Sognepræst i Haarslev-Tinglellinge 1774.
g. 1744 [illegible]/10 i Hyllested m.
Ellen Marie Kierrumgaard,
f. c. 1722 i Kbhvn., † 1792 [illegible]/5 sammesteds, 70 Aar gl.

Anna Ferslev,
dbt. 1716 [illegible]/10 i Hyllested, begr. 1718 [illegible]/6 sammesteds

Severin Ottosen Ferslev,
dbt. 1718 [illegible]/10 i Hyllested, † 1778 [illegible]/11 i Kbhvn. Student 1735, Theog Porcelainshandler i Kbhvn., Tobaksfabrikant p. Christianshavn, Regimentskvartermester 1747, stiftelig Lotteritollektør.
1) g. 1764 /a m.
— — —
† 1765/68
2) g. 1769 [illegible]/4 m.
Inger Kirstine Vang,
f. c. 1745, † 1807 [illegible]/4 i Kbhvn.

Ingen Børn.

Anna Sophie Ferslev,
Hjemmeløsaben konfirm. 1720 [illegible]/10 i Hyllested, begr. 1722 [illegible]/3 sammesteds.

Hans Ottosen Ferslev,
f. 1725 i Hyllested, begr. s. A. [illegible]/11.

6. Generation

Otto Ferslev,
f. 1745 [illegible]/5 i Hyllested, † 1806 [illegible]/5 i Kbhvn. Tog 1776 [illegible]/10 Borgerskab som Urtekræmmer i Kbhvn.
g. 1788 [illegible]/8 i Kbhvn. m.
Anna Dorothea Svendsen,
f. c. 1748, † 1816 [illegible]/10 i Kbhvn.

Jens Ferslev,
bjdbt. 1747 [illegible]/10 i Hyllested, begr. s. A. [illegible]/10.

Jens Ferslev,
dbt. 1749 [illegible]/5 i Hyllested, begr. 1754 [illegible]/5 sammesteds

Anna Kirstine Ferslev,
dbt. 1750 [illegible]/1 i Hyllested, † 1826 [illegible]/8 i Kbhvn., boende i Trostens Hollg i Nyboder.
Ugift.

Christopher Ferslev,
dbt. 1753 [illegible]/10 i Hyllested, begr. 1754 [illegible]/2 sammesteds.

Johanne Margrethe Ferslev,
dbt. 1753 [illegible]/1 i Hyllested, begr. 1758 [illegible]/1 sammesteds.

Sophia Ferslev,
dbt. 1757 [illegible]/6, begr. 1758 [illegible]/2 sammesteds.

Johanne Margrethe Ferslev,
dbt. 1759 [illegible]/10 i Hyllested, † efter 1826.
Ugift.

Jens Ferslev,
dbt. 1763 [illegible]/1 i Hyllested, † 1798 [illegible]/2 paa Sct. Thomas. Stud. fra Slagelse Skole 1782, Lærer ved Skolen i Frederiksted paa Sct. Croix 1788 Subrektor paa Sct. Thomas 1792, Sekretær ved Kommandokontoret samsteds. 1797.
Ugift.

7. Generation

Otto Christian Ferslev,
f. 1774 [illegible]/4 i Kbhvn., † 1802 [illegible]/6 af Krampeslag sammesteds. Kontorbetjent
Ugift.

Skagen-Linien Ib.

Christopher Christiansen Fersley,
f. c. 1670 i Søby, begr. 1746 [illegible] i Skagen. Tolder i Skagen 1705, Konsumptionsforpagter sammesteds 1713, tillige By- og Raadstueskriver 1731.
[1]) g. c. 1720 m.
Margrethe Feddersdatter Høyer,
dbt. 1692 [illegible] i Skagen, begr. 1727 [illegible] sammesteds.
[2]) g. 1729 i Aadal m.
Giertrud Jensdatter Schalsdorph,
f. [illegible], begr. 1732 [illegible] i Skagen.
[3]) g. 1734 [illegible] i Skagen m.
Marie Cathrine Bøttticher,
dbt. 1695 [illegible] i Stralsund, † 1758 [illegible] i Aalborg.

5 Generation

Fedder Christian Høyer Christophersen Fersley,
f. 1721 i Skagen, † 1789 [illegible] sammesteds. Stud. 1737, cand. phil. 1740, Tolder og Consumptionsforpagter i Fladstrand, en kort Tid konstitueret Byfoged i Søby.
g. 1782 [illegible] paa Leerbæk m.
Catharina Maria Wurnfeldt,
f. 1731 [illegible] i Søby, † 1792 [illegible], begr. i Elling Kirke.

Hans Christophersen Fersley,
dbt. 1723 [illegible] i Skagen, † 1796 [illegible] sammesteds. Byfoged i Skagen 1754, Vejer, Mønter og Strandingskommissær over Skagens, Fladstrands og Hjørrings Talddistrikter 1765, Byskriver 1774.
[1]) g. 1747 m.
Regina Himmerig,
f. c. 1727, begr. 1753 [illegible] i Skagen.
[2]) g. 1754 [illegible] i Tversted m.
Cathrine Marie Mathiasdatter Holm,
f. c. 1732 i Jelstrup, begr. 1814 [illegible] i Skagen.

Anna Helvig Fersley,
dbt. 1727 [illegible] i Skagen, † 1745 [illegible] sammesteds.
Ugift

Simon Fersley,
dbt. 1730 [illegible] i Skagen, † 1752 [illegible] sammesteds.

Jens Christophersen Fersley,
dbt. 1731 [illegible] i Skagen, † før 1785 uden legitime Livsarvinger.
Toolovet m.
Margrethe Høyer,
f. 17[illegible], †

Simon Lund Christophersen
dbt. 1732 [illegible] i Skagen, † 1785 [illegible] i Tatler i Banken i Kbhvn. og Lotter
Ugift.

6. Generation

Et dødfødt Barn,
begr. 1762 [illegible] i Elling Kirke.

Christoph. Hansen,
dbt. 1748 [illegible] i Skagen, begr. 1808 [illegible] i Søby. Stud. 1764, cand. phil. 1765, resid. Kapellan ved Gravbrødre Kirke i Viborg 1778 og ved Domkirken sammesteds 1781, Præst til Rold og Vebbestrup 1786, Præst i Søby 1803.
g. 1785 [illegible] m.
Louise Sophie Hyge,
f. c. 1768, † 1822 [illegible] i Søby.

Margrethe,
dbt. 1749 [illegible] i Skagen, † som lille.

Karen Margrethe,
dbt. 1750 [illegible] i Skagen, † 1798 [illegible] i Hvidbjerg Herred.
g. 1778 [illegible] i Skagen m.
Jens Feilberg,
dbt. 1732 [illegible] i Viborg, † 1808 [illegible] i Tørslev Vester. Stud. 1753, cand. theol. 1755, Degn i Todsø 1770, i Skagen 1772, resid. Kapellan sammesteds 1777, Præst i Hvidbjerg—Brøm—Lodbjerg 1786, i Tørslev Vester og Svenstrup 1790.

Palle Hansen,
dbt. 1751 [illegible] i Skagen, † 1788 [illegible] ombord paa Skibet »Prinsesse Marie Magdalene« paa Hjemrejsen fra Kina. Overstyrmand i Asiatisk Kompagnis Tjeneste.
g. 1785 [illegible] i Kbhvn. m.
Christiane Rosine Junghans,
f. c. 1761 † 1856 [illegible] i Kbhvn.

Heinrich Chr.,
dbt. 1753 [illegible] i Skagen, begr. samme Aar [illegible].

Mathias Chr.,
dbt. 1757 [illegible] i Skagen, begr. 1758 [illegible] sammesteds.

Mathias Chr. Hansen,
dbt. 1760 [illegible] i Skagen, begr. 1810 [illegible] sammesteds. Assistent ved det Østersøiske-Guineiske Handelskompagnii Kbhvn. 1781—87, Borgerlig Artillerikaptajn sammesteds.
Ugift.

Peder Bering Hansen,
dbt. 1762 [illegible] i Skagen, † 1787 [illegible] paa Frederiks Hospital i Kbhvn. Kopist i det Vestindiske Handelskompagni i Kbhvn.
Ugift.

Fedder Hansen,
dbt. 1763 [illegible] i Skagen, begr. 1798 [illegible] i Kbhvn. Rebmand i Kbhvn., handlede paa Vestindien. Knyttet Forbindelse med Frimulatinden
Marie Martha Clark,
f. c. 1760 paa Sct. Thomas, † 1833 [illegible] sammesteds. Børn: Se Tavle Skagen-Linien II.

Jens Elling,
dbt. 1765 [illegible] i Skagen, begr. samme Aar [illegible].

Regina,
dbt. 1768 [illegible] i Skagen, † 1813 [illegible] i Hjerting
g. 1792 [illegible] i Skagen m.
Johan Georg Lübecker,
f. c. 1768, † 1831 [illegible] i Varde.
Toldkontrolør i Skagen. Told-inspektør i Hjerting 1793, senere Told- og Konsumptionsinspektør i Hjerting, stuttelig i Varde.

Ove Chr.,
f. 1770 i Skagen, † samme Aar [illegible].

Cathrine Marie,
dbt. 1771 [illegible] i Skagen, † 1858 [illegible] i Aalborg.
g. 1792 [illegible] i Skagen m.
Rasmus Bundesen Brorson,
f. 1761 [illegible] i Lunde ved Varde, † 1848 [illegible] i Aalborg. Stud. 1780, cand. jur. 1784, Kopist i Kancelliet 1787, Sekretær sammesteds 1792, Byfoged i Søby og Herredsfoged i Børglum og Jerlev Herreder, tillige Birkedommer ved Siebygaards Birk 1797, Byog Raadstueskriver i Aalborg samt Birkeskriver i Aalborg og N. Sundby Birker 1804, Justitsraad 1837, Etatsraad 1843.

Anna Hedvig,
dbt. 1772 [illegible] i Skagen, † 1801 [illegible] sammesteds.
g. 1796 [illegible] i Skagen m.
Chr. August Tetens,
dbt. 1767 [illegible] i Horsens, † 1831 [illegible] i Varde. Byfoged og Byskriver, Vejer og Mønter sammesteds 1796, Herredsfoged i Børglum og Jerlev Herreder, tillige Birkedommer ved Siebygaards Birk 1797, Byog Raadstueskriver i Aalborg samt Birkeskriver i Aalborg og N. Sundby Birker 1804, Justitsraad 1837, Etatsraad 1843.

Otto Chr. Hansen,
dbt. 1776 [illegible] i Skagen, begr. 1815 [illegible] sammesteds. Exam. jur. overtog Fædrenegaarden i Vesterby 1796, Strandingskommissær samt Søværnspligtig og fra 1801 tillige Konst. Prokurator i Skagen.
g. 1808 [illegible] i Skagen m.
Maren Sophie Heumann,
f. 1781 [illegible] i Skagen, † 1863 [illegible] i Kbhvn.

Bøye Fersley,
dbt. 1759 [illegible] i [illegible].

7. Generation

Ingen Barn.

Hans Pallesen Fersley,
dbt. 1785 [illegible] i Kbhvn, † 1804 [illegible] som Lærling ombord paa det Asiatiske Kompagnis Skib »Kronprindsessen«.

Anna Hedvig Fersley,
dbt. 1808 [illegible] i Skagen, begr. 1824 [illegible] sammesteds.

Hans Christophersen Fersley,
hjdbt. 1810 [illegible] i Skagen, † før 1863 [illegible] Kontorist i Aalborg 1840
Ingen Livsarvinger.

Hedevig Mathilde Fersley,
hjdbt. 1813 [illegible] i Skagen, † 1886 [illegible] i Kbhvn.
Ugift.

Cathrine Holm Fersley,
f. 1815 [illegible] i Skagen, † efter 1883
g. m.
Anders Chr. Emsen Engelhardt Asgaard,
f. 1817 [illegible], † 1897 [illegible] i Kbhvn. Grosserer i Kbhvn., tog 1862 Mæglereksamen.

Skagen-Linien II.

Fedder Hansen Fersley,
dbt. 1763 [illegible] i Skagen, † 1798 [illegible] i Kbhvn. Rebmand i Kbhvn., handlede paa Vestindien, knyttede Forbindelse med Frimulatinden
Maria Martha Clark,
f. c. 1760 paa Sct. Thomas, † 1833 [illegible] sammesteds.

7. Generation

Peter Abraham Fersley,
f. 1781 [illegible] paa Sct. Thomas, † 1837 [illegible] i Randers. Vejmåler i Fredensborg i Randers 1810.
[1]) g. 1809 [illegible] i Fredensborg m.
Wilhelmine Christine Hansen,
f. 1782 [illegible] i Fredensborg, † 1823 [illegible] i Randers.
(**Ane Birgithe Jonasdatter,** † efter 1873.)
[2]) g. 1830 [illegible] i Randers m.
Ane Kirstine Jacobsdatter Rind,
f. 1800 [illegible] i Tønder, † 1882 [illegible] i Kbhvn.

William Fersley,
f. 1798 [illegible] paa Sct. Thomas, † sammesteds 1843 [illegible]
g. m.
— — — —
Efterlod sig ingen Børn.

8. Generation

Martinus William,
f. 1801 [illegible] i Fredensborg, † 1852 [illegible] i Kbhvn. Hofgartner i Kbhvn.
g. 1827 [illegible] i Aalborg m.
Lasenia Meyer,
f. 1807 [illegible] i Aalborg, † 1865 [illegible] i Kbhvn.

Hans Marius,
f. 1803 [illegible] i Fredensborg, † 1825 [illegible] i Randers. Skomagersvend i Randers.
Ugift.

Christiane Wilhelmine,
f. 1812 [illegible] i Randers, † 1873 [illegible] i Kbhvn. Legitimeret 1837.
Ugift

Jens Christian Schwermann,
f. 1819 [illegible] i Randers, † 1883 [illegible] paa Klampenborg Vandkunstanstalt. Landinspektør, Ingeniør i Ringkøbing Amt, Kammerraad.
g. 1847 [illegible] i Frederiksberg Kirke m.
Frederikke Wilhelmine Meyer,
f. 1816 [illegible] i Aalborg, † 1870 [illegible] i Kbhvn.

Johan Peter,
f. 1824 [illegible] i Randers, † 1903 [illegible] i Kbhvn. Kunstdrejer i Kbhvn.
g. 1854 [illegible] i Frederiksberg Kirke m.
Maren Frederikke Krusenick,
f. 1829 [illegible] i Kbhvn., † 1922 [illegible] sammesteds.
Ingen Børn.

William Conrad,
f. 1832 [illegible] i Randers, † 1900 [illegible] i Kbhvn. Opholdt sig mange Aar i Amerika.
g. i Amerika. Hustruen † der.
En Datter, bosat i Amerika.

9. Generation

Fritz William,
f. 1833 [illegible] i Kbhvn., † sammesteds 1883 [illegible] Fik Borgerskab som Chocoladefabrikant i Kbhvn. 1865 [illegible].
Ugift.

Jean Christian,
f. 1836 [illegible] i Kbhvn., † 1910 [illegible] i Aachen. Fik Borgerskab som Bogtrykker i Kbhvn. 1863 [illegible] Hofstentrykker, Bladudgiver, Kjøbmand.
g. 1858 [illegible] i Nykøb. F. m.
Anna Lindholm,
f. 1838 [illegible] i Nykøb. F., † 1904 [illegible] i Kbhvn.

Johanne Christine,
f. 1844 [illegible] i Kbhvn.
g. 1885 [illegible] m.
Hans Lauritz Svanholm Sliger,
f. 1837 [illegible] i Aalborg, † 1899 [illegible] i Kbhvn. Cand. theol., Vidtskolelnspektør i Kbhvn.

Johanne Williamine,
f. 1848 [illegible] paa Christians Mølle ved Hillerød, † 1876 [illegible] paa Frederiks Hospital i Kbhvn.
Ugift.

Marie Lasenia Kirstine Frederikke,
f. 1850 [illegible] paa Christians Mølle ved Hillerød, † 1913 [illegible] i Kbhvn.
Ugift.

Emma,
f. 1852 [illegible] i Kbhvn., † 1918 [illegible] sammesteds.
g. 1878 [illegible] m.
Wilhelm Folkmar Andersen,
f. 1852 [illegible] i Kbhvn., † 1892 [illegible] sammesteds

Hans Christian,
f. 1854 [illegible] i Horsens, † 1888 [illegible] i Skjern. Cand. polyt. Ingeniør, senere Fotograf i Skjern.
1) g. 1880 [illegible] m.
Zelma Luiwin
Ægteskabet opløst.
[2]) 1892 [illegible] i Kbhvn. m.
Karen Lund,
f. 1854 [illegible]

10. Generation

Anna Caroline Lasenia,
f. 1882 [illegible] i Kbhvn.
g. 1897 [illegible] m.
Carl Magnus Levin,
f. 1861 [illegible] i Kbhvn. Cand. jur. 1884, Overretssagfører i Kbhvn. 1897.

Johan Christian Martinus William Lindholm,
f. 1877 [illegible] i Kbhvn., † 1925 [illegible] sammesteds, Fabrikejer, Bladudgiver.
g. 1910 [illegible] m.
Amalie Charlotte Caroline Hall,
f. 1884 [illegible] i Kbhvn.
Christian Gunnar,
adopteret.

DIS-Danmark
1 0 5 4 2 3